

Windows 2000

Çıktı çıkacak derken Windows 2000'in çıkışının 17 Şubat'a ertelendiği kesinlik kazandı. Türkçe Windows 2000 sürümü de Nisan sonu veya Mayıs başında piyasaya sürülecek. Microsoft Türkiye Ürün Müdürü Mustafa İçil ile Windows 2000 üzerine yaptığımız röportajı da 242. sayfadan itibaren okuyabilirsiniz. Kapak konusunda ayrıntılı olarak incelediğimiz Windows 2000, gelişmiş multimedia özellikleri, aygıt desteği ve kullanım kolaylığının yanı sıra, yüksek veri ve ağ güvenliğiyle de dikkati çekiyor ve 2000'li yılların en gelişmiş işletim sistemi olacağını şimdiden kabul ettiriyor. Ayrıca Windows 98'in takipçisi Windows Millennium'u da ilk Beta sürümüyle 2000'in bu ilk sayısında test etme fırsatı bulduk.

Millennium Virüsleri

2000 yılı problemlerinden sonra başımıza bir de virüs saldırıları ağırtacak mı? Söylentilere bakılırsa yılbaşı gecesi bugüne kadar hiç bilinmeyen binlerce virüs aktif hale geçecek. Hatta 30 bin adet yeni Y2K virüsü olduğundan bahsediliyor. Ancak bu abartılmış ve panik yaratmak için uydurulmuş bir sayı.

Ciddiye alınması gereken virüs ve truva atlarının sayısı bir elin parmaklarını geçmiyor aslında. Bunlardan bazıları 2000 yılı yardımcı programlarında mevcut. Bunlardan da en az ikisi 'yanlışlıkla' Microsoft'tan geliyormuş gibi görünüyor. Bunların adı 'Fix2001' veya 'Y2Kcount'. Microsoft e-mail ile hiçbir şekilde program göndermediğini açıkladı. Y2Kcount (W32/Count2K) bir e-mail eklentisi olarak geliyor, gönderen olarak da support@microsoft.com görünüyor. Bu program kullanıcı adı ve şifrelerini e-mail ile virüs yazarına gönderiyor. Fix2001 de aynı şekilde e-mail eklentisi olarak geliyor ve bazı durumlarda COMMAND.COM dosyasını 137 Byte büyüklüğünde bir dosya ile değiştiriyor. Bilgisayar yeniden başladığında IDE sabitdisklerin içeriği siliniyor.

Microsoft bu bağlamda antivirüs programı üreticileriyle bir inisiyatif başlattı. Bu sayede yaygın olarak kullanılan antivirüs yazılımlarının kısıtlamasız 90 günlük deneme sürümlerini (normalde 30 gün) çekebilmek mümkün olacak.

Milenyuma Hoşgeldiniz!

Milenyumdan herkese merhaba! Son aylarda oldukça popüler olan ve kimse'nin dilinden düşmeyen "Millennium"u bilgisayar alanında enine boyuna sizler için inceledik. Milenyumda bizleri neler bekliyor, milenyum ne gibi yenilikler getirecek? İşte ilk sonuçlar:

Bir okurumuzun kehaneti gerçekleşti. "2000 yılına girerken bütün bilgisayarlar büyük bir gürültüyle patlayacak mı?" sorusunun cevabını tüm dünyada ilk defa biz açıklıyoruz: Evet patlayacak. Güç kaynağı büyük olan PC'ler büyük bir şiddetle patlarken, daha küçük olanlara sadece yanık kokuları çıkartacak. Problemin çözümü için güç kaynağını (Power Supply) kasadan sökmek ve yerine "Millennium Power" güç kaynaklarından takmak gerekiyor. Dünyanın ilk "Millennium Power" güç kaynakları testi de bu ayki sayımızda.

Millennium programları ise akla hayale gelmeyecek, dudak uçurtacak özelliklere sahip. Windows Millennium söylediğiniz şeylere göre tepkiler verebiliyor artık. "Kapan" deyince kapanan Millennium'un işletim sistemi çok gelişmiş bir duygusal zekaya sahip. Windows kilitletince gösterdiğiniz kızgınlığın şiddetine bağlı olarak bir sonraki açılışta intikam almasına simgeleri ters gösteriyor, fareyi tersine çalıştırıyor, durup dururken çakılabiliyor (bu aslında yeni bir özellik değil) ya da "Artık Linux kullanacağım" gibi içinde "Linux" kelimesi geçen bir cümle söylediğinizde bilgisayarınız bir daha hiç açılmayabiliyor. Ancak Windows Millennium'un bu duygusal zekadan tam performansla yararlanabilmesi için en az 1 Gigabyte RAM'in yanı sıra, Dual Pentium 1000 işlemci gerekiyor.

Sloganı "Where do you want to go today" olan Office Millennium ise, artan resmi olarak çeşitli tatil beklentilerinin resimlerini gösteriyor ve bunlardan birine tıkladığınızda anında uçak ve otel rezervasyonlarının yapılabildiği bir pencere çıkıyor karşınıza.

ICQ Millennium, listenizdeki Offline kullanıcılara tıkladığınızda otomatik olarak bu kişilerin bilgisayarlarını açıyor ve History'leri tarayarak bu kullanıcının daha önceki mesajlarını da dikkate alarak sizin mesajlarınıza cevaplar verebiliyor. Ancak bu programın yapay zekası biraz sorunlu. "Merhaba" deyince otomatik olarak "Resmini gönderir misin?" diye cevap geliyor.

Pentium Millennium'un ilk prototipi test merkezimize son anda ulaştı ve bu yeni işlemciyi ilk test eden dergi olduk. Bu işlemci hızını üzerindeki soğutucu fanların dönüş hızıyla doğru orantılı olarak alıyor. Ancak Intel büyük fan kullanılmaması konusunda uyarıyor, zira bu durumda hafif ve kanatlı kasalar havalandırma çığ köfte gibi tavana yapıyor.

Uzun lafın kısısı herkesin yeni Millennium'unu kutlar, sorunsuz ve eğlence- li, bol bilgisayarlı Millennium günler dilerim. 📧

Ufuk Yamankılıçoğlu uyukam@chip.com.tr
Yazı İşleri Müdürü

Ufuk Yamankılıçoğlu

Gökhan Sungurtekin sgokhan@chip.com.tr
Genel Yayın Yönetmeni

Gelecek Komünikasyonda

Donanım sektöründe yaşanan "kontrollü" teknolojik gelişmeler, bu sektörü kısa zaman öncesine kadar sahip olduğu heyecan verici dinamizminden uzaklaştırıyor. Üreticilerin Ar-Ge bölümlerinde çoktan tasarlanmış olan bilmem kaçınıcı kuşak işlemciler, pazara sunulmak için kendilerinden önceki teknolojinin yeterince kar sağlamasını bekliyorlar. Aynı durum diğer birçok donanım ürünü için de geçerli.

Tüm pazar farklı segmentlerdeki tüketicilerin sürekli olarak donanım yatırımları yapmalarını sağlayacak şekilde düzenlenmiş durumda. İşin en sinir bozucu yanı, bu "kontrollü" gelişmelerin ve "suni segmentasyon"un kurbanı olduğumuzu bile bile yeni donanımlara yatırım yapmaya devam etmemiz. Bu durumun aynı şekilde süreceği de açık...

Buna karşılık komünikasyon alanında gerçek anlamda önemli teknolojik gelişmeler yaşıyor ve bunları takip etmek gerçekten büyük keyif veriyor. Kısa bir süre içerisinde günlük yaşamımızın olmazsa olmazları arasına katılan cep telefonları, yakın gelecekte basit sesli iletişim aygıtlarından kişisel komünikasyon aygıtlarına dönüşecekler. Dünya çevresindeki 66 uydusuyla yer istasyonlarına bağımlılığı ortadan kaldıran ve dünyanın her yerinden kesintisiz iletişim imkanı sunan Iridium'un ardından, cep telefonları ile Internet'e bağlanma konusu gündeme geldi. Cep telefonları ve Internet arasındaki veri alışverişi yeni geliştirilen WAP (Wireless Application Protocol) standardı üzerinden yapılıyor. WAP uyumlu bir

Browser, Internet üzerinde WML (Wireless Markup Language) ile bu Browser'a uyumlu olarak hazırlanmış olan metin tabanlı bilgileri cep telefonunun ekranına taşıyor.

GSM standardının 9600 Bit/s'lik düşük transfer hızı nedeniyle henüz Multimedia hizmetlerinin sunulması mümkün değil. Ancak 2001 ya da 2002 yılında hayata geçirilmesi beklenen ve mobil iletişimin üçüncü jenerasyonu olarak da adlandırılan UMTS (Universal Mobile Telecommunications System) 2 Mbit/s'lik transfer hızına sahip olacak ve cep telefonları üzerinden Multimedia hizmetlerine erişimi mümkün hale getirecek.

Bu yeni teknolojinin günlük hayatımıza sağlayacağı katkılar gündeme geldiğinde ilginç bir şekilde sürekli olarak "artık cep telefonundan uçak ve otel rezervasyonu yaptırabileceğiz" gibi cümleler sarf edilmesine karşın, bu katkıyı "her zaman ve her yerden, her formdaki sınırsız bilgiye erişme ve bilgiyi iletme" şeklinde tanımlamak daha doğru olacaktır sanıyorum.

Öte yandan komünikasyon teknolojilerinin itici gücüyle Internet'in baş dönürücü gelişimi de sürüyor. Elektronik Ticaret ve Elektronik İş kavramları iş hayatının kurallarını yeniden tanımlarken, Internet günlük hayatımızda giderek vazgeçilmez bir hal alıyor.

Tüm bu gelişmelerin ortaya koyduğu bir gerçek var; gerek iş, gerekse günlük hayatımızı şekillendiren teknolojiler arasında bundan böyle baş rol komünikasyona ait olacak. En azından bir süre için... ■

« Kısa bir süre içerisinde günlük yaşamımızın olmazsa olmazları arasına katılan cep telefonları, yakın gelecekte basit sesli iletişim aygıtlarından kişisel komünikasyon aygıtlarına dönüşecekler. »

Gündemde bu ay

Comdex '99 Fuarı

Las Vegas'ta düzenlenen Amerika'nın en önemli bilgisayar fuarı Comdex'ten haberler *Sf.10*

Bilişim '99 Fuarı

Avrupa'nın en büyük bilgisayar fuarlarından biri olan Bilişim '99'da göze çarpanlar *Sf.22*

Haberler

Bilgisayar dünyasındaki en yeni ve en ilginç gelişmeler CHIP ile her ay size ulaşıyor *Sf.26*

CHIP Pazar

Bilgisayar piyasasında satışa sunulan en yeni ürünlerin tanıtımları, çarpıcı özellikleri ve fiyat bilgileri *Sf.38*

Kitap

Farklı kullanım ihtiyaçları için çeşitli konulardaki en yeni kitapların incelemeleri *Sf.48*

CHIP CD

Bu ayki CHIP CD'sinin içeriği, CD'deki çarpıcı programlar, arabinimin kullanımı *Sf. 50*

Comdex '99: Web'teki Dünya

■ Comdex Amerika'nın en önemli bilgisayar fuarıdır. 20 Yıldır Las Vegas'ta gerçekleşen bu organizasyon en yeni trendleri ve ürünleri tanıtır.

Comdex'in bu yıl üzerinde en çok durduğu konu Internet'ti. Açılış konuşmalarında bu alanın yıldızları Bill Gates'ten Linus Torvalds'a kadar herkes Internet'ten bahsetti aslında görülmesi gereken ilginç teknolojiler ve ürünler de yok değildi. Örneğin Gigahertz frekanslı PC'ler (ayrıntıları için bir sonraki sayfa bakınız).

Windows ile Linux arasında olması beklenen işletim sistemleri savaşı bile çok gündeme gelmedi. Linux iyi bir zemin oluşturdu ve kendi özel salonlarında temsil edildi.

Yeni Windows 2000 Las Vegas'ta vardı ancak bir rutin olarak ele alındı. Alışıldığı

üzere pek çok yazılım ve donanım üreticisi şimdiden Windows 2000'i destekliyor.

Comdex'te her zamanki gibi yine yeni ittifakların temelleri atıldı: Sony Memory-Stick'i hızlandırmak için yeni ortaklar topladı. Bu teknoloji ile geliştirilen walkmanlar bu işin piyasası içinde "Internet'ten müzik" ile birlikte tartışılacaklar. Sony, MP3 cephesine karşı Microsoft gibi kopya korumasından yana şirketler kendi markalarının telif haklarına dikkat etmeli. Sony, Windows CE yerine Palm işletim sistemlerini lisanslaması ile Microsoft'a karşı geliyor.

Hewlett Packard ve Swatch birlikte bir Internet kol saati geliştiriyorlar, Samsung'da ise Internet terminalini kolunuza hemen takabilirsiniz.

Özellikle küçük cihazlarda geliştiricilerin yaratıcılıkları sı-

nır tanımıyor. Tüm cihazların özellikleri biraraya getiriliyor- cep telefonu aynı zamanda bir ajanda, kol saati ise bir daktilo ve buna benzer daha pekçok şey. Comdex'te iletişim de önemliydi- Bluetooth buna en iyi örnek. Las Vegas'ta kablosuz veri transferi sağlayan ilk cihazlar hazırda.

Bill Gates, Microsoft

"World Wide Web, Kişisel Web Olacak"

"Internet her yerde: Her gazetede her talk showda." Bill Gates bu sözleriyle bu yılki Comdex'in sloganını ve eski sloganı "Kişisel Bilgisayar"ı günümüze uyarlayarak değiştirdi: Internet "Kişisel web" haline gelecek diye açıkladı Microsoft'un patronu açılış konuşmasında. Yeni yazılım sayesinde Internet "gelmiş geçmiş en iyi araç" olacak. Gates'in vizyonu Online ofis. Kullanıcı yazılımı yerel olarak kuracağına ihtiyacı olduğunda Web'ten Word, Excel vb.'ni yükleyecek.

Carly Fiorina, HP

"Herşey Internet'e Bağlı"

"Internet ve özel elektronik hizmetlerinde başarılı olabilmek için işletmelerin radikal fikirlere ihtiyacı var." diye açıkladı HP başkanı. HP'de Internet hizmetlerinin günlük yaşamda kullanılabilirliği üzerinde araştırmalar yapıyorlar. "Cooltown" projesinden bir örnek: Çalar saat, trafik telsizinden gelen bilgilere veya otobüs tarifesindeki gecikmelere göre tepki gösteriyor. "İnsanlar ağ için değil ağ insanlar için çalışacak" diyor. PC Web erişimi için yine önemli bir araç olacak ama tek olmayacak.

Linus Torvalds, Linux

"Internet Sadece Porno Değil"

Linus Torvalds, işletim sistemlerinin savaşı ve Windows'a karşı Linux hakkında hiçbir şey duymak istemiyor şimdilik: "Linux Anti-Windows değil, sadece kullanmaktan zevk aldığımız harika bir araç" diye açıkladı Comdex'te ve özel olarak Linux için tasarlanan (transmeta) işlemci söylentisini doğruladı. Bu işlemci ile ilgili detaylar Ocak ortasında açıklanacak. Chip'in kullanılmaya başlanmasıyla yeni adımlar kaydedilecek. Bugün hala donanımların yaptığı pek çok şeyi yazılımlar üstlenecek.

AMD Athlon performansta sınır tanımıyor

Gigahertz Ses Duvarı Aşıldı

Bundan dokuz ay önce Intel ses duvarını aşımını kutladı: Intel, Developer forumunda konunun uzmanlarına birkaç saniye boyunca 1.000 MHz çalışan bir Pentium III gösterdi. Ancak o zamanlar bu işlemcinin soğutucusu ile ilgili bilgiler netleşmemişti.

Comdex'te L 1936 standında hiçbir şey abartılmamıştı: küçük bir sahne, televizyon kameraları ve sansasyonel haberler olmadan sadece geniş Socket ile bir Midi Tower. Kryotech'in Super-G'si bütün gün boyunca çalıştı, 3D mark 99'un birçok döngüsü bile Athlon sisteminin rahatını bozmadı. Beklenildiği üzere 1 GHz ile çalışan AMD'nin Athlon'u rekor değerler üretti: Athlon 700 grafik alanlarında lider oldu bile.

Kryotech uzun zamandan beri AMD sistemlerinin performanslarını artırmak için

basit ve verimli bir teknik kullanıyorlar: Kasa'nın soketinde tıpkı bildiğimiz buzdolapları gibi kompresör ve ısı değiştirici parçalar takılıyor. İzole

Soğutucu: Hortum, işlemci soğutucusunu kasanın soketindeki bileşenle bağlıyor.

edilmiş bir hortum üzerinden burada soğutulan özel sıvı yine izole edilmiş işlemciye (izolasyon yapılmadığı takdirde kısa devreye neden olan kondens su oluşabilir) transfer edilir. Yaklaşık eksi 40 dereceye kadar soğutulan işlemcide bu sayede neredeyse so-

runsuz olarak yüzde 30 ile 40 arasında bir performans artışı. Overclock ile sağlanabiliyor. Bir Athlon 750 Athlon 1000 haline dönüşebilir. "Neredeyse sorunsuz" ifadesi işlemcinin L2 Cache'inin aynı tempoya getirilemeyeceği demektir. Bu nedenle Super-G'de yarımlı işlemci frekansı yerine sadece üçte biri (yani 333 MHz) ile çalışıyor. Ancak bu sistemin performansını neredeyse hiç düşürmüyor- sonuçta Athlon, 128 Kbyte'lık dev bir L1 Cache'e sahip, bu sayede L2 Cache'in neden olduğu performans kaybı telafi edilebiliyor.

Super-G'nin sakın çıkışına gerçekten satın alınabilir olması da uyuyor. Fiyatlar sabit: bir Barebone sistemi (soğutma sistemli kasa, 300 Watt güç kaynağı, anakart, işlemci, bir yıl garanti) 2450 dolar.

Bilgi için: www.kryotech.com

Yeni Grafik İşlemcisi VSA 100 ile 3dfx

Multiprocessor Dizaynıyla Voodoo 4 ve Voodoo 5

3 dfx grafik kartlarının bir sonraki jenerasyonunun çekirdeğini VSA 100 grafik işlemcisi teşkil ediyor. "VSA", "Voodoo Scalable Architecture" 'ı ifade eder. Voodoo 4 4500 üzerinde işlemci 32 Mbyte bellek desteği ve 333 ile 367 mpiksel/sn bir doldurma hızı (Fillrate) sağlıyor. 32 Bit renk derinliği, 24 Bit Z-Buffer ve AGP 4x destekliyor. Nvidia'nın GeForce (480 Mpiksel/sn) işlemcisini geçmek için bu yeterli değil- bunun için Voodoo 5 kartları var.

Bunlar üzerinde en az iki tane VSA-100 çipi bulun-

yor. Bu iki çipin birlikte çalışması birtakım ek olanaklar sağlıyor: Böylelikle Voodoo 5 kartlarında Full Scene Anti Aliasing gerçekleştirilebiliyor- bu eğik çizgilerdeki merdiven basamakları efekti- ni düşük çözünürlüklerde ortadan kaldırıyor. Ek T-Buffer yeni fonksiyonlar sağlıyor: derinlik keskinliği, hareket keskinliği, yumuşak gölgeler ve yumuşak yansımalar. Tüm bu yeni özellikler daha gerçekçi bir 3D gösterimi sağlıyor. Bundan sonrası için planlanan adımlar şunlar: Voodoo 5 5000 (32 Mbyte bellek ala-

mı) ve Voodoo 5 5500 (64 Mbyte)'lık iki çip kartı, en iyi model ise dört işlemcili Voodoo 5 6000 ve 128 Mbyte belleğe sahip olacak. Bu bileşenler 1,47 Gpiksel/sn.'lik bir doldurma hızı (Fillrate) sağlıyor. Ancak hala DVD videolarının daha hızlı gösterilmesini sağlayan Motion Compensation ve GeForce ve S3'ün Savage 2000'in sahip olduğu Transform & Lighting Engine hızlandırıcıları eksik. Ölçekleme sayesinde 32 işlemcili ve iki GByte bellekli kartlar yapmak mümkün- böylelikle SGI, Intergraph & Co'ya korkunun ne demek olduğunu gösterebilecekler.

Bilgi için: www.3dfx.com

Kısa Kısa

CD Yazıcı Ve DVD Bir Arada

Memorex'in Tri Maxx 200'ü CD-RW'ları 4 hızlı yazar, 24 hızlı okur ve DVD'leri de oynatır. Fiyatı: 800 Mark

Bilgi: www.memorexlive.com

ALI'nin Yeni Çip Setleri

ALI döndü: Slot 1/ Socket 370 için Aladdin TNT 2 kendine has bir teknolojiye sahip ve TNT2 M 64 işlemcisine sahip. Socket 7 için Aladdin 7 tamamiyle yeni bir grafik Engine'ine sahip: Quake 3 1.024x 768 piksel ile hiç takılmadan çalışıyor.

Bilgi: www.acerlabs.com

Monitörlü Terminal

Elzo, monitörü monte edilmiş bir Windows terminalini pazara sürüyor, yazılımı tamamıyla merkezi bir sunucu üzerinden kuruluyor.

Bilgi: www.elzo.com

IBM'den TFT Devi

IBM, 20,8 inçlik ekran büyük- lüğü ve maksimum çözünürlüğü 2.048 x 1.536 piksel olan bir TFT LCD monitörü tanıttı.

Bilgi: www.pc.ibm.com/

DVD Filmler Kopyalanıyor

Pioneer 4.7 Gbyte kapasiteli ve 10 hızlı DVD ROM sürücüsü olan bir DVD Recorder gösterdi.

Bilgi: www.pioneer.com

MP3 ve Rakipleri Birleşti

S3/ Diamond, Microsoft'un Windows Medya formatı ile desteklenen üçüncü nesil Rio Player'ını tanıttı. Buna S3'ün Savage 2000 çipi ve yeni 3D Ses kartı Diamond Monster Sound MX 400 ile Diamond Viper II'nin ürün demoları da eklendi.

Bilgi: www.diamondmm.com

8 Hızlı Yakıcı

Yamaha 8 hızlı yakıcı, 4 hızlı tekrar yazıcı ve 24 hızlı okuyucu özelliği olan CRW 8424 sürücüsünü tanıttı.

Bilgi: www.yamaha.com

Minolta 3d 1500

3D Resimler İçin Dijital Kamera

3 D resimlerinizi kendiniz yapın: Minolta'nın yeni kamerası 3D 1500 dijital 3D kamerası olan Dimage EX'i MetaCreations'ın MetaFlash teknolojisi ile birleştiriyor. Üç boyutlu resimler için farklı bakış açılarından pekçok fotoğraf gereklidir. Bu arada flaş, fotoğrafı çekilen nesne üzerine ışık ızga-

rasını yansıtır. Veriler USB portu üzerinden PC ortamına taşındıktan sonra özel yazılım ile bitmiş resmin hesapları yapılır.

Bilgi için: www.minolta.com

Hitachi GF 2000

Film Kadar Uzun DVD RAM

Hitachi- Comdex'te 4,7 Byte'lık tek yönlü kayıt kapasitesi olan DVD -RAM sürücüsü tanıttı. GF2000 için saniyede 2,77 Mbyte yazma hızı sözünü veriyorlar. Sürücü okurken DVD'lerin yanısıra CD-ROM ve CD-RW'leri de destekliyor.

Bilgi için: www.hitachi.com.

Compaq iPac

Internet PC

Compaq iPac ile Internet erişimini optimize eden bir bilgisayar sunuyor.

Hiçbir zaman yeterli olmayan ISA veya PCI geliştirme yuvaları yerine PC başka cihazları bağlayabilmek için bir USB portu kullanıyor upki Apple'in iMac'i gibi. Internet bağlantısının konfigürasyonu kullanıcılara için oldukça kolaydır. İşletim sistemi olarak Compaq Windows 2000 kuruyor.

Bilgi için: www.compaq.com

Küllerin Arasından Cyrix

Yeni Chipset'ler ve Cyrix İşlemciler

Cyrix neredeyse pazardan siliniyordu. O arada VIA devreye girdi- Insider'ların da umduğu gibi sadece Cyrix ile Intel arasındaki lisans anlaşmasından faydalanmak için. Şimdi VIA işlemci sektöründe ciddi olduğunu kanıtladı.

Comdex'te kod adı "Joshua" olan Socket 370 işlemcilerinin prototipleri oldukça etkileyiciydi. Intel Celeron'un doğrudan rakibi bu işlemci serisi neler içeriyor? 64 Kbyte L1 ve 256 Kbyte L2 Cache, 133 MHz Bus frekansı ile, hem MMX ve FPU Pipeline hem de AMD tarafından geliştirilen 3D Now'u da destekleyen aynı frekanstaki Celeron'lardan açıkça daha performanslı çalışacak gibi görünüyor. İşlemci modelleri yine P-Rating ile ifade edilecek, bu P-Rating aynı hızdaki bir Celeron'un saat frekansına

Hango Personal Jukebox

81 Saat MP3

Personal Jukebox, Amerika'da Hango firması tarafından Compaq laboratuvarlarında geliştirildi. Yaklaşık 81 saat sürekli müzik çalabilecek MP3 formatını kaydedebilen 4,86 Gigabyte'lık bir sabit disk var. Cihaz boyut olarak taşınabilir CD Player ile eşdeğer. Üstüne yazmak için USB portu gerekli.

Bilgi için: www.pjbox.com

Kısa Kısa

Yeni S3 Savage 2000

Diamond S3'ün Savage 2000'i bulunan ilk grafik kartını tanıttı. Bu yeni grafik çipi Nvidia'nın GeForce 256'sı gibi entegre edilmiş Transform & Lighting birimlerine sahip. Bu birimler Direct X 7 ve Open GL oyunlarında işlemcinin yükünü hafiflettikleri için yeni performans ufukları açacak. Viper II, Nvidia'nın TNT 2 Ultra'sından %30 daha hızlı ve GeForce kartlarıyla yaklaşık aynı hızda olacak. DVD Player ve iki oyunun da beraberinde verildiği bu 32 Mbyte'lık kartın fiyatı 200 Dolar.

Bilgi için:

www.diamondmm.com

PC Mikroskobu

Önümüzdeki yıl Intel Mattel ile birlikte pazara Play QX3 isimli bir bilgisayar mikroskobu sürecek. Bu plastik cihazın 200 defa büyülebildiği resimler PC üzerinde oynanıp işlenebiliyor.

Bilgi için:

www.interplay.com

Floppy'ye Yeni Erişim

Caleb teknolojisi It-Drive ile 3,5 inçlik HD Floppy'yi ortadan kaldırarak: Cihaz normal HD disketlerini okuyup yazıyor. Özel it medyaları üzerine 144 Mbyte kaydediyor, okuma hızı ise 0,9 ile 2 Mbyte/sn arasında. Basit yapısı ucuz fiyata neden oluyor: Dahili ATA-PI-80 Dolar ve harici USB sürümü 130 Dolar.

Bilgi için: www.calebstor.com

Notebook'lara Rage 128

ATI, Rage 128 Mobility'nin prototiplerini tanıttı. Bu notebook grafik çipi çekirdeğin yanısıra 128 Pro ile 8 Mbyte'a kadar bellek alanı sunuyor. Notebook Display'i, televizyon cihazı, harici monitör veya benzer bir cihaz üzerinde iki farklı görüntüyü aynı anda sağlayabiliyor. Ayrıca 3D oyunlarında da masaüstü sistemlerle benzer performanslara ulaşabilmeyi vaadediyor.

Bilgi için: www.atitech.com

Hauppauge Win TV

TV on Board

Bugün pekçok anakartın ses çipleri içermesi gibi yakında da TV Tuner'in anakart üzerinde bütünleşik olarak gelmesi bekleniyor. Hauppauge erken bir prototip sunuyor. Hala farklı anakart üreticileri ile pazarlıklar sürdürü-

yoruz diyor firma yetkilileri. Ancak 2000 yılı başında Amerika'da entegre edilmiş TV Tuner'ları olan ilk anakartlar kullanılmaya başlanacak.

Bilgi için:

www.hauppauge.com

Comdex'te Linux Patlaması

Corel En Kolay Linux Kurulumunun Sözüünü Verdi

Comdex düzenleyicileri Linux işletim sistemi için özel bir salon ayırmışlar. Ev kullanıcıları için çok fazla yenilik yoktu. Pekçok üretici örneğin ticari kurumsal çözümler için yeni programlar üzerinde çalışıyorlar.

Corel Linux nihayet bitti; en azından İngilizce sürümü. Genel Müdür Michael Cowpland Corel dağıtımını

"Pazardaki en kullanıcı dostu" diye nitelendirdi. Kurulumdan sonra grafiksel kulla-

nıcı arayüzü KDE ayarlamak kurulmuş olmalı. Bu işletim sisteminin üç sürümü var: Download (bedava, ancak 360 Mbyte büyüklüğünde), Standard (60 Dolar) ve Deluxe Edition (90 Dolar). Deluxe sürümü Wordperfect 8, "Civilization Call to Power" strateji oyununu ve küçük bir oyuncak penguin de içeriyor. **Bilgi için:** www.corel.com

HP Jetsend

CE ile Yazdırın

Hewlett Packard Jetsend'i tanıttı: Windows CE cihazların üzerinden doğrudan yazdırma işini yaptıran araç. Yazılım, avuçiçi bilgisayarının kızıltötesi (Infrared) arabirimini verilerin transferi için kullanır ve bir yazıcıya ya kızıltötesi arabirimi veya TCP/IP bazlı bir ağ üzerinden ulaşır. Palm işletim sistemi için olan sürümü şu anda hazırlık aşamasında.

Bilgi için:

www.hewlett-packard.com

Kai's Power Tools 6

Efekt Sihirbazı

Photoshop & Co. için en çok bilinen Plug-in koleksiyonu 6. turuna giriyor: "Goo" Liquid fırçaları ile tanımlanan yeni Power araçları perspektif dağıtma araçları ve ışık ve yansımalar için güçlü Lens stüdyosu haline geldiler. Painter'dan bildiğiniz Relief aracı resimlere üç boyutluluk efekti kazandırıyor. 2000 yılı başında bu paket yaklaşık 200 Dolarla satılacak.

Bilgi için:

www.metacreations.com

Conversa Talkradio

Internet Müziği

Talkradio, Internet üzerinden Realplayer formatı olarak Streaming Audio alma işini üstlenen yeni, konuşma yönetimli bir yazılım. Aynı zamanda Audio CD ve MP3 dosyalarını da çalıştırıyor. Üretici Internet üzerinde sürekli güncellenen canlı konserler veya CD tanıtımları içeren bir veri bankası sunuyor. Müzik-severler diledikleri seçeneği Talkradio üzerinden kolay ve hızlı bir şekilde dinleyebilirler. **Bilgi için:** www.conversa.com

MGI Videowave III, Ulead Mediastudio Pro 6

MPEG 2 ile Video İşleme

Videowave III ve Mediastudio Pro 6 analog video kameralarını ve dijital Camcorder'ları destekliyorlar. Ayrıca MPEG 2 filmlerini işlemek de mümkün (DVD). Yeni

Videowave elbette USB ve Firewire arabiriminde video kameralarını tanıyacak.

Bilgi için:

www.videowave.com
www.ulead.com

Corel Draw 9 Office

Herşey İş İçin

Sunumlar, pazarlama malzemeleri, akış diyagramları ve Internet sayfaları; Corel Draw 9 ofis sürümü ile bunlar artık sorun değil. Yeni Corel ürünü başarılı grafik programı Corel Draw 9'un basitleştirilmiş bir halini içeriyor. Gelişim sırasında önde tutulan nokta kolay kullanımdı: Sayısız asistan ve şablon programı yönetiyor. Photopaint yerine yeni bir sürüm var: Bitmap Editor. Bu modül ana program Corel Draw ile beraber çalışıyor. Corel sunumları slide show olarak da sunulabiliyor. **Bilgi için:** www.corel.com

Kısa Kısa

Linux'tan Faks Çekmek

Hotwire Fax 3.0 halen Internet üzerinden ücretsiz indirilebilen yeni bir fax yazılımı.

Bilgi için:

www.merlinsofttech.com

Microsoft Project 2000

2000'in birinci çeyreğinde İngilizce sürümü piyasaya çıkacak. Project Central modülü takımların online koordinasyonu için iyi bir yardımcı.

Bilgi için:

www.microsoft.com

Philips'ten Tekrar Yazılabilir DVD

Philips DVD+RW sürücüsünün tanıtımını yaptı. DVD video player ve DVD-ROM sürücülerini uyumlu sektörler: 4,7 Gigabyte büyüklüğünde. Sürücü bu yüzden daha yüksek kapasiteli hiçbir güncel filmi oynatmıyor.

Bilgi için: www.philips.com

Sadece HP

Hewlett Packard firma adından marka işaretini ayırıyor. Artık tüm ürün grupları sadece "hp-invent" olarak adlandırılacak.

Bilgi için: www.hp.com

Daha İyi Web Promosyonları

IntelliQuis Website Traffic Builder, web sayfalarını büyük arama motorlarına taşır ve Webmaster'a işinde yardımcı olur. Pro sürümünde, sayfanın arında ne kadar iyi kayıt edildiğini gösterir. Metatag Builder Lite'in sadece Pro sürümü var. Fiyatı: 50 dolardan başlıyor.

Bilgi için:

www.intelliql.com

L&H Talking Max2

Lernout & Hauspie'in sanal hayvanı olan Talking Max'la tüm çocuklar ekrandan ilgilenabilir. İçine yerleştirilen dil tanıma fonksiyonu ile hayvan komutlara tepki vermesini öğreniyor. Fiyatı: yaklaşık 30 Dolar.

Bilgi için: www.lhs1.com

On Metreye Kadar Kablosuz Bağlantı

Bluetooth Karalı Adımlarla Geliyor

Bluetooth uzun yıllar içinde gelişen teknolojilerden. Birgün avuç içi bilgisayarları, cep telefonları, dijital kameralar veya elektronik dikte cihazlarından veya bir PC ile kablosuz bağlantıyı düzenleyecek.

Yaklaşık 100 şirket Ericsson, IBM, Intel, Nokia ve Toshiba tarafından geliştirilen teknolojiler için cihazlar geliştiriyorlar. Pekçok üretici düzenledikleri özel toplantıda 2,4 GHz bant ile değişik

cihazlar arasında veri transferinin şu anda çalışmakta olduğunu gösterdiler. Sınırlama: en fazla on metrelik bir mesafeden çalışabiliyor.

Ancak cihazlar henüz pazara sürülmeye hazır değiller, çünkü henüz tüm üreticiler için geçerli olan bir standart oluşmadı. Ancak üreticilerden Ericsson Bluetooth'un 2000 yılında gerçekten atılım yapacağını düşünüyor. Yeni yüzyılda ilk ürün olarak pazara kablo yerine sinyal ile cep telefonuna bağlanmış olan bir Head-Set sunmak istiyorlar. Bu cihaz 2000 ortalarında piyasaya çıkacak.

Bilgi için:

www.bluetooth.com
www.ericsson.com/
bluetooth

Qbe Personal Computing Tablet

Notebook ve Avuçiçi Karışımı

Bir Notebook ile avuçiçi (Handheld) birleştirildiğinde ortaya çıkacak şey nedir? Pahalı ve oldukça elverişsiz ve klavyesiz bir Workpad. Bu karışımın performans verileri görmeye değer: Geleceğin bu magnezyum gövdesinde en pahalı donanımlar (yaklaşık 4500 dolar) var: 450 MHz Pentium III, 128 Megabyte RAM ve 9 Gigabyte sabit disk. Notebook yaklaşık 2.5 kilogram. Cihazın normal laptopların da sağladığı bir takım bağlantıları var. Taşınabilir bu bilgisayarda video konferanslar için küçük bir kamera bile monte edilmiş. Cihaza monte edilmiş Speaker'lar sayesinde kullanıcı sistemi yönetebiliyor: Learnour & Hauspie'nin konuşma tanıma teknolojisi bunu sağlıyor. Ay-

nca avuçiçi ve on-screen klavyesi ile gerçekleşen el yazısı tanıma gibi alternatifleri de var. Dilerseniz normal klavye de bağlayabilirsiniz. Qbe Personal Computing Tablet'in avantajı: Bu cihazla çalışmak için cihazı kolunuzda tutmanız yeterlidir. Tablet, kelimelere tepki gösterir, klavye veya kalem gerekli değildir. Buna karşın Notebookların her zaman altlarına konacak birşeye ihtiyaçları vardır ve çoğu durumda bütünleşik ekstralara sahip olmayabilirler.

Bilgi için: www.qbenet.net

3 Yıl Garanti

Likom L5032LD

15" 0.28 mm Dot Pitch (FST)
Horizontal : 30 - 69 KHz
Vertical : 50-110 Hz
Bant Geniş : 85 Mhz
Max. Res : 1280x1024/65 Hz
On Screen Display / MPR II, CE
Plug & Play DDC1/2B

Likom L7031LD

17" 0.27/0.28 mm Dot Pitch (FST)
Invar Mask, Double Focus,
Anti-Reflection/Static Coating
Horizontal : 30 - 70 KHz
Vertical : 50-110 Hz
Bant Geniş : 85 Mhz
Max. Res : 1280x1024/65 Hz
On Screen Display / MPR II, CE
Plug & Play DDC1/2B

Likom K9033LD

19" 0.25/0.26 mm Dot Pitch (FST)
Invar Shadow Mask
Double Focus, High Contrast,
Anti-Reflection/Static Coating
Horizontal : 30 - 85 KHz
Vertical : 50-160 Hz
Bant Geniş : 135 Mhz
Max. Res : 1600x1200/75 Hz
On Screen Display / MPR II, CE, TCO 95
Plug & Play DDC1/2B

Not: Bütün Monitörlerde diğer sertifikalar UL, C-UL, TUV/ GS, CB, FCC-B, DHHS

Görmek İnanmaktır...

Likom
Your IT Partner

Marka:
Tel: (0212) 252 08 09
Faks: (0212) 252 08 04

İç Anadolu Bölge Müdürlüğü:
Tel: (0312) 407 42 54
Faks: (0312) 427 11 02

Ege Bölge Müdürlüğü:
Tel: (0232) 463 39 74
Faks: (0232) 463 39 75

Gerbast Bölge Şubesi:
Tel: (0212) 651 54 46
Faks: (0212) 651 54 23

Sanal Mağaza
http://www.romarket.com.tr

RomAR
Kalite, Hizmet, Güven.

Bilişim '99'da Binyılın Son Teknolojileri Biraradaydı

■ Bilişim '99 Fuarı'nda tam 5 gün boyunca iletişimden Internet dünyasına, yazılımdan donanıma kadar bilişim sektörünün tüm dallarında ziyaretçiler son teknolojileri izleme şansına sahip oldular.

farklı iki monitör olma özelliğini taşıyor.

M1721, profesyoneller ve üst düzey performans isteyenler için tasarlanmış ve 3 yıl garantiye sahip. Bu monitörün en önemli özelliklerinden biri TCO95' adıyla bilinen kalite standardına sahip olması. Bu standardın anlamı radyasyon yayımına karşı Vestel M1721'in en üst düzeyde kontrollü olması. Aynı zamanda düşük enerji tüketimi ile de benzerlerinden ayrılmakta olan bir ürün.

Vivio M1510 ise, ekonomik, tüm standartlara uygun ve ergonomik bir ürün. Radyasyon standartlarına uygunluğu ile sağlıklı bir kullanım sağlıyor ve 2 yıl Vestel garantisi altında bulunuyor.

Vestel'in yeni monitörlerin 30-70 KHz yatay, 50-120 KHz dikey tarama frekansı, kaliteli cam ekranı, ergonomik monitör ayar düğmeleri ve gelişmiş ayar fonksiyonları, Türkçe dahil 4 ayrı dilden monitör, renk, ışık, kontrast gibi ayarların yapılabilmesine imkan veren menü sistemi gibi ortak özellikleri bulunuyor. Monitörler 15 inch ve 17 inch ebatlarında üretiliyor.

Elektronik yazı tahtasıyla kolay not

İletişim dünyasında da yeni ürünler var. Bunlardan biri Panasonic'in ürettiği dijital telsiz telefonlar.

DECT standardında üretilen ve KX-TCD950'den daha üstün özelliklere sahip olan KX-TCD951 Bilişim Fuarı'yla birlikte Aralık ayında satışa sunuldu.

75 saat Stand-by ve 6 saat konuşma süresine sahip olan

Bu yıl 15-19 Aralık tarihleri arasında Tüyap Beylikdüzü Fuar ve Kongre Merkezi'nde düzenlenen Bilişim '99 Fuarı'na gösterilen ilgi büyüktü. İtalya, Avusturya, İsrail ve Birleşik Arap Emirlikleri'nden de şirketlerin katıldığı fuar da toplam 700 firma ürün ve çözümlerini tanıttı. Görülen o ki 200 yılında bilgisayarlarımızı masa üstünde ya da dizlerimizin üstünde taşımakla kalmayıp üzerimize de giyebileceğiz. Önemli notları cep telefonlarımıza bile sesli olarak kaydedeceğiz. Arabamızda giderken dizüstü bilgisayarımız gelen e-mail'lerden bizi haberdar edecek ve hatta okuyacak bile...

İşe giderken PC'nizi giymeyi unutmayın!

Fuarda birbirinden değişik ürünler ve yeni teknolojiler büyük ilgi çekti. Ziyaretçilerin en çok ilgi gösterdiği standlardan biri de IBM'e ait olanıydı.

"İşe giderken PC'nizi giymeyi unutmayın" sloganıyla sunulan, dünyanın ilk giyilebilir PC'si taşınabilir bir stereo set boyutlarına sahip. Aynı zamanda bağımsız bir kullandığı ve tek elle kullanılan

minyatür bir kontrol cihazı da bulunuyor. Bu ürün Notebook'ların her türlü fonksiyonunu da içeriyor. Şirket yetkilileri kullanıcıların giyilebilir PC ile trende giderken e-mail'larını okuyabileceğini, Web sitelerinde dolaşabileceğini ya da mikro ekran üzerinden gerekli dokümanları okuyabileceğini ifade ediyor.

IBM standında ilgi çeken bir diğer tasarım da mobil ofis ortamı haline getirilmiş olan Mercedes V-Class araç. Şu anda pazarda mobil ofis içeren tek araç konumunda. İletişim ekipmanlarıyla donatılmış bir masadan oluşan iş konsolu, kolaylıkla tutturulabilen bağlantı noktalarını kullanarak takılıyor. Konsol-

da IBM ThinkPad için bir Docking Station, Printer, okuma lambası ve bir de telefon bulunuyor. Kullanıcı arabayı kendi sürmediği zamanlarda da bilgisayarla çalışabiliyor, faks alabiliyor, mesajlarını okuyabiliyor. Sistemin en önemli özelliklerinden biri de manuel olarak ya da sesle kontrol edilebilmesi. Bu e-business uygulaması için daha şimdiden 5 bin kişi talip olmuş durumda.

Yüksek kaliteli monitörler

Yeni ürünlerini fuar da tanıtan bir başka şirket ise Vestel Bilişim. Vestel M1721 ve Vivio M1510 Vestel'in farklı tüketici grupları için çıkardığı

Bilişim Fuarı'nda en çok ziyaretçi toplayan salonların başında İletişim bölümü geliyordu.

KX-TCD951TRB ise, navigatör tuşu sayesinde kullanım kolaylığı sağlıyor. Pille çalışan KX-TCD951TRB, pili bittiğinde ya da kapsama alanı dışına çıktığında, kullanıcıyı özel bir sinyalle uyarıyor. Bu telefonun diğer özellikleri ise, 20 adet hızlı hafıza araması, son 10 numara tekrarı, mobil telefonlar arası dahili görüşme ve çağrı aktarma özellikleri olarak özetlenebilir. 155 gram ağırlığa sahip olan bu model, hafifliği ve küçüklüğü ile dikkat çekiyor.

KX-TCD951TRB'nin teleshrekterli modeli KX-TCD961TRB ise, Aralık ayında piyasaya sunulan ürünler arasında.

Panasonic, fuarda iletişim ürünlerinin dışında bir de elektronik yazı tahtasını sergiledi. Panasonic Panaboard, toplantıda not tutma zorunluluğunu ortadan kaldırarak toplantı verimliliğini artırıyor ve etkin katılım sağlıyor. Kullanıcılar Panaboard'un perdesine yazılmış olan yazıları 9 kopyaya kadar basabiliyor ya da iki perdenin tek bir sayfa üzerinde çıkışı alınabiliyor.

Panaboard'un PC ve Printer'a bağlanma opsiyonları ile perdede yazılanların Printer'dan çıkışını almak ya da yazıyı tarayarak PC ortamına aktarmak mümkün. Böylece toplantıdan sonra da alınan çıkış üzerinde çalışmak ve yeni notlar almak olası.

LBS'tan modüler ERP çözümleri

Yazılım sektöründe faaliyet gösteren Logo Business Solutions ise, kurumsal çözümler kategorisinde Unity, İnsan Kaynakları, Gold Open, Object Designer, Navigator; LBS KOBİ çözümleri kapsamında Gold Klasik,

LKS, Navigator ürünlerini sergiledi. Bunlardan Unity henüz Beta aşamasında ve 5 kullanıcı tarafından test ediliyor. Bu ERP paketinin özelliği istenen modüllerin üstüne eklenebilmesi. Unity'nin ilk sürümünde MRP1 ve MRP2 bulunmayacak. Tekliften faturalandırmaya, stok takiplerinden ambardan çıkışa kadar tüm süreçler bu ERP paketi üzerinden takip edilebiliyor. Sınırsız sayıda kullanıcıyı destekleyebilen Unity'nin şu ana kadar en büyük kurulumu Türk Telekom'da gerçekleştirilmiş durumda. Kullanıcı sayısı 520. Euro uyumlu olan Unity, Avrupa Topluluğu mevzuatına da uyuyor. Çok dövizli raporlama ve borç takibi bu paket üzerinden yapılabiliyor.

Motorola'dan dijital dünya telefonu

Fuarda yeni ürünlerini tanıtan bir başka iletişim şirketi ise Motorola'ydı. Motorola, 3 GSM frekansında da çalışabilen (GSM 900, GSM 1800, GSM 1900 MHz) yeni modeli Timeport L7089'u tanıttı. Şirket yetkilileri bu telefonu özellikle sürekli seyahat halinde olan kişiler için tasarladıklarını belirtiyor. 3 frekansta da çalışabildiği için "Dijital dünya telefonu" olarak da nitelendirilen Timeport L7089, ses tanıma teknolojisini barındırdığı için kullanıcının sesini algılayabiliyor ve böylelikle telefon defterindeki kayıtları arayabilmesine ve menüdeki bazı özellikleri kullanabilmesine olanak tanıyor. Ayrıca VoiceNote dijital ses kayıt özelliği ile telefon numaraları ya da yol tarifleri gibi önemli notları hareket halindeyken kayıt edebiliyor ve VibraCall özelliği ile titreşim veriyor.

Timeport L7089, sınıfının

IBM'in giyilebilir PC'leri ve e-business aracı büyük ilgi gördü.

en hafif telefonu olmasının yanı sıra, kablosuz bilgi ve faks iletişimini sağlayan IrDA kızılötesi teknolojiyi ile kulla-

nıcının dizüstü bilgisayarına ya da Internet'e bağlanmasına ve e-mail'lerini kontrol etmesine imkân veriyor.

2000 YILINDA!

ŞUBAT

24. ŞUBAT – 1. MART

HANNOVER'DE GÖR

CeBIT 2000

Dünya Ticaret Fuarı
Ofis Otomasyonu
Bilgi Teknolojisi
Telekomünikasyon

www.cebit.de

CHIP'in Son Dakika Uyarıları

■ 2000 senesine girmeden önce, bilgisayarınızda yapabileceğiniz küçük ama önemli bir şeyler var.

Y2K

Windows'unuzu yılbaşı gecesi sabahı açtığınızda nelerle karşılaşabilirsiniz, hiç düşündünüz mü?

Öncelikle iki çık var, ya tüm işlerinizi aksatabilecek problemlerle karşılaşabilir ya da hiçbir şey olmamış gibi çalışmaya kaldığınız yerden devam edebilirsiniz. Karşılaşacağınız sorunlardan biri, sistem tarihinizin yanlış olması, bununla bağlantılı olarak sene ile işlem yapan uygulamaların hatalı çalışması ya da hiç çalışmaması. Bunu engellemek için 31 Aralık gecesi saat 12.00'den önce, PC'nizin donanımını, işletim sistemini, çalıştığınız programları ve verileri kontrol etmelisiniz.

Sırasıyla inceleyelim:

1. Donanım ve BIOS

BIOS'unuzun 2000 senesine uyumlu olup olmadığını kontrol edin. Bunun için gerekli araçları Internet üzerinden edinebilirsiniz. Eğer bu tür bir uygulamaya ulaşamıyorsanız, aynı işlemi kendiniz de yerine getirebilirsiniz. Bunun için DOS komut satırında "date" komutunu veya Windows Denetim Masası içerisinde bulunan Tarih/Saat iletişim penceresini kullanabilirsiniz.

● Kullanılan tarihi 31.12.1999 ve saati de 23:58:00 olarak değiştirin. PC'nizi kapatın.

● Eğer açılış sonrasında sistem saatiniz 1.1.2000'i gösteriyor ise kullandığınız donanım 2000 senesi uyumludur. Eğer göstermiyorsa tarihi düzeltin ve bilgisayarınızı yeniden başlatın.

niden başlatın.

● Eğer bir daha ki açılıştan sonra sistem saati yanlış tarihi gösteriyorsa, BIOS'unuzu güncellemenizdir.

2. İşletim Sistemi

Kullandığınız eski Windows sürümlerini (98 öncesi) binyıl değişimine uygun hale getirmek için www.microsoft.com/turkiye adresine göz atabilirsiniz.

3. Programlar:

Kullandığınız uygulamaların ne dereceye kadar 2000 senesi uyumlu olduğunu öğrenmek için direkt olarak üretici ile irtibat kurun veya web sayfasına göz atın. Genellikle üretici firma web sitelerinin giriş sayfasında 2000 Senesi ile ilgili bir bağlantı bulunur. Bunun sonucunda ürünler hakkında bilgi, ipuçları ve olası bir güncelleme ile ilgili bilgilere ulaşılabilir. Alternatif olarak uygulamalarınızı, ayrıca BIOS'u da test eden Norton 2000 gibi ticari bir araç kullanarak da sınavabilirsiniz.

4. Veriler

Tablolarınızı ve veritabanlarınızı kontrol edin ve burarlarda kullanılan iki haneli tarihleri dört haneli olarak kullanılacak şekilde değiştirin. Bu işlemi kendiniz yapabilir veya ticari bir araç kullanabilirsiniz.

Bunun için mesela Norton 2000 Sürüm 2 kullanılabilir.

● **CHIPucu:** Tarihleri değiştirmeden önce önemli verilerinizin her seferinde bir yedeğini alın.

Silikon Vadisi'nden

Metin Kadester
metin@digilane.com
Silikon Vadisi California

2000'li yıllara girerken...

Dünyanın büyük bir umut ve heyecanla karşılayacağı yeni bir binyıla girdiğimiz şu günlerde 2000 yılında bilişim teknolojileri açısından bizi neler bekliyor şöyle bir gözden geçirelim:

Öncelikle 1 Ocak 2000 tarihini atlattuktan sonra aynı yıl içinde 2 kritik tarih daha söz konusu. Bu tarihlerden ilki, 29 Şubat 1999. Uzmanların endişelendiği konu bazı programların 2000'in artık yıl olması sebebiyle, 29 Şubat tarihini atlayarak 28 Şubat'tan 1 Mart'a geçebilecek olması. Tabii bu durum hiç de hoş olmayan bazı sürprizlere sebep olabilir. Dikkatle izlenmesi gereken başka bir tarihte, 10/10/2000. Bu tarih de 2000'in ilk 8 haneli tarihi olma özelliğini taşıyor. 2000 yılı dönüşümü yapılan programlarda gözden kaçan bazı noktalar bu tarihte sorun yaratabilir.

Herkesin merakla sonucunu beklediği başka bir konuda, Microsoft aleyhine açılan tekel davası. Dava muhtemelen yakında sonuçlanacak ve yazılım devinin akıbeti belli olacak. Bunun sonuçları pek tabii sektörü pek yakından etkileyecek. Örneğin; dava Microsoft açısından bölünme şeklinde sonuçlanırsa, Red Hat başta olmak üzere

Linux işletim sistemini pazarlayan yazılım üreticileri satışlarını arttırma şansı yakalayacaklar. Zaten bu beklentiyle son 3 ayda Red Hat hisseleri oldukça yüksek oranlarda artış gösterdi.

Peki bu yıl içinde başka neler olacak? Öncelikle Internet'in inanılmaz bir trend'de sürdürdüğü büyüme daha da hızlanarak, pek çok web milyoneri yaratmaya devam edecek. Şimdilik Internet'in büyüme hızını yavaşlatan tek bir engel var, o da güvenlik. Hala pek çok kullanıcı Internet'te alışveriş yapmanın güvenli olmadığını düşünüyor. Aslında bu endişelerinde kısmen haklılar. Novell'in kurucusu olan Eric Schmidt geçtiğimiz Aralık başında basına bir açıklamada bulundu. Internet'te alışveriş yaparken kredi kartı numarasının çalındığını söyledi.

Aslında bugün Internet üstünden alışveriş yapmak oldukça güvenli. Yine de daha güvenli hale getirilmesi mümkün. Bu da şifreleme teknolojisinin geliştirilmesiyle ilgili. Ancak bu mevcut yasalar çerçevesinde şu an mümkün değil. Bu yıl içinde ABD başta olmak üzere sektörü etkileyecek başka bir gelişme söz konusu. Son 2-3 yılda Internet, PC satışlarının gerçekten patlamasına yol açtı. Ama bu durum ileride değişecek gibi gözüküyor. Avuç içine sığan ve renkli ekranlara sahip cihazlar web'de surf etmeyi ve e-mail alıp göndermeyi oldukça pratik bir hale getiriyor. Fiyatları 300-500 dolar civarındaki bu cihazlar, cep telefonlarıyla beraber cebimizdeki yerlerini alacağı benziyor. Herkesin mutlu bir yıl geçirmesi dileğiyle.

Ceplere Ses Etkisi

■ Nokia'nın son gözdesi 8210, ilk defa Paris moda haftasında podyuma çıktı.

Nokia 8210, oldukça düşük olan ağırlığı (sadece 75 gr.) ve yeni işlevleri ile cep telefonu piyasasına sunuldu. Geliştirilmiş dahili kızıl ötesi bağlantı noktası sayesinde PC, notebook ve yazıcılarla veri alışverişinde bulunulabilen cihaz, sesle arama ve SMS iletilerinin daha hızlı yazılmasını

sağlayan otomatik kelime tanıma özelliğine de sahip. Tamamen WAP uyumlu olan 8210, kısa mesaj, resim veya grafikleri kaydedip, gönderebiliyor. (Şimdilik sadece 8210, 3210, 8850 modelleri arasında). Dual Bant uyumlu olan cep telefonu GSM 900/1800 ve EGSM 900 bantları arasında otomatik olarak geçiş yapabiliyor. 150 saatlik bekleme süresine sahip olan 8210'nun satış fiyatı 400 milyon civarında.

Bilgi için: www.nokia.com

Beklenmedik Gelişme!

■ CHS Electronics ile Karma'nın birlikteliği yeni binyıla girmeye çok az kala sona erdi.

1997'den bu yana CHS Electronics'in bir parçası olan Karma, şirketin ofis yöneticileri tarafından satın alınması yöntemiyle bu birlikteliğe son verdi. Aralık ayında yapılan bir basın açık-

lamasına göre, bundan böyle Karma yüzde yüz yöneticilerine sahip olduğu toplam 14 ülkeden oluşan yeni bir holding yapısıyla yoluna devam edecek ve firmanın merkezi İsviçre'de faaliyet gösterecek.

Güncel Virüs Uyarıları

● Word-Makro Virüsü Astia.y

W97M/Astia.y, NORMAL.DOT dosyası içerisine yerleşiyor ve Word'ün virüs uyarısını kapatıyor.

Program daha sonra Office açılış dizini içerisinde ek olarak SNRML.DOT dosyasını oluşturuyor. Virüs, bulaştığı dosyanın açılışından 15 dakika sonra üzerinde "Infected Boomv1.01", "Me, No longer to stay in your computer!" ve "Beware of the Boomv1.01!" mesajları bulunan üç pencere ekrana getiriyor. AUTOEXEC alt yordamı Word'ün her açılışında programı aktif hale getiriyor. Virüsü ortadan kaldırmak için her iki DOT dosyasını da silmelisiniz.

● BadAss çekirdeğindeki Melissa

Internet kurdu BadAss, Melissa'nın kaynak kodu temel alınarak geliştirilmiş ve e-postalarda BADASS.EXE Attachment'i olarak genişliyor. Dosyanın çalıştırılması ile beraber aktif hale geçen kurt, üzerinde "Kernel32 An error has occurred probably because your

cunt smells bad. Is this really so? [Yes] [No]" sorgusu bulunan bir iletişim penceresi ekrana getiriyor. Kurt bunun haricinde kurbanın Outlook adres defterini karıştırıyor ve bulunduğu adreslere e-posta kullanarak "Dit is wel grappig! :)" mesajını iletiyor.

● Internet Kurdu "Bubbleboy"

Yeni bir Internet kurdu Internet Explorer 5.0 kullanıcılarını tehdit ediyor. Bu virüs herhangi bir Attachment içermeyen bir e-posta ile yayılıyor. Eğer e-posta Outlook (Express) ile açılacak olursa, Script UPDATE.HTA dosyasını oluşturuyor. Bir dahaki açılışta dosya kayıtlı kullanıcı bilgilerini "Bubbleboy" olarak değiştiriyor ve adres defteri içerisinde bulunan tüm e-posta adreslerine "Bubble boy is back!" yazan bir e-posta gönderiyor. Eğer Bubbleboy bilgisayarınıza bulaştıysa, kayıt düzenleyicisinde "HKLM\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\RegisteredOwner" altında "Bubbleboy" isimli bir parametre göreceksiniz.

Fujitsu&Siemens'ten Seri Ataklar

■ Yeni ortaklıktan piyasalarda hızlanan rekabeti daha da zorlayacak notebook'lar çıktı.

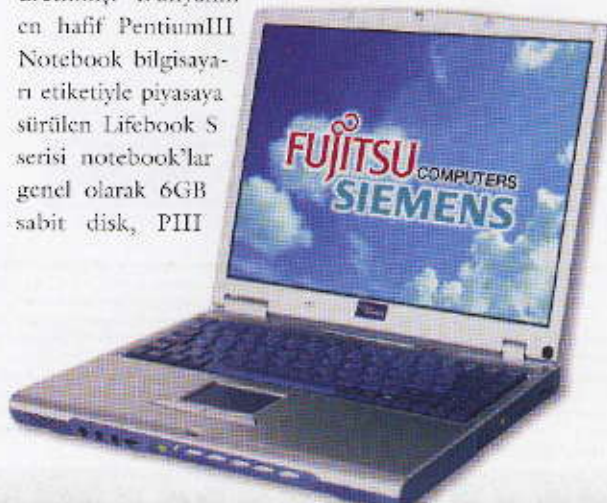
Merkezi Hollanda'nın Amsterdam şehrinde olan Fujitsu&Siemens Computers, Fujitsu ve Siemens şirketlerinin yüzde 50'şer ortaklığıyla 1 Ekim 1999 tarihinde kurulduktan sonra agresif pazarlama stratejileriyle piyasada söz sahibi olma yolunda önemli adımlar attı. Bu adımlardan biri de Chip Test Merkezi'nden arkadaşımız Şahin Ekşioglu'nun da katıldığı, şirketin 24 Kasım'da Londra'da düzenlediği ve yeni notebook'larını tanıtmak için gerçekleştirdikleri organizasyon oldu. Şirket yetkililerinden Nick Sta-

cey'in tanıtımını yaptığı yeni notebook'lar gerçekten adlarından söz ettirecek gibi görünüyor.

Lifebook adıyla piyasaya sürülen notebook'lar 3 tipte üretilmiş. Dünyanın en hafif PentiumIII Notebook bilgisayarı etiketiyle piyasaya sürülen Lifebook S serisi notebook'lar genel olarak 6GB sabit disk, PIII

450 işlemci, V.90 modem, Ethernet kartı, 64 MB bellek ve 12.1" TFT ekran gibi özelliklere sahip. LifeBook B2130 serisinde ise işlemci olarak 400 MHz Celeron

kullanılmış. 10.4" TFT ekrana sahip seride 6GB sabit disk, V90. modem ve Ethernet kartı gibi özellikler mevcut. Daha uygun fiyatlı bir model olan LifeBook C serisindeyse Celeron 400 ya da PentiumII 366 MHz işlemciler bulunuyor. Bunun dışında 32MB belleğe sahip olan C serisinde 4.3 GB sabit disk kullanılmış. Ekran olarak Celeron modellerde 12.1" TFT ekran varken PentiumII modellerde 14.1" TFT XGA ekran bulunuyor. Tüm modellerde standart olarak Sound Blaster uyumlu ses kartı mevcut.

Otomatik DNA Analizi

■ Yok olmuş hayvan türlerinin hayata getirildiği Jurassic Park filmi gerçek oluyor.

Bilgisayar hücre çekirdeklerinin yapısını çözebiliyor, DNS-Mixer ise onları inşa edebiliyor.

İlk adım hemen hemen tamamlandı: Perkin Elmer'in geliştirdiği aygıtlar aşağı yukarı 60 bin insan genine denk gelen, üç milyar yapıtaşını tam olarak analiz edebiliyor. DNS kalıtımında ölümünden sonraki bir kaç saat içerisinde ayrışma meydana gelmesi nedeniyle numune çok iyi saklanmalı.

Gerçi bilim adamları Antartika'nın buz çöllerinde de-

ri ve kemik parçaları haricinde, et kahıtları veya tama-

men korunmuş örnekler buldular. Alman İnsan Genleri Projesi Bilgi Yöneticisi Dr. Steffen Schulze düşüncelerini "Bir bilgisayar sonuçları değerlendirme konusunda asla

bilim adamının yerini alamaz" sözleri ile dile getiriyor. Bu konudaki en önemli noktalardan biri genlerin hangi işlevlere sahip olduklarının bilinmesi. Bu durumda Fraunhofer Institut'un üzerinde çalıştığı Bio-Chip'ler yardımcı olabilecekler. Genel prosedür kısaca şöyle:

İlk aşama, flüoresans renk maddeleri ile işaretlenen DNA zincirlerinin, yaprakçıklar veya cam tabakalar üzerine damlatılması.

Daha sonra renkli zincirler ile bir bağlantı kurabilecek olan test edilen DNA'lar eklenir. Birleşme noktalarının lazer kullanılarak ışınlanabilmesi için karakteristik dalga büyüklüğüne sahip bir ışın gönderilir. Bir kamera bu ışığı yakalar ve bunu PC'ye iletir. Daha sonra kullanılan yazılım, işaretli olan noktaların bulundukları yeri gösterir ve onları düzenler. Şu ana kadar bu şekilde kalıtsal hastalıklar belirlendi. Yaşayan bir Mamut için de bir adım daha atılmış oldu.

Oyun Oynayabilen Kamera

■ Oyun meraklıları fotoğraf makineleriyle de oyun oynayabilme imkanına kavuştular.

Eğer fotoğraf makineniz ile oyun oynamaya meraklıysanız, ücretsiz olarak dağıtıl-

lan emülatör MAME'den yararlanabilirsiniz.

Bir oyun makinesinin asıl donanımını yazılım olarak simüle eden bu yazılımı kulla-

nabilmek için önce makineye yüklemelisiniz. Kurulum için 8 Mbyte'lık bir Flashcard gerektirir. Kamera üzerindeki ekran üzerinden oynanabilen Arcade oyunlarına ise menü tuşları ile hükmedebilirsiniz. Şu an sadece Kodak DC265 modelinde çalışan MAME'nin diğer kameralar ile de çalışabilmesi için çalışmalar devam ediyor. Yazılım ve kurulumu hakkında daha ayrıntılı bilgi Internet'ten edinebilirsiniz.

Bilgi için: <http://members.aol.com/JWSurine>

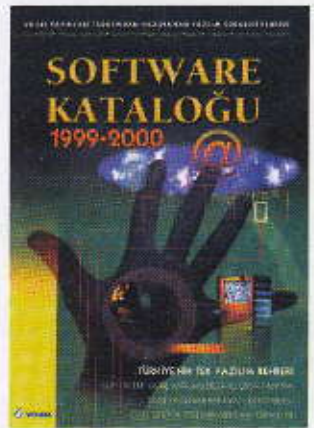
Lütfen Not Edin!

■ Software Kataloğu'nda düzeltme...

Vogel tarafından hazırlanan Software Kataloğu'nun 2. sayısında bazı firma telefonları ve bir firma adı yanlış basılmıştır. Bu hatadan dolayı, kendilerini mağdur ettiğimiz firmalardan ve okurlarımızdan özür dileriz. Software Kataloğu'na sahip okurlarımız, lütfen aşağıdaki düzeltmeleri not eder misiniz?

Database'in İnşaat Yazılımları başlığı altındaki IDE YAPI'nın telefonları: Bursa (224) 220 67 17 (pbx) İst. (212) 236 38 46 (pbx)

Database'in Tekstil ve Ticari Yazılımlar başlığı altında-

ki UNISOFT olarak yazılan firmanın adı PROMAKS olacaktır.

Anlayışınız için teşekkür ederiz.

Cep Telefonu PC'yi Arıyor

■ Telefon konuşmalarını ucuza getirmenin yolu,

Yoldayken sabit ağ ücretlerini kullanarak telefon açmak isteyenler, rahatlıkla PC'lerini arayabilirler: Bunun sonucunda Handy Connect isimli program her seferinde uygun olan sunucuyu kullanarak istenen numaraya ağ bağlantısı kuru-

yor. Callback işlevi ile gerekirse PC'nin cep telefonunu geri araması sağlanabilir. Bunun için gerekli olanlar bir Windows PC ve ISDN kartı. Bu yeni yazılımın satış fiyatı ise 69,50 markı civarında.

Bilgi için: www.HandyConnect.com

Yeni Dizayn PC

■ Bilgisayarların tipleri de değişime girdi.

Toshiba yeni geliştirdiği bir dizayn stiline dayanan bir PC'yi piyasaya sürdü.

Equium 2000, 15 inç büyüklüğünde bir TFT ince monitör ve onun ayağına yerleştirilmiş Celeron işlemcili eksiksiz bir bilgisayardan oluşuyor.

Ek bir modül ile çeşitli sürücülerini bulundurabilen bilgisayarın, çevrebirimleri ile bağlantısı ise üzerinde bulunan iki tane USB bağlantı noktası üzerinden gerçekleşiyor.

Bilgi için: www.toshiba.de/pc

Çöldeki Metal Akrep

■ Aslında akrep gibi değil de daha çok bir çekirge gibi görünüyor.

Bahsedeceğimiz cihaz dört kilogramlık ağırlığı ile doğal olarak bir akrepten çok daha ağır. Zehir bulundurma gereken kuyruğunda ise bir kamera gözü taşıyor. Bonn St. Augustin'deki Matematik ve Veri İşleme Topluluk (GMD) üyesi bilim adamlarının bu küçük robota neden

Akrep ismini verdiklerini ise robotun görevi açıklıyor: Akrep, 2001 yılı haziran ayında hayvan dünyasına ait olan görünümü ile çöl üzerinde bir piyon gibi 40 km. yol alacak. 45 cm.'lik bu metal yaratık yüksek teknoloji üretimi. Sekiz adet bacağı dört işlemci yönetiyor, bir

uydu cep telefonu konumunu belirliyor ve solar hücreler gerekli enerjiyi sağlıyorlar. Ekibin yöneticisi Frank Kirchner, uzmanların bu projedeki esas araştırmaların "bir şeyi hareket ettirmekteki zevk" olarak nitelendiriyor.

Bilgi için:

<http://ais.gmd.de/BAR>

Alternatif Video Kasetler

■ Bildik video kasetlere de, kayıtsız kalamayacağımız yeni alternatifler geliyor.

Günümüzde bir çok evde televizyonun yanında bir tane de video kaydedici bulunuyor. Artık bu yöntem ömrünü tamamlamış durumda. Eski yöntem, sabit disk kullanan bir sunucuya bonyun eğecek.

Fast TV sunucu bir video kaydedici gibi çalışıyor, aynı zamanda program-

lanabilme imkanı da var. Sadece dört veya altı değil toplam 30 saatlik yayın kapasitesine sahip. İki kanal üzerindeki iki ayrı programı takip edebilen sunucu, kayıtları bir sabit disk üzerinde dijital olarak tutabiliyor. Linux altında çalışan sistemdeki kayıtların, direkt olarak izlenebilmesi için bir-

leşik bir LCD-TFT renkli monitör bulunuyor. Bir Scart yuvası sinyal girişi için ayrılırken, iki Scart çıkışı da başka bir televizyon ve analog bir video kaydediciye bilgi aktarmak için kullanılabilir. MPEG-2 biçiminde kayıt yapan Fast TV sunucu VHS, S-VHS ve DVD ile kayıslanabilen üç kalite kademeleri sunuyor. Stereo ses ise MPEG-Layer-2 biçiminde sıkıştırılıyor.

Bu dijital yöntemin bir kaç

avantajı mevcut: Kayıtlar kalite kaybı olmadan görüntülenebiliyorlar. MPEG 2 biçiminin kopyalanması ve düzenlenmesi, analog video bantlarının düzenlenmesine göre çok daha kolay.

Sunucunun dezavantajları: Bu yöntemle sınırlı bir alan üzerinde tutulan kayıtlar devamlı dijital olarak tutulmıyorlar. Sabit disk dolduğu zaman, bu film materyalleri video bantları üzerine kaydedilme durumundalar.

Sanal Liman

■ Internet'te bankacılık ve e-ticaret'in Portal'ı hizmete girdi: TebWeb...

TEB, Türkiye'nin ilk bankacılık ve e-ticaret işlemlerinin bir arada sunulduğu Türkçe bir Portal kurdu. TebWeb.Net sitesinin ziyaretçileri, yüksek güvenlik standartlarıyla bankacılık işlemleriyle birlikte alışveriş de yapabilecek.

TebWeb, her türlü bireysel ve ticari bankacılık, yatırım işlemleri, real-time piyasa bilgileri ve uzman analizleri, günlük haber özetleri, yaklaşık 1400 restoran hakkında bilgi, öneri ve rezervasyon seçeneğinden vizyondaki filmler hakkında bilgi ve bilet rezervasyonuna kadar geniş

yelpazede hizmet sunuyor.

Hisse senedi alıp satmaktan basit bir havale işlemine değin akla gelen her türlü finansal hizmet TebWeb'in portföyünde yer alıyor. Piyasalar hakkında TEB Araştırma tarafından uzman bir ekiple hazırlanan analizler tüm ziyaretçilere açık ve isteyenler bu raporlara ayrıca Internet üzerinden ücretsiz abone olabiliyor. Günlük haber özetleri, piyasa verileri, ekonomi ve politikanın önde gelen kalemleri TebWeb'e özel makaleleri de TebWeb'de

yeralıyor. İstanbul çapında 1400 restoran hakkında bilgi ve rezervasyon veren TebWeb aracılığıyla ziyaretçiler tiyatro ve sinemalardaki oyun ve filmler hakkında bilgi alıp, rezervasyon yaptırabiliyor.

"Sanal Liman" sloganıyla lanse edilen sitenin adresi: <http://tebweb.net> ...

Web'deki Bedava TV

Wiener Prater'dan direkt olarak etkileşimli on-line televizyon, hizmete girdi.

Bu yeni on-line televizyonla, tüm izleyiciler yayınları şekillendirebiliyorlar. Internet'te tadına doyum-suz vakitler geçirtege ben-zeyen Webfreetv.com sitesi; sanat, müzik, telekomünikasyon ve sağlık konularında 15 üye kanalı da izleyicilerine ücretsiz sunuyor. Ayrıca ücretsiz olarak dağıtılan Browser eklentisi Vivo-Active-Player ile PC'ler televizyona dönüştüyor.

Bilgi için:

www.webfreetv.com

Şimdiden Itanium

■ Intel, Itanium işlemcili server ve işstasyonları sistemlerinin prototipini dağıtmaya başladı.

Ürünlerinde Intel'in Itanium işlemcisini kullanmayı hedefleyen sistem üreticilerine, işletim sistemi sağlayıcılarına, uygulama yazarlarına, ürünlerini geliştirme ve test etme şansı verecek olan prototip, network kullanımı için de hazır.

Bir yıldan uzun bir süredir devam eden, daha iyi bir yazılım ve donanım çalışmasının sonucu olan Itanium'lu sistemlerin prototipi, birçok işlemci kapasitesine sahip. İleri grafik uygulamalarının geliştirilmesi için oldukça uygun olan prototipte

paralel olarak Itanium türü maksimum 4 işlemci kullanılabiliyor.

Prototip sistemlerin dağıtımına, Itanium işlemcisinin ve platformunun geliştirilmesinde oldukça önemli gelişmeler olduğunu gösteriyor.

2000 yılının ikinci çeyreğinde yapılması planlanan detaylı performans testlerinin ardından, Itanium işlemcili sistemlerin, önümüzdeki yılın ikinci yarısında piyasaya sürülmesi bekleniyor. Aynı dönemde diğer üretim bileşenleri de kullanılabilir olacak.

Gigahertz'lik Athlon geliyor

■ AMD Almanya'nın yöneticisi Jochen Polster, AMD Athlon'un piyasadaki en hızlı chip olduğunu iddia ediyor.

Jochen Polster
AMD
Yöneticisi

nüfuzunu kullandığını düşünüyor musunuz?

Polster: Bu çok doğal. Herkes piyasada ve rekabette elde ettiği gücü kullanır. Bunun için oldukça büyük uğraş verilmiştir zaten.

CHIP Bilgisayar dünyasının geleceği hakkındaki görüşünüz nedir?

Polster: Tüm amaçlara yönelik olarak bilgisayarların oluşturduğu klasik PC pazarı var olacak. Bunun haricinde PC tabanlı, ev kontrollü oyunlar veya Internet için kullanılacak "Küçük Set" ler de gelişim kaydedecek.

CHIP Bilgisayarınızda geçirdiğiniz en güzel an nedir?

Polster: Tüm dünyadan çeşitli bilgilere bilgisayarından hızlı olarak ulaşabilmek beni her zaman heyecanlandırır.

CHIP Teşekkürler.

CHIP Athlon, Intel işlemcilerinden ne kadar daha hızlı olmayı başaracak?

Polster: Bunu kestirmek çok zor ama, Athlon ile 2000 yılı ortalarında Gigahertz sınırını aşmayı planlıyoruz.

CHIP Fabrikanızı tekrar kapatmak zorunda kalmaktan korkmuyor musunuz?

Polster: Hayır, Athlon ve K6 versiyonları çok başarılılar. Yaşadığımız sorunlar geride kaldı.

CHIP Intel'in piyasadaki

macromedia kursları

Geleceğin işi Web'e ve Multimedia'ya adım atmak isteyen kişi ve kurumlara avantajlı, hızlandırılmış ve uzmanlarından 6 kişilik özel sınıflarda Macromedia eğitim paketleri.

Geleceğin işine daha fazla geç kalmayın. Macromedia Türkiye Temsilcisi Medyasoft'u hemen arayın!

Flash

Bir numaralı vektör animasyon programı. Flash ile dinamik internet sayfaları tanıtın.

Fireworks

Web'in en iyi görüntü işleme programı.

Dreamweaver

Web'in bir numaralı sayfa tasarım programı. Dreamweaver ile sitenizi görsel olarak tasarlayın.

Director

Multimedia nasıldır? Director 7 ile interaktif CD'ler, interaktif CD'ler, interaktif DVD'ler ve DVD'ler hazırlayın.

Geleceğin işleri için Macromedia'yı seçenler:
Alternatifbank • Kutluhya Porselen • Kuray İnşaat
Bektaş Teknik • Sayir Hicografik ve Çerçografik Ofisi
Emniyet Genel Müdürlüğü • On-Net • Fara İşletişim

Kurs	Ücret	Süre
Flash (Macromedia On Demand)	160\$	8 saat
Flash İleri Düzey	400\$	8 saat
Dreamweaver	240\$	12 saat
Director	400\$	20 saat
FireWorks	120\$	6 saat
Freehand	160\$	8 saat

medyasoft eğitim merkezi

"geleceğin işleri"

medyasoft

macromedia

Medyasoft Bilgi Sistemleri Ltd. Şti.
Gözetmen Çarşı Sokak Kat: 3 No: 10360 Üsküdar Şişli
Tic. Sic. No: 210566 / Mers. No: 0812 210566 01
e-mail: info@medyasoft.com.tr web: www.medyasoft.com.tr

"Randevu Defterleri İstifa Ediyor"

■ Sıradan bir kart büyüklüğündeki Rex5000'i her an yanınızda taşıyıp, notlarınızı alabilirsiniz.

Bağlan Bilgisayar, Xircom'un yeni çift yönlü senkronizasyon yeteneğine sahip PCMCIA kartı Rex 5000'i Türkiye piyasalarına sun-

du. Rex5000'in çift yönlü senkronizasyon yeteneği, verilerin masaüstü ya da taşınabilir bilgisayardan tek bir tuşa dokunularak aktarılmasını

ve eşzamanlı paylaşımını sağlıyor.

Rex Organizer, bilgisayarlarla senkronize olurken, tüm değişiklikler de otomatik olarak güncelleniyor: Microsoft Outlook, Microsoft Schedule, Symantec ACT, Lotus Organizer, Lotus Notes; Rex5000'in direkt olarak senkronize olduğu yazılımlar.

Kartın 512K belleği, 6 bin girişi muhafaza edebilme yeteneği, TrueSync Desktop Software, TrueSync Plus Direct Synchronization Software'ı standart olarak

mevcut. Aksesuarları ise, deri taşıma kılıfı, pilleri ve bir adet docking station...

Rex5000'in sağladığı tüm özellikler sadece 6 tuş ile kontrol ediliyor. Telefon numaraları ve adresler bu tuşlarla kolayca girilip izleniyor, günlük ve rutin olaylar cihazın hafızasında saklanıp alarm ile hatırlatılıyor. Dünya saatlerini gösterme, önemli olayları, sizin not aldığınız kısa başlıkları ve hazırlanmış teklifleri hafızasında saklaması da kartın ayırt edici özellikleri arasında.

Rex5000'in sistem gereksinimleri ise; 8MB RAM,

256 renkli VGA veya SVGA monitör, 15 MB boş disk alanı, CD ROM Drive (pakete floppy disk seçeneği dahil), mouse veya başka bir işletim aygıtı, alarmlar için gerekli ses kartı ve mikrofon ve Type II PC Card Slot veya Seri Port. Sisteminiz, Windows NT 4.0 ise, seri docking station kullanımı gerekiyor. Xircom Rex'in deri kılıfı ile muhafaza edilmesi önemle belirtilenler arasında.

Bilgi için

Bağlan Bilgisayar

Tel: (212) 280 33 33

Fiyatı: (Promosyonda) 199 \$

Hazırda Sembol Var!

■ Avrupa, Orta Doğu ve Afrika ülkeleri için ilk sembol kütüphanesi üretildi.

AutoCAD 2000 ve AutoCAD LT 2000 programlarıyla uyumlu olan ve yaklaşık 13 bin sembol içeren Autodesk Symbols 2000, Autodesk tarafından satışa sunuldu. AutoCAD Design Center ile entegre çalışan Autodesk Symbols 2000, otomatik ölçeklendirilebilir, ölçeklenebilir ve yüzde yüz AutoCAD 2000 uyumluluğu gibi özellikleri de beraberinde getiriyor.

Autodesk Symbols 2000, tasarım profesyonelleri tarafından sıklıkla kullanılan yaklaşık 13 bin sembol ve standart çizim bloğunu içeriyor. Yazılım, standart Microsoft Windows grafik arayüzü ve AutoCAD Design Center ile olan entegrasyonu sayesinde sadece fare kullanarak bile ulaşılabilen binlerce sembolü kullanıcıya sunuyor.

Autodesk Symbols 2000,

kat planı ve inşaat çizimlerinde kullanılan 2800 Mimari, 7400 adet Mekanik ve elektrik ve elektronik sektöründeki proje çizimlerinde kullanılan 2500'den fazla sembolü içeren Elektrik Tasarım Serisi şeklinde üç farklı sembol kütüphanesi olarak

piyasaya sunulacak. Bütün ürünler, AutoCAD 2000 ve AutoCAD LT 2000 yazılımları ile uyumlu çalışacak.

Autodesk Symbols 2000 yazılımı, Tasarım 2000 ürün ailesiyle birlikte gelen çoklu fazla tasarım ortamı ve AutoCAD Design Center gibi yenilikleri destekliyor.

Bilgi için

Sayısal Grafik

Tel: (212) 293 04 23

Fiyatı: Belli değil.

Damlacıklarda Küçülen Boyut

■ Lexmark'ın piyasadaki en küçük mürekkep damlacıkları püskürtten yazıcısı Türkiye'de.

Pera Bilgi İşlem tarafından dağıtılan Lexmark'ın yeni renkli inkjet yazıcısı Z-51, kullandığı yeni geliştirilen baskı kafası ve mürekkep damlacıklarının küçülen boyutu sayesinde (7 picolitre) baskı görüntü hassasiyetini artırıyor ve görüntüdeki detayların son derece net olarak seçilebilmesine imkan veriyor. Püskürtülen damlacık boyunun küçülmesinin bir diğer yararı da baskıdaki renk tonlarının yumuşaması ve bir renkten diğerine geçişte oluşan keskin çizgilerin ortadan kalkması. Lexmark Z-51, Windows 98 uyumlu. Üzerinde bulunan USB portu sayesinde i-Mac'e doğrudan bağlanabiliyor. Z-51'in gürültüsü sadece 43 db. kadar.

Dakikada 10 sayfa siyah-beyaz, 5 sayfa renkli baskı yapabilen Z-51, ofis ve profesyonel kullanım dışında, evdeki kullanımlar için de ideal

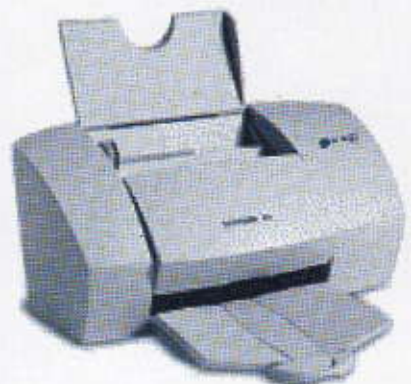
bir yazıcı. Yeni tip kağıt besleme sistemi (Accu-Feed) sayesinde kullanılan kağıt tipi ve genişliği konusunda birçok alternatifte olarak tanyor (270 gr/m2 kadar basma imkanı) ve kağıt çekici mekanizma, kağıt besleme ünitesindeki kağıdın kalınlığını algılayıp dişli ayarlarını otomatik olarak değiştirebiliyor.

Bilgi için

Pera Bilgi İşlem

Tel: (212) 220 04 40

Fiyatı: 229 \$ + KDV

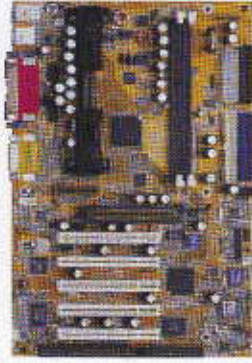

Geleceğe Bakabiliyor

■ Gigabyte, ilk PC800 destekli Slot1 ATX anakartı piyasaya sundu.

Empa'nın ürün yelpazesi-ne kattığı Gigabyte'ın GA-6CX anakartı, Intel'in yeni yongası i820 sayesinde; 133 MHz'lik PSB (Front Side Bus), PC 800 DRDRAM (Direct Rambus), 4X AGP, ATA 66, AC 97 (Software audio) ve HSP modem (AMR) gibi birçok yeni özelliği destekliyor.

i820 yonganın getirdiği yenilikler dışında 6CX, gelecekteki gereksinimleri karşılaması için 4 USB porta sahip. Ayrıca üzerinde Aureal8810 donanımsal ses, ISA slot, DualBIOS Teknolojisi, Suspend to RAM (Anında açılabilir PC), renkler kodlanmış giriş/çıkışlar, Lan-DeskClientManager (PC donanımın kontrol yazılımı), SIV, donanımın çalışma güvenliği sağlayan destek yongası, ayarlanabilir işlemci

core gerilimi ve çeşitli "front side bus" hızı ayarları da mevcut. AGP tutacak mekanizması ile beraber gelen GA-6CX, 200 MHz'den 750 MHz'e kadar slot yapıdaki tüm PII ve PIII işlemcileri destekliyor. GA-6CX, 66/100/133 MHz ana bus hızı ayarlarını ve 3.0/3.5/4.0/4.5/ 5.0/5.5'dan 9.5'a saat çarpanlarını ayarlamaya imkan tanıırken, anakart üzerinde 2-800 MHz (PC 800) 184 pin RIMM soketi ve 64MB'tan 512MB'a RIMM hafıza yongalarını destekliyor.

Kullanılabilecek maksimum hafıza ise 1GB.

Bilgi için

Em-pa
Tel: (212) 599 30 50
Fiyatı: 179 \$ +KDV
www.empa.com.tr

Ekip Çalışması Çok Önemli!

■ Lotus'un ofis seti SmartSuite Millenium Edition 9.5 kullanıma hazır.

Lotus Development, sunduğu hazır uygulamalar ve Internet'e taşınabilirliği ile ofis otomasyonlarında hayatı kolaylaştıran 8 masaüstü yazılımından oluşan ofis seti SmartSuite'i geliştirdi.

Lotus 1-2-3 elektronik tabloları, Lotus FastSite Intranet yayıncısı, Organizer R5 zaman, bağlantı ve bilgi yöneticisi, Word Pro kelime işlemcisi, Freelance Graphics sunu grafikleri, Approach veritabanı, ScreenCam multimedya yazılımı ve SmartCenter Internet bilgi yöneticisi ve ek olarak da IBM ViaVoice konuşma tanıyıcı bileşenlerinden oluşan SmartSuite son sürümüyle hem ekip çalışması hem de Internet'e uyumlu dokümanlar yaratmak açısından gelişkin özelliklere sahip.

SmartSuite, Lotus Notes arasındaki veri alışverişini eskisinden çok daha gelişkin durumda getirmiş iken, Microsoft Office, SmartSuite'in eski sürümleri ve yaygın ola-

rak kullanılan diğer masaüstü uygulamalarıyla da uyumlu.

SmartSuite'in yeni versiyonu Lotus Notes, SAP, PeopleSoft, DB2, Oracle ve Sysbase içeren önemli kurumsal sistemler ve veritabanları ile entegre edilebiliyor.

Bilgi için

Lotus Development
Tel: (212) 317 17 17
Fiyatı: Konfigürasyona göre değişiyor.
www.lotus.com/Turkey

Taşınabilir, Fonksiyonel, Pratik

■ 131 MHz işlemcili Casio Cassiopeia E-105 avuçiçi bilgisayar piyasada.

Üzerinde yüklü gelen Microsoft Windows CE 2.11 işletim sistemi ile 131 MHz'lik Cassiopeia E-105 ile toplantı notlarınızı tutabilir, telefon ve adres defterinizi, e-mail'lerinizi ve dokümanlarınızı hazırlayabilirsiniz.

Cassiopeia E-105 ile sesli olarak kaydettiğiniz notları dahi içindeki 32 MB RAM hafıza chip'lerine kaydedebilir ve stereo ses çıkışı ile daha sonra dinleyebilir, masaüstü bilgisayarınızla bağlantı kurup dosyalarınızı, programla-

rınızı ve Outlook bilgilerinizi PC'nizde de tutabilir hatta her ikisinde de bilgi senkronizasyonu sağlayabilirsiniz.

Cassiopeia E-105'in en ayırt edici özellikleri arasında, multimedia paketi sayesinde cep telefonlarına kısa mesajlar gönderip, alabilmeniz de sayılıyor. Internet bağlantısı, faks gönderip alabilme imkanları da E-105'te mevcut.

Cassiopeia avuçiçi bilgisayar, TFT Likit Kristal 16 bit aktif renkli ekrana sahip. Ge-

niş ışıklandırmalı ekran ve dokunmatik yüzey sayesinde, kullanımı çok kolaylaşmış. Parlaklık ve renk ayarını yapabilen bu avuçiçi bilgisayar, şarj olduktan sonra 8 saat çalışıyor.

Pil ömrünün 5 yıl olduğu Cassiopeia E-105, şarj olabilen yedek pil, CD-ROM ve kılıfıyla birlikte geliyor.

Bilgi için

Ersa İth. Tic.
Tel: (212) 220 10 55
Fiyatı: 699 \$ + KDV

Tek Elle Kullanma İmkânı

■ Hem fotoğraf makinası hem PC kamerası...

Creative, dijital fotoğraf makinası ve PC kamerasını tek üründe bir araya getirdi: Ürünün adı Web Cam Go.

Web Cam Go, PC'ye bağlandığında video konferans yapabilirken, istendiğinde de normal bir fotoğraf makinesi gibi kullanılıyor.

Web Cam Go dijital fotoğraf makinası olarak, 640x480 çözünürlükte 90 resim, 320x240 ise çözünürlükte ikiyüze kadar resmi 4MB'lık hafızasına alabiliyor. Snap shot, multiframe, time delay ve time delay multiframe resim çekme modlarına sahip olan cihaz, sonsuz uzaklık ayarı /5-6 metreden, orta uzaklık ayarı /1,5-2,5 metreden sonra ve yakın uzaklık ayarı /0-20 cm. arası olmak üzere üç farklı fokus ayarını bünyesinde barındırıyor. Cihazın, arka bölümündeki şık

LCD kontrol paneli, kalan hafıza boşluğunu, resim çekme modunu ve batarya ömrünü bildiriyor. Çekim işleminden sonra resmin başarıyla görüntülendiğini bildiren sesli uyarı mesajı verebilen, ergonomik tasarımı sayesinde tek elle bile kullanılabilen kamera gömlek cebine dahi sığabiliyor. Web Cam Go, iki adet AAA batarya ile 300'den fazla poz resimleyebiliyor.

PC kamera olarak kullanıldığında ise Web Cam Go; 16,7 milyon renkte 352x288 çözünürlükte saniyede 30 kare, 640x480 çözünürlükte saniyede ise 15 kare hareketli görüntü alabiliyor, ayrıca 640x480 çözünürlükte de tek kare alma (snap shot) özelliği aktif oluyor. Cmos sensörüyle görüntü kalitesini yükselten Web Cam Go beraberinde; Web Cam Go Control, Web Cam Monitor, Poloroid Photomax, MediaRingTalk99, Microsoft Netmeeting 3.01 yazılımlarını sunuyor.

Bilgi için

Genpa Com.
Tel: (212) 288 10 78
Fiyatı: 179 \$ + KDV

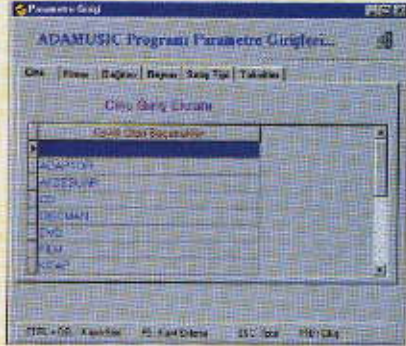
Leonardo ile Soluk Alın!

■ Leonardo, müzik mağazaları ve kitabevlerine yardım ediyor.

BemSoft Bilgisayar, müzik mağazaları ve kitapçıların her türlü işlemlerinin hızlı ve güvenilir bir şekilde çözülmesi için Leonardo'yı üretti.

Müzik mağazaları ve kitapçılar Leonardo ile;

- Barkod sistemi ile hızlı stok takip edebilme,
- Cins, firma, dağıtıcı, reyon ve fiyat tipi bazında gruplama, sonsuz sayıda cins, firma, dağıtıcı, reyon ve fiyat tipi tanımlayabilme,
- Fiyat tipleri ile otomatik fiyat güncelleme,
- Malzeme kartı üzerinden fiyat güncelleyebilme,
- Değişik parametrelerle istenilen bir karta birkaç tuşla hızla erişme,
- Malzeme hareketlerini tek tek veya toplu olarak takip etme,
- On değişik döviz üzerinden satış olanağı,
- Fatura üzerinden satış olanağı,
- Kullanıcılar bazında satış takibi,
- Alıcı, satıcı ve kredili cari hesap tanımlayabilme,

- Cari ekstre takibi,
- Kredili satışlar, fatura üzerinden kredili satış yapabileme olanağı,
- Günlük ve dönemlik satış listeleri,
- Rapor hazırlama bölümü aracılığıyla sonsuz sayıda özel rapor hazırlama olanağı vb...

hizmetlerle kendileri için çok önemli bir yardımcıya kavuşuyorlar.

Leonardo, çok kullanıcı ortamlar için Windows NT Server+Client'a, tek kullanıcı ortamlar içinse Windows 95 ve üstüne ihtiyaç duyuyor.

Bilgi için

BemSoft Bilgisayar
Tel: (312) 417 03 22
Fiyatı: Kullanıcı sayısına göre değişiyor.

Sistem ile Ekran Bütünleşti

■ Ayır bir sistem kasası olmayan, sistemin ekranla bütünleşik olduğu yepyeni bir PC piyasada.

İnce LCD bir ekran ve buna bütünleşik sistemden oluşan ve Veriton FP adı verilen model çok az yer kaplamasının yanı sıra şık bir görünüme ve ergonomik bir yapıya sahip. 15 inç TFT LCD, 60ar derece sağa ve sola, 4 derece öne, 15 derece arkaya hareket edebiliyor. Daha çok kurumsal pazarı hedefleyen Veriton FP'nin teknik özellikleri ise

şöyle:

- Intel Pentium III 500 MHz işlemci,
- 128 MB bellek,
- 13 GB sabit disk,
- 8 MB video kartı,
- 16 bit Sound Blaster ses kartı,
- 24 hızlı CD-ROM...

37.6 genişlik, 38.7 yükseklik ve 19 cm. derinliğe sahip Veriton FP, Microsoft Win-

dows 98 işletim sistemi ile birlikte geliyor ve ayrıca ASM (Acer System Management) Pro Suite, PC-cillin anti virüs yazılımı ve Acer TimeMachine sistem kurtarma yazılımı ise pakete dahil.

Bilgi için

İhlas/Acer
Tel: (216) 317 96 50
Fiyatı: 3.999 \$ + KDV

Akıllı Aksesuar

■ Elleri tamamen özgür bırakan Bluetooth kulaklık mikrofon seti kablosuz bağlantı kurabiliyor.

Ericsson, kabloya gerek duymadan radyo link yoluyla mobil telefonla bağlantı kuran Bluetooth kulaklık mikrofon setinin tanıtımını yaptı. Kablosuz ve hafif Bluetooth, içinde bulundduğu radyo chip'i sayesinde Ericsson telefonlarına

takılan giriş ile bağlantı sağlıyor. Telefon çaldığında kulaklık mikrofon seti üzerindeki bir tuşa basılarak cevap verilebiliyor.

Telefon etmek istendiğindeyse, kulaklık üzerindeki düğmeye basılıyor ve sesli arama özelliği kullanılarak arama yapılabilir. Bu arada telefon 10 metre mesafeye kadar, çantada, paltoda vs.

herhangi bir yerde olabilir. Ağırlığı 20 gram olan Ericsson Bluetooth, iki kulağa da rahatlıkla takılabilir ve Ericsson T28s, T28 World ve R320s cep telefonları ile kullanılabilir.

Bilgi için

Ericsson Türkiye
Tel: (212) 286 06 06
Fiyatı: Belli değil.

Bir Nevi Ajanda

■ Hareket halindeyken işleri idare etmek isteyenler için Timeport p1088.

Motorola, cep telefonlarının fonksiyonel ve ileri teknolojik özelliklere sahip olmasını talep edenler için çift kanallı, dokunmatik büyük ekranlı kişisel bilgi ajandası gibi yazılım uygulamaları bulunan Timeport P1088'i geliştirdi.

Timeport P1088, e-mail, kısa mesaj ve faks yollayabiliyor. Motorola, Timeport'ta Java teknolojisini kullanıyor ve Timeport'u HTML ve WAP bazlı olmak üzere iki microbrowser destekliyor. Cihazın geniş ekranı, kullanıcıların Internet bilgilerini kolayca okuyabilmesini ve grafikleri görebilmesini sağlarken, TrueSync yazılımı, kişisel ajanda fonksiyon-

larında yapılan değişiklikleri ve güncellemeleri kullanıcı ofis dışında olsa bile gerçekleştirebiliyor.

Bu teknolojiyi aynı zamanda Timeport P1088 ile bilgisayara, taşınabilir bilgisayar ve web bazlı popüler program uygulamaları arasında bilgilerin etkili olarak senkronizasyonunu sağlıyor.

Timeport, el yazısı tanıma, sanal klavye, numeric keypad ve "kopyala-sil" opsiyonlarından birini seçerek bilgileri girebilme özelliğine sahip.

Bilgi için

Unitel
Tel: (212) 448 71 57
Fiyatı: Belli değil.

OmniBook'lara Taze Kan

■ Yeni OmniBook'lar, Pentium III ve ATI Rage Mobilitiy grafik hızlandırıcıları ile geliyor.

Hewlett Packard, HP OmniBook 4150 ve hafif HP OmniBook 900 dizüstü

çıkıyor. ATI RAGE Mobility grafik hızlandırıcı ise; HP OmniBook ailesine yüksek görüntü çözünürlüğü, renk derinliği performansı ve DVD gösteriminin yanı sıra 3-D donanım hızlandırıcı oyunlarda veya CAD/CAM uygulamalarında da yüksek performans imkanı sağlıyor.

HP OmniBook 4150 modelleri Intel

Pentium III 450 MHz/600MHz işlemci, 12GB sabit disk, 64MB SDRAM, ATI RAGE Mobility grafik hızlandırıcı, 14.1 inç XGA TFT ekran ve 4 hızlı DVD sürücü özellikleri ile gelirken, HP OmniBook 900 ise Intel Pentium III 450MHz işlemci, 6 GB sabit disk, 64MB SDRAM, ATI RAGE Mobility grafik hızlandırıcı ve 12.1 inç SVGA TFT ekran ile satışa sunuldu.

Bilgi için

Hewlett Packard
Tel: (212) 224 59 25
Fiyatı: Modele göre değişiyor

bilgisayarlarının yeni piyasaya sürülen Intel Pentium III işlemcisiyle satışa sunulacağını açıkladı. Yeni ürünlere, Intel'in yeni Pentium III mimarisi daha hızlı ve daha etkili hesaplama gücü, daha iyi ses ve görüntü performansı, belleğe daha hızlı erişim imkanları sunuyor. Batarya teknolojisindeki değişiklikler ve yeni güç yönetim yazılımı ise HP dizüstü bilgisayarlarına daha çok çabıma özelliği kazandırıyor.

HP OmniBook 4150'in pil ömrü, yeni batarya teknolojisi ile 2.5 saatten 4 saat

Üç Yeni Taşınabilir

■ Compaq Armada taşınabilir bilgisayarlara üç yeni üye daha eklendi.

Compaq'ın yeni Armada'ları, masaüstü bilgisayar işlevselliği, port çoğaltımı, basit ağ bağlantısı ve kablo yönetimi gibi teknolojilerle birlikte sunuluyor. Armada M700 ve E700, mevcut Armada Station'larla geriye dönük uyumluluk gösterirken, her yeni Armada serisi Intel Mobile Pentium işlemcilerin gelecek nesil sürümlerini desteklemek üzere tasarlanmış. Bu 3 yeni Armada ve kısaca özellikleri ise şöyle:

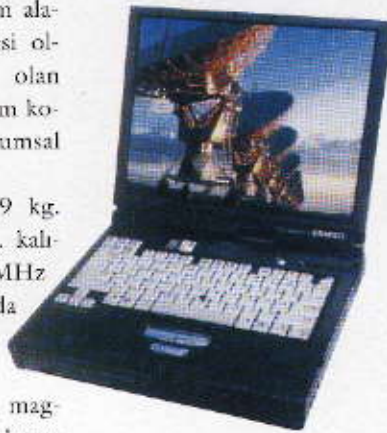
● Armada M300: Yalnızca 1,4 kg. ağırlığında ve 2,3 cm. kalınlığındaki bu taşınabilir, Mobil Genişleme Biri-

mi ile yeni bir standart oluşturacak. Özel Q Türkçe klavyesi ve magnezyum alaşımli koruyucu gövdesi oldukça dikkat çekici olan M300, hafif ve kullanım kolaylığını isteyen kurumsal kullanıcılar için ideal.

● Armada M700: 1,9 kg. ağırlığında ve 2,8 cm. kalınlığındaki M700, 400 MHz ya da 366 MHz hızında Intel Pentium II işlemciye dayanıyor.

14,1 inç TFT ekrana, magnezyum alaşımli ekran koruyucu gövdeye, 256K yerleşik L2 önbelleğe, 8 MB SDRAM'ı olan ATI Mobi-

lity Pro 2x AGP grafik özelliğine, 10 GB'a kadar çıkarı-

labilen SMART II sabit sürücüye, Q ya da F klavye seçeneklerine sahip.

● Armada E700: Kurumsal müşterilere genişleyebilirlik imkanı sunan E700, her iki tarafını kapsayan çokbölümlü tasarımıyla kullanıcıya aynı anda DVD ROM, disket sürücü ve sabit diskten yararlanma olanağı sunuyor. 34 GB kadar veri depolamaya imkan tanıyan iki ek sabit sürücüyü destekleyebiliyor. E700'ün Türkçe Q klavyesi mevcut.

Bilgi için

Compaq
Tel: (216) 310 20 20
Fiyatı: Modele göre değişiyor.

Her Yerde Aynı Kalitede

■ Arena Nomad adındaki yeni MP3 çalar ürün yelpazesine kattı.

Nomad'ın Türkçede karşılığı "Bedevi". Anlamına nazire olarak Nomad, her yerde müzik sunmak için üretildi. FM radyosu,

Özellikle arabalara takıldığında CD'lerdeki atlama problemi ortadan kalkıyor. Nomad'da ayrıca bir de FM radyosu mevcut. MP3'ün özel veri sıkıştırma tekniği, 4 saat süre ile ses kayıt imkanı veriyor. Örneğin bir deşifre işlemi Nomad'la yapılmak istendiğinde, ses kaydı doğrudan bilgisayara yükleniyor ve istenen yer istenildiği kadar dinlenebiliyor, normal teypteği gibi kavgı durmadan geriye almak zorunda kalmıyorsunuz.

Aynı zamanda bir veri saklama ünitesi olan Nomad, her türlü dosya 64MB'lık Nomad'ın RAM'ine yüklendiğinde rahatlıkla her yere taşınabilir.

Bilgi için

Arena Bilgisayar
Tel: (212) 233 30 50
Fiyatı: 290 \$ + KDV
www.arena.com.tr

64MB'lık veri depolama kapasitesi ve 4 saatlik ses kaydı yapabilme özellikleri bulunan Nomad'ı Creative tasarladı.

Nomad ile CD'lerdeki dijital kayıtları bilgisayarda MP3 formatına çevirip cihaza yüklediğinizde, daha sonra sallantılardan etkilenmeden her yerde istediğiniz müziği dinleyebilirsiniz.

Komple Uzaktan Kumanda

■ SungIL'in yeni Maxi Multimedia Kasası ile bilgisayarınız uzaktan yönetim altında.

SungIL'in ürettiği en son kasa ile, bilgisayarınızı bir müzik seti gibi uzaktan kumanda edebiliyorsunuz...

SungIL Maxi ile, CD-ROM ve DVD'nizi uzaktan kumanda etmekle kalmayıp, uzaktan kumandanızı klavye ve mouse gibi kullanabiliyorsunuz. Uzaktan kumanda ile bilgisayarınızı açıp kapatabiliyorsunuz. TV Kartınızı da bu kumanda ile kontrol edebiliyorsunuz. Yani kısacası tüm multimedia imkanlarınızı bu uzaktan kumanda ile yapabiliyorsunuz...

Kasa üzerindeki mevcut kısa yol tuşarı ile, TV, CD, Internet, Tutor, Mode, Volume, Mute, LCD saat, Wofer, Surround butonlarına dokunarak çalıştırmak mümkün. Maxi kasa ile birlikte gelen dahili Subwoofer, Tweeter, 2 adet dahili 4 adet harici hoparlör, 6 adet audio kanal çıkışı, surround ve dolby digital özelliği ile de ev

ya da işyerinde sinema keyfi yaşamak da imkan dahilinde. Kasa ile birlikte SoundBlaster Live kalitesinde Vortex Chipsetli ve 6 kanal çıkışlı bir ses kartı geliyor.

Maxi kasayı her türlü elektrik problemine karşı koruyabilecek güçte 250 Watt'lık bir Power Supply da kasanın ayırt edici özellikleri arasında...

Bilgi için

Telloğlu Bilgisayar
Tel: (212) 213 34 40
Fiyatı: 350 \$ + KDV

AutoCAD 2000

Kim Korkar
3. Boyuttan

**Dünyanın en yaygın
kullanılan tasarım yazılımı.**

AutoCAD'in yeni sürümü AutoCAD 2000 piyasaya çıktı. Bununla birlikte Pusula Yayıncılık çok satan ve yeni baskıları yapılan AutoCAD R14'den sonra, konunun uzmanı eğitmen Gökalp Baykal'ın kaleminden Kim Korkar Bilgisayardan AutoCAD 2000'i de piyasaya sürdü.

Bu kitapta CAD'in ne olduğu ve bilgisayarla tasarım yapmanın genel prensiplerinden başlanarak, AutoCAD çalışma ortamının inceliklerine, yeni sürümün özelliklerine kadar her şey bulunuyor. AutoCAD 2000'in daha verimli kullanılabilmesi için deneyimlerden oluşan pratik bilgilere yer verilirken, bir yandan da sıradan bir bilgisayar kullanıcısının da bu kitabı kullanarak kısa sürede etkin olarak bilgisayarda çizim yapabilmesini sağlaması da hedefleniyor.

Kim Korkar Bilgisayardan: AutoCAD 2000 yeni kullanıcıların aradıkları her şeyi bulabilecekleri temel bir kaynak kitap olmanın yanı sıra, AutoCAD kullanıcılarına yeni sürümü kullanırken yol gösteren bir rehber olma özelliği de taşıyor. Tüm konular örneklerle ve komutların akılda kalıcı Türkçe açıklamalarıyla aktarılmış. Autodesk'in Türkiye temsilcisi Sayışal Grafik tarafından önerilen tek kitap olan Kim Korkar Bilgisayardan: AutoCAD 2000, 832 sayfalık hacmiyle tasarım dünyasının bir numaralı yazılımını herkes için kullanılabilir kılıyor.

Ürün Bilgisi

Auto 2000

Bilgi İçin : Pusula Yayıncılık
Tel : (212) 252 42 80
Faks : (212) 293 15 44
Fiyatı : 13.500.000 TL

PowerPoint 2000

Bir Bakışta
Kolay Sunumlar

**Doğru yanıtlara hemen
ulaşmanın yolu.**

Microsoft'un masafüstü slayt-sunu programı olan PowerPoint'in son sürümünü kullanmayı hızla öğretecek görsel bir başvuru kaynağı olan bu kitap, her bölümü sırasıyla izlemenize gerek olmadan dilediğiniz konuda gerekli bilgiye hızla ulaşabilmenizi de sağlıyor. Bir bakışta serisinin artık tamamlayıcı bir özelliği olan bu özelliğin yanında PowerPoint 2000'in yeni olan özellikleri ile ilgileniyorsanız da kitaba eklenmiş mavi renkteki Yeni2000 logosu ile bunlara da kolayca ulaşabiliyorsunuz. Bu yenilik logolarını her bölümün ilk sayfasında bulabiliyorsunuz.

Bir sunu yaratmak, kaydetmek ve açıp kapatmak, slaytlara resim ve metin ekleyip düzenlemek gibi temel PowerPoint özelliklerinden başlayarak şablon uygulamak, video ve ses eklemek, tablo, candelirna ve slayt geçişi eklemek, dinleyici ve konuşmacı notları yazdırmak, Internet üzerinden Web sunumu hazırlamak gibi ileri düzey özellikleri kolay ve sıralı adımlarla size sunuyor. Tüm yeni özellikleri ile PowerPoint 2000'i kullanmayı kısa zamanda en az çaba harcayarak öğrenenebileceğiniz bir başvuru kaynağı.

Eğer sunumlar ile uğraşıyorsanız ve işinizi ciddiye alıyorsanız belirli bir göreve yoğunlaşmanızı sağlayacak ve bu görevi yerine getirmenin en kolay yolunu anlatacık ve sıralı adımlarla size ulaştıracak bir kitap

Ürün Bilgisi

PowerPoint 2000

Bilgi İçin : Arkadaş Yayınevi
Tel : (312) 434 46 24
Faks : (312) 435 60 57
Fiyatı : 5.500.000 TL

Excel 2000

2000 Yılıının
Hesap Tabloları

**Adım adım Excel'in tüm
yeniliklerine ulaşın**

Office 2000'in çıkması ile artık birçok ofis uygulaması daha kolay gerçekleştirilebiliyor. Yeni eklentiler ile daha da güçlenen ve giderek yaygınlaşmaya başlayan Office 2000 programlarına daha fazla uyum sağlayabilmek için ise Arkadaş yayınevi tarafından çıkarılmış olan Adım Adım serisine dahil olan bu kitap Excel 2000'i konu alıyor.

Microsoft'un güçlü elektronik tablo programı olan Excel'in son sürümünü kullanmayı adım adım ve hızla öğretecek bir kaynak kitap olan bu kitap, hem Excel'i kullanmaya başlayanlar, hem de Excel 2000'e geçiş yapan deneyimli kullanıcılar için tasarlanmış. Kitabın ekinde yer alan CD-Rom ise alıştırmaları yaparken kullanacağınız hazır uygulama dosyalarını içeriyor.

Kitapta veriyi etkin biçimde çözümlemek için çalışma sayfaları yaratmak, formüller, işlevler, otomatik toplam, alt-toplam gibi özellikler ile hesaplamaları kolaylaştırmak, veriyi görsel olarak özetlemek ve sunmak için PivotTables ve PivotCharts özelliklerini kullanmak, veriyi Internet'te yayınlamak, Goal Seek, Scenario Manager özellikleriyle eğitim ve ilişkileri tahmin etmek, çalışmayı otomatikleştirmek için makrolar yaratmak ve kullanmak, tarihleri 21. Yüzyıla göre biçimlendirmek ve Microsoft Office 2000 programlarıyla Excel'i bütünleştirmek gibi daha birçok başlık yer alıyor. □

Ürün Bilgisi

Adım Adım Excel 2000

Bilgi İçin : Arkadaş Yayınevi
Tel : (312) 434 46 24
Faks : (312) 435 60 57
Fiyatı : 6.500.000 TL

CHIP CD'de Bu Ay Neler Var?

CHIP CD'si HTML formatındaki yeni arayüzü ile karşınızda. Sisteminizdeki Browser'la çalışan arayüz sayesinde artık CHIP CD'si çok daha hızlı.

Mahmut Karşoğlu mkars@chip.com.tr

Sonunda uzun zamandır beklediğimiz yeni Millennium'un ilk günlerine ulaştık. Aslında takvimin yıl hanesindeki değişimin dışında değişen çok fazla bir şey olmadı. Bu da demek oluyor ki yeni bin yılda size en kaliteli dergi ve CD'yi ulaştırmaya devam edeceğiz. Her geçen ay yenilenen ve sizlerden gelen tepkiler doğrultusunda eksikleri giderilen CHIP CD'sinde bu ay en dikkat çekici konuyu Araçlar bölümü altında yer alan geçtiğimiz yılın en iyi 100 Ofis aracı oluşturuyor.

Ayrıca elimizden geldiğince her ay yer vermeye çalıştığımız Basic Kit başlığı altında bir bilgisayarda mutlaka bulunması gereken Shareware yazılımların son sürümlerinin yer aldığı bölüm de CD'de bulunuyor. Bu ay değişiklik yaparak CD'ye eklediğimiz ve oldukça da geniş yer ayırdığımız Oyunlar bölümünde ise şimdiye kadar sıkıntılı çalışma saatlerinde size eşlik edip biraz olsun rahatlatmış olan en iyi 50 Windows oyunu yer alıyor. Yine bu ay CD'ye yeni eklediğimiz bir bölüm olan FAQ (sık sorulan sorular) bölümü altında ise CD'nin çalıştırılması ile ilgili açıklayıcı bilgiler bulabileceksiniz.

Millennium armağanı: Atatürk CD'si

Yüzlerce program ile dolu olan CHIP CD'sinin yanında, bu ay CHIP sizlere yepyeni bir ikinci CD daha hediye ediyor. Şimdiye kadar gelmiş geçmiş en büyük dünya liderlerinden biri olan Mustafa

CHIP CD'si HTML formatında kullanışlı ve canlı bir arayüz sunuyor.

fa Kemal Atatürk üzerine Seta Multimedia tarafından hazırlanmış bu CD, Atatürk ile ilgili şimdiye kadar herhangi bir yerde bulamayacağınız filmler ve resimler ile dolu. Tozlu arşivlerden çıkarılarak oluşturulan ve elektronik medyaya geçirilerek ölümsüzleştirilmiş bu arşiv mutlaka kütüphanenizde bulunması gereken ve benzeri olmayan bir eser.

Yeni bin yıla girerken CHIP'ten okuyucularına müthiş bir hedیه.

Yeni CHIP CD arabiriminin kullanımı üzerine

Değişen CHIP 2000 CD-ROM arabirimi kullanımına yönelik bilmeniz gereken bazı ince detaylar ise şu şekilde sıralanabilir. Her zaman olduğu gibi programlar Turk.net, Basic Kit, Araçlar, Chip Club ve Oyunlar şeklinde toplam beş ayrı kısımdan oluşuyor. Arabirim içinde dolaşabilmeniz için üstte bulunan menüden yararlanabiliyorsunuz. Girmek istediğiniz kategoriyi seçmeniz CD içerisindeki programlara kolaylıkla erişebilmenizi sağlayacaktır. Uygulamaların bulunduğu bölümlerden herhangi birine girdiğinizde Arabirim'in solunda kalan bölümde program isimlerini bulabilirsiniz. Bunlara tıklamanız halinde ekranın bu bölümünde program açıklaması ve "KUR" seçeneğini göreceksiniz. Ana Menü'ye dönmek için sol üst köşede

bulunan "menü" yazan simgeye tıklayabilirsiniz. CD'de yer alan Top program olan Win Linux 2000'i kurmak için ise menü simgesinin yanındaki Linux simgesine tıklayabilir ya da araçlar bölümünden "Win Linux 2000'i işaretleyerek kurabilirsiniz.

Top Yazılım: WinLinux 2000: Bu ay CD'de yer vermiş olduğumuz bu yeni Linux sürümü amatör kullanıcıların bile bilgisayarlarına Linux kurabilmelerine olanak tanıyor. Doğrudan Windows altından program kurmuş gibi kurabileceğiniz ve çalıştırabileceğiniz bu Linux sürümü hakkında geniş bilgiyi bu ayki derginin içinde bulabilirsiniz.

Araçlar: En iyi 100 ofis aracı: Bu bölümde geçtiğimiz yıl içinde ofislerimizde

başarı ile kullandığımız en iyi 100 ofis aracı yer alıyor. FTP programlarından müzik programlarına, MS Office araçlarından grafik programlarına kadar çok değişik türde programların yanında ayrıca derginin içinde o ay Shareware araçları bölümünde incelenmiş olan Shareware ve Freeware yazılımları da bulabilirsiniz.

Basic Kit: En güncel Shareware'ler: Windows işletim sisteminizin altında çalışan programların zaman zaman sorunlar çıkarması tanıdık bir durum. Ancak, asıl problem uygulamaların Windows'un çökmesini sağlayacak kadar ileri düzeyde sıkıntı yaratması. Sisteminizde sürekli olarak "Bu program geçersiz bir işlem yürüttü" "Windows durdu" gibi hata mesajları rahatsız edici bir hal alınca işle-

tim sisteminizi yeniden yüklemenin zamanı gelmiş demektir. Oysa genel bir kayıt sistemi hatasında Windows'unuzun düzelmediği gözlenir. Yapılan format işlemi, her şeyin yeni baştan yapılandırılması anlamına gelir. Sonuç ne olursa olsun ihtiyacınız olan en temel programları yeniden bulmanız gerekecektir. Bunlar Internet uygulamaları ya da sıkıştırma araçları olabilir. Basic Kit; sisteminizi yeniden yapılandırma ile ilgili tüm parçaların her ay yenilendiği bölümdür.

Oyunlar: En iyi 50 Windows Oyunu: Birbirinden ilginç Windows oyunlarını burada bulabilirsiniz. Sıkıntılı çalışma saatlerinde size eşlik edip biraz olsun sizi rahatlatmak bu oyunları mutlaka deneyin.

Türk Nokta Net ile Internet'e Kolay Başlangıç!

Türk Nokta Net'i (212) 220 88 67 nolu telefondan arayın. Kredi kartı numaranızı bildirerek 5 saatlik ücretsiz kullanıma başlatın. CD'deki MS Internet Explorer 5 yazılımını bilgisayarınıza yükledikten sonra Internet'e tanışmaya hazırsınız.

Elektronik Postanızı Cep Telefonunuzda

Artık bilgisayarınız bağda beklemek zorunda değilsiniz. Cep-Net ile e-postalarınızı cep telefonunuzdan alabilir veya Internet'ten cep telefonu abonelerine SMS mesajı yollayabilirsiniz. V.I.P. Lisansız oluşturarak önemli kişilerin mesajlarını Cep telefonunuzdan her an alabilirsiniz.

Kesintisiz Destek

Internet kullanırken emsanda karşılaşılabileceğiniz problemlerin çözümü için haftanın 7 günü 24 saat destek hizmeti sunan Türk Nokta Net Destek Hattı'na aramanız yeterli. Üstelik telefon ücreti bile ödemeniz.

Web Sayfanızı Hazırlayın, Yayınlayın

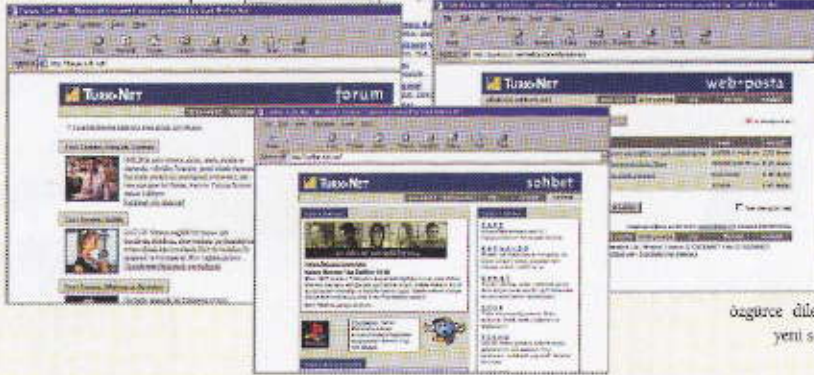
Kendi Web sayfaınızı Türk Nokta Net'te hazırlamak ve yayınlamak son derece basit, size ulaşması da çok kolay. Kolay hazırlanabilir Web adresiniz ile Internet'te size ulaşmak neredeyse imkansız.

Siz de Tartışın

Özel ilgi alanlarınıza yönelik haber gruplarına katılarak, dünyanın dört bir yanındaki kullanıcılar ile tartışabilirsiniz.

Kıyflı Sohbetler

Ünülerle sohbet etmek artık çok kolay! "Kahve Bahane", Internet'te ünülerle canlı sohbetlerin yapıldığı Türkiye'nin ilk sohbet odası. Sadece Türk Nokta Net kullanıcılarının faydalanabildiği sohbet odaları ile düşüncelerinizi özgürce dile getirebilir, arkadaşlıklar kurabilir, yeni sosyal grubunuzu oluşturabilirsiniz.

Başlarken

Bilgisayarınız, kurulum sırasında işletim sisteminize ait program CD'sini veya disketlerini isteyebilir. Kurulumu başlatmadan önce aşağıdaki sistem gerekliliklerine sahip olup olmadığınızı kontrol ediniz.

Sistem Gereksinimleri

- CD-ROM sürücü, modem (min. 14.400 bps) ve telefon hattı.
- 486DX/66 veya daha yüksek mikro işlemcili kişisel bilgisayar, Windows 95/98 için 16 MB Ram; Windows NT 4.0 için 32 MB Ram, 45 MB boş disk alanı.

Kurulum

- CHIP CD'sini bilgisayarınızın CD sürücüsüne takın ve açılan pencerede Türk-Net simgesine tıklayın. Yeni pencerede kurulum işlemini başlatın. Abonelik anlaşmasını kabul ediyorsanız, "Evet, Kabul Ediyorum"u ve ardında açılan pencerede

"Türk Nokta Net Internet Explorer Kurulumu" dağıtımını tıklayın.

Kurulum işlemi başlayacak ve önceden yüklenmişse sisteminize Çevirmeli Ağ TCP/IP protokolleri ve Internet Explorer otomatik olarak kaydedilecek. Internet Explorer yeni yapılandırması ile açılan bilgisayarınızda Türk Nokta Net bağlantı ayarları için Internet Explorer simgesine ve açılan pencerede "Devam"ı tıklayarak kurulumu tamamlayın. Bu aşamada sizden kullanıcı ismi ve şifre istenecek. Türk Nokta Net'e önceden telefon ederek kredi kartınız ile açtığınız hesapla aldığınız kullanıcı ismini ve şifreyi girebilirsiniz. (212) 220 88 67)

Kullanım Seçenekleri

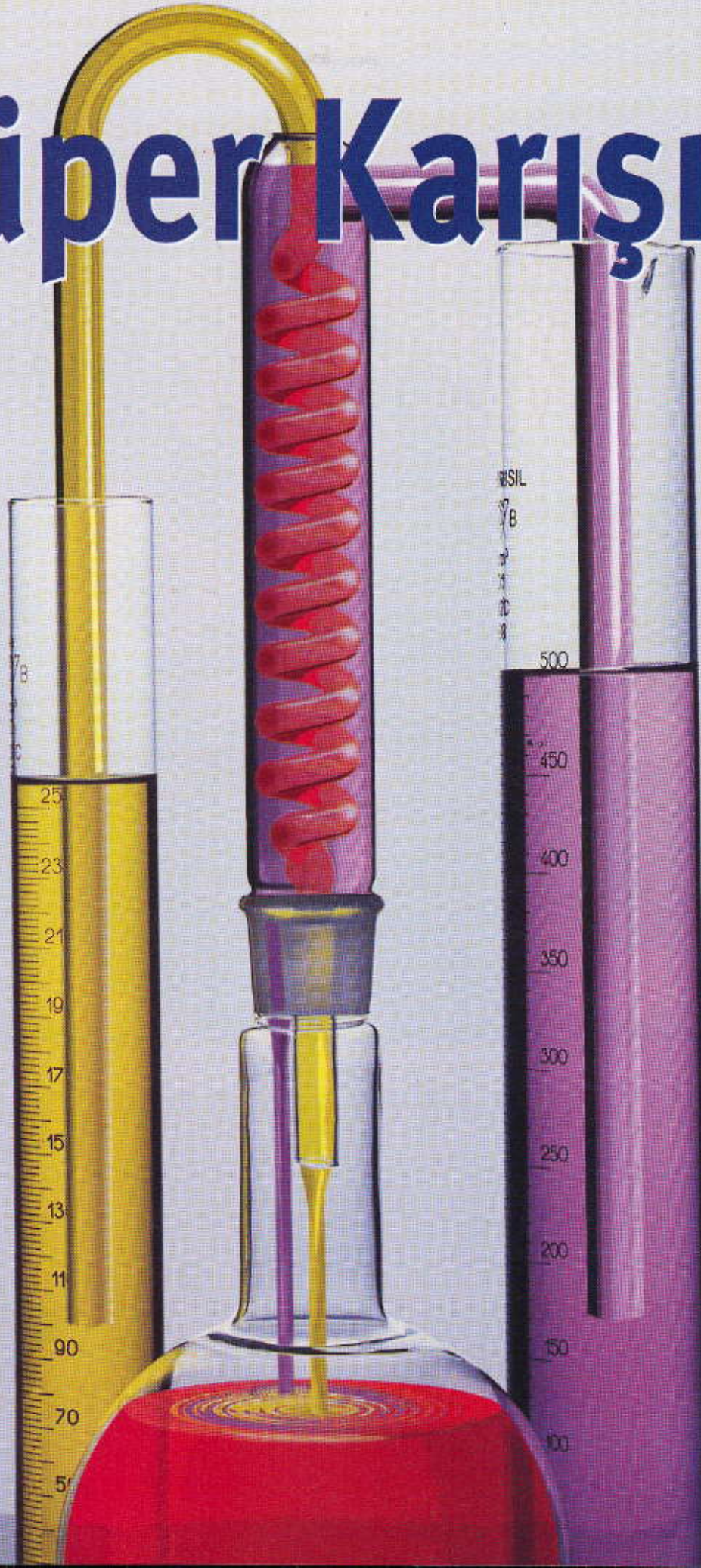
Kullanım Seçenekleri		
NetSurf Standart	1 ay süreli	19.95 + KDV
Net Standart 3	3 ay süreli	59.5 + KDV
Net Standart 6	6 ay süreli	119.5 + KDV
Net Standart 12	12 ay süreli	199.5 + KDV

Not: Sunulan hizmetlerle ilgili detaylı bilgiler için lütfen <http://www.turk.net> adresini ziyaret ediniz.

Açıklamalar

- CHIP CD'sindeki Türk Nokta Net erişim iditi ile yaptığınız bağlantının ilk 5 saati ücretsizdir. Bir ay ya da 5 saatlik kullanım süresi içerisinde Türk Nokta Net'i arayıp kullanım seçeneği bildirimi yapmadıysanız, tercihiniz, NetSurfStandart olarak kabul edilecek ve aylık kullanım ücreti olan \$19.95 + KDV kredi kartınızdan tahsil edilecektir.
- Türk Nokta Net kullanıcılığınızın başlaması ile geçerli ve kullanımda olan Türk Nokta Net Dial-Up Erişimi Abonelik Sözleşmesi'ni ve burada belirtilmediğinden kasıtlı ya da benzeri bir başka nedenle her hangi bir konuda Türk Nokta Net ve/veya CHIP dergisinden hak talep etmeyeceğinizi peşinen kabul etmiş sayılacaksınız.
- Türk Nokta Net ürün ve hizmetleri ile ilgili önceden haber vermeksizin değişiklik yapma hakkını saklı tutar.
- Adı geçen ürünler ilgili şirketlerin tescilli markalarıdır.

Süper Karışım

Windows 2000

Windows 2000 beraberinde birçok yenilikle geliyor. Bugüne kadar ayrı olarak gelişimini sürdüren Windows 95/98 ve NT, 2000 altında en iyi özellikleriyle birleşiyor. CHIP, Windows 2000'i büyüteç altına alıyor.

RF-CR / Ufuk Yamankılıçlı / uyamon@chip.com.tr

Windows 2000, Microsoft dünyası için bir dönüm noktası teşkil ediyor. Geçtiğimiz yıllarda bilinçli olarak ayrı kulvarlarda gelişimlerini sürdüren Windows 95/98 ve NT dünyaları yeni işletim sisteminde birleşiyor. Bu birleşmeden elde edilecek sonucun evrensel ve mükemmel bir çözüm olması bekleniyor: Oyun ve diğer tüm multimedia uygulamaları için olduğu kadar, yüksek veri güvenliği gerektiren profesyonel uygulamalar için de yeterince iyi bir şekilde donatılmış bir sistem. Bu sentezin başarıya ulaşip ulaşmadığını Windows 2000 Professional'ın ikinci aday sürümü (Release Candidate 2) ile test ediyoruz.

Windows 2000 Şubat ayında ABD'de çıkıyor

ABD'de Windows 2000 Professional'ın (NT 4 Workstation'ın takipçisi) satışına 17 Şubat'ta başlanacak. Türkiye pazarına da Şubat sonu veya Mart başında çıkması bekleniyor. NT'nin daha önce Türkçe sürümleri çıkmamıştı, Windows 2000'le ilk defa daha çok profes-

yonel kullanıcılara hitap eden NT çekirdekli bir işletim sisteminin Türkçe sürümünü kullanma şansına sahip olacağız. Microsoft Türkçe sürümü Nisan ayı civarında çıkarmayı planlıyor, bu konuda gelişmeler oldukça bunlara dergimizde yer vereceğiz. Windows 2000'le ilgili Microsoft Ürün Müdürü Mustafa İçil'le yaptığımız röportajı 244. sayfada okuyabilirsiniz.

Microsoft, Windows 2000'in hedef kitlesi olarak ağırları için sağlam bir işletim sistemi arayan firma müşterilerini görüyor. Ancak Windows 2000'in, Windows 95/98 gibi son kullanıcı işletim sistemleri için de daha iyi ve sağlam bir alternatif olup olmadığı sorusunun cevabı daha büyük önem taşıyor. Çünkü Windows 2000, Windows NT'yi temel almasına rağmen, Windows 98'den ve takipçisi Second Edition'dan daha gelişmiş aygıt desteğine ve multimedia özelliklerine sahip.

Yeni işletim sistemini test ederken üç sorudan (yandaki kutuya bakınız) yola çıktık. Bu soruları açıklığa kavuşturmadan önce bir sınırlandırma yapmak gerekiyor: Release Candidate (aday sürüm), tam sürüm demek değildir. Gerçi yazılım Microsoft'un da belirttiği gibi son sürümün tüm özelliklerine sahip. Ancak yazılım geliştiriciler halen işletim sisteminin kodu üzerinde oynamaya devam ediyorlar, bu şekilde başka programlarla uyumsuzluklar ve hatalar giderilebiliyor.

Bu tip bir uyumsuzlukla test sırasında MS Office 2000'de karşılaştık, kurulum sırasında ODBC veri kaynağının konfigürasyonunda bir hata mesajı ile karşılaştık.

Microsoft da zaten başka uygulamalarla Windows 2000'in uyumluluğu arasında halen düzeltilmesi gereken bazı problemler olduğunu kabul ediyor.

Windows 2000 Hakkında

Windows 2000 ile nihayet masaüstü sistemler için kilitlenmeyen, stabil bir işletim sistemine kavuşacak mıyız?

CHIP Bunun için iyi sebepler var, en azından yeni dosya sistemi NTFS ve sistem dosyaları üzerindeki daha güçlü kontrol, sistem çakılmalarına karşı pozitif etkiler. Ayrıntılar bir sonraki sayfada.

Kullanıcılar yeni işletim sisteminin kullanımını yeniden öğrenmek zorunda kalacak mı?

CHIP Windows 2000'in arayüzü Windows 95/98 veya Active Desktop'lu NT'ye çok benziyor, o yüzden çoğu kullanıcı Windows 2000'i rahatlıkla kullanabilir. Ancak yeni güvenlik ve ağ fonksiyonları kısmen zor erişilebilir ve ayarlanabilir; kontrol fonksiyonlarını beraberinde getiriyor. Bununla ilgili ayrıntılı bilgiler 60. sayfada.

Windows 2000 eski donanımlarla da çalışır mı?

CHIP İşletim sistemi 300 MHz'den daha düşük işlemcili sistemlerde de çalışabiliyor, ancak doğal olarak çok yavaşlıyor. Ayrıca en az 64 MB RAM ve 700 ile 800 MB arasında boş disk alanı da gerekiyor. Bu koşullar yerine getirildiğinde, Windows 2000 donanım desteği konusunda Windows 98 Second Edition'a (SE) göre daha iyidir. Bununla ilgili açıklamalar da 64. sayfada.

İçindekiler

• Kilitlenme ve veri güvenliği	56
• Kullanım ve donatılar	60
• Desteklenen donanımlar	64
• Oyunlar ve DVD	68
• Özetle: Terfi kimlerin işine yarayacak?	68
• Yeni dosya sistemi NTFS'in getirdikleri	57
• Ağlar için birçok yenilik	60
• Notebook kullanıcıları için avantajlar	64
• Windows Millennium alternatif mi?	70

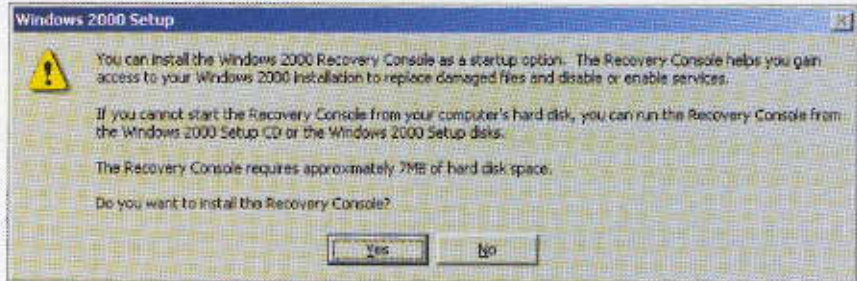
Kilitlenme ve Veri Güvenliği

Windows, en azından 98 sürümünden beri kilitlenmelere karşı güvenli bir işletim sistemi olarak kabul edilebilir. Windows NT'de veri kayıplarına karşı olası en büyük koruma daha 3.1 sürümüyle birlikte büyük ölçüde yazılım geliştiriciler tarafından sağlanmıştı. Windows 2000 geliştiricileri kullanıcıların korkulu rüyası "Blue Screen of Death" (mavi ekran) ve başbelası sistem kilitlenmelerini, etkin Registry kontrolü, en önemli DLL'lerin yedeklenmesi, yüklü uygulamaların farklı bellek alanlarını kullanması ve FAT32, NTFS 5 gibi yeni dosya sistemleriyle mümkün olduğunca engellemeye çalışmış. Temiz bir Windows kurulumu ile bu tip çakıllarla karşılaşmak gerçekten de pek mümkün değil.

Çoğunlukla başka üreticilerin program ve sürücülerini problemlere neden oluyor. Gerçi Windows 98'de yeni kurulacak sürücülerin Microsoft tarafından onaylanmış olup olmadıklarını kontrol edebiliyorduk, ancak bu kontrol donanımların çok hızlı gelişimi karşısında sistem güvenliği için pek de uygun bir araç olamadı.

Artık sistem dosyalarının değiştirilmesi imkansız

Windows 95/98 ve NT'ye göre en önemli değişikliklerden biri de Windows 2000'de sistem dosyalarının tüzene artık yazılamaması. Böylece özellikle DLL dosyalarında yaşanan sürüm

Recovery Console: Windows 2000 CD'sinden veya Boot disketlerinden çalıştırılabilir ya da sisteme sabit olarak kurulabilir.

(Version) karmaşası da son buluyor. Diğer üreticilerin program ve sürücülerini, sistem dosyalarını böylece sadece kendi dizinlerine kaydedilebilecek, ileride bunlar bu sayede kolayca geride hiçbir artık bırakmadan silinebilecek.

Sadece Microsoft sertifikalı sürücüler kullanılabilir

Microsoft, Windows 2000 CD'sindeki tüm dosyalara dijital imzalar vermiş, işletim sistemi kurulurken bunları kontrol ediyor. Ek sürücülerde imza bulunamazsa ya da başka bir imza bulunursa, alarm veriliyor ve yazılımı yine de kurmak isteyip istemediğiniz soruluyor.

Bu ayarı değiştirebiliyorsunuz (üstteki resme bakınız). Dosya imza onay aracını tamamen iptal edebilmenin yanı sıra, bu seçeneği Microsoft sertifikasına sahip olmayan sürücüler Windows tarafından kesinlikle kabul edilmeyecek şekilde de ayarlayabilirsiniz. Böylece Microsoft laboratuvarlarında test edilip onaylanmamış diğer üreticilerin sürücülerinin kurulumu engellenebilir. Bu sayede hatalı sürücülerin neden olduğu sistem kilitlenmeleri tehlikesi asgariye iniyor.

Gelişmiş Başlat menüsü Boot problemlerini çözüyor

Windows NT, güvenli bir açılış için sadece VGA modunu ve çalışır durumdaki son konfigürasyonun yüklenmesi seçeneklerini sunarken, Windows 2000'de gelişmiş bir Boot menüsü mevcut, bu menü de Windows 98'deki gibi açılışta [F8] tuşuna basılınca ortaya çıkıyor. Menü seçenekleri de Windows 95/98 ile benzerlik gösteriyor:

- **Safe Mode:** Windows'u minimum

sürücü konfigürasyonu ile yükler.

- **Safe Mode with Networking:** Ek olarak Windows 2000'in ağ desteğini yükler.

- **Safe Mode with Command Prompt:** Windows'u minimum sürütle konfigürasyonu ile yükler, ancak grafiksel arayüzü çalıştırmaz, onun yerine komut satırında çalışabilirsiniz.

- **Enable Boot Logging:** Servis ve sürücülerin günlük dosyasını tutar.

- **Enable VGA Mode:** Windows'u standart VGA sürücüsü ile başlatır.

- **Last Known Good Configuration:** Başarılı olarak yüklenen son Boot işleminin ayarlarını kullanarak Windows yüklenir (daha önce NT altında olduğu gibi).

- **Directory Services Restore Mode**

Hangi Windows 2000?

Windows 2000 pazara dört farklı sürümle çıkıyor:

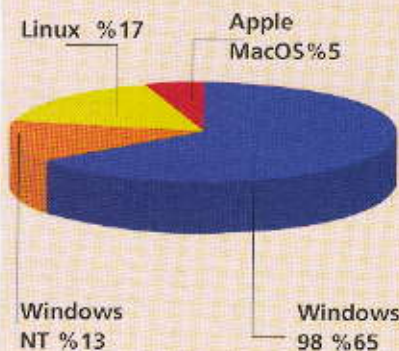
Windows 2000 Professional, NT'nin takipçisi ve masaüstü sistemlerinin standart işletim sistemi olmayı hedefliyor.

Windows 2000 Server Windows Server'in en küçük sürümü olarak küçük ve orta boy işletmeler (KOBİ) için tasarlanmıştır. Dört CPU'ya kadar ve maksimum 4 GByte RAM destekliyor.

Windows 2000 Advanced Server geliştirilmiş bir sürüm olarak işlerini sekiz işlemciye kadar dağıtabiliyor ve 64 GByte RAM adresleyebiliyor.

Windows 2000 Datacenter Server, Windows Server sürümlerinin en üst sürümü, 32 işlemciye kadar Multiprocessor desteğine sahip ve büyük işletmeler için düşünülmüş. Bu sürüm en erken 2000 yılında piyasada olacak.

Favori İşletim Sistemleri

CHIP okurlarının büyük çoğunluğu Windows 98 kullanıyor.

(Windows 2000 domain controllers only): Sadece Windows 2000'in yeni dizin hizmetlerini yükler. Böylece ağ üzerinden sisteme erişmek mümkün olur.

● **Boot Normally:** Windows tüm sürücüler ve sistem araçları ile normal bir şekilde Boot edilir.

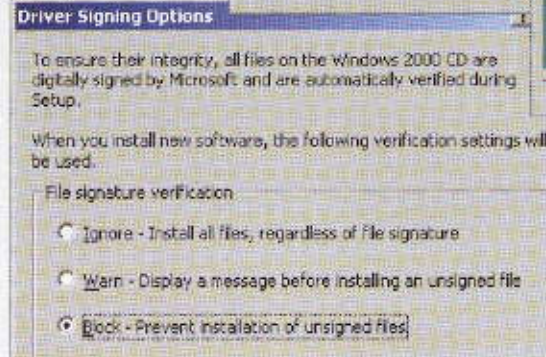
Recovery Console tamirde yardımcı oluyor

Windows NT'de tek bir dosya bile bozuk olduğunda sistemin açılışını engelleyebiliyordu. Bu dosyaların düzgün olanlarıyla değiştirilmesi de oldukça zor, zira NT, güvenlik nedenleri yüzünden Boot disklerinden NTFS dosya sistemindeki disklere erişim sağlamaz. NT Repair disketleri de burada çoğunlukla pek bir işe yaramaz.

Bu yüzden şimdi Recovery Console var. Bu konsola özel bir Boot menüsü üzerinden ulaşıyor ve konsol açıldıktan sonra DOS'taki gibi komutların çalıştırılabildiği bir komut satırına geçiliyor. Sistem daha önce Administrator olarak sisteme girilmesini istiyor. Daha sonra sabitdisk kontrol edilebiliyor, Boot sektörü tamir ediliyor ve tek tek dosyalar yenileriyle ya da dosya adları değiştirilebiliyor ya da taşınabiliyor. Yeni bir sabitdisk denetleyicisi de buradan kurulabiliyor.

Bu kurtarma aracıyla sistem kullanılmaz bir hale de getirilebileceği için program Windows 2000'in standart kurulumu ile beraber yüklenmiyor. En azından RC 2'de orijinal CD'den binbir zahmetle kuruluyor (Windows 2000 kurulum CD'si takılıken CD-

Daha stabil: Geçersiz bir sürücü Windows 98'deki gibi işletim sisteminin hemen çakılmasına neden olamayacak artık.

Windows 2000, Microsoft sertifikasına sahip olmayan sürücülerin yüklenmesini engelleyecek şekilde ayarlanabilir.

ROM sürücüsüne geçip \i386\winnt\32.exe /cmdcons komutunu çalıştırmanız gerekiyor).

Dizin ve dosyalar için gerçek zamanlı sıkıştırma

NT boot diskleri sunmamasına rağmen DOS sistem disketi ve NTFS Dos gibi ek bir programla bir NTFS diskinin verilerine erişmek mümkün oluyordu.

Windows 2000'de yetkisiz erişimleri engellemek için dosya ve dizinler için gerçek zamanlı (Realtime) sıkıştırma entegre edilmiş. Bu sistem NT 4'de varolan sıkıştırma gibi işliyor: Bir dosyanın özelliklerinde (Properties) ilgili dosya özniteliğini aktif hale getirmek yeterli. Böylece mesela bir dizinde bu-

lunan tüm dosyalar otomatik olarak şifrelenir. Windows 2000 burada Randomgenerator ile elde edilmiş bir kod kullanır. Erişim için yetkili kılınmış kullanıcı daha sonra dosyalara alışık olduğu gibi erişebilir.

Başka dosyalar da bu dizine kopyalandığında, bunlar da otomatik olarak şifrelenir. Şifreleme sadece yeni dosya sistemi NTFS 5 ile çalışıyor (alttaki kutuya bakınız), yani FAT ve FAT32 çalışmıyor.

Sistem otomatik olarak güncel kullanıcının dosyalarını şifrelemesi için bir güvenlik sertifikası oluşturur. Şifrelenmiş bir dosyaya erişim hakkı birçok kullanıcıya tanınacaksa, bu sertifika bu kullanıcılara da verilebilir.

NTFS 5: Geleceğin Windows Dosya Sistemi

Microsoft NTFS 5'i Windows 2000'e entegre etmiş. Bu yeni dosya sistemi bir dizi ek özellik sağlıyor, bu yüzden Windows NT'nin NTFS 4'ü ile uyumu değil.

Her Kullanıcıya Özel Disk Alanı: Windows 2000'te bir Administrator (sistem yöneticisi) her kullanıcı için partiyon başına belli bir disk alanı belirleyebilir. Bu disk alanının tamamen kullanılmasından önce yine kendi belirleyebileceğiniz bir sınırdaki kullanıcı işletim sistemi tarafından uyarılır. Kullanıcı kendisine ayrılan maksimum disk alanını kullandığında, yine isteğe bağlı olarak ilgili kullanıcının daha fazla veri kaydetmesine engel olmak mümkün.

Şifreleme: Windows 2000 dizin ve dosyaları istenildiğinde otomatik olarak ve gerçek zamanlı şifreleyebilir.

Sürücülerin Mount Edilmesi: Windows 2000 istenilen bir sürücüyü NTFS partiyonundaki bir dizine atayabilir. Böylece mesela CD-ROM sürücüsü "C:\CDROM" dizinine atanabilir. Alfabe harfleri ile kısıtlı harf sayısı (26) kısıtlaması da ortadan kalkar. Ayrıca böylece tüm bir partiyon bir dizine başka bir disk atanarak daha fazla disk alanı kazanabilir.

USN Journal: USN, Update Sequence Number'ın kısaltmasıdır. Burada söz konusu olan, bir dosya veya dizindeki değişikliklerin

kaydeden bir koddur. Windows 2000 bu kodları bir veri tabanında, her türlü program için kullanılabilen USN Journal'da tutar. Bu Journal yardımıyla mesela çok daha verimli yedekleme programları geliştirilebilir.

NTFS 5 ve 4: Problemliler: Windows 2000 NTFS 4 ile artık çalışmıyor. Kurulum sırasında eski NTFS partiyonları ile karşılaştığında bunları otomatik olarak NTFS 5'e dönüştürüyor. NT 4 altında NTFS 5 disklerini okuyabilmek için Service Pack 4 veya üstü kurulu olmalıdır. Bu servis paketlerinde NTFS SYS sürücüsünün güncellenmiş bir sürümü bulunuyor.

Kullanım, Yönetim ve Donatılar

Microsoft, Windows 2000'in, yıllar önce Windows 3.x'ten 95'e geçişteki kadar büyük bir adım olduğunu ifade ediyor. Ancak bu gelişim kullanıcı arayüzünden çok Windows 98 ve NT'de alışık olduğumuz bileşenlerde söz konusu.

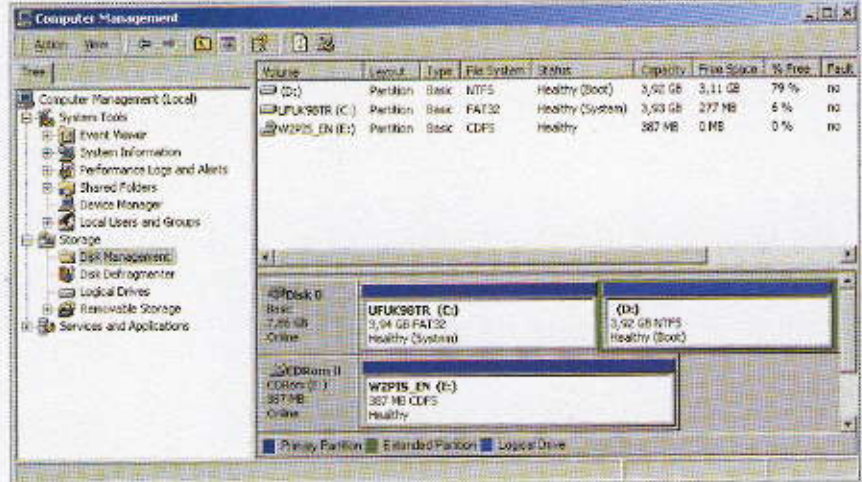
Kısıtlı haklarla Windows 2000 altında çalışan bir kullanıcı 98 ve NT'ye göre yeni işletim sisteminde değişikliğin farkına pek de varmayacaktır. Alışıldık görev çubuğu ve Start düğmesi yine yerli yerinde, aynı şekilde Start menüsü de değişik araç ve uygulamaları hızlı bir şekilde çalıştırmayı sağlıyor. Masaüstünde de süslü püslü (mesela gölge efektli) simgeler ve fare imleçlerini saymazsak pek bir değişiklik göze çarpmıyor.

Ancak Administrator olarak Windows 2000 ile uğraşacakların bazı noktalarda öğrenmeleri gereken şeyler var. Gerçi Windows NT ile karşılaştırıldığında, sistemin konfigürasyonu genel olarak daha kolay ve belirgin, ayrıca daha zengin seçenekler mevcut.

Ancak kurt NT kullanıcıları bazı fonksiyonları eski yerlerinde bulamayabilirler. Ayrıca bugüne kadar sadece Windows 95/98 bilgisayarları kurmuş biri de yeni yönetim fonksiyonlarına alışmalı.

MMC: Nihayet merkezi konfigürasyon ayarları

Windows 2000'in yönetiminin kalbini Microsoft Management Console (MMC) teşkil ediyor. Bu konsola ya "Control Panel - Administrative To-

Merkezi yönetim: NT'den tanıdığımız Disk Manager Microsoft Management Console (MMC)'da da yerini almış.

ols" ya da Desktop'taki "My Computer" simgesine sağ tuşla tıkladığınızda karşınıza çıkan "Computer Management" veya "Manage" seçenekleriyle ulaşabiliyorsunuz. MMC tek bir arayüz altında Windows 95/98'deki gibi bir aygıt yöneticisini (Device Manager) ve NT 4'de "Administrative Tools (Common)" altında bulunan konfigürasyon programlarını biraraya topluyor.

MMC üç bölüme ayrılmış: System Tools, Storage ve Services and Applications. Sistem araçlarından bazıları NT'den tanıdık olan Event Viewer, Windows 98'den alınan System Information (sistem bilgisi), yeni bir klasör olan "Performance Logs and Alerts", değişik sürücülerdeki dosya ve izin paylaşımını kontrol etmeye olanak tanıyan Shared Folders (paylaşılan klasörler), Device Manager (Aygıt Yöneti-

cisi) ve Windows NT'nin kullanıcı yöneticisine benzeyen Local Users and Groups (yerel kullanıcılar ve gruplar).

Storage bölümü altında yine NT'den aşina olduğumuz Disk Management, yeni gelen Disk Defrag programı ve mantıksal sürücüler gösteren bir araç ile CD-ROM, DAT, ZIP ve diğer çıkarılabilir sürücülerin ortak yönetimini sağlayan Removable Storage bulunuyor.

Services and Applications alanı ise servislerin listesi ile yeni endeksleme fonksiyonunun (Indexing Service) yanı sıra, Internet üzerinden başka bilgisayarlar hakkında bilgi ve verileri kendi PC'nize almanızı sağlayan Windows Management Instrumentation'dan (WMI) oluşuyor.

MMC bu kadar fonksiyonu pratik bir şekilde sunmasına rağmen, tüm bu konfigürasyon seçeneklerine kolayca ulaşabiliyorsunuz. Ayrıca MMC'deki bu araçlara Desktop'ta sağ tuş kısayol menüleri, Başlat menüsü ve Control Panel üzerinden de ulaşabiliyorsunuz. Tecrübeli NT kullanıcıları tanıdık araçlara değişik isimler verildiğini farkedeceklerdir, bu da işlerini biraz zorlaştırabilir.

Merkezi ağ yönetimi ile kolay ağ bağlantıları

Windows 2000 geliştiricileri, Network, çevirmeli ağ ve Remote Access (RAS) erişimini de bir çatı altında toplamışlar. Tüm bu üç bağlantı seçeneğine "My Network Places"a sağ tuşla tık-

Ağlar İçin Birçok Yenilik Var

Windows 2000 ağ kullanımı için optimize edilmiş. Özellikle uzaktaki kullanıcılar ve diğer ağlarla ağ bağlantılarını daha güvenli kılmayı sağlayan yeni fonksiyonlarla birlikte geliyor. Mesela PPTP (Point to Point Tunneling Protocol) ve L2TP (Layer 2 Tunneling Protocol) entegre edilmiş halde.

Küçük çalışma gruplarının ortaklaşa Internet bağlantısını da Windows 98 SE'ye entegre edilmiş olan Internet Connection Sharing sağlıyor. Bu sayede tek bir modem bağlantısı ile tüm ağın Internet'ten faydalanması mümkün.

Özellikle büyük firma ağlarının yönetimi

için Active Directory ve Intellimirror gibi konseptler ilginç. Active Directory tüm ağ üzerinde bilgisayar, yazıcı veya kişilerin aranmasını sağlıyor. Intellimirror da Workstation'ların uzaktan bakımını sağladığı gibi, Server üzerinde ayrıntılı kullanıcı profillerinin kaydedilmesine olanak tanıyor.

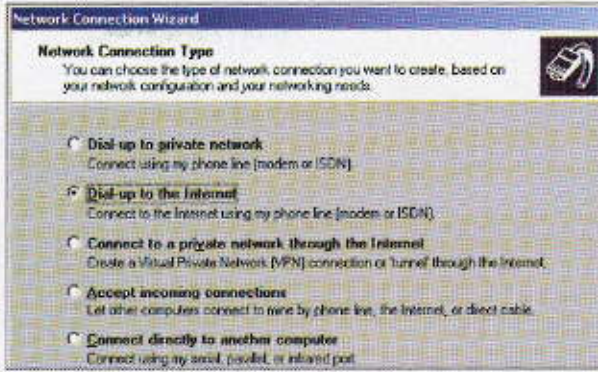
Böylece bir ağı, her kullanıcının ağda çalışmak istediği herhangi bir bilgisayarda her zaman kendi kişisel ayarlarını bulacak şekilde yapılandırılmak mümkün. Kullanıcı bir PC'ye kendini tanıtarak girdiğinde, kişisel Desktop'unun yanı sıra, kullandığı uygulamaları da bulabiliyor.

layıp "Properties"i seçtiğinizde ulaşıyorsunuz. Ancak bu merkezi yönetimin bazı olumsuz sonuçları da var: Mesela bağdaştırıcı, protokol gibi ağ konfigürasyonlarına "My Network Places"a (Windows 98'deki ağ komşuları) sağ tuşla tıkladığınızda kısayol menüsünden direkt ulaşamıyorsunuz, zira sadece orada bulunan "Local Area Connection" ile ulaşabiliyorsunuz. Windows 2000 altında sistem konfigürasyonunun nasıl değiştiğine bir örnek bu sadece.

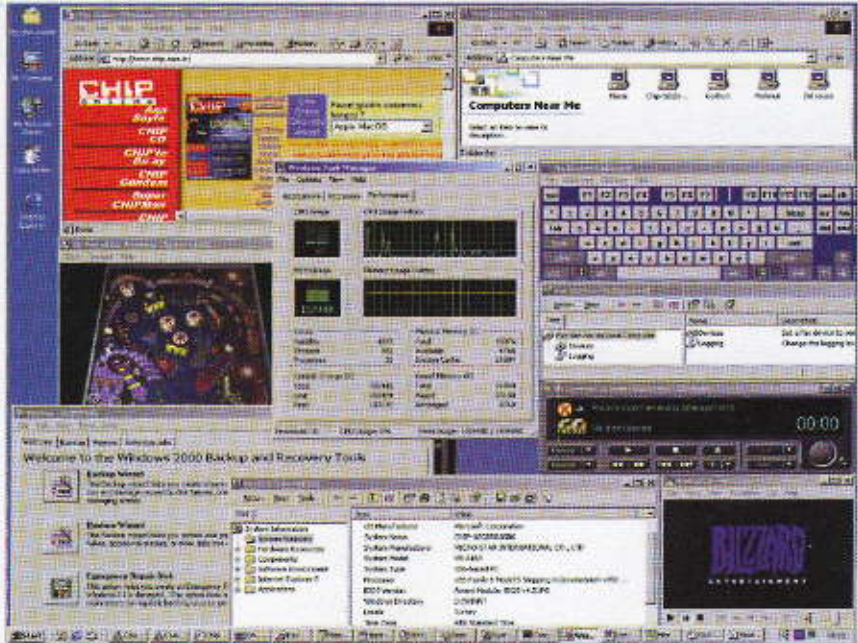
Ağıdaki diğer bilgisayarlarla bağlantıda artık başka bir kullanıcı adı ve şifre seçebilmek mümkün. Yani kendi bilgisayarınıza uzaktaki bir makine tarafından da kabul edilecek bir kullanıcı adı ile girmenize gerek yok.

Her yerde sihirbazlar ve yardım uzmanları

Bir sihirbaz eşliğinde ulaşamadığınız seçenek yok gibi. Bu sihirbazlar özellikle tecrübesiz kullanıcılar için oldukça faydalı, ancak profesyonel kullanıcılar çabuk kullanabilecekleri seçenek pencerelerini özleyecekler. Bazen de bu sihirbazlar rahatsız edici derecede çok ortaya çıkıyor: Mesela basit bir işlem sayılabilecek bir ağ sürücüsüne bağlandığınızda arka arkaya iki sihirbaz penceresi karşınıza çıkıyor. Bu da sinir bozucu olabiliyor, iyi niyeti de abartmamak lazım.

Merkezi yardımcılar: Başka bilgisayarlarla her türlü bağlantıdan artık bir sihirbaz sorumlu.

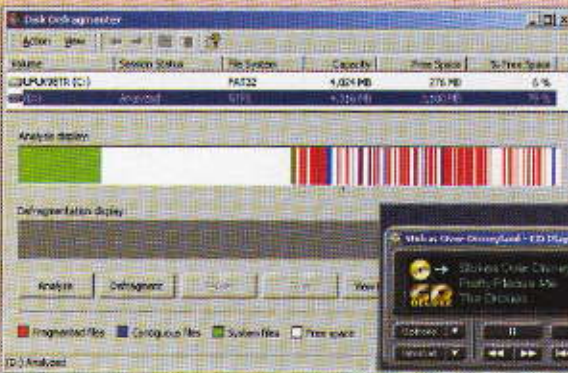
Windows 2000 birçok kullanışlı araç ve özellikle birlikte geliyor, yüksek veri güvenliğinin yanı sıra sistem kaynaklarını çok daha verimli kullanıyor.

Sistem Bakımı ve Eğlence için Faydalı Araçlar

Microsoft, Windows 2000'deki donatılar (Accessories) grubuna yeni seçenekler eklemiş. İşletim sistemi Internet Explorer 5 ile donatıldığı için 2000 paketinde Outlook Express de bulunuyor. Sürpriz yumurtalardan biri de basit fonksiyonlara sahip yeni bir faks programı. Media Player'ın 6.4 sürümü de Windows 2000 ile birlikte yükleniyor. Bu Player hemen hemen tüm

yaygın müzik ve video formatlarını açabiliyor. MP3 dosyaları da bunlara dahil. İşletim sistemine eklenen yeni araçlardan biri de Audio CD-Player Deluxe. Shuffle modu gibi çalma için sunduğu ayarların yanı sıra, program internet veri tabanları üzerinden CD'yi tanıyabiliyor da. Windows 2000'in Defrag programı da tamamen yeni. Bu program Diskkeeper Lite'a

benziyor ve hem NTFS hem de FAT ve FAT32 sürücülerindeki dosyaları birleştirebiliyor. Ancak Norton Utilities'in Speedisk'i gibi gelişmiş seçenekler sunmuyor. Windows NT'nin basit Backup programının yerini Windows 2000'de yeni bir araç almış. Artık yedekleme işlerini zaman yönetimli olarak da gerçekleştirmek mümkün. Aldığınız Backup'lardan dosya çıkarma ve ekleme seçenekleri de mevcut. Program istediğinizde kurtarma disketleri oluşturabiliyor, Windows NT'de bu kurtarma disketini oluşturmak biraz zahmetliydi, komut satırından RDISK'i bir parametre ile çalıştırmanız gerekiyordu. Yardım fonksiyonu üzerinde de oldukça çalışıldığı belli oluyor. Yeni bir HTML arayüzü ile arama işlemini hızlandırmak için yerel sürücülerdeki dosyaların içiçinden oluşan bir indeks kullanıyor. Ancak bu indeks sadece NTFS sürücülerinde oluşturulabiliyor.

Sistemde yeni araçlar: Defrag programı ve Web bağlantılı CD Player Deluxe Windows 2000'in yeni araçlarından bazıları.

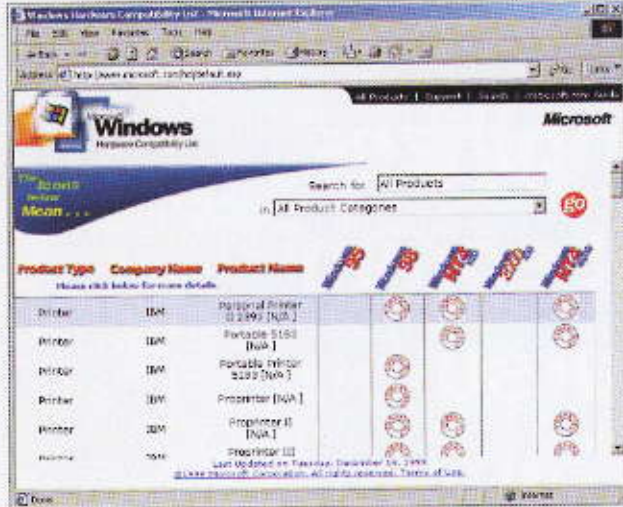
Donanım Desteği: Hangi PC Uygun?

Her yeni Windows sürümünde olduğu gibi, Windows 2000'de de sistem gereksinimleri oldukça yüksek. Ancak Microsoft henüz resmi olarak bir Windows 2000 bilgisayarının sahip olması gereken özellikleri açıklamadı. Bu bilgiler ancak Windows 2000 pazara çıktığında açıklanmış olacak.

Ancak resmi olmayan kaynakların tavsiye ettiği performans verileri şöyle:

- Windows 2000 Professional: Pentium 133 MHz işlemci, 64 MB RAM ve 650 MB boş disk alanı.
- Windows 2000 Server: Pentium 133 MHz işlemci, 256 MB RAM, 1 Gigabyte boş disk alanı
- Windows 2000 Advanced Server: 133 MHz işlemci, 256 MB RAM, 1 Gigabyte boş disk alanı

Yeni bir PC'nin Microsoft'tan "Ready for Windows 2000 (Windows 2000'e hazır)" logosunu alabilmesi için gerekli özellikler ise resmi olarak açıklandı. Masaüstü sistemler en azından 300 MHz'lik bir işlemci ile 64 MB RAM'e sahip olmak, Notebook'larda ise 233 MHz'lik bir işlemci yeterli kabul ediliyor. Her iki PC sisteminde ise BIOS'ta

ACPI desteği bulunmalı.

Gelişmiş donanım desteği ile yüksek uyumluluk

Windows 2000 tam sürümünde yayın olarak kullanılan PC donanımları için sürücülere sahip olacak. Bu sürücüler yeni 3D grafik Chip'lerinin yanı sıra, DVD sürücüler, ses kartları veya değişik ana-

Chipset'lerini de kapsayacak. Microsoft ayrıca düzenli olarak güncellenen bir

Donanım kontrolü: Windows 2000'e terfi etmeden önce Microsoft Web sayfasındaki Hardware Compatibility List'e (donanım uyumluluk listesi) bir göz atsanız iyi olur.

donanım uyumluluk listesini Internet'te açıklıyor: <ftp://ftp.microsoft.com/services/whql/win2000hcl.txt>.

Microsoft ayrıca www.microsoft.com/hcl adresinde tek tek ürünlerin Windows 2000 ile ne kadar uyumlu olduğunu kontrol etmenizi sağlayan bir veri tabanına da sahip.

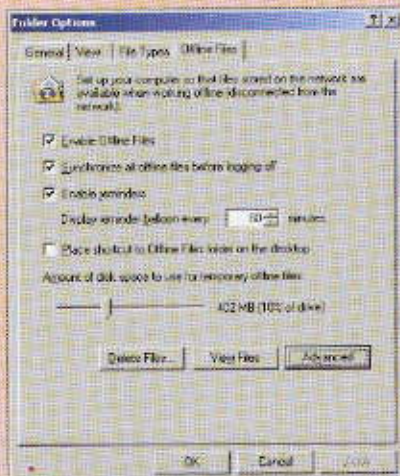
Yeni donanım sürücülerini çoğunlukla "Win32 Driver Model"a (WDM) göre yazılıyor, bu da bu sürücülerin Windows 98 altında da çalışmasını sağlıyor. Ancak bu model sürücülerde söz konusu olan daha çok mini referans Driver'lar, yani mesela sadece belli bir grafik Chip'ine sahip (Nvidia TNT gibi) ekran kartları için tasarlanmışlar. Kartın ilgili özelliklerini kullanabilmek ise üreticinin sorumluluğunda.

Windows 2000, WDM sürücülerinin yanında Windows NT 4 için yazılmış sürücüler de kullanabiliyor, ancak bu durumda bu donanımlar için Plug & Play desteği sunmuyor. Windows 2000, Windows NT'nin hiçbir şekilde tanımadığı bir yığın donanım bileşenini destekliyor. Bunlara USB ve Firewire arabirimini kullanan binbir çeşit aygıtın dahil olmasının yanı sıra, AGP veriyolundan da artık işletim sistemi tam olarak faydalanabiliyor.

İşletim sisteminin gelişmiş multimedia özelliklerinden biri de CD-ROM sürücüler için müzik CD'lerini dijital olarak çalıştırma desteği. Ses verileri bu durumda ses kartına bağlanan CD-Audio kablosu üzerinden değil, veriyolundan transfer ediliyor. Hassas ve çoğunlukla rahatsızlık verici ses kablosuna böylece

Mobil Kullanıcılara da Hazır

Windows 95/98 ve NT'nin bir Notebook'un PC ile dosya senkronizasyonu için sunduğu yetersiz fonksiyonlar da Windows 2000'de oldukça geliştirilmiş. Eyrak çantası artık yok, onun yerine ağ dizinine

Offline dizinler: İki bilgisayar arasındaki veri senkronizasyonunda yardımcı oluyorlar.

erişimde Explorer'ın kısayol menüsüne "Make Available Offline" seçeneği eklenmiş. Start menüsündeki "Synchronize" seçeneği ile veri senkronizasyonunu daha öncelikli olarak ayarlayabilirsiniz. Dosya senkronizasyonunun yanı sıra, Web sayfalarını da senkronize etmek mümkün.

Notebook kullanımı için Windows 2000, ACPI standardını destekliyor. Buradaki ayarlar büyük ölçüde Windows 98'dekilere benziyor, ancak başka ve önceden tanımlanmış enerji tasarruf profilleri de mevcut, en düşük akü harcama modu gibi. Ayrıca "Hibernate" modunda açık olan uygulamaların güncel durumu kaydediliyor ve Windows yeniden başlatıldığında bu durum yeniden oluşturuluyor.

ABD seyahatine çıkanlar için de ilginç bir imkan mevcut: Internet üzerinden çıkış alma. Zira ABD'de bazı otellerde müşterilere ağ yazıcıları sunuluyor, bunlara bir URL üzerinden ulaşıyor. Windows 2000 başka PC'ler ve çevreirim ayarlarıyla iletişim için kızılötesi (Infrared) bağlantılarda IrDA protokolünü kullanıyor.

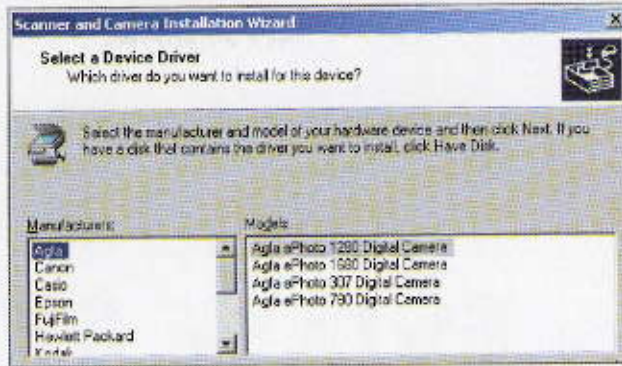
gerek kalmıyor. Ancak CD-ROM sürücüsünün bu fonksiyonu desteklemesi gerekiyor.

PC oyun fanatikleri için de güzel haberler var: Windows 2000, elimizdeki Beta sürümde bile Soundblaster Live gibi yeni ses kartlarını tanıyor ve bunları problemsiz bir şekilde sisteme ekliyor. Windows NT'ye göre desteklenen Joystick ve Gamepad'lerde de artış var. Yeni işletim sisteminin oyunlarla ilgili özelliklerini XX. sayfada okuyabilirsiniz. Scanner ve dijital kameraların kurulumu için Control Panel'de ayrı bir kayıt seçeneği mevcut. Burada desteklenen aygıtların listesini görmek mümkün, şu anda büyük üreticilerin çoğunlukla eski modellerine ait yaklaşık 50 kayıt mevcut.

Windows 2000'in USB Digital Kamera alerjisi

USB desteğinin testinde hoş olmayan bazı sürprizlerle karşılaşmadık değil: Sistem, USB aygıtının kurulumu için yeniden başlarken, meşhur mavi ekran (Blue Screen) yine kendini gösteriyor. Casio'nun QV 8000SX ve Kodak'ın DC 280'ini arka arkaya bağladıktan sonra bu çökme meydana geldi. Aynı anda USB'ye bağlı MS Sound System ve Microsoft Intellimouse USB'de ise hiçbir sorun çıkmıyor.

Özellikle ülkemizde oldukça popüler

İşletim sistemi halihazırda önlü üreticilerin yaklaşık 50 dijital kamerasını destekliyor. USB kameralar gerçi tanınıp kuruluyor, ancak Boot sonrasında sistem kilitleniyor.

olan TV kartlarında ise durum pek iyi görünmüyor. HCL'de TV kartları ile ilgili çok az kayıt var. Popüler olan WinTV içinse Windows 2000'de beta sürücüler mevcut.

ISDN desteği henüz tam başarımda değil

ISDN donanımlarının kurulumu da Windows 2000'in zayıf noktalarından biri: Test ettiğimiz Windows 2000 RC 2 sürümünü bazı Plug & Play ISDN kartları (mesela AVM ve Eicon gibi) için WDM sürücülerini sunuyor, ancak bazı kartlar için (Teles gibi) sürücü bulunmuyor. WDM teknolojisi ile Windows, mesela AVM kartlarını otomatik olarak tanımasının yanı sıra, bu kartlara bir IRQ da atıyor ve Internet erişimi ile Remote Access (RAS) için ilgili NDIS-WAN CAPI sürücülerini de birlikte kuruyor.

Daha hızlı donanım tanıma ve ekleme

Windows 2000'de yeni donanımların kurulumu Windows 98'e göre belirgin bir şekilde daha hızlı ve kolay bir şekilde gerçekleşiyor. Pek az durumda sistemin yeniden başlatılmasının gerekmesi de oldukça iyi. Mesela bir ağ protokolü eklediğinizde ya da Network kartının sürücüsünü güncellediğinizde sistemi tümüyle yeniden başlatmak gerekmiyor, donanımı veya protokolü hemen kullanabiliyorsunuz. Ancak bu özellik de sadece Plug & Play uyumlu aygıtlar için geçerli. Gelişmiş Plug & Play özelliklerinin kurulum üzerinde de pozitif etkiler var: Testte Windows 2000'i sadece iki defa yeniden başlatmamız gerekti, bu Restart işlemlerinden sonra kullanıma hazır. Böylece NT 4.x'teki bitmek bilmeyen Reboot döngüleri de artık son buluyor.

Windows 2000 Garip Donanımlarda da Çalışır mı?

Windows 2000'i güncel sayılabilecek ve standart donanımlara sahip bir Pentium II sistemde test ettik. İşletim sisteminin eski ve biraz da ender rastlanan donanımlarla da çalışıp çalışmayacağını test etmek için ne kadar değişik parça varsa bir araya toplayıp bir PC oluşturduk. Toplama bilgisayarımız şu parçalardan oluşuyordu:

Anakart: Biostar M65BA, SIS 620 Chipset'li, Socket 370, üç PCI ve bir ISA slotuna sahip

İşlemci: Intel Celeron 366 Socket

Anabellek: 128 Mbyte RAM

Controller: Adaptec AHA-2940 PCI SCSI

Sabitdisk: IBM DPES-31080 SCSI, 1.08 Gbyte

CD-ROM: Toshiba XM-6402B, IDE

CD-Recorder: Teac CD-R55S SCSI

Ekran kartı: SIS 530/620, 4MB grafik bellek, anakartla bütünleşik

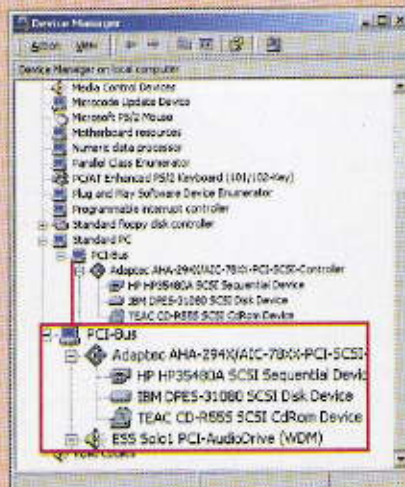
Ethernet kartı: Realtek RTL 8029 PCI

Ses kartı: ESS Solo-1 Chip, anakartla bütünleşik

DAT sürücüsü: HP C1536A

Modem: EEH Datalink 323 (Hybridmodem)

Heyecanla beklediğimiz soru, Windows'un

Problemsiz: Windows 2000, eski SCSI kontrol kartları gibi piyasadan kalkmış donanımları da destekliyor.

oldukça nadir bulunanı SIS Chipset'li anakartı tanıyıp destekleyeceği miydi. Aynı şekilde Onboard (bütünleşik) grafik ve ses Chip'lerinin çalışıp çalışmayacağı da bir soru işaretiydi. Ayrıca NT 4 altında özel bir sürücü isteyen DAT sürücüsü de çalışacak mıydı?

Windows 2000 testten alının aklıya çıktı ve açıkçası oldukça şaşırdık. Tüm bileşenleri problemsiz bir şekilde tanıyıp sisteme entegre etti. Sadece modemi manuel olarak seçmek gerekti, ancak Windows 2000 antika sayılabilecek EEH modemi için de bir sürücü sundu. Backup programı da DAT sürücüsüne yedekleme yapmamıza olanak sağladı.

İşletim sisteminin bu bileşenlerle kurulumu yaklaşık bir saat sürdü. Performans üzerindeki en büyük fren hiç kuşkusuz oldukça eski sayılabilecek sabitdiskti. Ancak metin işleme, elektronik tablolaştırma gibi tipik ofis işleri için bu toplama konfigürasyon fazlasıyla yeterli.

Oyunlar ve DVD: DirectX 7 Sağolsun

Windows NT altında "Tomb Raider" gibi bir oyunu çalıştırmayı deneyenler, kısa bir süre sonra büyük bir hayal kırıklığına uğrayıp pes etmişlerdir: NT önce yeni ses kartının çalışmasını engeller, daha sonra da bu oyun için hayati öneme sahip DirectX modülleri (ses ve görüntünün Render edilmesi gibi) kurulamaz. Windows 2000'le bu sorunlar ortadan kalkıyor: Windows 2000, en yeni DirectX sürümünü 7 ile beraber geliyor ve Soundblaster Live gibi yeni ses kartlarının

yanı sıra, bir sürü Joystick de destekliyor.

Güncel oyunlar çalışıyor, DOS oyunlarının şansı yok

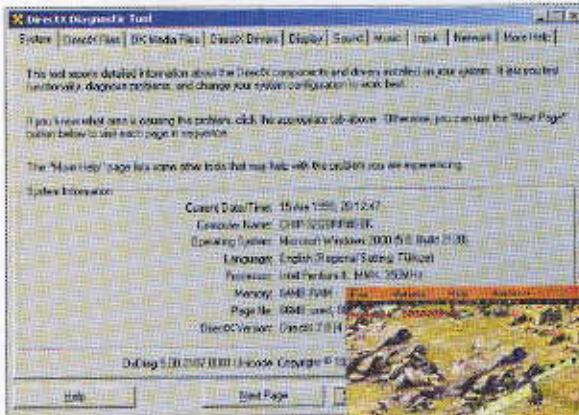
Windows 2000 altında oyun zevkinizi dizginlemeniz gerekmiyor artık, tabii eğer eski DOS oyunlarını oynamayı düşünmüyorsanız. Windows 2000'de DOS oyunlarını artık çalıştırmayacaksınız, zira Windows 95/98'in aksine yeni işletim sistemi DOS programları ile uyumlu değil.

Windows 2000 sisteminin DirectX özellikleri hakkında bilgi almak isteyenler "\\WINNT\\SYSTEM32\\DXDIAG.EXE" dizininde güncel DirectX konfigürasyonunu görebilirler. Problemlerde grafikten sese ve Network'e kadar tüm alanlar test edilebiliyor (resime bakınız).

DVD desteği tamam, Player MPEG kartı istiyor

Windows 2000, 300 MHz ve üzeri yeni sistemlerde rahatça çalışırken, sisteme entegre edilmiş DVD Software Player, sadece sistem bir MPEG kartını tanıdığından kuruluyor. Test sırasında Titanic DVD'sinden bir VOB dosyasını Mediaplayer 6.4'e açtırmak istediğimizde de bu uyarıyla karşılaştık.

Windows 2000 yardımı, DVD konusunda bir MPEG kartı kurmayı tavsiye ediyor (ancak bir Pentium III sisteminde buna gerek yok) ya da bir Software Decoder kullanılması öneriyor. Bu yazı yazıldığında maalesef Windows 2000 altında düzgün bir şekilde kurulan ve çalışabilen bir Soft DVD Player yoktu. ATI ise yakın zamanda (siz bu yazıyı okuduğunuzda çıkmıştır büyük ihtimalle) DVD Player 3.2'nin (Cinemaster'ı temel alıyor) Windows 2000 ve NT destekli yeni bir sürümünü çıkaracak. Diğer üreticiler de Windows 2000 için Player yazılımlarını güncelleyeceklerini duyurdular.

DirectX 7 Inside: Multimedia hızlandırıcısının en son sürümünde işletim sistemine entegre edilmiş durumda.

Oyunların altından da kalkıyor: Resimde gördüğünüz "Pharaoh" gibi DirectX uyumlu oyunlar Windows 2000 altında çalışabiliyor. DOS oyunları, Windows 95/98'dekinin aksine çalışıyorlar.

Windows 2000 Kime, Neden Lazım?

Windows 2000, Windows NT'nin stabilite ve güvenliğini Windows 98 konforu ve multimedia özellikleri ile birleştiriyor.

Bu bağlamda yeni işletim sisteminin kullanımı daha iyi tasarlanmış. Tematik olarak birbirleriyle ilgili komut ve fonksiyonlar merkezi bir yönetimle tek klasör altında toplanmış. Özellikle Windows NT'de çoğunlukla bir sürücünün kurulumu için ilgili seçeneğin bulunması oldukça sinir bozucu olabiliyordu. NT'nin kısıtlı aygıt yöneticisi (Device Manager), artık Windows 98'dekine benziyor.

Windows 2000'in en büyük handika-

pi ise bir kez daha artan donanım ihtiyaçları. Mesela Pentium 120 bir sistemde Windows 95/98 ile ofis işleri rahatlıkla halledilebiliyordu. Ancak bu sistemler yeni işletim sistemini kaldırabilecek performansı sağlamıyor. Yani sistemlerini son iki üç yıl içinde güncellemeyen şirketlerin 2000'e geçmesi için yüksek maliyetli PC yatırımlarını göze almaları da gerekiyor.

Ancak Windows 2000'e terfi etmeye gerçekten de gerek var mı? Windows 2000 için gerekli yatırımlar, işletim sisteminin sağladığı avantajlarla kabul edilebilir bir orantıda mı? CHIP, yeni işletim sisteminin en önemli avantaj ve de-

zavantajlarını açıklıyor.

Terfi edecekler için Windows 2000

Windows 2000 ile bugüne kadar ayrı kullarlarda yaşanan Windows 95/98 ve Windows NT birleşiyor. 95/98 programları daha çok ev kullanıcılarına yönelikken, NT'nin hedef grubu daha başından beri veri güvenliğine büyük önem veren ve bir ağda çalışan profesyonel kullanıcılar.

Bu yüzden Windows 2000'in avantaj ve dezavantajlarını masaya yatırmadan önce bu iki kullanıcı grubu arasında bir ayırım yapmak gerekiyor.

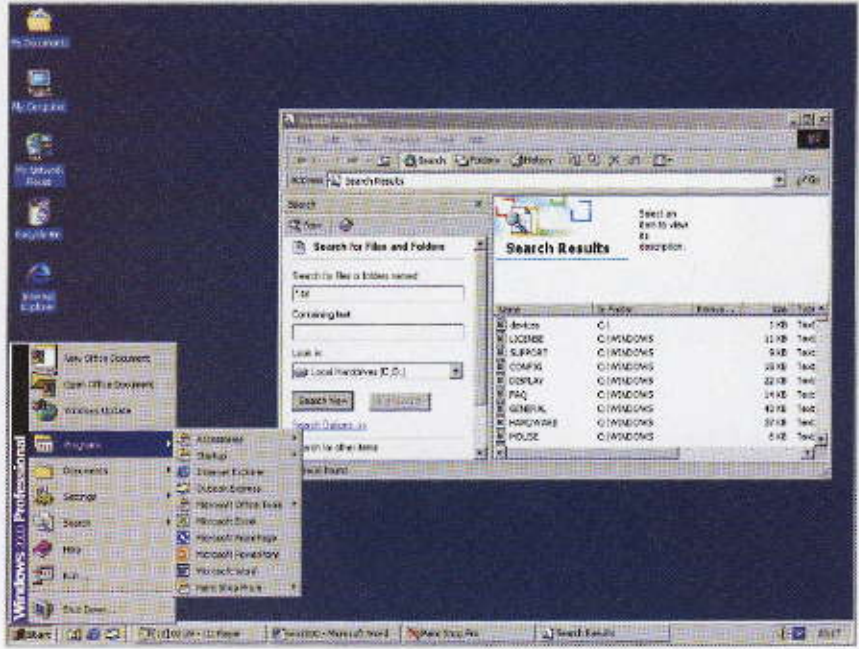
1. Durum: Windows 95/98 tercileri için 2000

Durum kısaca şöyle: Tipik kişisel kullanıcı Windows 95/98 ile çalışıyor ve bilgisayarını oyun oynamak, Internet'te surf, muhabbet ve iletişim gibi eğlenceye yönelik işler için de kullanıyor. Evindeki PC donanımı çoğunlukla işyerindeki kadar iyi. Zira oyunlar, bazı grafik ve CAD uygulamalarının yanında, kaynakları tüketen, performans aç uygulamalardandır ve ayrıca 3D grafik ve ses kartı ile kaliteli hoparlörler, hızlı bir CD-ROM sürücüsü ve en azından 17 inçlik bir monitör gerektirirler.

Bunlar bir şirket PC'si için mutlaka gerekli özellikler değildir. Kişisel bir PC çoğunlukla daha güçlü bir işlemci ve daha fazla anabelleğe de ihtiyaç duyar. Firmalar ise onlarca veya yüzlerce bilgisayarı birden terfi ettirmenin getireceği maliyeti kolay kolay göze alamazlar.

Windows 2000'in 98'ciler için artıları

- + İşletim sistemi yeni bir bilgisayarda sorunsuz olarak çalışacaktır, varolan tüm bileşenler tanınır sisteme kuruluyor. Yeni donanım yatırım yapmak gerekmiyor
- + Plug & Play yetenekleri sayesinde diğer bileşenlerin kurulumu ve Setup, Windows 98'den daha hızlı ve basit bir şekilde gerçekleşiyor. Problemlerde bir-

Yeni tasarım, eski kullanım: Windows 2000'in kullanımı büyük ölçüde Windows 98'e benziyor, ancak Bul gibi bazı fonksiyonların üzerinde çalışılmış.

çok sihirbaz yardım ediyor.

- + Internet veya küçük bir ağa bağlantı artık çok daha basit.
- + Windows 2000, Windows 98'e oranla daha gelişmiş multimedia yeteneklerine sahip.
- + Arayüzün kullanımını yeniden öğrenmek gerekmiyor, Internet Explorer 5 yüklü Windows 98 ile neredeyse aynı şekilde kullanılıyor.
- + Sistem çok daha az kilitleniyor: Sistem, entegre edilmiş koruma mekaniz-

maları sayesinde en uçuk Shareware programlarının kurulumuna ve kullanımına bile olanak tanıyor.

- + Windows 2000, kesin olarak birbirinden ayrı kullanıcı profilleri ile hatalı kullanımlara karşı (mesela çocuklara karşı) güvencede. Önemli veriler, yanlışlıkla silinmelere karşı korunabiliyor. Ayrıca Internet erişimi belirli kullanıcılarla kısıtlanabiliyor.

Windows 2000'in 98'ciler için eksileri

- Windows 2000, Windows 98'den yaklaşık olarak iki kat daha pahalı (Professional sürümünün fiyatı yaklaşık 319\$ olacak).
- Acemiler yeni yönetim fonksiyonlarını kolay kolay anlamayabilir
- Windows 2000, yüksek donanım gereksinimleri yüzünden özellikle düşük performanslı sistemlerde daha yavaş çalışıyor.
- DOS oyunları Windows 2000 altında çalışmıyor.

Windows Millenium 2000'in Alternatifi

Microsoft önümüzdeki yıl Windows 95/98 ailesinin yeni bir üyesinin çıkacağını haber verdi: "Windows Millenium", Windows 98'in bir kez daha biraz güncellenmiş bir hali, ancak Windows 2000'in aksine halen DOS tabanlı çalışıyor.

Windows 98'e göre yapılan geliştirmeler ilk aşamada multimedia özellikleriyle ilgili. Mesela pornografik veya şiddet ve vahşet içerikli Web sayfalarının yüklenmesini iptal edebilmek mümkün olacak. Microsoft ay-

nca küçük, kişisel ev ağlarının kurulumunu da kolaylaştırmayı hedefliyor. Hedef kitle belli: Windows Millenium kişisel kullanım ve aile PC'sinin ihtiyaçları doğrultusunda tasarlanmış. Microsoft ayrıca Windows Millenium'un Windows 95/98 çekirdeğini kullanan son Windows sürümü olacağını da duyurdu. Millenium'un Windows'u hakkında bugünden söylebilecekler daha çok eski bir konseptin yenilenmiş bir şekilde tekrar sunulması. Gerçi Windows 98 için, birkaç ay önce çıkan SE sürümüne göre çok daha fazla değişiklik içerecektir. Ancak yeni fonksiyonlar ve proje tabanlı HTML arayüzü sadece kişisel kullanıcılar için ilginç olabilecek özellikler. Buna karşın firmalar için Windows Millenium'da ilginç bir şeyler olacağını söylemek mümkün değil. Windows Millenium Beta 1 incelemesini bu yazıdan sonra 72. sayıdan itibaren okuyabilirsiniz.

2. Durum: NT 4 terficileri için Windows 2000

Burada durum şöyle: Bir firma bugüne kadar NT 4 ile bir NT ağı üzerinde çalışmış. NT'nin ağ desteği özellikle yüksek veri güvenliği ve ağ üzerinde her bir Workstation (kullanıcı) için ayrı ayrı haklar verilmesi ve kaynak paylaşımı için önemli. En son donanım gün-

cellemesi de yaklaşık iki yıl önce gerçekleştirilmiş, Workstation'lar 32 Mbyte RAM ve Pentium 200 işlemciye sahiptir. Bilgisayarların amortismanı henüz tamamlanmamış.

Windows 2000'in NT terficileri için artıları

- + Kullanıcı arayüzünde NT'ye göre çok fazla bir değişiklik yok, çalışanların Windows 2000 için eğitilmesi gerekmiyor.
- + Windows 2000'in kurulumu Windows NT'ye göre daha basit ve hızlı gerçekleşiyor.
- + Yeni işletim sistemi NT'ye göre kilitlenmelere karşı daha güvenli.
- + Windows 2000 bilgisayarlarının kurulumu ve bakımı daha basit.
- + Windows 2000 ağ üzerinden daha gelişmiş Administration (yönetim) olanaklarına sahip. Bu destek sayesinde sistem yöneticisi kendi PC'sinden merkezi olarak işleri halledebilir, bu da oldukça zaman kazandırır.
- + Notebook'ta işletim sisteminin çalıştırılması oldukça geliştirilmiş. Firma ağı ile yolda kullandığınız Notebook arasında veri senkronizasyonu artık daha basit ve rahat.
- + Windows 2000'in güç yönetimi (Power Management), NT'nin yetersiz fonksiyonlarının yanında oldukça gelişmiş ve böylece elektrik prizine bağlı olmayan bir Notebook'un çalışma süresi ni oldukça artırıyor.
- + Network veya çevirmeli ağ üzerinden diğer bilgisayarlarla bağlantılarda önemli verileriniz daha güvende oluyor.

- + Önemli ve gizli verilerinizi yeni NTFS 5 dosya sistemi ve şifreleme fonksiyonu ile çabuk ve karmaşık olmayan bir yolla koruyabiliyorsunuz.
- + İşletim sistemine entegre edilmiş Backup programı verileri Workstation'dan Server'a ek bir araç gerekmezsiniz otomatik olarak yedekleyebiliyor.
- + Workstation'lar arası ve sunuculara olan ağ bağlantıları Windows NT'ye göre daha esnek ve hızlı.
- + Windows 2000'in Multi-Language bir sürümü olacak. Bu sürüm uluslararası faaliyetlerde bulunan şirketler için tasarlanmış olup Windows'un menülerini ve yardım fonksiyonunu hemen hemen tüm ülkelerin dillerine kolayca çevirebiliyor.

Windows 2000'in NT terficileri için eksileri

- Varolan PC donanımı yeterli olmayabilir. Özellikle Workstation'lar daha fazla anabelleğe ihtiyaç duyacaklar. Pentium II/III sistemlerinin alımı pahalıya malolabilir. Şirket dışındaki çalışma için yeni Notebook'lara gerek var, Server sistemleri de daha fazla anabelleğe ihtiyaç duyuyor.
- Gelişmiş yönetim fonksiyonları sistem yöneticilerinin ağ desteği konusunda eğitilmesini gerektiriyor.

Bilgi İçin

www.microsoft.com/hcl/

Windows 2000 ve Windows 98 için donanım uyumluluk listesi

Fiyatlar: Professional tam sürüm 319\$, NT Workstation'dan güncelleme 149\$, Windows 95/98'den güncelleme 219\$

Yol haritası: Bu Windows Sürümleri (yakında) Mevcut

98

Windows 98: DOS tabanlı ve Internet Explorer 4 entegrasyonlu masaüstü işletim sistemi

98 SE

Windows 98 Second Edition. IE5 ve Modem paylaşımı ile güncellenmiş

Millennium

Windows Millennium. Windows 98 SE'nin yeni bir HTML arayüzü ile geliştirilmiş sürümü

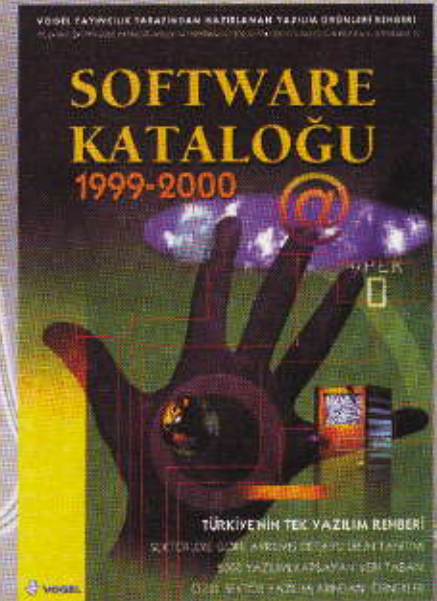
NT

Windows NT 4.x: Stabil, güvenli, ama eskidi (6 tane Service Pack'li çıktı)

Windows 2000

Windows 2000: NT çekirdeğinin en iyi özellikleri ile Windows 98'in konforu ve görünümü birleştiriyor.

Türkiye'nin Tek Yazılım Rehberi

SOFTWARE KATALOĞU
1999/2000

ÇIKTI

Millennium'un İşletim Sistemi

Millennium ve Neptune kod adlı Windows 98'in takipçisi hakkında birçok söylenti dolaşıyor. Windows 2000'in çekirdeğini temel almayacağı belli olduktan sonra, sorulan soru "Millennium"da bizi neyin beklediği.

Bir aralar Millennium'un tamamen yenilenmiş bir kullanıcı arayüzü ile karşımıza çıkacağı söyleniyordu, ancak bunun aslı astarının olmadığı belli oldu. Microsoft geçtiğimiz günlerde Millennium'u resmi olarak lanse etti ve ürünün önümüzdeki yıl hazır olacağını söyledi. Daha önce ertelenen Beta testi de başladı ve Windows Millennium'un özelliklerine gözatma fırsatımız oldu.

Çıkış tarihi, beklentiler ve spekülasyonlar

Çıkış tarihi için önce yılın ilk yarısından söz ediliyordu, daha sonra da ikinci yarıya ertelendi. Yaz aylarından sonraki bir tarih bize daha gerçekçi görünüyor, ancak bu da kesin değil, Microsoft'un ne yapacağı belli olmuyor çoğunlukla. Dağıtım yöntemi de henüz açıklığa kavuşmadı, ancak - Windows 95 OSR 2.1 gibi - Millennium'un salt OEM ürün olarak sadece yeni satılan bilgisayarlarla birlikte verileceği konusunda tahminler de var. Her zaman ol-

duğu gibi sistem ihtiyaçlarında biraz artış söz konusu, en az Pentium 150 işlemci ve 32 MB RAM gerekecek. Disk alanı olarak 400 MB yeterli olacak, 98 daha az yer istiyordu mesela. Yeni işletim sisteminin disk alanı ihtiyacının artmasının nedeni Windows dizinine kurulum sırasında kaydedilen 100 MB civarındaki kurulum verileri. Windows Millennium ayrıca kesinlikle Microsoft'un aynı adlı başka bir projesi ile karıştırılmamalı. Millennium kod adlı bu diğer proje ağlardaki yük dağılımını esnek bir şekilde ayarlamaya yoğunlaşmış bir araştırma. Bunun sonuçları ise ancak birkaç yıl içinde alınabilecek.

Kullanıcı arayüzü ve HTML entegrasyonu

Millennium kullanıcıları için tasarlanan birçok yenilik, öyle görünüyor ki sadece tasarıda kalacak. Mesela tamamen yeni bir konseptteki kullanıcı arayüzü, Desktop Version 2, tasarlanmıştı. Bu yeni masaüstü, Froms+ standardına dayanan bir çeşit HTML arayüzü ola-

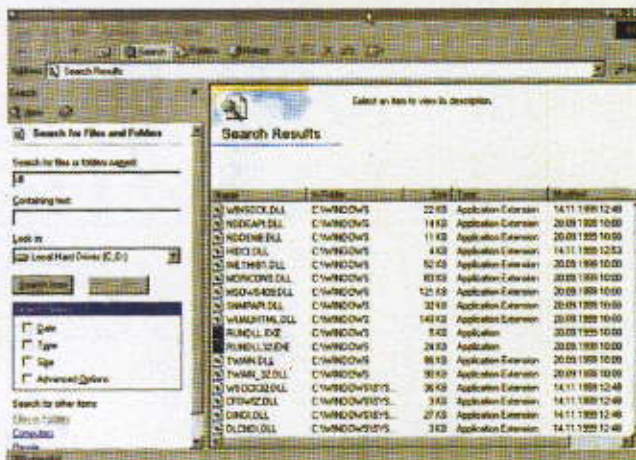
Popup penceresinde uygulamanın yolu (Path) gösteriliyor.

cakti. Help Center'a kadar Activity Centers denilen fonksiyonların da yerinde yeller esiyor. Activity Center, HTML ve görev tabanlı, değişik uygulamaları tek bir arayüz altında birleştiren bir uygulama. Mesela Help Center, bir aramadan sonra konuyla ilgili Windows yardımını açıyor. Arayüzdeki diğer yenilikler Beta Tester'ı Windows hata mesajlarına karşı düzeltme önerilerine davet eden Survey Wizard. Bu hata mesajları, daha iyi anlaşılabilmesi açısından düzeltilmeye çalışılıyor.

Beta 1'de en azından Quickview izleyici aracı bulunmuyor, bu Viewer Microsoft kökenli değil, ve lisans süresi dolmuş durumda. Ancak final Millennium sürümü çıkana kadar çok şey değişebilir.

Çekirdekteki değişiklikler ve sürücü destekleri

Millennium'un çekirdeği (Kernel) Win 9x'i temel alacak, Microsoft daha önce Win 9x ve Windows NT kodlarının kaynaşacağını duyurmuştu. Hibernation (kış uykusu) kelimesi ardında On-Now desteği gizli. Bu mod aktive

Dosya arama artık daha kolay ve tamamen Internet Explorer'a entegre edilmiş durumda.

edildiğinde Windows gerçek bir uyku moduna geçiyor (Suspend to Disk'ten farklı bir şey değil bu) ve açık uygulamalar ve dokümanlarla birlikte tüm bellek içeriği tek bir büyük dosyaya kaydediliyor; bir sonraki açılışta o andaki sistem durumu birkaç saniye içinde geri yükleniyor. Hibernation modu için APM 1.2'nin yanı sıra ACPI 1.0b des-

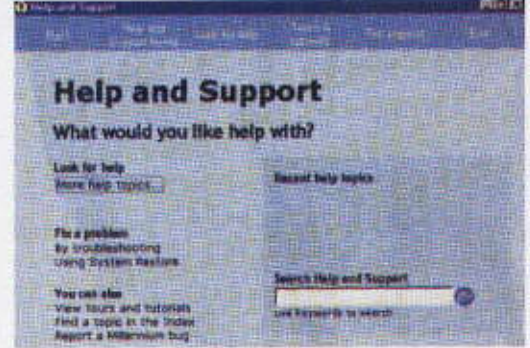
dan oluşan Registry'nin bu defa üçe bölünmüş olması. Zira bu sayede sistem açılışı daha hızlı gerçekleşiyor. Ancak daha kurulum esnasında Autoexec.bat dosyasının set ve path değişkenleri, Registry'ye aktarıldığı için şimdiden, bu değişkenlerin sonradan değiştirilmeleri gerektiğinde bazı problemlerin yaşanacağını (mesela ses kartı sürücülerile) söyleyebiliriz. Güntümüzde bu sadece regenv32 aracıyla mümkün.

Sürücü desteği konusunda da önemli değişiklikler var. Microsoft'un söylediğine göre stabil olmayan sistemlerin en büyük nedeni kötü programlanmış sürücüler olduğu için, Windows sadece WHQL sertifikalı sürücülerle çalışabilecek. Bir uyarı mesajından

sonra yine de sertifikasız sürücüler kurulabilecek. İlk defa Windows'ta gerçek Uninstaller yetenekleri bulunacak: System Recovery Agent, daha önceki sistem durumlarını tekrar yükleyebiliyor. Seri ODBC desteği ve DirectX 7 (belki de 8) de bu yeni ve harika araçlar arasında eksik olmayacaktır.

İnternet ve Network'e Millennium dopingi

Ağlar ve İnternet için de Windows Millennium Beta 1 birçok yenilik sunuyor: İnternet Explorer 5.5, NetMeeting 3.0 ve Outlook Express 5 (nihayet alıcıdan elektronik posta mesajının alındığına dair onay talep edebiliyor) de beraberinde kurulu. Ağdaki ortaklaşa çalışma artık daha kolay, zira My Docu-

Burada hemen doğru Windows yardımını açan merkezi bir "şikayet kutusu" bulunuyor.

ments (Belgelerim) klasöründe "Shared Documents"a kısayol bulunuyor, böylece dosyaları düzenlenmeleri için kolayca paylaşım açabiliyorsunuz. Ayrıca Ağ Komşuları (Network Neighborhoods) da artık ağ sunucularının kendilerini değil, bunların kaynaklarını gösteriyor, bu da özellikle küçük ağlarda kullanışlı bir özellik. Yazıcılar da Millennium ile otomatik olarak kurulabiliyor, ancak bunun için kullanıcı etkileşimine gerek olmaması gerekiyor.

Autoupdate de İnternet bağlantısı mevcut olduğunda tam otomatik olarak ve aralıca ürün güncelleştirmelerini yüklüyor, kullanıcı bunun farkına hiç varmayabiliyor da. Bu sessiz servisin birçok kullanıcının hiç hoşuna gitmeyeceği de madalyonun diğer yüzü.

Windows Millennium kısaca neler getirecek?

Millennium birçok geleceğe dönük ilginç konseptte sahip. Kullanıcıları en çok kolay kullanım sevindecektir. Hangi özelliklerin final sürümünde olacağını bugünden söylemek mümkün değil. Windows Millennium, asıl ana yemek Neptune'a bir operatif olacak gibi görünüyor, daha fazlası değil. ☐

Windows artık daha önceki sistem durumlarını da geri yükleyebiliyor.

tekli bir BIOS gerekli. İlk bakışta hayal kırıklığı (belki de hayırlı olmuştur) gibi görünen bir gerçek de 16-Bit Real Mode'un, yani salt DOS'un Boot edilmesi, artık mümkün olmaması. NT altında olduğu gibi, artık sadece DOS Prompt var.

Hayırlı olduğu kesinlikle belli değişikliklerden biri de daha önce iki dosya-

Microsoft'un Milenyum Vaatleri

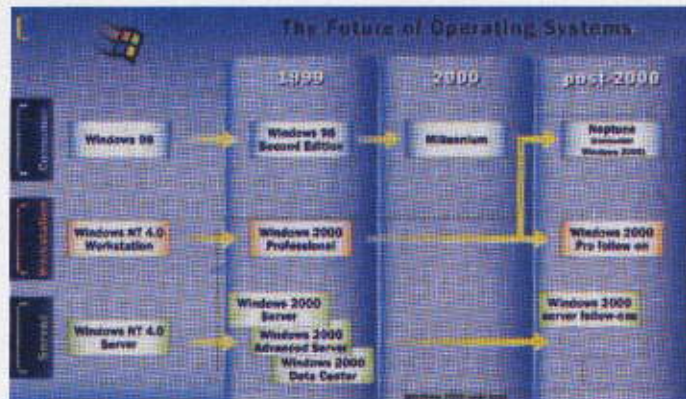
Microsoft, Millennium (ve takipçileri) için özellikle dört merkezi alanda geliştirmeler vaadediyor.

Dijital medyalar ve eğlence: Web üzerinden müzik, dijital fotoğraf, oyun platformu olarak PC - tüm bunlar gelecekte daha basit ve kolay kullanılabilir olacak.

İnternet erişimi: İnternet geleceğin platformu olarak daha kolay erişilebilir ve aranan içerikler daha kolay bulunabilir olacak.

Evlere için Network: Giderek daha fazla evde iki ve daha fazla bilgisayar bulunuyor ve bunlar birbirine bağlanmak ve İnternet erişimi paylaşmak istiyor.

Kullanım: Slogan şöyle: "It just works." Windows gelecekte çok daha kolay kullanılabilir olacak ve gerektiğinde kendi kendini tamir edebilecek.

Windows 98, ancak Neptune ile (bu da tahmini olarak 2001 yılında olacak) Windows 2000'le "kaynaşacak".

Gigabyte GA-6BXU

PII'lere Güçlü Bir Anakart

Gigabyte GA-6BXU ATX yapıda ve Intel 82440BX AGP Chipset'li bir anakart. Bu kart 66MHz sistem frekansında sahip Intel PII 233-333MHz veya 100 MHz sistem frekansına sahip PII 350-450 MHz ve PIII 450-633 MHz işlemcileri desteklemekte. Kartın üzerinde 4 adet 168 pinlik DIMM modülü var ve bu DIMM modüllerine tek tek maksimum 256MB SDRAM takılabilir. Bu da bu anakartın toplam 2 GB SDRAM destekleyebilmesi demek.

Gigabyte GA-6BXU 33 MHz hızında PCI uygulamasına sahip olmasının yanı sıra, üzerinde 4 adet Ultra DMA/33 cihazını destekle-

yen, PIO Mod3 veya Mod4 (veri transfer hızı 16.6 mb/sn) de çalışabilen iki hızlı IDE portu var. Gigabyte GA-6BXU'nun üzerinde 1 AGP, 4 PCI, 3 ISA slotu, 1 adet PS/2 klavye, PS/2 Mouse, 2 adet 9 pinli seri portu ve 1 adet 25 pinlik paralel portu var. Ayrıca Adaptec AIC 7890 Chipset'li arabirimi sayesinde, Ultra ve Ultra Wide SCSI portlara sahip. Anakartın Award BI-

OS'unun yanı sıra, CPU aşırı ısınma koruma sistemi, Wake-on-LAN desteği, Win95 Power-Off ve LAN Desk Client Manager desteği de mevcut. Gigabyte GA-6BXU'nun harici SCSI-2 portu sayesinde SCSI sabitdiskinizi makinenin içini açmadan sisteme bağlayabilirsiniz.

CHIP'in yorumu

Adaptec AIC 7895 Chipset'li arabirim sayesinde bir adet Ultra Wide SCSI portu (68 pinlik), bir adet Ultra SCSI portu (50 pinlik) ve iki adet Ultra II SCSI portu mevcut. Gigabyte GA-6BXU de CPU için Jumper ayarı yerine basit bir Switch ayarı yapma-

nız yeterli. Anakartının kitapçığında bu ayarlar tüm işlemciler için tek tek ve kolay anlaşılır bir şekilde gösterilmiştir. MS-DOS, Windows 95, Windows 98, Windows NT, OS/2, Novell ve SCO UNIX işletim sistemlerinde sorunsuz çalışabilen bu anakart aynı zamanda Health Monitor Utility, Bus Master IDE sürücüsü ve Adaptec SCSI sürücüsü ile birlikte verilmekte. Neticede biz bu kartı güçlü bir sistem elde etmek isteyen herkese tavsiye edebiliriz.

Ürün Bilgisi

Gigabyte GA-6BXU

Bilgi için : Empa

Tel : (212) 599 30 50

Faks : (212) 598 53 53

Fiyatı : 389 \$ + KDV

+ Üzerinde birçok

SCSI portu var

+ Ayrıntılı bir kitapçığı var

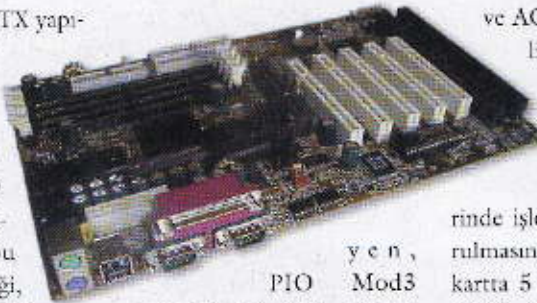
iyi bir performansa sahip

- Pahalı

Iwill BD100Plus

Pentium III'e Açılan Kapı

Iwill BD100Plus ATX yapıda ve Intel 82440BX AGP Chipset'li bir anakart. Hem 66 MHz hem de 100 MHz sistem frekansında çalışabilen bu anakartın bir özelliği, Intel Celeron 266-466 MHz, Intel PII 233-450 MHz ve Intel PIII 450-550 MHz işlemcilerini desteklemesi. Her bir slota tek tek maksimum 256MB SDRAM takılabilen bu anakartta toplam 4 adet 168 pinlik DIMM modülü var. Iwill BD100Plus'da 1MB/saniye hızında bir Winbond W83977 süper I/O denetleyicisi var. Kartın üzerinde 4 adet Ultra DMA/33 cihazını destekle-

yen, PIO Mod3 veya Mod4 (veri transfer hızı 16.6 mb/sn) de çalışabilen iki hızlı IDE portu bulunuyor. Iwill BD100Plus 2Mbitlik (256KB) bir Flash Rom'a ve Award BIOS'a sahip. Anakart artık standart hale gelen, RTC zamanlayıcısı, Modem Ring On özelliği, Green, Soft Power özelliği (Windows işletim sistemi kapanığında sistemin de kapanması), PnP, DMI, INT13 (HD>8.4), antivirüs özelliği

ve ACPI gibi birçok özelliğe sahip. Iwill BD100 Plus'ın geliştirilmiş Bus Mastering özelliği, disk transferlerinde işlemcinin daha az yorulmasını sağlamakta. Anakartta 5 adet PCI, 2 ISA, 1 AGP (1x & 2x Mode, 66/133MHz) slotu var. Kartta ayrıca SB-Link konektörü (Sound Blaster PCI ses kartı için) de unutulmamış.

CHIP'in yorumu

İşlemcinin slotu 242 pinlik, 1.8V ile 3.5V arasında otomatik bir voltaj regülatörüne sahip ve çoğu anakartlarda olduğu gibi voltaj ayarını elle yapmak mümkün de-

ğil. Bu anakartın bir özelliği CPU için Jumper ayarı yapmanıza gerek duyulmaması. Yapmanız gereken tek şey anakartının BIOS Setup'ına girip işlemci frekansını manuel olarak ayarlamak. Anakart ile birlikte verilen kitapçığında ise Iwill BD100Plus'ın tüm özellikleri ve ayarları kolay anlaşılır bir şekilde yer alıyor. Son olarak bu anakart ile birlikte tüm Iwill anakartlar için sürücüler, PC Healthcare, Driver Diskettes Creator ve McAfee antivirüs programları verilmekte.

Ürün Bilgisi

Iwill BD100 Plus

Bilgi için : Turanlı

Tel : (212) 216 05 20

Faks : (212) 216 05 25

Fiyatı : 116 \$ + KDV

+ Jumper ayarı gerektirmiyor

+ Uygun fiyatı

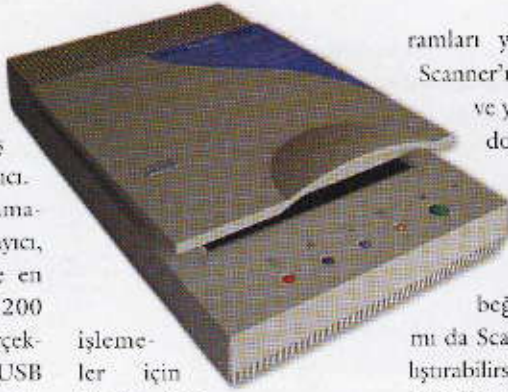
+ Hem Celeron hem de PII/III uyumlu

IBM IdeaScan 2000

Düğmeye Bas ve Tara

GIBM IdeaScan 2000, USB portundan bağlanabilen ve PC'ler için tasarlanmış olan bir masa üstü tarayıcı. Twain standartlarına tamamen uyumlu olan bu tarayıcı, 36 bit renk derinliğinde en uygun taramayı 600x1200 dpi optik yoğunlukta gerçekleştiriyor. Bu tarayıcıyı USB porta bağladıktan sonra yapmanız gereken tek şey, IBM IdeaScan 2000 ile birlikte gelen kurulum CD'sini takip onu işletim sisteminize tanıtmamız. Tarayıcının USB bağlantısını kullanmasından dolayı Windows kullanıcılarının önce USB veri yolunu aktif hale getirmeleri gerekiyor.

Bu Scanner ile birlikte verilen CD'nin içeriğinde resim

işlemler için Photo Studio 3.0, Paper Port 6.1 metin dönüştürme programı, resim efektleri için Photo Fantasy 2.0, fotomontaj için Photo Montage 1.0 programı ve taraman resimleri baskılamak için Photo Printer programları verilmekte. Scanner'ımızın tam olarak çalışmasını istiyorsanız, verilen programları yüklemeniz gerekir. Bu prog-

ramları yükledikten sonra, Scanner'ın hazır olduğunu ve yapılan bağlantıların doğru olduğunu test edebilirsiniz. Tabii istediğiniz zaman bu programların yerine, beğendiğiniz programı da Scanner ile birlikte çalıştırabilirsiniz. Böyle bir durumda size IBM IdeaScan 2000 hiçbir sorun çıkarmaz.

CHIP'in yorumu

IBM IdeaScan 2000 en ideal taramayı 300 dpi'da yapıyor. Tarama işlemi sırasında meydana gelen ışık lekelerini en aza indiriyor ve sıfır yansıma teknolojisini kullanıyor. Ayrıca bu cihaz 216 mm x 297 mm'lik (A4) bir tarama

alanı içinde tek geçişli tarama yapabiliyor.

Cihazın yükselebilen kapasitesi sayesinde kitap ve 3D objelerinde daha rahat bir tarama sağlıyor. Bu Scanner'ın en önemli ve bizim de çok hoşumuza giden bir özelliği, tarama işlemini Scanner üzerinde değişik fonksiyonlara sahip 5 adet düğmeyle anında yapabilmeye olanak sağlaması. Bu özellik ile istediğiniz anda bilgisayarda başka bir işle meşgul dahi olsanız tarama işlemini gerçekleştirebilirsiniz.

Ürün Bilgisi

IBM IdeaScan 2000

Bilgi için : Bilgitaş
Tel : (212) 275 00 20
Faks : (212) 266 50 94
Fiyatı : 125 \$ + KDV

- ⊕ USB veriyolunu kullanıyor
- ⊕ Birlikte verilen yazılımlar
- ⊖ Alternatif olarak başka bir bağlantı şekli sunmuyor

Plustek OpticPro U12

Plustek'den USB Tarayıcı

Plustek OpticPro U12, ev kullanıcılarına yönelik olan ve USB portundan bağlanabilen bir masaüstü tarayıcı. Bu tarayıcı 36 bit renk ve 600x1200 dpi optik yoğunlukta tarama yapabilen bir masaüstü tarayıcı. Twain standartlarına tamamen uyumlu olan bu tarayıcı Win95 OSR2 ve Win98 işletim sistemlerinde de sorunsuz çalışabilmekte. Plustek OpticPro U12'yi Windows'a tanıtmak çok kolay. USB portuna bağlantıyı yaptıktan sonra yapmanız gereken tek şey tarayıcı ile birlikte gelen kurulum CD'sini takip onu Windows'a tanıtmak.

Bu tarayıcı ile birlikte ge-

len CD'nin içeriğinde ise Scanner Setup programı, Scanner kullanıcı kitabı, Action Manager 32, Xerox Text Bridge OSR ve Micrografix Picture Publisher 7.0 gibi yazılımlar mevcut. Xerox Text Bridge bir metin tarama programı. Metinleri tarattıktan sonra bu program ile metinleri istediğiniz text formatına çevirebilirsiniz.

Örneğin Word, Excel 7.0 (doc), Professional Writer II v.s. Taradığınız metni bu programlardan herhangi birine kayıt ettikten sonra metin üzerinde istediğiniz düzeltmeleri yapabilirsiniz. Resim taramalarında ise Micrografix Picture Publisher 7.0'ı kullanabilirsiniz. Bu program ile her türlü resmi tarayabilirsiniz ve taradıktan sonra o resim üzerinde her türlü oynamayı yapabilirsiniz.

CHIP'in yorumu

Plustek OpticPro U12 tek geçişli tarama yapıyor ve bel-

li bir süre çalışmadığında kendisini Stand-By moduna geçiriyor. Ayrıca A4'ten büyük metinleri veya resimleri tarayamazsınız. Plustek OpticPro U12 512K'lık bir belleğe sahip ve çalışır halde 13.2 Watt, Stand By modunda ise 6 Watt'lık bir güç harcamakta. Tarayıcının sorunsuz çalışması için sisteminizin Pentium işlemcili, 32 MB bellekli ve High Color veya True Color bir ekran kartına sahip olmasını tavsiye ederiz. Sonuç olarak Plustek OpticPro U12 420 mm x 260 mm x 81.4 mm uzunluğunda ve 2.2 kg ağırlığında.

Ürün Bilgisi

Plustek OpticPro U12

Bilgi için : Albim
Tel : (216) 349 33 51
Faks : (216) 347 59 34
Fiyatı : 95 \$ + KDV

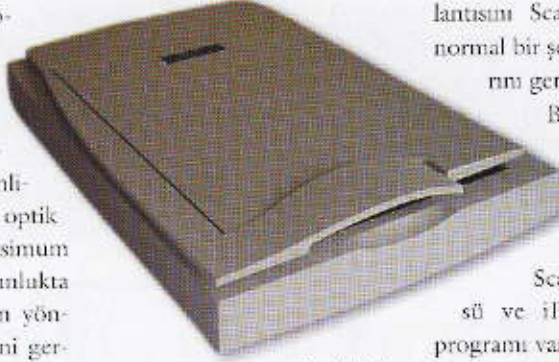
- ⊕ USB arabirimini kullanıyor
- ⊕ Birlikte verilen yazılımlar

Mustek Scanexpress A3 EP

Mustek'den A3 Tarayıcı

Mustek Scanexpress A3 EP paralel arabirimi kullanarak çalışan yassı bir Scanner. Bu Scanner 36 bit renk derinliğinde, 300x600 dpi optik yoğunlukta veya maksimum 9600x9600 dpi yoğunlukta yazılım interpolasyon yöntemi ile tarama işlemini gerçekleştirebiliyor. Windows 3.1, Windows 95, Windows 98 ve Windows NT işletim sistemlerinde sorunsuzca çalışabilen bu cihaz, aynı zamanda Twain standartlarına tamamen uyumlu (Windows işletim sisteminde çalışan donanımına bağlı programların kesme isteğini ayarlayan bir arayüz).

Mustek Scanexpress A3 EP

ile birlikte verilen sürücü CD'sini sanki bir program yükler gibi Windows'a tanıtabilirsiniz. CD'den Scanner'ın çalışması için gereken programları yüklerken, bu cihazın sürücülerini de birlikte yükleyebilirsiniz. Mustek Scanexpress A3 EP paralel arabirimi kullandığından dolayı, Printer kullananlar için, Printer bağ-

lantısını Scanner üzerinden normal bir şekilde bağlantılarını gerçekleştirebilirler.

Bu cihaz ile birlikte verilen CD'nin içeriğinde ise Text Bridge, Scanner'ın sürücüsü ve iPhoto Plus 1.2 programı var. Bu programlar temel ihtiyaçlarınızı karşılamaya fazlasıyla yeterli.

CHIP'in yorumu

Mustek Scanexpress A3 EP tarama işlemi sırasında meydana gelen ışık lekelerini en aza indiriyor ve sıfır yansıma teknolojisini kullanıyor. Bu cihazın bir özelliği, her zaman aynı ısıda kalması. Böylece, Scanner belli bir süre

kullanılmadığında, çalışması için ısınmasını beklemiyorsunuz. Bilmeniz gereken diğer bir konu ise bilgisayarınızı açmadan Scanner'ı açmanız gerektiği. Bunu yapmazsanız ve sonradan Scanner'ı çalıştırmak isterseniz, "Scanner not found" hatasıyla karşılaşabilirsiniz. Mustek Scanexpress A3 EP'nin 128 Kb'lık bir hafızası var ve 297cm x 431 cm'lik bir alanda tarama yapıyor. 563 x 384 x 865 mm boyutunda olan bu cihaz 4.6 kg ağırlığında.

Ürün Bilgisi

Mustek Scanexpress A3

Bilgi için	Mascom/ Multimedia
Tel	(212) 212 13 66/ (212) 599 30 50/ (212) 212 98 50
Fiyatı	191 \$ + KDV

- + A3 tarama yapabiliyor
- + Gerçek renklerde tarama yapabiliyor

Genius Vivid Pro II Film

Çok İşlevli Tarayıcı

Genius Vivid Pro II Film paralel porttan bağlanabilen ve PC'ler için tasarlanmış olan bir tarayıcı. 36 bit Single Pass tarama yapabilen bu cihaz, 600x1200 dpi optik yoğunlukta ve maksimum 19200x19200 dpi yoğunlukta tarama yapabiliyor. Windows 3.1, Windows 95, Windows NT ve Twain standartlarına tamamen uyumlu olan bu cihaz, tarama işlemini EPP standartlarını kullanarak gerçekleştiriyor. Genius Vivid Pro II Film'i Windows'a tanıtmak için onunla birlikte gelen CD'den program yükler gibi Scanner'ı CD'den Windows'a tanıtmamız gerekir. Özellikle dikkat etmeniz

gereken bir konu anakartınızın BIOS ayarında LPT adresini EPP standardına göre ayarlamalısınız. Printer kullananların Printer bağlantısını Scanner'dan yapmaları gerekiyor. Scanner ile birlikte verilen CD'nin içeriğinde ise, Adobe Photo Deluxe, Photo Suite, Adobe Acrobat Reader, Text Bridge programları ve kurulum sürücülerini yer alıyor.

CD'nin içerisindeki programları ise amacınıza göre yüklemeniz gerekir. Aksi takdirde tarayıcınız çalışır hale gelmez. Genius Vivid Pro II Film'in kenarları toza karşı korumalı, tek geçişli tarama yapıyor ve bir floresan lambadan daha az enerji harcıyor. Genius Vivid Pro II Film'in bu özellikleri sayesinde, Scanner'ın içine toz kaçması önlenmiş oluyor ve dolayısıyla daha net tarama yapılabilir. Tarama bölgesi 215.9 mm x 297 mm (A4) olan bu cihaz, 439mm x 292mm x 81mm boyutunda.

CHIP'in yorumu

Genius Vivid Pro II Film'in en büyük özelliği

üzerindeki dia adaptör sayesinde aynı zamanda transparan, pozitif ve negatif filmleri tarayabilmeniz. Bu dia adaptörü ile 35mm'lik bir filmi veya bir diayı 7 saniyelik bir hızla 600x1200 dpi yoğunluğa kadar tarayabilirsiniz.

Ayrıca taranan bu diaları kaydetmeden önce üzerinde oynamalar yapmak mümkün. Dikkat etmeniz gereken tek şey ise, transparan tarama işlemini yaparken, Scanner'ın ayarlarında onu belirtmek (örn: pozitif veya negatif tarama).

Ürün Bilgisi

Genius Vivid Pro II Film

Bilgi için	Boğaziçi Bilg.
Tel	(212) 217 29 29
Faks	(212) 274 38 10
Fiyatı	102 \$ + KDV

- + Resim, dia ve negatifleri tarayabiliyor
- + Uygun fiyatı

Hitachi CM643ET

Görüntüler Artık Daha Net

Hitachi CM643ET, 0.21 mm nokta aralığı olan dijital kontrollü, titreşimsiz görüntü, MPRII düşük radyasyon ve yansımaz ekran özelliklerine sahip, 17 inch (404 mm) bir tak ve çalıştır monitör. Ürün, bu özelliklere ek olarak Vesa standartlarına uyumluluk ve düşük güç tüketimine de sahip. Oldukça sık dizayn edilmiş olan bu monitör, TCO95 standardını tam olarak desteklemekte ve Windows 98 işletim sistemi tarafından da tanınmakta. Windows'un diğer sürümleri için ise Hitachi CM643ET ile birlikte bir monitör tanıtım disketi veriliyor. Bu ürünün bir özelliği ekran ayarlamalarını daha ça-

buk yapabilmek için bazı monitörlerde gördüğümüz bir düğme yerine birkaç sayıda (6 adet) ama birçok işi yapabilen düğmeler kullanılması. Hitachi CM643ET'nin yataydaki frekans aralığı 31-95 KHz, düşeydeki frekans aralığı da 50-130 Hz arasında değişmekte. Maksimum piksel frekansı 150 MHz ve

çektiği maksimum güç 135 Watt olan bu monitör, 1600x1200 çözünürlüğüne kadar destek veriyor. Hitachi CM643ET'nin otomatik frekans ayarlaması yapabilmesi çok önemli. Çünkü bu özellikten dolayı ekran kartının frekansı ile monitörün frekansı hiç bir zaman çakışmaz. Gerçek görüntü alanı yatayda 325 mm, düşeyde 245 mm (gerçek görüntüsü 15.9 inch, yani yaklaşık 40.4 cm) olan bu monitör, 412 mm x 402mm x 413.5 mm boyutunda ve yaklaşık 17 kg ağırlığında.

CHIP'in yorumu

Hitachi CM643ET'de On Screen görüntü ayarı ile ek-

ran üzerinde yaptığımız ayarları görebiliyoruz. Monitörde yapılabilen ayarlar kontrast, aydınlık, çerçeve kaydırma, çerçeve genişletme, iç bükey, dış bükey, balans ve renk değişimi ayarları. Bütün bu özelliklerin yanında, ürün, anti mıknatıslanma ve yapılan ayarları kayıtlı edebilme özelliğine de sahip.

Böylece istediğiniz zaman yaptığınız ayarları saklayabilirsiniz ve daha sonra da monitörün standart fabrika ayarlarına geri dönmelerini sağlayabilirsiniz.

Ürün Bilgisi

Hitachi CM643ET

Bilgi için : Bilgitaş

Tel : (212) 275 00 20

Faks : (212) 266 50 94

Fiyatı : 483 \$ + KDV

- ➕ 0.21 mm nokta aralığına sahip
- ➖ Boyutu büyük

NEC FP950

Grafikerlere Özel Bir Monitör

NEC FP950, 0.25 mm nokta aralığında RGB görüntü standardını destekleyen, dijital kontrollü ve düşük radyasyonlu 19 inch bir tak ve çalıştır monitör. Bu monitör VGA, SVGA, XGA ve VESA standartlarına tam olarak uyumlu ve bir çevirici adaptör sayesinde Macintosh makinelerle de rahatlıkla bağlanabiliyor. Ayrıca bu monitör titreşimsiz görüntü ve yansımaz ekran özelliği sayesinde keskin ve gerçek renklerde görüntü kalitesi sunabiliyor. Bu monitörün bir özelliği CAD kullanıcılarının ve grafikerlerin ihtiyaç duyduğu yüksek çözünürlüğe kadar destek verebilmesi. Öyle ki NEC FP950 55-73 Hz'lik bir frekans ara-

lığında maksimum 1920x 1440'lık bir çözünürlüğe ulaşabilmekte. Bu monitörde tavsiye edilen çözünürlük ise 55-102 Hz arasında değişen 1280x 1040 ekran çözünürlüğünün kullanılması. NEC FP950 18 inch'lik (45.8 cm) bir gerçek görüntü alanına sahip ve yatayda 31-110 KHz, düşeyde

de ise 55-160Hz arasında frekans ayarlaması yapabiliyor.

Cihazda kullanılan modern teknoloji ve gözle fark edilebilir tasarımı ile iyi bir kombinasyon oluşturulmuş. Öyle ki cihazın ön panelindeki bulunan Soft-Touch düğmeleri ile her türlü görüntü ayarlamasını yapabilirsiniz.

CHIP'in yorumu

NEC FP950 de kontrast, aydınlık, renk, çerçeve kaydırma, çerçeve genişletme, iç bükey, dış bükey ve balans ayarlamaları yapılabiliyor. Bütün bu özelliklerin yanında, ürün, anti mıknatıslanma ve yapılan ayarları kayıtlı edebilme özelliğine de sahip. Bu üründe On Screen görüntü ayarlarını ve ekran üzerinde yaptığımız diğer ayarlamaları görebiliyoruz. Bu ayarların kullanıcı tarafından rahat ve kolay bir şekilde yapılabiliyor olması çok önemli. Monitörde en iyi kaliteyi yakalamak için size tavsiyemiz resim tekrarlama frekansını 85 Hz'e ayarlamamız.

NEC FP950 442mm x 456mm x 447mm uzunluğunda ve 27.5 kg ağırlığında bir monitör.

Ürün Bilgisi

NEC FP950

Bilgi için : GenpaCom

Tel : (216) 288 10 78

Faks : (216) 275 38 97

Fiyatı : 885 \$ + KDV

- ➕ 0.25mm nokta aralığına sahip
- ➕ Yüksek çözünürlükleri destekliyor

Afreety 6X DVD-ROM

Ucuz ve Çok Fonksiyonlu

A di yeni yeni duyulmaya başlanan Tayvanlı üretici Afreety'in (www.afreety.com.tw) maksimum 6X DVD ve 30 hızlı CD okuma hızlarına sahip bu modeli her türlü CD medyaya ile tam uyumlu, desteklediği disk formatları şöyle: DVD-ROM: Single Layer, Dual Layer (PTP, OTP), CD-ROM (Mode 1 ve 2), CD-R, CD-RW, CD-Extra (CD+), Photo CD (Single ve Multi-Session), Video CD, Karaoke CD, CD-I/MPEG, CD-WO, I-TRAX CD. Bu DVD sürücüsü hem yatay hem de dikey olarak monte edilip çalıştırılabilir. Ayrıca ATAPI/E-IDE arabiriminde DMA Mode 2 ve PIO Mode 4'ü des-

teklüyor.

Bu DVD sürücüsünün erişim hızı ise DVD'ler için yaklaşık 140 ms, CD'ler için de 120 ms. Bu DVD sürücüsünün en çok dikkat çeken özelliği ön panelindeki kullanıcı dostu fonksiyonlar ve özellikler: Play/Skip düğmelerinin yanı sıra, Load/Eject düğmesi, acil Manual çıkarma deliği, stereo kulaklık/hoparlör çıkışı, Volume kontrol ayarlayıcı-

sı, Power on / Busy LED göstergesi ve bir DVD takıldığında yanan DVD LED göstergesi.

CHIP'in yorumu

Kısacası bir DVD sürücüsünde olması gereken tüm özellikler bu DVD'de mevcut. Çekmece tepsiye sahip Afreety 6X DVD-ROM ile birlikte, ayrıca Cyberlink PowerDVD yazılımının biraz eski olan 1.5 sürümü geliyor. Bu SoftDVD Player ile MPEG-2 kart olmadan da DVD filmlerini seyredebiliyorsunuz. Bunun için gereken asgari sistem ihtiyaçları ise 266 MHz ve üstü Pentium II işlemci, 16 MB RAM, 16 Bit ses kartı ve Windows 95/98 işletim sistemi.

CAV/CLV teknolojisiyle ve oldukça sessiz çalışan bu DVD sürücüsü, aynı zamanda MPC3'e uygun. Paketten ayrıca CD-Audio kablosu, vidalar, DOS Driver disketi ve ince bir kullanım kılavuzu çıkıyor. Afreety 6X DVD sürücüsünün diğer bir avantajı ise, bölge kodu kilidinin olmaması.

Yeni model DVD sürücülerde bölge kodunun olacağı düşünülürse, Afreety iyi bir seçim olabilir. Kullanım kılavuzunun yetersiz olduğunu söylemek mümkün.

Ürün Bilgisi

Afreety 6X DVD-ROM

Bilgi için : Koyuncu

Tel : (212) 213 40 90

Faks : (212) 266 82 09

Fiyatı : 90\$ + KDV

➤ Zengin donanım, bölge kilidi yok

➤ Sessiz ve hızlı çalışma temposu

Creative Infra 52X

Creative Sınırları Zorluyor

P iyasaya yeni giren Creative Infra 52X, yüksek hızı ve uzaktan kumanda fonksiyonu sayesinde kullanıcıya oldukça ergonomik bir yapı sunuyor. Creative Infra 52X, IDE arabirimini kullanan ve Plug and Play özelliğine sahip olan 52 hızlı bir CD-ROM. Bu cihaz CD-Audio, Mixed Mode CD, CD-ROM, CD-ROM XA, CD-I, Photo CD, Video CD, CD Extra, ve CD-R gibi CD formatlarını desteklemekte. Creative Infra 52X'in veri transfer hızı 7800 KB/saniye ve veriye ulaşım zamanı 80 ms civarında. Power Saving (düşük güç tüketimi) fonksiyonuna sahip olan bu cihaz MPC3 uyumlu ve PIO Mode4, ULTRA DMA

standartla-

rını desteklemektedir. Bu CD-ROM'un ön panelinde kulaklık girişi, turbo düğmesi, dijital ses kontrol düğmesi, CD'nin okuduğunu gösteren bir Led, acil çıkış deliği, Play/Skip düğmesi, hızlı ileriye/hızlı geriye alma ve açma/kapama düğmeleri var. Arka panelde ise Dijital Audio çıkış konektörü, Analog Audio çıkış konektörü,

Master/Slave ayar Jumper'ları, IDE Interface konektörü ve bir DC girişi var. Creative

Infra 52X DOS, Windows 95/98 ve WindowsNT 4.0 işletim sistemlerinde sorunsuz çalışabilmekte. Uzaktan kumandanın kullanımı ancak CD-ROM ile birlikte verilen yazılımı kurmanızla gerçekleştirilebilir. Birlikte verilen bu yazılımı yüklediğinizde gerek CD-ROM'u, gerekse de sisteminizi kontrol altında tutabilirsiniz.

CHIP'in yorumu

Creative Infra 52X'in en önemli özelliği üzerinde bir uzaktan kumanda alıcısının olması. Cihazın üzerindeki bu bir uzaktan kumanda alıcısı

sayesinde, sisteminize isteğinize bağlı olarak birçok ayar yapabilirsiniz. Örneğin onu bir fare gibi kullanabilir veya kısa yol tuşları oluşturarak Web'de surfing daha keyifli hale getirebilirsiniz.

Bu cihazda gözümüze çarpan bir özellik, üzerinde Turbo düğmesinin bulunması. Bu Turbo düğmesi ile isteğe bağlı olarak cihazı yüksek bir hızda çalıştırabilirsiniz. Neticede biz bu cihazın multimedia meraklılarının ilgisini çekeceğinden eminiz.

Ürün Bilgisi

Creative Infra 52X

Bilgi için : GenpaCom/Emp Multimedia

Tel : (212) 288 10 78/

(212) 599 30 50/

(212) 641 33 19/

Fiyatı : 69 \$ + KDV

➤ Uzaktan kumandası var

➤ Titreşim önleme mekanizması var

Yamaha CRW6416S

Yamaha'lar Artık Daha Hızlı

Hızlı gelişen teknoloji ile geçen ay 6 hızlı CD yazıcısını incelediğimiz Yamaha'nın bu ay da 8 hızlı CD yazıcısı incelemede yer alıyor. Yamaha CRW8424S bir önceki modeline nazaran daha hızlı olan SCSI-3 (Ultra SCSI) arabirimini kullanıyor ve 8x yazma, 4x tekrar yazma ve 24x CD okuma hızlarını destekleyerek CD basım işlerinizi daha kısa sürelerde bitirebilmenize olanak sağlıyor. SCSI arabiriminin kullanılması ile sadece PC platformunu değil, aynı zamanda da Mac ve UNIX gibi farklı platformlarda çalışma imkânı bulunabiliyor. Yamaha CRW8424S ile verilerinizi 4x, 2x hızlarında CD-RW'lere veya 8x, 6x, 4x veya 1x hi-

zın da CD-R'lara yazabiliyorsunuz. Cihazın CD-ROM özelliği ise CD-R ve CD-ROM mediaları 24x hızında okuyabilecek nitelikte. Böylece neredeyse ayrı bir CD-ROM'a da ihtiyaç duyulmuyor. Yamaha CRW8424S ISO9660 standardında hazırlanmış tüm CD'leri ve CD-DA formatında hazırlanmış Audio CD'leri okuyup yazabiliyor. Cihazın okuyabildiği

CD okuma ve yazma formatları CD-DA, CD-ROM, CD-ROM XA, CD-I, CD-Bridge ve Video CD şeklinde. YAMAHA CRW8424S'in bir özelliği Disc-at-Once, Track-at-Once, Multisession ve Incremental Packet Writing gibi CD yazma modlarını ve CD-Extra modunu da desteklemesi. 4MB'lık bir Data Buffer'a sahip olan bu ürün 140 ms'lik bir erişim süresi ile, 5MB/s ile 20 MB/s arasında Burst Transfer hızına ulaşabiliyor. Yamaha CRW6416S'in veri transfer hızı ise 150KB/s ile 3.600KB/s arasında değişmekte ve çalışırken bir önceki modeli gibi yaklaşık 11 Watt'lık bir güç harcamakta.

CHIP'in yorumu

Bu CD yazıcısının rakiplerine göre en büyük avantajı ise yüksek yazma ve okuma hızına sahip olması. Dezavantajı ise SCSI kartını ayrıca almanızı gerektirmesi. Ayrıca ısınma problemi yüzünden yazıcının arka tarafına bir adet de fan yerleştirmeye gerek görülmüş. Windows 95, Windows 98 ve Windows NT 4.0 (Service Pack 3/4) işletim sistemlerinde çalışabilen bu CD yazıcısı için önerilen minimum konfigürasyon 200 MHz işlemcili bir sistem.

Ürün Bilgisi

Yamaha CRW6416S

Bilgi için : Multimedia/SKY

Tel : (212) 641 33 19/

(212) 225 68 08

Fiyatı : 329 \$ + KDV

- Yüksek okuma ve yazma hızı
- Birlikte verilen yazılım
- SCSI kartını ekstra almanız gerekiyor

LG CED-8042B

LG de Artık Yazabiliyor

LG CED-8042B IDE arabirimini kullanan ve Plug and Play özelliğine sahip olan ve 4x (600KB/sec) yazma, 4x (600KB/sec) tekrar yazma ve 24x (3.600KB/sec) okuma hızlarını destekleyen bir CD yazıcısı.

UDF'yi (Universal Disk Format: Bu standart sayesinde CD-RW'ler sorunsuz kopyalanabilmekte) tam olarak destekleyebilen bu cihaz, OPC özelliği sayesinde de kayıt esnasında kirli veya çizik disklerde oluşan performans dalgalanmalarını belirli bir çizgide tutarak daha güvenli bir kayıt sağlayabilmekte. LG CED-8042B CD-DA, CD-ROM (XA), CD-I, Video CD, CD Extra, Foto CD ve

CD-ROM+CD-DA gibi CD formatlarını desteklemekte ve TAO (Track at Once), DAO (Disc at Once), MS (Multi Session), SAO (Session at Once) ve IPM (Incremental Packet Writing) gibi CD yazma metodlarını kullanmakta. Burst transfer hızı 16.67 MB/saniye olan bu cihazda, 2MB'lık bir önbellek var ve veriye ulaşması için yaklaşık

100 ms bir zaman harcamakta. 146mm x 41.5 mm x 201 mm uzunluğunda ve 1.1 kg ağırlığında olan bu CD yazıcısı Windows 95, Windows 98 ve Windows NT 4.0 işletim sistemlerinde sorunsuzca çalışabilmekte. LG CED-8042B'nin bir özelliği 120 ms'lik veri erişim hızına ve yaklaşık 120 bin saatlik bir iş ömrüne sahip olması.

CHIP'in yorumu

Bu CD yazıcısı ile birlikte bir EIDE kablosu, CD-RW'yi ses kartınıza bağlayabileceğiniz bir Audio kablosu, vidalar ve çok ayrıntılı iki kullanımı kitapçığı veriliyor. Bir-

likte verilen kullanım kitapçıklarından ilki CD Writer hakkında detaylı teknik bilgi içermekte ve bilgisayarınıza bu cihazı nasıl takacağınızı ve işletim sisteminize tanıttacağınızı anlatmakta. İkinci kitapçıkta ise CD-RW ile beraber gelen Adaptec Easy CD-Creator ve Adaptec Direct CD yazılımlarının ayrıntılı kullanımını anlatılmakta. Son olarak IDE veri yolunu kullanan bu CD-RW'yı alırken, çoğu CD yazıcılar gibi bilgisayarınızın performansını etkilediğini göz önünde bulundurmanız.

Ürün Bilgisi

LG CED-8042B

Bilgi için : Ufotek

Tel : (212) 274 56 60

Faks : (212) 266 46 39

Fiyatı : 230 \$ + KDV

- OPC özelliğine sahip
- Yüksek okuma ve yazma hızı

FastTrak66

Verileriniz Artık Daha Güvende

FastTrak66 verinin kritik olduğu giriş seviyesi küçük sunucular ya da ortak masaüstü PC'lerinde bilinen tek sürücülü Ultra2 SCSI masaüstü depolamasından çok daha düşük fiyatlarla sabit veri korumasını sağlayan bir ürün. Ultra ATA sürücüleri arasındaki en hızlı veri transferini sunabilen bu ürünün bir özelliği

RAID 0 Striping, RAID 1 aynalama ve RAID 10 Striping+aynalama fonksiyonlarının yanı sıra, 4 adede kadar ATA/66 sabit sürücüyü desteklemesi, RAID 1 ya da RAID 10 altında çalışan sürücülerden herhangi birinin çökmesi durumunda FastTrak66 anında müdahale ederek geriye kalan çalışır durumdaki sürücü ya da sürücüler ile veri bütünlüğü sağlar. Bu cihaz iki sürücü arasında aynalamalı düzenlemeyle çöken sürücünün yerini boşa duran bir sürücüyle anında doldurabiliyor. Böylece FastTrak66 zaman kaybetmeden

çalışan sürücünün kullanılması ile veriyi yenilemiş ve veri transferi işlemini zaman kaybı olmadan tamamlanmış olur. Yani bu cihaz Ultra ATA/66 ve Ultra ATA/33 sürücülerini desteklemesinin yanı sıra, her diske kaydediştirte ikinci bir disk ya da disk çiftine veri aynalaması yapar, transparan veri kurtarımı ile geri planda verileri yeniden yapılandırır ve giriş seviyesi Network'ler için hata toleranslı bir veri koruması sağlar.

CHIP'in yorumu

FastTrak66 Ultra2 SCSI ya da Ultra ATA/66 sürücülerden performans açısından daha yüksek olduğu için,

standart hale gelmiş iş uygulamalarını ve oyunları çok daha hızlı yükleyebiliyor. Ayrıca bu ürün audio/video editleme, grafik hazırlama ya da CAD uygulamalarını yüklü olan sürücülerini güçlendirerek veri transfer hızını iki katına çıkartıp hızlandırabiliyor.

Sonuç olarak bu cihaz Windows 98'de 64 GB ve Windows NT işletim sisteminde 128 GB'a kadar bir sanal sürücü yaratarak videolarınızı ya da üst seviye 3D grafiklerinizi tek bir Partition'da barındırabilmekte.

Ürün Bilgisi

FastTrak66

Bilgi için : MTF Bilg. Hiz.
Tel : (212) 213 24 89
Faks : (212) 274 73 01
Fiyatı : 175 \$ + KDV

- ➕ Veri korumasını sağlıyor
- ➕ Yüksek performansa sahip

Avermedia TVPhone 98

TV Keyfinin Yeni Adı

Özellikle televizyon kartları ve Web kameraları gibi multimedia üzerine aygıtlar üreten Avermedia şirketinin en son piyasaya sürdüğü TVPhone 98 adlı bu ürün bilgisayarınıza TV özelliği katmanın yanı sıra, PC'den radyo dinleme keyfini de size sunuyor. Ayrıca video yakalama ve video konferans yapmanıza da olanak sağlayan bu kart bir kombo kart olarak da oldukça başarılı bir çizgi izliyor. TVPhone 98 kutusunun içinden TV kartının yanında, sürücülerinin ve yazılımının yer aldığı CD, mikrofön, FM radyo anteni, bağlantı kabloları ve pilleri ile bir uzaktan kumanda bulunuyor.

PC monitörünüzde 1024

x768 çözünürlüğe kadar tam ekran televizyon izlemenize olanak sağlayan kart, 181 kanala kadar kanalı hafızasında tutabiliyor. Bu kanallar arasında seçtiğiniz 16 tanesini aynı anda Preview edebileceğiniz gibi, izlenmesini istemediğiniz kanalları da şifreleyebilirsiniz.

Kartın üzerine isteğe bağlı olarak Teletext, A2 ve NICAM modüllerinin eklen-

mesi de mümkün oluyor. Dijital bir video olarak da nitelendirebileceğimiz bu kart ile TV programları ve videolar RGB 24 ve 15 formatında YUV 4:2:2 AVI olarak kaydedilebiliyor. TV kayıtları için önceden programlama da yapılabiliyor. PAL& SECAM ya da NTSC formatlarını da destekleyebilen kartın arka tarafında Coax, Composit ve S-video girişi yer alıyor. Ekran yakalama çözünürlüğü olarak NTSC modda 640*480, PAL&SECAM modda ise 768*576 destekleniyor.

CHIP'in yorumu

Radyo desteği de bulunan PCPhone 98'de böylece tüm

FM kanallarını da dinleyebiliyorsunuz ve daha sonradan dinlemek için bunların 20 tanesini hafızaya kaydedebiliyorsunuz. Kart ile birlikte gelen kumanda ile ise televizyon kanallarını bulma, FM kanal değiştirme, resim yakalama, TV yayını kaydetme ve daha birçok işlemi gerçekleştirmenize olanak sağlıyor. Kartı gerekli yazılımlar ve kamerası ile birlikte kullanarak Internet üzerinde video konferans yapmanız ve göndereceğiniz mesajlara kendi videonuzu eklemeniz de mümkün oluyor.

Ürün Bilgisi

Avermedia TVPhone 98

Bilgi için : Multimedya/
Pasifik
Tel : (212) 212 98 50/
(212) 212 88 65/
Fiyatı : 98 \$ + KDV

- ➕ Birlikte verilen yazılım
- ➕ Fiyatı

Microsoft Sidewinder Game Pad Pro

PC'nizi Hareketlendirin

Bilgisayarınızda birçok türde oyun oynarken, klavye kullanmak zorunda kalıyor ve bunun sonucunda oynadığınız oyundan pek zevk alamıyor olabilirsiniz. Ama Microsoft Sidewinder Game Pad Pro ile artık oyunlarınızı daha rahat ve eğlenceli hale getirebilirsiniz. Microsoft Sidewinder Game Pad Pro USB veri yolunu kullanan bir PC oyun kumanda cihazı. Kutu içerisinde bulunan sürücü disketi ile Windows 98 altında sorunsuz bir şekilde kurulan ve çalışan bu Pad, üzerinde 8 yöne hareket edebilen bir yön tuşu, 1 tane Shift düğmesi, 2 tetik düğmesi ve 6 tane de düğme mevcut. Microsoft Sidewinder Game Pad Pro Plug and

Play olduğu için Windows'a tanıtmak çok kolay. Bu cihazı USB porta bağladıktan sonra yapmanız gereken tek şey Microsoft Sidewinder Game Pad Pro ile birlikte gelen kurulum CD'sini takıp onu Windows'a tanıtmak. Bu cihazın bir özelliği işlemciye yük bindirmeden bağımsız bir şekilde çalışabilmesi sayesinde veri transfer

hızının 1.5MB/saniye'ye kadar çıkması. Microsoft Sidewinder Game Pad Pro ile sisteminize birçok özellik katabilirsiniz. Örneğin bu cihaz ile CD-ROM'unuzu, Mouse'unuzu kontrol edebilirsiniz veya en sevdiğiniz Windows uygulamalarını tek bir tuş ile çalıştırabilirsiniz. Bu cihaz ile birlikte verilen Side Winder Game Controller Software 4.0 yazılımını yükledikten sonra, Pad üzerindeki tuşlarını toplam 16 değişik oyuna göre programlayabilirsiniz.

CHIP'in yorumu

Ergonomik dizaynı ile elle rahatlıkla oturan ve kullanım

sırasında herhangi bir rahatsızlık vermeyen Microsoft Sidewinder Game Pad Pro'yu yaklaşık 2 metrelik kablosu ile hemen her türlü alanda rahatlıkla kullanabilirsiniz. İstendiğinde birden fazla Gamepad ile birlikte çalışabilmesi de bu cihazın önemli özelliklerinden biri.

Ancak Microsoft Sidewinder Game Pad Pro'yu alırken dikkat etmeniz gereken özelliklerden birkaçı işletim sisteminin Windows 98 ve anakartınızın bir USB portuna sahip olması.

Ürün Bilgisi

Sidewinder Game Pad

Bilgi için : Microsoft

Tel : (212) 258 59 98

Faks : (212) 259 59 59

Fiyatı : 38 \$ + KDV

- USB portundan çalışıyor
- Birden fazla Gamepad'i destekliyor

Mustek MLCP 2000

Fikirlerinizi Görüntüleyin

Mustek MLCP 2000 iş prezentasyonlarının gereksinimlerini karşılamak üzere özel bir biçimde tasarlanmış olan bir projeksiyon cihazı. Bu cihaz tam fonksiyonlu uzaktan kumandası ve içinde var olan prezentasyon araçları sayesinde daha canlı renkler ve üstün imaj kalitesi ile izleyicilerinizi büyüleyecektir. İnce tasarımı, hafifliği ve kolaylıkla çalıştırılması sayesinde her zaman her yerde istediğiniz projeksiyonu gerçekleştirebilirsiniz.

Bu cihazı bilgisayarınıza bağlamak çok kolay. Özel bir donanım gerektirmeyen yapısı sayesinde hem PC hem de Mac iş istasyonlarında kolayca çalışabilmekte. Yapma-

nız gereken tek şey Mustek MLCP 2000 ile verilen kabloları kullanım kılavuzunda anlatıldığı gibi doğru bağlamak. Çalıştırılması için bir yazılıma ihtiyaç duymayan bu cihaz, böylece işletim sistemlerinden bağımsız olarak çalışabilmekte. Mustek MLCP 2000'i sisteminizin

ekran kartı ile birleştirdiğinizde ve monitör kablosunu da bu cihaza bağladığınızda görüntüyü hem yansıttığınız perde de hem de bilgisayarınızın monitöründe görebilirsiniz. Perdeye yansıttığınız görüntüyü uzaktan kumanda ile menüler yardımıyla ayarlayabilirsiniz. Mustek MLCP 2000'nin üzerindeki menüler daha hızlı ve kolay ayarlanabilmesi için Setup, Image, Audio ve Meeting olmak üzere dört ana kategoriye göre ayrılmakta.

CHIP'in yorumu

Mustek MLCP 2000 iki halojen lamba (400 W, 3550 K, 16 000 Lumen) ile 280

Ansi-Lumen'lik bir parlaklığa sahip. SVGA 800x600 çözünürlükte projeksiyonunu gerçekleştiren bu cihaz, aynı zamanda PAL, SECAM, NTSC ve S-Video görüntü formatlarını destekliyor. Bu cihazın bir özelliği projeksiyon açısını manuel olarak değiştirebilmeniz. Bilgisayara, videoya veya S-Video bağlantılı cihazlara bağlanabilen Mustek MLCP 2000, üzerinde 3 Watt'lık hoparlörler barındırmakta. 361 mm x 250 mm x 173 mm boyutunda olan bu cihaz 4.5 kg'lık ağırlığa sahip.

Ürün Bilgisi

Mustek MLCP 2000

Bilgi için : Mascom/

Multimedia

Tel : (212) 212 13 66/

(212) 212 98 50

Fiyatı : 1990 \$ + KDV

- Ergonomik yapısı
- Kolay kurulumu

Genius Netshare Home IG-L1W1

Sorunsuz Internet Erişimi

Genius Netshare Home IG-L1W1 bir-
den çok kişinin tek
bir Internet Acco-
unt'u üzerinden
bağlantı paylaşımını
sağlayan bir üründür. Örneğin bu ürün ile yerel
Network ortamına bağlı
maksimum 256 bilgisayarı
birbirinden bağımsız
aynı anda Internet'te çıkartabilirsiniz. Genius Netshare
Home IG-L1W1 o kadar
kompakt bir yapıya sahip ki,
bir masanın üstünde, kitaplık
rafının içine veya büro'nun
herhangi bir köşesine konulsa
bile sorunsuz çalışabilmekte.
Yani bu cihaz ile işletmeniz
Network'üne bağlı olan tüm
makinelere hiçbir sorun yaşa-
madan Internet'e çıkabilirler.

1 E E E
802.3 10Base-
T/10Base-2, PPP (RFC16
61), Compression TCP/IP
(RFC 1144), CHAP/PAP
(RFC 1334), SNMP (1157),
DHCP (1533, 1541), DNS
(1034, 1035) standartlarına
uygun olan bu cihaz üzerinde
bir adet RS-232 9-pin bağ-
lantı girişi ve 1 adet 10Base-T

Ethernet RJ45/ BNC Auto-
Sensing girişi mevcut. Genius
Netshare Home IG-
L1W1'in birlikte verilen yazı-
lımı sayesinde, kurulumunu
hızlı bir şekilde gerçekleştire-
bilirsiniz. Ürünün sorunsuz
çalışabilmesi için bir 10Base-
T Ethernet kartı, RJ45 gi-
rişli UTP Network kablosu,
TCP/IP Network pro-
tokollü, External Hub
(Örneğin GH4080) veya
bir GH4050 Hub kartına
ihtiyacınız var.

CHIP'in yorumu

İncelemek üzere Test Mer-
kezi'mize gelen bu cihaz, da-
ha çok küçük Workgroup'ları
en optimal şekilde Internet'e
bağlayabilen bir ürün olma
özellikli taşımakta. Genius

Netshare Home IG-L1W1'in
en büyük özelliği ise yerel
Network'deki IP dağılım-
ları için DHCP-Server ve Ro-
uter fonksiyonlarını otomatik
olarak yapabilmesi. Ayrıca bu
cihazın konfigürasyonunu bir
Web Management, Windows
Gatekeeper veya LAN yüklü
bir bilgisayardan Telnet pro-
gramını çalıştırarak dilediğiniz
gibi değiştirebilirsiniz
(VT100 uyumlu Terminal-
Programı ile). Sonuç olarak
Genius Netshare Home IG-
L1W1 birden çok bilgisayar
Internet'e sokmak için ideal
bir çözümdür.

Ürün Bilgisi

Netshare Home IG-L1W1

Bilgi için : Boğaziçi Bilg.
Tel : (212) 217 29 29
Faks : (212) 274 38 10
Fiyatı : 98 \$ + KDV

- ⊕ Tek bir bilgisayardan
çoklu kullanıcı desteği
- ⊕ Kolay kurulum ve kullanım

Zoom Cam USB

Gerçeği Yakala

Bu cihaz daha çok ev kul-
lanıcıları için tasarlan-
mış olan ve bağlantıyı
sisteminizin USB portun-
dan gerçekleştiren bir diji-
tal kamera. Bu kamera
USB portundan bağlanması
sayesinde bir Video Capture
kartı veya bir TV kartı gibi
donanımlar olmadan da çalış-
abiliyor. Zoom Cam USB,
video görüntülerini gerçek
renklerde ve saniyede 30 ka-
re yakalama hızı ile anında
ulaştırabiliyor.

Bu cihaz CIF ve QCIF vi-
deo formatını destekliyor,
352x288 efektif çözünürlü-
günde çalışıyor ve video gö-
rüntülerini AVI formatında
kaydediyor. Zoom Cam
USB yakaladığı bu resimleri
maksimum 24 bit, 704x576

çözünürlü-
günde BMP veya JPG ola-
rak kaydediyor. Cihaz ile bir-
likte verilen mikrofon saye-
sinde ses kartı üzerinden 16
bit stereo ve 44 KHz frekan-
sında sesli video kayıtları da
yapabiliyor. Bu kamera ile
kontrast, netlik, Mirror (ters
yansıma), Backlight Com-
pensation ve White Balance

ayarları yapabilirsiniz.
Zoom Cam USB ile
birlikte verilen CD
birçok yazılım içeriyor.
Bu yazılımları yük-
ledikten sonra, örneğin
video konferans, Micro-
soft Netmeeting ve vi-
deo e-mail uygulama-
larını çalıştırabi-
lirsiniz.

Cihazın çalışması
için tavsiye edilen mini-
mum konfigürasyon ise Pen-
tium 166 MHz işlemci, 16
MB RAM, Windows 95 ver.
4.0 veya Windows 98 işletim
sistemi, V.80 standardına
uyumlu 28.8 kbp modem
(Video konferans için) ve
16-bit Full Duplex özellikli
bir ses kartı (video konfe-
rans için gerekli).

CHIP'in yorumu

Zoom Cam USB ile çok
basit şekilde resimler, ani-
masyonlar ve videolar hazırla-
yabilirsiniz. Bu cihazda en
çok beğendiğimiz özellik ise,
USB portundan bağlantıyı
gerçekleştirerek çalışabilmesi.
Ayrıca birlikte gelen yazılımlar
ve kameranın görüntü ya-
kalama hızı da beğenilerimiz
arasında.

Bu cihazın düzgün çalış-
abilmesi için dikkat etmeniz
gereken bir nokta anakartını-
zın ve işletim sisteminizin
USB teknolojisini destekle-
mesi.

Ürün Bilgisi

Zoom Cam USB

Bilgi için : Telekom İlet. Paz.
Tel : (216) 210 19 40
Faks : (216) 220 95 03
Fiyatı : 140 \$ + KDV

- ⊕ USB bağlantısını kullanıyor
- ⊕ Verilen yazılımların
mükemmel entegrasyonu

Mustek Steering Wheel

PC'de Direksiyon Pratiği

PC'nin ilk zamanlarında tek bir disketi dahi doldurmayan oyunlar mevcutken, şimdilerde DVD'lerden oluşan oyunlardan bahsedilmeye başlandı. Grafik kalitesi, sesler derken, artık oyunu hissetme zamanı da geldi. Bu amaca yönelik olarak çalışmalarına düz bir Joystick ile başlayan sektörün şu anki gözdeleleri direksiyonlar. Piyasada özelliklerine göre çeşitli fiyat aralıklarında birçok direksiyon mevcut. Şu an için bu teknolojinin son noktasının Force Feedback olması, bu özelliği sunan ürünlerin oldukça yüksek fiyatlarla satılmasına neden oluyor. Özellikle Scanner'ları ile kendinden söz ettiren Mustek'in

son ürünü olan Steering Wheel yarış direksiyonu piyasaya çıktı. Üzerinde iki kademeli bir Stick Shift, iki önde, iki arkada olmak üzere toplam dört tane düğme bulunan bir direksiyon ve üzerinde gaz ile fren pedallarından

oluşan bir Pad'den oluşan sistemin özel bir sürücüsü bulunmuyor. Piyasadaki birçok rakibi gibi, çalışması için bu sistemin de Windows'a iki açılı dört düğmeli bir Joystick olarak tanıtılması yeterli oluyor. Özel bir arayüz uygulaması bulunmadığı için gerekli ayarların da Windows altından yapılması gerekiyor. Piyasadaki diğer birçok direksiyonla kıyaslandığı zaman büyük bir eksiklik sayılmasına rağmen kullanım açısından herhangi bir sorun ortaya çıkmıyor.

CHIP'in yorumu

Masaya tutunmakta ve sabit kalmakta oldukça zorluk çeken direksiyon üzerinde

bulunan ayarlar sayesinde, yüksekliğin ayarlanabilmesi mümkün. 160 derecelik dönme açısı ile oldukça performanslı olan direksiyonun kendisini otomatik olarak toparlaması, kullanımı daha da zevkli hale getiriyor. Direksiyon tasarımı, üzerindeki düğmelerin yerleşimi, üzerinde bulunan Stick Shift ile daha çok bir ağır vasıta direksiyonunu andırıyor. Kullanımı oldukça zor olan ve ayakları rahatsız eden tasarımı ile gaz-fren Pad'i direksiyonun en büyük eksisi.

Ürün Bilgisi

Mustek Steering Wheel

Bilgi için : Mascom/
Multimedya
Tel : (212) 212 13 66
(212) 212 98 50
Fiyatı : 64 \$ + KDV

- + Uygun fiyatı
- Ayakları rahatsız eden gaz-fren Pad'i

Jazz Vivid 3D

Masaüstünü Renklendirin

Jazz Vivid 3D müzik dinlerken ve oyun oynarken kaliteli bir ses elde etmek isteyenler için pek de güçlü olmayan ama performanslı bir sistem ile kullanıcıların beğenisine sunuldu. Bu hoparlör takımı ile geliştirilmiş 3D Surround ses teknolojisi sayesinde tüm oyun ve müzik çığnalarına bir ço-

züm sunuluyor. 3D Surround ses teknolojisi (Sesi odanın içine bozulmadan yayması) bu hoparlör takımının en önemli özelliği sayılabilir. Jazz Vivid 3D ise, PC'ler için tasarlanmış, iki kabından oluşan ve ayrıca bir Subwoofer içermeyen bir hoparlör takımı. Bu hoparlör takımı 3" Full Range hoparlörlerden oluşuyor ve maksimum 360 Watt civarında bir PMPO çıkışı gösteriyor. Genel olarak iyi sayılabilecek bir ses sunan hoparlörlerin 3D ses fonksiyonu olmasına rağmen, geniş bir frekans bandına sahip değil. Alçak frekanslardaki

sesleri maksimum düzeyde tutan bu hoparlör takımı, bu sayede orta ve yüksek frekanslardaki sesleri daha net verebiliyor.

Jazz Vivid 3D hoparlör takımı 4 Ohm'luk bir empedansa sahip ve 80 Hz-18 KHz'lik bir frekans aralığında değişebiliyor. Oldukça sık bir dış görünüşe sahip olan Jazz Vivid 3D görüntü panelinde ses, Power ve 3D Audio On/Off gibi ayarlar mevcut. Ayrıca üzerinde kulaklık ve Subwoofer girişi olan bu hoparlör takımı 120mm x 256mm x 121 mm boyutunda.

CHIP'in yorumu

Jazz Vivid 3D hoparlörlerin yanına bir tane de Sub-

woofer ekleyerek kaliteli ve ucuz bir ses sistemi elde edebilirsiniz. Bu hoparlörler her tür masaüstü bilgisayarlara kolayca uyabilecek şekilde tasarlanmış bir sistem oluşturmaktadır.

Jazz Vivid 3D'nin bir özelliği manyetik alan koruması sayesinde, diğer aygıtlar ile uyumlu bir şekilde çalışabiliyor olması. Fiyat olarak hesaplı olarak niteleyebileceğimiz bu hoparlörler sistemi gerek Bass özelliği ve gerekse de yüksek çıkış gücü sayesinde, oyun ve multimedia meraklılarının beğeneceğini umuyoruz.

Ürün Bilgisi

Jaz Vivid 3D

Bilgi için : Multimedya
Tel : (212) 212 98 50
Faks : (212) 213 95 86
Fiyatı : 26 \$ + KDV

- + Şık görünümlü
- + Az yer kaplıyor

Donanım'da bu ay

Donanım inceleme

Çeşitli donanım ürünlerinin incelenmesi, ayrıntılı açıklamalar ve yorumlar Sf. 78

Test: Notebook'lar

En son teknolojinin ürünü olan ve yüksek performanslarıyla dikkat çeken 12 Notebook'u sizler için test ettik. Sf. 100

Intel'in Planları

CHIP Intel'in geliştirdiği yeni teknolojileri ve gelecek için planlarını araştırdı. Sf. 118

Yeni Teknolojiler

Ses kartlarındaki en son gelişmeler. Sf. 128

Multimedia Inside

PC'nizi komple bir Home-Multimedia sistemine dönüştürmenin yöntemlerini açıklıyoruz. Sf. 132

Top 10 Testleri

CHIP Test Merkezi'nden yepyeni bir uygulama: Çeşitli donanım ürünlerinde en iyi on. Sf. 140

Abit WX6

ABIT'in ALL-in-One Anakartı

ABIT WX6 Celeron işlemciler için özel olarak tasarlanmış ve yeni PC standartlarına uygun, bütünlük ses ve ekran kartına sahip bir anakart.

Abit'in All-in-One modeli olan WX6, Intel'in 810 DC-100 Chipset'indeki yüksek performanslı 3D grafik hızlandırıcısı ve yüksek kalitedeki Aureal A3D 3D Positioning PCI audio (ses) kontrollerini bütünlükten oluşan bir anakart. Bu anakart 66/100 MHz Front Side Bus'ı sayesinde Intel Celeron 300A-500 MHz işlemcilerini destekliyor ve üzerinde bulunan 2 adet 168 pinlik DIMM modülü ile toplam 512 MB SDRAM'e çıkabiliyor. 33 MHz hızında PCI uygulamasında çalışsın bu anakart üzerinde Ultra DMA 33/66 cihazlarını destekleyen iki adet IDE portu mevcut. ABIT WX6'da 2M Flash Rom, APM 1.2 ve ACPI destekli bir Award BIOS'u var. ABIT WX6'nın üzerinde AGP 2X 3D grafik hızlandırıcısı ile birleşmiş olan ve 810 DC-100 Chipset'inde yer alan 100 MHz'lik bir i752 görüntü işlemcisinin bir özelliği On Board (anakartın üzerinde) 4 MB SDRAM'ı ile 85 Hz'de 1600x1200 çözünürlüğüne kadar çıkabilmesi ve 230 MHz RAMDAC frekansı ile Flat & Gourand Shading, Bilinear ve Anisotropic filtreleme ile Mip Maps, Atmospheric Fogging efektleri, Z Buffering, Backface Culling, Texture Mapping ve Texture Compositing fonksiyonlarını desteklemesi.

Abit WX6 ayrıca A3D inter-

raktif ve direkt ses DirectSound3D hızlandırması ve stüdyo kalitesinde 64 ses dalgası tablosu, Sound Blaster ve Ses Blaster Pro uyumluluğuna sahip bir Aureal A3D 3D Positioning PCI ses Chip'ine sahip. Bu ses Chip'i 48KHz'e kadar çıkabiliyor, 120 dB'lik bir gürültü oranına sahip, 3D stereo ses özelliklerini ve MPU-401 Midi arabirimini tam olarak destekliyor ve Windows 3.1, Windows 95, Windows 98, Windows NT 4.0 ve Windows 2000 işletim sistemlerinde sorunsuzca çalışabiliyor.

Abit WX6'nın diğer özellikleri

Abit WX6, grafikler ve hafıza arasında direkt bağlantıları, AC97 entegresi, USB portları ve PCI kartları için Intel'in hızlandırılmış Hub mimarisini kullanmakta. Hızlandırılmış Hub mimarisi saniyede 266 MB olacak şekilde bir bant genişliği sağlamakta.

Güvenlik ve stabilize bakımından kullanıcıya en fazlasını vermek için, Abit WX6 Windbond donanım izleme Chipset'ini de entegre etti. Ayrıca kendi kendine hataları bulan PC için bir yazılım programı olan Hardware Doktor ile, kullanıcı, Microsoft Windows 95/98 altında

CPU, Chipset, ISA Bus, PCI Bus voltajlarını, CPU ve Sistem fan hızlarını, sistem CPU ve diğer donanım sıcaklık derecelerini izleyebilir. Abit WX6'da 5 PCI, 1 AMR slotu, klavye, PS/2 Mouse, 1 PIO, 1 SIO, 2 USB, M/1, L/T, S/O, Midi Game ve bir VGA konektörü var.

CHIP'in yorumu

Abit WX6'nın önemli özelliklerinden birkaçı PCI Rev. 2.2 33 MHz PCI operasyonları için tamamlayıcı destek, ses ve telefon CODE'ler için AC'97 2.1 tamamlayıcı link ve Firmware Hub (FWH) arabirim desteğine sahip olması. Bu anakartın diğer bir özelliği ise, bağlantı yapılarını kolayca takabilmek ve ayar edilebilmek için renklerle kodlandırılmış olması. CPU voltajını otomatik olarak ayarlayabilen bu anakart işlemci için saat frekansı ayarını Jumper yerine BIOS'daki Setup'ından otomatik olarak yapmakta. Jumper'sız anakartları ile tanıştığımız ABIT maksimum performansı ve güvenli bir ortam sağlamak amacıyla Soft Menu II'yi kullanmakta. Böylece kullanıcıya CPU ayarlarının yapılması için en uygun yol da sağlanmış olunur.

Ürün Bilgisi

Abit WX6

Bilgi için : Karma/Telliöğlu
Tel : (212) 233 30 30
: 224 37 31
Fiyatı : 143\$ + KDV

- ⊕ Soft Menu II kullanıyor
- ⊕ İki termal sensöre sahip
- ⊖ ISA slotu yok

Asus P3C-E

Asus'dan Büyük Bir Atak

Asus P3C-E, ATX yapıda ve Intel 820 Chipset'i bir anakart. Bu anakart Intel Pentium II 300-450 MHz ve Intel Pentium III 450-733 MHz işlemcilerini destekliyor ve üzerinde bulunan 2 adet RIMM modülü ile PC800 RDRAM'lerle çalışıyor. RIMM modüllerinin bir özelliği ise, tek başına çalışmaması. Yani bu modüllerin ikisinin de dolu olması gerekiyor. Bunun için anakart ile birlikte bir çeşit sonlandırıcı görevine sahip bir adet sahite RDRAM veriliyor. ASUS henüz ülkemizde RDRAM'lerinin bulunmaması ve yurtdışında da bu yeni teknoloji ürününün çok pahalı olmasını göz önünde bulundurdu ve opsiyonel olarak

bir Riser geliştirdi. Sözü geçen bu DIMMRiser anakartın RIMM modülüne takılarak üzerindeki iki adet DIMM modülünü çalıştırabilmekte. DIMMRiser üzerinde bulunan bu iki DIMM modülü ile toplam 512MB'a kadar SDRAM çalıştırılabilir. Bu anakartta Ultra DMA/66 cihazını destekleyen iki hızlı IDE portu var. Ayrıca bu anakart 2 Mbitlik (256KB) bir Flash Rom, Award BIOS,

RTC zamanlayıcısı, Wake On Modem, Wake On LAN, Keyboard Power On ve Windows 95/98 Power On (Windows işletim sistemi kapandığında sistemin de kapanması) özelliklerine de sahip. Asus P3C-E'nin üzerinde 5PCI (PCI 2.1 uyumlu), 1 ISA, 1 AGP (1x & 2x & 4x Mode, 66/133MHz), 1 AMR slotu, 1 adet PS/2 klavye, PS/2 Mouse, 2 adet 9 pinli seri portu ve 1 adet 25 pinlik paralel port mevcut. Üzerindeki konnektörler ise 2 USB port konnektörü, 2 IDE konnektörü, 1 disket sürücüsü konnektörü (360KB-2.88MB uyumlu) ve 20 pinlik ATX güç konnektörü.

CHIP'in yorumu

Anakartın üzerinde bulunan Intel 820 Chipset'inin bir özelliği ise en optimal sistem performansı sağlamak için 133 MHz'lik bir Front Side Bus (FSB) hızına ulaşması. Asus P3C-E'nin diğer bir özelliği Accelerated Hub mimarisi sayesinde 82820 Memory Hub Controller, 82801AA I/O Controller Hub (ICH) ve 82802 Firmware Hub'ları (FWH) kullanarak ekran Chip'i ile bellek arasında direkt bir bağlantı kurarak daha iyi grafikler sağlaması.

Ürün Bilgisi

Asus P3C-E

Bilgi için : Çizgi Elektronik
Tel : (212) 273 14 91
Faks : (212) 273 02 89
Fiyatı : 290 \$ + KDV

- ➕ 133 MHz Front Side Bus'a sahip
- ➕ Ultra DMA 66 destekli

Intel Desktop Board CC820

Intel'in Son Bombası

Intel CC820 ATX yapıda ve üzerinde Intel'in son teknoloji ürünü olan yeni i820 Chipset'ine sahip bir anakart. Bu anakart 100 MHz sistem frekansına sahip Intel PII 350-450MHz işlemcileri, Intel PIII 450-600 işlemcileri ve 133 MHz sistem frekansına sahip PIII 533-600 MHz işlemcileri destekleyebiliyor. Intel CC820'nin en büyük özelliği RIMM modülleri yerine iki adet SIMM modülüne sahip olması. Intel yeni Chipset'ini tanıtırken onun RIMM modülleri ile birlikte çalışacağını açıklamıştı. Ama bu RIMM modüllerine takılması gereken RDRAM'lerin piyasada pek bulunmaması ve pahalı

olması Intel'in bu fikrini ertelemişe benziyor. Intel CC820'ye tek tek maksimum 256MB SDRAM takılabilir. Bu da bu anakartın toplam 512MB SDRAM destekleyebilmesi demek. Intel CC820'de bir SMSC LPC47M102 ultra I/O denetleyicisi var ve Ultra DMA/66 cihazlarını destekleyen iki hızlı IDE portuna sahip. Bu anakartın diğer özelliklerinden biri üzerinde Memory Controller Hub,

Memory Translator Hub ve 4Mbitlik bir Firmware Hub'a sahip olması. Ayrıca bu anakart Intel/Ami BIOS'una sahip, ACPI destekli ve Wake On LAN, Wake On Ring, SCSI Led konnektörü ve Suspend To RAM özelliğini tam olarak desteklemekte.

Intel CC820 5PCI (PCI 2.2 uyumlu), 1 AGP, 1 AMR slotu, 1 adet PS/2 klavye, PS/2 Mouse, 2 adet 9 pinli seri portu ve 1 adet 25 pinlik paralel portu var.

CHIP'in yorumu

Bu anakartın bir özelliği üzerinde çift renkli dört adet Led bulundurması. Bu Led takımı sistemi denetleyerek

farklı renk kodları ile kullanıcıya bilgi verebilmekte. Bu anakartta beğendiğimiz diğer bir özellik ise AGP slotunun çevresine takılan plastik bir parça sayesinde AGP ekran kartını sabitleyerek montaj sonrasında slotu ekran kartının kaymasından dolayı oluşan hasarlardan koruması. Bu anakartın diğer bir özelliği ise, daha yüksek bir grafik performansı için AGP 1X, 2X ve 4X standartlarını desteklemesi. Son olarak Intel CC820'de CPU için Jumper ayarı yerine bir Soft BIOS ayarı yapmanız yeterli.

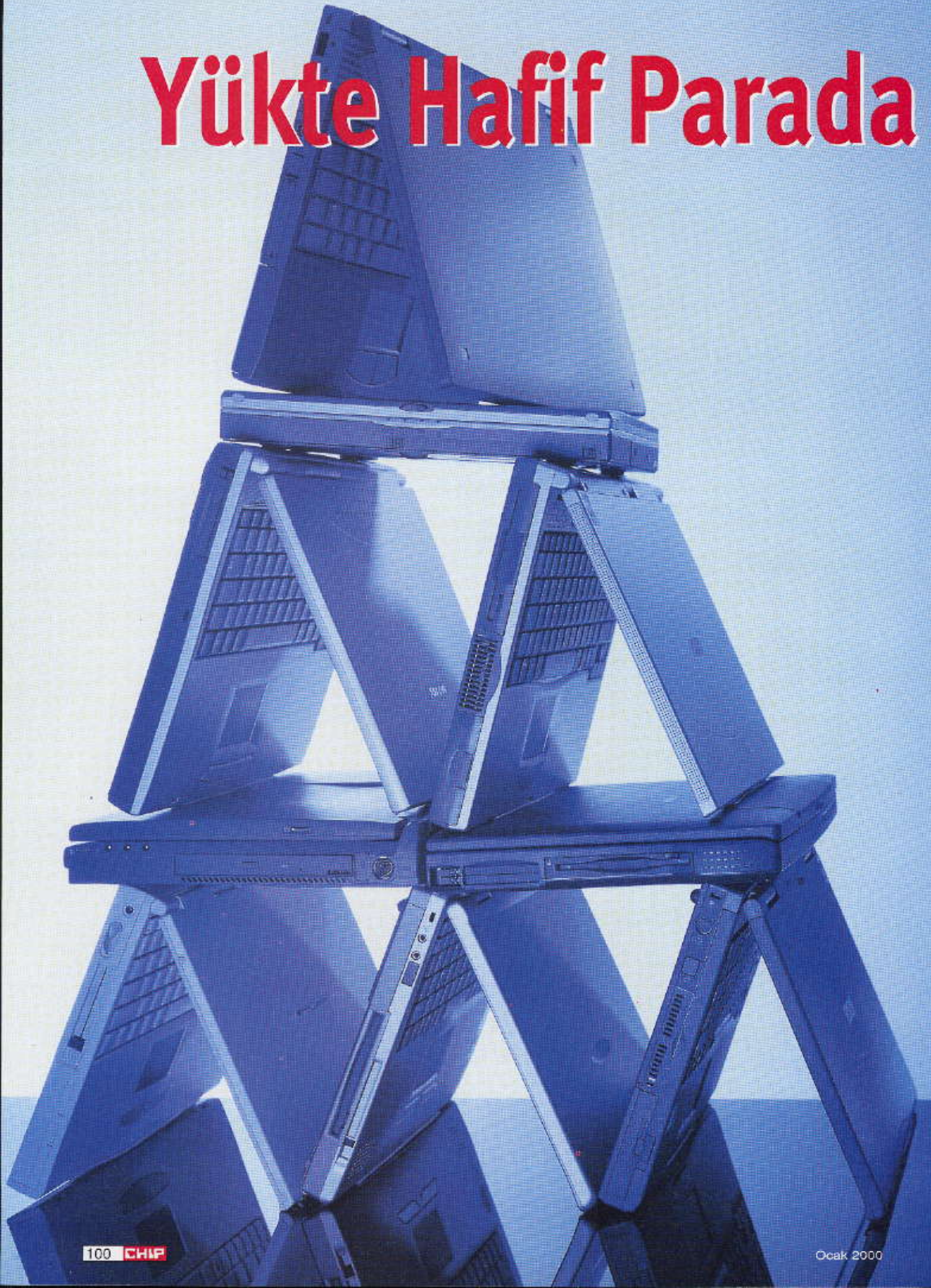
Ürün Bilgisi

Intel Desktop Board

Bilgi için : Empa/Karma
Tel : (212) 599 30 50/
(212) 233 30 30
Fiyatı : 165 \$ + KDV

- ➕ i820 Chipset'ine sahip
- ➕ Üzerinde bir Led takımı var

Yükte Hafif Parada

Ağır Notebook'lar

Zamanla elektronik cihazlar küçülüp ucuzladılarsa da Notebook'lar bundan pek etkilenmediler. Notebook'larda artan pil süreleri daha kaliteli ekran ve yüksek performans, gelişme hanesine yazılan özellikler. Öte yandan hala pahalılar...

Ecevit Bıktım ecvibt@chip.com.tr
Şahin Eksioğlu esahin@chip.com.tr

Evde çeşitli amaçlar için kullandığınız bilgisayarınızın her zaman yanınızda taşıyabileceğiniz kadar küçük olmasını isterdiniz değil mi? Masüstü bir bilgisayarın neredeyse tüm konforuna sahip ama büyükçe bir kitap boyutlarında bir bilgisayar... Doğrusu kulağa oldukça hoş geliyor gelmesine de ortada fiyat gibi önemli bir sorun var. İnsan bu kadar gelişmiş cihazlarla haşır neşir olunca neden bu kadar pahalılar diye isyan ediyor. Sözüün kısası pratikte her bilgisayar kullanıcısı kendini zaman zaman bir Notebook ihtiyacı içinde hissedebilir. Fakat bu ihtiyaç çoğu zaman insana yaklaşık 3000\$ ödetmeye yetmez.

Notebook gerçek anlamda kimler için gereklidir?

Notebook taşınabilir bir bilgisayar olduğu için herşeyden önce seyahat eden, bir yerde çok fazla kalmayan kişiler için gereklidir. Bunun dışında genel amaçlı olarak bilgiyi yanında taşımak isteyen herkes Notebook kullanabilir. Notebook kullanarak tatilde bile çalışabilir daha sonra bu çalışmalarınızı herhangi bir yere gönderebilirsiniz. Bunun için PCMCIA bir modem ve cep telefonunuz yeterlidir. Tabii bu donanımın her yerden kablosuz olarak faks da gönderebilirsiniz.

Hele hele modem sahibi bir Notebook'unuz varsa çok daha uygun fiyata mobil istasyonunuzu çalıştırabilir, İnternete bağlanabilirsiniz. Fakat bunun için doğal olarak bir telefon hattına ihtiyacınız olacak. Yani kamp çadırından bu bağlantıyı yapamazsınız. Böyle durumlar için PCMCIA ve GSM cihazlar pahalı ama en kesin çözümler. Bunların dışında sunum gerçekleştiren ya da Eğitim

sektöründe çalışan insanlar için de taşınabilir bilgisayarlar önemli kolaylıklar sağlayabilir.

Notebook kullanırken nelere dikkat etmeli?

Enerji tüketimi Notebook'lar için en önemli kriterlerden biridir. Enerji tüketimini kısmanın çeşitli yolları var. Ayrıca kullanılan pil ve buradaki teknoloji de bu konuda önemli rol oynuyor. Nispeten eski diyebileceğimiz bir pil teknolojisi olan Ni-MH pillerde şarj işlemi için pilin tamamen bitmesini beklemelisiniz. Bu zaman zaman çok sıkıcı olabilir. Eğer tam bitmeden Ni-MH pilleri yeniden şarj etmeye kalkarsanız pil ömründe önemli ölçüde azalma gerçekleşiyor. Ve kısa zaman sonra yeni bir pil almak zorunda kalırsınız.

Günümüzdeyse Notebook'lar çoğunlukla Lityum İyon pil kullanıyor. Li-İon pil şarj işlemi için çok daha esnek bir yapıya sahip ve şarj işlemi için pilin bitmesine gerek yok. Bunun için öncelikle ekran ışığını az açmanız ve Windows'un ses ayarlarında sessiz seçeneğini işaretlemeniz de size belli miktarda tasarruf sağlayabilir. Ayrıca CD ya da DVD sürücü içinde medya unutmanız zaman zaman sürücülerin gereksiz yere çalışarak pil tüketimine sebep olabilir.

Notebook: Taşınabilir, ama dikkatle

Tüm bunların dışında Notebook'ların hassas cihazlar olduğunu ve gerek taşıma gerekse kullanım aşamasında masüstü bilgisayarlar gibi "haşır" saldırılara maruz kalmamaları gerektiğini söylemeye herhalde gerek yok. Örneğin masüstü

bilgisayar kullanırken olmadık zamanda kilitlenen bilgisayarınızın klavyesine yumruk atarsanız en kötü ihtimalle 20\$ verip yeni bir klavye alırsınız. Oysa taşınabilir bilgisayarlarda durum çok daha farklı olabilir. Öte yandan nazik kullanımı çok da abartmamak gerek. Notebook'lar mobil amaçlı olarak üretildiklerinden sağlamlık konusunda bazı avantajlara da sahipler. Özellikle sabit disk konusunda çok daha esnek olan Notebook'larla çalışırken, çalışan sabit diskin hareket ettirilmemesi gerektiği türünden endişeler yersizdir.

Notebook satın alırken nelere dikkat etmeli?

Yukarıda söylediğimiz gibi pil tüketimi, Notebook'lardaki en önemli kriterlerden biri. Testimizde pil tüketimiyle ilgili farklı kategorilerde testler olmasının sebebi bu. Trende ya da uçağa hazırladığınız veya son kontrollerini yaptığınız bir sunumun tam ortasında pilin bitmesi hiç hoş olmaz.

Bu aşamada pil testlerimiz size bu konuda oldukça yardımcı olacaktır. Bir diğer önemli kriter de ağırlık. Notebook'un gerçekten taşınabilir olması pratikte çok önemlidir. Fakat genel olarak birçok özelliği içinde barındıran bir Notebook istiyorsanız ağırca bir cihaza kendinizi hazırlayın. Ya da kullanım konforundan fedakarlık ederek daha hafif bir Notebook'a razı olun. Karar sizin. Taşınabilir de olsa sözkonusu olan bilgisayarlar olduğuna göre, satın almada dikkat edilmesi gereken bir diğer konu da performans. Tabii performansın alılgelmedik bir şekilde sona bırakılması, taşınabilirlik kavramının bir getirisi.

Bilgi için : Sentim
Tel : (218) 415 79 79
 (216) 420 56 32
Fiyatı : 4500 \$ + KDV
 + Mükemmel pil kullanımı
 + 15" ekran
 - Ağır

Dell Inspiron 7500

Dev Ekran Notebook

Testteki Notebook'lar içinde devasa sayılabilecek ekranıyla dikkat çeken Dell Inspiron 7500, PII 400 işlemciye sahip oldukça heybetli bir Notebook. 4Kg'lık ağırlığı önemli bir dezavantajı da cihazın genel kalitesi bu dezavantajı telafi ediyor. 512MB'a arttırılabilir 128MB belleği ve belki de en önemli avantajlarından biri olan 8MB bellekli Ati Rage görüntü işlemcisi, bu Notebook'u testimizin galipleri arasına yerleştiren özellikler arasında en önemlileri. Dell Inspiron 7500, cüssesinden beklendiği üzere

10GB sabit diske sahip. Cihaz CD sürücüsü yerine 6x DVD sürücüsüyle donatılmış. Yaklaşık 3 saatte şarj olabilen Li-Ion pile sahip olan Notebook, pil dayanıklılığı testlerinde oldukça iyi bir performans gösterdi. Hatta genel olarak pil dayanıklılığı konusunda cihaz, tüm testin en iyisiydi diyebiliriz. Notebook, ESS Maestro ses işlemcisi taşıyor. Bu Notebook için söylenecek birkaç eksi yönden biri ağırlığı bir diğeri de boyutları. Cihaz gerçekten de taşınabilirlik konusunda biraz sorunlu gibi.

Bilgi için : TNT Bilgisayar Sls. A.Ş.
Tel : (212) 275 87 97
Faks : (212) 275 87 40
Fiyatı : 6450 \$ + KDV
 + Gelişmiş donanım özellikleri
 - Yüksek fiyat

Toshiba Tecra 8000

Hafif, Kullanışlı Ancak Pahalı

256MB'a arttırılabilir 128MB belleği ve PIII 500 işlemciye sahip olan Toshiba Tecra 8000, tüm testin tartışmasız en pahalı katılımcısı. Cihazın dikkat çeken en önemli özelliklerinden biri de sahip olduğu 14GB sabit disk. Ayrıca ekran olarak 14.1" TFT ekrana sahip olan Toshiba Tecra 8000'de CD sürücüsü bulunmuyor. CD sürücüsü yerine cihaza eklenen 4X DVD sürücüsü oldukça kullanışlı. 2.5MB SGRAM belleği sahip olan Notebook, NeoMagic grafik Chip'ine sahip. Doğrusu bu Notebook'un genel

özellikleri gözönüne alındığında ağırlık ve boyut olarak cihazın oldukça iyi tasarlandığını söyleyebiliriz. Donanımsal özellikleri çok iyi olan cihazın bu konudaki bir iki eksiğinden biri ekran belleğinin ve işlemcisinin bu özelliklere (ve fiyata) sahip bir Notebook için biraz "sıradan" olması. Toshiba Tecra 8000, fare olarak Touchpad yerine işaretçi çubuk kullanıyor. Ses işlemcisi olarak Yamaha OPL3 FM sentezleyicisini kullanan ürünü pahalı ama kaliteli olarak nitelendirmek yanlış olmaz.

Aradaki İnce Fark

NiMH veya Lityum-Ion Piller

Çalışma için gerekli enerjiyi sunarlar. Akıllı piller, işletim sistemine o anki durumları hakkında bilgi ileterek, enerji tasarrufu mekanizmalarını en iyi şekilde desteklerler. Nickel-Metal-Hydrid pilleri daha eski olan Nickel-Kadmıyım pilleri gibi ağır metal barındırmıyorlar. Karşılaştırılamayacak kadar ağır olan Nickel-Kadmıyım pilleri, sadece düşük fiyatlı Notebook'larda kullanılıyorlar. Lityum-ion piller ise akım kaynağı olarak elektrokimyasal potansiyeli yüksek olan hafif metaller kullanıyor. Avantajı: Oldukça hafif olmasına rağmen yüksek performans elde edilmesi.

Portreplikator veya Dockingstation

Dış aygıtların bağlanmasını kolaylaştırıyor

ve sadece bir bağlantı noktası üzerinden Notebook ile bağlantı kurulmasına rağmen tüm bağlantı noktalarını hazır bulunduyorlar.

Portreplikator, Notebook'ta olduğu gibi bağlantı noktalarını yönetir ve fazladan bir USB veya SCSI bağlantı noktası sunabilir. Dockingstation ise ek olarak CD-ROM veya disket sürücü bağlantısı kurar. Dockingstation, sabit disk bağlantılarında olduğu gibi ISA ve PCI kartları için de yuvalar sunar.

Touchpad veya Trackpoint

Giriş aygıtı olan fare yerine kullanılırlar. Touchpad'i kullanmak için hareketi algılayan bir alan üzerinde parmağın hareket ettirilmesi gereklidir. Bastırarak tek tıklama veya çift tıklama anlamına gelebilir.

Bir Joystick gibi çalışan Trackpoint ise klavyenin tuşları arasındaki bir düğmeden ibarettir.

Touchpad Trackpoint'e göre daha rahat ve hızlı kullanım imkanı sunuyor.

Bilgi için : Sentim
Tel : (216) 415 79 79
Faks : (216) 420 56 32
Fiyatı : 3300 \$ + KDV
 + Pil tüketimi düşük
 - CD sürücü kullanıyor

Dell Latitude Cpi

Düşük Pil Tüketimi

PII400 işlemciye sahip olan bu Notebook, 256MB'a arttırılabilir 64MB bellekle geliyor. 2.4Kg'lık ağırlığıyla bu konuda kabul edilebilir ölçülerde olan ürün, harici 24x CD sürücüye sahip. 6.5GB'lık sabit disk ve 13.3" TFT ekran, Dell Latitude Cpi'nin diğer önemli özellikleri arasında. TouchPad kullanan Notebook'un en dikkat çekici özelliklerinden biri de pil tüketimi konusunda oldukça cimri olması. 4MB SDRAM'li NeoMagic görüntü Chip'ine sahip olan Dell Latitude Cpi'nin pilinin şarj süresi yaklaşık 2.5 saat. Note-

book, pil tüketimi testlerinde 1 saatlik Notebook kapalıyken gerçekleşen şarj süresinde en iyi 2. dereceyi verirken bir diğer kategori olan 1 saatlik Notebook açıkken gerçekleşen şarj süresi sonunda en iyi dereceyi elde etti. Öte yandan bu seviyede bir Notebook'ta CD sürücü yerine DVD sürücü kullanılabilir. Ürün ses için de NeoMagic Chip'ini kullanıyor. Genel olarak gerek düşük enerji tüketimi gerekse düşük sayılabilecek ağırlığına rağmen 13.3" ekran ve DVD sürücü olmaması bu Notebook'un eksi yönleri.

Bilgi için : Albim
Tel : (216) 349 33 51
Faks : (216) 347 59 340
Fiyatı : 3756 \$ + KDV
 + Gelişmiş donanım özellikleri.
 - Ağır
 - Yüksek pil tüketimi

Mitac Minote 6020 Plus

En Yüksek Çözünürlük

PIII 450 işlemcisine sahip olan bu Notebook, 288MB'a arttırılabilir 128MB bellekle satışa sunulmuş. 3.2Kg'lık ağırlığı ile testimizin "ağır toplanından" olan Mitac Minote 6020 Plus, donanım özellikleri konusunda oldukça iyi. 14.1" ekran ve 6.5 GB sabit diske sahip olan ürün, görüntü Chip'i olarak Ari Rage LT Pro işlemcisini 8MB SGRAM bellekle destekliyor. CD sürücü yerine 4x DVD sürücüyle gelen Mitac Minote 6020 Plus'ın tüm test içinde 1600x1200 çözünürlüğe çıkabilen tek

katılımcı olmak gibi bir özelliği de var. Genel olarak gayet iyi sayılabilecek özelliklere sahip olan Mitac Minote 6020 Plus'ın zayıf sayılabilecek yönü, pil tüketimi. Pil tüketimi, bu Notebook'un test içinde daha iyi bir derece elde etmesine engel olan en büyük etkenlerin başında geliyor.

Pil şarj süresi yaklaşık olarak 2 saat olan ürün ses için Crystal Chip'ini kullanıyor. Tüm bunların dışında bu Notebook'un testteki büyük Notebook'lardan biri olduğunu belirtmekte fayda var.

İlk Olarak Deneyin, Sonra Alın

Masaüstü bilgisayarları artan performans ihtiyacına ve yeni standartlara uygun olarak kolayca terfi ettirmek (upgrade) mümkün. Ancak Notebook'ların yükseltilme ihtimalleri çok kısıtlı olduğu için, sistem satın alınmadan önce büyüteç altında tutulmalıdır.

Chipucu1: Çalışma

Kasanın ihtiyaçlara uygun şekilde tasarlanmış olması oldukça önemli. Kasayı aşağıdaki noktalara göre inceleyin. Stabil olarak mı yapılmış? Ekran her konumda sabit olarak durabiliyor mu? Bağlantı noktaları kapaklar ile tehlikelere karşı korunmuşlar mı? Pil veya sabitdisk gibi değiştirilebilen aygıtlar herhangi bir araca ihtiyaç duyulmadan çıkarılabiliyorlar mı?

Bu şekilde olmalı; Pil hızlı ve herhangi bir araca gerek kalmadan değiştirildi.

Chipucu 2: Ergonomi

Windows 98 not defterini kullanarak birkaç satır yazı yazın. Bu sayede klavyenin size uygun olup olmadığını tespit edebilirsiniz. Birçok Notebook'ta Touchpad, Space tuşuna çok yakındır. Bu nedenle yazma esnasında imlec rastgele olarak istenmeyen yerlere taşınabilir. Fare kullanımının sağlıklı olup olmadığını en rahat Solitaire oynatarak öğrenebilirsiniz.

Lityum İyon piller NIMH türündeki pillere göre çok daha hafif ve daha performanslıdır. Üç saatin üzerinde işlem yapacak kapasiteye sahiptirler.

Chipucu 3: Yükseltilebilirlik

Bilgisayar hafızasına göz atın. Hafızayı yükseltilebilirlik için bir Socket boş olmalıdır.

Bilgi için : TNT Bilgisayar Sis. A.Ş.
Tel : (212) 275 87 97
Faks : (212) 275 87 40
Fiyatı : 2695 \$ + KDV
 + DVD için düğmeler
 - Küçük ekran
 - Yüksek pil tüketimi

Toshiba Satellite 2610 DVD

DVD İzlemek İçin Özel Düğmeler

Teste katılan bir diğer ağır ve büyük sayılabilecek Notebook da Toshiba Satellite 2610 DVD. 6GB sabit diskle satışa sunulan ürünün en büyük dezavantajı kuyusuz ekranı. Zira Toshiba Satellite 2610 DVD'nin ekranı 12.1". Notebook, Celeron433 işlemcisini taşıyor. 192MB'a yükseltilebilir 64MB bellekle gelen cihaz grafik işlemcisi olarak Trident Cyber9525'i kullanıyor. 2.5MB SDRAM'lık grafik belleğiyle donatılan Toshiba Satellite 2610 DVD'te CD sürücü yerine 4x DVD kullanılmış. Note-

book ses işlemleri için ESS Maestro Chip'ini kullanıyor. Bu Notebook'un pil tüketimi konusunda pek iyimser olamıyoruz. Zira ürün bu konuda testte ortalama ya da altında değerler verdi. Toshiba Satellite 2610DVD'de en çok hoşumuza giden özellik, DVD izlemek için cihaz üzerine yerleştirilmiş minik düğmeler oldu. Bu şekilde filmi kolayca ileri ya da geri alabilirsiniz. Notebook, fare olarak işaret çubuğu kullanıyor. Ayrıca bu Notebook'un ses kalitesinin vasatın üzerinde olduğunu belirtmekte fayda var.

Bilgi için : TNT Bilgisayar Sis. A.Ş.
Tel : (212) 275 87 97
Faks : (212) 275 87 40
Fiyatı : 4690 \$ + KDV
 + Küçük ve hafif
 - Yüksek pil tüketimi
 - Yüksek fiyat

Toshiba Portege 7020 CT

Küçük ve Pahalı

Test içindeki en pahalı ikinci Notebook olan Toshiba Portege 7020CT, PII 366 işlemciye sahip ve 192MB'a arttırılabilir 64MB bellekle donatılmış. Testteki en ufak Notebook'lardan bir olmasının yanında oldukça da hafif olan Toshiba Portege 7020 CT, 6.4GB sabit diske sahip.

Aslında genel olarak bu Notebook, Satellite modelinin biraz daha gelişmiş bir versiyonu. Ne yazık ki güç tüketimi olarak da Satellite ile benzerlikler taşıyan Notebook bu konuda pek başarılı değil.

ESS Maestro ses Chip'ini kullanan ürün, 2.5MB SGRAM belleğe ve NeoMagic grafik Chip'ine sahip. Pil şarj süresi yaklaşık 3 saat olan Notebook, fiyat/performans oranı olarak pek parlak bir tablo çizmiyor.

Gerek ergonomi ve donanım özellikleri puanları gerekse pil tüketimini gözönüne alırsak Toshiba Portege 7020 CT'nin test içinde ortalamanın altında olduğunu görüyoruz. Buna rağmen söylediğimiz gibi ürün, testin en pahalı katılımcıları arasında.

Data Senkronizasyonu: Sıkıcı Ama Gerekli

Eyde PC ve diğer ortamlarda da Notebook ile çalışanlar, veri kaybını engellemek için çalıştıkları dosyaları düzenli olarak eşitlemelidirler. Çeşitli araçlar veya işlevler veri eşitleme konusunda yardımcı olurlar. Çalıştığınız PC ve Notebook'taki takvim ve saatini eş zamanlı olarak çalışmalarına dikkat edin. Birçok program aynı isimli dosyaları eşitlerken, hangisinin diğerinin üzerine yazılacağını çalışma zamanlarına bakarak belirler.

Bu işlem için kullanılabilecek en basit araç Windows 95/98 içerisinde bulunan Evrak Çantası fonksiyonudur. Bunun için Notebook ve PC ağ üzerinden veya direkt bağlantımalıdır. Notebook Explorer'ını kullanarak PC üzerindeki gerekli dosyaları seçin ve nesne menüsü üzerinden kopyalayın

veya Sürükle&Bırak işlevini kullanarak Evrak Çantası içine taşıyın. Daha sonra yeni sürümün eski dosya üzerine yazılması için ge-

Yeni Dosya	Var olan Dosya	Yeni	Var olan	Yeni	Var olan
1. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	1. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	1. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	1. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	1. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	1. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe
2. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	2. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	2. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	2. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	2. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	2. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe
3. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	3. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	3. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	3. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	3. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	3. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe
4. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	4. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	4. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	4. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	4. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	4. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe
5. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	5. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	5. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	5. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	5. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	5. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe
6. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	6. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	6. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	6. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	6. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	6. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe
7. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	7. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	7. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	7. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	7. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	7. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe
8. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	8. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	8. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	8. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	8. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	8. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe
9. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	9. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	9. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	9. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	9. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	9. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe
10. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	10. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	10. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	10. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	10. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe	10. C:\Program Files\Norton\Norton Commander\Norton Commander.exe

Windows 95-98 içerisinde bulunan Evrak Çantası ile data senkronizasyonu yapmak mümkün.

rekl komutu çalıştırılmalıdır. Her iki bilgisayarı üzerindeki çalışma ortamı böylece eşitlenir.

Norton Commander for Windows 95 kullanılarak veri eşitleme işlemi çok daha rahat yapılabilir. Sunduğu eşitleme fonksiyonu ile iki klasör, aynı anda içerisinde tüm dosyalar bulunacak ve güncellenecek şekilde eşitler.

Tabii ki Shareware pazarında da bu konuyla ilgili birçok araç mevcut. Mesela Filesync dosyanın güncellenme tarihi hakkında karşılaştırmayı da yapabilir. Birçok Office uygulamasında ise buna benzer özel bir fonksiyon bulunur.

Bunun için Word 97 veya Excel 97 altında Araçlar/Değişiklikler izle komutunu kullanabilirsiniz.

Bilgi için : Albim
Tel : (216) 349 33 51
Faks : (216) 347 59 34
Fiyatı : 2785 \$ + KDV
 + NiMH pil
 + Yüksek pil tüketimi

Mitac Minote 6233

Eski Pil Teknolojisi

Testteki tüm Mitac Notebook'lar pil kullanımı konusunda pek başarılı değiller. Mitac Minote 6233'da güç tüketimi konusunda testimizde ortalamanın altındaki katılımcılar arasında yer aldı. Tabii bunun en büyük sebeplerinden biri kullanılan NiMH pil. PII 366 işlemciye sahip olan Notebook, 160MB'a yükseltilebilir 64MB bellekle geliyor. Notebook'un boyutları uygun sayılabilirse de ağırlığı taşınabilir bir bilgisayar için biraz fazla gibi. Mitac Minote 6233, grafik işlemcisi olarak ATI Rage LT Pro Chip'ini

4MB SDRAM'le destekliyor. Ürün, 13.3" ekrana ve 6.5GB sabit diske sahip. ESS Maestro ses işlemcisiyle donatılan Notebook'ta CD sürücü yerine 4x DVD sürücü olması kuşkusuz iyi bir özellik. Pil her ne kadar 2 saatte tam olarak doluyorsa da söylediğimiz gibi NiMH pillerin Li-Ion pillere göre bazı dezavantajları var ve bu da taşınabilir bilgisayarlar için azımsanmayacak bazı durumlara yol açabiliyor. Tüm bunların dışında fiyat olarak Mitac Minote 6233 hiç de fena bir seçenek değil.

Bilgi için : İhlas-Acer
Tel : (216) 317 96 50
Faks : (216) 317 96 61
Fiyatı : 1.525.177.890 TL + KDV
 + Hafif ve küçük
 + Dahili modem
 - Küçük ekran

Acer TravelMate 323 T

Dahili Modemli Notebook

İşte testin en kibar Notebook'larından biri. Acer TravelMate 323 T, gerek boyutları gerekse ağırlığı açısından taşınabilir bir bilgisayar için oldukça uygun özelliklere sahip. PII 366 işlemciyle donatılmış olan Notebook, 256MB'a arttırılabilir 64MB belleğe sahip. Notebook'ta CD sürücü yerine 2x DVD sürücü kullanılmış. Kuşkusuz kullanılan görüntü birimi daha iyi olabilirdi. 2.5MB SDRAM görüntü belleğine ve Trident Cyber9525 grafik işlemcisine sahip olan Acer TravelMate 323 T'i diğer Notebook'lardan ayrı-

ran en büyük özelliği sahip olduğu dahili 56K Modem. Böyle bir modem taşınabilir bir bilgisayar için gerçekten oldukça önemli olabilir. Notebook'un sahip olduğu Li-Ion pilin tam olarak şarj olması 3 saat sürüyor. Fakat Notebook'un güç tüketimi konusunda pek de parlak bir tablo çizemediğini belirtmekte yarar var. 12.1" ekrana sahip olan Acer TravelMate 323 T, ses için ESS Solo Chip'ini kullanıyor. Ekranın küçük olması da doğal olarak önemli bir dezavantaj üst kapaktaki kenar boşlukları azaltılarak ekran büyütülebilirdi.

Bilgi için : Albim
Tel : (216) 349 33 51
Faks : (216) 347 594
Fiyatı : 1977 \$ + KDV
 + Uygun fiyat
 - NiMH pil
 - Yüksek pil tüketimi

Mitac Minote 6133

Uygun Fiyatlı Notebook

Mitac Minote 6133 da 6233 modeli gibi NiMH pil kullanıyor ve bunun getirdiği (ya da götürdüğü) olarak güç tüketimi ve pil kullanımı testlerinde tüm testin en kötü değerlerini verdi. Celeron 433 işlemciye sahip olan Notebook, 160MB'a arttırılabilir 64MB bellekle satışa sunulmuş. 4GB'lık sabit diske ve 12.1" TFT ekrana sahip olan Mitac Minote 6133, grafik işlemcisi olarak ATI Rage LT Pro işlemcisini kullanıyor. Notebook'un sahip olduğu grafik belleği ise 4MB SDRAM. Ses Chip'i olarak Crystal So-

und işlemcisini kullanan Notebook'ta Pilin tam olarak şarj olması için 2 saat gerekiyor. Fakat pili 1 saat boyunca Notebook açıkken şarj ettiğimizde oldukça az dayandığını gördük.

Bu pilin Notebook için yeterli olmadığı ya da cihazın pil kapasitesinin tüzerinde güç tükettiğine işaret. Tüm bu özellikler toplandığında Mitac Minote 6133, testimizin sonlarında yer alıyorsa da ürün testimizin en uygun fiyath katılımcıları arasında. Bu aşamada ürün birçok kişi için cazip olabilir.

Minik ve Hafif Alternatifler

Notebook'un büyüklüğünden şikayetçi olanlar ve el bilgisayarlarının sunduğu fonksiyonları yetersiz bulanlar Sub ve Mini Notebook'lara göz atmalı. Küçük ve hafif olan bu Notebook'lar Windows 98 gibi normal PC işletim sistemleri ile çalışabiliyor ve Organizer veya Palmtop gibi herhangi bir özel sürüme ihtiyaç duymuyorlar. Evdeki ya da iş yerinizdeki bilgisayarınızda

kullandığınız dosyaları aynı yazılımları kullanarak düzenleyebilme imkanı bu minik bilgisayarların sundukları en önemli avantajlardan bir tanesi.

Bu aygıtların da dezavantajları bulunur: Herhangi bir disket sürücü bulundurmayan Notebook'lara dışarıdan CD-ROM sürücü takılması ile bu sorun aşılabılır. Bu durumda disketlere veya CD-ROM'lara ulaşmak oldukça zah-

metlidir. Bir diğer dezavantajı ise çok sık karşılaşılan klavye problemi. Oldukça küçük olan bu Notebook'larda tuşların küçük olması ve tuşların çok sık yerleştirilmeleri yüzünden, on parmak sistemindeki gibi akıcı yazmak mümkün olmuyor.

Bu sınıfa giren iki ürünü sizler için test ettik. Fakat test sonuçları tablo içerisinde mevcut değil.

Hocom Mini-Note PD-1000

Kısa Çalışma Süreli Cep Kitabı

Minibook 21 x 4 x 12 cm ölçüleri ile bir cep kitabından çok daha büyük değil ve rahatlıkla ceket içerisinde taşınabiliyor. Fiyatı 1800 mark olan bu ürün içerisinde 166 Megahertz'lik bir Cyrix-DXI işlemci bulunuyor. Özellikleri: Ekran ve Ses Chip'leri CPU içerisinde bulunuyor. Elde edilen hız Office uygulamalarının akıcı olarak çalışması için yeterli. 32 MB'lık hafıza 64 MB'a kadar yükseltilebiliyor. Sabitdisk ise 1.6 Gbyte büyüklüğünde.

6.1 inch büyüklüğündeki renkli TFT ekranın görüntü kalitesi oldukça şaşırtıcı. Ekran harekete duyarlı ve fare imleci

kalem kullanılarak rahatlıkla hareket ettirilebiliyor.

Becerikli: Mini Note bir cep kitabından daha büyük olmamasına rağmen, Windows 98 sorunsuz olarak çalışıyor.

Küçük olan klavyesi de oldukça kullanışlı. PCMCIA yuvası ve USB bağlantı noktası bulunduran mini Notebook'ta diğer bağlantı noktalarına ulaşmak için Portreplikator bulunuyor. Disket veya CD-ROM sürücüler 70-200 \$ arasında satılıyor. Dockingstation ise 300 \$. Oldukça yetersiz olan Lityum Ion pili, yaklaşık olarak 1,5 saatlik bir çalışma süresi sunuyor.

Sonuç: Küçük, çalışması kolay bir Mini Notebook, pil dayanma süresi ise oldukça düşük

Fiyatı: Yaklaşık 1000 \$

Bilgi için: www.hocom-gmbh.com

Baycom Walkbook

Geniş Ekran

28 santimetrelik genişliği ile muntazam bir Notebook ölçülerinde olan Walkbook, 17 santimetre uzunluğunda ve 3,5 santimetre kalınlığında. Bu nedenle TFT ekran, Mini'ler için alışılmamış 16:9 oranında bir sayfa düzeni sağlayan 1024x600 çözünürlüğünü kullanıyor. 266 MHz hızında bir mobil Pentium MMX işlemciden elde edilen hız, işlemlerin sorunsuz olarak yerine getirilmesini sağlıyor. 64 Mbyte'lık hafızası daha fazla yükseltilemeyen Walkbook'un 3 GB'lık sabitdiski çalışmalarınız yeterli alanı sunuyor.

Normal bir Notebook büyüklüğünde olan klavye ile sorunsuz olarak on parmak çalışmak mümkün. Fare olarak kul-

lanılan ve klavyenin ortasında bulunan Trackpoint ise oldukça hassas.

Tüm bağlantı noktaları üzerinden çalışabilen Notebook'da II. tür kartlar

Geniş ekran: Walkbook son derece geniş bir ekran sunuyor.

için de bir tane PCMCIA yuvası mevcut. Dışarıdan takılacak olan sürücüler için özel bir bağlantı noktası ise mevcut değil. Bu nedenle disket sürücü sadece yazıcı portuna bağlanabiliyor ve CD-ROM sürücü de veri transferini PCMCIA üzerinden gerçekleştiriyor.

NiMH pilin ömrü ise yaklaşık olarak iki saat. 1,6 kilogram ağırlığında olan Walkbook rahatlıkla taşınabiliyor. Ayrıca bir taşıma çantası mevcut.

Sonuç: Walkbook, Notebook'a göre elde kullanımı daha kolay ve aynı yazma rahatlığını sunuyor. Pil ömrü daha uzun olabiliirdi.

Fiyatı: Yaklaşık 1300 \$

Bilgi için: www.baycom.net

Notebook'ların Teknik Verileri

Model Firma	Dell Inspiron 7500 Sentim	Toshiba Tecra 8000 TNB Bilgisayar Sis. A.Ş.	Dell Latitude CPl Sentim	Mitac Minote 6020 Plus Albim	Dell Latitude CS Sentim
Tel	(216) 415 79 79	(212) 275 87 97	(216) 415 79 79	(216) 349 33 51	(216) 415 79 79
Faks	(216) 420 56 32	(212) 275 87 40	(216) 420 56 32	(216) 347 59 34	(216) 420 56 32
Internet Adresi	www.dell.com	www.toshiba.com	www.dell.com	www.mitac.com	www.dell.com
Fiyatı	4500\$+KDV	6450 \$+KDV	3300\$+KDV	3750\$+KDV	3800\$+KDV
Teknik Veriler					
İşlemci	PiI 400 MHz	PiII 500 MHz	PiI 400 MHz	PiII 450 MHz	PiI 400 MHz
Bellek	128 MB	128 MB	64 MB	128 MB	64 MB
Maksimum Bellek	512 MB	256 MB	256 MB	288 MB	320 MB
Ağırlığı (kg)	4.01	3.05	2.4	3.2	1.95
Boyutu (mm)	328x267x63.5	311x254x42.2	306x241x39	310x258x 39.5	306x246x29
Sabit Diski	10 GB	14 GB	6.5 GB	6.5 GB	6.5 GB
PCMCIA Yuvaları:	2 /1	2 /1	2 /1	2 /1	2 /1
TypII/Typ III					
CD-Rom	-	-	24X	-	24X
Ekran	TFT	TFT	TFT	TFT	TFT
Ekran Diagonal Boyutu	15"	14.1"	13.3"	14.1"	13.3"
Arabirimler	1 USB, 1 IRDA, 1 PS/2, 1 VGA, 1 SP, 1 PP, 1 Audio IN/Out, 1 Mic In	1 USB, 2 PS/2, 1 VGA, 1 SP, 1 PP, 1 Audio In/Out, 1 Mic In, S-Video	1 USB, 1 IRDA, 1 PS/2, 1 VGA, 1 SP, 1 PP, 1 Audio IN/Out, 1 Mic In, 1 Video Out	1 USB, 1 IRDA, 1 PS/2, 1 VGA, 1 SP, 1 PP, 1 Audio Out, 1 Mic In, 1 Svideo, 1 Port Replicator	1 USB, 1 PS/2, 1 VGA, 1 PP, 1 Audio Out, 1 Mic In
Grafik Kartı					
Chip'i	ATI Rage Mobility	Neo Magic	Neo Magic	ATI Rage LT Pro	Neo Magic
Belleği	8 MB SDRAM	2.5 SGRAM	2.5 SDRAM	8 MB SGRAM	4 MB SGRAM
Maksimum Çözünürlüğü	1400x1050	1024x768	1024x768	1600x1200	1024x768
Birlikte Verilen Yazılımlar					
İşletim Sistemi	Windows 98 TR	Windows 98	Windows 98 TR	Windows 98 TR	Windows 98 TR
Uygulamalı Programlar	-	-	-	-	-
Pil Tipi	Li-Ion	Li-Ion	Li-Ion	Li-Ion	Li-Ion
Şarj Süresi	3 Saat	3 Saat	2.5 Saat	2 Saat	2.5 Saat
Diğer					
Audio	ESS Maestro	Yamaha OPL3-Sa	Neo Magic	Crystal Sound	Neo Magic
Modem	-	-	-	-	-
DVD	6x	4x	-	4x	-
Test Sonuçları					
Office	93.6	131.5	83.2	120.7	84.4
3d (Mpeg+AVI)	177.2	167.4	132.5	163.1	135.6
2D	230.4	267.3	251.2	273.8	235.3
Pil kullanımı	172	111	150	98	103
Kapalı iken Şarj edildiğinde	100	62	75	56	62
Açık iken Şarj edildiğinde	55	27	62	24	59
Ergonomi	78	75	80	72	78
Donanım Özellikleri	91	94	83	92	84
CHIP Toplam	77.34	72.22	71.83	69.14	67.82

Donanım İnceleme ve Test sayfalarında yer alan resimler SANYO LCD Digital Camera VPC-G350 ile çekilmiştir.

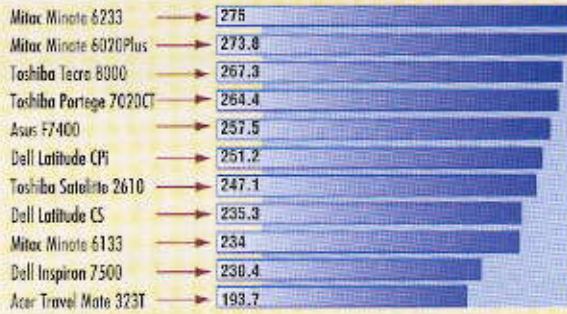
					
Asus F7400 Çizgi Elektronik	Tosh. Satellite 2610 DVD TNB Bilgisayar Sis. A.Ş.	Toshiba Portege 7020 CT TNB Bilgisayar Sis. A.Ş.	Mitac Minote 6233 Albim	Acer TravelMate 323 T İhlas-Acer	Mitac Minote 6133 Albim
(212) 273 14 91 (212) 272 58 86 www.asus.com.tw 2770\$+KDV	(212) 275 87 97 (212) 275 87 40 www.toshiba.com 2695 \$+KDV	(212) 275 87 97 (212) 275 87 40 www.toshiba.com 4690 \$+KDV	(216) 349 33 51 (216) 347 59 34 www.mitac.com 2785\$+KDV	(216) 317 96 50 (216) 317 96 61 www.acer.com.tw 1.525 177 890 TL+KDV	(216) 349 33 51 (216) 347 59 34 www.mitac.com 1977\$+KDV
PIII 400 MHz 64 MB 288 MB 318x249x46 3.2 6.5 GB 2 / 1 -	Celeron 433 MHz 64 MB 192 MB 316x262.5x47.4 3 6 GB 2 / 1 -	PIII 366 MHz 64 MB 192 MB 297x241x25 1.89 6.4 GB 2 / 1 -	PIII 366 MHz 64 MB 160 MB 3.1 297x239x39.5 6.5 GB 2 / 1 -	PIII 366 MHz 64 MB 256 MB 289x219x23.5 1.8 6.5 GB 1/- -	Celeron 433 MHz 64 MB 160 MB 297x239x45 2.9 4 GB 2 / 1 24x
TFT 14.1" 1 USB, 1 IRDA, 1 PS/2, 1 VGA, 1 SP, 1 PP, 1 Audio In/Out, Game Port, 1 Mic In, 1 Video	TFT 12.1" 1 USB, 1 PS/2, 1 VGA, 1 SP, 1 PP, 1 Audio In/Out,	TFT 13.3" 1 USB, 1 PS/2, 1 VGA, 1 SP, 1 PP, 1 Audio Out, 1 Mic In	TFT 13.3" 1 USB, 1 IRDA, 1 PS/2, 1 VGA, 1 SP, 1 PP, 1 Audio Out,	TFT 12.1" 1 USB, 1 IRDA, 1 PS/2, 1 VGA, 1 SP, 1 PP, 1 Audio In/Out,	TFT 12.1" 1 USB, 1 IRDA, 1 PS/2, 1 VGA, 1 SP, 1 PP, 1 Audio Out,
ATI Rage LT Pro 4 MB SDRAM 1024x768	Trident Cyber9525 2.5 SDRAM 800x600	Neo Magic 2.5 SGRAM 1024x768	ATI Rage LT Pro 4 MB SDRAM 1024x768	Trident Cyber9525 2.5 SDRAM 800x600	ATI Rage LT Pro 4 MB SDRAM 800x600
- -	Windows 98 -	Windows 98 -	Windows 98 TR -	Windows 98 -	Windows 98 TR -
Li-Ion 3 Saat	Li-Ion 3 Saat	Li-Ion 3 Saat	NiMH 2 Saat	Li-Ion 3 Saat	NiMH 2 Saat
ESS Maestro Win Modem 2x	ESS Maestro -	ESS Maestro -	ESS Maestro 4x	ESS Solo Lucent WinModem 56k 2x	Crystal Sound -
102.1 142.3 257.5 86 55 32 75 86 66.14	94 171.3 247.1 97 50 30 80 78 65.83	128.4 153.6 264.4 84 53 35 72 67 64.08	118.3 135.6 275 85 51 20 70 73 62.07	119.4 76.1 193.7 86 27 13 80 80 57.61	58 128.9 234 61 15 7 70 34 51.65

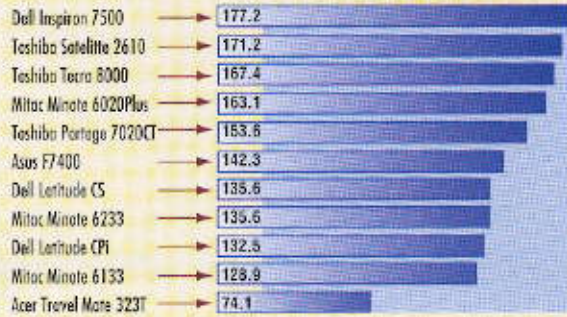
11 Notebook'un Test Sonuçları

Birçok kategoride test ettiğimiz Notebook'ların genel performansını belli başlıklar altında topladık. Bunları yaparken mümkün olduğunca ayrıntılı veriler elde etmeye çalıştık.

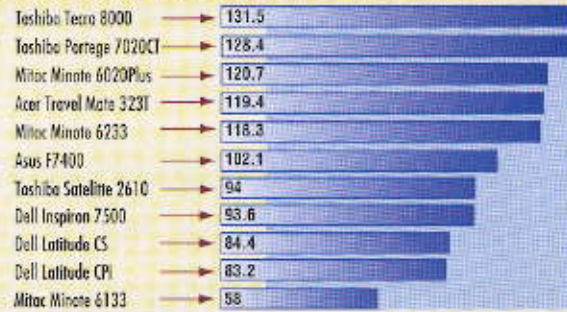
2D Performansı

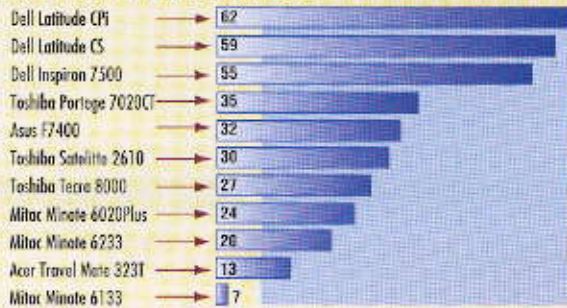
3D Performansı

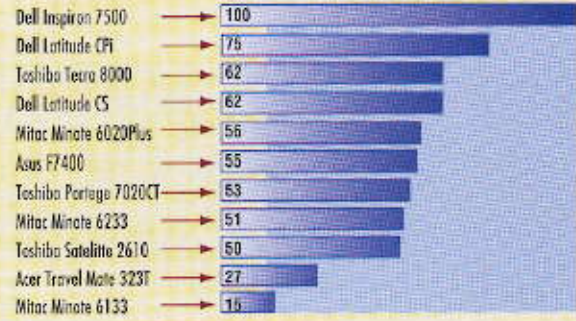
Office Performansı

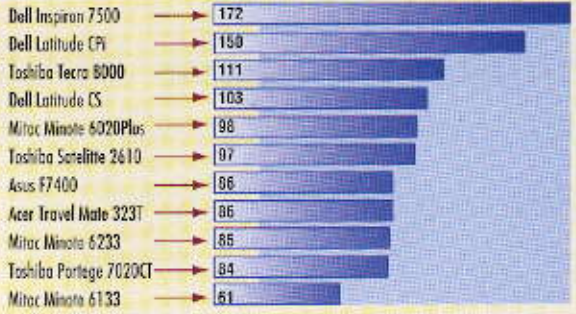
Açık İken Pil Şarj Süresi

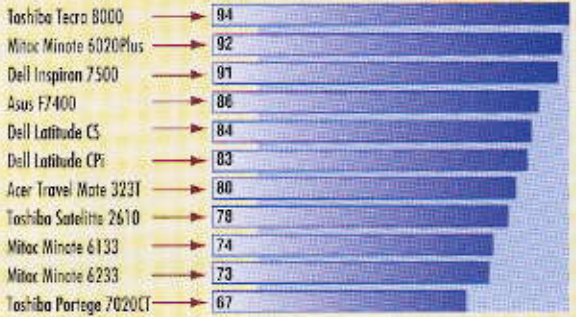
Kapalı İken Şarj Süresi

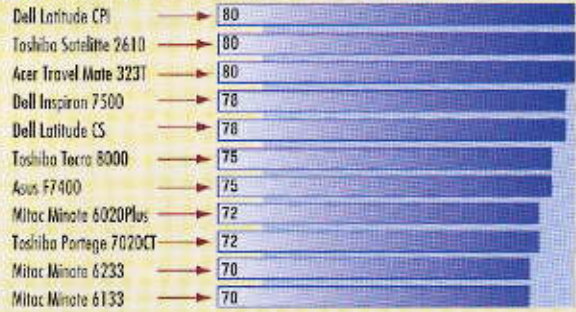
Pil Kullanımı

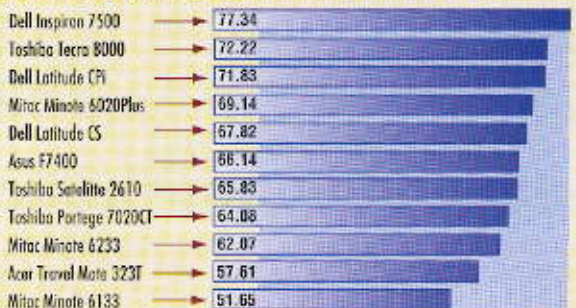
Donanım

Ergonomi

CHIP Toplam Puanı

Nasıl Test Ettik?

Notebook testinde pil tüketimi, donanımsal özellikler, ergonomi ve performans olmak üzere çeşitli anabашlıklar altında birçok kriteri test ettik.

Şahin Ekşioğlu
CHIP Test Merkezi
Editörü

Ecevit Bıktım
CHIP Test Merkezi
Editörü

Notebook'ları test ederken gerek performans gerekse pil dayanıklılığı testlerinde mümkün olduğu kadar ayrıntılı ve bir o kadar da pratik kriterler kullandık. Örneğin pil dayanıklılığı testinde sık kullanılan uygulamaları çalıştırarak pil dayanıklılığı açısından olabildiğince gerçekçi bir test ortamı oluşturmaya çalıştık. Quake2, Word, Photoshop gibi uygulamaları her Notebook'ta belli sürelerde çalıştırarak sistemin genel olarak ne kadar güç tükettiğini ölçtük.

Teste katılan Notebook'ları geniş bir yelpazede seçmeye çalıştık. Test kriterlerine bakarak kendinize en uygun ürünü seçmeniz mümkün. Tabii fiyat kriterini de unutmamak gerekiyor. En pahalı her zaman en iyi olamayabilir. Bunun dışında bazı dezavantajları göze alarak çok uygun bir fiyata ihtiyacınızı görebilecek bir Notebook seçebilirsiniz.

Çeşitli kategorilerde yapılan pil testi

Pil dayanıklılığı testinde tam şarjlı bir pilin bu uygulamalarla çalışırken ne kadar dayandığını ölçtük. Bir diğer pil tüketimi testini de tamamen boşalmış bir pili 1 saat boyunca şarj ettikten sonra gerçekleştirdik. Taşınabilir bilgisayarlar da boşalmış bir pili şarj etmek için her zaman bol zaman bulamayabilirsiniz. Bu aşamada 1 saatlik pil şarj süresiyle yetinmek durumunda kalırsanız Notebook'unuzun sizi ne kadar daha idare edebileceğini bilmek hayati önem taşıyabilir. Sonuncu pil testi kategorisinde ise tamamen boşalmış bir pili 1 saat boyunca şarj ettik fakat bu sırada Notebook açıldı ve ilk pil testindeki uygulamaları aynı sürelerde çalıştırdık. Her üç pil testi de %10'arlık ağırlıkla toplam puana etkidi. Böylece pil testinin toplam CHIP puanı üzerindeki etkisi %30 oldu. Pil testlerinin tümünde ekran ışığı sonuna kadar açıldı.

Ergonomi kategorisindeki yeralan başlıklar

Ergonomi puanını hesaplarken genel olarak fare ve klavye kullanımı ve ağırlık gibi kullanım kolaylığına yönelik özellikler dikkate aldık. Doğal olarak Notebook'un boyutları da kullanım kolaylığı konusunda önemli bir kriter olarak bu kategoride puanlandı.

Ekranın bulunduğu üst kapağın yapısı, kaç adet kilide sahip olduğu ve kenarlardaki boşluklar gibi özellikler de bu kategoride puanlandı. Ergonomi puanının toplam puana etkisi %20 oldu.

CHIPmark genel olarak ortalama bir kullanıcının kullandığı programlarla sistemin hızını ölçüyor.

Kal's Power Goo programı
CHIPmark'ın 2D testlerinde kullandığı programlardan biri.

Notebook'ların genel donanım özellikleri

CD sürücülerin devri yavaş yavaş kapanıyor. Artık daha becerikli CD okuyuculara ihtiyaç duyuyoruz. CD yazıcıların ve DVD sürücülerin sıradan CD sürücülerine yakın zamanda piyasadan tamamen silmesi beklenirken bazı Notebook'larda CD sürücü yerine DVD sürücü olması kuşkusuz donanım özellikleri puanına olumlu yansıdı. Tabii bu sürücünün kaç hızlı olduğu ayrıca puanlandı. Ayrıca işlemci, bellek ve genel olarak ekranın büyüklüğü, grafik belleği de donanım özellikleri puanının önemli bileşenleriydi. Dahili modem ya da genişleme olanakları da donanım özellikleri puanını oluştururken dikkat ettiğimiz kriterler oldu. Donanım özellikleri puanının toplam CHIP puanına etkisi %20 oranında oldu.

Performans testlerinde kullandığımız programlar

Performans kategorisinde CHIP laboratuvarları tarafından geliştirilen CHIPmark test programını kullandık. Program kendi içinde birçok modülden oluşuyor. Her modül kullanıcıların sıkça kullandığı programları içeriyor. CHIPmark özel bir makro ile bu programları arka arkaya çalıştırarak performansını ölçüyor. Genel olarak 3D, 2D ve Office kategorilerine ayrabileceğimiz bu uygulamalardan bazıları: Microsoft Works, Inuit Quicken, Macromedia Extreme 3D ve Metatools PowerGoo olarak özetlenebilir. Programın en güzel özelliklerinden biri testlerin tümünü bahsettiğimiz makro sayesinde otomatik olarak 3'er kere gerçekleştirilmesi. Bu şekilde daha sağlıklı sonuçlar elde edilebiliyor. Performans testini 3D, 2D ve Office uygulamaları için %10'luk ağırlıklarla değerlendirdik. Böylece performans puanının toplam CHIP puanı üzerindeki etkisi %30 oldu.

Intel'in

Millennium Planları

Intel, AMD'nin Athlon ile yarışa devam ettiğini görünce, bazı projelerini su yüzüne çıkardı. Bu yazıda size Intel işlemcilerdeki isim karmaşası ve bu gizli çekişmeyi bir kenara bırakıp Intel'in gizli planları hakkında bilgi vereceğiz.

AL / Ecevit Baktım ecviltb@chip.com.tr

Intel'in birinci derecedeki rakibi AMD, PC işlemcileri kategorisinde gururla performans tacını elde tutmakta. Çünkü şu anki bilinen 700 MHz Athlon işlemcisi ile AMD, Intel'e karşı bir adım önde bulunmakta. Diğer bir etken ise Pentium III'ün piyasaya çıktığı dönemden bir sene sonrasında artık be-

lirli gereksinimlerine cevap veremeyeceği. Bunun için Intel'in artık yeni bir şeyler yapmasının zamanı geldi.

Olaya teknolojik açıdan bakıldığında, Pentium III'ün Katmai çekirdeği ile sınırları zorladığını söyleyebiliriz. Buna rağmen, Intel Power-User'ları kendisine çekebilmek için bu Katmai-Core üzerinde savaşını vermekte. Intel bu savaşta birkaç Overclock hilesi ile işlemcilerinin çektiği gerilimleri artırarak Pentium III 600 MHz'de bir stabilite yakalamış oluyor. Eylül sonunda Intel, 533B ve 600B olmak üzere yeni Pentium III'lerin B-versiyonlarını duyurmuştu. Bu işlemcilerin bilinen klasik Pentim III işlemcilerden tek farkları 133 MHz'lik bir Frontsi-

de-Bus (FSB) ile çalışması. Frontside-Bus işlemci ile anakart arasında olan bir arabirim. Şu ana kadar Intel hep 100 MHz'lik işlemcilerle çalışmıştı. Buna karşın, AMD Athlon işlemcisi ile 200 MHz'lik bir Frontside-Bus ile çalışıyor.

Yeni Pentium III 600 B'nin 133 MHz'lik bir FSB'si olduğu için anakarttan ayarlayabileceğiniz 4.5'lik bir işlemci çarpanı ile çalışıyor. Sözü geçen B-versiyonlu işlemciler klasik Pentium III işlemcilerden daha hızlı değiller. Bu işlemcilerin özellikleri ekran kartı ve ana bellek ile daha iyi bir şekilde çalışabilmeleri. Teorik olarak bu işlemciler saniyede 800 Megabyte ile 1 Gigabyte arasında bir bant genişliğine sahipler.

Özetle...

- Intel işlemcilerdeki en son gelişmeler ve yenilikler
- 64 bit Itanium işlemcisinin teknik özellikleri
- 21. yüzyılda Intel'in çıkaracağı işlemciler hakkında kısa bilgiler

133 MHz FSB daha fazla hız sağlamıyor

Pratikte bunları görebiliyoruz, daha yüksek bir Frontside-Bus hızına sahip işlemciler uygulamalarda yüzde 3'lük bir performans artışının üzerine çıkamıyorlar. Buna ek olarak, B-versiyonlu işlemciler anakartların 133 MHz'lik frekans hızını destekleyen yeni Chipset'lerini de gerektiriyorlar. Tabii ki buna göre ana belleğin de hızlı olması istenmekte. Intel'in Rambus fiyaskosu hakkında bilgiler yazının sonunda verilmekte.

Coppermine çekirdeği ile asıl yenilikler geliyor

Önümüzdeki yıl piyasayı etkileyecek ve işlemci çizgisine komple ve gerçek bir yenilik getirecek olan Intel, Ekim sonunda bu çalışmasına başladı. Coppermine çekirdeğine sahip işlemciler şimdiden tanıtılmaya başlandı. Yalnız işlemcinin adının Coppermine olması sizi aldatmasın. Bu işlemcinin adından çıkarılabileceğiniz bakır teknolojisi ile bir alakası yok. Bu özelliği şu ana kadar sadece Motorola ve lisanslı olarak AMD kullanabilmekte.

Bu işlemcinin en büyük özelliği 0.18 mikrometrelik bir yapı büyüklüğüne sahip olması.

İşlemcilerin yapı büyüklüğü ve transistörler ne kadar küçük olurlarsa, o kadar hızlı şekilde, daha az sinyal kaybı ve daha yüksek işlemci frekanslarına çıkabilmeleri mümkün oluyor. Bizim bildiğimiz ve piyasalarda da gördüğümüz Pentium III işlemciler ise 0.25 mikron Prosesse göre üretiliyorlar. Şu ana kadar Intel tam 4 fabrikasını 0.18 mikron işlemciler üretmesi için gerekli teknolojilerle donatmış durumda.

Bu yapının avantajı işlemcileri daha yüksek frekanslara taşıyabilmesi. Bununla birlikte gerekli olan silisyum alanı 0.25 mikron işlemcilere göre yarı değerinde. Böylece daha çok ve daha ucuz maliyetlerle işlemci üretimi yapılabilir.

Cache, Pentium III'deki gibi işlemci çekirdeğinde

Intel Coppermine, bu yeni teknoloji sayesinde işlemci alanı üzerinde kazandığı boşluğu Second Level Cache'in entegrasyonu için kullanıyor. Klasik Pentium III ve Pentium III B işlemcilerinde bellek yapı taşlarında ancak yarı işlemci hızına göre çalışan 512 Kilobyte'lık bir Cache barındırmaktalar. Coppermine çekirdeğine sahip yeni Pentium III-E modellerinde ise Cache işlemci Chip'inin üzerinde yer almakta. Bu

yeni işlemci 256 Kilobyte ile önceki işlemcilerin yarı büyüklüğüne sahip olmasına rağmen, tam işlemci hızı ile birlikte çalışabilmekte. Özellikle 820 Chipset'le birlikte kullanımında (yandaki ölçüm değerlerine bakabilirsiniz) gerçek bir performans artışı göstermekte.

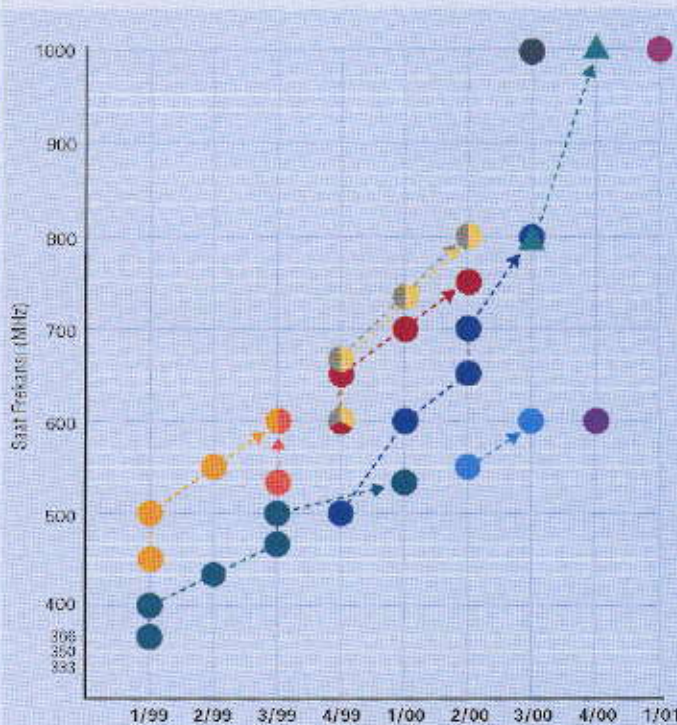
Kaosa hoşgeldiniz: Dört yeni Pentium III yolda

Piyasada işlemci fiyatlarını takip eden kişilerin Pentium III modellerinin piyasaya girmeleri ile birlikte çok dikkatli olmaları gerekiyor. Sadece Intel'in 600 MHz modelinde performans, geleceğe iyi bir yatırım ve fiyata göre farklılık gösteren dört değişik model var.

Bu işlemcilerde dikkat etmeniz gerekenler: B tipi işlemci modelleri diğer modellerden daha hızlı olan 133 MHz'lik Bus hızına sahipler. E tipi işlemciler ise geliştirilmiş versiyon olma özelliğine sahipler. Yani bu işlemcilerde Coppermine çekirdeği var. Şu anki top model ise her iki özelliği üzerinde barındıran EB versiyonlu işlemciler.

Bu yüzden bundan sonra işlemci alırken daha dikkatli olun. Çünkü işlemci aldığınızda yanlışlıkla sizin istediğiniz işlemcinin farklı bir versiyonu ile karşılaşabilirsiniz. Bunun için işlemci tipini belir-

Intel CPU'ların Yol Haritası

Low-End-PC-CPU'lar

- Celeron, Mendocino, MMX, 128 KByte Full-Speed Cache, Socket 370, 66 MHz FSB, 0,25 µm
- P III PGA, gibi P III E, ancak Socket 370
- Celeron II*, Coppermine, ISSE, 128 KByte Full-Speed Cache, Socket 370, 100 MHz FSB, 0,18 µm
- Pentium III Video*, Timna, ISSE, 128 KByte Full-Speed Cache, yeni Socket, 100 MHz FSB, 0,18 µm, entegre edilmiş VGA- und Memory-Controller

High-End-PC-CPU'lar

- P III, Katmai, ISSE, 512 KByte Half-Speed Cache external, Slot 1, 100 MHz FSB, 0,25 µm
- P III B, P III gibi, ama 133 MHz FSB
- P III E, Coppermine, ISSE, 256 KByte Full-Speed Cache, Slot 1, 100 MHz FSB, 0,18 µm
- P III EB, P III E gibi, ama 133 MHz FSB

Server-CPU'lar

- P III Xeon, P III EB gibi, ama Management-Chip, Slot 2'de
- Pentium IV Xeon*, Foster, ISSE, 2 MByte Parallel Cache, Socket 603*, 200 MHz FSB, 0,13 µm
- 64-Bit-Merced, Multi-MB-Cache, Slot M, 133 MHz FSB, 0,18 µm, Explicitly Parallel Instruction Computing, 64-Bit-Register
- Pentium IV*, Willamette, ISSE, 1 MByte Parallel Cache, Socket 423*, 200 MHz FSB, 0,13 µm

* Veriler spekülattır

lerken, sonradan bir karışıklık olmaması için yazılı olarak (E, B, EB) diye belirtmekte fayda var.

Intel bu yeni Coppermine çekirdeğini bundan sonra çıkaracağı işlemci serilerinin temeli olarak görüyor. Örneğin şu an en çok sevilen ve satılan Socket 370 Celeron'lar için Pentium III 500E-PGA ve 550E-PGA işlemci modelleri hazırlandı. Yalnız burada dikkat etmeniz gereken bir konu var. Sisteminizi yükseltmek için bu işlemciler her zaman hazır olmayabilir, çünkü bu işlemcilerin çoğu eski Celeron anakartlarının desteklemediği 100 MHz Frontside-Bus hızında çalışıyorlar. Sadece 100 MHz'lik bir Frontside-Bus hızını destekleyen Celeron destekli anakartlarda (genelde bu işlemcileri Overclock etmek için kullanılıyor) bu yeni işlemciler çalıştırılıp ISSE komutları da kullanılabilir.

Önümüzdeki sene ISSE'li Celeron karşımızda olacak

Pentium III PGA işlemcisi tüm ekonomik sistemlerde ve Mini PC'lerde karşımıza çıkacak. Büyük bir ihtimalle sene ortasında Intel, 128 KiloByte Cache'li Coppermine çekirdekli işlemcilerinin üretimine de başlayacaktır. Bu işlemci 100 MHz Frontside-Bus hızına sahip Celeron II işlemci olarak Socket 370 piyasasına girecek. Böylece Pentium III PGA şirketlere ve Celeron II de tüketicilere pazarlanacak.

Ama Slot1 ve Socket370 Intel'in Coppermine'i için yeterli değil. Pentium III EB de yer alan Chip, aynı zamanda yeni Pentium III Xeon işlemcilerinde de kullanılacak. Bunun yanı sıra,

bu işlemcide ısıyı kontrol eden ve konfigürasyon verilerini depolayan bir Management-Chip'i de yer almakta. Tüm bunları bir de Slot 2'ye oturttuğunuzda, Pentium III EB işlemcisinden bir Xeon Server işlemcisi yapmış olursunuz. Bu işlemci diğer işlemciden biraz daha hızlı ama üzerindeki Management-Chip'i yüzünden daha pahalı.

Sıra geldi tahmin edilen bir sırrın açıklanmasına: Önümüzdeki senelerde Coppermine kökenli işlemciler büyük frekans değerlerine yükselecek. Şu ana kadar Intel-Core hızı, 1.5 değerinde faktör çarpanlarını göz önüne alarak, düzenli olarak artmaya devam etti. Bu artış altında bize sonbaharda 1 Gigahertz'lik

Test Sonuçları

Çok Düşük Bir Performans Artışı Var

CHIP Test Merkezi'nde bu yeni işlemcilerin gerçekten de neler yapabileceklerini göstermeleri gerekiyor. Pentium III 600 ve Pentium III 600 B arasındaki karşılaştırma testinde Via Apollo Pro 133 Chipset'li bir Aopen AX63 Pro anakartını kullandık. Bu anakartı iki adet 64 Megabyte büyüklüğünde NEC PC133 VCM modülü ile donattık. Pentium III 600 E ve Pentium III 600 EB işlemcilerini ise 820 Chipset'li Intel VC-820 anakartında test ettik. Bu anakartı da iki adet 64 Megabyte /400 MHz RDRAM modülü ile donattık. Sisteme ek olarak da Diamond Viper V770 Ultra, Maxtor DiamondMax 85250 ve Creative SoundBlaster128 donanım bileşenlerini kullandık. Aopen anakartla yapılan testte FSB ve bellek frekanslarının gerçekte ne kadar etkili olduğunu görebildik. CHIPMark programını kullanarak bu performans artışının yüzde 1 ile yüzde 7 arasında değiştiğini söyleyebiliriz. Bu da ortalama yüzde 3'lük bir performans artışı anlamına geliyor. 100 MHz çözümünün dezavantajı gerçekte Pentium III'ün L2 Cache'i sayesinde telafi ediliyor. Bunun nedeni Cache'in Bus hızından bağımsız olarak çalışması. Intel'in VC-820'si ile entegre olan Cache'in yarı büyüklüğünde olmasına rağmen, bir yavaşlamaya neden olmadığını çok net görebiliriz.

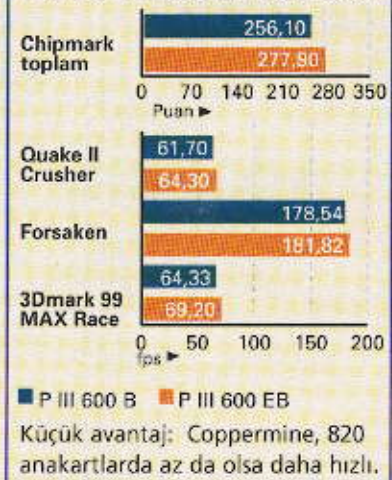
Hafıza işleme testinde Pentium III 600B'nin 195 Megabyte/saniye ve Pentium III 600 EB'nin 210 Megabyte/saniye'lik bir hız ulaştığını görüyoruz. Bunun yanında RDRAM'ler Coppermine Cache'leri ile hızlı çalışabilmekte. Erişim zamanındaki bu artış bizi yerlerimizden zıplatacak kadar çok değil. Yüzde 2 ile yüzde 11 arasında

değişen bu değerler CHIPMark testimizde ortalama yüzde 8'lik bir değere ulaşıyor. Bu yazı baskıya girerken rakip şirketlerin top modelleri elimize ulaştı. Bunlar Pentium III 733 ve Irongate Chipset'li AMD referans anakartındaki Athlon 700 işlemcileridir. Burada Intel'in AGP 4X, RDRAM ve içinde entegre olan Cache'i ile uygulamalarda AMD'ye karşı iyi bir performansa sahip olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle CHIPMark testindeki tablo hesaplamaları ve metin dönüştürmelerinde Intel iyi sonuçlar verdi. Buna karşın FPU destekli oyunlarda Athlon'un gücünü görebildik.

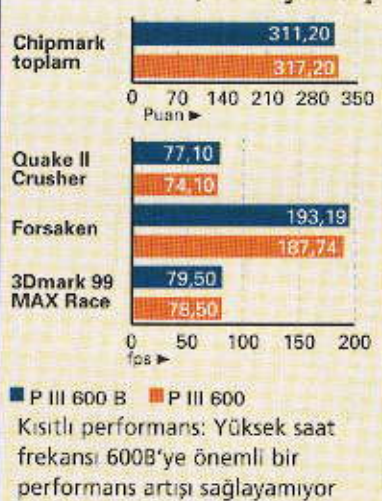
Intel 820 Chipset'inin tam olarak hazır hale geleceği zaman zarfında, VIA'nın Athlon işlemciler için AGP4X ve PC-133 destekli anakartı ile piyasaya gireceğini düşünüyoruz.

Kısaca, yarış devam ediyor...

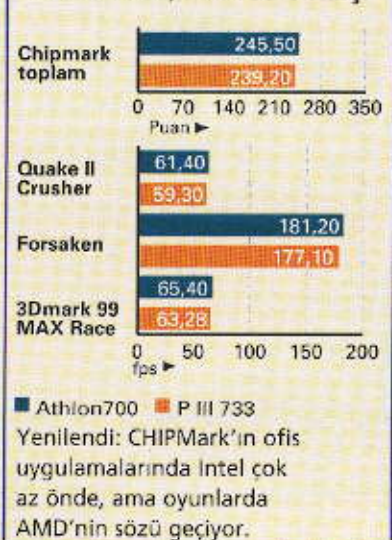
Pentium III 600 B, EB'ye Karşı

Pentium III 600, 600 B'ye Karşı

Athlon 700, P III 733'e Karşı

işlemcilerinin piyasada olabileceğini gösteriyor. Herhalde bu özellik 0.18 mikron teknolojisinin sınır değeridir.

Ekran kartı ve Chipset işlemciye entegre oluyor

Bahsettiğimiz Celeron II işlemcinin yanı sıra, Intel önümüzdeki senenin ikinci yarısında çok ilginç özelliklere sahip işlemcilerle karşımıza çıkacak. Internet Box'ları ve düşük maliyetli sistemler için Intel Timna kod adında bir Chip ile karşımıza çıkabilir. Bu Chip PIII işlemcisinin yanı sıra, bir anakart Chipset'i ve bir grafik denetleyicisi barındırmakta. Böylece hazır PC'ler için bunun yanında sadece bir bellek ve de bir Super I/O denetleyicisine ihtiyaç kalmıyor.

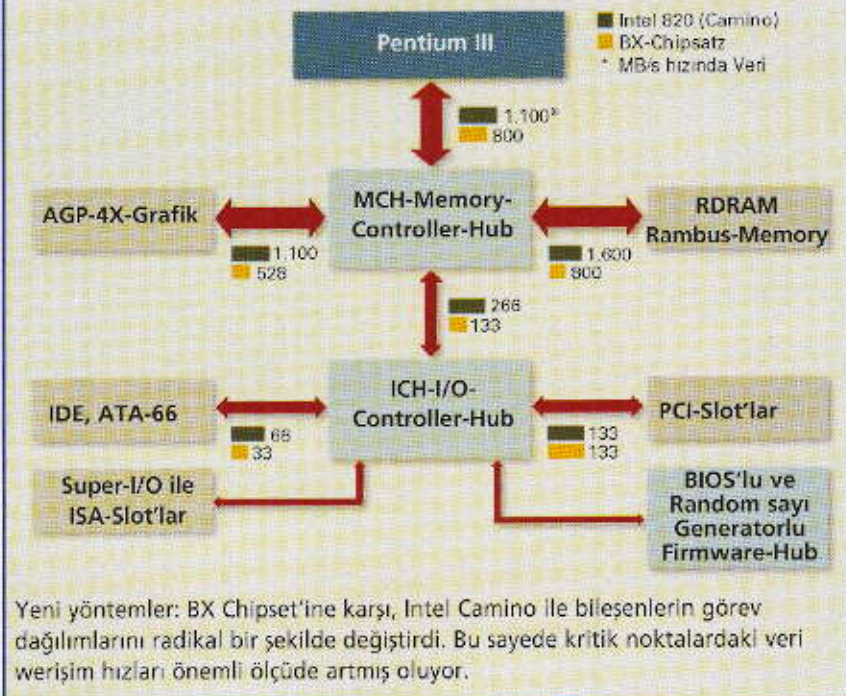
Yalnız burada kuşkulandığımız bir şey var. Intel grafik konusunda daha yeni bir darbe aldı. Intel'in planı 3D hızlandırıcılar konusunda piyasaya erkili girmek ve Timna'yı piyasaya sürdüğünde gereken altyapıyı önceden hazırlanmış olmak idi. Ama gerek i740 ve gerekse de i752 grafik Chip'leriyle rakiplerinin performanslarına yetişemeyip istenilen başarıya ulaşamadı. Şu an için grafik Chip konusunda Intel tarafında bir sessizlik hakim. Dolayısıyla biz de bekleyerek Timna ile neler olacağını göreceğiz.

2000 sonu Intel'in son 32-Bit CPU'su çıkacak

Önümüzdeki senenin sonunda büyük bir ihtimalle Intel son jenerasyon 32-bit işlemcisi ile karşımıza çıkacak. Sonra Intel işlemcilerinde 0.13 mikron teknolojisine uygulayarak daha yüksek frekanslara ulaşmaya ve daha çok transistörlere yer vermeyi hedefliyor. İlk olarak kod adı Foster olan yeni bir Server işlemcisi piyasaya sunulacak. Bu işlemci için 1 Gigahertz'lik bir saat frekansı ve 200 MHz'lik bir Frontside-bus hızı düşünülmüş. Yüksek hız sayesinde, belleği birden çok küçük segmentlere ayıran yeni bir Cache mimarisi geliştiriliyor. Bu mimaride birden çok uygulamaya erişmek mümkün. Bunun nedeni işlemci içinde çalışan paralel Pipeline'larının Cache'e yüklendiklerinde kendilerini bloke etmemeleri.

Intel tahminen 2001 yılı başlarında Pentium III'ün takipçisi sayılan Willamette kod adlı işlemci ile PC marketine girecek. Foster'a benzeyen bu işlemci

Intel 820'nin Yapısı ve Transfer Hızları

daha az Cache'e sahip olacak ve daha ucuz bir Server işlemcisi olarak piyasaya sunulacak.

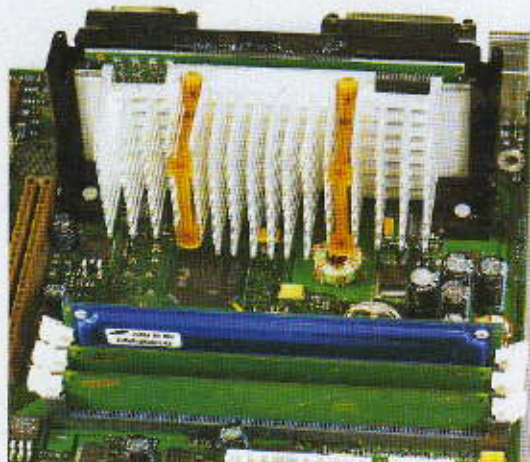
64-Bit işlemcilerin devri başlıyor

Intel'in önümüzdeki yılın ortalarında çıkması beklenen, önceki adı Merced, şimdiki adı Itanium işlemcisi ile çok değişik bir yol çizmesi bekleniyor. 386 işlemcilerden Willamette'e kadar uzanan 15 yıllık 32-bit işlemci hakimiyetinden sonra, Merced Intel'in ilk 64-bit işlemcisi olma özelliğini taşımakta. Intel işlemcisinin güç ve performansı çağrıştırması ve daha iyi pazarlanabilmesi için yeni bir isimle adlandırma yoluna gitti. Bu işlemci hakkında daha detaylı bilgiyi alt kurdaki ya-

zıda bulabilirsiniz.

Anakart Chipset'leri ve Rambus belleği

İşlemciler hakkında bu kadar bilgi yeter, şimdi de Intel'in diğer portföylerine bir göz atalım. Çünkü hızlı bir işlemci tek başına yeterli kalmıyor, anakartın da bu performans artışını destekleyebilmesi gerekiyor. Bu yüzden, Intel Chipset'lerini stratejik bir faktör olarak kullanarak kısa zamanda piyasa lideri konumuna yükseldi. Ama Nisan 1998'de tanıdığımız BX Chipset'lerinin dışında bu alanda pek bir yenilik görmedik. Buna rağmen, BX hâlâ piyasada bulacağımız Chipset'lerin en hızlısı konumunda. Bu Chipset'in en önemli özelliği ise, 100 MHz Frontside-bus hızındaki çoğu işlemciyi desteklemesi. 133 MHz Frontside-bus hızındaki işlemciler için ise yeni bir Chipset gerekiyor. Mainstream alanında Intel tarafından

Rambus'ın özelliği: Anakartın çalışabilmesi için tüm RIMM yuvalarının en azından boş bir (resimde yeşil olan) doldurulması gerekiyor.

MM

Yeni İşlemciler, Yeni Chipsetler

Makina Magazin'e

Abone Olarak

Zengin bir Teknoloji

Arşivine Sahip Olun

MM

Tel: (212) 297 17 24
Faks: (212) 297 17 33

 VOGEL

iki değişik Chip tasarlandı. Bunlar fiyatı ucuz olan 810E ve daha yüksek gereksinimlere karşılık verecek olan ve kod adı Camino olan 820 Chip'leri.

810E yüksek Frontside-bus hızı dışında, daha önce de tanıdığımız 810 Chip'i ile aynı özelliğe sahip. Buna karşın 820 belirgin bir performans artışı sağlayan süper Chipset olmalıydı. Bu Chipset'e yapısal olarak baktığımızda, tüm veri erişim yollarının hızlandırıldığını görebiliriz. Ama esas etkiyi Intel yeni bellek depolama teknolojisi ile yapmayı planlıyordu. Bu yeni teknolojinin adı Rambus (RDRAM). Rambus bellekleri saniyede 1.6 Gigabyte'lık bir veri tepe değeri ile çalışabiliyor. 100 MHz'lik SDRAM'lerde bu değer 800 Megabyte/saniye. Bu bellek 800 Megahertz hızında çalışan 18 bir'lik bir veri-akışına bağlı. Buradaki düşünce veri yollarını kısararak Chip'ten ve anakarttan daha düşük bir maliyet elde etmek.

Ama sözü edilen 800 MHz'lik bu hızı ulaşabilmek için bellek veri yolunun elektriksel olarak aynı davranması gereki-

yor. RDRAM'lerde belleğin art arda dizilmesi yüzünden kullanılmayan RIMM'lerin boş Dummy modüllerle doldurulması gerekiyor.

Intel kendi bindiği dalı kesti, rakipleri avantajlı

Anakart üzerindeki 800 Megahertz'lik hızı hakim olmak çok zor, 820'nin üzerinde bulunan üç adet RDRAM modülü stabil bir yapıya sahip değil ve onaylanmamış durumdadır. İşte burada Intel kapana sıkışmış durumda; elinde yüksek hızlara çıkabilen işlemciler var ama bunu tam olarak destekleyecek bir Chipset'e sahip değil. Ayrıca RDRAM'ler SDRAM'lere nazaran çok daha pahalı. Buna karşın, rakip şirket VIA PC-133 SDRAM'lerle çalışabilen 133 Megahertz'lik Chipset'ini tamamlamış durumda. Intel şimdi ya işlemcileri azar azar üretecek ve VIA'nın ekmeğine yağ sürececek, ya da işlemci üretimini geciktirip Power-User'ların AMD işlemcilerine yönelmesine neden olacak. Intel açısından fazlasıyla aptalca değil mi?

Itanium ile Herşey Daha Farklı Olacak

Register seti olarak Itanium 64 bit bant genişliğinde 128 Universal Register ve 128 Floating Point Register barındırmakta. Pentium III'de bu değerler 32 bit bant genişliğinde 8 Universal ve 8 Floating Point olarak belirtilmiş. Register'ın sayısı çok olması kod oluşturulmasını kolaylaştırıyor ve yaşı çalışan Cache belleğe veri aktarımını ortadan kaldırıyor. Bu yeni Register genişliği sayesinde, veri büyüklüğü ve 4 Gigabyte'lık ana bellek büyüklüğü 16 milyon Terabyte'lık sınıra kadar yükseltilmekte. Register setinden daha speküler olan bir özellik ise işlemcinin alımlaması için emirleri veren IA-64 komut seti.

Birbirinden bağımsız çalışan paralel Pipeline'lar sayesinde farklı emirler işlenerek işlemci üzerinde daha yüksek bir hesaplama performansı oluşuyor. Önceki işlemciler işlem sırasında birbirinden bağımsız emirleri ayırt edebilmek için önce gelen kodu inceleyordular. IA-64'de ise bu işlem Compiler'da yapılıyor. Bu Compiler gelen kodu daha iyi inceleyip hangi operasyonların birbirinden bağımsız olduğunu anında anlayabilmekte. 40'ar bitlik üç komut seti IA-64'de 128 bitlik bir komutun içine paketleniyor. Geriye kalan 8 bit ise işlemciye hangi emirlerin paralel işlenebileceğini söylemekte. Compiler'da yapılan bu paralelizas-

yon tekniğine Intel EPIC (Explicitly Parallel Instruction Computing) adı veriliyor.

Itanium'daki hız artışının diğer bir nedeni ise Prediction işlemidir. Şimdiye kadar işlemciler program içeriğine göre hareket ettikleri için frenleniyorlardı (if komut then ... else ...). Komut tam işlendiğinde ancak hareket ediliyordu.

Gerçi günümüzün işlemcileri önceki işlemi önceden tahmin edip bir adım önde gitmeye çalışıyorlar, ama bu işlemciler önceki işlemi yanlış tahmin ettiklerinde bu sefer de zaman kaybına yol açabiliyor. Itanium kısacası bu iki olasılığı da paralel olarak uygulamakta.

Bu işlemci uygulamaların değeri tamamlanmış olduğunda yanlış olan tahminini bir kenara bırakıp doğru olan değer üzerinden zaman kaybı olmadan uygulamaya devam edebiliyor. Bu işlemcinin 64 değişik ihtimale kadar hesaplama yapabilmesi sayesinde, komplice işlemlerde de sorunsuzca uygulamaları çalıştırabilmekte.

IA-64 işlemciler IA-32'de yapılmış program kodlarını da çalıştırabiliyorlar. Ama bu özelliği sayesinde performans üstünlüklerini kaybetmekte. Bu yüzden IA-64'e dönüşürmüş programlarla ilk olarak Server sistemlerinde yer alacaklar. Normal PC'ler için IA-64 ancak 2002 yılında yer alacak.

Sinema Salonu Yaratan Ses Kartları

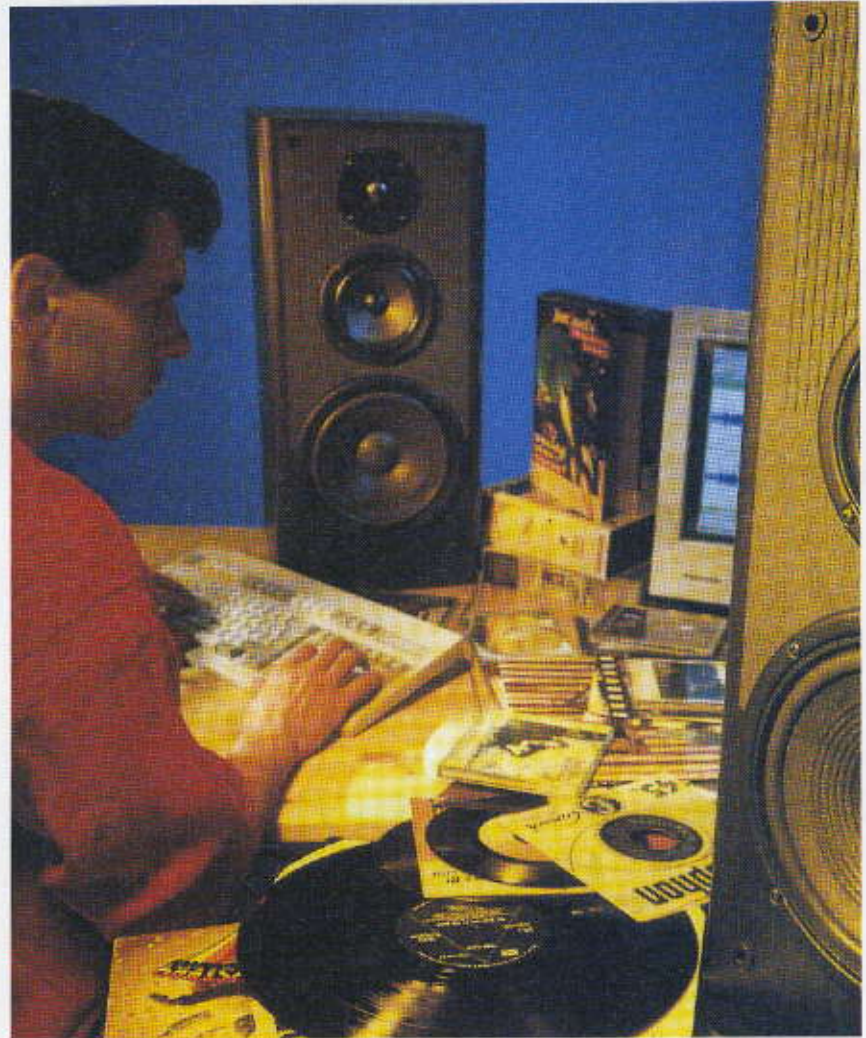
Eskiden nispeten daha basit amaçlar için kullanılan ses kartları, kendilerini geliştirdiler. Artık piyasada gerçek zamanlı efektleri ya da Dolby AC3'ü donanımsal olarak destekleyen ses kartları var.

Sahin Eksioğlu esnhin@chip.com.tr

Ses kartlarındaki gelişmeler doğrusu göz yaşırtıcı. Özellikle SB Live! bu konudaki öncülerden. Öte yandan dünyada SB Live! avarında ses kartları varsa da ülkemizde ne yazık ki bu kartları görmek mümkün değil. Kısaca SB Live! ve genel olarak Creative'in Türkiye pazarındaki üstünlüğü tartışılmaz. Aslında bu durum sadece ülkemiz için değil, tüm Avrupa için geçerli. Creative de zaten satış stratejilerini bunun üzerine kuruyor. Örneğin şirket, Platinum'un Avrupa versiyonuna optik giriş çıkış koymazken, aynı ürünün Amerika versiyonuna bu özellikleri koyma gereği hissedebiliyor. Kuşkusuz bu durum rekabetin son kullanıcılara nasıl yansıdığına dair iyi bir örnek.

Sound Blaster Live!'in dayanılmaz hafifliği

Sound Blaster Live! türevleri şu an oldukça popüler. Türevleri dememizin sebebi piyasada bu kartın çeşitli versiyonlarının bulunması. Genel olarak bu kartın iki temel versiyonu var. Birinci versiyonda ek dijital bağlantılar için pinler varken, diğer versiyonda bu genişleme olanakları bulunmuyor (SB Live! Value). 60\$ civarında olan Value

versiyonun diğer pahalı versiyonlardan tek farkı bu bahsettiğimiz pinler ve dijital kontrol kartı konusundaki sınırlamalardır. "dı" diyoruz, çünkü Creative yeni çıkardığı bir aparatla Value versiyonuyla bile kullanıcıya dijital kontrol kartı olanakları sunuyor. Sözün kısası SB Live! Value oldukça iyi bir fiyat/performans oranına sahip. SB Live

ile genel olarak neler yapabileceğinize dair bir yazı dizisini Bilgisayarla Müzik başlığı altında Ekim, Kasım ve Aralık aylarında yayınlamıştık.

Sound Blaster Live! Player, Platinum ve Live! X-Gamer

Bu Value'ye göre pahalı versiyonlar doğal olarak bazı ek olanaklarla geliyor. ►

Özetle...

- Creative SB Live!'in dünyadaki versiyonları ve ülkemizdeki fiyatları
- MD ve ses kartı ilişkisi. Magic Sound Live!'in genel özellikleri.
- Zoltrix Nightingale Sound ve optik kitinin genel özellikleri

Özellikle Platinum'la gelen Livedrive tıpkı bir CD sürücü gibi bilgisayarınızın ön kısmındaki yuvaya yerleşiyor ve kullanımı oldukça kolay bir dijital kontrol kartı olarak epey işe yarayabiliyor. Tabii bu işe yarama konusu kişisel kullanımına yakından ilgili.

Eğer bilgisayarla müzik yapıyorsanız ve genel olarak MIDI ile ilgileniyorsanız, Livedrive işinize yarar, yoksa "şimdilik" sadece dijital giriş çıkışlar için ekstradan yaklaşık 150\$ ödemeye gerek yok. Öte yandan eğer dediğimiz gibi müzikle ilgileniyorsanız, Livedrive'in ön panelindeki ek mikrofon/Line in girişini kullanışlı bulacaksınız. Buradaki giriş hem mikrofon hem de Line in amaçlı olarak kullanılabilir. Bunun sağlamak için panele eklenen ses düğmesi aslında alışlageldiği gibi ses seviyesini değil, kazancı (Gain) ayarlıyor. Yani bu düğme yardımıyla girişteki sinyale karşı cihazın duyarlılığını değiştirmek mümkün.

MD'nizi MP3 Player olarak kullanın

Eğer Mini Disc kaydedicisine ya da DAT cihazına sahipseniz, dijital giriş çıkışları kullanarak daha kaliteli kayıtlar yapabilirsiniz. Tabii MD için gerekli olan optik arayüz söylediğimiz gibi sadece Platinum'un Amerika versiyonunda mevcut. Fakat bu optik giriş çıkışlı versiyonun 1-2 ay sonra Avrupa piyasasına da verileceği gelen haberler arasında. Ön paneldeki kolay erişimli MIDI in ve MIDI out portları da Livedrive'in sahip olduğu özellikler arasında. SB Live! X-Gamer ve Live! Player'da Livedrive yok.

Bu versiyonların en önemli farkları, beraberlerinde getirdikleri yazılımlar. SB Live Player'ın satış fiyatı yaklaşık 100\$ civarında. Bu

arada X-Gamer'in sadece Amerika'da piyasaya sürüldüğünü, Player'ın ise Amerika'da MP3+ adıyla satıldığını belirtmekte fayda var.

Yeni bir ses kartı: Magic Sound Live!

Adındaki Live! ibaresine bakıpta bu ses kartının Creative çıkışlı bir ürün olduğunu sanmayın. Zira kartı son zamanlarda adını kaliteli ve uygun fiyatlı ürünlerle duyurmaya başlayan Magic firması üretiyor. Kartın en önemli özelliği Dolby AC3 dekodeye sahip olması. Bunun anlamı kartla gelen WinDVD programını kullanarak DVD filmleri dolby destekli olarak izlemenizin mümkün olması. Doğal olarak Dolby AC3 sinyalinin sadece çözülmesi yeterli değil. Bu sinyalin uygun bir hoparlör ve güçlendirici sistemiyle duyulabilir hale getirilmesi gerekiyor. Ses kartının 5+1 kanal çıkışı sayesinde dolby sinyalini güçlendirmek için özel bazı amplifikatörlere bağımlı değilsiniz.

Öte yandan 6 kanal çıkışın güçlendirilebilmesi için 3 adet stereo güçlendirici kullanmak yerine, bu iş için hazırlanmış amplifikatörleri kullanmak daha akıllıca bir çözüm. Bu yüzden kartın ülkemizdeki yetkili dağıtıcısı olan Multimedia firması, ürünü Jazz 5+1 hoparlör ve güçlendirici setiyle piyasaya sürmüştür. Cihazın fiyatı yaklaşık 179\$ civarında.

Bu cihazın Cambridge Soundworks Desktop Theater 5.1 ve daha pahalı olan FPS2500 gibi gerçek anlamdaki alternatiflerine bakınca, neredeyse yarı fiyata satıldığını görüyoruz. Ses kartının sahip olduğu 5+1 çıkış, özel bir konektör ve çoğaltıcıyla dışarı veriliyor. Kart, Direct Sound 3D'nin yanında, hem

Aureal 3D hem de

Zoltrix Nightingale Sound'un sunduğu fiyat/performans oranı tek kelimeyle etkileyici.

EAX standardını destekliyor. Özellikle DVD izlemek sizin için önemliyse, bu seti gözardı etmemelisiniz. Zira genel olarak Magic Sound Live! ve Jazz 5+1 hoparlör setinin sağladığı Dolby olanakları sayesinde evinizde sinema efekti ile film izlemeniz mümkün.

Zoltrix Nightingale Sound: Ucuz ve yetenekli

Bu bülbül sesli ses kartı gerçekten de inanılmaz fiyat/performans oranıyla dikkat çekiyor. Kartla beraber opsiyonel

Magic Sound Live!, piyasaya yeni sürülen oldukça becerikli bir ses kartı.

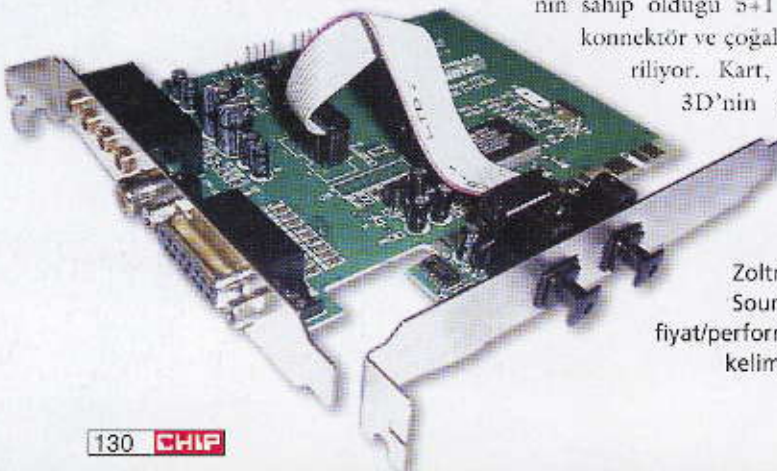

olarak gelen optik kit tek kelimeyle harika.

Özellikle Mini Disc kaydedicisine sahipseniz, bu kit sayesinde MD'nizi tıpkı bir MP3 çalar gibi kullanmanız mümkün.

Kart 4 hoparlör çıkışını, Aureal 3D standardıyla destekliyor. Doğal olarak D3D, kartça desteklenen bir diğer standart. Kartın bir diğer önemli özelliği uygun bir DVD yazılımı (PowerDVD ya da WinDVD gibi) ve Dolby AC3 destekli bir güçlendirici ve uygun hoparlörlerle beraber kullanıldığında, evinizi sinema salonuna çevirmesi. Optik kitle beraber kartın fiyatı yaklaşık 20\$ civarında. Zoltrix Nightingale Sound'un ülkemizdeki dağıtımını Turanlı firması yapıyor.

Kart genel olarak oldukça küçük fakat altın kaplama Jack'ler kartın kalitesi açısından ipucu veriyor. Optik kitle beraber gelen özel kablo yardımıyla MD bağlantısı kolayca yapılıyor. Bu kit yardımıyla doğal olarak MD'ye sadece MP3 değil, Audio CD kayıtları da yapmak mümkün. ■

Multimedia Inside

Oturma odalarındaki müzik seti fırtınası diniliyor. Artık PC'ler de göz ve kulak zevkinize düşük bir maliyetle yeterince hitap edebiliyor. PC'yi komple bir Home-Multimedia sistemine dönüştürmenin yöntemlerini açıklıyoruz.

KS-HL / Ali Sırmacıyan asirim@yahoo.com

Tek bir cihaz ile tüm fonksiyonlara sahip olmak artık hayal değil. Nasıl yapıldığını bilenler PC'lerini oturma odalarının multimedia eğlence merkezi haline dönüştürebilirler. oda (Room) sesi efektli, MP3'lü Hi-Fi müzik seti sistemi, televizyon ve video stüdyosu, DVD, uzaktan kumanda ve hatta fotoğraf düşkünleri için diya gösterisi, hepsi komple birarada.

High-End meraklıları artık mutlu olabilecek. Gerçi PC'ler saydığımız bu

aygıtların görevlerini henüz çok iyi bir kalite ile sunacak durumda değiller, ancak yine de herşeyi yapan bu PC'ler oturma odanızı eğlenceli hale getirecekler. Tüm bunlardan daha da önemlisi oturma odası PC'lerinin fiyatı saydığımız cihazların toplamından çok daha ucuz olması.

Bugüne kadar kullandığımız, televizyon aygıtı veya güçlendirici gibi bileşenlerinizi hemen bir kenara atmanız gerekmiyor, PC bunlarla birlikte sorunsuz bir şekilde çalışıyor. PC'nizin parçalarını zaman içinde tamamlayabilir ve harici aygıtların fonksiyonlarını ikame edebilirsiniz. Örneğin, müzik setinin bileşenleri olan anlı ve hoparlör kombinasyonunu kullanmaya devam edebilir ve bilgisayarınızın ses kartının Line- Out çıkışını bu sisteme bağlayarak MP3 şarkıları dinleyebilirsiniz. Bunun avantajı da şu; mü-

zik parçalarını sabitdiskinize bir kere yüklediyseniz, saatlerce, hatta günlerce hiç yerinizden kalkmadan ve CD veya plâğı değiştirmeden aralıksız müzik din-

PC'nizi Adım Adım Geliştirin

Bilgisayarınızı adım adım geliştirebilmeniz için farklı geliştirme basamakları tanımladık:

● Standart Parçalar:

Ses kartı, uzaktan kumanda, sabitdisk, monitör

● **Seviye 1:** CDDB fonksiyonlu CD Player, Radio alıcısı ve MP3 çalar

● **Seviye 2:** DVD videoları oynatma

● **Seviye 3:** TV alıcısı: Televizyonu konfor içinde izleyin

● **Seviye 4:** Video ve televizyon yayınlarını kaydedip üzerinde oynamak.

Özetle...

- Evinizdeki PC'yi komple bir multimedia sistemine çevirmenin püf noktaları
- Home-Multimedia PC için temel donanım gereksinimleri
- PC'yi CD, DVD Player'a, TV'ye dönüştürmenin yolları, video montaj

lemenin keyfine varabilirsiniz.

Herşeyi yapabilen bir makine için gerekli en iyi bileşenleri sizin için aradık ve örnek bir oturma odası PC'si topladık. Bunun nasıl yapılacağını 4 farklı seviye

(Level) altında belirledik.

Farklı seviyelerdeki farklı sistemler için ses kartı ve uzaktan kumanda olmazsa olmaz bileşenlerden. Ayrıca PC kasasının minimum gürültü çıkarması

gerekıyor. Dikkat: Oturma odası bilgisayarının fonksiyon ve bileşen sayısı arttıkça, sabitdisk kapasitesi de artırılmalıdır- hiçbir zaman boş disk alanı yeterli olmayacaktır.

Temel Donanım: Her Seviye İçin Gerekli

Ses kartı, oturma odası bilgisayarının önemli bir bileşenidir. Sadece müzik dinlemek için değil, televizyonun sesini duyabilmek için de şarttır. Bu nedenle yüksek performanslı olması gerekmektedir. Eğer şu an kullandığınız ses kartı bu talepleri karşılayamayacaksa, iyi fiyat-performans anlayışından dolayı Creative Labs'in dijital giriş çıkışları bulunan Soundblaster Live'ını veya Terratec'in DMX'ini almanızı öneririz.

Dijital arabirime CD Player, DAT Recorder veya mini disk gibi kaliteli cihazları takabilirsiniz. Buradan yapılan veri transferinde hiç veri kaybı olmuyor. CD sürücü, DVD veya CD yazıcı gibi dahili cihazlar için iki bağlantı mevcut. Televizyon kartı için bir AUX girişi ve dahili telefon veya Voice modem sistemi için düşünülmüş TAD girişi ses kartının diğer donanımlarını tamamlıyor. Diğer bir avantaj ise kartın radyo modülünü (yaklaşık 40\$) takınak için yer sağlıyor olması.

Terratec, DMX sistemi geliştirilebilir özelliklerinin yanı sıra, aktif hoparlör ve stereo donanımlarda da oldukça etkili bir performans sağlıyor. Günümüz ses kartlarında olması gerektiği gibi dört hoparlör üzerinden Dolby Surround'a benzer 3D ortam simülasyonu sağlıyor. Ses kartının tüm olanaklarını

kullanmak istediğinizde kartın yerleştirilmesi biraz zorlaşıyor. Size yol gösterecek örnek bir yerleşimi bir sonraki sayfadaki diyagramda bulacaksınız.

Uzaktan kumanda: Koltuktan yönetme keyfi

Bilgisayar donanımınızı müzik sisteminiz veya televizyonunuz kadar rahat kullanabilmek için uzaktan kumandaya ihtiyacınız var. Bilgisayarınız için kablolu bir klavye de bu görevi görebilir. Biz Silitek'in Airboard'unu kullandık. Üzerine yerleştirilmiş olan "fare çubuğu" (Mousestick) programı seçimini kolaylaştırıyor.

Klavye üzerinde örneğin Multimedya Player'ı yönetmeye yarayan özel tanımlanabilir tuşlar da var. Bunlarla Play ve Stop fonksiyonları ile ses ayarı gerçekleştirilebiliyor. Airboard'ların bağlantısı sorunsuz: Kızılötesi (Infrared) algılayıcısının ucu ile klavye veya seri portlar birbirine bağlanır ve göze çarpmayacak bir şekilde televizyonun veya monitörün yanında yerini alır.

Uzaktan kumanda alıcıya doğrudan yönlendirilmese de, sinyal transferi oda duvarlarının sinyali yansıtması sayesinde kesintisiz sağlanıyor- ki bu kızılötesi sistemler için her zaman geçerli değildir. Alıcıya sırtınızı çevirseniz bile sorunsuz çalışmak mümkün.

Hoparlör: Müziği içinizde hissedin

Hoparlör seçiminde Surround Sound'a yaklaşmak neredeyse imkansız. Tiz tonlar için Subwoofer'lardan oluşan bir kombinasyon ve küçük boyutları sayesinde odanın her yerine yerleştirebileceğiniz dört uydu (Satellite) Box öneririz. Kendi örnek bilgisayarınız için Creative Labs'in hoparlör seti "Four Point Surround"u (yaklaşık 90\$) kullandık.

Hoparlörü seçerken hemen hemen tüm bilgisayar hoparlörlerinin küçük

Nasıl Olmalı? Raf içine yerleştirilen bilgisayar göze çarpmıyor.

alandaki iyi ses çıkardığını göz önünde tutun. Fakat büyük odalar için uygun olmadıkları da bir gerçek. En iyisi kimseyi rahatsız etmeden deneme dinleyişleri yapabileceğiniz bir dükkana gidin. Eğer kaliteli bir çift kolon almak istiyorsanız, donanımınızı iki ek hoparlör ile geliştirin.

Bilgisayarınızın kasası: Tuv testini geçti ve sessiz

Bilgisayarınızı yeniden oluşturuyorsanız sessiz bir kasa almaya özen gösterin.

Satın alırken CE-, VDE tavsiyelerini veya Tuv'ün deneme sonuçlarını dikkate alın. Bununla ilgili bilgiyi genellikle kasanın arka tarafında veya kurusu üzerindeki etikette görebilirsiniz. Ayrıca soğutucular ısı ayarlı çalışmalı, böylelikle sürekli olarak maksimum dönme hızında çalışmayacağı için gürültü de minimuma inecektir.

Ancak unutmayın ki gürültünün tek

Temel Donanım

Standart ev bilgisayar için nelere ihtiyacınız var?

- Sessiz çalışan bilgisayar kasası
- Büyük ve mümkün olduğunca hızlı sabitdisk (9 Gbyte ve üstü)
- Seviyeye bağlı olarak anakart ve işlemci
- 32 Mbyte ve üstü RAM
- Ses kartı (tercihen radyo modüllü ve hoparlörlü)
- Grafik kartı (seviyeye göre TV kartı veya çok işlevli kart)
- Sürücü: disket sürücüsü, seviyeye göre CD-ROM, DVD sürücüsü ve/veya CD yazıcı

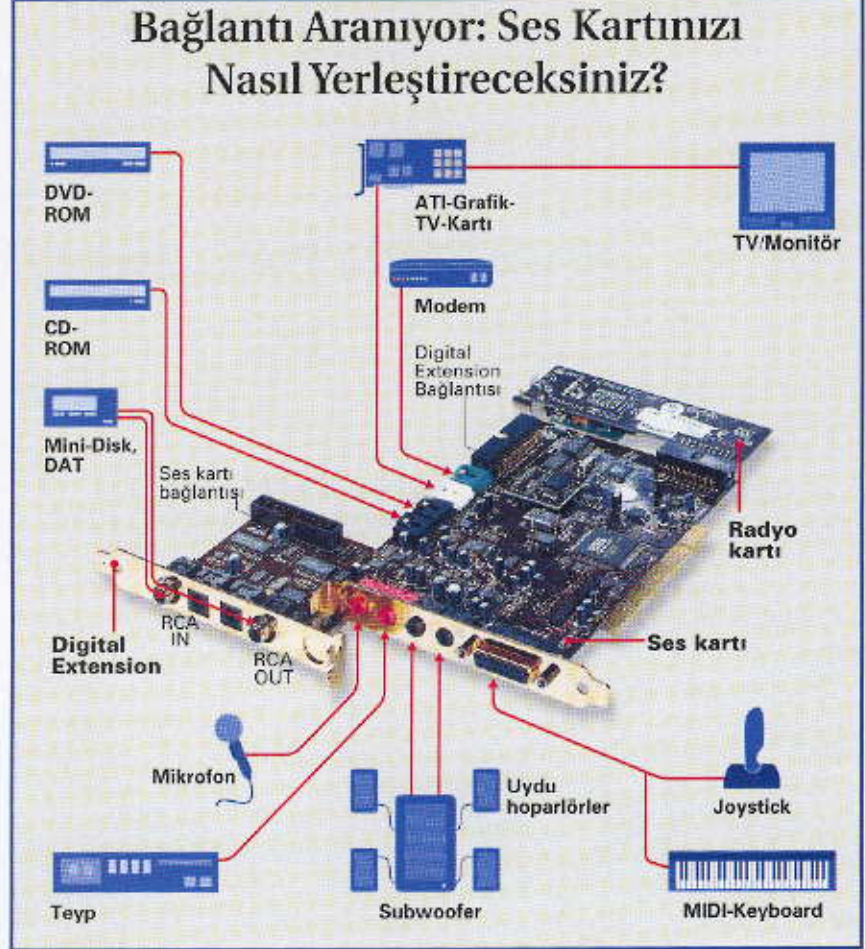
nedeni havalandırma değil- yüksek dönme hızındaki sabitdiskler, CD-ROM ve DVD sürücüler de ses çıkarır. A Conto gibi bazı üreticiler bu nedenle kasaların içine mantar minderler yerleştiriyorlar. Sesi azaltmak için buna benzer bir işlemi uygun malzeme ile kendiniz de yapabilirsiniz. Bilgisayarınızın güç kaynağının (Power Supply) fanını değiştirseniz sessiz çalışır. Bunun için Papst'ın ürünlerini tavsiye ederiz. Yine sabitdisk için A Conto'nun yerleştirilebilir özel lastik askıları var.

Bilgisayar monitörü mü, televizyon mu?

Programları kullanabilmek için ya bilgisayar ekranına veya televizyon çıkışı (RGB, SCART veya S-VHS) bir grafik kartı ile televizyona ihtiyacınız var. Bizim oluşturduğumuz oturma odası bilgisayarı TV fonksiyonlu ATI grafik kartını kullanıyor. Bu grafik kartına televizyonu, cihazı veya monitörü bağlayabilirsiniz.

Televizyon ekranını kullanmanın dezavantajı ise şu; görüntüyü televizyon cihazı üzerinden verirsiniz yüksek çözünürlük ve ergonomik resim alma frekansı geçerli olmaz. Az sayıda, pahalı istisnalar dışında, PAL normlarını oluşturan en iyi televizyon cihazları 768x576 çözünürlükle saniyede 25 veya 50 yarım resim sunabilirler.

Televizyon uyumlu grafik kartlarında TV çıkışı aktif hale getirildiğinde, filmler için yeterli olan, ancak normal Windows arabirimli basit işleri işkenceye çeviren düşük çözünürlükte ve gözleri ra-

hatsız eden yansımali moda geçilir. PAL format üzerindeki 640x480 veya 800x600 çözünürlüğü interpolasyona uğrar ve netliği bozulur.

Televizyon cihazları yüksek kaliteli bilgisayar sinyalleri için yapılmadı -ancak burada Internet erişimi için geliştirilen, örneğin Loewe'nin Xelos@Medialine gibi kombi ürünlerini bunu bunun dışında tutmak gerek.

Televizyon ve video resimlerini daha iyi sunabilen bilgisayar ekranları optik açıdan çok daha iyi. Ancak televizyon ekranı ile karşılaştırıldığında dezavantajı ekrana oranla boyut açısından sınırlı olması olarak nitelendirilebilir. Optimal çözüm her ikisine de sahip olmaktır; film vb. için büyük ekranlı bir televizyon ve Windows uygulamaları için büyük bir monitör.

Seviye1: CD ve MP3 ile Surround Sound

Temel bileşenlerden sonra Hi-Fi PC için birinci geliştirme seviyesi geliyor.

CHIPucu: Elektromanyetik etkileri ve rahatsız edici sesleri engellemek için ses kartını grafik kartından mümkün olduğu kadar uzağa yerleştirin.

Bizim oturma odası PC'miz radyo alıcısı olarak Terratec ses kartını (yaklaşık 100 mark) kullanıyor- bu da radyo dinlemenin en kolay yolu. Ayrıca çalışırken herhangi bir sorun da çıkarmıyor. Ürünle birlikte verilen yazılım sayesinde radyoyu kolay ve rahatça kullanmak müm-

Gerekenler

Donanım

- Pentium MMX 200 ve üstü veya AMD K6/2 200 ve üstü işlemci
- 32-Mbyte RAM
- 16 hızlı CD-ROM sürücüsü, CD yazıcı veya DVD sürücü
- IDE sabitdisk, 9 Gbyte
- 16 Bit ses kartı
- Radyo kartı veya ses veya televizyon kartı üzerinde ek radyo donanımı
- Hoparlör seti veya muzik setine yapıla-

cak bağlantı

- Infrared klavye / fare üzerinden kablo-suz kullanım
- MP3 şarkılarını ve CDDB bilgilerini indirmek için modem veya ISDN kartı

Yazılım

- İşletim sistemi: Windows 95/98
- Direct X 5.1 veya 7
- Windows Media Player 6.4
- DVD Player

kün.Rahatsız edici etkilerden kurtulmak için ürünle birlikte gelen asma anten yerine evinizde bulunan başka bir anteni kullanın. Eski kasa ve ana kartlar radyo alıcısını olumsuz etkileyebiliyorlar. Böyle bir durumda işe yarayacak tek şey söz konusu bileşeni bir üst modeliyle değiştirmektir. Modem veya ISDN kartını kesinlikle öneririz. İnternet erişimi MP3 şarkıları ve CD Title tanımlamaları açısından çok önemli.

Müzik yazılımı: Hi-Fi PC için neler gerekir?

Windows NT daha sağlam çalışmasına rağmen, Windows 95 ve 98 tüm Direct X olanaklarını sağlıyor. Donanım ve yazılımınızın grafik ve ses özelliklerini sonradan sadece Direct-X üzerinden manuel veya yazılımla geliştirebilirsiniz. Şu anki güncel sürümü 7 ve pratikte tüm

birkaç tane önemli MP3 Player'dan bahsedeceğiz: Klasik haline gelmiş olan Winamp'ın (www.winamp.com) son sürümü 2.5'in İnternet'te bulabileceğiniz Skin'ini kullanarak veya kendiniz yazarak programın görünüşünü değiştirebilirsiniz. Plug-In'lere yankı veya gerçek zamanlı müzik efektleri ekleyebilirsiniz. Son sürümünde Winamp WMA (Microsoft Windows Media) dosyaları da kullanabiliyor.

Windows Media Player: Kopya korumalı

Windows Player 6.4'ü de İnternet üzerinde ücretsiz bulabilirsiniz (www.microsoft.com). Tüm audio ve video formatlarını çalıştırabiliyor. Microsoft'un Player'ı, MP3'e karşı kopya korumalı sürüm olarak ortaya çıkan yeni ses formatı WMA (Windows Media)'yı

Başarılı Klasik: Winamp bilgisayarlar üzerinde çalışan MP3 Player'ları arasında kendini kabul ettirdi.

yeni donanım sürücülerıyla birlikte yükleniyor.

Bilgisayar destekli CD-Player'ın avantajı: CD-Player yazılımı normal CD Player'larının atladığı pek çok fonksiyonu sunuyor. İnternet'te sayısız CD Player yazılımı bulabilirsiniz (www.download.com, www.freeware.com). Pek çok ses kartı, gerekli Player yazılımını da içeriyor. İdeal olarak programınız www.cddb.com'un varolan CD'leri katalog haline getiren Server'ı ile çalışır. CD'yi takarken yazılım Server ile temasa geçer ve parçaların sayısı ve boyutuna göre CD'yi tanır. Daha sonra parça isimleri ve diğer bilgiler sabitdisk üzerindeki lokal CD veri bankasına taşınır.

Winamp: MP3 Player'ları arasında bir klasik

MP3 Player yazılımları sonsuzdur ve çoğunlukla ücretsizler. Bu yazıda sadece

destekliyor. HTML sayfalarına Active-X Control olarak entegre edilmiş şekilde Microsoft İnternet Explorer'da multimedia içerikli Web sayfalarına olanak tanıyor. İnternet Explorer üzerinden Streaming Audio veya videoyu doğrudan İnternet Server üzerinden çağırabilirsiniz.

Music Match Jukebox: MP3'ten WAV'a dönüştürme

Bir diğer alternatif ise Music Match Jukebox4. Standart fonksiyonların yanı sıra, WAV dosyalarını veya Audio-CD parçalarını MP3'e ve tam tersi dönüştürmek mümkün- ancak Shareware sürümünde sınırlı bazı fonksiyonlar var. Ama yine de denemenizi öneririz.

Xing'in (www.xingtech.com) Audio Catalyst programı sunduğu kapsamlı fonksiyonların yanı sıra müzik CD'lerini hızlı bir şekilde MP3'e çeviriyor.

TURKUAZ BİLİŞİM

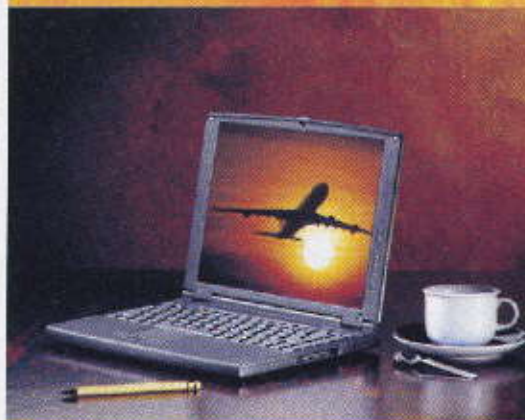
Acer

Acer
Yetkili
Satıcı

TURKUAZ

Authorized
Acer
Dealer

Tunalı Hilmi. Abay Kumanbay Caddesi
No:5/5 Kavaklıdere/ANKARA

0 312 467 11 16 (pbx)

www.turkuazbilisim.com.tr

turkuaz@turkuazbilisim.com.tr

Seviye 2: DVD ile Daha Çok Eğlence

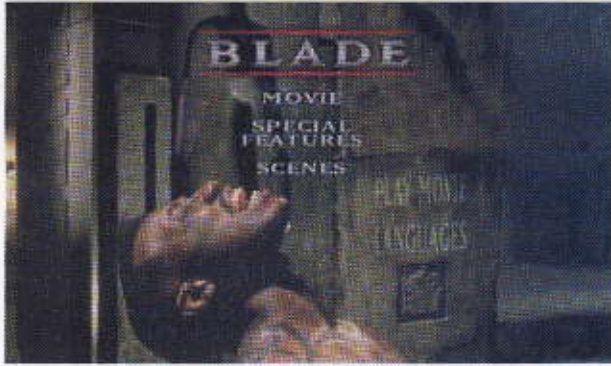
DVD videosu, MP3 şarkıların çözümlenmesinden daha çok, işlemci gücü ve donanım ister. DVD sürücüsünün yanı sıra, videoları birleştiren hızlı bir grafik kartına veya özel bir DVD dekoder kartına ihtiyaç olacaktır. Kendi oturma odası PC'mizde Creative Labs'ın Encore DXR3'ünü kullandık (6 hızlı DVD sür-

1200 pikselde 85 Hz'ye kadar resim tekrarlama frekansı bulunur. Sinyal, dekoder kartının üzerindeki iki bağlantıdan dışarıya aktarılır, ya bir televizyon çıkışı (RGB, SCART veya S-VHS) veya VGA çıkışı.

İkinci durumda video resmi grafik kartının normal resmi üzerine depolan-

nanımında kayıtlı ülke kodunun değişmesi gerekiyor.

Ancak endüstrideki sınırlamalar yüzünden bu işlemler biraz zor gerçekleşiyor. Bölge kodunu en fazla 5 defa değiştirebiliyorsunuz, ondan sonra bir daha değiştiremiyorsunuz. İnternet'te bu kilidi çözmenizi sağlayan bazı araçlar bulabilirsiniz.

Düşük bir maliyetle bilgisayarınızı kolayca bir DVD Player'a dönüştürebilir ve en sevdiğiniz filmleri istediğiniz zaman keyifle seyredebilirsiniz.

rücüsü ve DVD dekoder kartı- yaklaşık 200\$).

Monte edilmiş ATI kartı da DVD videolarını ek donanım gerektirmeden çalışabilir. Grafik Chip'nin ve ana işlemcinin kombine gücü gerçek zamanlı gösterim için yeterlidir.

Dekoder kartı ile daha kaliteli görüntü

Dekoder kartı resimleri daha iyi gösterir. SVGA çözünürlüklerinde 1600x

malıdır (Pass-through teknolojisi). Grafik kartının VGA çıkışı DVD dekoder kartının VGA çıkışı ile bağlanır; artık bu VGA çıkışında birleştirilmiş resim hazır haldedir.

Ancak bu noktada yüksek çözünürlük ve resim tekrarlama frekanslarında resim kalitesinin düşeceğini göz önüne alın.

DVD Player'lar ve bölge kodları

DVD Player'lara bugüne kadar kullandığımız CD-ROM cihaz devrinin sonunu getirecek gözyle bakılıyor ve pek çok avantaja sahip oldukları söyleniyor.

Bunlar arasında büyük kayıt kapasitesi ve bununla bağlantılı olarak filmleri en yüksek kaliteyle DVD'de göstermek ve karmaşık oyunları pek çok CD üzerinde yerleştirmek zorunda kalmamak da var.

Ancak DVD Player'larının patlaması henüz gerçekleşmedi, örneğin Almanya'da DVD filmi olarak satılan yaklaşık 1500 film var. Türkiye'de ise bu sayı yüzölçümüyle ifade ediliyor.

Bölge kodunu beş defa değiştirme hakkı

Bir diğer engel de DVD videolarının Amerika, Avrupa veya Asya/Pasifik pazarını tanımlayan ülke kodlarına göre ayrılmış olması. Bu tip bir DVD'yi oynatabilmek için DVD sürücüsünün do-

Temel Bilgiler

Interrupt'ları Doğru Dağıtmak

PCI genişleme kartları bilgisayarın sistem BIOS'uyla kendi kendine konfigüre ediliyorlar, ki bu da Interrupt'ları, I/O adreslerini ve DMA kanallarını kapsar. Pentium anakartlarının çoğunda bilgisayarlar Boot edilmeden kısa bir süre önce PCI Device Listing belirir ve tanınan tüm PCI cihazları Interrupt'ları ile listelenir.

16 Interrupt Oldukça Az

Her bilgisayar 16 Interrupt kullanır. Bunların çoğu zaten sistem tarafından dolduruluyor ve bilgisayarınıza yeni bir şey eklemek (ses kartı gibi bazı kartlar birden fazla Interrupt işgal eder) istediğinizde yer kalmayabilir. Gerçi PCI veriyolunda bir Interrupt'ı birden fazla cihaz (IRQ Sharing) paylaşabiliyor, ancak burada dikkat etmeniz gereken grafik veya SCSI kartları gibi I/O açısından yoğun çalışan cihazların birlikte aynı yerde tanımlanmaması. İki cihazın aynı Interrupt'ı kullandığını fark ettiğinizde her karta ayrı bir Interrupt tanımlamaya çalışın.

Çakışmaları Önlemek Zordur

En sık karşılaşılan durum bir kartın AGP grafik kartı ile aynı Interrupt'ta bulunmasıdır. Bu değiştirilemeyen AGP Port'unun dizayn hatasından kaynaklanan bir sistem koşulu; pek çok anakart (Asus P2B gibi) sol PCI slotu ve yanında bulunan AGP slotu için zorunlu olarak aynı Interrupt'ı kullanıyor.

Eğer AGP grafik kartı kullanıyorsanız sol PCI slotunu boş bırakın. Aynı şekilde Interrupt 9'u da kullanmayın, çünkü genellikle boş olmasına rağmen çift fonksiyonu var. 0 ile 8 arasındaki düşük Interrupt'ların 2. kanala Cascade edilmesini sağlar. Örnek bilgisayarımızda Interrupt 9 zorunlu olarak grafik kartı tarafından kullanılıncaya performans düşüşü oldu.

Gerekenler

Donanım:

- Intel Pentium II/III veya AMD-K6-3 işlemci, 300MHz saat frekansında veya üstünde dahili ikinci bellek
- Ana kart: BX Chipset'li (Intel işlemciler için), AGP Bus, 4 PCI ve 3 ISA slotu
- 64 Mbyte veya üstü RAM
- IDE sabit disk, 9 Gbyte
- Dijital giriş çıkışlı 3D veya dolby Surround ses kartı
- Hoparlör seti
- DVD destekleyen hızlı grafik kartı
- DVD Dekoder kartı: Tercihle göre
- DVD Player
- Infrared Klavye/fare

Yazılım

- İşletim sistemi: Windows 95/98
- Direct X 6.1 veya 7
- Windows Media Player 6.4
- DVD Player

Seviye 3: TV Turner ile PC'de TV Keyfi

Örnek oturma odası bilgisayarınızda televizyon alıcısı ile ilgili tüm işleri ATI'nın All-in-Wonder 128'i yapıyor. Bunun iki avantajı var: Çok iyi bir grafik Chip'i ve doğrudan kart üzerinde bulunan TV Tuner.

Yani ayrı birer televizyon kartı ve PCI yuvası derdinden kurtuluyorsunuz. Televizyon ve grafik kartı arasında uyum sorunu yok.

Televizyonu konforlu izlemek için çok yazılım

All in Wonder'ın yazılım donanımı oldukça iyi. Zengin sürücülerin yanı sıra, komple bir multimedia merkezi entegre edilmiş: Video CD'leri, DVD'ler oynatma, dijital hale getirilmiş videolar için bir video editörü ve Internet veri bankası olan CDDb.com'dan başlık bilgileri alabilen bir Audio CD Player. Bu yazılım Teletext ve Microsoft Web TV yayınlarını alabiliyor.

Video kaydederken ve oynatırken, All in Wonder kalitesini gösteriyor: Kart, ek hiçbir donanım gerekmeden DVD videolarını titreşimsiz ve tam çözünürlükte oynatıyor. Eğer 500 MHz ve üstü bir Pentium III işlemciniz varsa, videoları gerçek zamanlı olarak MPEG2

Bilgisayar Monitörü veya Televizyon Ekranı: ATI All-in-wonder ile her iki cihazda da televizyonun tadını çıkarabilirsiniz. Resim içinde resim veya Teletext - hiç sorun yok. Sabit resimleri veya video klipleri fare tıklaması ile kaydedebilirsiniz.

dosyası olarak dijital hale getirebilirsiniz.

Daha hesaplı seçenekler de var:

Miro'nun veya takipçisi Studio'nun PCTV'si de bir alternatif olabilir. Bu kart entegre radyo Tuner'ının da olduğu Pro modelinde televizyon sesini stereo (ve Dolby Surround) olarak alabiliyor (yaklaşık 300 mark).

Diğer televizyon Tuner kartları 100 mark civarında. Bunların büyük bir çoğunluğu Philips veya Temic gibi bilinen ve sınırlı bileşenleri kullandıklarından aralarında büyük bir fark yok. Dekoder Chip'leri genellikle Brooktree'nin (örneğin BT 849, pekçok Cine-5 Hack programı için gerekli) ürünleri oluyor.

TV Tuner ISA'ya takılıyorsa dikkat

Daha ucuz olacağına bile ISA kartı almayın -PCI veriyoluna uyması gerekiyor. ISA Bus için pek çok kart kurulum sırasında büyük sorunlar çıkarıyor. Loop Through ile ekran kartına bağlanan TV kartlarından da uzak durun, bu sinyal alışverişinde görüntü kalitesi düşüyor. Modern PCI kartları verileri doğrudan Busmastering üzerinden PCI Bus'tan grafik hafızasına transfer ederler.

Televizyon ve radyo sesi duyabilmek

için ses ve televizyon kartı arasında bağlantı kurmak zorunludur. Televizyon kartının audio çıkışı ses kartının bir girişi ile harici olarak bağlanmalıdır. En ideali ise bağlantıların dahili olarak kartlar üzerinde olması. Ses kartınız Line ve mikrofon In girişlerinin yanı sıra, bir giriş daha izin vermeli- çoğunlukla AUX denir.

Kartı seçerken Teletext sayfalarının alınmasını veya kaydedilmesine izin veren ve ürünle birlikte gelen yazılım önemlidir. Günümüzde pek geçerliliği kalmamasına rağmen, yine de zaman zaman televizyon ve grafik kartları arasında sorunlar çıkabiliyor. Kartı almadan önce deneyin.

PAL ve NTSC kısaltmaları ne demek?

PAL (Phase Alternating Line) Almanya'da, televizyon ve video alanlarında video sinyalleri için geliştirilmiş bir renk kodu sistemidir. Çözünürlük 768x576 resim noktası, ekran tazeleme hızı 25 fps veya 50 yarım resim/ saniye.

NTSC (National Television Standards Committee) Amerikan televizyon formatıdır. NTSC sinyali Amerika ve Japonya'daki televizyon ve video endüstrisinden alınan bir Composite sinyalidir. Bir NTSC sinyali 29,97 fps (60 yarım resim)lik bir çerçeve oranına sahip; resim büyüklüğü 640x 480 resim noktası.

Gerekenler

Donanım:

- İşlemci: Intel Pentium II/III veya AMD-K6-3- işlemci veya daha iyi. 300 MHz saat frekansı ve entegre edilmiş Second-Level-Cache
- Anakart: BX Chipset'li (Intel işlemciler için), en az 256 Mbyte RAM adreslemeli, AGP Bus, dört PCI ve 3 ISA slotu
- 64 Mbyte RAM
- IDE sabitdisk, en az 9 Gbyte
- Kaliteli 16-Bit ses kartı
- Hoparlör seti
- Hızlı DVD destekleyen grafik kartı, entegre edilmiş TV Tuner
- TV Tuner kartı
- Infrared klavye/fare ile kablosuz kullanım

Yazılım

- İşletim sistemi: Windows 95/98
- Direct X 5.1
- TV yazılımı

Seviye 4: Video ve TV Yayınlarını İşleme

Video veya televizyon programlarını kaydetmek ve üzerlerinde oynamak marifetli bilgisayarların görevleri arasındadır. Kalite taleplerinizi artırdıkça donanım ihtiyaçları da artar. Bu öncelikle sabitdisk kapasitesini ilgilendirir, çünkü video dosyaları hemen Gigabyte boyutlarını geçiveriyor. Diğer yandan sabitdiskin hızı da önemli bir faktör, çünkü kayıt sırasında sabitdisk sabit ve yüksek hızda bir veri akışı ile yazabilmelidir.

Atlamalar kaydı tehlikeye sokar

Örneğin termik sebeplerle oluşan bir atlama kayıt sırasında bazı resimleri yok eder. Bunun sonucu ise, filmi oynatırken oluşacak olan Drop-Out'lar ve kesintilerdir. Videoları kesmek veya seslendirmek istiyorsanız oldukça iyi bir RAM donanımına ihtiyacınız olacak; burada bu değer minimum 128 Mbyte'tır. Üzerinde çalıştığınız videoların sonsuza dek bilgisayarınızın sabitdiskine bağımlı kalmaması için, donanım, video parçalarını yine televizyon uyumlu bir format haline dönüştürebilmelidir. Bu nedenle grafik veya Capture kartı mutlaka RGB çıkışına sahip olmalıdır.

Kayıt için TV Tuner kartlarını kulla-

İyi montaj: ATI kartının video montaj programı ile basit ve hızlıca videolar üzerinde oynayabilirsiniz.

nınca kalite sınırlı kalıyor. Buradaki istisna yukarıda da bahsedilen ATI kartı, çünkü yeterli işlemci hızı olduğunda videoları gerçek zamanlı olarak MPEG2 formatında kaydedebiliyor ve bu iş için de beraberinde başarılı bir video montaj yazılımı geliyor.

Profesyonel sonuçlar için Capture kartı

Profesyonel sonuçlar almak istiyorsanız, ayrı bir Capture kart ile başa çıkmak mümkün değil. Bu amaçla Pinnacle 550 marktan başlayan fiyatlarla çeşitli ürünler sunuyor. Fast Multimedia AV ve DV Master'la pahalı ama mükemmel çözümler sunuyor, bu ürünlerde fiyat kategorileri de çok farklı, 3000 marklık bir sınır mevcut durumda. Yazılım için araştırma yaparken yazılımın bilgisayarın performansına uygun olmasına dikkat edin. Video işleminde standart olarak Adobe Premiere veya Ulead Media Studio öne çıkıyor. Kareye bağlı bir montaj, rötuş olanağı, çok sayıda renklendirme efekti, ton senkronizasyonu ve amatör videocuların kalbini hoplatacak daha pek çok özelliği destekliyorlar.

Bilgi için

Creative Labs
www.soundblaster.com
Pinnacle Systems
www.pinnaclesys.com
ATI Technologies
www.atitech.ca
Terratec Electronic
www.terratec.com

Gerekenler

Donanım:

- İşlemci: Intel Pentium II/III veya AMD-K6-3 işlemci veya daha iyi. 400 MHz saat frekansı ve dahili Second-level-cache
- Anakart: BX Chipset'li (Intel işlemciler için), en az 256 Mbyte RAM adresleyebilen, AGP Bus, dört PCI ve 3 ISA slotu
- 128 Mbyte RAM
- AV uyumlu IDE sabitdisk, 14 Gbyte
- Kaliteli 16 Bit ses kartı
- Hoparlör seti
- Video Capture kartı
- TV Tuner kartı
- İnfrared klavye/fare

Yazılım

- İşletim sistemi: Windows 95/98
- Direct X 6.1 veya 7
- TV yazılımı

Çeviride zaman kazanın!

Bilgisayar destekli çeviri sistemi

Translator

çeviri

İngilizce metinleri Türkçe'ye bilgisayar ortamında (WINDOWS ve MS WORD altında) etkileşimli çevirin zaman kazanın...

220\$

İnternet'te Türkçe sörf yapın!

İngilizce'den çeviri yapan WEB gösterimcisi

Translator

WEB Gösterimcisi

Eğer İngilizceniz İnternet'te sörf yapmaya yeterli değilse sizin için WEB sayfalarını anında Türkçe'ye çeviren ilk ve tek program.

170\$

İki programa birden sahip olmak isteyenlere

% 20 indirim ve

VISA ile 2 taksit

Bilsag

Tel: 0(312) 441 48 34 - 439 28 50 Fax: 439 93 47
e-mail: bilsag@bilsag.com.tr • http://www.bilsag.com.tr
Adres: Ahmet Mithat Efendi sokak 22/1 Çankaya / Ankara
Bilişim'99 fuarı 2. salon 228 nolu standdayız

CHIP Test Merkezi

**CHIP farklı donanım ürünlerinde en iyi 10'u sizlere sunuyor.
TOP 10 testleri en iyi satın alma danışmanınız olacak.**

CHIP Test Merkezi olarak en sık karşılaştığımız sorular genellikle "hangi ekran kartı daha iyi?" ya da "X sabit diski hızlı mı?"

türünde oluyor. Her ay gerçekleştirdiğimiz testler sizi aydınlatıyorsa da örneğin 4 ay önce gerçekleştirdiğimiz bir ekran kartı testindeki ürünler şu an

için güncel olmayabiliyor doğal olarak. Bunun üzerine CHIP TOP 10 testlerini yapmaya karar verdik. Bu testler kendi içinde her ay güncellenerek size en aktüel donanım bilgilerini vermeyi amaçlıyor.

CHIP Top10 tablolarındaki ürünler PC pazarındaki en iyi ürünlere genel bir bakış sağlıyor. En önemli donanım kategorilerinde her ay güncellenmiş olarak CHIP testlerinin en iyi 10 aygıtını bu tablolarda bulabileceksiniz. Önümüzdeki aylarda bu kategorilere yenileri eklenecek. Her değerlendirmeyi şeffaf bir şekilde tablolarda göstermeye çalıştık, yani CHIP Top10 sizlere sadece tablolar sunmakla kalmıyor, aynı zamanda her kategorinin nasıl test edildiğini de açıklıyor.

Tablolar size satın alma kararınızda yardımcı olacak tüm bilgileri içeriyor (soldaki açıklamaya bakabilirsiniz): teknik bilgiler, performans değerleri, fiyatlar.

Bir aygıtın listedeki sıralaması sadece teknik performansına dayanan toplam değerlendirmeye bağlı, fiyatın burada hiçbir etkisi yok. Ancak sizin için bazı özellikler çok daha önemliyse, her bir ölçüm değeri ve fiyat verilerinden kendiniz için en uygun aygıtı tespit edebilirsiniz.

CHIP TOP 10 tabloları sayesinde gerek terfi gerekse sıfırdan bilgisayar satın alma sırasında size en uygun seçenekleri kolayca seçmeniz mümkün.

Satın Alma Kararınız için TOP10 Tabloları

Bir sütunun en iyi değeri renkli gösterilmiştir. Örneğin CHIP Performans sütununda da görebileceğiniz gibi 1. Sıradaki aygıt en yüksek CHIP Performans'a sahip. Sabit disklerin enişim süreleri gibi, kriterlerdeki en düşük değer bazen en iyisi olabilir.

Burada üreticinin ismini, ürün adını, modelini ve distribütörlerin telefon numaralarını bulabilirsiniz.

TEKNİK altında aygıtla ilgili en önemli teknik verileri bulabilirsiniz.

CHIP Değerlendirmesi altında her aygıt için her test kategorisindeki değerlendirme puanları ve toplam değerlendirme yer alıyor. Tek tek değerlendirmelerin sonuçları ayrı ayrı olarak değerlendirilip toplam puan hesaplanıyor. Ağırlıklı değerlendirme ile ilgili ayrıntılı bilgileri her TOP10 testinin başındaki yazıda (Nasıl Test Ettik?) bulabilirsiniz.

TEKNİK				CHIP PUANLARI												
Marka, Model	Ürün Adı, Fiyatı, Telefon	Arz Edilen	Çözünürlük	Çekim	Ortalama Testler Hız (MB/s)	Yazma Testler Hız (MB/s)	Okuma Testler Hız (MB/s)	CHIP Performans*	512x512x16 (MB/s)	128x128x16 (MB/s)	64x64x16 (MB/s)	Test Çekim Puanı*	Fiyat (TL + KDV)	CHIP'in Yorumu		
1	Seagate Cheetah ST34000LW	Seagate, Cheetah	12-5051	4096 GB	100%	11.1	15.1	5495	83.1	1.81	0.35	10.42	15.24	520	6.14	En hızlı ve en kaliteli
2	Seagate Cheetah ST13000LW	Seagate, Cheetah	12-5051	18.7 GB	100%	12.5	18.3	1440	83.74	1.76	0.35	10.32	15.12	510	5.94	En hızlı ve en kaliteli
3	Seagate Barracuda ST34000LP	Seagate, Barracuda	12-5051	4096 GB	100%	11.8	16.5	5400	83.6	1.87	0.35	10.42	15.24	475	11	Ortalama en hızlı ve en kaliteli
4	Western Digital WD7000BP	Western Digital, WD7000BP	12-5051	6.4 GB	100%	10.7	15.7	5248	82.12	1.81	1.15	10.41	15.19	450	10.90	En hızlı ve en kaliteli
5	Western Digital WD7000BP	Western Digital, WD7000BP	12-5051	6.4 GB	100%	11.4	16.4	5400	81.30	1.73	1.00	10.31	15.12	400	10.90	En hızlı ve en kaliteli
6	Western Digital WD7000BP	Western Digital, WD7000BP	12-5051	6.4 GB	100%	11.6	17.5	5475	81.75	1.80	1.00	10.31	15.12	360	11	En hızlı ve en kaliteli
7	Western Digital WD7000BP	Western Digital, WD7000BP	12-5051	6.4 GB	100%	11.8	18.3	5400	81.00	1.89	1.15	10.40	15.19	375	10.90	En hızlı ve en kaliteli
8	Fujitsu M1000P	Fujitsu, M1000P	12-5051	6.4 GB	100%	11.1	15.9	5400	80.7	2.25	1.51	10.45	15.24	360	10.90	Ortalama en hızlı ve en kaliteli
9	Fujitsu M1000P	Fujitsu, M1000P	12-5051	6.4 GB	100%	11.5	15.8	5400	80.75	1.02	0.3	10.41	15.19	311	10.77	Ortalama en hızlı ve en kaliteli
10	Fujitsu M1000P	Fujitsu, M1000P	12-5051	6.4 GB	100%	12.1	17.1	5400	80.51	1.74	1.00	10.47	15.24	271	10.77	Ortalama en hızlı ve en kaliteli

Sıralama ürünlerin fiyatından bağımsız olarak gerçekleşiyor ve toplam puana dayanıyor.

Fiyatlar üreticiler veya distribütörler tarafından her sayı için derginin çıkış tarihinden yaklaşık bir hafta önce güncellenmiş olarak bildiriliyor.

Bu alanda da aygıtlara ilgili açıklayıcı bilgiler ve yorumlar bulabilirsiniz. Tabloları mümkün olduğunca güncel tutabilmek için çok sayıda aygıt test ediyoruz, ancak bunlardan sadece en iyi 10 tanesini listemize girebiliyoruz.

İçindekiler

Top 10 Listeleri ve Bilgiler

	Sayfa
Sabit Diskler	132
Ekran Kartları	134
Monitörler	136
CD Sürücüler	138
Yazıcılar	140
Tarayıcılar	142
CD Yazıcılar	144

Sabit Disk'leri Nasıl Test Ettik?

SCSI ile IDE arasındaki alışlagelmiş performans farkı gittikçe kapanıyor. IDE kapasite bakımından da hızla geliyor.

Sabit diskleri test derken Chip test merkezi için üretilen Diskbench adlı programı kullandık. Program, gerek okuma, gerekse yazma hızını ölçerek sabit diskin genel performansı hakkında oldukça güvenilir bilgiler veriyor. Saniyedeki veri aktarımı ve ortalama erişim süresi, test içinde kullandığımız yegane kriter değildi.

Sabit disklerin hem +12V hem de +5V'luk girişlerinden çektiği akımı ölçüp genel olarak diskin sükunet durumunda harcadığı gücü hesapladık. Disklerin harcadığı güç, diskte ortaya çıkan ısının doğrusal bir göstergesi. Dolayısıyla çok güç harcayan bir diskin çalışırken fazlaca ısınacağı söylenebilir. Bir sabit diskin performansının yüksek olabilmesi için sadece veri aktarımının yüksek olması yeterli değildir. Diskin yüzey üzerindeki verilere erişiminin de çabuk olması istenir. Sabit diskin dakikadaki dönüş hızını artırmak,

disk yüzeyi üzerindeki verilere erişen kafanın da hızının artırılmasını zorunlu kılar. Bu hızın yeterli olmadığı durumlarda sabit diskteki önbellek devreye girer. Bu önbellekteki daha önce yapılmış ve gelecekte yapılması olası işlemler saklanır. Benzeri mantık, RAM erişiminin yeterince hızlı olmadığı durumlarda CPU'nun önbellek kullanmasında da geçerlidir.

Sabit disklerin hızını ölçmek için, önbellek kullanılarak yapılan rastgele erişimlerin ortalaması alınır. Okuma ve yazma için ayrı ayrı elde edilen bu değerler, bu sırada gerçekleşen ortalama erişim süresi ile birlikte genel performansı oluşturur.

Toplam Puanın Hesaplanması

Sabit disklerin puanlaması için, önce her biri için %33 ağırlıklı olmak üzere veri yazma, okuma ve ortalama erişim süresini kullanarak bir toplam puan çıkardık.

Bu puanı CHIP Performans puanı olarak isimlendirdik. Bu değerleri tabloda görebilirsiniz. Daha sonra bu puanın %90'ını ve güç tüketim puanının %10'unu kullanarak nihai Chip puanını oluşturduk.

Test Platformu

Asus P2B BX Anakart
P II 450 işlemci
128 MB SDRAM
8.4 GB IBM IDE disk
40x Pioneer CD sürücü

İşletim sisteminiz dünyanızı karartmasın! Sizi daha aydınlık bir dünyaya davet ediyoruz.

GELECEK
LINUX Sistemleri

Merkez: Perpa Ticaret Merkezi Kat:11 B Blok No:1932 Şişli/İstanbul
ARGE: Yıldız Teknik Üniversitesi KOSGEB - Tekmer Yıldız/İstanbul
Tel: (212) 210 71 94 Faks: (212) 210 04 41

IDE Sabit Diskler

			TEKNİK			CHIP PUANLARI										
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Arabirimi	Kapasitesi	Önbellek (Cache)*	Okuma Transfer Hızı (MB/s)*	Yazma Transfer Hızı (MB/s)*	Ortalama Erişim Hızı (ms)**	CHIP Performans*	5V'da Çektiği Akım (A)**	12V'da Çektiği Akım (A)**	Güç Tüketimi (W)**	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı (\$ + KDV)	MB Başına Düşen Fiyat (\$)	CHIP'in Yorumu
1	Quantum Fireball Plus XX	Karma (212) 233 30 30 Empa (212) 599 30 50	UltraDMA 66	13.6 GB	512K	23.5	17.8	10.1	79.39	1.49	1.15	10.62	70.76	189	0.015	Yüksek okuma transfer hızı
2	Maxtor 915306 Diamondmax	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 66	14648 MB	512 K	18.5	12.5	12.37	63.58	1.05	0.96	8.38	50.38	267	0.021	Okuma transfer hızı yüksek
3	IBM DTTA-371440	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 33	14648 MB	512 K	14.7	21.5	21.31	62.28	1.28	0.81	8.06	49.98	242	0.029	Ortalama erişim süresi en düşük ürün
4	IBM DJNA-371800	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 66	17202 MB	2 MB	13.6	21	21.02	58.32	1.19	0.66	6.93	48.77	369	0.027	Yazma transfer hızı yüksek bir disk
5	Quantum Fireball Plus KA QM313600KA	Karma (212) 233 30 30 Empa (212) 599 30 50	UltraDMA 66	13216 MB	512 K	11.4	13.3	13.16	42.63	0.94	0.94	7.99	42.11	205	0.021	Ortalama yazma ve okuma transfer hızına sahip
6	Maxtor 9084504	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 33	8.4 GB	512 K	7.32	6.89	8.7	36.34	0.79	0.47	4.79	38.97	135	0.019	Ortalama düşük erişim süresi
7	Western Digital WD Expert AC418000	Karma, Datagate, İhlas-Acer***	UltraDMA 66	17202 MB	2 MB	13	16.9	16.92	46.2	1.22	0.52	6.17	38.72	341	0.023	Yüksek önbelleğe sahip
8	Maxtor 9075006	Karma (212) 233 30 30	UltraDMA 33	7.5 GB	512 K	7.33	6.75	8.21	37.56	0.73	0.93	7.40	37.89	218	0.033	Düşük performans/fiyat oranı
9	Quantum Fireball EX QM312700EX	Karma (212) 233 30 30 Empa (212) 599 30 50	UltraDMA 33	12.7 GB	512 K	7.81	7.19	14.37	29.98	0.58	0.74	5.89	33.60	260	0.025	Ortalama veri erişim süresi daha iyi olabilir
10	Fujitsu MPC3043AT	Ulutek (212) 233 30 30	UltraDMA 33	4.3 GB	256 K	7.67	7.09	15.99	28.51	0.81	0.26	4.12	32.92	135	0.031	Düşük önbellek

■ Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi *** Firmaların telefonları sırasıyla şöyle: (212) 233 30 30, (212) 288 53 11, (216) 317 96 50

SCSI Sabit Diskler

			TEKNİK			CHIP PUANLARI											
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Arabirimi	Kapasitesi	Önbellek (Cache)*	Okuma Transfer Hızı (MB/s)*	Yazma Transfer Hızı (MB/s)*	Ortalama Erişim Hızı (ms)**	CHIP Performans*	5V'da Çektiği Akım (A)**	12V'da Çektiği Akım (A)**	Güç Tüketimi (W)**	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı (\$ + KDV)	MB Başına Düşen Fiyat (\$)	CHIP'in Yorumu	
1	Seagate Cheetah ST34502LW	Karma, Datagate***	U2-SCSI	4.55 GB	1024K	12.5	19.1	5.875	63.31	1.81	0.99	10.47	61.74	499	0.126	Testteki en düşük ortalama veri erişim süresi	
2	Seagate Cheetah ST118202LW	Karma, Datagate	U2-SCSI	18.2 GB	1024K	12.5	18.3	6.445	60.74	1.76	2.52	18.52	57.22	1070	0.067	Yüksek güç tüketimi	
3	Seagate Baracuda ST34573LW	Karma, Datagate	U2-SCSI	4.55 GB	512K	11.9	10.5	9.00	55.6	1.67	0.74	8.62	55.84	337	0.085	Ortalama erişim süresi düşük	
4	Hitachi DK329H	Datagate, Deniz Bilg. Boğaziçi Bilg.***	U2-SCSI	9.1 GB	512K	10.7	19.7	12.44	52.12	1.59	1.15	10.87	51.76	459	0.058	Testteki en hızlı yazan disk	
5	Quantum AtlasIII QM309100TD	Karma (212) 233 30 30	U2-SCSI	9.1 GB	1024K	11.4	19.4	14.87	51.58	1.19	1.06	9.33	51.51	572	0.072	Yüksek yazma	
6	Western Digital WD Enterprise WDE4550	Karma, Datagate, İhlas-Acer***	U2-SCSI	4.55 GB	512K	11.6	17.5	13.21	50.23	2.00	0.85	10.10	50.16	399	0.1	Düşük performans/fiyat oranı	
7	Western Digital WD Enterprise WDE9100	Karma, Datagate, İhlas-Acer***	U2-SCSI	9.1 GB	512K	11.6	18.3	13.65	51.05	1.99	1.15	11.87	50.14	575	0.072	Yüksek fiyat/MB oranı	
8	Fujitsu MAA3182SP	Ulutek (212) 274 56 60	U2-SCSI	18.2 GB	512K	13.8	13.9	13.93	48.7	2.25	1.54	14.86	47.20	1403	0.088	Ortalama erişim süresi yüksek	
9	Fujitsu MAE3091LP	Ulutek (212) 274 56 60	U2-SCSI	9.1 GB	2048K	11.5	13.8	13.85	44.76	1.67	0.8	8.97	45.87	611	0.077	Testteki en yüksek önbelleğe sahip disk	
10	Fujitsu MAB3091SP	Ulutek (212) 274 56 60	U2-SCSI	9.1 GB	512K	12.1	13.1	13	45.31	1.74	1.02	10.47	45.56	611	0.077	Yazma transfer hızı düşük	

■ Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi *** Karma: (212) 233 30 30, Datagate: (212) 288 53 10, Deniz Bilg. (212) 213 34 00, İhlas-Acer: (216) 317 96 50, Boğaziçi Bilg.: (212) 217 29 29

Ekran Kartlarını Nasıl Test Ettik?

TNT2 ve Voodoo3'ün gelmesiyle ekran kartları piyasası iyice kızıştı. Hedef ise ev kullanıcıları pazarından en büyük payı kapmak.

Ekran kartlarını test ederken bize ulaşan son sürücülerini kullandık. Bu nedenle ekran kartları en hareketli tabloya sahip. Test sırasında gerek kullandığımız platformlar, gerekse puanlama açısından çok yönlü ve ayrıntılı bir çalışma gerçekleştirdik. 3D Mark Max programının 'toplam' puanını teste dahil etmedik. Bunun sebebi programın bu konuda tutarsız sonuçlar vermesiydi. Bunun yerine programda bulunan Fill Rate ve Texture Rendering Speed gibi kriterleri farklı çözünürlüklerde değerlendirip ayrıca puanlayarak, CHIP 3D Mark puanını oluşturduk.

Test için kullandığımız Incoming ve Quake2 oyunlarını da farklı çözünürlüklerde test ederek genel bir puan ortaya çıkardık.

OpenGL testi için bu konuda gerçek bir otorite olan Viper 6.1 programından modüller kullandık. Incoming ve

Quake2 oyunlarının toplam puan üzerinde %15'lik ağırlığı varken, 3D Mark99 Max'ten elde ettiğimiz puanı %50 oranında toplam CHIP puanına dahil ettik.

OpenGL testlerinin toplam puana etkisi ise %10 oranında oldu. Ergonomi başlığı altında topladığımız çeşitli kriterler ise %10 ağırlığa sahip. Ergonomi puanı, birlikte gelen yazılımlar, Video in Video out (ViVo) özellikleri gibi kriterlerin toplamından oluşuyor.

3D Mark 99 Max programı oyun ortamını canlandırmaya çalışıyor. Örneğin programın kullandığı demolardan biri olan Race içinde 3.3Mb'lık doku kullanılmış. 15700 adet Vertice (poligonları oluşturan noktacıklar) içeren sahnede, 19342 adet poligon var. First Person adlı ikinci demonun aksine Race'de tek geçişli Rendering söz konusu.

Tüm bunların dışında demo içinde

Direct 3D altında, Trilinear Filtered Texture Mapping, Vertex Fog ve Diffuse Gouraud Shading gibi algoritmalar var.

Test platformu:

(VSync kapalı)
PIII 500 işlemci
AsusP2B BX anakart
128Mb SDRAM
8.4 GB IBM IDE sabit disk
40x Pioneer CD Sürücü

Ekran Kartları

		TEKNİK			CHIP PUANLARI						Fiyatı (\$ + KDV)	CHIP'in Yorumu
Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Chipseti	Mimarı	Ram (MB)	Incoming*	Quake*	CHIP 3D Mark*	Viper 6.1*	Ergonomi*	Topl. CHIP Puanı*		
1 Leadtek Winfast S320 II Ultra	Turcom (216) 330 57 83	Nvidia Riva TNT II Ultra	AGP 4x	32	268	215	6377	711	80	69.31	250	Hızlı fakat BIOS güncellemesi gerekiyor
2 Diamond Viper V770 Ultra	Karma, Multimedia (212) 283 30 30, (212) 212 98 50	Nvidia Riva TNT II Ultra	AGP 4x	32	268	190	5649	640	60	66.76	230	Yüksek Direct 3D performansı
3 Matrox Millennium G400 Dual	Turanlı (212) 216 05 20	G400	AGP 2x	32	264	158	5983	308	85	66.09	235	Yüksek 3D Mark performansı
4 Elsa Erazor III	TET (212) 256 36 32	Nvidia Riva TNT II	AGP 4x	32	248	170	5164	717	95	65.72	265	Profesyonel Video Capture olanağı
5 Asus AGP V3800 Ultra	Çiğli Elektronik (212) 273 14 91	Nvidia Riva TNT II Ultra	AGP 4x	32	274	198	4572	640	100	68.43	320	3D gözlük ile beraber geliyor
6 Creative 3D Blaster TNT2 Ultra	Multimedia, Empa, GenpaCom** (212) 212 98 50, (212) 599 30 50	Nvidia Riva TNT II Ultra	AGP 4x	32	281	196	4557	642	70	68.51	245	Ek yazılım yok
7 Leadtek Winfast S3200	Turcom (216) 330 57 83	Nvidia Riva TNT II	AGP 4x	32	249	173	5163	695	80	68.19	220	Yeni sürücülerle daha da hızlı
8 3DFX Voodoo3 3500 TV	Ölçsan (212) 280 97 01	Voodoo3 3500	AGP 2x	16	268	265	5129	231	100	69.07	259	Kartın üzerinde TV Tuner var
9 3D FX Voodoo3 3800	Ölçsan (212) 280 97 01	Voodoo3 3800	AGP 2x	16	256	248	3258	55	80	59	219	Yüksek Quake puanı
10 Gigabyte TNT2	Empa (212) 599 30 50	Nvidia Riva TNT II	AGP 4x	32	271	187	4511	637	50	57.48	193	Yüksek performans/fiyat oranı

* Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Gen-paCom: (212) 288 10 78

Monitörleri Nasıl Test Ettik?

Monitörler hem test kriterleri, hem de bu kriterlerin puanlanması sırasında bizi epey yordu. Sağlıklı bir test için oldukça ayrıntılı bir test prosedürü kullandık.

Teste katılan ürünler öncelikle doğru-batı çizgisinde konumlandırılarak yerin manyetik alanının etkileri ortadan kaldırıldı. Ölçümden önce monitörü bir saat boyunca açık tuttuk. Bu bir saat boyunca çeşitli uygulamalar (genel Windows uygulamaları, oyunlar v.s.) çalıştırdık. Test sırasında 85 Hz ekran tazeleme hızında ve 1024 x 768 çözünürlüğünde çalıştık.

Nokta birleşimi (Convergence) ölçümünde Klein şirketinin CM7AG ölçüm aygıtını kullandık. Bu cihazla ekranın ortasında, dört köşede ve kenarların ortalarında olmak üzere ekranın dokuz farklı yerinde ölçümler gerçekleştirdik. Her ölçümü hem X hem de Y ekseninde yaptık. Dolayısıyla monitör başına 18 nokta birleşimi testi söz konusu. 0.1 mm'den daha düşük sapmalar çok iyi bir monitörün sözkonusu olduğunu ifade ediyor. 0.15 milimetreden daha büyük sapmalar ise belirgin bir şekilde çıplak gözle bile farkedilir ve rahatsız edicidir. Ekran keskinliğinin değerlendirilmesi için yatay ve dikey çizgilerden oluşan tek piksellik bir örneği gözlerimizle değerlendirdik.

Çizgi ne kadar belirgin ve yüksek parlaklıkla gösterilebiliyorsa, monitör de o kadar çok puan alabilirdi. Geometri ve doğrusalıkta ayar düğmeleriyle temiz bir resim ayarlanıp ayarlanamadığını, bu sırada eğik çizgilerin ve dairelerin oluş-

Kullandığımız cihaz yardımıyla her bölge için ideal durumdan ne kadar sapıldığını ölçtük. Bu şekilde monitörün dokuz ayrı yerinde X ve Y eksenlerinde nokta birleşimi ölçümleri yaptık.

şup oluşmadığını kontrol ettik. Bir dizi test görüntüsünden oluşan Geometri testinde, genel olarak test görüntülerindeki şekillerin düzgünlüğünün yanında, tekste dolu bir ekranda yazıların monitörün çeşitli bölgelerinde okunabilirliğini yitirip yitirmediği gibi çeşitli kategoriler vardı. Karmaşık geometri testlerinin içinde Flickering başlığı altında aynı bir test de var.

Bu testte özel bir program, belli test görüntüleriyle çözünürlüğü belirli aralıklarla değiştiriyor. Çözünürlük değişimleri sırasında monitörün ses çıkartıp çıkartmadığı, yeni çözünürlüğe olan adaptasyonu ve geometriyi koruyup koruyamaması gibi kriter başlıkları, Flickering testinin toplam puanını oluşturdu. Flickering ve test görüntülerinden çıkardığımız puan toplamı ile nokta birleşimi ölçümlerinden elde ettiğimiz puanları %50'şerlik ağırlıkla toplayarak genel bir geometri puanı oluşturduk. Bu toplam geometri puanı monitörün genel görüntü kalitesini yansıtan bir puan oldu.

Ergonomi: Görüntü kalitesi herşey demek değil

Monitör seçiminde görüntü kalitesinin önemini kimse yadsıyamaz. Fakat

ilk başta dikkatinizi çekmeyen ama pratikte oldukça önemli olabilecek bir sürü farklı kriter daha var.

Desteklenen çözünürlük ve tazeleme frekansları, nokta aralığı boyutu ve maksimum görülebilir alan gibi kriterleri teker teker puanlayarak Ergonomi başlığı altında topladık.

Ergonomi başlığı altındaki kriterler sadece yukarıda saydıklarımız değil. Monitör üzerinde bulunan hoparlör ya da mikrofon gibi bileşenlerin yanında desteklenen TCO standardı ve menü/tuş kullanımı kolaylığı gibi kriterleri de Ergonomi puanına dahil ettik. Yaygınlaşan USB arabirimi günümüz monitörlerinin çoğu tarafından farklı kombinasyonlarla destekleniyor. Dolayısıyla USB ve klasik D-Sub arayüzüne bir alternatif olan BNC desteği de Ergonomi puanını etkileyen kriterler oldu.

Ayrıca bu kategoriye yansımaz görüntü, iyi yalıtılmış ekran tüpü, kolay kullanım, düğmelerin mantıklı bir şekilde sıralanmış olması, monitörün masaüstünde az yer kaplaması ve kolay kolay masanın üzerinde yerinden oynamaması da dahil ettik.

Toplam CHIP puanını oluştururken geometri puanı %60, Ergonomi puanı ise %40 oranında etkili oldu.

Monitör başına gerçekleştirdiğimiz toplam 18 adet nokta birleşimi ölçümü testimizdeki ana kriterlerden biriydi.

17 inç Monitörler

TEKNİK							CHIP PUANLARI								
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Boyutları (Genişlik x Yükseklik x Derinlik) mm	Ağırlık (kg)	Ekran Diagonal Boyutu	Maksimum Görüntü Alanı	Tüp Tipi	Nokta Aralığı (mm)**	Yatay Frekansı (kHz)*	Düşey Frekansı (kHz)*	Convergence+ Gematriel Puanı*	Ergonomi Puanı*	Topl. CHIP Puanı*	Fiyat (\$ + KDV)	CHIP'in Yorumu
1	ADI Microscan GT56	Hamony (212) 227 17 56	439x441x441	21	17" 43 cm	16" 40.6 cm	Trinitron CRT	0.25	30-95	50-160	61.27	74.00	66.36	515	Toplamda en yüksek performans
2	Sony CPD-G200	Karma, Empa, GenpaCom***	404x413x419	20	17" 43.2 cm	16" 40.6 cm	Trinitron CRT	0.24	30-96	48-120	59.07	70.02	63.73	498	Ergonomik yapı
3	Philips 107 MP	Karma, Boğaziçi***	442x433x500	20.5	17" 43.2 cm	16" 40.6 cm	Dot Pitch	0.22	30-95	50-160	50.43	82.00	63.05	383	Düşük nokta aralığı
4	LG Studioworks 796FTP	Ultek (212) 336 61 00	415x430x435	21	17" 43 cm	16" 40.6 cm	Flat Square	0.24	30-96	50-160	66.36	55.98	62.21	395	Yüksek nokta birleşim oranı
5	Mitsubishi Diamond P71	Ultek (212) 336 61 00	410x406x425	22	17" 45 cm	16" 40 cm	Diamond tron CRT	0.25	30-69	50-130	67.29	50.04	60.38	361	Mükemmel yakın görüntü
6	LG Studioworks 775N	Ultek (212) 336 61 00	410x432x440	15.9	17" 45 cm	16.1" 40.8 cm	Dot Pitch	0.27	30-70	50-160	60.08	57.38	59.08	261	Ücretsiz C600'li hat desteği
7	Sony CPD-200GST	Karma, Empa,	406x432x420	18	17" 43.2 cm	16" 40.6 cm	Trinitron CRT	0.25	30-85	50-120	53.02	63.97	57.64	476	Yerleşik hoparlör ve mikrofön
8	Acer 77C	GenpaCom***	422x458x450	16.5	17" 43 cm	15.9" 40.5 cm	Flat Square	0.27	30-72	50-120	57.33	51.43	54.97	290	En düşük ergonomi puanı
9	Belinea 17" 10 30 70	İhtas (216) 317 96 50	420x442x440	20.5	17" 43 cm	16" 40.6 cm	Dot Pitch	0.25	30-95	50-160	56.22	52.77	54.84	400	Pahalı
10	ADI Microscan 5PD	Koyuncu (212) 213 40 90	415x430x430	16.4	17" 43 cm	16" 40.6 cm	Flat Square	0.26	30-86	50-160	49.00	58.27	52.71	385	Düşük nokta birleşim oranı

■ Sütundaki en iyi değer. * Değerlerin yüksek olması daha iyi. ** Değerlerin düşük olması daha iyi. *** Firmaların telefonları; Karma (212) 233 30 30, Empa (212) 599 30 50, GenpaCom (212) 288 10 78, Boğaziçi (212) 217 29 29

19 inç Monitörler

		TEKNİK					CHIP PUANLARI								
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Boyutları (Genişlik x Yükseklik x Derinlik) mm	Ağırlık (kg)	Ekran Diagonal Boyutu	Maksimum Görüntü Alanı	Tüp Tipi	Nokta Aralığı (mm)**	Yalay Frekansı (kHz)*	Düşey Frekansı (kHz)*	Convergence+ Gematriel Puanı*	Ergonomi Puanı*	Topl. CHIP Puanı*	Fiyat (\$ + KDV)	CHIP'in Yorumu
1	NEC FP 950	GenpaCom (212) 288 10 78	442x456x447	27.5	19" 49.5 cm	18" 45.8 cm	Grid Pitch	0.25	31-110	55-160	67.57	63.29	73.58	855	Mükemmel nokta birleşimi
2	Mitsubishi Diamond Pro	Ultek (212) 336 61 00	454x456x456	26	19" 50 cm	18" 46 cm	Diamond tron CRT	0.25	30-95	50-152	59.42	81.09	68.09	718	Genel toplamda oldukça başarılı
3	EIZO FlexScan F67	Borne (212) 252 08 09	452x455x479	24	19" 50 cm	17.8" 45.3 cm	Flat Square	0.26	30-98	50-160	58.68	73.98	64.79	1053	Pahalı ama başarılı
4	ADI Microscan G66	Hamony (212) 227 17 56	470x483x425	22.5	19" 48.3 cm	18" 45.7 cm	ShortLength CRT	0.26	30-95	50-160	52.07	69.49	59.04	640	Yüksek genel performans
5	Philips 109B	Karma, Boğaziçi***	452x462x420	20.9	19" 48.3 cm	18" 45.7 cm	Dot Pitch	0.22	30-95	50-160	56.22	61.50	58.35	736	En düşük nokta aralığı
6	AOC Spectrum 961A	Pampa (212) 256 65 90	460x503x420	20.3	19" 48.3 cm	18" 45.7 cm	Dot Pitch	0.26	30-95	50-100	62.15	49.97	57.28	432	En uygun fiyat
7	Belinea 19" 10 60 20	Koyuncu (212) 213 40 90	500x480x480	26	19" 48.3 cm	18" 45.7 cm	Dot Pitch	0.26	30-86	50-150	56.15	48.90	53.25	440	Yüksek performans/fiyat oranı
8	ADI Microscan 6P	Hamony (212) 227 17 56	475x483x406	24.8	19" 48.3 cm	18" 45.7 cm	Flat Square	0.26	30-95	50-160	60.08	42.65	53.11	585	Yüksek görüntü kalitesi
9	Likom K9033LD	Borne (212) 252 08 09	465x456x464	23	19" 48.3 cm	18" 45.7 cm	Flat Square	0.25	30-95	50-160	53.52	50.32	62.24	435	Uygun fiyat
10	LG Studioworks 910SC	Ultek (212) 336 61 00	458x473x468	24.3	19" 48.3 cm	18" 45.7 cm	Dot Pitch	0.26	30-100	50-200	48.90	42.15	46.20	461	080010 hatlarıyla ücretsiz destek

■ Sütundaki en iyi değer. * Değerlerin yüksek olması daha iyi. ** Değerlerin düşük olması daha iyi. *** Firmaların telefonları; Karma (212) 233 30 30, Boğaziçi (212) 217 29 29

CD Sürücülerini Nasıl Test Ettik?

Özellikle CD-R, CD-RW ve test amacıyla çizdiğimiz CD'leri okurken takılan CD sürücülerin sayısı hiç te az değil.

Test sırasında CD-Mess adlı programı kullandık. Program, ortalama veri transferi ve erişim zamanını ölçüyor. Kullandığımız diğer bir program, yine aynı kişinin yazdığı CD-Err adlı hata düzeltme ölçümü programı.

CD-Err, hata düzeltme performansını ölçmek için çiziklerle dolu bir CD üzerinde çeşitli okuma testleri yapıyor. Bu testler bittiğinde testin tamamlanması için gereken sürenin kısa olması, o sürücünün hata düzeltme performansının yüksek olduğunu gösteriyor.

CD-ROM sürücülerinde diğer bir test kriterimiz ise Autorun özelliği içeren bir CD'nin sürücü tarafından tanınma süresi. Testte kullandığımız fakat puanlamaya katmadığımız bir test kriteri ise, CD-ROM Drive Analyzer adlı programın sonuçları oldu. Program okuma sırasında sürücünün çıkabildiği maksimum hızı ve düştüğü minimum hızı ölçüyor.

Bu şekilde sürücünün okuma sırasında zorlandığı zaman CD'ye verdiği tepkiyi anlamak mümkün. Bazı sürücüler bu testte minimum değer olarak 0'a kadar düştüler. Yani hiç veri okumadan durdular.

Bazılarıysa kısa bir afallama süresinden sonra hızlanarak yollarına devam ettiler. Bu testi CD-Err hata düzeltme testiyle karıştırmamak gerek. Zira hata düzeltme testi sırasında CD üzerinde ciddi çizikler varken Drive Analyzer programıyla test sırasında temiz bir CD kullandık. Dolayısıyla test programlarının ve sürücülerin önemli ölçüde çizik içeren CD ile temiz CD'ye gösterdiği hata düzeltme ve okuma işlemi her zaman tutarlı olmadı.

Testte kullanılan puanlama yöntemi

Puanlama yaparken ortalama transfer oranının toplam puan üzerinde %45'lik

bir ağırlığı oldu. Erişim süresinin ise toplam puana katkısı %25'ti. Hata düzeltme performansının CHIP puanı üzerinde %20'lik etkisi olan testimizde, Autorun CD tanıma testi için %10'luk bir ağırlık saptadık.

Test Platformu:

Pii 450 128MB SDRAM
Asus P2B BX anakart
8.4 GB IBM IDE sabit disk
Diamond Viper550 ekran kartı

CD Sürücüler

TEKNİK					CHIP PUANLARI							
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Arayış	Hızı	Önbellek (Cache)	Ortalama Veri Transfer Hızı (Kb/s)*	Ortalama Erişim Süresi (ms)**	Hata Düzeltme Performansı**	Autorun CD Tanıma**	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı (S + KDV)	CHIP'in Yorumu
1	Toshiba XM6502B	Karma (212) 233 30 30	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3629.9	76.1	64.9	12	76.81	62	En yüksek ortalama veri transfer hızına sahip
2	Sony CDU4011-10	Pampa (212) 256 65 90 Empa (212) 599 30 50	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3472.1	77.4	64.6	9	76.22	59	Performans/fiyat oranı yüksek
3	Pioneer DR-944	Multimedya (212) 212 98 50	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3493.7	76.8	64.3	10	76.12	62	İyi sayılabilecek okuma hızı
4	Philips PCA402CD	Karma, SKY, Boğaziçi Bilg. (212) 233 30 30, (212) 225 68 08, (212) 217 29 29	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3471.4	80.3	63.4	9	75.93	59	Başarılı hata düzeltme
5	Asus CD-S550	Çiçi Elektronik (212) 273 14 91	IDE Ultra DMA 33	50x	128K	3343.0	71.6	63.2	10	75.87	70	Testteki en iyi erişim süresi ve hata düzeltme performansı
6	LG CRD-8400B	Ulotek (212) 274 56 60	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3519.6	79.6	66.5	9	75.87	54	Okuma kararlılığı çok yüksek
7	Philips PCA402CD	Karma, SKY, Boğaziçi Bilg. (212) 233 30 30, (212) 225 68 08, (212) 217 29 29	IDE Ultra DMA 33	48x	512K	3373.3	94.4	66.1	8	72.55	59	Başarılı hata düzeltme, görüntü
8	Delta OPC-K101	4K Enet (212) 256 38 00, (212) 212 62 21	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3395.1	105.0	63.3	8	72.13	43	Başarılı hata düzeltme
9	Mida LTN-382	Datacube (212) 208 53 11	IDE Ultra DMA 33	40x	128K	3202.3	79.2	71.9	8	71.95	45	En düşük ortalama veri transfer hızına sahip
10	Toshiba XM6402B	Karma (212) 233 30 30	IDE Ultra DMA 33	32x	128K	3454.9	84.9	71.4	12	71.74	55	Okumakta zorlandığı bölgelerde çabuk koparıyor

■ Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi

**ZAMANI
KAZANCA
ÇEVİRİN!**

Artık çevirebilirsiniz...

- MacOS
- Win3.1
- Win95
- WinNT

ÇEVİRMEN

İngilizce'den Türkçe'ye
Bilgisayar Destekli Çeviri Sistemi

45.000 kelimelik kullanıcı tarafından
genişletilebilir genel amaçlı sözlük

35.000 kelimelik kullanıcı tarafından
genişletilebilir; teknik, tıp ve işletme
amaçlı sözlük setleri

İlk yılı ücretsiz, kullanım ve
güncelleştirme desteği

Scanner ve OCR yazılımı ilavesi ile
komple çeviri seti

samtek-itc
ileri teknoloji merkezi a.ş.

Farabi Sk. 31/4 06690 Çankaya / ANKARA
Tel: 0312-467 45 25, Fax: 0312-467 45 24
19 Mayıs Mh. Esin Sk. 9/9 Erenköy
81090 Kozyatağı İSTANBUL
Tel: 0216-467 51 41, Fax: 0216-302 89 52

CHIP TOP 10 Testleri

Yazıcıları Nasıl Test Ettik?

Mürekkep püskürtmeli ve lazer yazıcıları farklı kriterlerle test ettik. Hazırladığımız CHIP Test dökümanları, yazıcıları gerçekten zorladı.

Renkli mürekkep püskürtmeli yazıcılar için toplam sonuç 4 kriterimiz olan metin ve grafik baskı hızı, baskı kalitesi, ayrıca dokümantasyondan aldıkları sonuçlarla hesaplandı. Ağırlıklı yüzdelere sırasıyla %25, %25, %40 ve %10. Test için Windows 98, Star Office 5.0 ve Imaging kullanıldı. **Hız:** Yazıcılar metin, grafik ve fotoğraf değerlendirmesi için üç test dokümanı yazdırıyorlar. Metin hızı, çeşitli yazıtiplerine ve bir de firma logosuna sahip beş sayfalık bir iş mektubu ile ölçüldü.

Mürekkep püskürtmeli yazıcılarda, yazdırma parametrelerinin ayarı, birçok seçenek olduğu için, biraz problemli. Doğrudan bir karşılaştırma yapabilmek için metin baskısında standart kalite için normal kağıt kullandık. Hız ve kalite arasındaki ikilem için en uygun orta yolu bu şekilde bulmaya çalıştık.

Hız ölçümü için StarWriter'da yazdırma görevinin başlatılmasıyla beşinci kağıdın çıkış tepsisinden tamamen çıkması arasındaki süre alındı.

İkinci değerlendirmede hem grafik, hem metin, hem de fotoğraflar içeren bir kombi doküman kullandık. Bu çıktı en yüksek kaliteyle yazdırıldı. Mürekkep püskürtmeli yazıcılarda tabakalı özel kağıt kullandık.

Üçüncü test dokümanı olarak tam sayfalık bir fotoğraf söz konusu. Tüm

yazıcılarda metin baskı hızı değerlendirilmesi için beş sayfalık dokümanın yazdırılma süresi kullanıldı. Grafik çıktı hızı, kombi dokümanın ve fotoğrafın baskı süreleriyle ölçüldü.

Baskı Kalitesi: Baskı kalitesi de metin ve grafik baskı kalitesi olmak üzere iki ayrıldı. Metinde hem beş sayfalık mektuptaki hem de kombi sayfasındaki harfler dikkate alındı.

CHIP, kombi dokümanın yanısıra tam sayfalık maksimum kalitedeki bir fotoğraf baskısını da grafik değerlendirmesi için kullandı. Fotoğraftaki renk geçişleri, keskinlik gibi kriterlere tek tek not verilerek toplam bir puan ortaya çıkarıldı.

Lazer Yazıcılarda Test Kriterleri

Lazer yazıcılarda yeni ve mürekkep püskürtmeli yazıcılardan farklı bir test yöntemi söz konusu. 10 sayfalık bir iş mektubu (Word) ve tek sayfalık bir kombi doküman (Corel Draw) kullanılıyor. Bunlarla baskı hızı ve kalitesi ölçülüyor.

Test platformu

PII450 Asus P2B BX anakart
128MB RAM
8.4Gb IBM EIDE disk
Diamond Viper550 ekran kartı
17" Hitachi CM611ET
36x Pioneer Cd Sürücü

Baskı hızı yazıcı seçiminde oldukça önemli bir rol oynuyor.

Mürekkep Püskürtmeli Yazıcılar

			TEKNİK							CHIP PUANLARI						
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Baskı Hızı s/b (sayfa/dak)	Baskı Hızı renkli (sayfa/dak)	Çözünürlüğü (dpi)	Bağlantı Şekli	Boyutu (mm)	Ağırlığı (kg)	Kartuş Sayısı	Office baskı hızı (sn)**	Resim baskı hızı (sn)**	Resim Kalitesi*	Dokümantasyon*	Topl. CHIP Puanı*	Fiyat (+ KDV)	CHIP'in Yorumu
1	HP 970 CXI	HP (0212) 224 59 25	12	10	600x600	Paralel/USB	440x430x190	0.8	2	160	120	75	85	73.21	340\$ + KDV	Çift yönlü baskı yapılabiliyor
2	Epson Stylus Color 640	Romar (212) 252 08 09	8	4	1140x720	Paralel	162x429x231	5.2	2	152	144	72	85	71.10	77.990.000 TL	Genel olarak yüksek performans
3	Epson Stylus Color 440	Romar (212) 252 08 09	6	2.5	720x720	Paralel	162x429x231	5.2	2	266	131	85	85	70.97	57.990.000 TL	Mükemmel fiyat/performance oranı
4	HP 815C	HP (0212) 224 59 25	8	5	600x600	Paralel, USB	165x446x365	5.5	2	150	157	71	85	69.46	295 \$	Hızlı baskı
5	Lexmark Color JetPrint 3200	Pera (212) 220 04 40	6	2.5	1200x1200	Paralel	208x465x279	3.3	2	193	168	78	80	67.97	165 \$	İyi sayılabilirlik fiyat/performance oranı
6	Xerox Docuprint XJ8C	Xerox (212) 274 93 54	8	4	1200x1200	Paralel	152x432x203	4.2	2	146	292	82	70	65.48	219 \$	Yüksek baskı kalitesi, dokümantasyon yetersiz
7	Lexmark Color JetPrint 5700	Pera (212) 220 04 40	8	4	1200x1200	Paralel	180x425x240	3.8	2	146	268	71	80	62.32	208 \$	Testteki en yüksek ofis baskı hızı
8	Olivetti Artjet 20	İlotek (0212) 222 28 23	10	6	1200x1200	Paralel	210x436x170	4.3	2	229	166	66	60	59.33	365 \$	800'lü hatlarla ücretsiz destek
9	Canon BJC-6000	Hasmak (216) 391 88 00	8	5	1440x720	Paralel	210x436x170	4.3	4	198	325	70	60	54.51	349 \$	Kartuşları ayrı ayrı değiştirilebiliyor
10	Olivetti JP883	İlotek (212) 222 28 23	6	2.5	1200x600	Paralel	405x464x251	4.3	2	160	242	51	60	52.35	150 \$	800'lü hatlarla ücretsiz destek

■ Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi

1500\$'ın Altındaki Lazer Yazıcılar

		TEKNİK							CHIP PUANLARI							
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Baskı Hızı (sayfa/dak)	Çözünürlüğü (dpi)	Ram	Bağlantı Şekli	Boyutu (mm)	Ağırlığı (kg)	Çalışması için geçen süre (sn)**	Office baskı hızı (sn)**	Resim baskı hızı (sn)**	Resim Kalitesi*	Dokümantasyon*	Topl. CHIP Puanı*	Fiyatı (+ KDV)	CHIP'in Yorumu
1	Canon LBP-1760	Hasmak (216) 391 88 00	17	1200	4 MB	Paralel	507x406x346	18	25	47	17	73	75	64.60	1949	En yüksek resim baskı hızı
2	Brother 1660E	GemsaCom (212) 288 10 78	16	1200	8 MB	Paralel, USB, RS-232C	371x326x393	15	16	52	18	73	75	63.6	1267	Yüksek baskı hızı
3	Xerox Docuprint N17	Xerox (212) 274 93 54	12	1200	16 MB	Ethernet 10 Base2, Paralel	442x416x294	18.6	12	53	27	85	70	62.04	1250 \$	Kaliteli ve hızlı baskı
4	Epson EPC-5700	Romar (212) 252 08 09	8	1200	4 MB	Paralel, RS-232C	397x463x251	7.5	19	85	27	82	85	57.90	166.990.000 TL	Zengin dokümantasyon
5	Oki 10ex	Bilgişay (0212) 275 00 20	10	1200	2 MB	Paralel	200x330x377	10	12	70	19	84	75	55.17	784 DM	Yüksek grafik baskı hızı
6	Brother 1050	GemsaCom (212) 288 10 78	10	1200	4 MB	Paralel	330x245x365	7.2	15	75	24	72	70	54.44	565 \$	İyi sayılabilirlik fiyat/performance oranı
7	Panasonic KXP5500	Pancom (212) 274 47 55	6	1200	512 K	Paralel	132x378x287	6.5	19	108	21	75	85	54.18	399 \$	Ofis baskı hızı düşük
8	Lexmark Optra K1220	Pera (212) 220 04 40	12	1200	2 MB	Paralel	286x430x414	17	18	62	33	68	75	62.36	779 \$	Baskı kalitesi düşük
9	Xerox Docuprint P8e	Xerox (212) 274 93 54	8	1200	4 MB	Paralel	345x365x405	7	19	91	28	70	70	50.78	309 \$	Uygun fiyat, genel olarak düşük performans
10	Xerox P1202	Xerox (212) 274 93 54	12	1200	4 MB	Paralel	360x426x220	11	14	62	85	77	70	50.10	675 \$	Yüksek ofis baskı hızı

■ Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi

Tarayıcıları Nasıl Test Ettik?

Masaüstü yayıncılığın gelişmesi ve yaygınlaşmasıyla tarayıcılar ev kullanıcıları için önemli donanımlar arasında yerini aldı.

Tarayıcıları test ederken hız, tarama kalitesi ve dökümantasyon olmak üzere 3 ayrı kriter kullandık. Hız testinde 300dpi ve 600dpi renkli taramanın yanında 600dpi'lik siyah beyaz tarama hızını ölçtük.

Tarama kalitesi için de benzer şekilde 300dpi ve 600dpi renkli taramanın yanında 600dpi'lik siyah beyaz tarama işlemleri gerçekleştirdik ve tarama sonucunda elde edilen resimleri karşılaştırarak puanladık. Bu kriterlerin hepsi toplam puanı %15'erlik oranlarda etkilerken, dökümantasyonun da %10'luk katılımıyla toplam CHIP puanını elde etmiş olduk.

Tarama kalitesini puanlarken kullandığımız fotoğraflar, özel olarak çekilmiş, kaliteli ve farklı renk geçişlerine sahipler. Renk geçişlerindeki farklılıklar ya da dağılımlar tarama kalitesini puanlarken dikkat ettiğimiz kriterler ara-

sında.

Tarayıcıları test ederken hız, tarama kalitesi ve dökümantasyon olmak üzere 3 ayrı kriter kullandık. Hız testinde 300dpi ve 600dpi renkli taramanın yanında 600dpi'lik siyah beyaz tarama hızını ölçtük.

Tarama kalitesi için de benzer şekilde 300dpi ve 600dpi renkli taramanın yanında 600dpi'lik siyah beyaz tarama işlemleri gerçekleştirdik ve tarama sonucunda elde edilen resimleri karşılaştırarak puanladık.

Bu test kriterlerinin hepsi toplam puanı %15'erlik oranlarda etkilerken, dökümantasyonun da %10'luk katılımıyla CHIP puanını elde etmiş olduk. Tarayıcıların tarama kalitesini puanlarken kullandığımız fotoğraflar, özel olarak çekilmiş, kaliteli ve farklı renk geçişlerine sahipler. Renk geçişlerindeki farklılıklar ya da dağılımlar tarama kalitesini

puanlarken dikkat ettiğimiz kriterler arasında.

Tabloda sunduğumuz tarayıcıların ev kullanıcılarına yönelik olabilmesi için, 300 \$'ın altındaki tarayıcıları test ettik.

Test Platformu:

PIII 500
128MB SDRAM
Asus P2B BX anakart
8.4 GB IBM IDE sabit disk
Diamond Viper550 ekran kartı

300\$'ın Altındaki Tarayıcılar

TEKNİK						CHIP PUANLARI											
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Fiziksel Çözünürlüğü	Renk Derinliği (bit)	Bağlantı Şekli	Boyutu (mm)	Ağırlığı (kg)	600 dpi renkli resim tarama hızı (sn)**	300 dpi renkli resim tarama hızı (sn)**	600 dpi S/B resim tarama hızı (sn)**	600 dpi renkli resim tarama kalitesi*	300 dpi renkli resim tarama kalitesi*	600 dpi S/B resim tarama kalitesi**	Dökümantasyon**	Topl. CHIP Puanı*	Fiyat (\$ + KDV)	CHIP'in Yorumu
1	HP Scanjet 3200C	HP (212) 224 50 25	600x1200	30	Paralel	467x310x140	3.7	75	44	34	57.36	74	72.7	60	59.98	131	Yüksek hızla tarama
2	Epson GT-7000	Roncar (212) 252 08 09	600x2400	36	USB	440x320x140	2.2	120	32	60	67.50	73	53.78	85	59.65	289	Özellikle 300 dpi'da çok beğenili
3	HP Scanjet 4200C	HP (212) 224 50 25	600x1200	36	USB	454x280x93	2.8	62	20	78	65.00	70	57.89	60	59.14	252	En yüksek 300 dpi renkli tarama hızı
4	Mustek 1200 CU	Mascim, Multimedia****	600x1200	36	USB	410x268x36	1.9	98	39	45	59.46	79	54.08	70	55.02	89	En hafif tarayıcı
5	Microtek Phantom336CX	Ölçsan (212) 280 97 61	300x600	36	USB	416x264x43	3.5	92	89	30	56.89	65	52.12	80	54.67	99	Hızlı siyah-beyaz tarama
6	Microtek Scanmaker X6	Ölçsan (212) 280 97 61	600x1200	36	USB	439x292x81	5	138	40	80	56.62	75	53.42	85	53.48	192	Genel performansı oldukça iyi
7	Plustek Optic Pro U12	Albim (216) 349 33 51	600x1200	36	USB	420x260x81	2.2	105	42	55	62.5	76	55.97	80	53.03	95	Ortalama performansa sahip
8	IBM Idea Scan 2000	Bilgişag (212) 275 00 20	600x1200	36	USB	450x290x80	3.6	115	56	60	58.28	74	56.14	85	52.39	125	Üzerinde tarama başları var
9	Mustek 600CU	Mascim, Multimedia****	300x600	30	USB	404x268x54	2.3	102	44	51	56.96	74	44.32	70	52.16	92	Yüksek fiyat/performans oranı
10	Primax One Touch 7800	Mascim (212) 212 13 55	600x1200	36	Paralel	440x290x85	2.9	102	50	81	54.14	64	53.78	93	51.84	98	Türkçe destekli dökümantasyon

■ Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi ****Mascim Tel: (212) 212 13 58 Multimedia Tel: (212) 212 98 50

CD Yazıcıları Nasıl Test Ettik?

Başarılı bir kayıt işlemi için CD Writer'ın bireysel başarımı dışında, genel olarak sisteminizin hızlı ve stabil olması şart.

Test sırasında okuma hızı için ortalama veri transferi, maksimum değer ve minimum değer olmak üzere üç ayrı kriter kullandık.

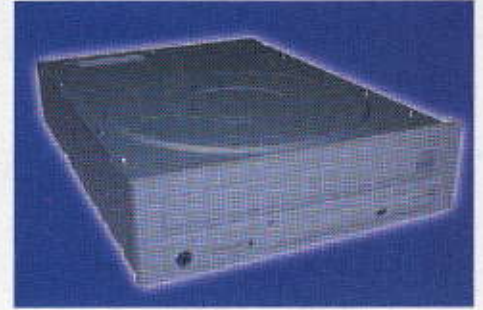
Maksimum değer, okuma sırasında çıkılan tepe noktasını yansıtırken, minimum değer de CD okunurken yazıcının düştüğü en küçük okuma değerini gösteriyor. Bu aşamada belirtmemiz gereken önemli bir konu, ortalama veri transferinin bu iki değerlerin ortalaması alınarak oluşturulmadığı.

Çünkü her iki değer de belli bir süreçten bağımsız uç değerler. Yani 10 dakikalık bir okuma testinde, yazıcı 10 saniye boyunca 700Kb/sn veri aktarımı yaparken, 9 dakika 50saniye boyunca 1200kb/sn ya da üzeri veri aktarımı yapmış olabilir. Bu aşamada, bu değerlerin ortalaması, ortalama veri transferini yansıtmış olmaz. Maksimum ve minimum değerlerin verilmesi, daha çok

CD'nin okunması sırasında yazıcının CD'ye gösterdiği reaksiyonu anlatmak içindir.

Ortalama veri transferi ise, adından da anlaşılabilirce üzere yazıcının zamana bağımlı olarak gösterdiği veri aktarım performansını yansıtır. Buradaki her üç kriterin sayısal olarak büyük olması arzu edilir.

Yazıcıların kaydetme başarımını ölçmek için Audio ve Data olmak üzere iki ayrı format kullandık. Kayıt/kopyalama testi için Audio ve Data CD'lerini kopyaladık ve çıkan süreyi puan olarak teste dahil ettik. Bu testlerde çıkan sürenin mümkün olduğu kadar az olması istenir. Veri erişimi ve CPU kullanımı ise, isimleri üzerlerinde kriterler. Her iki değer de küçük olması, performansın da yüksek olması anlamına geliyor. Toplam Chip puanını hesaplamak için kullandığımız ağırlıklı notlama sistemi,

yüzde 25 veri kaydı, yüzde 25 Audio kaydı, yüzde 20 ortalama transfer oranı, yüzde 10 dokümantasyon, yüzde 15 veri erişim süresi ve yüzde 5 işlemci kullanımı şeklinde oldu.

Test Platformu:

PII 450 128MB SDRAM
Asus P2B BX anakart
8.4 GB IBM IDE sabit disk
Diamond Viper550 ekran kartı
40x Pioneer CD sürücü

CD Yazıcılar

TEKNİK						CHIP PUANLARI										
	Marka, Model	Distribütör Firma, Telefon	Arabirimi	RW/Yazma/Okuma	Önbellek (Cache)	Transfer Hızı maksimum (Kb/s)*	Transfer Hızı minimum (Kb/s)*	Ortalama Veri Transfer Hızı (Kb/s)*	Ortalama Erişim Süresi (ms)**	CPU Kullanımı**	Audio-CD (dk) (73.44 min)**	Data-CD (dk) (73.44 min)**	Dokümantasyon*	Topl. CHIP Puanı	Fiyatı (\$ + KDV)	CHIP'in Yorumu
1	Sony CRX 120E-RP	Pampa (212) 256 65 90 Empa (212) 599 30 50	IDE	4/4/24	2MB	3354	1196	2867	106	2.87	22.23	10.40	9	67.8	360	En iyi veri transfer hızı ve erişimine sahip
2	Sony CRX 100E-RP	Pampa (212) 256 65 90 Empa (212) 599 30 50	IDE	2/4/24	1MB	3200	1554	2668	111	3.06	22.34	10.50	9	67.65	299	Yüksek performans
3	HP 8200i	Karmia (212) 233 30 30 HP (212) 224 59 25	IDE	4/4/24	2MB	2260	0	2426	115	3.40	22.36	10.40	10	65.45	347	En iyi dokümantasyon
4	Ricoh MP 7040A-OP	Ufotek (212) 274 36 60	IDE	4/4/20	2MB	2543	1216	2523	123	3.32	16.46	15.32	8	66.99	399	Yüksek okuma ve yazma hızı
5	LG CED 8042B	Ufotek (212) 274 36 60	IDE	2/4/24	2MB	3412	1312	2578	131.4	3.02	21.20	17.38	7	54.96	230	Uygun fiyat
6	Mitsumi CR 4802 TE	Karmia, Empa*** (212) 233 30 30	IDE	2/4/8	2MB	1197	827	1197	169	3.16	15.40	15.38	9	63.78	317	Genel olarak yüksek performans
7	HP 8100i	Karmia (212) 233 30 30 HP (212) 224 59 25	IDE	2/4/24	1MB	1990	323	1783	113	3.26	24.50	16.50	10	58.26	454	Düşük veri erişim süresi, pahalı
8	Yamaha 4416E	Multimedia SKY***	IDE	4/4/16	2MB	1297	939	960	161	3.18	17.15	15.47	7	49.02	389	Ortalamanın üzerinde performans
9	Philips CDRW400	Boğaziçi Bilgisayar, SKY***	IDE	4/4/16	2MB	1290	576	971	320	2.71	17.38	21.20	8	43.60	435	Düşük CPU kullanımı
10	Creative Blaster2224	GenpaCom, Empa, Multimedia***	IDE	2/2/24	2MB	1812	0	1809	150	3.44	32.03	33.30	6	38.0	315	Veri erişim hızı yüksek

■ Sütundaki en iyi değer * Değerlerin yüksek olması daha iyi ** Değerlerin düşük olması daha iyi *** Firmaların telefonları: Empa (212) 599 30 50, GenpaCom (212) 288 10 78, Boğaziçi (212) 217 29 29, SKY: (212) 225 68 08, Multimedia: (212) 212 98 50

Yazılım'da bu ay

Yazılım İnceleme

Çeşitli yazılım ürünlerinin incelenmesi, ayrıntılı açıklamalar ve yorumlar. Sf. 148

Hatasız Yazılım Olmaz

Office kullanıcılarının korkulu rüyası en çok karşılaşılan Bug'lar ve çözümleri Sf. 162

Windows Kısayolları

Pratik kısayollar sayesinde Windows'u çok daha hızlı ve verimli bir şekilde kullanabilirsiniz Sf. 168

Word'de Tam Kontrol

Word'ün Sürüm Yönetimi ile belgenin gelişme aşamalarını göz önünde tutun Sf. 180

En Kolay Linux

WinLinux'u Windows altında kurun, masaüstündeki simgesini çift tıklayın ve Linux karşınızda Sf. 188

Linux Kursu Bölüm 3

Linux kursu XWindows, KDE ve Linux altında ICQ kurulumu ile devam ediyor Sf. 192

Aynın Shareware'leri

Sizler için seçtiğimiz bu ayın en iyi shareware programlarının tanıtımı ve püf noktaları Sf. 202

Lotus Notes

Güçlü ve Güvenilir Notlar

Notes R5, aralarında cc:Mail ve Lotus Organizer da bulunan Lotus ürünlerinin en yaygın, kullanım özellikleri göz önüne alınarak geliştirilmiş.

Endüstrideki gelişmiş elektronik posta, takvim işlevleri, grup zaman çizelgeleri, Web tarama ve bilgi yönetimi olanakları, isteğe bağlı uyarlanabilir tek bir kullanıcı arabiriminde, Lotus Notes'ta ortaya çıkıyor. Dünyanın önde gelen e-mail sistemi olarak öne çıkan Lotus Notes, güvenilirlik, sağlamlık, ölçeklenebilirlik ve kolay yönetilebilirlik gibi, finans dünyasının ihtiyacı olan özellikleri sunarken, aynı zamanda satış temsilcileri ve yöneticiler için taşınabilirlik olanağı da sağlıyor.

Tek programda toplanmış özellikler

Lotus Notes R5 kolay kullanımı ve arabirimi sayesinde Web'de dolaşmadan e-mail hizmetlerine kadar her türlü olanağı sunuyor. Aynı zamanda Notes uygulamaları çalıştırılabilir ya da ekipteki diğer kişilerin boş zamanları incelenerek planlama yapılabilir.

"Hoşgeldiniz" sayfası sayesinde, e-mail'lerden takip edilen şirketlerin hisselerine ve sporla ilgili haberlere kadar her şey, Notes'un açılmasıyla birlikte ekrana getirilebilir.

İsteğe bağlı olarak düzenlenebilen bu sayfaya yeniden erişmek için ise tek bir tıklama yeterli oluyor. Notes'un kullanımı kolaylaştırılan arabirimi sayesinde e-mail ayarları hızla yapılabilir ve sihirbazlar sayesinde yeni e-mail hesapları sisteme eklenebilir.

Ayrıca Web'de dolaşmak

için ayrı bir Web tarayıcısına da ihtiyaç duymuyorsunuz. Notes, sahip olduğu Web tarayıcısı ile Notes'tan çıkmadan aynı arayüz üzerinden Internet'te dolaşmanıza imkan sağlayacaktır.

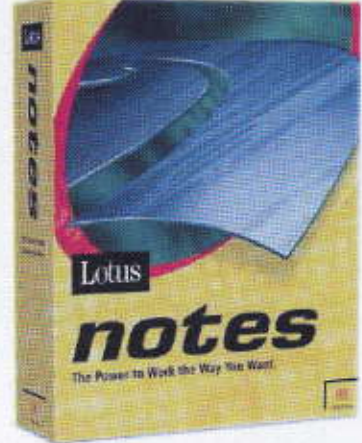
R5 ile birlikte gelen görev çubuğu Notes'ta birden fazla uygulama ve veri tabanı kullanıcıları için büyük kolaylık sağlıyor.

Notes'un en önemli özelliklerinden biri güçlülüğü ve güvenliliğinin tam olması. Notes'taki kullanıcı tanımlamaları, haklar ve yetkiler bu konuda gerekli güvenliği sağlıyor. Lotus Notes üzerindeki bilgi kişisel bilgisayardan veya PDA denilen ufak el tipi aygıtlarla kolayca transfer edilebiliyor. Böylece kullanıcı mesaj kutusunu, randevularını ve adres defterini istediğinde elinin altında tutabiliyor.

Bilgilere her yerden kolay ulaşım

Lightweight Directory Catalogue (LDAP) desteği, tüm bir şirketin personel klasiği yetkilerinin sıkıştırılmış bir şekilde Notes üzerine taşınmasını kolaylaştırıyor. Böylece ofis dışında bile tüm adres defteri bilgilerine kolayca erişilebiliyor.

Kısaca Lotus Notes, işletmelerde ancak farklı birkaç uygulama ile yapılabilecek işleri tek bir çatı altında topluyor. Ayrıca Lotus Domino uygulamalarını çalıştırmak için mutlaka bir Notes istemciye gerek de olmuyor. Ancak bu uygulamalara ulaşmanın en hızlı yolu ise tabii ki

yine de Notes istemcisi kullanılmaktan geçiyor.

Notes R5'in istemcisinin desteklediği standartlar içinde e-mail standartları olarak POP3, IMAP4 ve LDAP v3 Internet mail desteği ve içerik standartları olarak da MIME, S/MIME, HTML, NNTP, Java, JavaScript ve X.509 sertifikaları yer alıyor. Program Windows 95, Windows 98 ve Windows NT 4.0 Workstation dışında Mac PowerPC 7.6 ve 8.5 platformlarında çalışabiliyor.

Ürün Bilgisi

Lotus Notes

Bilgi için : Lotus

Tel : (212) 317 17 17

Tel : (212) 278 04 37

Fiyatı : Firmayı arayınız

- ⊕ En yaygın kolay kullanım özellikleri dikkate alınarak geliştirilmiş
- ⊕ Dahili Web tarayıcısı bulunuyor.
- ⊕ Notes istemciye gerek duyulmuyor.
- ⊕ Kişisel bilgiler PDA denilen ufak el tipi aygıtlarla kolayca transfer edilebiliyor
- ⊕ Lightweight Directory Catalog (LDAP) desteği

Saperion

Doküman Yönetimi ve Arşiv

Bilgisayar ortamına geçirilen binlerce dokümanın güvenli bir şekilde saklanması ve tekrar sağlıklı bir şekilde ulaşılabilmesi için iyi bir seçim.

WIN!DMS Data Management Systems adlı şirket tarafından hazırlanan güçlü bir doküman yönetimi ve arşiv programı olan SAPERION, Türkiye'de Sertaş tarafından satılıyor. Program ile kayıtlarınızı ister kendi veri tabanı (ISAM) üzerinde, isterseniz de dilediğiniz bir veri tabanı (Microsoft SQL, Oracle, Informix vb) üzerinde tutabiliyor-

ya MS-Exchange, cc-mail, MS-mail ve MAPI-mail sistemleri ile ilişkilendirerek Internet ortamında güvenli bir şekilde kullanılabiliyor.

Sistem yöneticisinin işi artık daha kolay

Program içinde yer alan "The Workflow Event Management" seçeneği ile sistem yöneticileri kolaylıkla iş prosedürlerini otomatige-

modülü ise ihtiyaçlarınızı karşılayacak şekilde manuel ve Batch tarama, kalite kontrolü, tekrar tarama, belirli bir olayın akabinde yapısı önceden hazırlanmış bir belgenin oluşturulması için tekrar ayarlanabiliyor. Program birçok üretim seviyesinde tarama yapabilen Fujitsu, Kodak, Epson gibi tarayıcı için destek de sunuyor.

Dahili OCR ve barkod tanıma, otomatik indeksleme ve belge besleme (ADF) ve çift yönlü tarama desteği de programın diğer artılarını oluşturuyor. Yapışkan notlar, işaretleme, oklar, damga gibi yardımcı araçların yanında, Black Cover isimindeki güvenlik özelliği de belgenin belirli bölümlerini yetkili olmayanlardan saklıyor. SAPERION, Word, Excel, Corel Draw ve multimedia dosya formatlarının yönetilmesine ve arşivlenmesine olanak sağlıyor. E-mail'ler de doğrudan arşivlenebiliyor.

Daha başarılı aramalar için

Check In ve Check Out özellikleri elektronik dosyaların yönetimini sağlıyor. Tam metin arama ise dosya içeriklerinin otomatik indekslenmesine dayanıyor. Belgeler üzerinde yapılan değişiklikleri geriye doğru sırsız olarak tutarak orijinal belgenin içeriği de korunabiliyor. Arşiv için sayfa düzeyinde güvenlik sağlıyor ve sistem sorumlusu böylece SAPERION içinde gerçekleştirilen her aktiviteden haberdar olabiliyor. Program

çok güçlü bir içsel veri tabanına sahip. Bunun sayesinde geniş veri setleri kullanılabilirken, başarılı arama işlemleri de gerçekleştirilebiliyor. Oracle, SQL Server, Informix, Sybase gibi SQL veri tabanları için ODBC desteği de yer alıyor. Dahili form editörü kullanıcıların rahatlıkla ve serbestçe indeks ve arama formları hazırlamalarına imkan tanıyor.

Bilgisayar çıkışlarının Laser Disk'e yazılması ile yüksek oranda maddi tasarruf sağlanabiliyor. Aynı zamanda bu yöntemle dış uygulamalar tarafından verilere ulaşım ve yönetilmesi açısından da gözle görülebilir bir gelişme sağlanabiliyor. SAPERION veriyi inceleyerek indekslenmiş herhangi bir bilgiyi açabiliyor.

Böylece arşivleme tamamen otomatik bir hal almış oluyor. Sıkıştırma ile oldukça pahalı olan depolama yerinden de tasarruf sağlanabiliyor. Bilginin gönderilmesi ve işlenmesi Off-peak saatlerde yapılacak şekilde de planlanabiliyor. Belgeler her zaman orijinal olarak basılmaya hazır halde tutuluyorlar.

Türü ne olursa olsun uygun şekilde belgeler ile uğraşıyorsanız ve bunları arşivlemeniz gerekiyorsa bu program işleminizi çok kolaylaştıracak.

Ürün Bilgisi

Saperion

Bilgi için : Sertaş A.Ş.

Tel : (232) 457 43 00

Faks : (232) 433 68 13

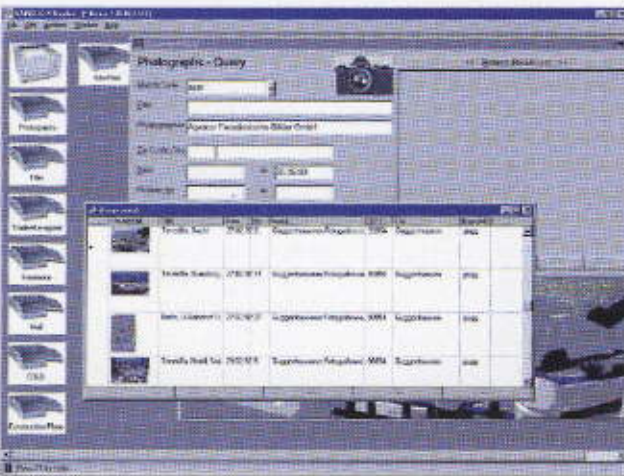
Fiyatı : Uygulamaya göre değişiyor

➕ Kayıtlar geniş bir veri

tabanı yelpazesinde saklanabiliyor

➕ Verilerin korunmasında yüksek güvenlik

➕ Sorgulama sonrasında, bilgiler Internet ortamında da kullanılabiliyor.

SAPERION, Word, Excel, Corel Draw gibi dosya formatlarının yanında resim dosyalarını da arşivleyebiliyor.

sunuz. Bunlar aynı anda birden fazla media (disk, optik disk, tape) üzerine de yazılabiliyor ve erişilebilmeniz sağlanıyor. Kayıt sınırı ise sadece diskinizin kapasitesi ile sınırlanıyor. Verileriniz programda ilk önce güvenlik mantığıyla, en yüksek güvenlik mekanizmaları ile korunuyor. Tanımladığımız filtreler ile kayıtlara istediğiniz formatta erişebiliyorsunuz ve bu kayıtlar üzerinde kullanıcılara verilen yetkiler dahilinde silme ve değiştirme gibi işlemler yaptırabiliyorsunuz. Ayrıca sorgulama sonrası bilgiler, Intranet ortamında ve-

bağlayabilirler, belgeleri yönlendirebilirler ve e-mail'ları eklentileri ile gönderebilirler.

Ayrıca VBA'ya çok benzeyen, kullanımı çok kolay olan bir makro dili ile de kendi makrolarınızı yazarak SAPERION'u daha da geliştirmiş ve verimli bir biçimde kullanılabiliyorsunuz.

Herhangi bir hazır makro belirli bir olay karşısında çalışmak için de seçilebiliyor ve bu makrolar özel DLL'ler içindeki Windows API ve fonksiyonlarını da kullanabiliyorlar.

SAPERION'un Imaging

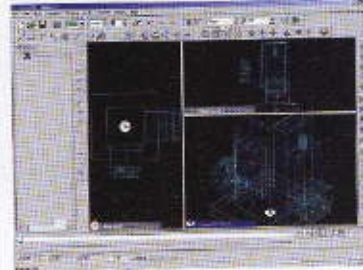
EdgeCAM

Tasarımcılar Tezgah Başına

Genel anlamda manuel olarak programlanması mümkün olmayan veya çok sayıda değişken parça içeren imalat sanayinde, parçaların hızlı ve hatasız olarak işlenebilmesi için, bilgisayar kontrollü imalat tezgahlarına otomatik CNC kod üreten yazılımlara CAM yazılımları adı verilir. İşte yine bu amaçla Pathtrace Engineering fadlı şirket tarafından geliştirilmiş olan bu CAM yazılımının Türkiye'de satışını Altar Teknoloji gerçekleştiriyor.

İmalata yönelik değişikliklerin kolay yapılabilmesi ve farklı kontrol sistemli tezgahlar arasında esnek CNC kod üretme yeteneğinin olması bu tür yazılımların diğer en önemli avantajları arasında sa-

yılabilir. EdgeCAM yazılımının CAD bölümü 3 boyutlu katı, yüzey, tel kafes modelleme ve ölçülendirme işlemlerini yapabilirken, CAM bölümü ise 2.5 eksen ile 5 eksen

İstenirse OpenGL ve DirectX desteği kullanılması da mümkün.

arasındaki freze tezgahlarına, 2-4, C & Y eksenli tornalara ve 2-4 eksen tel erozyon tezgahlarına otomatik CNC kodlar üretebiliyor. EdgeCAM ayrıca diğer CAD sis-

temlerinden IGES, VDA, PAR, DWG formatlarında dosyaları kayıpsız açabilme yeteneğine de sahip.

Genel olarak CNC kod üretilecek parçaların 3 boyutlu modelleri (Katı, yüzey, tel kafes) herhangi bir CAD programından veya yazılımın kendi CAD modelleme özellikleri kullanılarak modellenir. Ardından uygun tezgahın postprosesörü seçilerek takım yolları oluşturulur.

Oluşturulan takım yolları gerçek anlamda kesme simülasyonu özelliği kullanılarak kontrol edilir ve ardından G kodlarına çevrilir. EdgeCAM ile birlikte gelen RS232 bağlantı arayüzü yazılımı ise

CNC tezgah ile bilgisayar arasında bağlantı sağlayarak işte bu CNC kodların tezgaha yüklenmesini sağlayacaktır. Programın en önemli özelliklerinden biri de CNC kodlarının doğrulamasını yapabilmesi. Böylece kullanıcı üretilen son makine parçası ile orijinal tasarlanan model arasında bir karşılaştırma yapabiliyor.

Ürün Bilgisi

EdgeCAM

Bilgi için : Altar Teknoloji
Tel : (312) 419 82 98
Faks : (216) 325 80 23
Fiyatı : 2500 ile 14.000\$ arasında değişiyor

- Tasarım penceresinde OpenGL desteği
- Tekrar düzenlenebilir araç çubukları
- Hazır grafik araçları kütüphanesi
- Otomatik katı model sağlama

Bambam'ın Türkçe Dünyası

Bambam Yine Sahnede

İnteraktif Bilgisayar tarafından hazırlanan bilgisayar destekli eğitim serisi olan Bambam bu sefer de karşınıza Türkçe eğitim CD'si ile çıkıyor. Seri boyunca küçük kullanıcılara sürekli yol gösteren artık iyice alıştığımız sevimli Bambam karakteri bu sefer de ilkököl 1, 2 ve 3. sınıf öğrencilerine Türkçe konusunda yol göstermeye çalışıyor.

Bu seviye sınıflar için hazırlanmış olan interaktif eğitim programı öğrencilerin sınıfta öğrendikleri Türkçe dersi konularını, bilgisayarlarında eğlenceli bir şekilde pekiştirmelerine yardımcı oluyor.

Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretim programında belirlenen genel ve özel amaçlara uygun olarak hazırlanan bu

program, görsel olarak çekici multimedia öğeleri ile de bu müfredatı destekliyor. Bu görselliğin yanında, öğrencilerin ana dillerini doğru güzel ve verimli bir şekilde kullanmaları için gerekli olan tüm dilbilgisi ve imla kurallarını da bünyesinde barındırıyor. Program bu temel dilbilgisi ve imla kurallarını eğlenceli bir şekilde öğretmenin yanında, öğrencilerin kelime dağarcıklarını zenginleştirme amacını da güdüyor.

Bir CD'de gelen ürün, konular, ders, alıştırmalar ve test bölümlerinden oluşuyor. Konu anlatım bölümlerinin yanında, öğrencilerin yaparken öğrendiklerini pekiştirebilecekleri 60'ı aşkın etkileşimli alıştırmalar ve oyun da yer ve-

rilmiş. Üstelik Macromedia ile hazırlanmış bu ürün çalışabilmek için çok yüksek bir konfigürasyona ihtiyaç da duymuyor. Neredeyse artık her evde bulunabilecek bir konfigürasyon olan minimum Pentium 120 işlemci, 16 MB RAM, CD-ROM ve sesleri duyabilmek için de bir ses kartı yeterli oluyor. Eğer çocuğunuz bilgisayar başından ayrılmıyorsa, ona en sevdiği ortamda ders çalışabilme olanağı sunan bu programı göz önünde bulundurun.

Ürün Bilgisi

Bambam'ın Dünyası

Bilgi için : Interaktif Bilg.
Tel : (212) 219 32 23
Faks : (212) 219 32 24
Fiyatı : 40\$ + KDV

- M.E. Bakanlığı müfredatına uygun
- 60'ı aşkın etkileşimli alıştırmalar ve oyun
- Düşük sistem gereksinimi

Hatasız Program Olmaz

AZ-PS / Ufuk Yamanlıçoğlu uyumun@chip.com.tr

Microsoft'un Web sayfasında Support bölümünde "Bug" ifadesini arattığınızda hiçbir sonuç bulunamıyor. "Bug" kelimesi anlaşılan Microsoft'ta tabu olarak görülüyor. Bu arada yeri gelmişken pek az kullanıcının bildiği Microsoft Türkiye Destek Hattı telefon numarasını verelim: 275 24 66. Bu hizmetten Microsoft Masaüstü Uygulamaları ve Kişisel İşletim sistemlerinin son iki sürümlerine sahip lisanslı ve kayıtlı kullanıcılar faydalanabiliyor. İlk 90 gün aldığınız destek için ücret ödemiyorsunuz. Ayrıca Microsoft kullanıcılarının birbirlerine yardım edebildiği bir haber sunucusu da hizmete açılmış durumda, bu sunucuya <http://www.microsoft.com/turkiye/destek/newsgroups.htm> adresinden

üye olabilirsiniz. Diğer Microsoft destek hizmetleri hakkında <http://www.microsoft.com/turkiye/destek/default.asp> adresinden bilgi alabilir, kişisel problemlerinizin çözümünü de <http://www.microsoft.com/turkiye/destek/kisisel/> adresindeki (çoğunluğu İngilizce) bilgi bankalarında arayabilirsiniz.

Hiçbir uygulama yazılımı aslında hatasız değildir

Maalesef yazılımlardaki Bug'lar bir istisna değil artık bir kural gibi oldu. Programların aday sürümlerinin yüzbinlerce Beta Tester ile yapılan hata ayıklama testleri bile yazılımlarda Bug bulunması gerçeğini ortadan kaldıramıyor. Milyonlarca PC kullanıcısının sahip olduğu konfigürasyon ve kurulum çeşitliliği bu şekilde kestirilemiyor. Bunun üzerinde bir de zaman baskısı ekleniyor.

Rakiplerden daha hızlı olabilmek için üreticiler piyasaya öylesine ürünler sürüyor ki, daha Beta aşamalarında. Üreticiler ayrıca bilinen Bug'ları temizlemek de istemiyorlar, zira kodda yapılacak bir değişiklik beraberinde başka yeni Bug'ları da getirebiliyor – "minor bug"larda (kü-

Microsoft her ne kadar reklamlarında aksini iddia etse de yeni Office paketinde de bir çok hata mevcut. CHIP en sık karşılaşılan Bug'ların üstesinden nasıl gelebileceğinizi açıklıyor.

çük hatalar) risk oldukça fazladır.

Bu bağlamda hatasız bir yazılım asla olamayacaktır. Bir programın ilk sürümünü (Windows 98 Second Edition gibi) satın almayanlar bu yüzden daha güvende olacaktır. Üreticiler çoğunlukla ilk yarım yılda ürünlerinde büyük değişiklikler yapıyor – Microsoft burada bir istisna değil. Ancak Office 2000 için ilk servis paketinin ne zaman çıkacağı henüz belli değil.

Tüm hatalarına rağmen Office 2000 daha sağlam

Office 97 sayısız program hatasıyla adından çokça söz ettirirken, Office 2000 onun yanında "kadı kıza" gibi kalıyor, kusurlarına rağmen çok daha stabil çalışıyor. Yine de arada bir zamanınıza mal olacak hata fonksiyonları ile karşılaşmak olası. Mesela Office 2000 kurulmak istemeyebilir, ya da tablonuzun yarısı bir anda uçurebilir.

Acil durumlarda imdadınıza yetişebilmesi için Office 2000'in en beter hatalarını ve sinir bozucu problemlerini analiz edip mümkün olduğunca çözümler bulmaya çalıştık.

Özetle...

- Yazılımlardaki Bug gerçeği ve Microsoft teknik destek servisleri
- Office 2000 kurulum, Word tasarım ve dilbilgisi hataları
- Excel'de tablo sorgulama problemleri, çözüm önerileri ve CHIP'çuları

Office 2000 Kurulumunda Sorun

Kurulumda yetersiz disk alanı hata mesajı

Hata: Çoğunlukla Office 2000'i, işletim sistemiyle aynı disk partitionuna kurmamak daha mantıklıdır. Ancak kurulum programı bu durumda bazen "yeterli bellek alanı" olmadığı için kurulum işlemini yarıda kesebilir. Zira Office 2000, Internet Explorer 5.0'ı (yaklaşık 80 MB) daima işletim sisteminin bulunduğu disk bölümüne yükler, kalan diğer bileşenler başka bir sürücüye yüklense bile.

Çözüm: Bu hata mesajını engellemek için IE 5.0'ı manuel olarak Office kurulumundan önce C:\ diskimize kurabilir, ya da kurulum sırasında ("Özel" seçeneğiyle) bu Browser'ın yüklenmemesini sağlayabilirsiniz.

Yerel veya ağ dizinlerinde kurulumun kesilmesi

Hata: Network'lerde ya da büyük sabit diskleri olan bilgisayarlarda, ofis paketine sonradan bazı bileşenler eklemek için Setup CD'sindeki kurulum dosyalarını yerel ya da ağ dizinlerinden birine kopyalamak ve kurulumu daha sonra bu dizinlerden çalıştırmak, önemli ölçüde zaman tasarrufu sağlayacaktır. Ancak bazen "Command line option syntax error" gibi bir hata mesajıyla karşılaşabilirsiniz. Bunun nedeni Office'in Setup dosyalarının bulunduğu dizin adını kabul etmemesidir.

Çözüm: Kurulum programı boşluk işareti içeren dizin adlarında sorun çıkarır. "O2Ksetup" gibi bir dizin adı kullanırsanız bir sorun çıkmaz.

Kısayol çubuğu Update sonrası güncellenmiyor

Hata: Office 2000 güncellemesinden sonra bilgisayarınız halen Office 97'nin eski kısayol çubuğunu göstermeye devam edebilir.

Böyle bir durumda Setup, Start (Başlangıç) dizinindeki eski kısayolu silip yenisini oluşturmayı "unutmuştur".

Çözüm: Başlat menüsünün (C:\Windows\Start Menu) "Programlar" alt dizinindeki "Başlangıç" dizinindeki eski Office kısayolunu silin. Daha sonra "Başlat / Programlar / Microsoft Office Tools" ile "Microsoft Office Shortcut Bar"ı çalıştırın. Bilgisayarın her açılışında Office kısayol çubuğunun yüklenilmesini isteyip istemediğiniz ile ilgili soruya olumlu cevap verin.

Word 2000 Tablo ve Tasarım Problemleri

Import sonrası satır sekmeleri kayıyor

Hata: Word 2000'e terfi edenler genelde eski Word dokümanlarını kullanmaya devam ederler. Bu durumda hiç de hoş olmayan sürprizlerle karşılaşmak olası: Satır sekmeleri orijinal dokümana göre kaymalar gösterebilir. Bu şekilde Word 2000'de binbir emekle hazırladığınız sayfa tasarımları berbat olabilir.

Çözüm: Bu problemin nedeni "Tools - Options - Compatibility" altında bulunan bir seçenek. Bu pencerede "Use printer metrics to lay out document" se-

çeneğini işaretliyse iptal edin. Böylece Word'ün değişik yazıcı sürücülerinden kaynaklanan bu problemi çözmüş olursunuz.

Tablonun alt bölümü ekranda kayboluyor

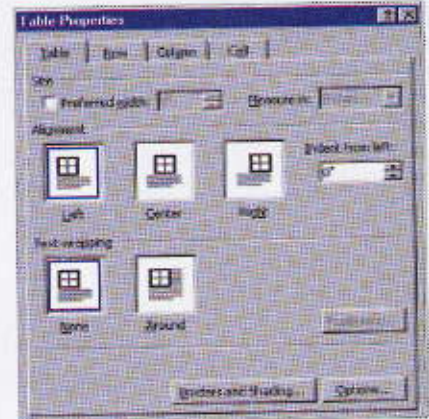
Hata: Normalde Word'de uzun tablolar sonraki sayfaya kayar. Yeni bir fonksiyonla tüm bir tabloyu fare ile taşıyabilirsiniz. Ancak tabloyu bu yeni özellikte taşıdığınızda tablo sayfa sonunda bitirmiş gibi görünür.

Çözüm: Word, serbestçe yerleştirilmiş bir tablonun etrafının metinle kaplı olacağını varsayar. "Table Properties"de bu keyfi değişikliği geri alabilirsiniz. "Text wrapping" alanında "None" seçeneğini işaretleyin.

Baskıda adres alanlarının yerleri kayıyor

Hata: Seri baskılar için adres bilgilerini zarfa sıgacak şekilde biçimlendirmek oldukça zahmetli bir iş. Word 2000 sağma bir şekilde kendi yaptığınız biçimlendirmeleri kullanmıyor, ana doküman standart şablonları kullanmaya devam ediyor.

Çözüm: Ana dokümanda pozisyon çer-

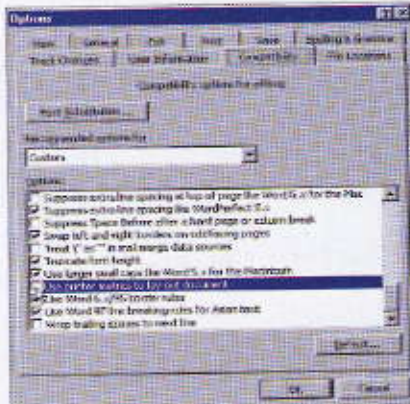

Tablonun alt bölümünün kaybolmaması için tablonun etrafı boş kalmalıdır.

çevesini değiştirin. Bunun için adres metnine tıklayın, böylece güncel pozisyon çerçevesi görüntülenecektir. "Format" menüsünden "Frame" seçeneğine tıklayın, şimdi adres alanının çerçevesini istediğiniz gibi değiştirebilirsiniz. "OK" düğmesine tıklayarak ana dokümana geri dönersiniz, artık değişiklikler hemen uygulanır.

Türkçe okunabilirlik istatistikleri nerede?

Hata: Office 2000'in "Türkçe" sürümünde Türkçe yazım denetimi mevcut. ▶

Eski dokümanlarla uyumluluk sağlama yüzünden satır sekmeleri kayabilir. Bu yüzden bu seçeneği iptal olacaktır.

Ancak bu yazım denetimi de %100 doğru değil, yanlış olduğunu iddia ettiği kelimeler aslında doğru, yanlış yazdıklarınız da doğru kabul edilebiliyor. Ayrıca İngilizce belgelere uygulanan "Okunabilirlik istatistikleri" maalesef Türkçe dokümanlarda çalışmıyor. Bu fonksiyon yerelleştirilememiş.

Anlaşılan Microsoft Türkiye, Türkçe dilbilgisi kurallarının altından kalkamamış ve bu fonksiyonu olduğu gibi bırakmış. Dokümanın dilini Türkçe olarak ayarladığınızda Türkçe Office 2000'de bile Dilbilgisi ayarlarına giremiyorsunuz. Doğal olarak bu problemin çözümü şimdilik yok.

Eklenen Excel tabloları çok küçük görünüyor

Hata: Panoya (Clipboard) bir Excel tablosu kopyalayıp Word 2000'de bir metne yapıştırdığınızda Word görüntüyü on satır ve yedi sütun olarak kısıtlar, asıl tablonun kaç satır ve sütundan oluştuğunu dikkate almaz.

Çözüm: Başka bir ekleme yöntemi ile bu problemin üstesinden gelebilirsiniz. Tabloyu Excel'de açın ve Word belgesine kopyalamak istediğiniz tüm satırları işaretleyin. [Ctrl]+[C] tuş kombinasyonu ile seçili tüm veriler panoya kopyalanır. Word 2000'e geçin ve [Ctrl]+[V] ile verileri Word dokümanına yapıştırın.

Readability Statistics	
Counts	
Words	842
Characters	4798
Paragraphs	130
Sentences	37
Averages	
Sentences per Paragraph	2.0
Words per Sentence	7.0
Characters per Word	5.0
Readability	
Passive Sentences	2%
Flesch Reading Ease	59.1
Flesch-Kincaid Grade Level	6.7

Okunabilirlik istatistikleri sadece İngilizce belgelere hesaplanabiliyor, anlaşılan Microsoft Türkçe dilbilgisinin altından kalkamamış.

Excel Herşeyi Kaydetmek İstemiyor

Otomatik kaydetmede ayarlar değişmiyor

Hata: Bu program hatasına karşı Microsoft'un kendisi bile sizi uyarıyor. "AutoSave" program seçeneğini "Tools" menüsünden "Add-Ins" seçeneği ile Office CD'sinden yüklemek mümkün. Bu modül Word'deki gibi belge içeriklerini otomatik olarak belli aralık-

nız ya da otomatik kaydetmek için bu eklentiye kullanmaktan vazgeçeceksiniz.

Açık olmayan tablolar güncellemeyi engelliyor

Hata: Excel 2000'de bir tablonun hücre işaretçilerini kaynak tablonun hücre içeriklerine atamak mümkün. İleride kaynak tabloda hücre içeriklerini değiştirdiğinizde Excel normalde bu hücre ile ilişkilendirilmiş diğer tablolardaki hücre içeriklerini de değiştirmelidir. Ancak bu tablolar bu sırada açık değilse bu değişiklikler yapılmıyor.

Çözüm: Bu yöntemle veri kayıplarının veya yanlışlıklarının önüne geçmek istiyorsanız doğrudan hücre işaretçisi [C4 gibi] yerine sembolik isimler kullanın. Bunları kaynak tabloda "Insert - Name - Define" ile tanımlayabilirsiniz. İkinci tabloda "[Tab1.xls] Tablo1!Test" gibi bir ifadeyle "Tab1.xls" tablosunun "Test"

As" ile rahatlıkla kaydedebiliyorlardı. Ancak MS Query 2000 bu komutla sadece sorgu ayarlarının bir güvenlik kopyasını kaydediyor, sonuçları kaydetmiyor.

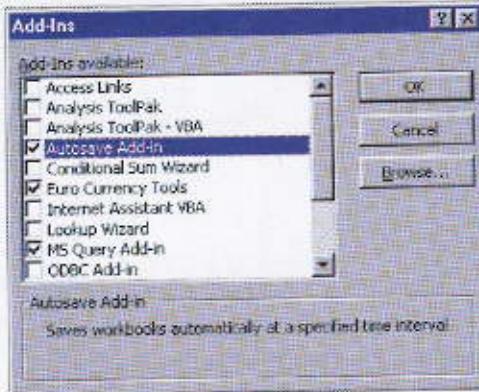
Çözüm: Excel'de bu problemi şu şekilde çözebilirsiniz: Yeni bir Workbook (çalışma kitabı) oluşturun ve Excel 2000'de MS Query'yi "Data - Get External Data - New Database Query" ile çalıştırın. Verilerin kaynağını belirttikten sonra MS Query açılacaktır.

Şimdi tüm veriyi "File - Return Data to Microsoft Excel" ile Spreadsheet'e aktarın. Son olarak da sorgu yapısını MS Query'de ve sorgu içeriklerini de Excel'de kaydedin.

HTML tablosunun boyutu Excel'de artıyor

Hata: Bir tabloyu Web sayfası olarak kaydettiğinizde ve bunu daha sonra sıkça güncellediğinizde dosyanın, içeriğinden bağımsız olarak boyutunun arttığını görürsünüz. Bunun nedeni şudur: Excel 2000, tablonun her kaydedilişinde "yanlışlıkla" dosyanın <HEAD> Tag'ı üzerine boş bir satır ekler. Sık kaydeden biriyse bu şekilde dosya boyutunda zamanla birkaç Byte artış olur ve Web sayfanız daha geç yüklenir.

Çözüm: Web sayfanızın ziyaretçilerinin tablo sayfalarını izlerken gereksiz her Byte'tan tasarruf etmelerini istiyorsanız gereksiz boş satırları kendiniz Notepad gibi bir editörle silin. □

Excel 2000'de "AutoSave" eklentisini (Add-In) kurabilirsiniz. Ancak dikkat: Bu modül kişisel ayarlarınızı dikkate almıyor

larla kaydediyor. Normalde her Microsoft Excel 2000 kullanıcı için mantıklı bir ayardır bu.

Bu Add-In'i (eklenti) kurduğunuzda Excel kapanırken maalesef "Tools - AutoSave" penceresindeki tüm ayarları "unutuyor". Bir sonraki açılışta Excel yine standart ayarları kullanıyor.

Çözüm: Şu anda maalesef bu problem için bir çözüm yok. Ya Microsoft'un standart ayarları ile çalışmaya alışacaksınız

hücrelerine bir link koyabilirsiniz. Bu şekilde ikinci tablo kapalı olsa bile güncellemeler hatasız olarak gerçekleşecektir.

MS Query sorguları tam kaydedilmiyor

Hata: MS Query'de yapılan konseptiyonel bir değişiklik özellikle profesyonel kullanıcıları rahatsız ediyor: Excel'den verilerini MS Query ile değerlendirenler sorgularını daha önce "Save

Windows'u Daha Hızlı Kullanın

Fare olmadan Windows'u kullanabiliyor musunuz? Kimse böyle birşeyi rüyasında bile görmez. Ancak hız konusunda kısayol tuş kombinasyonlarının kullanımı rakipsizdir. CHIP bu yazıda tüm pratik kısa yolları gösteriyor.

Ali Sirmayan asirim@yahoo.com

Windows'u fare ile kullanmak oldukça kolaydır. Genellikle fonksiyonları ikonlardan anlaşılır ve sol fare tuşu tıklanarak ilgili komut çalıştırılır. Ancak sıkça kullanılan komutlarda fare zahmetli oluyor. Ve on parmak yazı yazabilenler ise klavyeden fareye uzanana kadar çok fazla zaman kaybediyorlar.

Klavye ile kestirme tuş kombinasyonları

Bu nedenle fare kullanımı yerine tuş kombinasyonlarını kullanmak çok man-

lıklı bir alternatifi: Eller klavye üzerinde kalır, tepki süresi kısılır ve derin menü yapıları içinde gizlenmiş komutlar elinizin altındadır. Eklem sorunu yaşayan insanlar kollara daha az yük bindiğini söylüyorlar- bu da demek oluyor ki klavye kullanımı çok daha ergonomik.

Windows, kullanımı hızlandıran ve kolaylaştıran bir dizi kısayol sunuyor. Yandaki kutuda kesinlikle kullanmanızı önerdiğimiz tuş kombinasyonlarını bulacaksınız. Bu komutlar o kadar sık kullanılıyor ki bu kısayolları ezberlemenize gerçekten değer.

Diğer sayfalarda Windows ve Windows uyumlu uygulamalarda kullanılan tüm kısayolları bulacaksınız. Sık kullandığınız komutların kısayollarını seçin.

İkisini de kullanmak en iyi çözüm

Elbette Windows 95'i de fare olmadan kullanmak mümkün. Ancak fareni-

z çalıştığı sürece bu kadar ileriye gitmenize gerek yok. Windows'u verimli ve hızlı kullanmak için fare ve klavye kombinasyonunu kullanın, çünkü bazen

Her Zaman İhtiyacınız Olan 13 Kısa Yol

Kullanmak istediğiniz herhangi bir menüyü doğrudan çağırmak	[Alt] + [alt]
Kopyalamak	[Ctrl] + [C]
Kesmek	[Ctrl] + [X]
Yapıştırmak	[Ctrl] + [V]
Tümünü seç	[Ctrl] + [A]
Bul	[Ctrl] + [F]
Genel	[Ctrl] + [Z]
Kaydet	[Ctrl] + [S]
Yeni pencere aç	[Ctrl] + [N]
Açık uygulamalar arasında geçiş yap	[Ctrl] + [Tab]
Başlat menüsünü aç	[Ctrl] + [Esc]
Uygulamaları, Windows'u kapatmak	[Alt] + [F4]

Özetle...

- Fare yerine klavye kullanarak Windows ve uygulamalarında maksimum verim almanın "kısayolları"
- Kıssadan hisse Windows, Desktop ve Explorer için en kullanışlı kısayollar
- Farenizi hızlandırmanın puf noktaları

Drag&Drop ile hedefe kısa yoldan daha çabuk varabilirsiniz. Fare ve tuş kombinasyonunu birlikte kullandığınızda, Windows'u tam verimle kullanabilirsiniz. Böylelikle Explorer'da büyük bir

klasör yapısı içinde aradığınız klasörün başlangıç harflerini girerek yolunuzu daha hızlı bulursunuz. Bunu takiben kopyalamaları fare ile yapabilirsiniz. Bir fonksiyonu gerçekleştirmenin birden

fazla yolu varsa, kendi tecrübelerimize göre en kısası olduğunu düşündüklerimizi listeye ekledik. Yazının son iki sayfasında fare kullanımını nasıl hızlandırabileceğinizi göreceksiniz.

Windows 95/98

Bu tuşlar Windows'un tüm alanlarında çalışıyor

Bir uygulamanın menu çubuğunu aktive eder. Ok tuşlarıyla tek tek menüleri ve komutları yönetebilir ve Enter tuşuyla çalıştırabilirsiniz.

Komutları çağırmak altı çizili harfleri kullanarak daha hızlı olur.

Alt veya **F10**

Menü seçeneğini doğrudan çağırmak

Alt + menü seçeneğinin altı çizilmiş harfi

Güncel uygulama penceresinin sistem menüsünü görüntülemek

Alt + **F10**

Güncel alt pencerenin sistem menüsünü görüntülemek

Alt + **F4**

Bir programın güncel alt penceresini kapatmak

Alt + **F4**

Uygulamaları sonlandırmak

Ctrl + **Alt** + **F4**

Alt pencereler arasında geçiş yapmak

Ctrl + **Alt** + **F3**

İstisna: Word 6.0 kullandığı

Ctrl + **F3**

Yardım çağırmak

F1

Seçilen eleman için konteks menüsü çağırmak

Ctrl + **F10** veya Windows klavyesindeki **Win** amblemi

Başlat menüsünü çağırmak

Ctrl + **Esc** veya Windows klavyesindeki **Win**

En son kullanılan uygulamaya geçiş

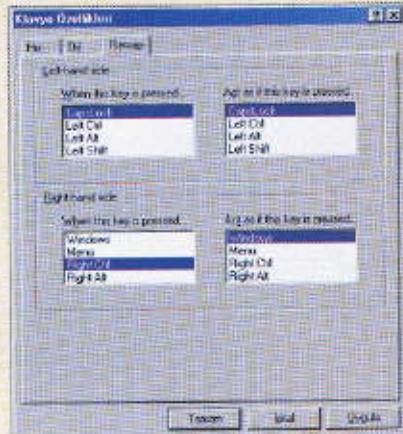
Alt + **Tab**

CHIPucu 1

Herkes İçin Windows 95 Tuşları

Bir klavyenin sadece Windows tuşları yok diye onu bir kenara atmanız gerekmiyor elbette. Remap aracı ile sağ Ctrl ve alt tuşları Windows 95 tuşları haline geliyorlar. Yapmanız gereken tek şey programı sağ fare tıklaması ile INF dosyası üzerine kurmak, böylece Denetim Masasında klavye özellikleri kayıt kartına bir yenisi eklenecek. Buradan özel tuşlara değişik fonksiyonlar tanımlayabilirsiniz.

Kesnel Toys sadece Windows 95 için tasarlanmış. Windows 98 altında gerçi çalışması öngörülmemiş ama yine de kurup kullanabiliyorsunuz.

Dilediğiniz tuşu tanımlayın: Microsoft Kernel-Toys'un Remap aracı ile eski klavyelere Windows tuşlarını simüle ettirebilirsiniz

Windows 95/98

Bu tuşlar Windows'un tüm alanlarında çalışıyor

Uygulamalar arasında geçiş yapmak

Alt + **Tab**

Uygulamalar arasında geriye doğru geçiş yapmak

Alt + **Shift** + **Tab**

Kopyalamak

Ctrl + **C**

Kesmek

Ctrl + **X**

Yapıştır

Ctrl + **V**

Geri al

Ctrl + **Z**

Kaydet

Ctrl + **S**

Yazdır

Ctrl + **P**

Silmek

Del

Geri alınmaz silme

Ctrl + **Shift** + **Del**

Satırı veya bir alanın başına gelmek

Home

Satırı veya bir alanın sonuna gelmek

End

Bir dokümanın başlangıcına gelmek

Ctrl + **Home**

Bir dokümanın sonuna gelmek

Ctrl + **End**

Bir sayfa geriye dönmek

Alt + **Left Arrow**

Bir sayfa ileri gitmek

Alt + **Right Arrow**

İletişim Alanlarını Tuşlarla Kullanmak

Güncel işlemi bitirmek

Alt + **F4**

İlgili elemanlarda sol fare tuşu ile

Left Button

tıklamaya eşdeğerdir

Left Button

İletişim alanı üzerinde komutu çalıştır

Alt + altı çizili harf

Seçilmiş düğmeyi tıklamak

Left Button

Seçenekler arasında ilerlemek

Right Arrow

Kayıt kartları arasında ilerlemek

Ctrl + **Right Arrow**

Seçenekler arasında geriye gitmek

Ctrl + **Left Arrow**

Kayıt kartları arasında geriye gitmek

Ctrl + **Shift** + **Right Arrow**

"Farklı Kaydet" veya "Aç" iletişim kutularından üst

Alt

klasör alanlarını açmak

Alt

"Farklı kaydet" veya "Aç" iletişim kutuları içinde

Alt

arama iletişim kutusunu açmak

Alt

"Farklı Kaydet" veya "Aç" iletişim kutularını açmak

Alt + **U**

Drop Down listesini açmak

Alt + **U**

Bir iletişim veya Drop-Down alanını hiçbir işlem

Alt

yapmadan kapatır

Alt

Yardım menüsünü başlatır (eğer varsa)

Nesne üzerine sağ tıklama veya **Ctrl** + **F**

Görev Çubuğunu Kullanmak

Görev çubuğunu arka planda otomatik olarak açmak/kapatmak

Görev çubuğu üzerinde **Ctrl**, **Alt**, **Esc**

Görev çubuğunda saati göstermek/ gizlemek

Görev çubuğu üzerinde **Ctrl**, **Alt**, **S**, **Esc**

Açık pencereleri alt alta dizmek

Görev çubuğu üzerinde **Ctrl**, **Alt**

Açık pencereleri yan yana dizmek

Görev çubuğu üzerinde **Ctrl**, **Alt**

Tüm pencereleri küçültmek

Görev çubuğu üzerinde **Ctrl**, **Alt**

Sol masa üstü komutunu geri al

Görev çubuğu üzerinde **Ctrl**, **Alt**

Windows 95/98

Fareyi Daha Verimli Kullanın

Bir elemanın özelliklerini göstermek	Alt + Çift tıklama
Bir nesne (bir dosya) kopyalamak	Sürüklerken Ctrl 'yi basılı tutun
Bir nesneyi taşımak	Sürüklerken Ctrl tuşunu basılı tutun
Bir nesneyle işlemlendirmek	Sürüklerken Ctrl + Y tuşlarını basılı tutun
Nesneyi bıraktıktan sonra bir konteks menüsü belirir ve çeşitli (taşımak, kopyalamak, kısa yol yaratmak ve iptal) seçenekler sunar	Shift sürükleyin
Resim ile pencere arasında geçiş	Pencere çubuğunu çift tıklayın
Explorer'da başlangıç menüsünü açmak	Başlangıç ikonu üzerinde Shift tıklayın
Alternatif bir konteks menüsü açar. Dosya türü kayıtlı olsa bile "Birlikte Aç" komutunu içerir	Shift + Dosya üzerine sağ tıklama
Elemanı içerik olarak bulunduran yeni bir Explorer penceresi açar	Shift + sürücü üzerine çift tıklama

Windows Tuşları ile Erişim

Başlangıç menüsünü gösterir	Ctrl
Explorer'ı çalıştırır	Alt + E
"Bul" iletişim penceresini açar	Alt + F
"Bul / Bilgisayar" iletişim penceresini açar	Ctrl + Alt + F
Tüm pencereleri simge durumuna küçültür veya "önceki büyü"ye getirir	Alt + Q
Tüm pencereleri minimize eder	Alt + M
Tüm küçültme işlemlerini geri alır	Ctrl + Alt + Q
"Çalıştır" penceresini açar	Alt + R
Görev çubuğu düğmeleri arasında geçiş yapar	Alt + Esc
"Aygıt Yöneticisi" (Sistem Özellikleri) penceresini açar	Alt + U
Windows yardımı gösterir	Alt + H
Explorer veya masa üstünde basılan harf ile başlayan bir sonraki elemanı seçer	Alt + Harf

Masaüstü ve İşletim Sistemi İçin Tuşlar

Bu kombinasyon seçilmiş bir elemanın özelliklerini gösterir. DOS penceresinde bu tuş dizisi tam ekran durumuna getirilir	Alt + F4
Windows görüntüsünü Clipboard'a kaydeder	Alt + Print
Bir resim işleme programı ile Screenshot üzerinde çalışmaya devam edebilirsiniz	Alt + Print
Sadece güncel pencerenin Screenshot'unu alır	Alt + Print
Otomatik başlama fonksiyonunu engeller, böylece Audio CD'ler ve veri CD'lerinin programı başladıktan otomatik çalışması da engellenmiş olur	CD'yi takarken Alt + Print basılı tutun
"Bul" penceresini açar	Alt + F
Görev çubuğunun özelliklerini açar	Ctrl + Alt + Esc , Alt + Esc , Alt + Tab
Taskmanager'ı çağırır. İki defa basıldığında bilgisayar yeniden başlar	Ctrl + Alt + Del

Explorer'ı Daha Hızlı Kullanmak

Explorer'ı Bilgisayarım penceresinde açmak	Bilgisayarım simgesine Shift tıklayın
Klasörün bir alt seviyesini gösterir	Alt + Down Arrow
Girdiğiniz harfle başlayan ilk klasöre geçiş	Dilediğiniz klasörün ilk harfi

Windows 95/98

Explorer'ı Daha Hızlı Kullanmak

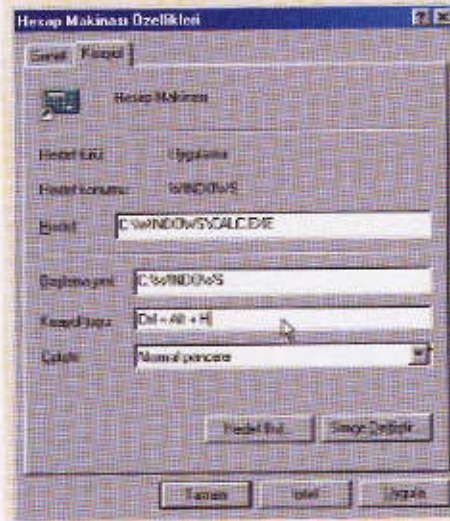
Alt klasörleri veya seçimi açmak	Alt + Down Arrow
Alt klasörleri veya seçimi kapatmak	Alt + Up Arrow
Güncel klasör altındaki alt klasörleri görmek	Alt + Down Arrow
Güncel klasörün tüm alt klasörlerini görmek	Alt + Down Arrow
Güncel klasör altındaki bütün alt klasörleri görmek	Alt + Down Arrow
Görüntüyü güncelleme	F5
Adresler, sol ve sağ pencere arasında geçiş	F6
Seçilmiş bir elemanın ismini değiştirmek	F2
Seçili dizini ve tüm alt dizinleri kapatmak (sadece birçok pencere açıkta)	Alt + Up Arrow veya "Kapat" düğmesine tıklayın
Önceki bir görünüme geri dönme	Alt + Left Arrow
Önceki bir görünüme ileri gitme	Alt + Right Arrow
Büyük simgeler	Alt + Left Arrow
Küçük simgeler	Alt + Right Arrow
Liste	Alt + Left Arrow
Ayrıntılar için	Alt + Left Arrow
Dosya ve klasörleri aynı görür	Ayrıntılar görünümünden "Adı" listesi alanı başlığına Shift tıklayın
Dosya ve klasörleri boyutlarına göre dize	Ayrıntılar görünümünden "Boyut" başlığına Shift tıklayın
(tekrar tıklanıldığında diziliş sırasını değiştirir)	

CHIPucu 2

Kendi Kısayollarınızı Tanımlayın

Hesap makinesi gibi bazı programlar hep el altında olmayı gerektirir. Windows burada kısayollar ile bağlantıları kurmayı sağlıyor. Bunun için bir kısayolun "Özellikler"ini düzenlemeli ve kısayol tuşuna dilediğiniz kombinasyonu yazmalısınız - artık programınızı tuşlar üzerinden çalıştırabileceksiniz. Ancak programlar tarafından kullanılan tuş kombinasyonunun önceliği olduğu için, tanımladığınız kısayolları dikkatli seçin.

Hesap makinesi için alttaki resimdeki gibi bir kısayol tuşu tanımlarsanız istediğiniz anda çabucak bu tuş kombinasyonu ile Hesap Makinesini çalıştırabilirsiniz.

El yapımı: Kullanıcı tarafından tanımlanan kısayollar ile programları hemen çalıştırmak mümkün. Örneğin hesap makinesi her zaman elinizin altındaymış gibi.

Windows 95/98

Explorer'ı Daha Hızlı Kullanmak

Dosya ve klasörleri türüne göre dize (tekrar tıkladığınızda sırayı değiştirir)

Aynılar
görünümündeyken "F4"
kısmi üzerinde

Dosya ve Klasörleri tarih sırasına göre dize (Tekrar tıkladığınızda sırayı değiştirir)

Ayrıntılar
görünümündeyken
"Değiştirilme" kısmı üzerinde

Internet Explorer'ı Tuşlarla Yönetmek

Bir sonraki Hotspot'a (link, resim dosyası, Frame, liste) geçmek

Bir önceki link, resim dosyası, Frame, listeye geçmek

+

İşaretili linke bağlanmak

Enter

Sonraki Web sayfasına geçmek

+

Son Web sayfasına geçmek

+

Bir linkin konteksi (kısayol) menüsünü açar

+

Bir sonraki Frame'e geçmek

+

Önceki Frame'e geçmek

+ +

Sayfa başına doğru yukarı çıkmak

tuşu

Sayfa sonuna doğru inmek

tuşu

Sayfa sayfa yukarı çıkmak

Sayfa sayfa aşağı inmek

Sayfa başına gelmek

Sayfa sonuna gelmek

Sayfayı güncellemek

Sayfa ile tam ekran görünümü arasında geçiş

Geçmişte yapılanları görmek (History)

+

Favori sayfaları düzenlemek

+

Windows 95/98

Internet Explorer'ı Tuşlarla Yönetmek

Bir sayfanın yüklenmesini ıptal etmek

Yeni sayfa açmak

+

Yeni pencere açmak

+

Güncel sayfayı kaydetmek

+

Frame veya sayfayı basmak

+

Linki başka bir pencerede açmak

+

Windows'u Tuşlar Üzerinden Başlatmak

Bilgisayarı Boot sürecini durdur

Durdurulan Boot işlemini devam ettirir

BIOS Setup'u açar

+ veya

Windows kurulumundan önce kurulan işletim sistemini başlatır (silinebilmiştir)

Windows'u güvenli kipte başlatır. Windows Autopex bat ve Config.sys'i atlar ve sadece VGA sürücüsünü yükler, ancak ağ sürücülerini değil. Bu mod ile PC'nizin problemleri olduğunda bile çalışabilirsiniz.

MS DOS'u başlangıç dosyaları olmadan,

+

sıkıştırılmış sürücüler için sürücülerle başlatır

+

MS DOS'u başlangıç dosyaları ve sıkıştırılmış

+

sürücüler için sürücü olmadan başlatır

Ağ sürücülerinin de bulunduğu güvenli kip

Çeşitli Boot seçenekleri sunan başlangıç

veya

menüsünü açar

Açılış sürecinde her komutun sorgulanması

seçeneğini çalıştır

Her sürücü ve fonksiyon tek tek yüklenebilir

+

Başlangıçta (Autostart) grubundan programların

yüklenmesini engeller

Drag & Drop

Bir nesne (dosya) kopyalamak

Sürüklerken 'u basılı tutun

Bir nesneyi (dosyayı) taşımak

Sürüklerken 'ı basılı tutun

Nesne ile ilişkilendirmek

Sürüklerken ve 'ı basılı tutun

Sürükle ve bırakıyanda kesmek (nesne otomatik olarak eski yerine döner)

basılı tutun, bırak

Bir nesneyi (bir dosyayı) taşımak, kopyalamak veya ilişkilendirmek- seçilen menüye göre

ile çekin

Explorer'ı Verimli Kullanmak

Arka arkaya gelen nesneleri seçmek

Birinci nesne üzerine ile tıklayın, + (son nesne üzerinde)

Birbirinden bağımsız nesneleri seçmek

+ (nesneler üzerine)

Seçme işlemini geri alma (seçilen diğer nesneler kalır)

+ (nesne üzerine)

Dosya ve klasörleri isme göre ayır

Ayrıntılı görünümde dosya ismi üzerine ile tıklayın

Dosya ve klasörleri boyutlarına göre ayır

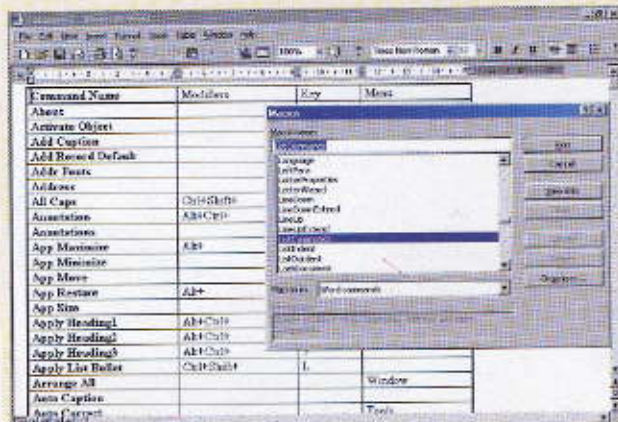
Ayrıntılı görünümde boyut üzerine ile tıklayın

CHIPucu 3

Word 97 Kısayollarını Listeletir

"Araçlar/ Makro/ Makrolar"ı seçin. "Makro yeri"nden "makro komutları"nı seçin. Yukarıdaki listeden "Komutları listele"yi seçin. "Çalıştır"ı tıkladığınızda son bir sorgu belirecektir, burada güncel menü ve klavye ayarları ile tüm Word komutları arasında karar vermeniz gerekiyor.

Resim altı: Bir makro ile Word'de bütün tuş kombinasyonlarını bir doküman altında toplayabilirsiniz.

tüüaikaiüka
kaükak

Windows 95/98

Internet Explorer'i Tuşlarla Yönetmek

Dosya ve klasörleri dosya isimlerine göre ayır

Ayrıntılı görünümde tür üzerine ile tıklayın

Dosya ve klasörleri tarihe göre ayır

Ayrıntılı görünümde tarih üzerine ile tıklayın

Explorer'i Verimli Kullanmak

Bir elemanın özelliklerini göstermek

+ klasör üzerine çift tık

Dosyayı özel bir programla açmak

Dosya üzerine ile tıklayın, + dosya üzerine birlikte aç

Klasörü içerik olmak üzere yeni bir Explorer penceresi açar

+ klasör üzerine çift tıkla

A sürücüsündeki diskeni formatlamak

A sürücüsü üzerine ile tıkla,

Masaüstü İçin Kısa Yollar

Nesneleri tamamıyla silmek (geni dönüşüm kutusunu atmadan)

Nesne üzerine tıklayın, + ile

Masaüstüne yeni nesne kaydetmek

Masaüstünde ile tıklayın, "Yeni", seçeneklerden biri: "Klasör, Word dosyası, Excel dosyası, vb.

Görev Çubuğunu Kullanmak

Görev çubuğunda saati görüntüleme/gizleme

Görev çubuğu üzerine ile tıklayın, , , enter

Açık pencereleri alt alta dizmek

Görev çubuğu tıklayın,

Açık pencereleri yan yana dizmek

Görev çubuğu üzerinde tıklayın,

Tüm pencereleri küçültmek

Görev çubuğu üzerinde tıklayın,

Son masaüstü komutunu geri almak

Görev çubuğu üzerinde tıklayın,

Windows 98: Görev çubuğundaki uygulamaları kullanmak (sol fare tıklaması yeterli olur)

Görev çubuğu üzerinde uygulamayı ile tıklayın

Windows 95/98

Internet Explorer'i Tuşlarla Yönetmek

Dosyayı belli bir programla açmak

Dosyayı programın görev çubuğundaki simgesi üzerine taşıyın

Başlat menüsünü Explorer'da açar

Başlat simgesi üzerine tıklayın,

Görev çubuğunu gizlemek (Görev çubuğu sadece fare ile üzerine gelindiğinde ekranın alt kenarında belirir)

Görev çubuğu üzerinde tıklayın,

Görev çubuğu her zaman üstte

Görev çubuğu üzerinde tıklayın,

Büyütmek, Küçültmek

Tüm ekran ve pencere arasında geçiş

Pencere çubuğunu çift tıklayın

Uygulamaları küçültmek (sadece Windows 98 de)

Görev çubuğundaki uygulamaya tıklayın

Internet Üzerinde Daha Kolay

Netscape Navigator: Linki yeni bir pencere içinde açar

Link üzerine ile tıklayın,

Internet Explorer: Linki yeni bir pencere içinde açar

+ Link üzerine tıklayın

Word

Kelimeyi seçmek

çift tıklayın

Paragrafı seçmek

üç defa tıklayın

Alan seçmek

İmleci seçeceğiniz alanın başına getirin, seçilecek alanın sonuna +

Alt alta duran metin bloklarını seçmek

+ basılı tutularak metin alanı üzerinden geçin

Metin pasajının Drag & Drop'unun iptal edilmesi

basılı tutun, bırakın

Tüm açık pencereleri kapatmak

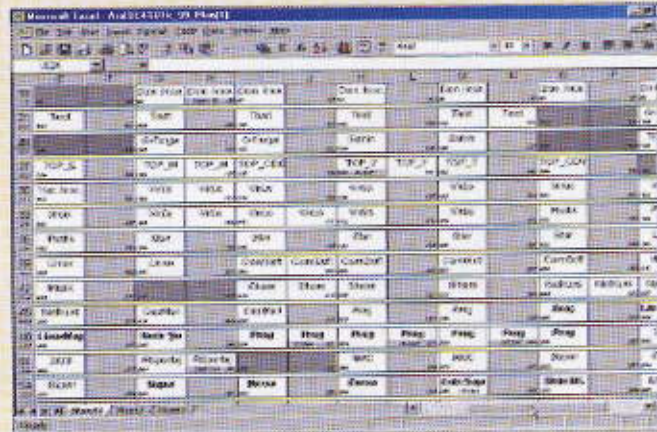
+ ile "Dosya / Tümünü Kapat" seçin

CHIPucu 5

İki boyutlu Scroll

Satırları kaydırabileceğiniz döner tekerleği olan farelerde satır kaydırmasını en fazla üç ile sınırlandırmanızı öneririz. Yüksek değerlerde daha hızlı Scroll ederken, bir yandan da tam isabet edemediğiniz için zaman kaybedersiniz. Yatay kaydırmada imleci uygulamanın alt tarafındaki kaydırma çubuğu üzerine getirip hareket ettirir.

Bu şekilde kaydırma çubuklarını kullanarak her iki yönde iki boyutlu Scroll yapabilirsiniz. Excel, Word, Browser gibi uygulamalarda bu özellik çok işinize yarayacak.

Yatay kaydırma: Scrolling Wheel yukarı ve aşağı, kaydırma çubuğundaki imleçle sağa ve sola da hareket eder.

Farenizi Hızlandırın

"Basit ve iyi" PC faresinin parolasıdır, hız bu farenin avantajları arasında yoktur. Eğer ısrarla fare kullanmayı tercih edenlerdenseniz, merak etmeyin, burada da kısa yollardan yararlanabilirsiniz.

Doug Engelbart'ın bir bakış açısı var: Bilgisayarla çalışmak daha kolay olmalı, nesneler ve kodlar elle yerleştirilebilir. Sonuç olarak Stanford Research Enstitüsü'nün geliştiricisi olan Engelbart 1964 yılında tüm bilgisayar farelerinin ilk prototipini hazırladı: Alt tarafında dönen bir top ve üzerinde bir kullanma düğmesi olan bir tahta kutu (bu ilk farenin bir resmini www.bootstrap.org/history/photos/img0001.jpg adresinde görebilirsiniz).

Aneak farenin kendini kabul ettirmesi PC ve Macintosh bilgisayarların pazara girmesiyle birlikte '80'li yıllarda gerçekleşti. Apple ilk günden beri hep tek tuşlu fare yolunu izledi. Windows ise götü-

nüm ve fonksiyon açısından fare kullanımını sürekli geliştirdi. Kullanıcılar çeşitli biçimler, az ya da çok tuşlar ve tekerlek arasında seçim hakkına sahipler.

Fare kısayollarını (bkz. bir sonraki sayfa) kullanırken en yeni modele sahip olmanız asla mümkün olmaz. Tanımlanan tüm fonksiyonlar sadece iki tuş ile çalışıyor. Ve "Scroll Plus" gibi Shareware araçların yardımıyla bir Scrolling Wheel'in (dönen tekerlek) fonksiyonlarına da sahip olabiliyorsunuz.

Fare tek başına masaüstündeki nesneleri alıp yer değiştirip açabilir, ancak gerçek hızla ulaşmak için klavye kombinasyonlarını da kullanmak gerekiyor. Bunlardan en çok bilineni Explorer'da bir-

den fazla dosya seçilmek istendiğinde Shift veya Ctrl tuşlarının kullanılmasıdır.

Aynı şekilde turbo fare: Internet Explorer 4.0 veya Windows 98 ile çift tıklamayı kaldırabilirsiniz. Nesneleri bir defa tıklamak veya göstermek yeterli. Dezavantajı: Dosya isimleri için doğrudan isimlendirme modu yok.

Çift tıklamayı kaldırmak için Denetim Masası'nda "Görüntü"nü seçin. Buradan "Web" kayıt kartını seçin, "Klasör Seçenekleri" düğmesini tıklayın ve çıkan Windows mesajında "Evet"i seçin. Sonraki iletişim penceresinde "Web stili" görünümünü seçin. Tekrar çift tıklamaya geçmek istediğinizde "Klasik stili" seçin.

CHIPucu 4

Ek Programlar ve Word 97 İçin Profesyonel CHIPuçları

Fare ile çalışmayı kolaylaştıran ve verimli hale getiren pek çok ek araç var. Böylelikle iki tuşlu fareniz bir Scrolling Wheel'i simüle eder hale geliyor.

Pointix'in (www.pointix.com), lisanslama masrafı yaklaşık 135\$ Scroll++ Shareware'i

ile herhangi bir fareyi bir toplu fareye dönüştürebilirsiniz.

Sağ fare tuşuna bastığınızda dokümanın veya Web sayfasının içinde dilediğiniz yere gidip gelebilirsiniz. Yine Pointix Pop Mouse Lite* Freeware'ini sunuyor. Programın ku-

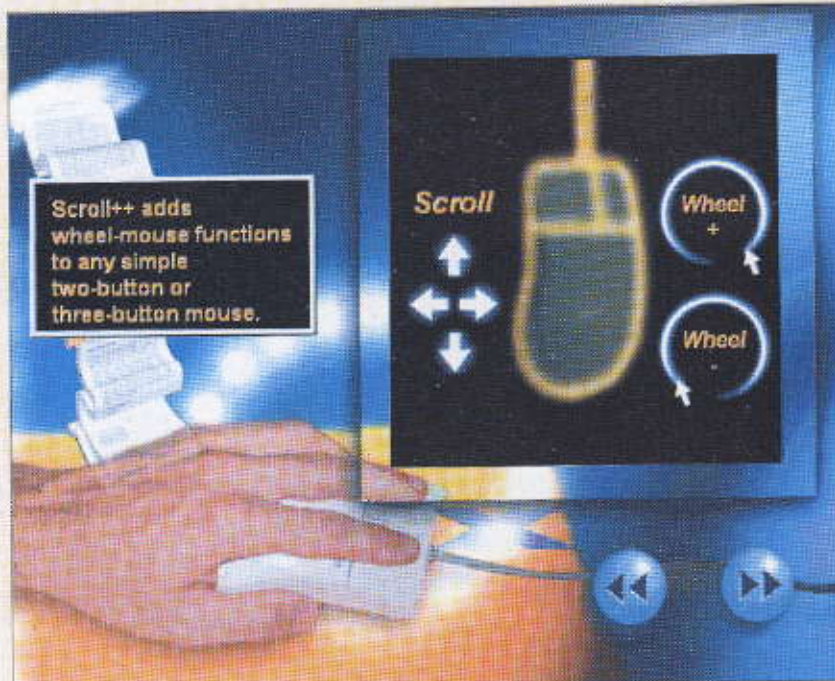
rumundan sonra fare göstergesi ile ekranın kenarına gittiğinizde pek çok uygulama içeren bir menü açılır. Buradan Görev çubuğunu andırır başka programlar ve kısayollar yerleştirebilirsiniz, örneğin tüm açık dokümanları simge durumuna küçültmek gibi.

Word 97: Görev çubuğu üzerinden Drag & Drop

Fare, Word'de özellikle metnin taşınmasında kullanılır. Farklı pencerelerdeki metinleri değiştirmek istediğinizde veya uzun dokümanlarla çalışırken Drag & Drop (sürükle ve bırak) yöntemi karmaşık bir hale gelir. Bu tip durumlarda ekleme yapmak istediğiniz yeri hemen bulamayabilir, metin parçası yanlış bir pozisyonda kaybolabilir. Seçilen paragrafı kaydırdıysanız bu işlemi Esc tuşu ile kesebilirsiniz.

Metin parçasını başlat düğmesinin yanındaki hızlı başlat çubuğuna taşıdığınızda çok daha kolay olur (Windows 98 veya IE 4.0'da çalışır). Daha sonra doküman içinde doğru pozisyonu arayıp metni Drag & Drop ile yerleştirin.

Görev çubuğu bu şekilde birden fazla metni kaydeder, ancak söz konusu simge hep aynıdır. Metin parçalarını birbirinden ayırmak için fare göstergesini söz konusu simgenin üzerine götürün. Sarı bir kutuda metnin başlangıcı belirecektir.

Yazılım ile Scrolling Wheel, Scroll ++ sağ fare tuşuna sayfaları tarama özelliği verir.

Word ile Kimin Ne Yaptığını Bilin

Uzun metin belgeleri ile çalışıyorsanız, belgenin gelişimi üzerindeki hakimiyeti kaybetmemeniz gerekir. Word'ün Sürüm Yönetimi ve Geliştirme işlevi sayesinde belgenin gelişme aşamalarını göz önünde tutmak mümkün oluyor.

Kadir Tuztas | ktuztas@chip.com.tr

Özellikle çok kullanıcı ortamlarında kullanılan belgelerin gelişimini takip etmek çok zordur. Word'ün sunduğu Sürüm Yönetimi işlevi sayesinde bir doküman içerisinde yapılan değişiklikleri ve kimin tarafından ne zaman yapıldığı rahatlıkla takip edilebilir. Bunun haricinde diğer Office uygulamaları ile sorunsuz olarak çalışabilen Microsoft Outlook işlevlerini kullanarak da hem kendi çalışmalarını

ni hem de belge üzerinde yapılan değişiklikleri takip edebilirsiniz.

Hazırlanma ve düzenlenme süreci çeşitli adımlardan oluşan dokümanların içerisindeki söz konusu bu gelişim sürecinin göz önünde bulunması ileride oldukça faydalı olabilir. Bu sayede ileride söz konusu olan bu dokümanın daha önceki, bu aradaki eklenti ve değişikliklerin göz önüne alınmadıkları versiyonlarına da rahatlıkla ulaşılabilir.

Sürüm yönetimi işlevini kullanmak

Microsoft Word programının sunduğu otomatik versiyon yönetimi sayesinde üzerinde çalıştığınız dokümanın gelişim sürecini kaydedebilirsiniz, yani bir nevi tarihini oluşturabilirsiniz. Word doküman gelişim sürecini oluş-

turmak için, doküman içerisinde yapılan değişiklikleri yeni bir sürüm altında kaydedecektir. Bu işlevin kullanılabilmesi için Dosya/Sürümler... komutunun çalıştırılması ile ekrana gelen pencere üzerindeki "Bir sürümü kapalı durumda otomatik olarak kaydetme" seçeneğinin işaretlenmesi gereklidir.

Seçenek işaretlenip Kapat düğmesine tıklayarak iletişim penceresi kapatıldıktan sonra, durum çubuğu üzerinde Dosya Sürümleri simgesi görünecektir. Disket yığını şeklindeki simge sadece dokümanın çeşitli versiyonlar altında otomatik olarak kaydedileceğini veya kaydedildiğini göstermenin yanı sıra, üzerine iki kere tıklanması sonucunda direkt olarak Sürümler... işlevine ulaşmanızı sağlar.

(Dosya İsmi) İçindeki Sürümler pen- ▶

Özetle...

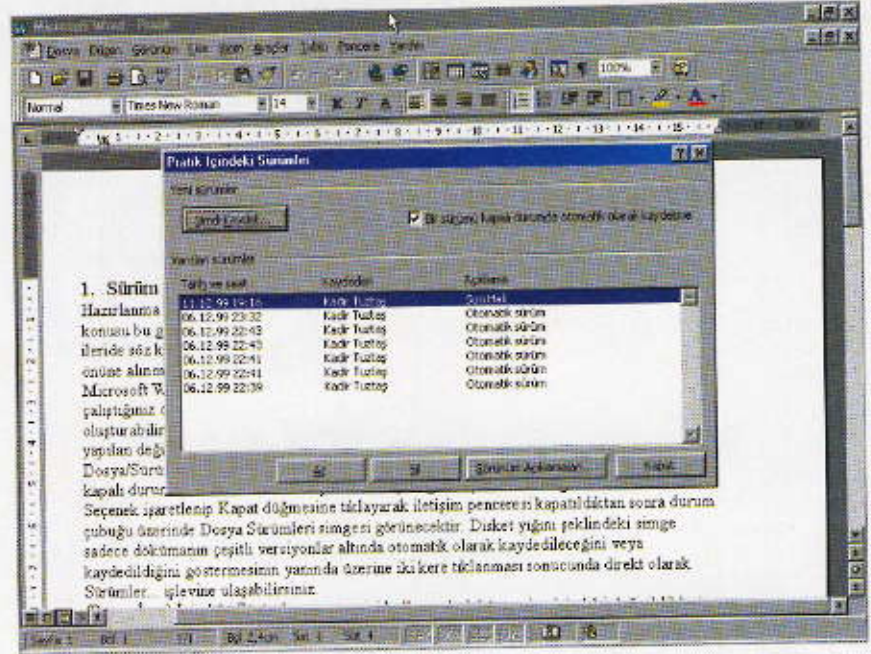
- Word altındaki dokümanların gelişimini kontrol altında tutun
- Word'ün sunduğu Sürüm Yönetimi işlevini en iyi şekilde kullanın
- Microsoft Outlook kullanarak Word altındaki çalışmalarınızın listesini tutun

ceresini kullanarak doküman içerisindeki değişiklikleri düzenleme esnasında kaydedebilirsiniz. Bunun için iletişim penceresi üzerindeki Şimdi Kaydet düğmesine tıklamalısınız. Bu işlem sonucunda ekrana gelen Sürüm Kaydet iletişim penceresi üzerinden kaydedilen sürüm hakkında açıklamalar girebilirsiniz. Yazılan bu açıklamalar sayesinde, ileride düzenlenen dokümanın bu noktadaki değişiklikleri neden yeni bir sürüm altında kaydetmeniz gerektiğini görebilirsiniz.

Sürüm işlevi kullanılarak dokümanın ne kadar sıklıkla kaydedebileceği konusunda bir sınır yoktur. Daha doğrusu söz konusu bu sınır sabitdiskinizin kapasitesi ile doğru orantılıdır. Word dokümanın farklı tüm sürümlerini tek bir doküman dosyası içerisinde toplar ve eğer bu fonksiyon lüzumundan fazla kullanılacak olursa, doküman dosyası taşınması sırasında sorunlar ortaya çıkabilir. Uzun doküman dosyaları gerektiğinde bir diskete sığmayabilir veya Internet üzerinden gönderilmek istendiğinde aktarım süresi oldukça uzun olabilir.

Bu nedenle kaydedilen versiyonların tutulduğu listenin belirli zaman aralıklarında gözden geçirilmesi ve temizlenmesi gerekir. Bunun için yine Dosya/Sürümler komutunu kullanarak (Dosya İsmi) İçindeki Sürümler iletişim penceresini açmalısınız. Bu pencere üzerinde doküman içindeki tüm sürümlerin listesi, oluşturulmuş tarihleri, düzenlemeyi yapan kişi ve sürüm hakkındaki açıklamalar bulunur.

Eğer sürüm hakkındaki açıklama pencere büyüklüğünü açacak olursa, açıklamanın tamamını görebilmek için söz konusu sürüm seçili durumdayken Görünüm Açıklamaları... düğmesine

Word, Sürüm Yönetimi işlevi sayesinde bir dokümanın zaman içerisindeki gelişimini gözler önüne serer. Bu, dokümanın kapatılması veya doküman üzerinde çalışırken herhangi bir zaman gerçekleşebilir.

tıklanmalı. Dosya boyutunu küçültmek için gerekli olmayan sürümleri liste içerisinde seçmeli ve daha sonra da istenilen sürüm seçili durumdayken Sil düğmesine tıklanmalıdır.

Eski doküman sürümlerini çağırmak

Kaydedilen bir dokümanın bir tane veya daha fazla farklı sürümünü çalıştırmak için ilk olarak Dosya/Sürümler... komutunu çalıştırın veya durum çubuğu üzerinde bulunan simgesine tıklayın. Açılan iletişim penceresi üzerindeki versiyon listesinden açmak istediğiniz doküman sürümlerini seçin. (Dosya İsmi) İçindeki Sürümler iletişim penceresi üzerindeki Aç düğmesine tıklanması sonucunda seçili olan doküman sürümleri ayrı pencereler içinde açılacaktır. Aktif olan doküman açık olan diğer sürümlerinden dosya isminde kullanılan sürüm kaydedilme tarihi ve saati ile ayırt edilebilir.

Word'ün yeni doküman penceresinin içeriğini orijinal doküman dosyası içerisinden almasına rağmen, görüntülenen dosya sürümü içerisinde orijinalden bağımsız olarak düzenlenebilir ve hatta kaydedilebilir. Eğer dokümanın eski bir sürümü içerisinde değişiklik yapılır ve daha sonra kapatılmak istenirse, Word kaydedilmemiş bir dokümana verdiği tepkinin aynısını verir. Bunun sonucunda Farklı Kaydet iletişim penceresi ekrana gelecektir ve bu pencere kullanılarak değişiklik yapılan doküman sürümü, belgenin sürüm ismi veya farklı bir dosya adı altında kaydedilebilir.

Düzenlenmiş veya değiştirilmemiş, yeni kaydedilmiş veya gözardı edilmiş, sürüm içerisinde alınan dosya içeriğindeki işlevlerin tamamı bu değil. Word, bir dokümanın içerisinde yapılan değişikliklerin geri alınması ve baştan başlanması imkânını sunuyor.

Tekrar oluşturulan doküman sürümü aslında ayrı bir belge olarak görüntülediği için aynı zamanda orijinal dosya içerisinde yapılan değişiklikler de aynen korunuyorlar. Fakat eski versiyonların içerikleri ve doküman sürümlerindeki düzenlemeler orijinal dosyayı veya onun altında kaydedilen sürümleri etkilemeyecektir.

Güncel Değişiklikleri Belgelemek

Bir dosyayı yine kendisi ile karşılaştırabilirsiniz. Bu işlem özellikle bir oturum boyunca yapılan birçok değişiklik sonucunda, işlerinizi bitirdiğiniz zaman doküman içerisinde yapılan değişikliklere en başından itibaren göz atmak istediğinizde son derece kullanışlı olacaktır. Bu durumda zaten açık olan dokümanı seçmelisiniz.

Açık olan dosyanın bulunduğu klasör zaten aktif olduğu için yapılması gereken

tek şey dosyanın seçilmesidir. Bu sayede dosya en son kaydedildiği sürümü ile karşılaştırılır. Eğer bütün oturum boyunca yapılan değişikliklere göz atmak istiyorsanız, bu arada dosyayı kaydetmemelisiniz. Ama dosyayı kaydetmezken çok büyük bir risk altına girdiğinizi de unutmayın. Eğer bu arada bir sistem hatası olursa, doküman içerisinde yapılan sayısız değişiklik de kaybedilecektir.

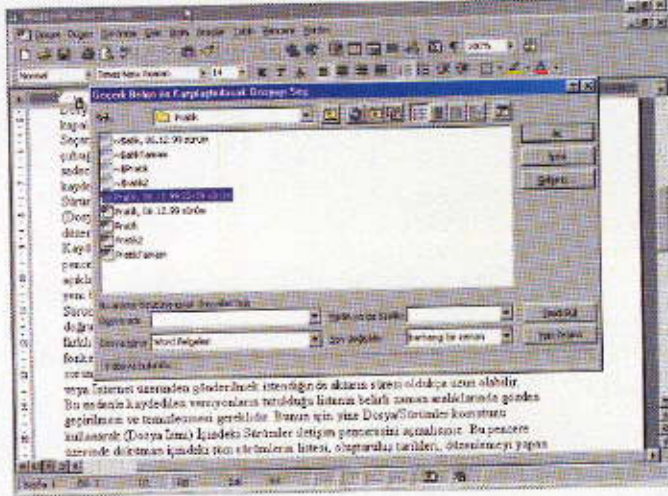
Microsoft Word'de dış versiyonların eklenmesi

Eğer bir doküman üzerinde çalışırken, zaman içerisinde orijinal dosya içerisinde bulunan bir bölüm silinir veya değiştirilir ve eğer yine aynı bölümün tamamının veya değiştirilmiş bir kısmının orijinal doküman içerisinde kulla-

ki farklılıkları işaretleyecektir.

Word, metin içindeki eklenti ve çıkarımlar, paragraflar, kaydırmalar ve özel karakterler gibi her türlü değişikliği görüntüleyebilir. Bu sayede, eski dosya sürümünü içerisinden alınmak istenen fakat dokümanın son halinde bulunmayan parçalar, üzerleri çizili (Bu çizgi silin-

Metnin eski versiyonu içerisinde, en son halinden çıkarılan önemli yazılar bulunabilir. Belge karşılaştırma sayesinde silinen tüm parçalar güncel versiyon içerisinde eklenebilirler.

ılması gerekirse, Word bu konuda yardımcı olacaktır. İlk olarak sürüm yönetimini kullanarak eski versiyona ulaşabilir, doküman içerisinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra yeni bir dosya ismi altında kaydedebilirsiniz.

Eski versiyonu, dokümanın güncel görünümünü içerisine eklemeyen önce açık doküman içerisindeki değişiklikleri (Dosya İsmi) İçindeki Sürümler penceresi üzerindeki Şimdi Kaydet düğmesine tıklayarak kaydedin.

Aynı bir dosya olarak kaydedilen doküman içerisindeki değişikliklerin kullanılabilmesi için Belgeleri Karşılaştır... komutu çalıştırılmalıdır. Bu işlevi Araçlar/Değişiklikleri İzle komutu altından çalıştırabilirsiniz.

Geçerli Belge İle Karşılaştırılacak Dosyayı Seç iletişim penceresi üzerinden, içeriğini güncel doküman içerisinde kullanmak istediğiniz, içerisinde dokümanın eski versiyonunun bulunduğu dosyayı (Farklı isimle kaydedilen eski doküman sürümü) seçin. Aç düğmesine tıklandığında karşılaştırma işlemi otomatik olarak başlayacaktır.

Karşılaştırma işlemi devam ederken Word durum çubuğu üzerinde prosedürün ilerleyiş durumu ekrana gelecektir. Word kaydedilen eski dosya sürümünü açık olan doküman içerisine ekleyecek ve iki doküman sürümü arasında-

dıkları anlamına geliyor) olarak ekrana gelirler. İki sürüm arasında geçen zaman içerisinde belge içine yapılan metin eklentileri (Eski sürüm içerisinde bulunmayan parçalar) ise altları çizili olarak gösterilirler.

Farklılıkların ekrana getirilmesi

Hem yeni eklentiler hem de silinen metin parçaları ise aynı renkte gösterilirler. Bu durum Word'un Değişiklikleri İzleme ayarlarından kaynaklanır. Dokümanların karşılaştırılma işlemi sırasında kullanılacak biçimlendirmeler ile ilgili ayarlar Seçenekler penceresi üzerindeki Değişiklikleri İzleme kartı üzerinde

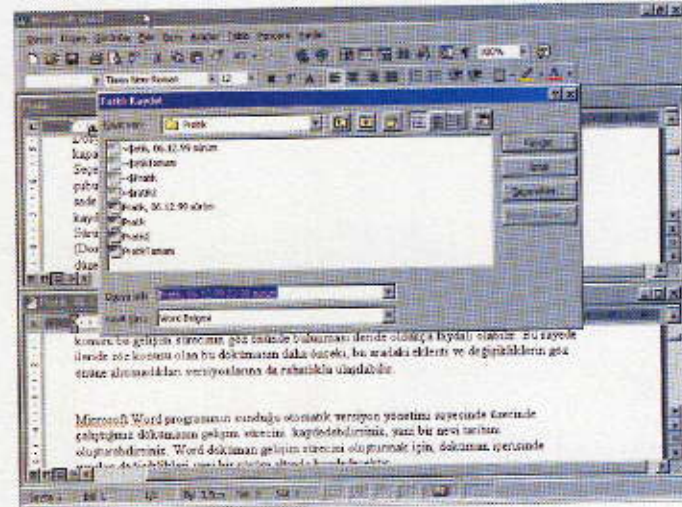
bulunur. Buradaki seçenekler isteğe göre düzenlenebilirler.

İki dosya sürümü arasındaki ekrana gelen birçok değişikliğin arasından istenen farkların daha hızlı bulunması için Değişiklikleri İzleme işlevine ait arama penceresi kullanılmalıdır. Bu pencereye ulaşmak için Araçlar/Değişiklikleri Gözle alt menüsü içerisindeki Değişiklikleri Onayla veya Geri Çevir... komutu çalıştırılmalıdır. Değişiklikleri Gözden Geçir penceresine ulaşmak için durum çubuğu üzerinde bulunan DIM alanı üzerine farenin sağ tuşu ile tıklanarak açılan nesne menüsü içerisinde bulunan Değişiklikleri Onayla veya Geri Çevir... komutuna veya diğer düzeltme komutlarına ulaşabilirsiniz.

Değişiklikleri Gözden Geçir iletişim penceresi, direkt olarak metin içerisinde değişiklik yapmak için doküman penceresine tıklansa dahi kaybolmayacak ve metin içerisindeki arama işlemi devam ettiği sürece ekranda kalacaktır.

İletişim penceresindeki üzerinde ok resimleri bulunan Bul düğmeleri doküman içerisinde ileri geri yönlerinde arama işlemlerini yerine getirirler. Arama işlemi imlecin o anki konumundan itibaren başlar. Arama işlevi, hem Word tarafından önceki dosya sürümünden alınan silinmiş metin parçalarını hem de kıyaslanan dosya sürümü kaydedildikten sonra yapılan metin eklentilerini uygun renklerde işaretleyecektir.

Benimse ve Reddet düğmelerini kullanarak atlanan her alandaki değişikliklerin kabul veya gözardı edilmesi gereklik gerekeceğini belirleyebilirsiniz. Dikkat: Daha önceden kaydedilen sürüm içerisinden alınan eski metin parça-

Eski dosya sürümleri genellikle gereksizdir. Bu nedenle önemli olmayanlar silinmeli, düzenlenmeli ve kaydedilmeli.

ları silinmiş olarak işaretleneceklerdir. Bu silinmiş olarak ifade edilen parçaları, güncel doküman içerisinde kullanabilmek için benimsemelisiniz. Eğer silinmiş olarak işaretlenen eski paragraflar güncel doküman içerisinde kullanılmıyacaklarsa reddedilmelidirler.

Sadece güncel doküman içerisinde bulunan ve karşılaştırma işlemi sonrasında eklenen metin olarak işaretlenen yeni metin parçalarının diğerlerinden ayırt edilmesi ise oldukça kolaydır. Eğer buradaki metin kullanılmak isteniyorsa Benimse, eğer doküman içerisinden çıkartılmak isteniyorsa da Reddet düğmesine tıklanmalı.

Her iki işaretleme biçimi arasındaki farklılığın nedeni ise, Değişiklikleri İzleme Araması işlevinin çok daha kolay yapılmasını sağlamaktır.

Değiştirilmiş olan bir metin parçasının kabul veya reddedilmesi sonucunda Word otomatik olarak değiştirilmiş olan bir sonraki metin parçasına geçiş yapacaktır.

Metindeki değişiklikleri izleme yöntemleri

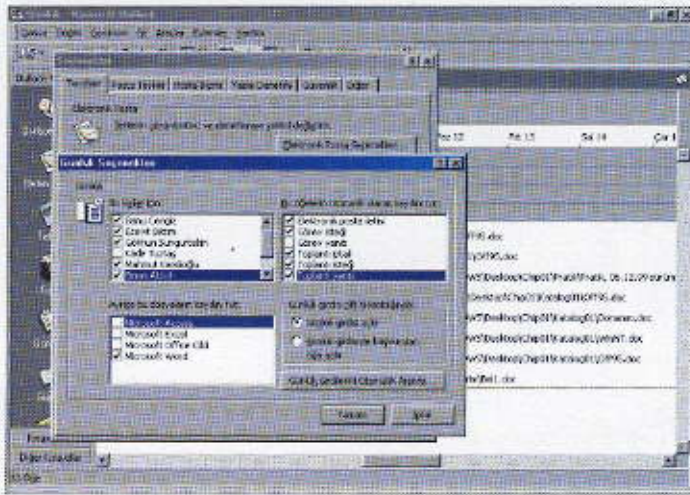
Word'ün düzeltme işlevleri sadece Belge Karşılaştırma fonksiyonu kullanılarak farklı sürümlerin birleştirilmesi işlemi değil metin içerisine kontrollü girişler işleminde de yardımcı olacaktır. Word, üzerinde çalıştığınız metindeki veya başka bir metindeki değişikliklerin kontrol edilmesi işlemi sırasında elde edilen farklar, değişiklikleri izleme modunda açık olan doküman içerisinde değişiklik yapmadan ekrana getirecektir. Bu sayede siz veya doküman içerisinde değişiklik yapan başka bir kişi ileride

hangi değişikliğin kimin tarafından, ne zaman yapıldığı sorularına cevap bulabilir.

Word'ü düzeltme modunda çalıştırmak için durum çubuğu üzerinde bulunan DİM alanına iki kere tıklanması gerekir. Bu işlem durum çubuğu üzerinde bulunan DİM alanına sağ tuşla tıklan-

rak ekrana gelecektir. Eğer doküman içerisine eklenen veya silinen metinlerin işaretlenme biçimini değiştirmek isterseniz, durum çubuğundaki DİM alanına ait nesne menüsü üzerindeki Seçenekler... komutunu çalıştırabilirsiniz.

Nesne menüsü üzerindeki diğer komutlar da doküman içerisinde görüntü-

Outlook'un Günlük işlevi sayesinde hangi doküman ile ne zaman çalıştığınızı gösterir.

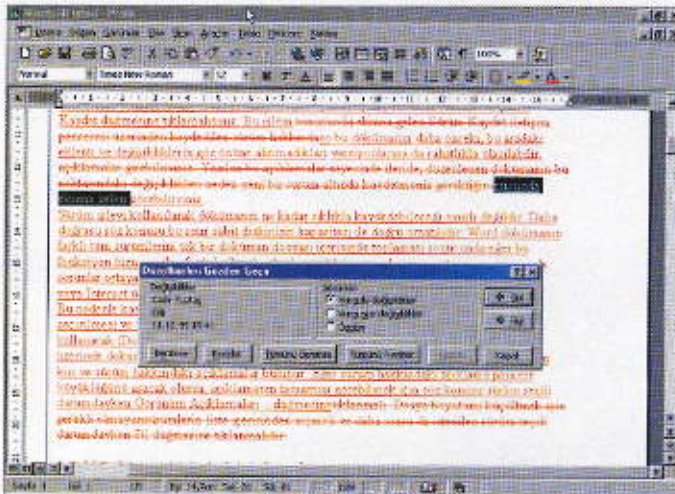
ması sonucunda açılan nesne menüsü üzerindeki Değişiklikleri İzle komutuna ve Araçlar/Değişiklikleri İzle/Değişiklikleri Vurgula... komutu ile açılan iletişim penceresi üzerindeki "Düzenleme sırasındaki değişiklikleri izle" seçeneğine karşılık gelir.

Değişikliklerin izlenmesi modu aktif olduğu sürece durum çubuğu üzerindeki DİM kısaltması siyah renkte ekrana gelecektir. İzleme modunu kapatmak için DİM alanına tekrar iki kere tıklanması gereklidir. Değişiklikleri İzle modu açık olduğu sürece, doküman içerisindeki değişiklikler Seçenekler penceresi üzerindeki Değişiklikleri İzleme kartı üzerindeki ayarlara uygun ola-

nenen değişikliklerin düzenlenmesi esnasında yardımcı olacaklardır. Bu sayede izleme modundan eklenen bir metnin üzerine sağ tuşla tıklayarak, bu metnin alanının kabul edilmesi, reddedilmesi veya değişikliklerin bundan böyle işaretlenmemesi (izleme modunun kapatılması) işlemleri rahatlıkla yerine getirilebilir. Eğer fare imlecini değişiklik yapılmış olarak işaretlenen bir metin parçası üzerinde bir süre hareketsiz kalırsa, üzerinde değişiklik yapanın ismi ve yapıldığı zamanın bulunduğu bir açıklama kutusu ekrana gelecektir. Bu şekilde metin üzerinde normal çalışırken değişiklikleri izleme modundaki arama penceresine gerek kalmadan istenilen metin parçasına kolaylıkla ulaşmak mümkün olabiliyor.

Outlook altında doküman günlüğü

Sadece eski sürümlere ulaşmak ve bu sürümlerdeki gelişmelerin görüntülenmesi bilgisayar ile kontrollü çalışmanızı kolaylaştırmaz, hangi dokümanla ne zaman çalışıldığı da çok önemli bir bilgidir. Word, bir doküman ile ne kadar sıklıkla çalışıldığı, hangi zamanlarda açıldığı ve üzerinde ne kadar süre çalışıldığını gösteren bir liste tutmaz. Bu işlemleri Office uygulamaları ile birlikte sorunsuz olarak çalışabilen Outlook ye-

Değiştirme modundaki arama işlevi sayesinde, metin sürümleri arasında yapılan değişiklikleri rahatlıkla bulabilirsiniz.

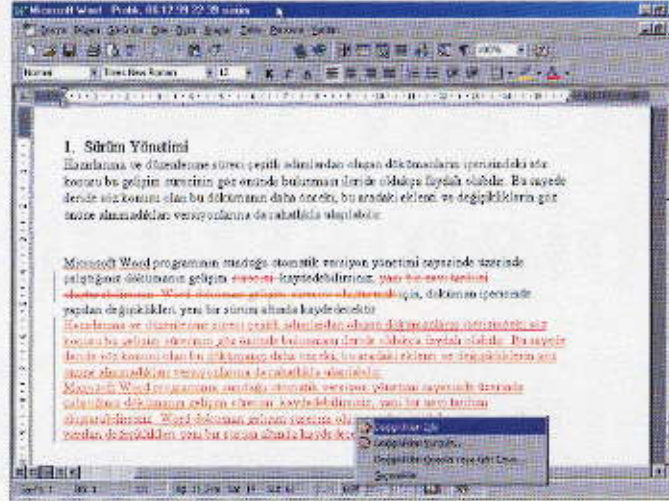
rine getirebilir. Eğer isterseniz, Word'un günlük işlevi sizin Word kullanılarak ne zaman bir doküman ile çalıştığınızı belirleyecektir.

Bir doküman ile çalışıldığı zaman gerekli listenin tutulabilmesi için Outlook'u çalıştırın. Araçlar/Seçenekler komutunu çalıştırın ve açılan pencerede Tercihler kartını aktif hale getirin. Günlük başlığı altında bulunan Günlük Seçenekleri düğmesine tıklayın. Ekranı gelen Günlük Seçenekleri iletişim penceresi üzerindeki Ayrıca Bu Dosyaların Kaydını Tut listesi içerisinde Microsoft Word seçeneğini işaretleyin.

Program listesinin sağından günlük girdisi çift tıkladığı zaman, Outlook'un vermesi gereken tepkiyi belirleyebilirsiniz. Buradan doküman üzerine çift tıkladığı zaman ilk olarak içerisinde kayıtlı olan belge ile ilgili bilgilerin tutulduğu günlük girdisinin açılması sağlanabilir. Bağlantılı olan dosyaya açıklama alanı üzerindeki simgesine iki kere tıklanılarak da ulaşılabilir.

Eğer Outlook'un günlük girdisine geri dönmesini değil de, direkt olarak hızlı bir biçimde düzenlenen dokümanı açmasını istiyorsanız, "Günlük girdisiyle başvuru alan öğe açılır" seçeneğini işaretleyin. Bu seçenek işaretlendiğinde Outlook ilişkilendirilen dosyayı direkt olarak çalıştığı uygulama penceresinde açar. Buna karşılık günlük girdisine ulaşabilmek hâlâ mümkün. Bunun için bir girdi üzerine faremin sağ düğmesini kullanarak tıklamak ve açılan nesne menüsü içerisinde Günlük Girdisi Aç komutunu çalıştırmak yeterli olacaktır.

Günlük girdilerine göz gezdirmek için Outlook Kısayolları çubuğundaki

veya klasör listesindeki Günlük simgesine tıklayın. Outlook'un girdileri hangi biçimde görüntüleyeceği ise Görünüm/Geçerli Görünüm komutu kullanılarak belirlenebilir. En kullanışlı görünüm biçimleri Türe veya girdi listesine göre dir.

Günlük girdilerinin düzenlenmesi

Günlük girdileri Türe Göre görüntülendikleri zaman, Outlook günlük tarafından tutulan tüm girdi tiplerini görüntüler. Türi isimleri önünde bulunan artı veya eksi işaretlerine tıklanarak, altlarında bulunan girdilerin görüntülenmesi veya ekranın kaldırılması sağlanabilir. Girdi Türü:Microsoft Word önündeki artı işaretine tıklanarak Outlook'un günlük girdisi olarak kaydını tuttuğu tüm dokümanların görüntülenmesi sağlanabilir.

Dokümanlar normalde yatay bir zaman çubuğu üzerinde kronolojik olarak görüntülenirler. Bu sayede hangi gün-

Geliştirme işlevi, dokümanları, eski değişikliklere zarar vermeden gözden geçirme imkânı sunar. Böylece değişiklikleri sonuna kadar geri alabilirsiniz.

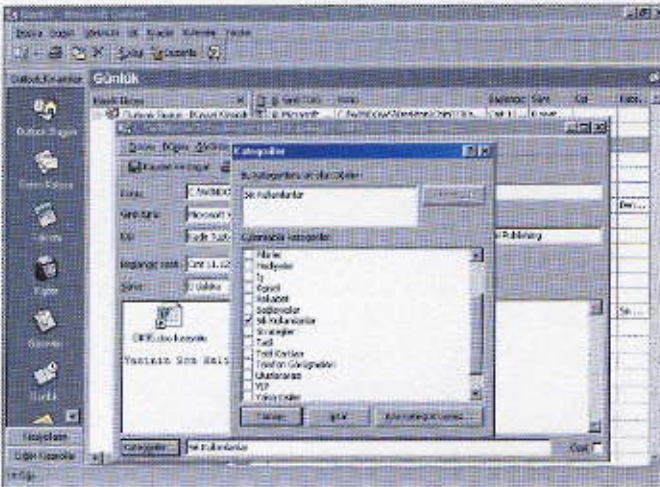
lerde hangi dokümanlar ile çalıştığınızı rahatlıkla görebilirsiniz. Outlook, bunun haricinde verilen programlar içerisindeki çalışmalarınızın listesini de tutabilir. Outlook eksik olan günlük girdilerini de, günlük çalıştırıldığı anda telfi edecektir.

Girdi Listesi görünümü, liste içerisindeki girdileri sadece sütun başlıklarına tıklanarak, hızlı olarak sıralama imkanı sunar. Eğer konu başlığına tıklanacak olursa, belli bir doküman içerisindeki tüm çalışmalar alt alta sıralanırlar. Aynı şekilde Başlangıç başlığına tıklanacak olursa liste içerisindeki belgeler düzenlenmek üzere açılış zamanlarına göre sıralanırlar. Eğer bir doküman veya açıklamaya ulaşmak için Araçlar/Bul komutu çalıştırılacak olursa, Girdi Listesi görünümü otomatik olarak aktif olur.

Dokümanın her açılışında Günlük Girdisi penceresi üzerinde yazılacak kısa bir açıklama sayesinde, birçok doküman listesi ile çalışmak oldukça kolaylaşacaktır. Bunun haricinde belgeleri kategorilere ayırmak da mümkündür.

Günlük görünümünde kategori listesine ulaşmak da mümkündür. Bunun için bir veya daha fazla günlük girdisini seçin ve açılan nesne menüsü üzerindeki Kategoriler komutunu çalıştırın. Dokümanları ileride birçok görünüş altında tanımlamak için farklı kategoriler altında toplayabilirsiniz.

Kategorilere ayrılan dokümanları, Türe Göre görünümüne çok benzeyen ve dosyaları üzerinden açıp kapatabileceğiniz, kategorilerine göre görüntülenmek için Görünüm/Geçerli Görünüm/Kategoriye Göre komutunu çalıştırmalısınız.

Günlük Girdileri'nin sıralanmasıyla belirlenen çalışma adımları sayesinde, dosya sürümlerini neden otomatik olarak kaydettiğinizi bilebilirsiniz.

En Kolay Kurulan, Problemsiz Linux

Linux ile çalışmak istiyorsunuz, ancak Windows'un renkli dünyasının karanlık arka yüzü size halen yabancı. İsteğinizden vazgeçmeyin. Çünkü artık WinLinux ile bu düşünüş gerçekleşebiliyor. WinLinux CHIP CD'sinde.

Mahmut Karslıoğlu m.karsli@chip.com.tr

Her bir parçası tamamıyla Internet üzerindeki kullanıcılar tarafından geliştirilmiş bir işletim sistemi olan Linux, stabilitesi ve ağırlığında güven veren yapısı ile özellikle profesyonel kullanıcıların gözünde popüleritesi her geçen gün artan bir sistem. Microsoft'a alternatif arayan amatör kullanıcılar için de durum böyle. Ancak çoğu Windows kullanıcısı olan bu tipte kullanıcılar için şimdiye kadar Linux'un karanlık yüzü hep korkutucuydu. Ama artık WinLinux 2000 ile bu kullanıcılar da Linux ile tanışacak ve kullanabilecekler. Hem de Windows'da program çalıştırması gibi kolay bir biçimde. Üstelik bunun için yine karışık sabitdisk bölümlendirme işlemlerine de gerek kalmıyor. WinLinux'tan sıkılırsanız yapmanız gereken tek şey gidip Windows'un program ekle kaldır seçeneğini kullanarak bir program gibi Linux'u kaldırmak.

Tabii ki nereden bakarsanız bakın, Linux yine Linux'tur. Bu da demek oluyor ki donanım sürücü probleminiz halen var olacak. Aslında bunun için Linux'u suçlamak da yanlış olur. Sonuç olarak bu problem donanım üreticileri Linux'a yeteri kadar önem verip Windows sürücü-

Linux masaüstünde yer alan "MY HD" simgesine tıklayarak sabit diskin DOS bölümündeki daha önceden almış olduğunuz ekran kartı sürücünüze ulaşabilirsiniz.

leri ile aynı zamanda Linux sürücülerini de çıkarana kadar sürecek. Tek yapmanız gereken donanım üreticisinin gelişmelerini takip edip beklemek ve Linux sürücünüzü çıkınca edinmek olacaktır. En azından WinLinux'da sürücü kurulumu normal Linux'a göre daha kolay gerçekleşmekte.

WinLinux 2000'le gelen birkaç artı

Biraz önce de bahsettiğimiz gibi Linux'un yapısı çok stabildir ve çok zor çöker. Bu özelliği ile de dünya üzerinde 24 saat hizmet veren binlerce bilgisayarda giderek artan bir sayıyla kullanılmaktadır. Aynı zamanda birkaç makro tırlı virus hariç tüm bilinen DOS/Windows virüslerine karşı da dayanıklıdır. Tamamen açık bir mimari üzerine dayalı olduğu için her şeyi tek bir firmadan alma gibi bir zorunluluk altına da girmemiş olursunuz. Ayrıca neredeyse tüm uygu-

lamaların Linux sürümleri de artık kolaylıkla temin edilebilmektedir. Geçen aylarda Chip CD'sinde de vermiş olduğumuz tamamen ücretsiz olan Star Office buna en büyük örnektir.

WinLinux 2000 ise Linux sisteminin en kolay şekilde kullanılması için tasarlanmış ve geliştirilmiş. Hatta kurulum ve ayar işlemlerinin bile tamamı Windows altından ve kullanıcıların alıştığı standart kurulum sihirbazı kullanılarak gerçekleştirilebiliyor. Bu şekilde herhangi bir Windows programı gibi kurulan WinLinux daha sonra program ekle kaldır ile kaldırılabilir.

Donanım aygıtlarının tanımlanması ve ayarlanması ise o anki ayarlarınıza en uygun biçimde otomatik olarak gerçekleştiriliyor. Ancak Linux tarafından tanımlanmayan ya da yanlış tanımlanan donanımlar için el ile bir başka donanımın gösterilmesi de mümkün olabiliyor. Ayarların sonrasında herhangi bir Win-

Özetle...

- Dünyanın en kolay kurulabilen Linux sürümünün incelikleri
- Linux kurulumunda karşılaşılabilecek problemler ve bunların çözümleri
- Yeni grafik kartlarından Riva serisinin Linux altında tanıtılması

dows uygulaması gibi fare ile masaüstündeki ikona çift tıklayarak WinLinux 2000'i başlatabiliyorsunuz.

Sistemin en iyi yanlarından biri de o an sabitdiskinizde yer alan verilerin hiç bir şekilde riske atılmaması. Çünkü diğer Linux kurulumlarında yer alan HD Repartitioning burada yer almiyor ve WinLinux kendine has bir dosya yapısı kullanıyor. Aşılması imkansız bir sorunla karşılaşıldığı zaman ise Troubleshooting Utility kullanılarak Online Support'tan hızlı bir şekilde yararlanmanız sağlanabiliyor. Biraz önce de bahsettiğimiz gibi WinLinux 2000 boş sabitdisk alanını Windows'la beraber paylaşıyor ve herhangi bir program gibi sadece bir klasörde yer alıyor.

Linux pencereleri üzerine birkaç ayrıntı

K Desktop adı verilen WinLinux 2000 tarafından kullanılan grafik arabirim ise Windows kullanıcılarına çok uzak bir görüntü olmadığı için kullanımı da oldukça kolaylaşıyor. Arabirim

birçok popüler kullanıcı arabiriminin en iyi özellikleri göz önüne alınarak hazırlanmış. Ancak yine de ilk defa KDE kullanacak kullanıcılara yabancı gelebilecek birkaç ayrıntı bulunuyor.

- Tek tuşla uygulama başlatma: İnternet jenerasyonunun bir parçası olan KDE'de aynı İnternet'te surf yapıyor gibi uygulamalar da tek tuş tıklaması ile açılıyor.

- Birden fazla masaüstü: Eğer bazen masaüstünüzün ne kadar kalabalık olduğundan şikayet ediyorsanız bu özelliğe bayılacaksınız. Artık birden fazla masaüstünüz olabilecek. Bu şekilde çalışan uygulamalarınızı organize edip onlar arasında kaybolmayacaksınız.

Kurulumda ve kullanımda karşılaşılabilecek problemler

Eğer video kartınız VooDoo, i740, i840, ATI Rage, 3D Blaster Banshee, Savage4 gibi bir kart ise ve tanımlanamıyorsa ya da tanımlanıyor ve çalışmıyorsa ya da "Starting K Desktop Environment" mesajı ile sistem kilit-

leniyorsa ya da "Starting K Desktop Environment" mesajının akabinde ekran birkaç kez açılıp kapanıp "The graphics engine (X Server) was not started correctly." şeklinde bir mesaj alıyorsanız ne yapmanız gerekiyor?

CHIP Bu durumda WinLinux Final Beta sürümü ile birlikte gelmiş olan XFree86'nın sürümü sizin grafik kartınızı desteklemiyor olabilir. Büyük bir ihtimalle yakın bir gelecekte desteklenecektir. Ancak bu XFree86'nın kendi gelişimine de bağlıdır. VGA (16 renk) ya da SVGA (256 renk) standart video kartlarını deneyebilirsiniz. Bunun için ayarlar penceresinde Force Settings tuşuna basıp listeden bu sürücüyü seçin. Bu şekilde bir ihtimal 256 rengin üzerinde kullanabilirsiniz.

Sabitdiskte yetersiz disk alanı hatası nasıl çözülür?

CHIP FAT16 dosya sisteminde ufak dosyalar için çok fazla yer harcanmaktadır. Eğer FAT16 sisteminiz varsa, bunu FAT32'ye güncellemeyi deneyin. Çünkü çok fazla ufak dosya içeren Linux tahminin üzerinde disk alanı harcayabilir. Bu problem genelde "An error occurred during the move data process" hatasına yol açabilir.

Şu an kullanılmakta olan XFree86 sürümü nasıl güncellenebilir?

CHIP Bunun için XFree86 Web sitesine (<http://www.xfree86.org/>) gidebilir ve yenilikleri takip edebilirsiniz ya da son sürüm WinLinux 2000'in çıkmasını bekleyebilirsiniz. **ÖNEMLİ:** Kesinlikle Xcfp paketini yüklemeyin, bu tüm X-Server ayarlarının üzerine yazıp sistemin çalışmamasına yol açabilir.

Modeminiz (WinModem) WinLinux altında çalışmıyor. Neden olabilir?

CHIP Winmodem'ler genelde bilgisayarda çalışan bir sürücüsü olmadan çalışmayan donanımlardır. Birçok donanım geliştiricisi de sadece Windows için bu sürücülerini üretirler ve Linux da bu donanımları şu an için desteklemez. Winmodem'lerin Linux altında şu an için kullanımı maalesef mümkün değildir.

Configuration Utility herhangi bir USB aygıtını tanımıyor. Bunu nasıl düzeltebilirim?

CHIP Maalesef en son Linux kernel serisi olan (2.2.x) USB aygıtlar için de destek sağlamamaktadır. Destegin bir sonraki 2.4 serisinde olması hedefleniyor.

RIVA Grafik Kartı Kullananlar Dikkat!

Genelde Linux kurarken özellikle de grafik arayüzü çalıştırılmak istendiğinde en fazla karşılaşılan sorun yeni grafik kartlarının kurmaya çalıştığınız Linux tarafından henüz tanınmıyor olmasından kaynaklanır. Teknolojinin çok hızlı değişiyor olması ve donanım üreticilerinin de Linux'a gereken önemi vermemesinden dolayı yeni aygıt sürücüler bu işletim sistemi için çok geç sahneye çıkıyorlar. Bu durumda yapabileceğiniz tek şey maalesef sürekli olarak grafik kartı üreticinizin Web sayfasından çıkacak sürücüyü takip etmek ve bu süre zarfında 16 renk standart VGA'ye katlanmak. Ya da en azından eski tanınan bir grafik kartı bulup sorunu geçici olarak da çözümlenebilirsiniz.

Peki yeni grafik kartınız için Linux sürücüsünü bulduğunuz zaman onu nasıl kuracaksınız? WinLinux'da işiniz normal. Linux'a göre daha kolay. Örneğin performansı nedeniyle yaygın kullanılan NVIDIA NV1, RIVA 128, 128ZX, TNT ve TNT2 gibi Riva grafik Chip'lerinden birine sahip bir kartınız varsa, firma sizin için Linux sürücüsünü piyasaya sunmuş durumda demektir. Dansı diğer yeni grafik kartı kullanıcılarının başına!

Hangi grafik kartını kuracak olursanız olun, öncelikle WinLinux 2000'i daha önce anlattığımız gibi VGA16 ya da VESA 2 uyum-

lu moda çalıştırabilmiş olmanız gerekiyor. Linux'u başlatmadan önce ilk adım olarak Riva'yı tanıtmakta kullanacağımız sürücümüz olan X-GLX-ibc5-1386 tar.gz dosyasını İnternet'ten indirmiş olmanız gerekiyor. WinLinux'u başlattığınız zaman, masaüstündeki My HD ikonuna tıklayarak bu dosyayı kaydettiğiniz DOS klasörüne ulaşın onu WinLinux masaüstünüze taşıyın. Daha sonra üzerine sağ tuş ile basıp Archive'ı (ark) seçip sürücü dosyasını istediğiniz bir klasöre açın. Daha sonra bir Terminal penceresi açın, sürücüyü açmış olduğunuz klasöre CD komutu ile ulaşın ve orada,

```
./riva_install
```

komutunu çalıştırın. Bu arada WinLinux'u mutlaka Root olarak açmış olmanız gerekir. Soruları sorulara sadece Enter tuşu ile yanıt verip devam edin. İşlem bittince o anki WinLinux oturumunuzu kapatın ve Windows'a geri dönün. Tekrar Başlat-Programlar-WinLinux altından Configuration Utility programını çalıştırın ve orada Video Device için istediğiniz herhangi bir RIVA kartı seçin.

Şimdi WinLinux'u tekrar başlatın. Yapılması gereken bu kadar basit. Ancak bu işlem sadece WinLinux 2000'in Beta sürümü için gerekli. Çünkü çıkacak olan son sürüm zaten bu grafik işlemci ailesini destekleyecek.

A'dan Z'ye Linux

Bu ay da Linux kursuna devam ediyoruz. Ümit ediyoruz ki 4 aylık kurs sonunda her istediğiniz alanda kalıcı, akıcı Linux bilgisine sahip olacak ve kısa sürede yeni bir işletim sistemini uzman düzeyinde kullanmanın zevkine varacaksınız.

Mustafa Baser mbaser@linux.org.tr
Gökrem Çetin gokrem@galcecek.com.tr

Linux kurslarından üçüncüsüyle tekrar merhaba. Aradan geçen üç ay boyunca bize mektup ile başarıvanlara teşekkürler. Gördüğümüz kadarıyla önemli bir çoğunluğunuz Linux'u kurmuş, hatta Internet'e bile yardım almadan bağlanmış. Bir kısmınız araştırıp bulduğu İngilizce dokümanlar yardımıyla irc servisi dahi vermiş. Bazılarınız hiç kuramamış, Windows'un sıcak kollarına geri dönmüş. Biz her zamanki gibi Linux kursuna devam edecek, daha derine inerek, gizemli, hiç keşfedilmemiş, belki de en önemlisi serbest yollarla dolaşmayı sürdüreceğiz.

Bu ay X Window ayarlarına başlayalım. X Window bildiğiniz gibi Linux'un grafik arayüzüne verilen isim. Xfree86 Project adı altında sağlanan sürücüler Linux'un kullanımına sunuluyor, biz de böylece mevcut pek çok kartı kullanma şansına sahip oluyoruz. Alt tarafta çalışan X Window sürücüsü, daha yukarıda çalışan ve biraz sonra detaylı olarak bahsedeceğimiz pencere yöneticilerine bir nevi "babalık" yapıyorlar.

Hemen X Window, kısaca X ayarlarına devam edelim.

Linux'da yapılması gereken X Window ayarları

X Window'u kurduktan sonra, hem GNOME, hem de KDE altında çalışabiliriz. Bunun için tek yapılması gereken, hangi kullanıcı hesabını kullanıyorsanız

Linux'u oldukça kullanışlı hale getiren KDE Masaüstü ve pencere yöneticisi.

buna uygun şekilde /home/kullanıcı-adı dizini altında .xinitrc dosyası oluşturmak. Bu dosyada, eğer KDE çalıştıracaksanız:

```
startkde
```

GNOME masaüstü çalıştıracaksanız:

```
gnome-session
```

fvwm çalıştıracaksanız:

```
exec fvwm
```

satırlarını eklemeniz gerekiyor. Ardından X Window'a tekrar girin. Bahsini ettiğimiz KDE, GNOME ve fvwm, en yaygın kullanılan pencere yöneticilerindendir.

Daha önce pek çok okuyucudan KDE ve GNOME hakkında mektuplar geldi. Hangi masaüstünün daha uygun olduğunu sordular. Klasik anlamda KDE'ciler (www.kde.org) uygulama geliştirmeye önem verirken GNOME'cular (www.gnome.org) ise renkli bir masaüstünü hedefliyorlar.

Hem KDE, hem de GNOME açık kaynak kodu felsefesine göre geliştirilen paketlerden oluşuyor. Eğer isterseniz siz de kendi yapabilecekleriniz çerçevesinde bu iki önemli projeye destek vere-

bilirsiniz.

KDE'nin kullanımı oldukça basit. Windows'ta alıştığınız her türlü numara var. Hatta bazı Linux dağıtımları (Caldera ve Mandrake) ile geliştirme araçları bile geliyor. C/C++ bilip de KDE'nin kütüphanesi Qt ile kolayca pencereler oluşturmak isteyenler için www.koffice.org adresi yardımcı olacaktır.

Burada çok kullanılan bazı KDE programlarına örnekler vereceğim. Tüm programlar elinizdeki dağıtımla birlikte gelmeyebilir. KDE'ye bir program eklemek isterseniz, www.kde.org/applications.html adresine göz atmanızı tavsiye ederim.

Burada konularına göre sıralanmış KDE paketleriyle birlikte her paket hakkında detaylı bilgi ve bu paketlerin nereden alındığı da yazıyor. Adresten ister tar.gz (ya da .tgz), ister RPM formatında program indirebilirsiniz. Geçen ay RPM paketlerinin nasıl kurulduğunu zaten uzun uzun anlatmıştık.

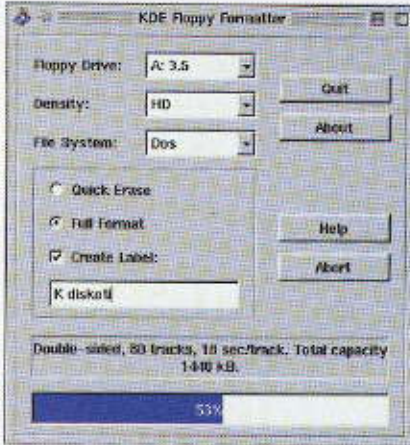
Aşağıda bazı KDE programları ile bu programların ne işe yaradığını görebilirsiniz. Tüm programları çalıştırmak için

Özetle...

- X Window pencere sistemi
- KDE masaüstü
- Çeşitli KDE programları ve bu programları çalıştırmanın yolları
- Linux ICQ programının kurulması ve çalıştırılması

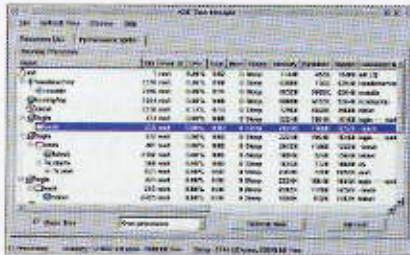
yine yukarıda söylediğimiz yöntemler geçerlidir. Genellikle KDE altında programın adı ile çalıştırılacak dosyanın adı aynı olur.

kfloppy (kfloppy): KDE altında disketi formatlamak için kullanılır. 3.5, 5.25 disketleri çift yoğunluklu ya da yüksek yoğunluklu bir şekilde kolayca formatlamak için kullanılabilir. kfloppy programı, disketleri hem DOS, hem de ext2 formatta hazırlayabilir.

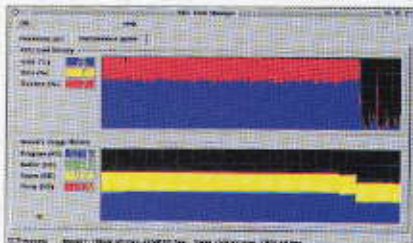

kfloppy, disketleri kopyalamak için kolay bir arayüz sunuyor.

KDE task manager (ktop): Sistemde çalışan tüm süreçleri ktop ile görebilir ve ayrıntılı bilgi alabilirsiniz. Bu bilgiler süreç numarası (her sürecin bir numarası vardır ve sürece özgüdür), hangi kullanıcının sahip olduğu, işlemciye ne kadar yük bindirdiği, ne kadar süredir çalıştığı, bellekte kapladığı alan gibi detaylarıdır.

KDE görev yönetim sisteminde süreçlerin tam listesi görülebilir.

Performans çubuğu, sistemin yükünü grafiksel bir arayüz altında göstermeyi sağlayacaktır.

Processes list bölümünde her süreçte ait bu detaylar görüntülenebildiği gibi, bir süreç adı üzerine farelin sağ tuşuyla tıkladığınızda bu sürece müdahale etme imkanınızın olduğunu da göreceksiniz.

Performance meter bölümünde ise sistemin genel yükü bir grafik arayüz altında izlenebilir. Bellekte ne kadar yer kaldığı, takas alanı ve ne kadar kullanıldığı, kaç sürecin aktif olarak çalıştığı kolayca gözlemlenebilir.

ktop yerine kpm (K performance meter) de kullanabilirsiniz.

kpackage: KDE için geliştirilen her paketin başında "k" harfinin olduğunu artık çoktan öğrenmişsinizdir. Sistemde bulunan tüm paketlerin bir listesini, ve hangisinin nerede bulunduğunu öğrenmek için kpackage işini gayet güzel yapan programlardan bir tanesidir. kpackage'nin asıl amacı, bir CD ya da disk üzerinde bulunan RPM paketini kurmak için zahmet etmek isteyenler için hazırlanmıştır.

kpackage, sistemde kurulu tüm paketlerin bir listesini verir.

kpackage'da bir paketi kurmak için File - Open menüsüne gidin. Hangi paketi kurarsanız o dosyayı işaretleyin. Install tuşuna basarak paketi kurun.

Paket içindeki dosyaların bir listesini almak için File List sekmesine tıklayın.

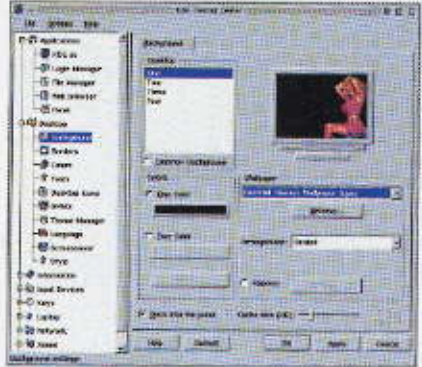

kpackage yardımıyla RPM paketinin kurulumu.

KDE Control Center (kcontrol): Adı üzerinde, KDE'nin yönetim merkezi. KDE ile ilintili hemen hemen tüm ayarlar buradan yapılıyor. Bu ayarlardan en önemlileri buradan bulabilirsiniz.

• Arkaplan resminin ayarlanması (Background)

- Yazı tiplerinin belirlenmesi (Fonts)
- Masaüstü simgelerinin özelliklerinin değiştirilmesi (Desktop Icons)
- Dekorların (theme) değiştirilmesi (Theme Manager)

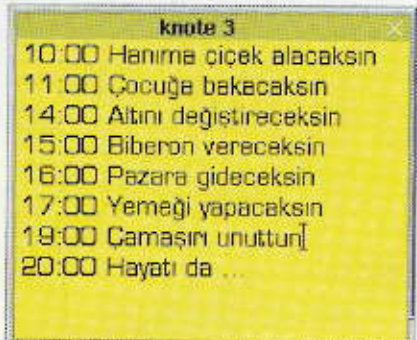

KDE Kontrol Merkezi hem KDE ayarlarını düzenler, hem de sistem hakkında ayrıntılı bilgi verir.

- Ekran koruyucunun ayarlanması (Screensaver)
- Dizüstü bilgisayarların güç sisteminin denetlenmesi
- Klavye, fare ayarları

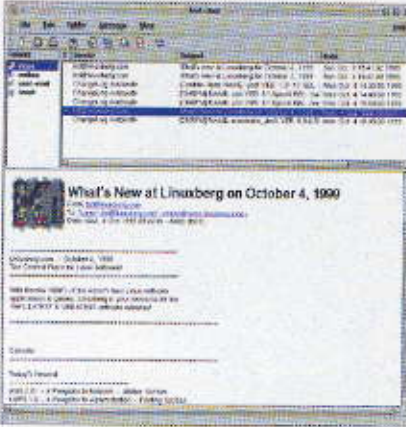
Bu programın bir özelliği de, sistemle ilgili çeşitli bilgilere kolayca ulaşabilmenizi sağlamak. Information sekmesine gelerseniz, sistem aygıtları, DMA kanalları, kesmeler, I/O portları hakkında ayrıntılar hemen önünüze gelecektir.

Knobs (knotes): En çok kullanılan programlardan bir tanesidir. Tıpkı şu sarı postir'ler gibi. Ekranda istediğiniz kadar knobs açın, telefon numaralarını, adresleri yazın. İsteddiğiniz zaman tekrar önünüze getirin. Kağıt tüketimine paydos. 24 saatiniz ekran karşısında geçiyorsa, siz bulunmaz fırsat. Tıpkı bizim gibi.

Yapılacak işleri unutmamak için knobs programını kullanabilirsiniz.

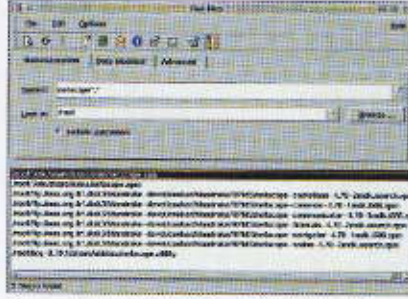
KDE E-posta okuyucu (kmail): E-postalarınızı okumak için küçük, hızlı ve sorunsuz bir araç. Filtreleme, PGP gibi küçük ama etkili özellikleri var. Hem ye-

Kmail, küçük ama güçlü bir e-posta okuyucusu.

rel makineye gelen, hem de uzaktaki bir POP3 sunucusu üzerindeki e-postaları okuyabiliyor.

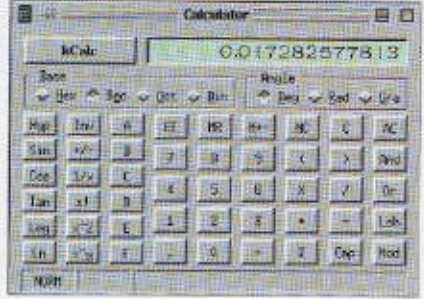
kfind: kfind, kısa sürede sistemde aradığınız belli özellikteki bir dosyayı bulur. Arama sadece dosya adına değil, dosyanın son değiştirilme tarihi ve dosya tipine (sembolik bağ, dizin, düğüm vb) gö-

Dosyaları bulmak için kfind hesaplı çözüm.

re de yapılabilir. kfind, içinde belli bir dizi (karakterler ya da sayılar dizisi) olan dosyaları da arayabilir.

Hesap makinası (kcalculator): Adı üzerinde basit bir hesap makinası. Mühendisler için de işe yarayabilir. Trigonometri ve istatistiksel hesaplar yapıyor.

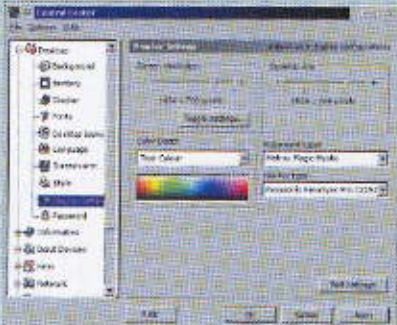

KDE altında kullanabileceğiniz bir hesap makinesi.

Linux Dünyasından Haberler

Corel Linux Çıktı

Aylardır büyük bir merakla kitlelerini arkasında sürükleyen Corel, nihayet geçtiğimiz haftalarda Comdex fuarında Corel Linux'un ilk sürümünü çıkardı. Corel'cılar özellikle Linux'un masaüstünde daha da gelişmesi gerektiğinden hareketle halihazırda en çok kullanılan KDE ma-

KDE Kontrol Merkezine yapılan eklentiler alışık olduğunuz bir masaüstü sunuyor.

Corel, sadece 15 dakikada bir kaç fare tıklamasıyla Linux kurmanızı garanti ediyor.

saüstüne eklentiler yaptılar. Bu eklentiler Corel Linux'u kolayca kullanılabilir bir masaüstü haline getirdi.

Corel, yeni Linux dağıtımını Debian GNU/Linux üzerine yerleştiriyor. Debian'in seçilmesinin nedeni, şu anda üzerinde çalışan en geniş çaplı dağıtım ve diğer Linux'lardan daha fazla serbest olması. Debian'da halen SuSE, RedHat ve Caldera gibi büyük dağıtımlarla kullanılan RPM'e benzeyen kendi paket yönetim sistemi var. Bu sayede paketler kolayca kurulup kaldırılabilir.

Corel, çok güvendiği dağıtım için ayrıca açıklamalarda da bulundu:

- Diğer bilgisayarlarla iletişim kolaylığı. Ağ üzerinde yer alan Windows ve Mac makinelerindeki dosyaları ve yazıcıları kolayca paylaşılabilir.
- Yazıcılar çok kolayca, grafik arayüzünde tanımlanabilir.
- Kurulum sırasında çok geniş bir donanım uyumluluğu var ve bir uyumluluk listesine giren tüm kartlar hemen tanımlanabilir.
- Tamamen grafiksel kurulum, kolay disk bölümlendirme.
- Corel dosya yönetimi sistemi ile ağ üzerindeki tüm sistemler sanki yerel dosyaymış gibi görünüyor.
- İnternette bir dosya indirmek ya da dosya yüklemek daha kolay.
- Sistem güncellenmesi tamamen İnternet üzerinden yapılıyor.

SuSE Linux 6.3 İnternet'te

SuSE Linux, sonunda modaya uydu ve grafik arayüzü bir kurulum hazırladı. Grafik

kurulum CD'yi bilgisayara takınca başlıyor ve disk üzerinde herhangi bir işletim sisteminin bulunmasına gerek kalmadan kolayca Linux kurmasına olanak veriyor. Bu sürümde SuSE yine orijinal kutu içine dolu dolu paketler yerleştirmiş. SuSE'den yapılan açıklamada, daha önceki kutularda bulunmayan 230 yeni paketin bulunduğu, 180 paketin de güncellendiği söyleniyor.

Tüm paketler bölümlerine ayrılmış durumda, böylece hangi paketin kurulabileceği kolayca aranıp bulunabiliyor. Kurulum yaklaşık 20 dakika sürüyor ve yeni başlayan Linux kullanıcıları sistemdeki tüm donanımın otomatik olarak bulunması sayesinde kurulumda hiç zorluk çekmiyorlar.

Sun'un satın aldığı Star Office de paketin içinde. Resim düzenleme programlarından Gimp, Blender, Compupic, programlama dillerinden Java, C, C++, Fortran ve Pascal, çoklu ortam programlarından Real Player 5.0, MPEG Video Player, Xaudio MP3 Player, CD player, MOD player, MIDI Sequencer, ALSA ve OSS bulunuyor. Linux'un doğal sunuculuk özelliği nedeniyle zaten paket içinden her türlü İnternet/İntranet servisi (TCP/IP, NFS, UUCP, PPP, IPX, Appletalk, HAM radio, ISDN, SMB, ARCnet) taşıyor.

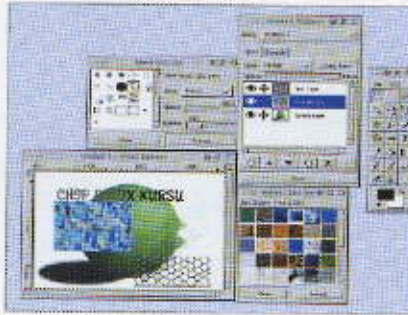
Görüldüğü gibi SuSE 6.3 yeni başlayanlar için oldukça avantajlı. İster 49\$ tutan, 480 sayfalık kitabıyla ve 6 CD ile ismarlayın, isterseniz İnternet'ten indirebileceğiniz ve ücretsiz olan tek CD'yi çekin. Detaylı bilgi www.suse.com'da

knsnapshot (knsnapshot): knsnapshot'u ekranın bir bölümünü, penceresini ya da tamamını bir dosyaya kaydetmek için kullanabilirsiniz. Dosyalar GIF, BMP, JPG, PS ya da XBM formatında kaydedilebiliyor. Basit ama etkili.

knsnapshot yardımıyla ekran görüntülerini kaydedin.

gimp: Linux altındaki (şimdilik) en güzel serbest yazılım grafik programı. Kar-

gimp, temel ihtiyaçları fazlasıyla karşılayan bir görüntü işleme programı.

man (layer), brush, channel gibi hoş özellikleri var. Photoshop-light diyebiliriz.

Gimp'i merak edenler için, bu programı anlatan İngilizce kitapların da bulunduğunu hemen söyleyelim. Amazon'dan sipariş etmek mümkün. Bizim önerebileceğimiz kitap GIMP in 24 hours, gerçekten çok kısa bir süre içinde hızlı bir gimp'çi adayı olabiliyorsunuz.

Bu ay da bu kadar. Önümüzdeki kurs dahilinde, genel olarak sistemi, dosya ve dizin yapılarını öğreneceğiz. Birlikte yapacağımız sistem ayarlamaları biraz daha ileriye dönük olacak.

Adım Adım Linux ICQ

Kim derdi ki bir gün insanlar bilgisayarların başına oturup karşılıklı tüm dünya ile yazışacak. ICQ sayesinde artık bunlar hayal değil.

Arkin Terli orkin@gelecek.com.tr

ICQ'nun gelişyle birlikte arkadaşlık dostluk özünü sanal boyutlara bıraktı. Bir yandan da insanların bilgisayar başında streslerini atabilecekleri bir araç, işlerini geciktiren bir hastalık oldu. Aslında IRC programları yanında velinimer kalıyor ICQ.

Windows'ta ICQ olur da Linux'ta olmaz mı? En çok sorulan sorular içinde rating alan "Linux'ta ICQ nasıl kurarım?" sorusuna bu ay sizlerle birlikte çö-

züm bulacağız. Hatta kurmaktan öte skin bile ekleyeceğiz. En basit haliyle Linux'ta adım adım ICQ kuracağız. Tek yapmanız gereken yazılanları tek tek uygulamak.

Linux'ta Windows'taki gibi tek ICQ client (alıcı) programı yok. Linuxta çok çeşitli (KDE ICQ, GNOME ICQ, Linux ICQ vb) ICQ programları var. Biz genel bir ICQ olan LICQ'yu kuracağız. Çok hızlı ve sorunsuz bir şekilde ICQ kurmak istiyorsanız RPM paketlerini tercih etmeniz gerekiyor. RPM paketleri dışında doğrudan sıkıştırılmış bir dosya da bulabilirsiniz.

Şimdi LICQ nun kolay kurulan bir sürümünü İnternette indirelim. Programı çok iyi olan bir siteden indirebilirsiniz. Bu sitede uygulamalar RPM paketleri halinde bulunuyor, bunun da bir çok kolaylığı var.

Uygulama için gerekli programları da hemen indirebiliyorsunuz. <http://rufus.w3.org/linux/RPM/licq.html> licq-0.61-3 sürümünün seçin. Sonra gelen sayfadan en üstteki licq-0.61-3 RPM for i386 yazan bağlantıya tıklayıp dosyayı indirebilirsiniz. Programı kurmak için

```
rpm -i <dosya adı>
```

yazmanız yeterli. Programı kurarken eğer gerekli bir takım uygulamaların ek-

sik olduğunu söylerse, önce bu programı indirdiğiniz sayfada "Requires" (gerekler) kısmından eksik olanları indirip kurun.

Herşeyi kurduktan sonra sıra licq programınızın çalıştırmaya geldi.

Çalıştırmadan önce ICQ UIN numaranız, şifreniz gibi bir takım ayarların yapılmış olması gerekiyor. Licq programınız kurulduktan sonra bir takım ayar dosyalarını

```
~/./licq/conf/
```

dizinde bulunduruyor. Bu dizinde hemen "owner.conf" dosyasını bir metin editörle açın. Örneğin "pico" gibi kullanımı basit bir editörle bu işi kolayca halledebilirsiniz, ya da X altından "text" veya "advanced" editörle yapabilirsiniz.

Bu dosya aşağıda göreceğiniz gibi başlamaktadır:

```
[User]
Uin =
Password =
Alias =
FirstName =
LastName =
...
...
```

Hemen gerekli olanların karşısına eşittir sembolünden sonra bir boşluk bırakarak doldurun. "Uin" kısmına kendi ICQ numaranızı yazmanız gerekiyor. LICQ

Linux altında sisteminize kuracağınız Licq en basit haliyle böyle görünecek.

programınız çalışmaya hazır. X için bir kısa yol hazırlayın, ardından Licq programınızı ilk defa çalıştırın.

Şimdi licq programımızı biraz renklendirelim. Yeni skin ve simge ekleyelim. Hatta ses dosyalarını da değiştirelim. Daha öncede söylediğim gibi ayarların yapılacağı ve program verilerinin bulunduğu gizli dizin `~/licq/` dizini- dir. İlk önce skin (deri-dekor) ekleme ile başlayalım. Hemen değişik skinlere bakabileceğiniz ve indirebileceğiniz www.crewq.com/licq/qlicq.html sayfasından istediğiniz skin'leri seçip indirin. Hazır sayfadayken bir de simge seçin kendinize.

Sayfanın alt kısmında tıklayıp seçmeniz için pek çok simge örnekleri var. Skin ve simgeleri indirmeden önce görebilirsiniz. Biz örnek olsun diye skin olarak "Gradient Skin", simge olarak "Kicq-Trans Icons" kullandık. Bu dosyalar tar ve gzip ile sıkıştırılmış dosyalar- dır. Hemen

```
~/licq/data/
```

dizinine gidip Internet'ten aldığımız gradient skin'i için skin.gradient, kicq-trans simgesi için de icons.kicq-trans adında dizin açın. Sonra indirdiğiniz dosyaları bu dizine açın. Sıkıştırılmış dosyayı açmak için dosyayı açtığınız di- zine kopyalayın

```
tar -zxvf <dosya adı>
```

komutuyla açın. Şimdi skin.gradient adında bir dizin açmış olduk. Bunun anlamı şu: dizinin içinde skin ile ilgili

dosyalar var (ki bunu dosya adının skin ile başlamasından anlayabiliyoruz) ve gradient ise skin'imizin adı oluyor.

Örnek olarak aldığımız yandaki resimde skin için gradient, ikon için kicq-trans yüklenmiştir.

lar şöyle olmalı:

```
[appearance]
Skin = gradient
Icons = kicq-trans
FontFamily = system
```

şeklinde devam ediyor. Fakat bizim için burada ilk iki satır (Skin ve Icons) önemli. Diğer ayarlarda değişiklik yapmamıza gerek yok. Sonra değişiklikleri kaydedin ve licq'yu tekrar çalıştırın. Farkı hemen göreceksiniz. Resimdeki gibi bir görüntü elde etmiş olmalısınız.

Artık farklı bir skin ya da simge yüklemek isterseniz ne yapmanız gerektiğini biliyorsunuz. Hatta skin ve simgeleri kendiniz de hazırlayabilirsiniz. İnanın hiç de zor değil. Şimdi de licq'nun standart ayarları üzerinde (Türkçe desteği, ses dosyalarının değiştirilmesi vb) biraz değişiklik yapalım isterseniz. Bunun için Licq'nun Options seçeneğini açın. Karşınıza resimdeki gibi bir pencere gelecek. Tek tek önemli seçenekleri inceleyelim.

Appearance: Font kısmından Türkçe desteği için "CharSet" ayarını "ISO 8859-9" olarak seçin. "Size" ile font büyüklüğünü değiştirebilirsiniz.

Sound: Şimdi isterseniz licq ile gelen standart wav dosyalarını değiştirelim. Bunu yapmak çok kolay. Standart gelen ses örnekleri `~/licq/data/` dizininde wav formatında duruyor. Biz bunları isterseniz daha düzenli hale getirelim. `~/licq/data/` dizinine sounds adında yeni bir dizin açın ve tüm ses dosyalarını bu dizine kopyalayın. Ses kartınızı tanıttıysanız player, ses kartınız yoksa pc speaker'ı seçin. Sonra hangi ses dosyalarını ne için kullanmak istiyorsanız (örneğin mesaj, dosya alma, chat vs. için) dosyaların tam yolunu girin.

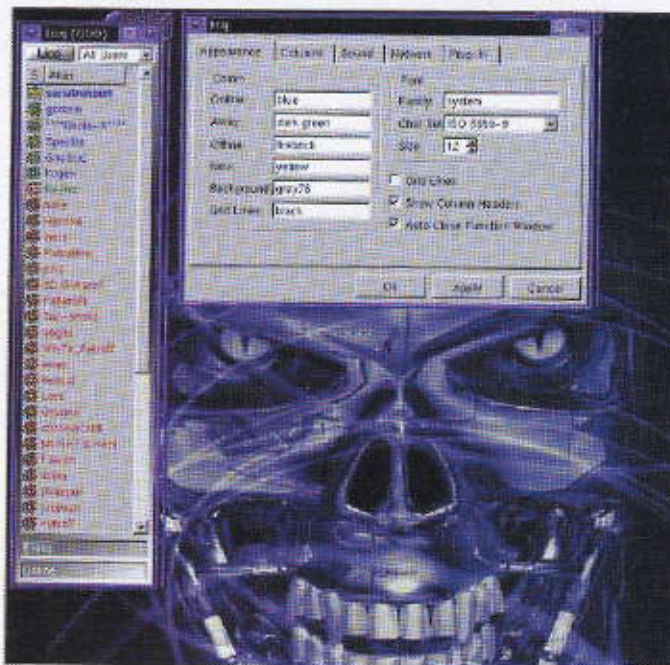
Network: Bu kısımda çok önemli bir seçeneği değiştirmeniz gerekiyor. "Auto logon" seçeneğini "online" yapmanız gerekiyor ki sürekli ICQ sunucumuza ile haberleşebilesiniz. Yoksa siz Internet'te iken iken listenizdeki birinin Internet'e girmesi halinde bunu fark edemezsiniz.

Aslında daha çok şey yapılabilir ama hepsini bir arada yapmak işleri daha çok karıştırabilir. Gerçekten tüm bu anlattıklarımızı yapmak her düzeydeki kullanıcı için oldukça kolay. Diğer seçenekleri siz keşfedebilirsiniz.

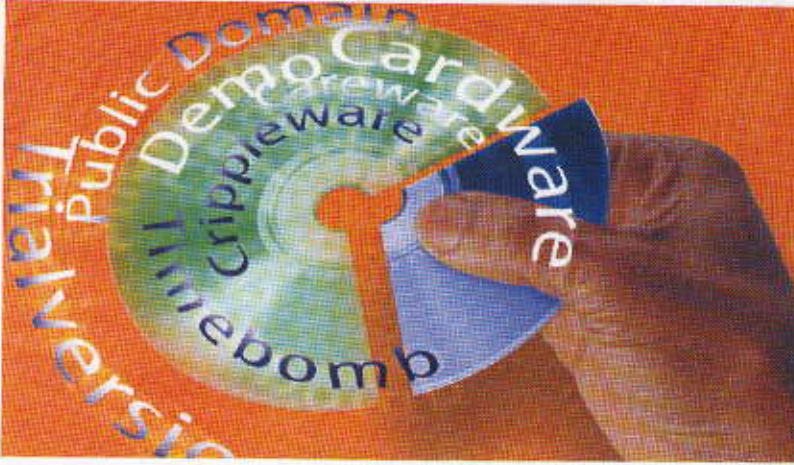
Farklı bir isim de verebilirdik. Aynı format simge içinde geçerli. Ama simge için dizinin adı icons ile başlamalı. Örneğin icons.kicq-trans gibi.

Sonra `~/licq/conf/licq.conf` dosyasını bir metin düzenleyici ile açın. [appearance] kısmını bulun. Skin ve simge seçiminiz için buradaki ayarları değiştirin. Bizim örneğimize göre ayar-

ICQ'yu verimli bir şekilde kullanabilmek için çeşitli ayarlar yapmak gerekiyor. Options/Sound ayar bölümü de bunlardan birisi.

Ayın Shareware'leri

Fiyatları çok yüksek olan bazı yazılımlara sahip olamadığınız için, bilgisayarınızdan yeteri kadar performans alamadığınızı düşünüyorsanız bir de Shareware'leri deneyin.

Mahmut Korşoğlu m.kars@chip.com.tr

Bu ay da sizler için incelediğimiz dört Shareware arasından özellikle Winnormorph görsel efektler ile ilgilenenlerin oldukça ilgisini çekecektir. Bunun yanında Fontlar ile sürekli problem yaşayanlar MyFonts programını deneyebilirler. Funchat şirket içi çalışan Mirc benzeri bir program. Hypersnap Dx'i ise herhalde anlatmaya gerek yok.

MyFonts Başarılı bir font yöneticisi

Windows'un font yöneticisinden memnun olmayanlar ve daha fazlasını isteyenler için üretilmiş bu Shareware oldukça renkli ve kolay anlaşılabilir bir arayüzüne de sahip. MyFonts hem TrueType hem de Postscript fontları destekliyor, tüm TrueType® ve Postscript Type 1 fontlarını 99 puntoya kadar çok esnek bir yelpazede izlemenize olanak sağlıyor. Güçlü filtreler oldukça karışık olan fontları tanımlamanızda ve ayırmanızda da size yardımcı oluyor. Bunun için fontların yüklü olmasına da gerek olmuyor. Çünkü MyFonts CD-ROM ya da sabitdisk üzerinde herhangi bir klasör içinde yer alan yüklenmemiş fontlar ile çalışmanıza imkan tanıyor.

Programın bir başka önemli özelliği ise güçlü yazdırma kapasitesi. Bu şekilde gerçekten kaliteli örnek font katalogları hazırlamak ve bastırmak mümkün olu-

yor. Üstelik ayarlardan yapacağımız değişiklikler ile karakter setindeki her fontu ayrı ayrı kutu içinde yazdırabiliyorsunuz ve bunları ekranda çıkarabilmek için hangi tuş kombinasyonunu kullanacağınızı da her bir font altında ayrıca belirtilebiliyor. Bu özellikle dingbat ya da wingding tipi fontlarda çok yararlı olacaktır. Kullanımı çok kolay olan font yönetim araçları ile ise, font paketlerinde ya da ayrı ayrı yer alan fontların sisteme yüklenebilmesi ve kaldırılmasında inanılmaz esneklik sağlanıyor.

İlk çalıştırmada Font'ların yedeğini almayı unutmayın

MyFonts programını ilk defa çalıştırdığınız zaman yüklenmiş tüm fontlarınız için komple bir yedek zaten otoma-

tik olarak alınacaktır. Bir FontPack formunda olan bu paket daha sonradan fontların tekrar yüklenmesi için ya da MyFonts'dan önceki konuma döndürülmesi için kullanılabilir. MyFonts klasörü içinde DEFAULT.MFP adı altında saklanan bu paketi güncellemek istiyorsanız yapmanız gereken sadece basitçe silmek. MyFonts bir dahaki sefer tekrar başlatıldığında dosyayı otomatik olarak tekrar oluşturacaktır. Bu dosya klasör içinde yer aldığı sürece orijinal fontları güvence altında olacaktır.

Sisteminizdeki benzer fontların karşılaştırılması

Program içinde sağ üstte yer alan kartlardan Compare kartına tıkladığınız zaman, bu özelliği aktif hale getirebilir-

Yükli olan ve olmayan tüm fontları görebileceğiniz gibi bunları örnek bir metin dosyasına da uygulayabiliyorsunuz.

niz. Alt bölümde açılacak olan iki panelden her biri font içindeki 256 karakteri de görüntüleyecektir. Buna ek olarak herhangi bir font setini sağa ya sola kaydığımız zaman diğeri de senkronize olarak hareket edecektir. Her bölümün sol alt tarafında yer alan işaret kutucuğu hangi fontun aktif olduğunu belirler. Seçili olan panel, seçmiş olduğunuz fontu ekranda görüntüleyecektir. Diğer panele geçmek için üzerine tıklamanız ya da işaret kutucuğunu işaretlemeniz yeterli olur. Panellere yüklemek için illa ki fontun kurulmuş olması da gerekmez.

Fontları yazdırmadan önce dikkat edilecek özellikleri

Yazdırma işlemine başlamadan önce yazıcı ayarlarını yapmayı unutmayın. Bunun için File menüsü altında yer alan yazıcı seçeneğinden Ayarlar tuşuna tıklamanız yeterlidir. Burada karşınıza çıkacak olan ayarlardan biri olan ve Viewer seçeneği ile aynı mantıktaki "Add/Remove Text Sample" ile bastırılacak olan kelime dizimini değiştirebilirsiniz.

Burada yazacağınız örnek metin içine ekleyeceğiniz özel anahtar kelimeler ile de işlemleri otomatikleştirme ve istediğiniz efekti elde etme şansınız olabiliyor. Örneğin 3 adet <F> karakterini örnek metin içinde herhangi bir yere yazdığınızda, bunlar baskı sırasında fontun tam ismi şeklinde değiştirilip öyle basılacaktır. Aynı şekilde metnin başına eklenecek 3 adet <+> işareti ise metni kolon içinde ortalayacaktır. Son olarak da metnin içinde herhangi bir yere yazılacak 3 <+> karakteri Enter tuşuna basılmış gibi davranılmasına yol açacaktır.

Ürün Bilgisi

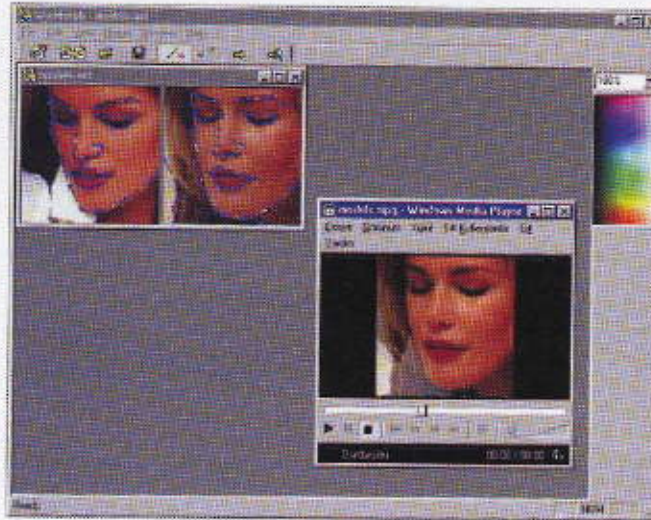
MYFonts

Tür	Font Yöneticisi
Sürüm	4.1
Sistem	Win95/98/NT
Kayıt tipi	Shareware
Süresi	Sınırsız
Download	http://www.mytools.com/zips/mf41.zip
Özellikler	Programın Install ve Uninstall seçenekleri bulunuyor. Ayrıca bu Shareware sürümünde yazdırma işlemi her sefer için tek bir sayfa ile sınırlandırılmış. FontPack'lerde ise aynı anda sadece 3 paket aktif olabiliyor. Son kısıtlama ise Diagnostics bölümünde yer alıyor.

WinMorph Harika bir görsel efekt

Eğer görsel olarak çok zengin bir efekt olan ve Micheal Jackson kliplerinden görmeye alışık olduğunuz Morph olarak adlandırılan ve iki obje arasında yumuşak bir geçiş sağlayan bu efekti yapmak istiyorsanız bu program tam size göre.

WinMorph adındaki bu programı bir

İki resim arasındaki geçiş tanımlandığı zaman sisteminizdeki Default Media Player açılıp sonucu size gösterecektir.

nesneden diğerine geçiş ya da bir nesnenin kendi içinde değişmesini içeren bir film dosyası oluşturabiliyor. Üstelik de oldukça profesyonel gözüken bu film sekansı için çok fazla bir efor harcamanıza gerek kalmıyor. Farklı imajlar arasında geçişler yaratan WinMorph sonucu AVI formatında ya da her bir kareyi ayrı ayrı resim dosyası olarak kaydedebiliyor. Program içinde aynı zamanda özel efektler yaratabilmek için resimlerin döndürülmesi, tekrar boyutlandırılması, eğilmesi de mümkün olabiliyor. Kendi içinde bir AVI göstericisi de bulunuyor. WinMorph BMP, JPG, MPEG, AVI ve MRF dosya formatlarını destekleyebiliyor. Bu son sürüm hazırlanmış sekansların AVI formatı yanında MPEG olarak da kaydedilebilmesine olanak sağlıyor. Aynı zamanda geliştirilmiş olan Color Quantization ile artık tüm filmler ve tek tek kareler True Color olarak kaydedilebiliyor. Böylece sonradan dış video editörler ile hazırlanmış filmlerin tekrar düzenlenmesi de oldukça kolaylaşmış oluyor.

İlk dönüşümü görmek için örneğe bir göz atın

Programın yapabildiklerini görmek için önce File menüsünden Open Morph'u seçin. Daha sonra da karşınıza

gelecek olan pencereden örnek dosya olan "models.mrf"ı açın. Karşınıza ünlü iki top model arasında dönüşüm yaratacak hazır dosya gelecektir. Morph menüsünden Preview seçeneği ile hızlı bir şekilde dönüşümün nasıl gözükeceğini ön izleyebilirsiniz. Asıl video sekansı için bunun üstündeki Start Morphing seçeneğine tıklayabilirsiniz. Bu örneği inceleyerek

programın işleme mantığını anlayabilirsiniz. Bir resimde belirlenmiş alanlar diğer resimde farklı bir yere taşındığı zaman iki resim arasında uyumlu bir geçiş sağlanabilecektir.

Kaydedilecek video için format seçimi ve ayarlar

Bunun için yine Morph penceresinden Options seçeneğini kullanmanız gerekir. Burada "... of type" bölümünden video formatı olarak AVI ya da MPEG, tek kare formatı olarak ise BMP seçilebiliyor. Bunun hemen üstündeki bölümden ise dosya ismi belirtilebiliyor. Filmin kare sayısı ve süresi de ayarlanabiliyor. Eğer bir video formatı seçildi ise de Compression altındaki Options kısmından videonun Kb/sn cinsinden kalitesi belirlenebiliyor.

Ürün Bilgisi

WinMorph

Tür	Grafik Araçları
Sürüm	1.3
Sistem	Win95/98/NT
Kayıt tipi	Freeware
Süresi	Sınırsız
Download	ftp://ftp.simtel.net/pub/simtelnet/win95/mmedia/wmorph13.zip
Özellikler	Install ve Uninstall seçenekleri bulunuyor.

HyperSnap-DX Pro Görüntüler sizden kaçamaz

Şimdiye kadar ekran yakalama programları ile çalıştıysanız, çoğunda birçok eksik olduğunu görmüşsünüzdür. Genelde birinde olan özellik bir diğerinde bulunmaz ve çoğu da DirectX ve 3DFX Glide modlarında ve VideoCD'lerden resim alamazlar.

Ancak bu ay tanıtacağımız HyperSnap-DX Pro işte bunların hepsini gerçekleştirebilen gerçekten güçlü bir ekran yakalama programı.

Program o anki masaüstünün, belirli bir alanın, o anki pencerenin ya da bir alt pencerenin ekran görüntüsünü çok kolaylıkla alabiliyor. Yakalanan görüntüler içinde BMP, GIF, ve JPEG dosyaları gibi popüler formatları da olduğu 20 farklı resim formatında kaydedilebiliyor. GIF dosyaları seçimsel olarak Interlaced olabiliyor, renk sayısı düşürüle-

li özelliklerden biri olan Auto-scroll ile o an ekranda görünmeyen bölümlerin bile kaydırılıp simultane olarak ekran görüntüsünün alınmasına olanak sağlanıyor.

Özellikle Browser'ınızda görüntülen, aşağıya doğru uzun Web sayfalarının görüntüleri alınırken bu özellik çok işinize yarayacaktır. Daha önce bahsettiğimiz gibi HyperSnap aynı zamanda DirectX ya da 3DFX Glide modlarında oyunlardan ve ekran koruyucularından da görüntüler alabiliyor. Bu Pro sürüm Basic'ten daha fazla resim formatı ve daha fazla resim işleme fonksiyonu destekliyor.

Ekran görüntülerinizin adım adım yakalanması

HyperSnap-DX üç basit ekran yakalama yöntemi içeriyor. Bu yüzden öncelikle bunlardan hangisinin size en uy-

cektir ve açmak için de üzerine tıklamanız gerekir.

Şimdi örnek olması açısından bir Window (Pencere) görüntüsü alalım. Önce masaüstünden herhangi bir pencere açın. Ardından da açık değilse HyperSnap programını açın. Başlamaya hazır olduğunuz zaman önce görüntüyü alacağımız pencerenin mutlaka görünür olmasına dikkat edin.

Artık görüntü yakalamak için herşey hazır

Daha sonra Capture menüsü altında Windows seçeneğini seçin. HyperSnap-DX görüntüden kaybolacaktır. İmleci etrafı gezdirdiğiniz zaman yakalanan bölümlerin etrafında yanıp sönen bir çerçeve oluşacaktır. Bu şekilde neleri yakalayabileceğinizi imleci etrafı gezdirerek görebilirsiniz.

Tüm bir pencereyi yakalamak için ise başlık çubuğuna getirmeniz yeterli olacaktır. HyperSnap'in gelişmiş yakalama özelliği bu şekilde rahatlıkla bazı şeyleri dahil etme ve çıkarma şansını size sunar. Sol fare tuşuna bastığınız zaman ise yakalama işlemi gerçekleşecektir. Region (Alan) yakalama ise tümüyle aynı ilerler, ancak son noktada ekranda yakalamak için bir bölge işaretlemeniz beklenir.

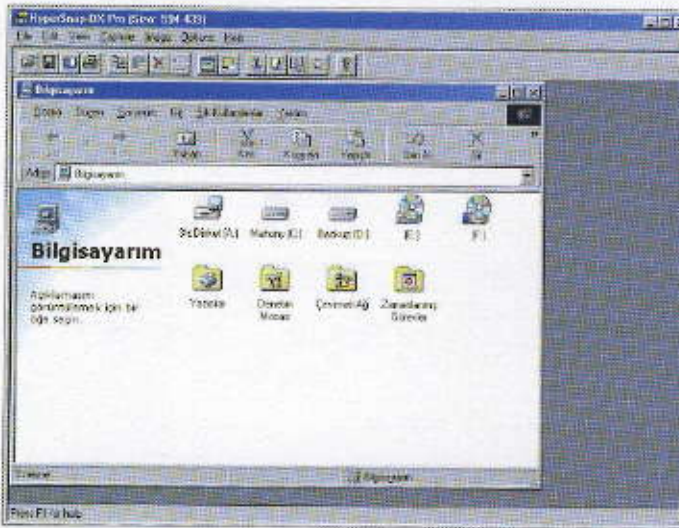
Bölgeyi işaretlerken ekranın bir köşesindeki bilgi kutucuğu size gerekli yardımı sağlayacaktır. Bu şekilde en ince detayına kadar düzgün ve boyutlarını tanımlayabileceğiniz ekran görüntüleri yakalamanız mümkün olur. İstedığınız görüntüyü yakaladıktan sonra File menüsü altından Save As seçeneği ile görüntüyü saklayabilirsiniz.

Ürün Bilgisi

HyperSnap-DX Pro

Tür	Grafik Programı
Sürüm	: 3.50.00
Sistem	: Win95/98
Kayıt tipi	: Shareware
Süresi	: Bilinmiyor
Download	: ftp://ftp.simtel.net/pub/simtelnet/win95/graphics/hstdx350.zip

Özellikler : Shareware sürüm tüm saklanan, bastırılan ve kopyalanan resimlerin üst sol kenarına bir adet "Snapped with Hyper Snap-DX" yazısı oluşturuyor. Ayrıca programın Install ve Uninstall seçenekleri de bulunuyor.

Video CD ve 3DFX görüntüler dahil program her tür görüntüyü yakalayabiliyor.

biliyor ve bunlara saydam arkaplan da dahil edilebiliyor. HyperSnap, ayrıca çıkış kalitesini ve Fade-In'i ayarlayabileceğiniz Progressive JPEG'ler de yaratabiliyor.

Yakaladığınız görüntüleri sonradan düzenleyin

Birçok görüntü işleme fonksiyonu da programa dahil edilmiş. HyperSnap'in otomatik tekrarlı yakalama, kısayol tuşları ve hızlı kayıt özelliği ile kesintisiz ekran yakalanabiliyor, imlec görüntüye dahil edilebiliyor, dahili Cropping aracı ile istenmeyen kısımlar atılabilir, dosyaları izlenebiliyor ve yazıcıdan çıkış alınabiliyor.

İşlemleri oldukça kısaltacak en önem-

gun olduğuna karar vermeniz gerekir. Full Screen (Tam ekran) yakalama o an monitörde gözükten tüm ekranı yakalayacaktır. Region (Alan) ile ise belirleyebileceğiniz bir alan görüntüsü alınabiliyor. Window (Pencere) adından da anlaşılacağı gibi, o anki aktif pencereyi yakalamanıza yarar.

Burada seçiminiz ne olursa olsun, daha sonradan her zaman HyperSnap-DX'in Image menüsünde yer alan Crop fonksiyonu ile görüntüyü kesebileceğinizi unutmayın. HyperSnap-DX ve yakaladığınız görüntüyü daha sonra görebilmek için Capture menüsü altından "Restore After Capture" seçeneğini işaretlemeyi unutmayın. Eğer işaretli değilse, program Task Bar'a küçültüle-

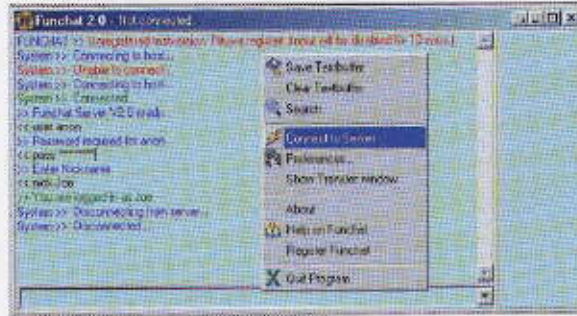
Funchat Sohbete yeni bir boyut

Funchat Internet ya da lokal Network'ler üzerinde çalışabilen oldukça kullanışlı birçok kullanıcı Chat programı. Ayrıca kullanıcılar bu program üzerinden Chat yapabildikleri gibi, birbirlerine dosya göndermek gibi değişik aktiviteleri de gerçekleştirebiliyorlar. Yapılması gereken sadece tek bir bilgisayarda programın Server bölümünün çalıştırılması. Diğer bilgisayarlar Funchat'ın Client kısmı ile bu Server üzerinden bağlantıyı gerçekleştirebiliyorlar.

Az sayıdaki basit Server ayarlarının yapılması

Chat ortamının yaratılması için öncelikle programın Server bölümünün çalıştırılması gerektiğini belirtmiştik. Bunun için sadece Server programını başlatmak yeterli olacaktır. Default ayarlar ile program çalışabilir de burada yapılması gereken bazı ayarlar olabilir. Örneğin Server Configuration kartında yer alan ayarlar üzerinde çok fazla oynamanız gerekmez. Burada yer alan "IP and Port" seçeneği üzerinde eğer konu hakkında profesyonel değilseniz değişiklik yapmayın. Çünkü bu değer zaten otomatik olarak atanacaktır. "Online at startup" işaretlendiği zaman, Funchat Server program her başlatıldığında otomatik olarak Online olacaktır. "Start-message" ise herhangi bir Client sizin Server'ınıza bağlandığı zaman gösterecek mesajı içerir.

Eğer Chat odanızın güvenliğini de elden bırakmak istemiyorsanız, bu durumda Security kartından yararlanabilirsiniz. Bu kart içinde yer alan "Check Systempassword" seçeneğini işaretledikten sonra Server artık Client'lara verilecek kullanıcı ismi ve şifreyi kontrol edecektir. Böylece sadece sizin şifre verdiğiniz insanlar Chat odanıza girebilir. "Enable IP Checking" işaretlendiğinde

ana chat penceresine sağ tuş ile tıklayıp Connect to Server ile chat odasına bağlanabiliyorsunuz.

de sadece Server'a eklenmiş IP'lerdeki kullanıcıları odaya alacaktır. Yeni bir IP eklemek için sadece IP değerinin yazılması ve + tuşuna tıklanması yeterli olur. Herhangi bir IP'yi listeden silmek için de onu seçip - tuşuna basmak yeterlidir. Çoklu eklemeler için "*" (127.10.*.*) işaretini kullanabilirsiniz.

Eğer çok kalabalık bir Chat odası istemiyorsanız, belirli bir kullanıcı sayısı ile en alttaki seçenekten bunu sınırlayabilirsiniz.

Information kartı sadece bağlı kullanıcılar hakkında size bilgi verecektir. İstedığınız takdirde herhangi bir kullanıcı sizin belirlediğiniz kuralların dışına çıkarsa, bu kartı kullanarak da onu odadan atabilirsiniz. Bunun için kullanıcı ismini işaretledikten sonra sağ tuş ile üzerine basıp açılan menüden Kick User'ı seçin. Kullanıcı odadan düşecektir.

Client tarafında yapılması gerekenler daha da basit

Chat odasına bağlanmak isteyen kullanıcılar programı çalıştırdıkları zaman karşısına 3 bölümden oluşan bir pencere gelecektir. Sol üst tarafta yer alan ana bölüm kullanıcılardan gelen yazıların yer aldığı ana bölümü oluşturmaktadır. Alt tarafta yer alan bölüm ise sizin yollayacağınız mesajları girebileceğiniz bölümdür. Sağ taraftaki bölümde ise o an odada bulunan tüm kullanıcıların takma isimleri listelenecektir. Sohbet etmeye başlamak için ana bölüm olarak

bahsettiğimiz bölüme sağ tuş ile tıklayıp açılan Pop-Up menüden "Connect to Server" seçeneğini seçmeniz yeterli olacaktır. Eğer bir Funchat Server bulunursa Client program başlayacak ve varsa odadaki diğer kullanıcıların isimleri listelenecektir. Bundan sonrası Mirc kullananlara çok yabancı gelmeyecektir. Sağ tarafta yer alan kullanıcılardan herhangi biri üzerine sağ tuş ile tıkladığınız zaman açılacak diğer bir Pop-Up menü ile ilgili tüm işlemlere ulaşabilirsiniz.

Server'ın yanında Client üzerinde de bazı ayarları değiştirmeniz mümkün olabilmektedir. Bunlar Connections, Appearance ve Advanced adı altında üçe ayrılır. Chat penceresindeki ana bölüme sağ tuş ile tıkladığınız zaman açılan menüden "Preferences" seçeneğini seçerek bu menüye ulaşabilirsiniz.

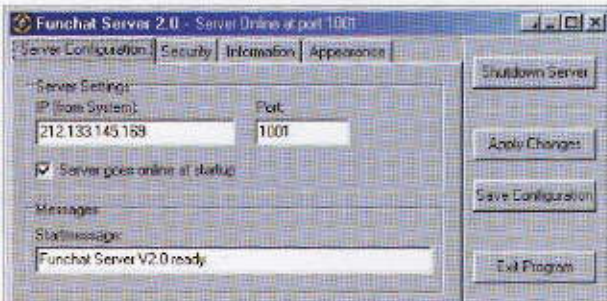
Connections ayarlarından Client'ın otomatik bağlanıp bağlanmayacağı ayarlanabiliyor. Ayrıca buradan en favori Funchat Server'larını da Bookmark'a ekleyebilirsiniz. Tanımlamalar, takma isim ve benzeri bilgiler de yine buradan değişiyor. Appearance ayarlarından ise Funchat ile ilgili görüntü ayarlarını yapılabiliyorsunuz. Son kart olan Advanced kartı ile de Funchat'ın mesajlar ve çeşitli olaylar karşısında davranışını belirleyebilirsiniz. ☐

Ürün Bilgisi

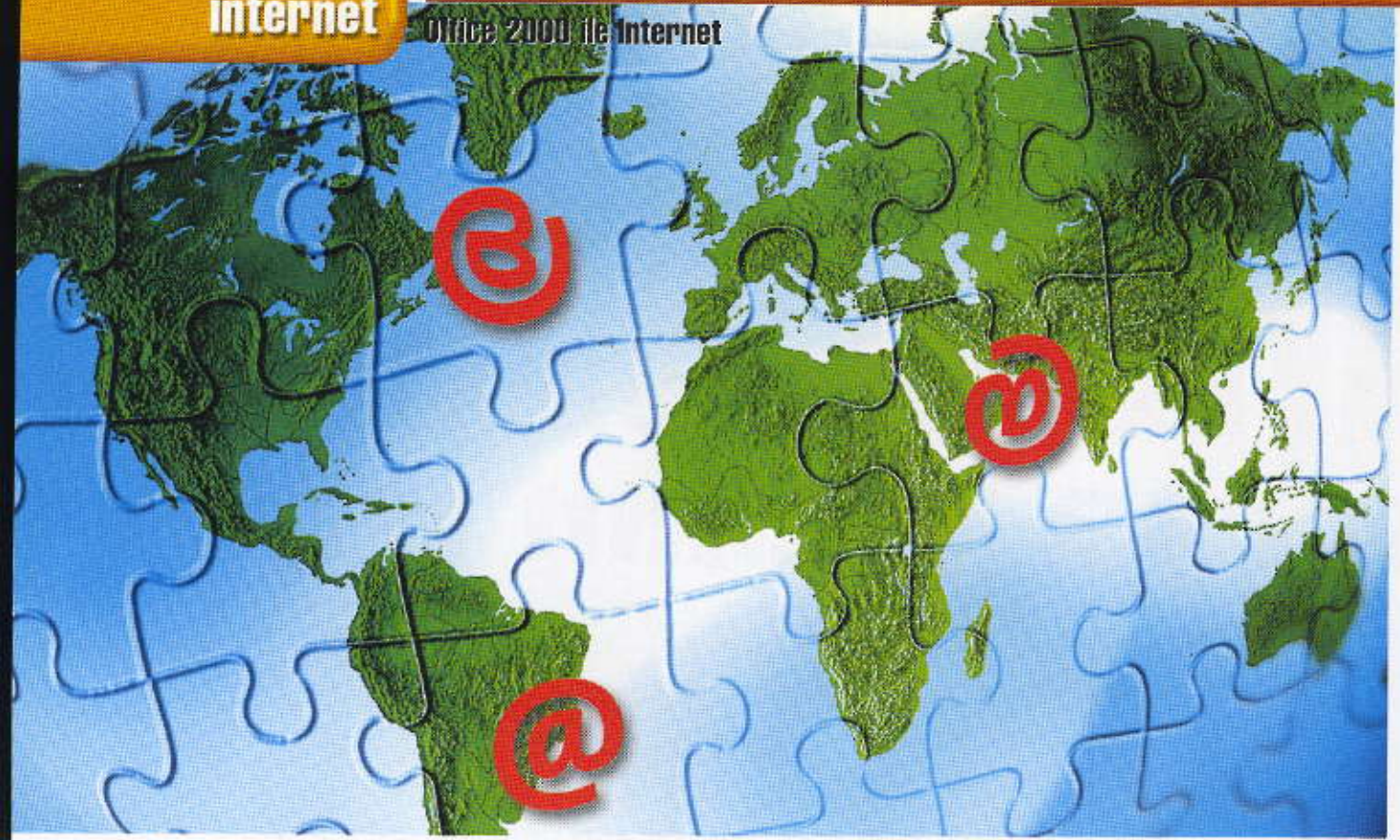
Funchat

Tür	: Chat Yazılımları
Sürüm	: 2.0
Sistem	: Win95/98/NT
Kayıt tipi	: Demo (5\$)
Süresi	: Süresiz
Download	: http://home.nikoma.de/funchat/download/pkd-fc2i.zip

Özellikler : Programın Install ve Uninstall seçenekleri bulunuyor. Shareware kısıtlaması olarak ise tek gözükten sadece her açılışta 10 saniye kadar bekletmesi.

Server programını çalıştırdıktan sonra Default ayarlar ile de program başarılı bir şekilde çalışabiliyor.

Dünya'ya Bağlı Ofis

Dokümanları içerisinde Internet içeriklerine sunduğu kısayollar sayesinde tek kullanıcı bilgisayarlar için oldukça kullanışlı olan Office 2000, sunduğu işlevler sayesinde çoklu ortamlarda da öncülüğünü sürdürüyor.

AZ / Kodir Tuztas ktuztas@chip.com.tr

Microsoft Office 2000'e terfi etmek için birçok kuvvetli neden var ama bunlardan iki tanesi diğerlerine göre çok daha önemli: Kullanılan dokümanların sınırlandırılmış bir Web içerisinde (Intranet) yayınlanmaları ve Internet işlevleri. Microsoft geliştiricileri Office 2000'de çıkaracak yenilikler yerine daha çok var olan işlevlerin daha da kullanışlı hale gelmeleri için çalışmışlar. Bu nedenle hem Word&Co. için HTML dönüşümü üzerinde çalışmışlar hem de Office bileşenlerinin Internet'ten elde edilen içe-

rikler ile beraber çalışmasını çok daha performanslı hale getirmişler. Bağlantıları, Sık Kullanılanlar altında kullanmak, e-mail içerisine yerleştirmek ve ister Excel tablosu, ister Powerpoint prezentasyonu, ister Access veri tabanı olsun, çeşitli Office dokümanları içerisinde kullanılmak hiç bu kadar kolay olmamıştı.

Office 2000 Sık Kullanılanlar'ın yönetimi için ayrı özel bir mekanizma kullanıyor. Sorunsuz olarak çalışan bu işlevi kullanarak Sık Kullanılanlar'ı Office 2000 içerisinde de düzenleyebilirsiniz.

Grafikle donatılmış elektronik iletiler

World Wide Web üzerindeki bilgilere daha hızlı ulaşmak veya kendi sayfanızı tanıtmak içinse HTML biçimindeki e-mail'ların bağlantılar ile donatılması gerekmektedir. Bu sayede, alıcı iletideki bağlantıya bir kere tıklayarak bağlantının gösterdiği Web sayfasını açabilir.

HTML biçimindeki e-mail'ların normal (standart) e-mail'lara göre en büyük avantajı, grafik olarak düzenlenen dokümanları hemen hemen tüm e-mail uygulamaları (HTML Editörleri) tarafından başarılı şekilde görüntülenebilen iletiler olarak gönderilebilmesidir. Bu doküman içerisindeki grafiklerin, tabloların ve diğer görsel bileşenlerin doğru olarak kullanıldıkları anlamına gelir. Tüm Internet Browser'lar HTML biçiminde hazırlanan e-mail'ları sorunsuz olarak görüntüleyebiliyor.

Tüm Office dokümanları Internet'teki sayfalara bağlantılar (Link) içerebilirler. Bu bağlantı üzerine tıkladığı zaman bilgisayarda kurulu olan Web gözetici otomatik olarak çalışacak ve bir Internet bağlantısı kurulacaktır. Avantaj: Bu yöntemle Web sayfaları doküman içerisine eklenmeyecekleri için dosya büyüklükleri mümkün olduğunca küçük tutulacaktır.

Özetle...

- Outlook 2000: Sık Kullanılanlar ve e-mail yönetimi, Web sayfası oluşturmak
- Word 2000 & Co: Oluşturduğunuz dokümanları Internet'te yayınlayın
- Word ve tüm Office uygulamalarında kullanılabilen bağlantı teknikleri

Outlook 2000: Sık Kullanılanlar ve E-mail

Yeni versiyon Outlook, Sık Kullanılanlar yönetimini Internet Explorer 4.0/5.0'dan miras almış. Yani Sık Kullanılanlar ile Outlook 2000'den çıkmaya gerek kalmadan da çalışılabilir. Mesela bir Windows NT 4.0 sistemde Active Desktop bulundurmeyen Internet Explorer 4.0 üzerine Office 2000 kurularak direkt olarak Outlook 2000 üzerinden veya Internet Explorer 5.0 çalıştırılması ile Sık Kullanılanlar'a ulaşılabilir. Kendi özel URL'leri bulunmayan Outlook, Windows 95/98 yüklü sistemlerde sabitdisk üzerindeki "Windows\Sık Kullanılanlar" veya Windows NT 4 yüklü sistemlerde "WINNT\PROFILES\... \FAVORITES" klasörlerinde bulunan adresleri kullanıyor.

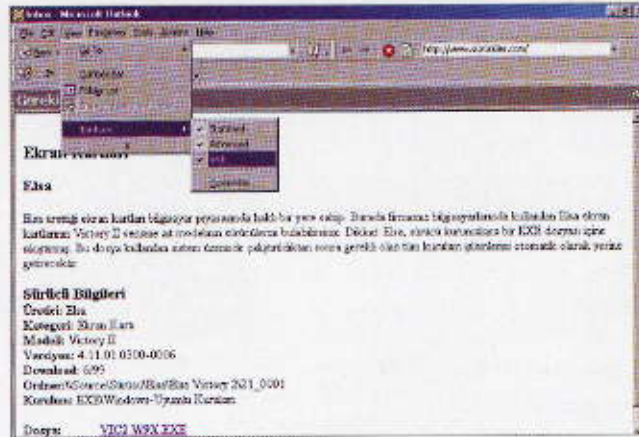
Sık kullanılanlar en hızlı adres ekleme şekli

Outlook 2000 ile Internet'teki en kolay yol: İstenen URL'yi direkt olarak adres penceresindeki Web çubuğuna yazın. Eğer Web çubuğu aktif değilse, ekrana getirmek için View/Toolbars/Web komutunu çalıştırın. Office 2000'in en önemli yeniliklerinden olan akıllı menüler, seyrek kullanılan komutları görüntüleyemezler. Eğer Toolbars komutu View menüsü içerisinde görünmezse, menünün en altındaki aşağı ok simgesine tıklayın. Bunun sonucunda View menüsü içerisindeki diğer komutlar da ekrana gelecektir.

Adres girildikten sonra [Enter] tuşuna basılarak girilen URL'ye gidilmesi sağlanabilir. Şimdi Favorites/Add to Favorites komutunu çalıştırın. Outlook penceresinde URL, Web sayfasını ve başlığını görüntüler. Açılan iletişim penceresi üzerindeki Add düğmesine tıklanarak görüntülenen sayfanın Sık Kullanılanlar listesine eklenmesi sağlanabilir.

Sık kullanılanları yeniden adlandırmak ve silmek

Sık Kullanılanlar, şu ana kadar kullanılan Windows bileşenleri ile düzenlenebilirler. Favorites/Open Favorites... komutunu çalıştırın. Sık Kullanılanlar listesindeki bir girdinin ismini değiştirmek için üzerine bir süre ara ile iki kere (Çift tıklama değil) tıklayın. Artık seçili olan

girdinin ismi değiştirilebilir. Aynı işlem girdi seçili durumdayken [F2] tuşuna basarak veya nesne menüsü üzerindeki Rename komutunu kullanarak da yerine getirilebilir. Favorites penceresi araç çubuğu üzerinde bulunan Delete düğmesine tıklayarak veya girdi seçili durumdayken [Del] tuşuna basarak, Sık Kullanılanlar girdileri silinebilir.

Sık kullanılanlar listesini görsel olarak düzenlemek

İçerisinde çok fazla girdi bulunan listeler işlerinizi kolaylaştırmak yerine bir süre sonra daha da zor hale getireceklerdir. Karışıklığı önlemenin en kolay yolu, Explorer'da olduğu gibi yeni klasörler oluşturmaktır. Bir klasör oluşturmak

için Add to Favorites penceresi üzerinde bulunan Create New Folder düğmesine tıklayın veya [Alt]+[F5] tuş kombinasyonunu uygulayın ve klasöre uygun bir isim verin. Bu arada pencere içerisindeki Web sayfası isimleri görünmeye devam ederler. Tamam düğmesine tıkladığınız zaman Outlook otomatik olarak oluşturulan yeni pencerenin içeriğini görüntüler. Daha sonra Add düğmesine tıklayarak kullanılan bağlantının yeni klasör içine eklenmesi sağlanabilir.

Sık Kullanılanları düzenlemek için kullanılan Sık Kullanılanlar girdilerinin klasörler arasında taşınmaları gibi işlemler için Explorer'ı kullanın. Sıralama işlemleri ise direkt Outlook içinden yapılabilir. Sıralama için farklı görünüm

Internet'e Açılmak için Outlook

Outlook 98'de olduğu gibi Outlook 2000 de çeşitli ortamlarda kullanılmak üzere üç farklı çalışma modu sunar.

- Internet Only: Bu seçenek bir ağ içerisinde çalışmayan ve Internet üzerinden e-mail ve Outlook kullanarak direkt olarak Web sayfalarını görüntülemek gibi klasik Internet hizmetlerini kullanacak olan özel kullanıcılar için geçerlidir.
- Corporate or Workgroup: Bu seçenek

Üç seçenek: Internet'te çalışmak isteyenler Outlook açılışında ekrana gelen bu seçeneği işaretlemelidir.

Outlook'un, MS Exchange Server, MS Mail 3.x ve farklı üreticiler tarafından geliştirilen e-mail hizmetlerinde posta trafiğini yönlendirmek için Outlook'un kullanılacağı şirketler için geçerlidir. Web sayfalarını ziyaret ancak yerel ağ üzerinden gerçekleştirir.

- No e-mail: E-mail ve faks işlevlerini başka bir uygulama kullanarak gerçekleştiren veya Outlook'un sadece yönetim işlevlerini kullanacak olanlar, Outlook'un bu modunu yüklemelidir.

Outlook kurulumu sırasında Internet Only seçeneğini seçmeyen ve daha sonra Internet'e girmek isteyenler bu seçeneği Tools/Options/Mail Delivery kartı üzerindeki Reconfigure Mail Support düğmesine tıklayarak açılan pencere üzerinden işaretleyebilirler. Bunun sonucunda tüm Outlook çalışma modları seçilebilir.

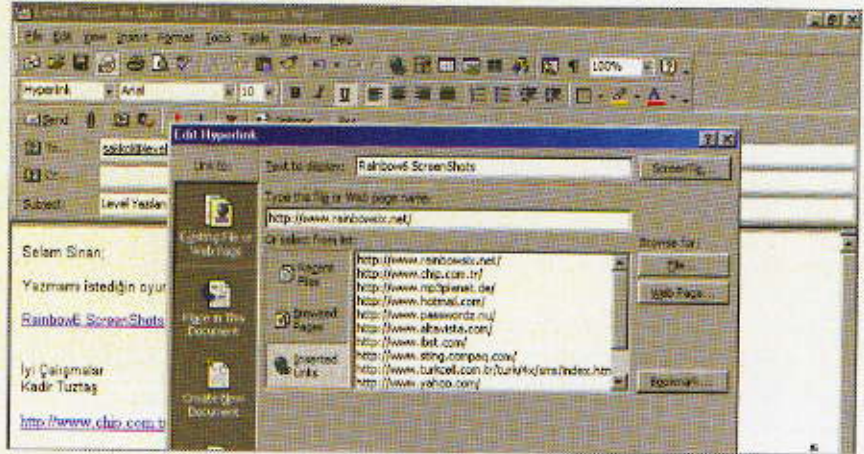
modlarını kullanın ve kullanılan URL'eri bu şekilde istediğiniz doğrultusunda sıralayın.

Elektronik iletiler için bağlantı kurmak

Outlook önceki versiyonlarından itibaren e-mail'lara bağlantı ekleyebiliyor. Ama Outlook 2000'de bu işlemin çalışması biraz daha farklı. İlk olarak e-mail HTML biçimine dönüştürülmeli. Outlook 2000 ana penceresinde Araçlar/Seçenekler komutunu çalıştırın ve açılan iletişim penceresi üzerindeki Mail Format kartını aktif hale getirin. Burada bulunan "Send in this message format" seçeneğindeki liste içerisinde HTML'i seçin. New Mail Message düğmesine tıklandığı zaman, Outlook 2000 editör olarak Word 2000'i sunacaktır.

Göndermek istediğiniz metni girin, imleci metin içerisinde bağlantıyı girmek istediğiniz noktaya taşıyın ve Insert/Hyperlink komutunu çalıştırın. Ekrana gelen pencere üzerinde son ziyaret edilen Web sayfalarını, son zamanlarda yapılan işlemlerin History'sini görüntüleyebilir veya kullanmak istediğiniz URL'yi direkt olarak yazabilirsiniz. Girilen URL'nin doğruluğunu kontrol etmek için Outlook ve IE 5.0 üzerinden seçili olan adres ziyaret edilebilir. Edit Hyperlink penceresindeki Ok düğmesine tıklandıktan sonra istenilen URL ileti içerisine eklenecektir.

Kullanılan bazı adresler çok uzun olabiliyor. Dolayısıyla bu durum iletinin bütünlüğünü ve görünüşünü etkiliyor. İleti içerisine uzun bir adresten oluşan

Bağlantıları Düzenlemek: E-mail editörü olarak kullanılan Word 2000 bağlantıları doküman içerisinde görüntüleyebiliyor. Eğer bağlantının ismi çok uzunsa bunu kısaltmak mümkün.

bağlantıyı eklemeyi unutmamalıdır. Bu adresi her e-mail'a tekrar tekrar manuel olarak girmek zorunda değilsiniz. İsterseniz Outlook 2000 bu işlemi otomatik olarak yerine getirebilir.

Bunun için de e-mail biçimi olarak HTML ve e-mail editörü olarak da Windows 2000 kullanmalısınız. Yeni bir ileti oluştururken kullanılan Word 2000 penceresinde Tools/Options komutunu çalıştırın ve açılan pencere üzerindeki General kartını aktif hale getirin. Bu kart üzerinde bulunan e-mail Options düğmesine tıklayın. Mektup artalanı gibi çeşitli ayarların yapılabilmesi haricinde, oluşturulan iletilerde kullanılacak olan imzaların hazırlanabileceği e-mail Signature kartı bulunur. "Create your e-mail Signature" başlığı altında Insert Hyperlink simgesi bulunur.

E-mail'lere otomatik olarak Homepage adresi eklemek

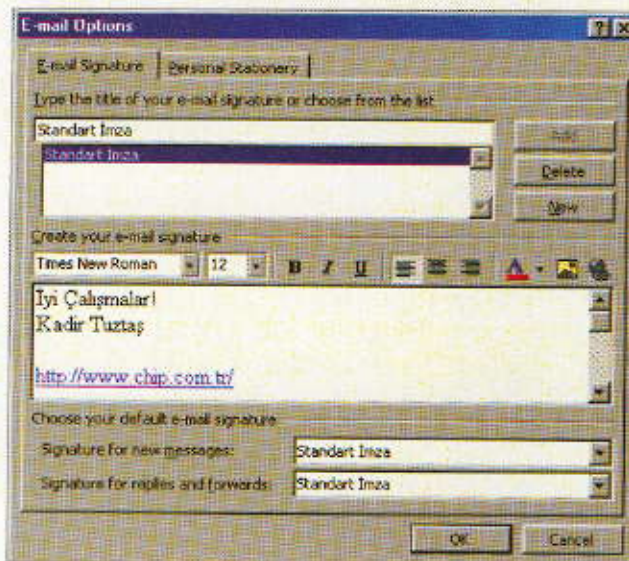
Web sayfası tasarımı ile uğraşanlar, gönderdikleri e-mail'lara kendi sayfaları

için bir bağlantı eklemeyi unutmamalıdır. Bu adresi her e-mail'a tekrar tekrar manuel olarak girmek zorunda değilsiniz. İsterseniz Outlook 2000 bu işlemi otomatik olarak yerine getirebilir.

Bunun için de e-mail biçimi olarak HTML ve e-mail editörü olarak da Windows 2000 kullanmalısınız. Yeni bir ileti oluştururken kullanılan Word 2000 penceresinde Tools/Options komutunu çalıştırın ve açılan pencere üzerindeki General kartını aktif hale getirin. Bu kart üzerinde bulunan e-mail Options düğmesine tıklayın. Mektup artalanı gibi çeşitli ayarların yapılabilmesi haricinde, oluşturulan iletilerde kullanılacak olan imzaların hazırlanabileceği e-mail Signature kartı bulunur. "Create your e-mail Signature" başlığı altında Insert Hyperlink simgesi bulunur.

Burada yapılması gereken tek şey, pencere üzerindeki editörü kullanarak kısa bir imza metni hazırlamak ve daha sonra imleci bağlantının ekleneceği konuma taşıdıktan sonra Insert Hyperlink düğmesine tıklamaktır. Bunun sonucunda ekrana gelen pencere üzerindeki gerekli işlemleri daha önce anlatıldığı şekilde yerine getirin. Burada seçilen imza Word ile hazırlanan tüm iletilere otomatik olarak eklenecektir.

Bu fırsattan faydalanarak e-mail içerisine ayrıyeten resim ekleme işleminden kurtulabilirsiniz. Bunun için e-mail Options penceresi üzerinde çeşitli biçimlerdeki çok resim dosyasını (Mesela şirket logosu) imza içine ekleyebilen Insert Picture düğmesi bulunur. Ama bu esnada e-mail dosyasının açılışını zorlaştıracak karmaşık resimlerden ve taranmış

E-mail ile Homepage Reklamı: Outlook 2000'de kullanılan imzalar selamlaşma haricinde Web sayfalarına da bağlantılar içerebilir. Bu editör kullanılarak imza oluşturulabilir.

imzalandan kaçınılmazdır. Alıcı, e-mail ile gönderilen bir resmi (İmzanızı içeren) dosya içerisinden çıkarıp daha sonra herhangi bir işlem için büyük bir ihtimalle kullanamayacaktır.

Tehlikeli HTML E-mail'lerden korunmak

Outlook 2000 tabii ki HTML biçimindeki e-mail'leri de alabiliyor. HTML biçimindeki e-mail'lerin görünüm yeteneklerinin yanında, dezavantajları da bulunur. Virüs veya Trojan içeren iletler sisteminizi gözlem altında tutabilir, çalışmasını etkileyebilir veya ağdan kopmasını sağlayabilir.

Outlook'da bu riski en aza indirmek için ilk olarak Tools/Options komutunu çalıştırın ve açılan pencere üzerindeki Security kartını aktif hale getirin. Secure Content başlığı altında bulunan Zone listesinden Restricted Sites seçeneğini işaretleyin. Seçili olan bu ayarla güvenlik derecesi oldukça yükseltilmiş ve bu sayede bilgisayarınıza izinsiz giriş-

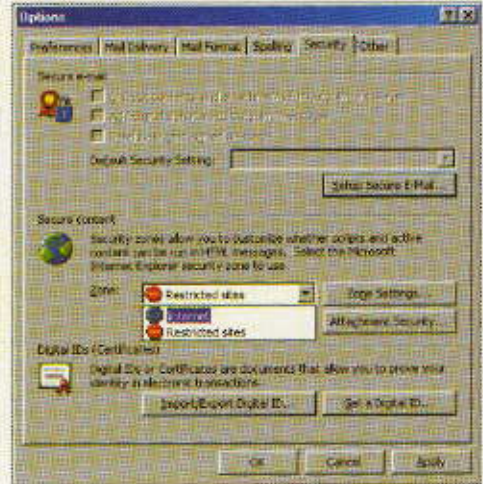
ler de engellenmiş olur. Bu durumda mesela güvenli olarak nitelendirilen Active X kontrolleri çalıştırılmadan önce iletleri içerisinde kullanılan HTML kodu sayesinde Internet'ten ekstra bilgi isteyip istemediği kontrol edilir.

Outlook açılış sorununu ortadan kaldırmak

Eğer farklı Internet Browser'ları veya e-mail istemcileri ile çalışıyorsanız, mesela e-mail gönderme işlemi sırasında Outlook'un otomatik olarak çalışmaması gibi bir durumla karşılaşabilirsiniz. Bu durumda başka bir e-mail istemcisinin, varsayılan e-mail uygulaması olarak tanımlanıp tanımlanmadığı kontrol edilmelidir. Internet Explorer ile bu sorun rahatlıkla çözülebilir:

Bunun için ilk olarak Internet Explorer simgesine farenin sağ düğmesi ile tıklayın ve ekrana gelen nesne menüsünü açın. Bu menü üzerindeki Properties komutunu çalıştırın ve açılan Internet Options penceresi üzerindeki Programs

kartını aktif hale getirin. Bu kart üzerinde bulunan Internet Programs başlığı altında Outlook 2000'in kullanmak istediğiniz işlevlerini (e-mail, Newsgroups, Calendar) seçin ve işleve ait açılan liste içerisinden de Microsoft Outlook seçeneğini işaretleyin.

Koruma kalkını oluşturmak:
Bu güvenlik ayarı sayesinde risk minimuma düşürülebilir.

Word 2000 : Belgeden WWW'ye

Bir metin düzenleme programı olan Word 2000 gibi programlar, Office 2000'deki bağlantı tekniğini bir haberleşme programı olan Outlook 2000 gibi kullanabiliyor. Microsoft geliştiricileri tüm Office uygulamalarında bir dokümana bağlantı eklenmesi işlemi (Outlook içerisinde kullanılan Hyperlink fonksiyonu) için aynı kullanıcı arayüzünü kullanmışlar. Doküman içerisine bağlantı eklemek için kullanılan Hyperlink fonksiyonu [Ctrl]+[K] tuş kombinasyonu ile çağrılabilir. Adresler lokal olarak

tutulurken, içerikleri Web üzerinde saklanırlar.

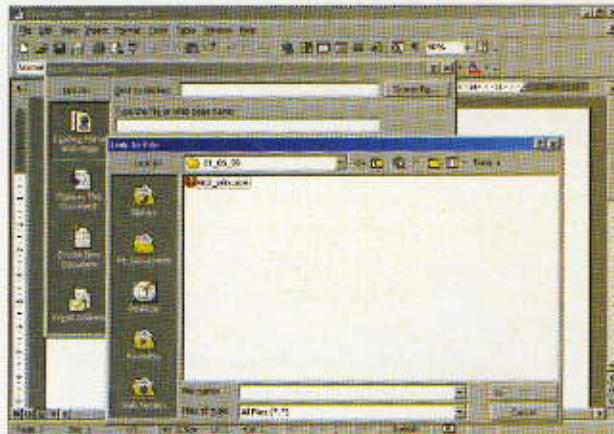
Doküman içerisine sıklıkla Web adresleri ekleyenler Office 2000'de karşınıza çıkan ve otomatik olarak yerine getirilen kaydetme sırasında onar işlevinden memnun kaldılar. Bu işlev doküman içerisindeki bağlantıların adresini kontrol ediyor ve mesela bir sayfanın taşınması durumunda bağlantıyı da otomatik olarak güncelliyor. Bu işlev yerel klasörler içerisinde tutulan Web sayfaları için çalışıyor. Office 2000 bu HTML sayfaları-

nın bağlantı yapısında meydana gelen değişiklikleri takip edebiliyor. Internet'te tutulan bağlantılar ise bu onarma fonksiyonundan mahrum bırakılmışlar.

Bir Web sayfasının alt klasörlerini gösteren bağlantılarda da her zaman sayfanın üzerinde bulunduğu sunucunun ana sayfasını gösteren ikinci bir bağlantı daha kullanılmaktadır. Oldukça hızlı gelişen Internet'te sunucunun Web sayfasını değiştirmesi sonucunda şu an için kullanılabilen bir bağlantının bir iki hafta içerisinde hata vermesi ihtimali çok yüksektir. İkinci bağlantıda verilen Domain'in açılış sayfası sayesinde kullanıcı aradığı sayfaya belki de sunucu içeriğini kullanarak ulaşabilecektir.

Sürücü veri tabanı içinde Hyperlink kullanmak

Word 2000 bağlantısı bulunan sayfa için klasik bir çalışma ortamı sunar. Dokümanlar içine bir metne sahip olan ve içeriği tanımlanan bağlantılar eklenebilir. Bu biçim özellikle program tanıtımları veya yardım metinleri hazırlanırken çok kullanışlıdır. Bunun nasıl çalıştığını

Dosya Bağlantıları:
Word 2000, dosya bağlantılarını aynı Web sayfalarında olduğu gibi meydana getirir. Bu durumda dosya türü ve içinde bulunduğu klasörün ismine ihtiyaç duyulur.

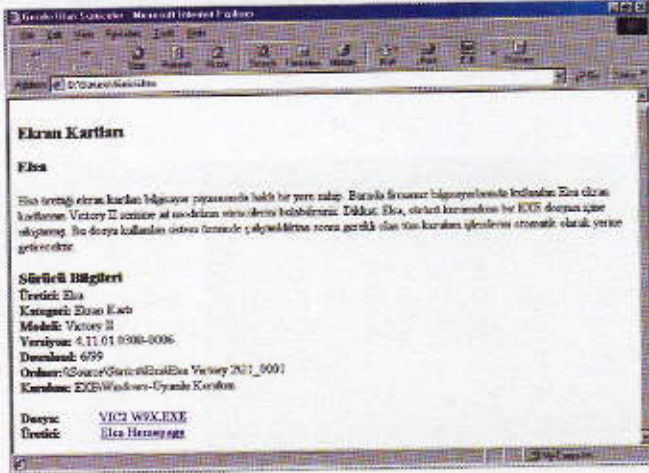
3. HTML dönüşümü ile dosya uyumluluğu

Bu sürütücüleri kullanabilecek tüm kullanıcıların oluşturduğunuz bu dokümanı görüntüleyebilmek için Word 2000 veya Word 2000 biçimlerini görüntüleyebilen bir uygulama kullandığından emin olamazsınız. Oluşturulan bu doküman herkesin rahatlıkla kullanabilmesi için Word 6.0/95 biçiminde kaydedilebilir ama bu sefer de doküman içindeki bağlantılar işlevlerini kaybederler.

Bu durumda Word'ün sunduğu File/Save As Web Page komutu size yar-

bir Intranet sunucu ve gelişmiş bir sunucu üzerinden, kullanıcının ulaşabileceği bir Web sayfası tanımlanır. Bunun için yukarıda anlatıldığı gibi sık sık basit ama kullanışlı Web sayfaları hazırlanır ve daha sonra bunlar Intranet Sunucu üzerindeki uygun klasör içine taşınırlar.

Dikkat: Burada örnek olarak hazırlanan ve tamamlanan HTML dosyasının Word & Co. üzerinden yayınlanması için Professional veya Premium gibi Office 2000 sürümlerine ihtiyaç duyulur. Microsoft Office 2000'in farklı versi-

Kolay ama kullanışlı: Tasarım ve oluşturma süreci çok kısa süren bu tür sayfalar özellikle küçük ağlar içerisinde çok kullanılırlar.

dımcı olacaktır. Bu sayede hazırlanan Word dokümanı diğer tüm bilgisayarların açabilecekleri ve görüntüleyebilecekleri bir biçim olan HTML kodu olarak kaydedilecektir. Bu sayede doküman içerisinde kullanılan bağlantılar da işlevlerini yerine getirebilirler.

Her iki saklama biçiminde de (DOC ve HTML) doküman içerisinde bulunan bağlantılar tıklanmadan önce ve sonra daha önceden belirlenmiş olan renkler kullanılarak görüntülenirler. Bu işlev sadece Office 2000 uygulamaları ile beraber değil, güncel Web gözatıcıları ile de kullanılır.

4. Tamamlanan HTML sayfasını yayınlamak

Sizin tarafınızdan oluşturulan HTML sayfasının çeşitli işlevleri bulunuyor: Yazılımın bulunduğu klasör ağ üzerinden yayınlandığı zaman, direkt olarak sürücü dosyasına ulaşmak için iki kere tıklamak yeterli olacaktır.

Ağ yöneticisi kullanıcıların direkt olarak bu tür klasörlere ulaşmasını engellemek için, kullanıcı haklarını sınırlandırabilir. Bu tür bir durumda PWS/IIS 4.0 gibi

yonları ile bir sayfayı HTML biçiminde kaydetmek mümkündür ama bu işlem ağ kullanımı için değil de özel kullanımlar için gerçekleştirilmelidir.

Office uygulamalarına bağlantı eklemek

Excel, Access ve Powerpoint gibi Office uygulamalarında da doküman içerisine bağlantı eklemek için Microsoft Outlook 2000 ve Word 2000'de olduğu gibi aynı mekanizma kullanılır. Bu, tanıtımlarınızı, tablolarınızı ve kullandığınız veri tabanlarını, aynı Word'de olduğu gibi bağlantılar ile donatabileceğiniz anlamına geliyor.

Bunun bir başka avantajı daha bulunur: Bu zamana kadar HTML editörleri kullanılarak hazırlanan tabloların ve benzeri karmaşık işlemlerin, Office 2000 uygulamaları kullanılarak hazırlandıktan sonra, söz konusu dokümanı HTML biçiminde kaydetmek yeterli olacaktır. Bu şekilde Internet'te kullanılan yüksek grafik kalitesine ulaşılmasa dahi, söz konusu işlemlerin sundukları ile yerel çalışma gruplarının veya bir şirket ağının tüm gereksinimleri yerine getirilebilir. ■

BemSoft
Yazılım Dünyası

Leonardo V3.1

Müzik Mağazaları ve Kitapevleri Otomasyonu

Barkod destekli stok kontrolü

Malzemeleri reyonlarına, firmalarına, dağıtıcılarına, cinslerine, fiyat tiplerine göre gruplandırılabilme

Parekende, Toptan satış ve Taksitli Satış sistemi

Çok kullanıcı desteği ile aynı anda çoklu satış

Rapor hazırlama bölümü ile kullanıcının istediği kriterlere göre sonsuz sayıda rapor

Yerinde kurulum ve personel eğitimi hizmeti

İlk yılı ücretsiz, kullanım ve güncelleştirme desteği

BemSoft

Karanfil sok 24/9 Kızılay/ANK
Tel : 0-312-417 0322 - 417 0337

Fax : 0-312 - 418 8125

www.bem.com.tr

bemsoft@bem.com.tr

Tüm Dünya Medyası Elinizin Altında

Internet üzerinde canlı yayın yapan radyo ve televizyonları mutlaka duymuşsunuzur. Eğer bu tip yayınlara ulaşamadıysanız ya da daha fazlasını istiyorsanız EarthTuner programı tümüne yakınına masaüstünüze getirecektir.

Mahmut Karşoğlu mkors@chip.com.tr

Internet sadece yazılı bilgilerin paylaşıldığı yer olmaktan çoktan çıktı. Artan bant genişliği ve alternatif hızlı bağlantılar ile kullanıcılar artık çok daha fazlasını bekliyorlar ve buna ulaşıyorlar. Yakın zamana kadar sadece evimizdeki televizyonlarımızdan izlediğimiz canlı görüntülere ve radyomuzdan dinlediğimiz müziğe artık Internet üzerinden de canlı olarak ulaşabiliyoruz. Yüksek kapasitede sıkıştırma teknolojisini başarıyla kullanan RealNetworks'ün RealPlayer G2 programı üzerine kurulu olan Earth Tuner, Internet üzerinde yer alan bu tipte canlı yayın yapan tüm istasyonları hoş tasarımı ile araştırılabilir bir veritabanı üzerinden size sunabiliyor. Böylelikle aradığınız zaman belki de bulamayacağınız bir çok Web adresine kolaylıkla ulaşmış oluyorsunuz. Tüm dünyaya üzerindeki normal yayının dışında 1000'in üzerinde Internet üzerinden de canlı yayın yapan kanalların bulunduğu veri tabanı ise zaman içinde güncellenerek de geliyor.

Üstelik kullanımı da oldukça kolay. Program açıldığı zaman karşınıza ilk gelen 3 boyutlu dünya haritası üzerinden herhangi bir ülkenin üzerine çift tıklaya-

Bir defaya mahsus olarak programın çalıştırılması sırasında orjinal Web sitesi ile bağlantı kurulup kanal veri tabanı bilgisayarınıza indirilecektir.

rak ya da kanal izleyiciden formata ve türe göre programın dahili arama motorunu kullanarak veri tabanı üzerinde arama yapabiliyorsunuz. Sevdiğiniz bir kanala rastladığınız zaman ise bunu Preset tuşunu kullanarak ya da EarthTuner'ın Bookmark bölümüne ekleyerek daha sonradan da kullanabiliyorsunuz. Earth Tuner ile Internet üzerindeki neredeyse canlı yayınların %85'ine ulaşmak mümkün oluyor.

Programın ilk kurulum özellikleri ve genel görünüş

Programı ilk defa kurup çalıştırmadan önce mutlaka Internet'e bağlı olmanız gerekiyor. Çünkü tamamı ile Internet üzerinde çalışan bir program olan Earth Tuner gerekli bağlantıları yapıp başlamadan önce bir defaya mahsus olarak en son veri tabanını Internet sitesi üzerin-

den indirecektir. Ayrıca programı çalıştırmak için de bilgisayarınızda Real Player'ın G2 sürümünün yüklü olması gerekiyor. Eğer yoksa kurulum sırasında program tarafından bu zaten otomatik olarak yükleniyor. İlk Download'lardan sonra programın ana menüsü karşınıza gelecektir.

Earth Tuner genel penceresi üç parçaya ayrılmıştır. Sol tarafta 3 boyutlu dünyanın bulunduğu pencere tüm kanalları arayabileceğiniz asıl bölümdür. Buradan grafiksel olarak ya da arama motoru yardımı ile veri tabanını araştırıp istediğiniz kanalları listeleyebilirsiniz. Bu bölümün hemen sağında kalan bölüm ise önceden belirleyip kaydettiğiniz kanalların listesini tutar. Burada 10'un üzerinde hali hazırda Preset kanal yer almaktadır. Yine burada yer alan tuşlar yardımı ile bunları organize edebilmek de mümkün ol-

Özetle...

- Tüm canlı yayınlara ulaşabileceğiniz program hakkında gerekli bilgiler
- Veri tabanı içinde istediğiniz bir kanalı bulmanız için yapmanız gerekenler
- Yeni kanalların listeye eklenmesi ve hatalı olanların çıkarılması

maktadır. Sağ tarafta altta yer alan bölüm ise tamamiyle RealPlayer'ın araç çubuklarını içerir.

İlk canlı kanalın bulunması ve görüntülenmesi

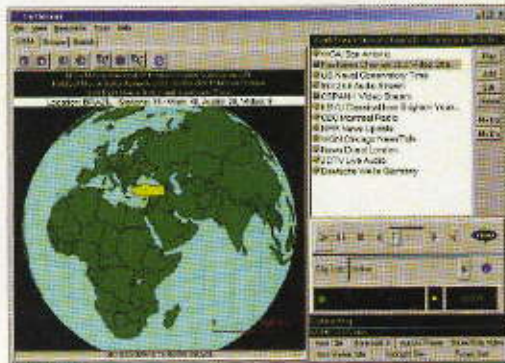
Eğer yeteri kadar hızlı bir bağlantınız varsa ve artık canlı görüntü almak istiyorsanız bunun için iki yol bulunuyor. En kolayından 3 boyutlu dünya haritasını kullanarak bu amacınıza ulaşabilirsiniz. Bunun için fareyi kullanarak dünya üzerine sol tuş ile tıklayıp çeşitli yönlerde hareket ettirin. İstediğin ülke karşınıza geldikten sonra üzerine çift tıklayarak bu ülkede yer alan canlı yayın yapan kanallara ulaşabilirsiniz. Eğer fare kullanarak dünyayı istediğiniz rahatlıkta hareket ettiremiyorsanız bu durumda en üstteki hareket tuşlarını kullanabilirsiniz. Soldan sağa doğru ilk iki tuş dünya-

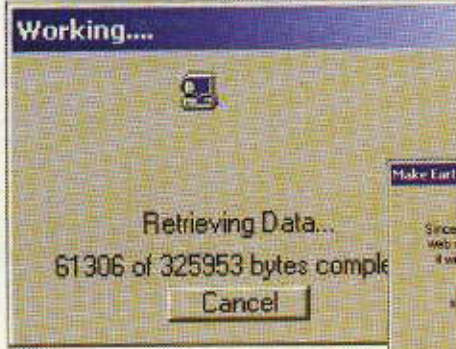
Beğendiğiniz kanallar üzerine sağ tuş ile tıklayarak Preset listesine ekleyebilirsiniz.

yı sağa ve sola doğru, ondan sonraki iki tuş ise yukarı aşağı doğru döndüreceklerdir. Üzerinde +, - ve dünya simgesi bulunan üçlü tuş takımı ise dünya üzerine Zoom ve geri Zoom yapabilmeye olanak sağlar. Ortadaki simge ise dünyayı orijinal boyutuna getirir. En sonda yer alan tuş ise dünyayı kendi etrafında otomatik olarak döndürerek hoş bir görüntü sağlayacaktır. Bu bölümde en altta bir ölçeğe de yer verilmiştir. Herhangi bir ülkeye çift tıkladığınız zaman Browse kartı aktif hale gelip o ülkenin kanalları listelenecektir.

Browse kartında yer alan Tree View

Dünya haritası üzerinden istediğiniz ülkeye ait kanalların üzerine çift tıklayarak ulaşabilirsiniz.

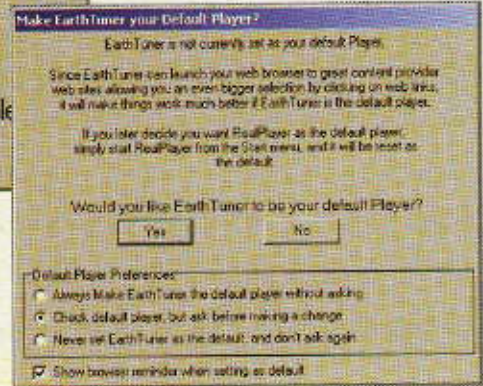
görüntüsü altında çeşitli ana başlıklara ayrılmış tüm kanallar yer alacaktır. Burada TV simgesi şeklindekiler görüntü kanallarını, hoparlör simgesi altındakiler ise sadece ses yayını yapan kanalları belirtir. Bilgisayar simgesine tıkladığınız zaman ise o kanalların Web adreslerine ulaşabilirsiniz.

Arama motoru ile daha net sonuçlar elde etmek için

Sol tarafta ana bölümde yer alan üçüncü kart olan Search kartına tıklayarak veri tabanında arama yapabileceğiniz pencereye ulaşabilirsiniz. Burada tanım, yer, format ve bağlantı tipine göre arama yapılabilir. Description kutusuna yazacağınız anahtar kelimeler veri tabanında kanalların tanımlamaları içinde aranacak ve bulunanlar hemen alt bölümde listelenecektir. Location bölümünde ise 3 boyutlu dünya haritasında yapmış olduğunuz gibi belirli bir konum belirtilebilirsiniz. Format bölümü, radyo program çeşitlerinden televizyon şovlarına, dini yayınlardan sadece büyüklerin izleyebileceği yayınlara kadar aramanızı kategorize etmenizi sağlayacaktır. Son arama kriteri olan Link Type bölümü ile ise sadece video'lar, sadece radyolar ya da sadece Web sayfaları içinde arama yapılabilir. İstenirse bu seçeneklerin tümü aktif hale getirilerek daha esnek bir arama gerçekleştirebilmek de mümkün olacaktır.

Bu arama sonucunda da listelenen kanallar üzerine çift tıklayarak bunları izlemeye başlayabilirsiniz.

Kanal bilgileri Internet'ten indirildikten sonra programı Default çalıcı olarak ayarlayabilirsiniz.

Preset bölümünün kullanılması ve eklenmesi

Sağ tarafta yer alan bölümün Preset denen önceden tanımlanmış kanallara ayrıldığından bahsetmiştik. Bu bölümde yer alan her hangi bir bağlantıya çift tıklayarak hemen izlemeye başlayabilirsiniz. Ya da seçtikten sonra sağ taraftaki tuş takımından Play tuşuna da tıklayabilirsiniz. Bunun altında yer alan Add tuşu buraya yeni bir preset eklemenize yardımcı olacaktır. Eklenmiş olan ya da zaten burada yer alan Preset'ler üzerinde değişiklik yapmak için ise Edit tuşunu kullanabilirsiniz. Delete ise seçili olan Preset'i silmeye yarayacaktır. En altta yer alan Mv Up ve Mv Down tuşları ise Preset'lerinizin sırasını değiştirmenizi sağlayacaktır. Böylece ilginizi çekenleri seçip üst sıralara taşıyabilirsiniz.

Burada yer alan Add tuşu sadece adresini sizin bildiğiniz kanalları eklemeye yarar. Eğer veri tabanı içinde yer alan ve aratıp bulduğunuz bir kanalı eklemek istiyorsanız bu durumda listeden bu kanalı seçip üzerine sağ tuş ile tıklamanız gerekecektir. Açılan Pop-Up menüden Add ad Preset seçeneğini kullanarak bunu Preset'ler arasına ekleyebilirsiniz. Sevdiğiniz bir kanalı eklemenin bir başka yolu da onu Bookmark etmektir. Bunun için de yine aynı menüde Preset seçeneğinin altındaki Add Bookmark seçeneğini kullanabilirsiniz.

Son bölüm olan sağ alttaki RealPlayer bölümü ise zaten RealPlayer kullanımlarına çok yabancı gelmeyecektir. Bu bölümde en altta bir sonraki klibe gidebileceğiniz, o kanalı Bookmark ya da Preset edebileceğiniz çeşitli tuşlar da yer alır.

Internet'teki Ücretsiz İkinci Adresiniz

Şimdiye kadar Internet'i hep başkalarının sunduğu bilgilere ulaşmak için kullandınız. Ancak artık sizin de paylaşmak istediğiniz şeyler olabilir. O halde ne duruyorsunuz. CHIP size adım adım Web sayfası açmanın inceliklerini sunuyor.

Mahmut Karşoğlu mkors@chip.com.tr

Bazen insana ömrü boyunca Internet'te surf yaparsa, yine de farklı bir bilgiye ulaşabileceği gibi gelir. Bu aslında pek de yanlış olmayan bir sonuçtur. Çünkü neredeyse hemen her dakika Internet üzerinde yeni bir Web sayfası açılmaktadır ve bu sayfalarda da diğer kullanıcıların paylaşmak istediği çeşitli yeni bilgiler yer alır. Çok yoğun

kullanımı dolayısı ile Net üzerinde sizinle aynı düşünceleri paylaşan aynı konulara ilgi duyan birinin sitesini bulabilmek, geçen ay anlatıldığı gibi arama motorlarının kullanımı ile çok da zor olmayacaktır.

Ancak ne yaparsanız yapın, aradığınız bir konuda bilgiye Internet üzerinden ulaşamıyorsanız, bu durumda ya böyle bir bilgi gerçekten hiç yoktur ya da erişilmesi oldukça zordur. İşte bu noktada eğer elinizden geliyorsa bu konuda diğer kullanıcıların erişebileceği bir site açıp bilgilerinizi onlarla paylaşabilirsiniz. Üstelik işinizi iyi yaptıysanız zamanla sitenize reklam alıp bundan para kazanmanız da mümkün olabilir. "Daha bir aydır surf yapıyorum, mesajlarımı almayı bile daha geçen ay öğrendim, site nasıl açarım?" diyorsanız, bu ayki Internet kursu bölümümüzde yer alan sıfırdan bir Web sayfası oluşturmak için gerekli her şeyi bulabileceğiniz yazımızı okumadan geçmeyin.

Dosya ve mesaj alışması gibi sadece Download'a dayanan, tek taraflı olarak Internet'in işleme mantığını şimdiye kadar ki bölümlerimizde hep detaylı olarak işledik. Ancak işin içine Web sayfası oluşturmak girince bundan bir adım daha ileri giderek biraz daha profesyonel olan diğer yönü üzerinde durmamız gerekecek. Profesyonel dememiz gözünüzü korkutmasın. Çünkü artık bu işlemleri

de oldukça basite indirgeyecek programlar piyasada bulunuyor. Yapmanız gereken sadece başlamadan önce doğru yazılımları edinmek.

Sitenizin temelini atmadan önce bilmeniz gerekenler

Web sitesi hazırlama işinin mutfakını oluşturmada önce, bir sitenin nasıl açılacağına ve programların dışında nelerin gerekli olduğuna kısaca bir göz atalım. Web sitelerinin oluşturulabilmesi için öncelikle dosyalarınızın yer alacağı, Internet üzerinde bir Web alanına sahip olmanız gerekir. Tabii ki bunun yanında kullanıcıların size ulaşacağı bir Domain ismini de unutmamak gerekir. Profesyonel bir çalışma düşünmüyorsanız, Domain ismi kaydı ve Web alanı için seçeceğiniz bir ISS ya da Hosting firmasından ücret karşılığında destek alabilirsiniz. Eğer profesyonel bir çalışma düşünmüyorsanız ve bunun için büyük paralar harcayacak bütçeniz yoksa, Internet üzerinde ücretsiz Web alanları ve Domain ismi sağlayan yerlerden de yararlanabilirsiniz.

İçerik

Internet nedir? Internet hakkında bilinmesi gerekenler	10/99
Internet'e bağlanmak için gereken ön hazırlıklar	11/99
Mesaj, haber, FTP ve arama üzerine her şey. Browser ayarları	12/99
Kendi Web sitenizi oluşturmak için bilmeniz gerekenler	01/2000
Web alanı alınması, sisteminizin yayınlanması ve yardımcı siteler	02/2000

Özetle...

- Web sitesi yaratmak için gerekli yazılımlar neler?
- Ücretsiz Web alanı neden ve nasıl temin edilebilir?
- Web sayfasının tasarlanması ve FTP adresine gönderilmesi

Şimdilik ikinci seçenek üzerinde durarak bu tip yerlerden nasıl yararlanacağınızı yazımızın ilerleyen bölümlerinde değineceğiz.

Gerekli yazılımların adım adım temin edilmesi

Profesyonel gibi gözükken Web sitesi kurulum işini basite indirgeyecek olan programların varlığından bahsetmiştik. Şimdi bunların neler olduğuna teker teker bakalım.

● Web sayfalarının tasarlanması: Herşeyden önce size gerekecek olan program, kullanıcıların izleyeceği Web sayfalarınızı

Görsellik önemli aslında sayfanın yavaş açılması bir dezavantaj oluşturacaktır.

hazırlayacağınız bir programdır. Bu tip programlar ile site içinde yer almasını istediğiniz resimleri, yazıları ve bağlantıları istediğiniz biçimde bir Web Browser'ı tarafından izlenecek şekilde tasarlayarak bir araya getirebilirsiniz. Bunun için öntünüzde Microsoft Frontpage, Netscape Composer, Adobe PageMill, Macromedia DreamWeaver gibi birçok program alternatifi bulunuyor. Bu saydığımız programların tamamı tamamen kolaylık olması açısından görsel Web tasarımına yöneliktir. Tabii ki bunların dışında tamamen elle HTML yazarak Web sayfaları hazırlayabileceğiniz CuteHTML, Hotdog Pro gibi programlar da mevcut. Ancak bunlar oldukça profesyonel olduğu için, şimdilik konumuz dışında kalacaklar. Görsel olarak sayfa tasarlayacağınız programlar içinde de Macromedia firmasının Dreamweaver programını basitliği açısından bu ay örnek olarak kullanacağız.

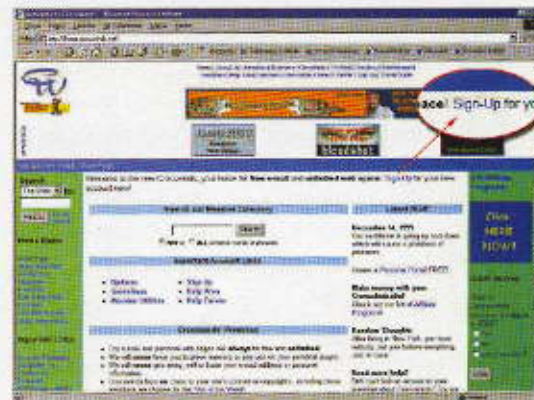
● Web grafiklerinin tasarlanması: Zor olan işlem, sayfaların içine içeriğin yerleştirilmesi değil, bu içeriğin hazırlanmasıdır. Tahmin edebileceğiniz gibi, sayfalar-

da yer alan grafikler metinlerden daha da zor hazırlanırlar. Çünkü sayfada yer alacak renkler ve grafik tasarımları sitenin genel çizgisini belirleyeceği için, özenle ve uyumlu bir şekilde hazırlanmalıdır. Bu tip programlar ile hazırlanacak site grafiklerinde görselliğin yanında dikkat edilecek bir başka unsur da grafik dosyalarının boyutlarının küçük olmasıdır. Çünkü ne kadar fazla grafik kullanılırsa, site o kadar yavaş açılacaktır ve bir site ne kadar görsel olursa olsun, eğer yavaş açıyorsa pek de cazip olmayacaktır.

Bu tür çeşitli grafikleri tasarlamak için kullanabileceğiniz yegane program Photoshop'dur. Ancak ücretli ve profesyonel bir program olan Photoshop'un yerine buna çok yakın olan tamamen bedava olarak dağıtılan Paint Shop Pro adlı Shareware programı da kullanabilirsiniz. Bu ve buna benzer programlar ile rahatlıkla arka fonlar, Web tuşları, başlıklar ve Banner'lar gibi sabit Web grafiklerini oluşturabilirsiniz. Ancak eğer surf yaparken rastladığımız cinsten hareketli grafikleri de sitenize eklemek istiyorsanız, bu durumda bir adet de hareketli resim (AnimatedGif) oluşturma programı elde etmeniz gerekecektir. Bu tip bir program ile arka arkaya resimleri ekleyip hareketli tek bir resim dosyası oluşturarak sayfanızda kullanabilirsiniz. Eğer grafikleri kendiniz tasarlamak istemiyorsanız, Web üzerinde sayfanızda kullanabileceğiniz türden grafikler bulabileceğiniz adresler de bulunur. Bunlardan bazılarını yazının içindeki Yararlı Web Adresleri kutusunda bulabilirsiniz.

Ancak başlangıç için çok fazla grafik kullanmak yerine, daha sade fakat daha fazla içeriğe sahip siteler üzerinde çalışmanız sizin için daha rahat olacaktır. Grafik tasarımını zamanla geliştirebilirsiniz.

● Sayfaların Web alanına gönderilmesi:

Grafikleri tasarladınız ve metinleri hazırladınız. Bunları bir Web tasarım programı ile Web sayfası haline getirdikten sonra eğer sitenizde bir problem ile karşılaşmadıysanız yapmanız gereken sadece tüm bu resimleri ve HTML dosyalarını daha önceden almış olduğunuz Web alanına taşımak olacaktır. Daha önce hep Internet'ten bu tarafa dosya transferi gerçekleştirmiştik. Ancak artık yapmamız gereken karşı tarafa dosya göndermek. Bunun için de FTP programları olarak nitelendirilen programlar kullanılmaktadır. En yaygın olarak kullanılan FTP programı CuteFtp olduğundan yazının devamında örnek olarak da sayfalarımızı bu program ile nasıl göndereceğimizi göreceğiz.

Ücretsiz Web alanlarının bulunması ve özellikleri

Yazının başında bahsettiğimiz gibi hazırlamış olduğumuz Web sayfalarını kullanıcılara ulaştırabilmeniz için bunları yerleştireceğiniz Internet üzerinde bir disk alanına yani Web alanına ihtiyacınız olacaktır. Böylece kullanıcılar sizin Web adresinizi yazarak sayfalarınıza ve dolayısıyla paylaştığımız bilgiye ulaşabilirler. Aslında hazırlamış olduğunuz sayfaları kendi bilgisayarınızdan ve kendi sabitdiskinizden de kullanıcılara ulaştırabilirsiniz. Ancak bu şekilde çalışmak için modem yeterli olmayacağı için, size Internet ile hiç kesilmeyecek hızlı bir bağlantı, yani en düşük 64k'lık bir direkt hat gerekecektir. Ayrıca bu şekilde çalışma bilgisayarınızı da tamamen bu iş için ayırmayı gerektirebilir ve yine bu iş için çok güçlü bir konfigürasyona da sahip olmanız gerekir.

Bu işlemlerin tamamı sonuçta yine aşırı bir maliyet getireceğinden en iyi çözüm yine Internet üzerinde size bedava sabitdisk alanı sağlayan bir sunucu bulup sayfalarınızı oraya yerleştirmek olacaktır. Peki bu tür siteleri nereden bulacağız ve bu tür sunucular

Tamamen ücretsiz ve sınırsız Web alanı sağlayan Crosswind'in sayfasında Sign-Up bağlantısına tıklayarak kayıt olabilirsiniz. ▶

bu işi neden bedava yapmaktadırlar?

Yazının içinde yer alan ücretsiz Web alanı sağlayan Web siteleri kutusundan bu tür bir bilgilere ulaşabilirsiniz. Burada yer alan siteler size 3 ila 30 MB arasında disk alanı sağlayabilirler. Bunun karşılığında ise, sitenize kendilerinin bir reklamını koymanızı beklerler. Bu şekilde tüm gelirlerini reklamlardan elde eden siteler arasında her ne kadar disk alanı sınırlamaları olsa da, bazen size tamamen ücretsiz ve sınırsız disk alanı sağlayanlar da bulunabilir. Bunlardan biri olan Cross-

Winds gibi siteler size bile haber vermeden yasal olmayan içerikle ilgili olarak yetkilileri uyacaklardır. Bu yüzden bedava site rüyamızı tam bir kabusa dönüştürmemesi için Internet üzerinde yasal olmadığı kanıtlanmış MP3'ler, emülatör dosyaları, Crack, Hack, Warez, çalıntı şifreler ve benzeri içerikle Adult öğelere sitenizde yer vermekten kaçınınız. Bazı sunucularca hiç tahmin edemeyeceğiniz dosyalar bile bu kapsama girebilir. O yüzden mutlaka önce anlaşma kurallarını iyice okuyunuz.

Kayıt işlemi tamamlanınca sayfanız karşınıza gelecektir.

winds adındaki şirket de Internet üzerinde size bu imkânı sağlıyor. Üstelik karşılığında sitenize herhangi bir Banner yerleştirmeniz de gerekmiyor. Sitenin sağladığı bu büyük imkândan dolayı örnek olarak bu sunucuyu seçeceğiz. Ancak buraya başvurup bir Web alanı ve isim almadan önce de her zaman olduğu gibi yine bilmeniz gereken bazı noktalar bulunuyor.

Sitenizin barınacağı sunucu özelliklerine aman dikkat!

Hangi ücretsiz Web alanı sağlayan sunucuyu seçerseniz seçin, kayıt olmadan önce size sunulan anlaşma koşullarını iyice okumadan geçmeyiniz. Her yerde olduğu gibi, bu tür sitelerde de yasa dışı içeriğe izin verilmeyecektir. Ancak bunun yanında her sunucu sadece sitenizin içeriğini silmekle yetinmeyebilir. Örneğin birazdan başvurup Web alanı alacağımız

Bunun yanında, herhangi bir sunucu seçmeden önce teknik olarak da bazı özellikleri gözardı etmemeniz gerekir. Örneğin Frame yani çerçeveye izin vermeyen bazı sunucular, iki ya da daha fazla parçadan oluşmuş site tasarımınızı tam anlamıyla sunamayacaklardır. O yüzden herşeye baştan başlamamak için ya seçtiğiniz sunucuda bu özelliği arayın ya da sitede hiç Frame kullanmayın. Bunun yanında her sunucu çok serbest bir şekilde CGI, Perl gibi dillerin kullanılmasına izin vermeyebilir. Yine aynı şekilde seçiminizi yapmadan önce bunu da dikkate almanız gerekir. Unutulmaması gereken fazla disk alanı her zaman en iyi şey değildir. Sınırsız bir alanda hiçbir özellik desteklenmeyeceği gibi, 3MB'lık bir alan sağlayan sunucu, buna karşılık Frame'den CGI dillerine kadar her şeyi destekleyebilir. Seçiminizi buna göre yapınız.

Sıra geldi ücretsiz Web alanının alınmasına

Biraz önce üzerinde karar kıldığımız Web alan sunucusu olan Crosswind'in adresini önce adres satırına girerek sayfanın açılmasını sağlayalım. Burada çoğu bu tip sitenin giriş sayfasında olduğu gibi, önce siteye kayıt olmanızı sağlayan tuşu bulmamız gerekir. Genelde bunun için kullanılan tuş Sign-Up olarak adlandırılır. Bu tuşa bastığımız zaman kayıt formu karşınıza gelecektir. Burada resimde kırmızı * ile işaretlenmiş alanların mutlaka doldurulması gerekir. Siteye kaydolmak için ise alternatif e-mail alanına yazacağınız bir e-mail'e de kesin ola-

Yararlı Web Adresleri

- **Clip-Art.com**
<http://clip-art.freestuffcenter.com/>
- **Free Clip Images**
<http://www.free-clip-images.com/>
- **The Clip-Art Directory**
<http://www.webarrow.net/graphics/>
- **Macromedia Dreamweaver**
<http://www.macromedia.com/software/dreamweaver/trial/>

Macromedia Dreamweaver size bir görsel Web tasarım programının üretkenliğini ve bir metin tabanlı HTML düzenleyicisinin

üstün kontrol yeteneğini Dynamic HTML desteği ile aynı profesyonel paket içinde sunuyor. En son sürümde başarılı sayfa tasarımı ve üretimi için yeni araçlar da bulunuyor. Program kullanım kolaylığı ve üstün yetenekleri birarada toplayarak kendi türü içinde özellikle yeni başlayanlar için de en başarılı program olma özelliğine sahip.

● PaintshopPro

<http://www4.jasc.com/pub/psp60ev.exe>
Ayrıntılı boyama ve resim işleme programı olan Paint Shop Pro artık ev kullanıcıları için de kolay kullanılabilirliği ve hızı açısından popülerite-

si gittikçe artan bir program. Yeni sürüm ile birlikte daha güçlü düzenleme araçlarına kavuşan Paint Shop Pro'ya eklenen dosya yönetim desteği ve diğer gelişmiş özellikler ile iş sunumları, dijital fotoğrafçılık, Web ve görsel iletişimin diğer formları üzerine çalışmalar daha kolay sonuca ulaşabiliyor. Neredeyse Photoshop'un gücü ücretsiz elde edilebiliyor.

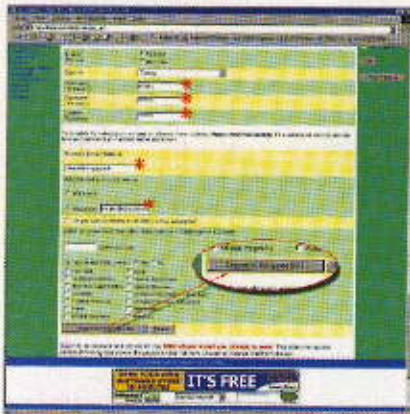
● Gif Construction Set

<http://ftp.mindworkshop.com/pub/alchemy/gifcon32.exe>

Gif Construction Set saniyeler zarfında

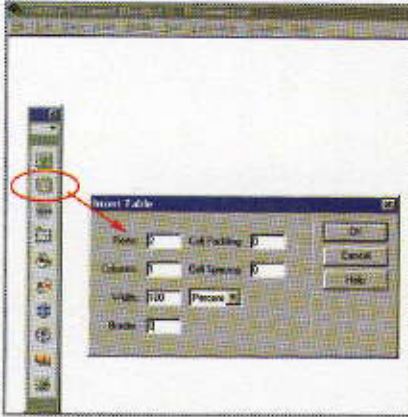
Web sayfaları için animasyonlar hazırlamanıza imkan tanıyor. Animasyon şirbazının kullanımı ile grafikler hiçbir güçlükle karşılaşmadan hazırlanabiliyor. Super-compressor, dosya boyutlarını neredeyse yok seviyesine kadar çekebiliyor. Animasyonlar üzerinde en iyi Block yönetim araçları kullanılarak ince ayarlar yapılabilir.

Kırmızı yıldız ile işaretli alanları doldurup alttaki kayıt tuşuna basmak yeterli

rak sahip olmanız gerekiyor. Zaten kayıt için neredeyse gerekli tek şart da bu zaten.

Username kutusu altına yazdığınız isim sizin aynı zamanda Domain ismini de belirleyecektir. Password kısmına unutmayacağınız bir şifre yazın. Onun hemen altında yer alan Confirm kutusuna ise şifreyi tekrar girip doğrulayın. Burada daha sonradan şifreyi unutmamaya özen gösterin. Yoksa bir daha bu servis-

Şekil 1: Araç çubuğundan tablo tuşu yardımıyla tabloları oluşturabilirsiniz. Aynı e-mail ile yararlanamayabilirsiniz. Aynı problemi yanlış e-mail adresi girdiğinizde de yaşayacağınızdan buna da özen gösterin. "Select e-mail service you desire" kısmında ise ister Crosswinds'in mail adresini kullanabilir, ister daha önceden kullandığınız posta adresinize mesajları yönlendirebilirsiniz. Tabii ki eğer yönlendirme istiyorsanız. Posta adresinizi de bu bölüme yazmanız gerekir.

Bu bölümlerin hemen altındaki bölümde ise size posta yolu ile ulaşmasını istediğiniz konularda aylık elektronik bir gazete için kayıt olabilirsiniz. Tüm ayarları yaptıktan sonra, "I agree to the guidelines" tuşuna tıklayarak site başvurusunu yapabilirsiniz. Bundan sonra açılacak olan sayfa sizin asıl sitenizdir. Ancak ilk kullanım için karşınıza size yardımcı

olacak olan sayfa gelir. Crosswinds.html adındaki bu dosyayı kaydedip daha sonra ihtiyacınız olduğu zaman kullanabilirsiniz. Örnek adres satırında göreceğiniz <http://matrix.crosswinds.net/~mkars> şeklindeki adres sizin sitenizin adresi olduğundan bunu bir yere kaydedin. Çünkü daha sonra bu adres altında yer alan alana sayfalarınızı atıp sitenizin çalışmasını sağlayacağız. Bu adres altına atılmış olan index.html ya da index.htm dosyaları ise sitenin giriş sayfalarını oluşturacak ve üstteki gibi adresiniz yazıldığı zaman otomatik olarak açılacaktır. Bu işlemlere daha sonra sırası ile değineceğiz. Ama önce seçmiş olduğumuz görsel tasarım programı olan Dreamweaver ile yeni bir sayfanın nasıl oluşturulacağına kısaca bir göz atalım.

Basitçe bir Web sayfası oluşturmanın en kolay yolu

Ashında oldukça uzun süren Web sitesi oluşturma işleminin ana gövdesini teşkil eden bu zahmetli işi anlatmak için sayfalar yetmez. Ancak biz burada işimizi oldukça kolaylaştıracak olan Dreamweaver ile 5 dakikada hemen bir Web sayfasını nasıl hazırlayacağımızı göreceğiz. Daha detaylı bilgi için dergimizin geçen sayılarında yer alan Web sayfası tasarım kurslarına bir göz atabilirsiniz.

Önce Dreamweaver'ı açın. Web sayfalarının düzgün görülmeleri için asıl gerekli olan iyi planlanmış tablolardır. Bu yüzden Şekil 1'de görüldüğü gibi araç çubuğundaki üstten ikinci simge olan tablo ikonuna tıklayın ve yine şekilde görüldüğü gibi ayarları yapın. Sonuçta karşınıza iki satırdan oluşan bir tablo gelecektir. Bu tabloların içine istediğiniz herhangi bir yazıyı ister el ile, ister başka bir yerden kes kopyala yöntemi ile yerleştirebilirsiniz. Yerleştirmiş olduğunuz yazılara stil vermek için ise Şekil 2'de gördüğünüz pencere üzerindeki ayarları kullanabilirsiniz. Bu metin ayarlarından yazının karakter şeklini, boyutunu ve rengini kolaylıkla değiştirebilirsiniz. Yalnız değişiklikleri yapmadan önce yazıyı seçmeyi unutmayın.

Şekil 2: Yazıları yazdıktan sonra yine araç çubuğu yardımı ile resimlerde ekleyebilirsiniz.

Yararlı Web Adresleri

● Adobe PageMill

<http://www.adobe.com/products/pagemill/regvina.html>

Adobe PageMill, iyi tasarlanmış ve dikkat çekici bir site yaratmak için gerekli tüm araçları bünyesinde barındırıyor. Sayfaları yüksek kalitede grafikler ile süslemek için Adobe Photoshop'un LE sürümünü de bünyesinde barındıran programda, Adobe SiteMill ile Web sayfalarını düzenleyebilirsiniz. Kolayca başlamanızı sağlamak amaçlı olarak yine program içinde kullanımı kolay hazır animasyonlar, sesler, Clip-art'lar ve şablonlar da yer alıyor. "View-as-you-create" olarak adlandırılan arabirim ve kolay kullanılabilir düzenleme araçları ile iyi organize edilmiş Frame ve tablolar içeren sitelerin hazırlanması program ile oldukça kolaylaşıyor.

● Ulead Gif Animator 4

<http://www.ulead.com/ga/try.htm>

GIF Animator 4, GIF animasyonlar üretebilen en son endüstri standartlarında bir program. Bu yeni sürüm ile birlikte film şeridi görüntüsü ve Onion skin modu, başlık Banner oluşturucusu, batch Optimizing, yeni video efektleri ve daha birçok yeni özellik programa eklenmiş. Eğer bu programı kurmakta zorluk hissederseniz, MFC40.DLL ve MSVCRT40.DLL dosyalarını ekledikten sonra kurulum işlemini tekrar deneyebilirsiniz.

● CuteFTP

<http://www.cutehtml.com/download/download.html>

CuteFTP ile kolayca ve hızlı bir şekilde dosya transferi yapabilirsiniz. Bu FTP Client Web sayfalarını ve resimleri Internet'e

gönderebileceği gibi, Internet'ten bedava yazılımları, resimleri ve müzikleri de indirebiliyor. Programda yer alan yeni bir özellik vasıtasıyla iki site arasında transfer yapabiliyorsunuz. Programın içinde gelişmiş bir MP3 & dosya arama motoru da bulunuyor. Program bünyesinde yer alan kolay Web sayfası oluşturma programı olan CuteHTML ise diğer bir artı. FTP bağlantıları için en iyi programlardan biri.

Işık Hızında PC

Optik bilgisayarlara karşı on yıldır süratle gelişmekte olan Chip'ler bile yavaş kalıyor. Foton depolayıcılar ve ışık iletkenleri yeni teknolojiyi yaklaşıyor.

BR / Güllü Aydoğan guclun@chip.com.tr

Bayyera'nın başkentindeki Center for Nano-Science (CeNS) Üniversitesi'nde Achim Wixforth ve takımının yaptığı her ne kadar hayal ürünü gibi görünse de aslında değil. Schilda halkı belediye sarayını yaparken pencereleri unuttuğu için, ışığı içeriye kovalarla

taşımak zorunda kalmışlardı. Bugüne kadar imkansız gibi görünen ışığı tutma teorisi Münih'te gerçeğe dönüştü. Araştırmacılar ışığı tutup bir süreliğine depolamayı ve istedikleri zamanı serbest bırakmayı başardılar.

Münih'te optiğin sınırları genişletildi

Münih'te bilimadamlarının yaptığı bu deney ile sadece optiğin sınırları aşılmadı; aynı zamanda optik bilgisayar yolunda da büyük adımlar atılmış oldu. Birkaç on yıldır enformatikçiler bilgisayarları elektron yerine ışığın yardımı ile çalıştırma hayalleri kuruyorlar. Elektronların

metal tellere ihtiyacı varken ve kısıtlı hareket yeteneklerine sahipken ışığın oldukça fazla avantajı var:

1. Kapasite çok büyük: Bir lazer ışığı bir saniye içinde Britannica Ansiklopedisi'ni taşıyabilir.

2. Bir ışık demeti bir diğeri ile birbirini hiç rahatsız etmeden kesişebilir. İletken yollarda bu imkansız.

3. Bir ışık iletkeni içerisinde çeşitli dalga boylarında ışıklar taşınabilir. Bu yüzden optik bilgisayarlar iyi paralel işlemciler olarak çalışabilirler. Bilimadamları bunu bilgisayarın geleceği olarak görüyor.

4. Ve en önemlisi: Optik bilgisayarlar

Özetle...

- Optik bilgisayarların çalışma prensipleri ve ışığın hissedilmesi
- Işığı ileten foton kristalleri ve ışık dalgaları için yeri iletkenleri
- Elektrik yerine ışıktan faydalanmanın farkları ve avantajları

çok hızlı. Fizikte ışıktan daha hızlısı yok. (300.000 km/s)

Teori olarak çok güzel görünse de, henüz tam olarak gerçekleştirilecek durumda değil. Her ne kadar optik bilgisayarların birçok parçası geliştirilmiş de olsa... Laboratuvarlarda bilimadamları bir ışık demetini parçalarına ayırabildiler. Bugüne kadar bilgisayarların temel parçası olan transistörün bile optik karşılığı yapıldı; ancak yine de birçok eksik söz konusu.

Bir lazer ışığının yüksek taşıma kapasitesini kullanabilmek için gerekli olan cam kabloların üretimi bir problem örneğidir. Ayrıca optik bilgisayarların da içerlerinde güvenle bilgilerin saklanabileceği depolama araçlarına ihtiyaçları var. Schüldt halkı bu amaçla kovaları kullanıyordu; ışık parçacıklarını yani "foton"ları tutmak ve gerektiğinde kullanmak için.

Bugüne kadar optik sinyaller ya içinde seyahat ettikleri uzun bir cam kablo içinde saklanıyordu ya da elektriksel sinyallerle çevrilerek depolanabiliyordu. Her iki durum da dayanıksız, pahalı ve yeteri kadar esnek değil. Güçlü bir optik bilgisayar için yeterli olduğu söylenemez.

Wixforth takımının geliştirdiği ışık deposu ise çok küçük. Sadece mikroskop aracılığıyla görülebiliyor. 1000 kere büyüten bir elektron mikroskopunun merceği altında tarak şeklinde görülen ve bir sineğin bacaklarından çok az daha büyük olan şekiller birkaç milimetrelük yarıletken bir Chip üzerine yerleştirilmiş. Arkasında çok basit ve rafine bir düşünce yatıyor. Achim Wixforth "Kendi kendimize nasıl oldu da daha önce akıl edemedik diye sormadan edemiyoruz." diyor.

Bilimadamları fizikte uzun zamandır bilinen bir olayı kullanıyorlar aslında. Olayın temeli ışığın bir yarıletken üzerine düşmesi. Bilindiği gibi ışık foton adı verilen küçük parçacıklardan oluşuyor. Bu parçacıklara foton adı veriliyor. Madde üzerine düşen her elektron kristal yapıdan bir adet elektron söküyor. Negatif yüklü elektron yerini terk ediyor ve orada pozitif yüklü bir "delik" oluşuyor. Saniyenin milyarda biri (nanosaniye) kadar bir süre sonra elektron deliğe geri düşüyor. Bu olay sırasında enerji açığa çıkıyor ve bu enerjinin şekli de yine ışık oluyor. Bir foton saçılıyor ve bu olaya da fizikçiler "saçılma" adını veriyorlar.

Saçılmanın olduğu süre foton depolayıcı için yeterli değil. Wixforth ve takımının amacı ise elektronları deliklerden daha uzun süre uzakta tutacak bir mekanizma bulmaktır. Eğer belirlenebilen bir süre boyunca elektronları uzak tutabilirlerse sonuç aranan ışık deposu olacaktır.

Mikroskobik tencerede yük saklanıyor

Wixforth "Bu amaçla bir Kuantum tenceresi geliştirdik." diyor. Yarıletkenin yüzeyindeki metal iletkenler dalga şeklinde bir elektriksel alan oluşturuyorlar. Galyum-Arsenid yarı iletken üzerindeki iletken yolların arasına düşen ışık elektronu yerinden söküyor. Dışarıdan uygulanan elektrik alanı elektron ve deliklerin suni olarak birbirlerinden ayrılmasına sebep oluyor. Gerilim sona erince elekt-

Sinek gözüyle büyüklük karşılaştırması: Optik bilgisayarların yapıtaşları çok küçük.

ron ve delikler de birbirlerinin üzerine kapanıyor. Bu esnada çok kısa ve çok parlak bir ışık Chip'i terk ediyor.

Araştırmacılar mini yarıletkenleri ile 35 mikrosaniyelik bir depolama süresini yakaladılar; ancak bu üst sınır değil. 42

Temel Teknoloji: Işığı Hapsetmek

Fiziğin Temel Kuralı: Saçılma

Optik Belleğin Çalışması

yaşındaki fizikçi bu sürenin aslında yeterli olduğunu söylüyor. "Günümüz bilgisayarların yüzlerce MHz hızları ile depolama süreleri birkaç on nanosaniye sürüyor. Biz bu sürenin bin kat üzerindeyiz." Bayeralı araştırmacılar şu anda Chip'lerini optimize etmek için uğraşıyorlar: Oda sıcaklığında çalışabilmeli. Şimdilik soğutma gerekiyor. Ayrıca minik bir ayna sistemi çıkan ışığı diyot lazerlerdeki gibi paralel yollara yerleştirmeli.

Bu yenilik optik bilgisayara giden yol mu?

Wixforth bu soruya cesurca cevap veriyor: "Henüz daha en baştayız. Bugünkü bilgisayarlar ile karşılaştırsak henüz kondansatörü icat etmiş gibiyiz." Buradan geleceğin megachiplerine daha çok yol var. Günümüzün bilgisayarı da aynı şekilde ortaya çıkmıştı: Basit bir efektten sürekli daha karmaşık elektronik parçalar ve işlemciler geliştirildi.

Bayeralı araştırmacı grubu icatlarının yakında pratik kullanım alanları bulacağını düşünüyor ve bu konuda da oldukça optimistler. Elektronik kameralar tahmin ettikleri ilk kullanım yeri. Kameralarda ışık elektriksel sinyaller çevrilip video bantların üzerine kayıt edilmeden önce çok kısa bir süreliğine tutulmak zorunda. Bugün kullanılan CCD kameraların karmaşık kayıt yönteminin yerini birkaç sene içerisinde Wixforth bellekleri alabilir. Büyük bir elektronik firması bu gelişme için pusuda bekliyor.

Foton kristalleri ışık için "yaniletkenler"

Optik bilgisayara doğru giden ilgi çekici bir diğer yol da İngiliz araştırmacıların takip ettiği. Grup Philip Russell önderliğinde cam kablolar ile uğraşıyor.

Küçük yapıtaşında ışık hapsediliyor. Optik belleğin ilk prototipi bu.

Optik bilgisayarı meydana getiren parçaların günümüzde kullanılan yüksek entegrasyona sahip parçalara göre dezavantajları oranlanırsa daha büyük olmaları. En büyük suç oranı aktif elemanlar arası bağlantıyı sağlayan iletkenlerde. Köşeler imkansız olduğundan yuvarlak kıvrımlar kullanılmak zorunda ve bu da çok yer harcanmasına sebep oluyor. Şu ana kadar chip üzerine milimetrekare başına bir elemandan fazlasını yerleştirmek mümkün olmadı.

Bu problemin çözümü için "foton kristalleri" düşünülüyor. Bu fikir ilk olarak 1987 yılında New Jersey'deki Bell laboratuvarlarında fizikçi Eli Yablonovitch tarafından ortaya atıldı. Fikrin temeli yarıiletkenlerin elektronlara yaptıklarının aynısını ışığa yapan kristaller. Işığı durdurabiliyorlar, iletebiliyorlar veya dar köşelerde yönünü çevirebiliyorlar. Ayrıca ışığın bazı parçalarını filtreleyip böylece örneğin beyaz ışığın sadece yeşil kısmının geçmesini sağlayabiliyorlar.

Tek eksik iyi çalışan kristaller

Foton kristalleri üretmek prensipte çok zor değil. Sorun çok küçük olmaları gerektiği. Daha da ayrıntılı açıklamak ge-

rekirse ışığın dalgaboyu ile orantılı bir büyüklükleri olması gerekiyor. Genellikle kullanılan 1,3 ile 1,5 mikrometre arası dalgaboyuna sahip olan kızılötesi ışık. İnsan saçının çapının yaklaşık yüzde biri olan bu büyüklükte üç boyutlu cisimler üretilemiyor şimdilik. Şimdilik üniversite laboratuvarlarında iyi işleyen kristaller üretmek amacıyla yeni teknolojiler üzerinde çalışılıyor. Birkaç sene içerisinde pazara ticari amaçlı ürünlerin çıkması muhtemel.

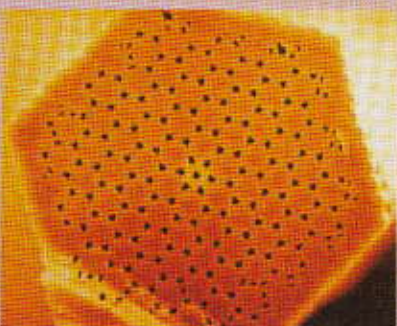
Optoelektronik konusunda uzman olan profesör Russel Oxford, Nizza, Hamburg'dan New Jersey'e dek uzanan araştırmaları sonucunda tamamen farklı bir yol çizdi.

Teorik bilim adamı ışık iletkenlerinin performansını üzerine delikler açarak yükseltiyor. Normal ışık iletkenleri bir çeşit kılıf ile kaplanmış fiberden oluşuyor. Metod elektrik kablolarındaki gibi aynı. Kılıf camdan oluşurken içerisi Germanyum ve fosfor atomları ile doldurulmuş. Bu sisteme "noktalamaya" adı veriliyor ve bu şekilde camın optik özellikleri değişiyor. Işık noktalanmamış yerlerden yansıyor ve bu şekilde cam iletkenin dışına çıkmamış oluyor. Her delik de farklı bir dalgaboyu için çalışıyor.

Işık Dalgaları İçin Veri İletkenleri

İngiliz bilimadamlarından Philip Russell'in Bath'ta laboratuvarında ürettiği cam iletkenin kesiti çok ilginç görüntü sunuyor. Ultra ince kablo normal cam iletkenlere göre birkaç kat bilgi taşıyor. Bunu yapan iletkenin içindeki çok küçük tünel. Sinyaller zarar görmeden taşıyor.

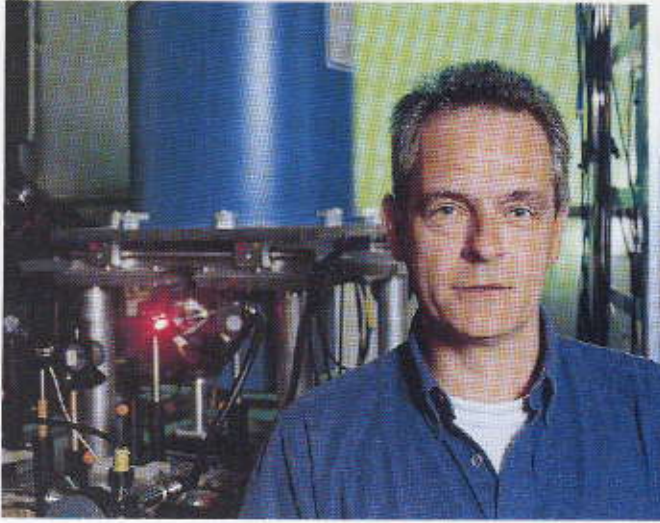
Böylece optik bilgisayarın yapıtaşları birbirlerine hızlı şekilde bağlanmış oluyor. Bilgisayar ağları da bu yöntemle hızlandırılabilir.

Işığı tutmak için minik hava delikleri

Russel'in ışık iletkenleri ise tamamen farklı. Noktalanmış değil; ancak kesite paralel delikler var. Herbir tünelin çapı yaklaşık nanometrenin onda biri büyüklüğünde ve kablo içinde yüzlerce metre boyundalar. Bu sayede bu iletkenlerle konvansiyonel olanlara göre daha fazla ışık taşıyor.

Absürd olan ise alışlagelen iletkenlerin bilgiyi zarar görmeden taşıması için çok

Prof. Achim Wixforth Münih Üniversitesi'nin dünya çapında tanınmış bir siması ve dünyanın en hızlı bilgisayarının geliştirilmesi üzerine çalışıyor.

ince, yaklaşık 1-2 mikrometre çapında olmaları gerektiği. Bu metoda "Single-Mode Taşıma" adı veriliyor. Eğer iletken çok kalın olursa bilgi taşınmıyor. Işık dağılıyor ve tüm parçalar hedefe aynı anda ulaşmıyor. Sonuç olarak sinyal zarar görüyor. Bu sorunun yanısıra çapın küçük olması sonucu enerji için bir sınırlama oluyor. Doğal olarak ara kuvvetlendiricilere ihtiyaç doğuyor. Bath'taki araştırmacılar ince delikleri ışığı yolunda tutmak için kullanıyorlar. Avantajı: Çeşitli dalgalı boyunda birden fazla ışık taşınabiliyor ve herbiri farklı bir bilgi taşıyabiliyor. Böylece iletkenin kapasitesi de birkaç katına çıkıyor. Ayrıca ve en önemlisi daha kalın kablolar kullanılıp daha az güçlendiriciye ihtiyaç duyuluyor.

Bükülmüş borulardan cam iletkenler

Aslında Philip Russell ve takımı Guinness Rekorlar Kitabı'nda yer alabilecek bir işi başardılar. Cam iletkenler içerisinde

de açtıkları deliklerin benzeri dünyada yok. Eğer iletkenler içindeki tüneller birer hortum olarak ve buradan Jüpiter'e kadar dönebilecekleri düşünülürse süper ince delikler hakkında daha anlaşılır bir canlandırma yapılabilir.

Üretilmeleri ise o kadar da zor değil: Araştırmacılar birçok ince boruyu yaklaşık iki santimetre kalınlığında bir demet olarak topluyorlar. Üstüste yığılmış ağaçlar gibi ince borucuklar da birbirlerinin üzerine heksagonal olarak yerleşiyorlar. Demet 2.000 dereceye kadar ısıtılınca cam yumuşak ve şekil verilebilir oluyor. En son olarak da demet çekilip uzatılmak zorunda. Şekil bozulmuyor ama 1.000 kere küçülmüş oluyor.

Profesör Russell "Eğer ilgi bu şekilde devam ederse önümüzdeki yıllarda foton kristallerimiz ticari önem kazanacak," diye umuyor. O zaman optik bilgisayarlar için gerçekten önem kazanabilirler. Işık hızıyla hesap yapılabilecek günler gittikçe yaklaşıyor gibi.

Elektrik Yerine Işık

Bugüne Kadarki Bilgisayarlar:

- Elektronlarla çalışıyorlar. Atomun çok ufak, negatif yüklü parçaları. Elektronlar iletkenin içinden akarken elektrik akımı akıyor. Elektronik yapıtaşları silisyumdan yapılıyor.
- Yapıtaşları arasında sinyaller tellerde gidiyor ve teller metalden oluşuyor.

Bugün: Silisyum Chip'leri elektrikle çalışıyor.

Optik Bilgisayarlar:

- Işıkla çalışıyor. Işık dalgası gibi algılanabileceği gibi parçacık (foton) akımı olarak da görülebilir. Elektriksel yük taşımıyor ve 300.000 km/s olan ışık hızıyla hareket ediyor.
- optik bilgisayarın yapıtaşları arasında sinyaller cam iletkenler içerisinde taşıyor.

Yarın: Işık kristal ızgara teknolojisi daha hızlı bilgisayarların önünü açacak.

Nedir Şu FTP?

TCP/IP'nin bir parçası olan File Transfer Protocol bir sunucudan dosya almak ve göndermek için kullanılan bir veri transferi protokolüdür.

JP / Kodir Tuzlas kuzlas@chip.com.tr

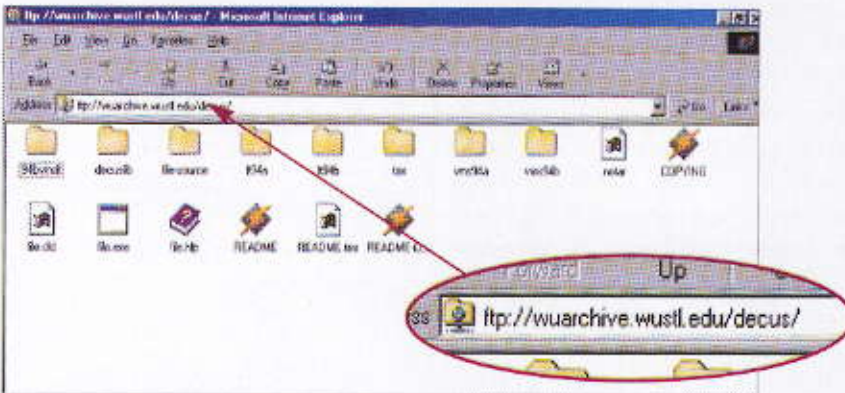
File Transfer Protocol (FTP-Dosya Transfer Protokolü) Internet üzerinden iki bilgisayar arasında dosya taşımak için kullanılan bir taşıma protokolüdür. Bunun için FTP normalde kullanılan taşıma protokolü olan TCP'ye (Transmission Control Protocol-İletim Kontrol Protokolü) gereksi-

parolalar sunmazlar. Bunun yerine kullanıcı ismi olarak "anonymous" ve şifre olarak da kullanılan e-mail adresinin girilmesi yeterli olacaktır. FTP güvenli bir protokol olmadığı için dünyadaki FTP sitelerinin hemen hepsine "anonymous" kullanıcı ismi ile girilebilir.

Karakter düzenli FTP programları ile

klasör otomatik olarak açılacaktır. Bir dosya üzerine tıklanacak olursa, ya içeriği ekrana gelir ya da dosya bilgisayara yüklenir.

FTP sunucular üzerinde .TAR veya .TAR.Z. uzantısına sahip dosyalar çok sık bulunur. Bu, DOS/Windows sistemlerinde kullanılan ARJ veya ZIP biçimine benzeyen ve UNIX sunucular üzerinde kullanılan bir arşivleme biçimidir. Bir TAR dosyası içerisinde dosyalar ve alt dizinlerden oluşan bir dizin yapısı, değiştirilmeden ileride tekrar oluşturulmak üzere saklanır. Eğer bu dosya sıkıştırılacak olursa, uzantısı TAR.Z olarak değişecektir. Bu dosyaları açabilecek olan yazılımlar Windows altında Shareware veya Freeware olarak bulunuyor.

Archie'ler kullanılarak FTP alanlarında aranılan bilgilere rahatlıkla ulaşılabilir.

nim duyar. Bu Windows kullanıcıları için, aktif bir Internet bağlantısına gerek duyulduğu anlamına gelir. Normalde Windows 95/98 altında böyle bir Internet bağlantısı Çevirmeli Ağ kullanılarak kurulabilir.

FTP Client (FTP İstemci) olarak da isimlendirilen FTP programları, uzakta ki bilgisayarlar ile veri alışverişinde bulunmak için kullanılırlar. WS-FTP en sık kullanılan FTP programlarından biridir. Diğer kullanışlı bir yazılım da Ağ Komşuları'dır. Burada gerekli olan şart, hedef bilgisayarın kullanıcı tarafından erişimin de sınırlanmış olmasıdır.

Herkes için anonim FTP Erişimleri

Internet'te dosya arşivini herkesin kullanımına açmış olan birçok FTP sunucu bulunur. Bu nedenle sunucular "anonim" FTP (anonymous FTP) erişimleri sunarlar. Bu arşivler kullanıcılar için özel

DOS komutlarına çok benzeyen komutlar kullanılarak çalışabilir. Windows kullanıcıları bu tür komutlar ile uğraşmak zorunda değiller. Windows altında fare kullanarak tek tıklama sonucunda işlemleri yerine getirebilen birçok FTP istemci mevcut. Kullanımı çok kolay olduğu için birçok uygulama Windows Explorer'a dayanıyor.

Bu arada Netscape Navigator gibi Web göz atıcıları da FTP işlevlerini sunmaya başladılar. Web gezicisinin bir FTP bağlantısı kurduğu adres çubuğuna bakılarak anlaşılabilir. Bu durumda adres "http://" ile değil de "ftp://" ile başlar. Bir Windows veya Macintosh penceresinde olduğu gibi, içeriğine girilen sunucu üzerindeki klasörde bulunan dosya ve dizinlerin bir listesi ekrana gelir. Liste içerisindeki bu isimler mavi renkli ve altları çizili bağlantılar şeklinde ekrana gelirler.

Böyle bir klasör ismine tıkladığında,

Arama hizmeti, dosyanın yerini gösterir

Internet'ten bir dosya çağırmadan önce, söz konusu dosyanın hangi sunucu üzerinde bulunduğu bilinmesi gerekir. Bunun için, yayınlanan FTP sunucularının dizinlerini gözden geçiren "Archie" (Archie kelimesi Archive'dan türemiştir) isimdeki Internet hizmeti kullanılır. Bir arama kriteri girildikten sonra aranan dosyanın üzerinde bulunduğu tüm FTP sunucularını içeren bir liste ekrana gelir. Bu formu kullanarak arama yapmak için Darmstadt Teknik Üniversitesi'ne ait "http://archie/thdarmstadt.de" adresini ziyaret edebilirsiniz.

Archie aslında bir sunucu ağıdır. Her sunucu bulunduğu coğrafik konumdaki anonim FTP arşivlerini düzenli olarak gözden geçirmek zorundadır. Archie anonim FTP sunucularına ulaşır ve standart FTP komutlarını kullanarak işlem görür. Birkaç düzine Archie sunucusu bu şekilde dünya çapındaki FTP sunucularını kullanma sunuyor.

Delphi ile Browser

Bu ay Delphi'yle birlikte kendi WEB-Browser yazılımınızı nasıl geliştirebileceğinizi ve Dinamik HTML (DHTML) kavramını göreceğiz.

Ruhver Borengi ruhver@hotmail.com

İnternet üzerinde geliştirilen uygulamaların sayısı tüm dünyada büyük bir hızla artıyor. Bu sırada uygulamalar açısından önemli konulardan birisi de Internet Explorer ya da Netscape gibi WEB-Browser yazılımları ve bunlar içinde görüntülenen sayfaların dinamik olarak kontrolüdür.

Web sayfaları için TWEBBrowser bileşeni

Delphi, internet üzerinde dolaşabilmek ve WEB sayfalarını görüntüleyebilmek için artık Microsoft'un kendi standartlarını kullanmaktadır. TWEBBrowser bileşeni aslında Microsoft Internet Explorer kurulduğu zaman kullanılacak bir bileşendir. Bu bileşen aslında Internet Explorer'ın kullandığı bazı DLL dosyaları kullanmaktadır. Şimdi yeni bir uygulama yaratın ve formumuzun WindowState özelliğini wsMaximized yapın. Form üzerine bir TPanel bileşeni yerleştirerek Align özelliğini alTop yapın. Bu panel üzerine birazdan uygulamamızı kontrol edeceğimiz düğmeleri yerleştireceğiz. Form üzerine TWEBBrowser bileşeni yerleştirerek Align özelliğini alClient yapın. Bu durumda TWEBBrowser bileşenimizin formumuzun Panel1 dışında kalan tüm alanını kaplamış olması gerekir. Daha sonra form üzerine bir TEdit bileşeni yerleştirin. TEdit bileşeninin Text özelliğinin değerine www.borland.com gibi bir WEB adresinin adını atayın. Ancak bu örneği yaparken böyle

bir WEB adresine bağlanabilmeniz için bilgisayarınızda internet bağlantınızın olması gerekmektedir. Ya da şekil 1'de görüldüğü gibi sabit disk üzerinde bulunan bir dosyayı seçebilirsiniz. Daha sonra yine Panel1 üzerine 3 tane TSpeedButton bileşeni daha yerleştirin. Bunların isimlerini btnBaglan, btnSonraki ve btnÖnceki olarak değiştirin.

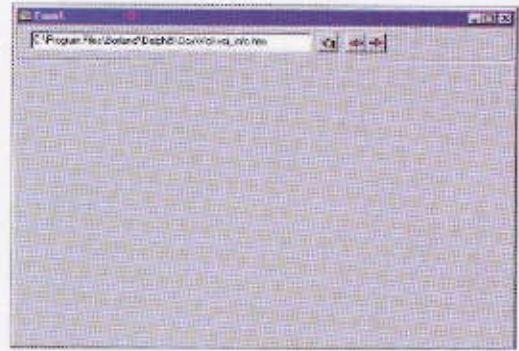
Bu işlemleri yaptıktan sonra önce formumuzun OnCreate olayına sonra da düğmelerin OnClick olaylarına giderek kodumuzu tablo 1'deki haline getirin:

Edit1 alanına bir WEB sayfası adresini yazdıktan sonra bağlantının kurulmasını sağlayan düğme btnBaglan olacaktır. Bu düğmeye basıldığı zaman TWEBBrowser bileşenimizin Navigate metodu çalışacaktır. Bu metod ilk parametre olarak bağlanacağı adresi almaktadır. Şimdilik diğer parametreleri bilmenize gerek yok. Birazdan örneğimizi genişletirken bu parametrelere benzer bilgileri nasıl elde edebileceğinizi göreceksiniz.

btnÖnceki ve btnSonraki düğmeleri ise, bir WEB sayfası üzerindeki linkler sayesinde hareket ederken, bir önceki sayfaya geri dönmek ya da bir sonraki sayfayı tekrar yüklemek amacıyla kullanılmaktadır. Bu işlemleri yapmak için TWEBBrowser bileşenimizin GoBack ve GoForward adındaki metodlarını kullanacağız.

Uygulamamızda en son FormCreate olayı göze çarpıyor. Aslında burada orijinal bir şey yok. Sadece uygulama geliştirme aşamasında Edit1.Text değerine bir WEB sayfası adresini verdiğinizde, formumuzun OnCreate olayında bu WEB sayfası hafızaya yüklenecektir.

Bu aşamadan sonra yapacağımız için bazı arabirimlere ihtiyacımız olacak. Bu arabirimler, Internet Explorer'la birlikte

Delphi'yle kendi WEB tarayıcımızı TWEBBrowser bileşeniyle oluşturabiliriz.

gelen arabirimlerdir. Ancak bu arabirimlerin önce Pascal'daki karşılıklarının yaratılması gerekir ki bundan sonra tanımlanan metodları ve özellikleri çağırma olanağına sahip olabilelim.

Öncelikle bu arabirimler Mshtml.dll dosyasında bulunmaktadır. Bu DLL Windows - System dizininde olmalıdır. Önce bu dosyayı az önceki örneği kaydettiğiniz dizine kopyalayın. Daha sonra Delphi'yi kurmuş olduğunuz dizinde BIN altında bulunan tlibimp.exe ve tlib50.BPL dosyalarını da çalıştığınız dizine kopyalayın. Sonra Windows start menüsünden Run seçeneğine gelerek Command yazarak MSDOS'u başlatın. Çalıştığınız dizine gidin ve tlibimp mshtml.dll yazın.

Gördüğünüz gibi MSHTML_TLLB.dcr ve MSHTML_TLB.pas adında iki dosya yaratıldı. Birazdan MSHTML_TLB.Pas modülünü programımızda kullanacağız. Şimdi tekrar ana programa dönün ve uses bölümüne MSHTML_TLB modülünü ekleyin. Sonra TForm sınıf deklarasyonunda Private bölümüne giderek aşağıdaki deklarasyonu yapın:

```
private
    Sayfa : OLEVariant;
```

Özetle...

- TWEBBrowser bileşenini kullanarak Delphi ile kendi Web tarayıcınızı yaratabilir ve Web sayfalarını görüntüleyebilirsiniz
- Dinamik HTML ile kolay Update edilebilen Web sayfaları

Bu değişken, HTML dosyamız içindeki tüm bilgileri tutan bir değişken olacaktır. Bunun nasıl yapılacağını görmek için form üzerine bir düğme daha ekleyin ve OnClick olayına giderek tablo 2'deki satırları yazın:

Burada en önemli kısım 3. satırda Sayfa değişkenimiz içine IHTMLDocument2 arabiriminde bir nesnenin atanmasıdır. Bu nesne TWEBBrowser bileşenlerinde bulunan Document nesnesidir. IHTMLDocument2 arabirimi ise MSHTML_TLB.PAS dosyası içinde tanımlanmış olan bir arabirimdir.

Sayfa nesnesini oluşturduktan sonra artık onun özellik ve metodlarına erişebiliriz. Temelde IHTMLDocument2 arabirimine sahip olan nesnelerin özellik ve metodlarını iki grup altında toplayabiliriz. İlki, direk dokümanla ilgili olan ve dokümanın niteliği hakkında bize bilgi veren özellik ve metodlardır. Diğerisi ise doküman içinde bulunan diğer nesnelere erişmeye ve onları kontrol etmeye yarayan özellik ve metodlardır. Biz yukarıdaki kodumuzda önce ilk gruba ait özellikleri görmekteyiz. Bir çok özelliğin adından da anlaşılacağı gibi aslında burada üzerinde çalıştığımız WEB sayfasının

```
01: procedure TForm1.btnBilgiClick(Sender: TObject);
02: begin
03:   Sayfa := WEBBrowser1.Document As IHTMLDocument2;
04:   ShowMessage( 'Dosya Büyüklüğü' : '+Sayfa.FileSize+#13+
05:               'Tarihi' : '+Sayfa.fileCreatedDate+#13+
06:               'Değişiklik Tarihi' : '+Sayfa.fileModifiedDate ');
07:   ShowMessage( 'Başlık' : '+Sayfa.Title+#13+
08:               'URL' : '+Sayfa.URL+#13+
09:               'Yazı Seti' : '+Sayfa.CharSet+#13+
10:               'Protokol' : '+Sayfa.Protocol+#13+
11:               'Güvenlik' : '+Sayfa.Security+#13+
12:               'İsim Özelliği' : '+Sayfa.NameProp ');
13: end;
```

Tablo 2: Tüm bilgileri tutan değişken için OnClick olayına yazılacak kod.

büyüklüğü, yaratılma tarihi, hangi dille yapıldığı, tam olarak adresi gibi bilgiler ekranda görüntülenmektedir.

Dinamik HTML ile Update çok daha kolay

WEB o kadar hızlı gelişen ve değişen bir dünya ki, tüm dünyada milyonlarca insan kişisel ya da firma bazında WEB sayfalarını hazırlamaktadır. Ancak WEB sayfalarının hazırlanması oldukça zahmetli bir iş. Üstelik sürekli de güncellenmesi gereken bir konu. Örneğin her gün farklı yemekler hazırlayan bir lokantadaki menüü ve yemeklerin özelliklerini

WEB sayfalarında tanıtmak isterseniz, her gün WEB sayfalarını güncellemek zorunda kalabilirsiniz.

Oysa bunun yerine işlemlerin parametrik yapılmasını sağlayabilirsiniz. WEB sayfalarınızı bir kez oluşturursunuz ama tam yemekle ilgili kısımlara geldiğinizde bu bilgileri dinamik olarak bir yerden, örneğin veritabanından alarak o günkü yemeğe göre HTML sayfalarının oluşturulmasını sağlayabilirsiniz. Bu sayede her gün aynı işlemleri tekrar tekrar yapmanıza gerek kalmayacaktır.

İşte Delphi'de IHTMLDocument2 arabirimini kullanarak yine bu tür işlemleri kontrol etmek mümkündür. Bunun için yapılması gereken işlem, WEB sayfası içindeki her nesneye erişmek ve gerekirse onları değiştirmek olacaktır. Şimdi bu işlemi nasıl yapacağımızı göreceğiz. Bunun için form üzerine bir düğme daha ekleyin ve OnClick olayına giderek tablo 3'teki satırları yazın:

İlk olarak yine önceki yaptıklarımıza benzer şekilde 09. satırda görüldüğü gibi IHTMLDocument2 arabirimine ait Sayfa nesnemizi elde etmeliyiz. Normalde bir WEB sayfası içinde başlık, gövde ve diğer internet bağlantı adresleri gibi bilgilerin her biri bir nesne olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bilgileri bir nesneler topluluğu olarak düşünmemiz gerekir. İşte bir sayfadaki tüm bu nesneleri bize veren özellik, Sayfa nesnemize ait All özelliği olacaktır. Bu özelliğin içindeki elemanların sayısına ise Length ile ulaşabiliriz. Nitekim 11. satırda yapılan işlem tüm nesnelerin bir döngü içinde taranmasıdır. Bu döngü içinde her bir nesneye erişmek için 13. satırda görüldüğü gibi nesne grubunun Item metodunu kullanmalıyız. Bu metoda ilk parametreye göndereceğimiz rakam, hangi nesne-

```
01: procedure TForm1.btnBaglanClick(Sender: TObject);
02: var
03:   a,b,c,d : OLEVariant;
04: begin
05:   WEBBrowser1.Navigate( Edit1.Text,A,B,C,D );
06: end;
07:
08: procedure TForm1.btnÖncekiClick(Sender: TObject);
09: begin
10:   WEBBrowser1.GoBack;
11: end;
12:
13: procedure TForm1.btnSonrakiClick(Sender: TObject);
14: begin
15:   WEBBrowser1.GoForward;
16: end;
17:
18: procedure TForm1.Form1Create(Sender: TObject);
19: var
20:   a,b,c,d : OLEVariant;
21: begin
22:   WEBBrowser1.Navigate( 'C:\Program Files\Borland\Delphi5\' +
                           'Ocx\Vci\vc_i_n -
                           fo.htm',A,B,C,D );
23: end;
24:
25: end.
```

Tablo 1: Önce Form'un OnCreate olayına daha sonra da OnClick olayına girerek, formu Tablo 1'deki hale getirin.

ye erişmek istediğimizi belirtmektedir. Bu sayede Satir değişkenimiz içine bir WEB sayfası nesnesi atanmış olacaktır.

14. satırda ise küçük bir kontrol yapılmaktadır. Bu aşamada HTML bilginiz ön plana çıkacak. Bu kitap HTML öğreten bir kitap olmadığı için HTML hakkında bilginiz olduğunu varsayıyorum. Bu durumda 14. satırda yapılan işlem aslında aktif nesnemizin bir başlık olup olmadığını kontrol etmektir. Eğer bir başlık ise o zaman 16. satırda bu başlığın içeriği, 17. satırda rengi ve 18. satırda da font büyüklüğü değiştirilmektedir.

Bu işlem, tüm nesneler bitene kadar devam edecektir. Sadece buraya kadar olan bölümü çalıştırdığımızda karşımıza çıkan formdaki düğmeye basacak olursak programımızda, WEB sayfamızın ilk satırında görülen Visual Components bilgisi Borland ve Delphi bilgisiyle değiştirilecek, rengi kırmızı olacak ve font büyüklüğü de artacaktır.

IHTMLDocument2 Arabirimi'nin kullanımı

IHTMLDocument2 arabirimi aslında içindeki nesnelere ulaşabilmemiz için bi-

```
01: IHTMLCollection = interface(IDispatch)
02:   ['{3050F21F-98B5-11CF-BB82-00AA00BCE0B}']
03:   function ToString: WideString; safecall;
04:   procedure Set_length(p: Integer); safecall;
05:   function Get_length: Integer; safecall;
06:   function Get_newEnum: IUnknown; safecall;
07:   function item(
                                name: OleVariant;
                                index: OleVariant): IDispatch; safe-
call;
08:   function tags(tagName: OleVariant): IDispatch; safecall;
09:   property length: Integer read Get_length write Set_length;
10:   property newEnum: IUnknown read Get_newEnum;
11: end;
```

Tablo 4: IHTMLCollection'ı yukarıdaki gibi tanımlayabilirsiniz.

ze başka arabirimler sunmaktadır. Yukarıda tüm nesneleri bir for döngüsü içinde tararken onun özellik ve metodlarına ulaşırken aslında IHTMLDocument2'nin içinde kullanılan başka bir arabirimden faydalandık. Bu arabirimin adı IHTMLCollection'dır.

IHTMLCollection, MSHTML.TLB.PAS dosyasında Tablo 4'teki gibi tanımlanmıştır:

Örneğimizde Sayfa.All özelliği bu arabirimi destekleyen bir nesnedir. Daha sonra yaptığımız işlem bu nesnenin yukarıdaki arabirim içinde de deklare edil-

miş olan Length özelliği sayesinde tüm elemanlarına yine 'item' metodu sayesinde ulaşmaktır. Bu işlem sonucunda elde ettiğimiz her eleman da IHTMLCollection arabirimini destekleyen bir nesnedir. Bu nesneler hakkında da bilgi edinebilir ve gerekirse üzerlerinde değişiklik yapabiliriz.

İşte 21. satırdan itibaren bu konuyu daha aydınlatmak için bir örnek nesne daha verilmiştir:

```
21: Tumbaglantilar := Sayfa.Links;
22: for i := 0 to Tumbaglantilar.Length - 1
23:   do begin
24:     Baglanti := Tumbaglantilar.Item(i, 0);
25:     if Baglanti.TagName = 'A'
26:     then ShowMessage('WEB Adresi: '+Baglanti.ToString + #13+
27:                       'Açıklama: '+Baglanti.InnerHTML);
28:   end;
```

Bu kez, WEB sayfamız üzerinde internet bağlantı adresleri varsa, bu nesnelere Links özelliği sayesinde ulaşacağız. Yine önceki satırlarda olduğu gibi IHTMLCollection arabirimindeki bu nesnenin elemanlarına bir for döngüsü içinde ulaşmaktayız. Her eleman yine item metoduna göndereceğimiz bir sıra numarasıyla bize geri dönecektir. Bu işlem 24. satırda yapılmaktadır.

Bağlantı nesnemiz elimize geçtikten sonra onun içinde bir WEB adresinin saklanıp saklanmadığı 25. satırda kontrol edilmektedir. Bundan sonraki işlem ise farkettiğiniz gibi çok basit. Bağlantı adresi ve bağlantı adresi için WEB sayfasında yazan bağlantı bilgisi, ShowMessage ile ekranda görüntülenecektir.

```
01: procedure TForm1.SpeedButton1Click(Sender: TObject);
02: var
03:   i: Integer;
04:   Tumbaglantilar: OleVariant;
05:   Baglanti: OleVariant;
06:   TumGruplar: OleVariant;
07:   Satir: OleVariant;
08: begin
09:   Sayfa := WEBBrowser1.Document As IHTMLDocument2;
10:   TumGruplar := Sayfa.All;
11:   for i := 0 to TumGruplar.Length - 1
12:   do begin
13:     Satir := TumGruplar.Item(i, 0);
14:     if Satir.TagName = 'H1'
15:     then begin
16:       Satir.InnerHTML := 'Borland ve DELPHI';
17:       Satir.Style.Color := 'RED';
18:       Satir.Style.FontSize := 48;
19:     end;
20:   end;
21:   Tumbaglantilar := Sayfa.Links;
22:   for i := 0 to Tumbaglantilar.Length - 1
23:   do begin
24:     Baglanti := Tumbaglantilar.Item(i, 0);
25:     if Baglanti.TagName = 'A'
26:     then ShowMessage('WEB Adresi: '+Baglanti.ToString + #13+
27:                       'Açıklama: '+Baglanti.InnerHTML);
28:   end;
29: end;
```

Tablo 3: Web sayfası içindeki nesnelere erişmek ve değiştirmek için gereken kod.

Elbise Kolunda Chip, Ayakkabıda PC!

Masaüstü bilgisayarları yeterince kullandık. Şimdi sıra yeni teknolojiye. Cep telefonuyla surf yapmak zaten mümkün. Birkaç yıl içerisinde de bu Chip'ler giysilerimize yerleşecekler. İlk mini bilgisayarlar çoktan kullanılmaya başlandı!

HF / Emre Akbaş emreakbas@sofhome.net

Dave Morgan, mavi Chevrolet'in arkasında durur ve plaka numarasını okur: 3GXB2059. Daha plaka numarasını telaffuz edecek kadar bile vakit geçmeden, sol gözünün önünde bulunan mini ekranda araçla ilgili tüm bilgiler listelenmiştir. Birkaç saniye içerisinde de plakamın o araca ait olup olmadığını tespit etmiştir. Ayrıca sürücüyle ilgili önceki trafik cezaları, silah taşıyıp taşımadığı gibi polisiye bilgilere ulaşması da hiç zor değildir. Memur Morgan, San Diego yakınlarındaki Amerika-Meksika sınır bölgesinde, trafik kontrollerini bu şekilde özenle yürütüyor.

Tijuana (Meksika) sınırından geçen araçların yüzde 90'ının kontrolü taşınabilir bilgisayar sistemleri yardımıyla gerçekleştiriliyor. Bu oran önceleri yüzde 30 seviyesindeydi. Bu sayede sınır nöbetleri kolaylaştığı gibi, silahlı olay sayısında da gözle görülür bir düşüş gerçekleşti. Sebebi ise, yeni sistem dolayısıyla, araba hırsızları ile uyuşturucu kaçakçılarının başka sınır bölümlerine kaymış olması.

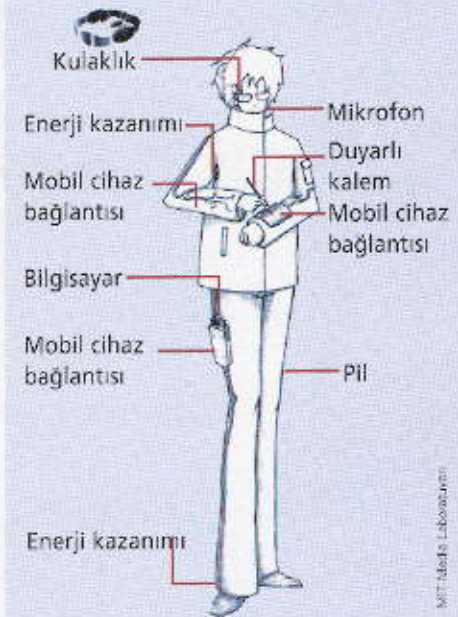
Polisler için mini PC'ler: Acil durumlarda eller serbest

Dave Morgan, 900 gram ağırlığındaki PC'yi kemerinde taşıyor. Monitör veya LCD-ekran yerine ise, sol gözünün altındaki "Headset" in minik levhasını kaldırıyor. Trafik kontrolü bilgi sistemini verdiği sesli komutlarla yönetiyor. Üstelik klavyeye ihtiyaç duymadan, bilgisayar sisteminin veri tabanındaki bilgilere de

ulaşabilir. Taşınabilen bilgisayarın önemi, bilgisayarın polisler için oldukça önemli olan hareket özgürlüğünü kısıtlamasında gizli. Araç sürücüsü pantolonunun paçasındaki silahına uzandığında, gerekli reaksiyonu gösterebilmesi için polis memuru Morgan'ın ellerinin boşta olması çok önemlidir.

Hareket özgürlüğü, mini bilgisayarların en önemli avantajı olarak dikkat çekiyor. Bu sayede kullanıcı, ekrandan gözüni ayırmadan, bir şeyler yemek, içmek gibi, farklı işlerle meşgul olabilir. Örneğin gıda uzmanları, San Diego'daki polis memurunun kullandığı bilgisayar sisteminin aynıysa ile, yiyecek maddeleriyle ilgili testleri yürütebilirler. Bremen Üniversitesi'nde geliştirilen bir teknik, PC'nin gazları koklamasını ve analiz etmesini sağlıyor. Böylece, bir kimyacı, ekrandaki bilgilere dayanarak üretilmekte olan peynirin yeterli olgunluğa ulaşmadığını tespit edebilecek. Hollandalı çiftçiler ise çilek tarlasında elektronik burun ile dolaşma lüksünü yaşayabilecekler. Meyve toplama işlemi, ancak bilgisayarın onay vermesinden sonra başlayacak.

Gerçek hayattan alınan örnekler, bizlere bu bilgisayarların kullanım alanının ne kadar çeşitli olabileceğini gösteriyor. İster karmaşık makinelerin veya endüstri tesislerinin kontrolü, ister gaz hatlarının veya çöp depolarının güvenlik prosedürleri olsun, bu yeni sistem işleri oldukça kolaylaştıracak. Gerekli tek ön koşul ise, vücutta taşınabilen "Wearable computer" (giyelebilen bilgisayar). Örneğin,

Kola yazı yazmak: Giysiler üzerindeki Chip'ler, dizüstü bilgisayarların ve Organizer'ların yerini alacaklar.

Xybernaut firmasının "Mobile Assistant" ürünü... Sistem Windows veya Linux ortamında çalışabiliyor. Intel Pentium 233 işlemcili PC'de 32 MB RAM ve 2,1 GB sabitdisk bulunuyor. Böbingen (Almanya)'de de şubesi bulunan bu Amerikan firması, piyasada bulunan ürünleri bu yeni sistem yapısına dahil etmekle meşgul. Bunu yaparken de, iki konuya ağırlıklı olarak önem veriyorlar: Ağırlık ve elektrik tüketimi. Sistemin fiyatı ise 700 \$ civarında.

Rekabetçi şirketlerin fiyatları da hemen hemen aynı seviyede: Yine bir Amerikan firması olan Via, bu tarz bir

Giyilebilir Bilgisayarlar

Öncüler: Steve Mann ve takımı, '80'li ve '90'lu yıllarda yaptıkları prototipleri kendi bedenlerinde test ediyorlar.

Geleceğin iş elbisesi: Sırt çantasının içindeki PC sözlü komutları yönetiliyor ve ekran da bir başlık şeklinde. Sisteme bir de video kamera dahil.

ürünü 1993 yılında piyasaya sürmüştü bile. İşlemeci tabakası ve bellek gibi bileşenler bir kemerin üzerine yerleştiriliyor ve bu kemer de bele takılıyor. Ayrıca Baviera eyaletine bağlı olan Deggendorf'ta da Wearable PC'lerin parçaları lehimleniyor. Burada kurulu olan Jump-tec adlı şirket, pazara kendine ait bir ürünle girmemekle birlikte, gerekli parçaları diğer şirketler için üretiyor. Stanford Üniversitesi'nden (Kaliforniya) Prof. Vaughan Pratt'in biraraya getirdiği Webserver'da da Deggendorf imzalı üç platin tabaka bulunuyor: PC bir sigara paketinden daha büyük değil. Pratt, henüz kasası olmadığı için bu bilgisayarı gömleğinin göğüs cebinde taşıyor.

McDonald's ta ödeme için, Internet üzerinden kontrol

Jumptec şirketinin Genel Müdürü Heinz Iglhaut, teknolojinin yeni yolunu Internet bağlantısı olan zeki makinelerin çeceğini söylüyor. Bu cihazların ilk örneklerine, Fast Food zinciri McDonald's'ta rastlıyoruz. Hesabı banka kartı ile ödemek isteyen müşteri, kartını önce

restorandaki otomata yerleştiriyor. Merak edenler için belirtelim: Arka ofiste çalışan makine Jumptec şirketinin yerleştirdiği, ilgili banka ile bağlantısı Internet üzerinden kuracak olan 486 işlemcili basit bir PC. Üstelik, talebin yoğun olduğu saatlerde dahi, çalışma performansında bir düşüş söz konusu olmuyor.

Belki de yakın gelecekte, sigara otomatları bile Internet üzerinden iletişim kurabilecekler: Herhangi bir sigara bitmek üzere oldu mu, otomat tarafından bir e-mail gönderilir. Merkezdeki bilgisayarda farklı otomatlardan gelen bilgiler kaydedilir ve servis elemanı için optimal bir rota çizilerek otomatlardaki sigara eksikliğinin kapatılması sağlanır.

Heinz Iglhaut'un belirttiğine göre, Chip'ler her iki yılda bir daha da küçülecek. Bu sayede PC'ler gittikçe küçülecek ve daha az ısınacak. Taşınabilir bilgisayarlar için, yalnızca belirli bir kapasitenin üzerindeki Chip'ler ile kibrit kutusu büyüklüğündeki IBM Microdrive gibi kayıt medyanlarının kullanılabilir olduğunu belirtmekte de fayda var.

Giyilebilir bilgisayar pazarı hızla büyüyor

"Şu anda, bu ürünleri almaya istekli fazla sayıda kişinin olduğunu söyleyemeyiz!" diye söze başlıyor, Xybernaut Genel Müdürü Edwin Vogt. "Ancak pazar gittikçe kızışıyor!". Bu sözleriyle, aslında dev adam IBM'i kastediyor. Gerçi şirket henüz giyilebilir PC üretimine başlamış değil. Ancak CeBIT 99'daki stantlarında, IBM karşımıza prototipleriyle çıktı. Ayrıca Bilişim '99 fuarında da bu teknoloji IBM tarafından tanıtıldı. Sony gibi diğer holdingler ise, şimdilik mini bileşenleri üretiyor ve bu bilgisayarlar için endüstri uygulamalarına ihtiyaç duyulan tüketici pazarlarının oluşmasını bekliyor.

Pazar araştırmacıları da, ciroların oldukça hızlı artacağı konusunda hemfikirler. IDC'nin verilerine göre, sadece 2003 yılında giyilebilir bilgisayarlar için harcanacak para 1 milyar markı bulacak. Frost ve Sullivan ise, Avrupa pazarındaki taşınabilir bilgisayarlar, Organizer'lar ve bilgisayar fonksiyonlarına sahip cep telefonları için cironun 2005 yılına kadar 6 milyar \$'ı geçeceğini belirtiyor.

1976

Steven Wozniak, ilk PC'yi üretti. Apple I, tahtadan yapılmış bir gövdeye yerleştirilmişti.

1978

Steven Mann, bir öğrenciyken taşınabilir bilgisayarı geliştirdi. Bu ona Boston'da MIT'in kapısını açtı.

1984

Psion tarafından üretilen ilk el cihazı piyasada: Organizer I.

Bu noktada, IBM Teknoloji Şefi Phil Hester önemli bir uyarıda bulunuyor: "Taşınabilir cihazlar, PC kullanımını kısıtlamayacaklar ve PC'ler bilgi otoyolunda en önemli taşıt olma rolünü sürdürecekler."

Konuşan kahve makineleri, düşünen kol saatleri

Ancak gelecekte, PC'nin ciddiye alınması gereken rakipleri olacak. Bilgisayarlar da görmeye alıştığımız bazı fonksiyonlara, birtakım diğer cihazlarda da rastlamaya başlayacağız. Örneğin, Nokia cep telefonları veya 3Com'un Organizer Palm VII modelleri, telsiz ağının mevcut olduğu her ortamda, kablosuz iletişim için ellerinden geleni yapıyor. İnternet üzerinden gelen e-mail'ler ya da diğer yeni haberler, PC olmadan da hedeflerine ulaşıyorlar.

Boston'daki ünlü MIT'de Fizik ve Medyalar Bölümü yöneticisi Neil Gershenfeld'in de kitabında belirttiği "Nesnelerin düşünmeyi öğrenmesi...", Chip'lerin kullanım alanının artmasını öngörüyor. Mainframe'ler, sunucular ve PC'ler, küçük bilgisayarların İnternet'e ve geniş veri tabanlarına bağlanmasını sağlarken, mini bilgisayarlar da birtakım başka özel fonksiyonların yerine getirilmesini sağlıyorlar.

Palo Alto'daki Xerox Parc Araştırma Merkezi Şefi Mark Weiser, bilgisayar çağındaki üçüncü aşamadan şöyle söz ediyor: Dün büyük bilgisayarlar, bilgisayar dünyasına hükmediyorlardı. Bugün, yani ikinci aşamada ise, biz kullanıcıların masasında birer adet PC duruyor. Gelecekte ise, bilgisayarlar giysilerimiz içindeki yerlerini alacaklar. Bu süreç, gittikçe daha da ucuza üretilen mini Chip'ler sayesinde her geçen gün hızlanıyor. "Birkaç yıl içerisinde, bugün gereksiz gördüğümüz birçok bilgi olmadan yaşamayacak hale geleceğiz" diyerek devam ediyor, Mark Weiser.

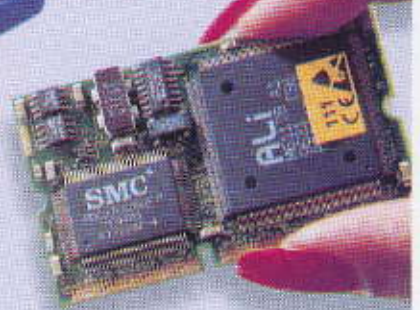
Minikler İçin Teknikler

Bilgisayar - kemer: PC bel üzerinde, ekran ise göz önünde. Bu giyilebilir bilgisayar günümüzde kullanılmakta.

Ekran yerine gözlük: Sürekli takılması gereken başlık ve ağır kontrol paneli yerine, resimler cam üzerine yansıtılıyor.

Sigara paketinde PC: Jumptec platinleri üzerine oturtulan Chip'lerin soğutulmaya ihtiyacı yok. PC, üç farklı platinden oluşuyor.

hangisi bir park yerine arabayı bırakacak.

Weiser'in bu bahsettiği vizyonu, şu anda Paris'te bir araştırma konusu. Araştırmanın merkezini, şehirdeki trafik sorunu oluşturuyor. Araç sayısının fazlalığı sebebiyle caddeler tıkanıyor, park yeri sıkıntısı yaşıyor. Çözüm ise oldukça ilginç: Parisliler arabalarından vazgeçecekler. Bir arabaya ihtiyacı olan, elindeki Chip kartı ile şehir merkezindeki alanlarda park vaziyetinde bekleyen kiralık araçlardan birini alacak. Gideceği yere varduktan sonra da, yakında bulunan her-

Yolculuk ücreti ise, dakika ve kilometre hesabı yapılarak aylık fatura şeklinde sürücüye iletilecek. Bir GPS sistemi ile araçların yeri sürekli takip edilecek. Arabaya ihtiyacı olanlar, bu sayede İnternet üzerinden en yakındaki araca yönlendirilebilecekler.

Bilgisayar teknikleri daha çok sistem ile uğraşırken, tasarım uzmanları ise, bilgilerin hangi araçlarla sunulacağı konusunda meşgul olmayı tercih ediyorlar. Philips'in önerisi, bir dizüstü bilgisayara-

1985

Taşınabilir bilgisayarın doğuşu. Toshiba T 1100'un ekranı monokrom LCD.

1993

İlk giyilebilir bilgisayar: Xybernaut ve ViA, başlık ile kullanılan taşınabilir cihazı üretiyorlar.

1999

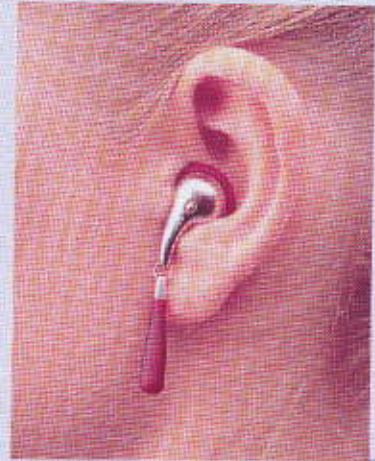
3Com, Amerika'da ilk olarak telsiz ağı üzerinden İnternet bilgilerini alabilen Palm VII'yi piyasaya sürüyor.

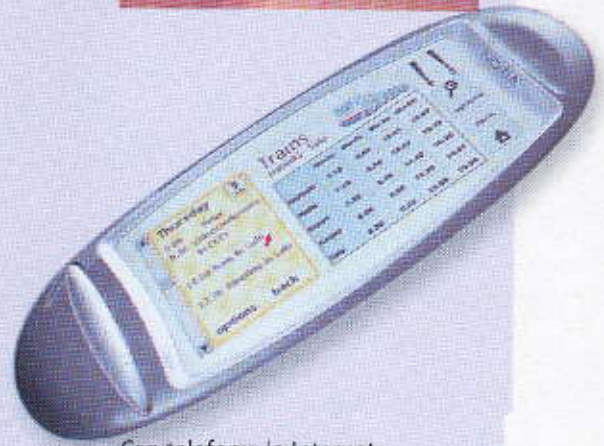
Cooles Design

Sihirbaz değneği: Philips'in diğer yönetim araçları. Çubuk şeklindeki cihazlar, sözlü komutları işleyerek ev içerisindeki elektronik araçları yönetiyorlar.

Kulaktaki düğmecik: Philips'in kulağa asılabilen cihazı, e-mail almak için kullanılıyor.

Ayakkabıda bilgisayar: Ayakkabıya yerleştirilen bilgisayar, sinyalleri ekrana ya da kulaklığa yönlendiriyor.

Cep telefonuyla Internet: Nokia'nın yeni modelleri ile Internet'te surf yapmak daha da kolaylaşacak.

rın ya da Organizatör'ün ekranı yerine, sözlü komut alabilen kulaklık kullanımı.

Giyisi üzerindeki Chip'ler kitleselleşiyor

Chip'ler yeterince küçük ve fonksiyonel hale geldiklerinde, günlük hayatımızda kullandığımız dolmakalem veya diğer ev cihazları da "zeki" hale gelecekler. Giysilerdeki, yiyecek madde paketlerindeki plastik etiketlerde ve hatta mektup zarflarında bile karşımıza çıkacaklar. Tarayıcı, etiket üzerinde kaydedilen bilgiye ulaşacak ve ağ üzerinden merkezi bilgisayara ileticek. Bu sayede, örneğin markette alışveriş yaptığınız sepeti-

ni bırakan ev kadını hesabı ödedikten sonra, FedEx gibi bir kurye şirketi sayesinde paketini evine getirebilecek. FedEx gibi kurye şirketleri, bu teknik ile paketin gönderileceği adrese ulaşabiliyorlar.

Gemplus adlı üretici firma ise, temel kredi kartı bilgilerini bir ekran üzerinden gösterimi işi ile uğraşıyor. Böylece birkaç yıl içinde, kan grubu, alerjiler, röntgen kayıtları gibi bilgilere minik Chip'ler sayesinde ulaşılabilir. Gemplus Genel Müdürü Jean-Pierre Gloton, taşınabilir mini bilgisayarların, özellikle tıp alanında geniş uygulama alanı bulacağı konusunda.

Müzeler ve sergiler de, bu yeni teknolojik gelişmeler sayesinde, ziyaretçilerine birçok yeni imkân sunabilmekte. Ekranlardaki ve sergilenen nesnelerin üzerindeki Chip'ler ile ziyaretçiler daha kolay bilgilendirilebiliyor.

Ufacık harflerden oluşan metinleri okumaya uğraşmak yerine; bu bilgilerin, müzede bulunduğunuz konuma bağlı olarak bir tuşa dokununca anlatılmaya başlanması tabii ki daha hoş olurdu. Ayrıca müzede duyduklarını/öğrendiklerini beraberinde evine götürmek isteyen bir kişi ise, bu bilgileri yanında taşıdığı mini bilgisayarına kaydetme şansına sahip olacak.

1999

Nokia, Internet üzerindeki haberleri alabilen ve mail gönderebilen cep telefonunu piyasaya sürdü.

2000

Internet erişimli kol saatleri günlük hayatımızda yerini alıyor.

2001

İlk ekranlı banka kartları: Plastik karta yüklenen her şey, kolaylıkla okunabilecek.

Kablolarla sord:
Bu avangard
hanımefendi,
elindeki yüzüğü
sergilenen
parçalardan
birine
yönlendirdiğinde,
bilgiler anında
kulaklığına
aktarılacak.

iyi bilgisayar, varlığı farkedilmeyen bilgisayardır.

Nike ve Levi's gibi gençlik markaları, ilk zeki giysileri sunmaya hazırlanıyorlar: Faser-optic ceketler. Montun sırt kısmında bulunan motifler, günün moda-sına göre değişebilecek. Burada organ-za gibi, elektrik iletebilen teller kullanılacak. MIT laboratuvarlarında en çok tutulan iletken ise, bakır ya da altı-minyum ile kaplanmış olan ipek teller.

Bu sayede giysi kolu üzerine bir klavye yerleştirmek bile mümkün olabilecek. MIT'in Giyelebilir Bilgisayarlar Araştırma Bölümü yöneticisi Alex Pentland'ın, bilgisayarla donatılmış giysilerini giyen çalışanlar vizyonu çoktan oluşmuş: İtfaiyeciler, koruyucu gözlükleri ile yanan binaya müdahale edebilecekler. Cerrahlar, ameliyat esnasında başlarını ekrana çevirmeden ölçüm bilgilerine ulaşabilecekler. Araç sürücüler, hız limitlerini sürekli olarak gözleri önünde bulacaklar ve yola daha iyi konsantre olabilecekler.

Mini bilgisayarlar sadece faydalı olmakla kalmıyor, aynı zamanda cool bir görünümüne var ve eğlenceciler de! Örneğin Kaliforniyalı Infocharms adlı firma, Ekim ayındaki Internet World Fuarı'nda, mini Chip'lerle donatılmış olan ve Internet üzerinden bilgi alabilen, süs eşyalarını tanıttı. Ancak Alex Pentland'ın en sevdiği şey, bileklikler veya yüzüklere entegre edilebilen "Love Jetties" adlı cihazlar üzerinde çalışmak. Bu süs eşyalarına antipatiler veya sempatiler kaydediliyor.

Eğer birbirine sempati duyabilecek olan iki insan karşılaşırsa da, "Love Jetties" üzerindeki ışık yamip sönmeye başlıyor. Bu insanlar arasındaki ortak noktalar artıkça, ışık daha da güçleniyor. Alex Pentland, bu cihazların sadece diskoteklerde ya da barlarda değil, basit iş görüşmelerinde de oldukça işe yarayacağını belirtiyor. ■

Röportaj

"On Yıl İçinde Herkeste Olacak"

Alex Pentland,
MIT Media
Lab, Boston

CHIP Akıllı giysilerin en çok hoşunuza giden özelliği nedir?

Pentland: Şöyle bir düşünün... İsteddiğiniz her an, konumunuzu belirleme şansına sahipsiniz ya da tanıştığınız isimleri unutmak probleminde kurtuluyorsunuz. Bu sizin insanlarla olan ilişkilerinizde de gözle görülür gelişmeleri beraberinde getirecektir.

Yani burada bahsettiğimiz şey, teknik sayesinde insanların dış görünümünü değiştirmek değil, sosyal ilişkilerde ilerleme sağlamak.

CHIP Sızca akıllı giysiler konusunda karşılaşacağımızı düşündüğünüz sorunlar nelerdir?

Pentland: Birçok sorun bizi bekliyor. İnsanlar giysilerini yıkamak isterler, ancak elektronik yıkanmaktan hoşlanmaz. Ayrıca pil değişimi konusunda da bazı sorunlar yaşayabiliriz.

CHIP Peki şu anda da kullanabileceğiniz akıllı giysiler mevcut mu? Örneğin çocuklarınız için...

Pentland: Tabii ki. GPS entegre edilmiş giysiler ve Pager takılan ayakkabılar. Ayakkabı titrediğinde, oğlum eve dönme vaktinin geldiğini anlar.

CHIP İlk bilgisayar giysilerini dükkanlarda ne zaman görmeye başlayacağız?

Pentland: Önümüzdeki yıl, 10 yıl içerisinde bu giysiler herkesin gardrobunda yer alacak. Kesinlikle. Belki de, ceplerimizdeki telefonların geleceğini sorgulamak biraz daha mantıklı olur.

CHIP Teşekkürler.

2005

Bisiklet direksiyonu iletişim cihazına dönüşüyor: Amaç, yönlendirme ve yol gösterme.

2008

Zeki cihazlar, günlük hayatımızdaki yerlerini alıyorlar ve birbirleriyle bilgi alışverişi yapabiliyorlar.

2010

Chip'ler ve iletken teller ile üretilen giysiler, dizüstü bilgisayarlar ile Organizer'ların yerini alıyor.

İşte Karşınızda 2000...

İşte size 2000 yılı. Onca zamandır yapılan 2000 yılı sorunu çözüm çalışmalarının bir bölümü henüz bitmedi, bu, sizin işinizi aksattı mı, bilinmez. Tüm çözüm çalışmaları için en güzel sınav 2000 yılının kendisinin gelmesiyle gerçekleşti.

K. Aydın Ergil aydinergil@hotmail.com

Doğaldır ki tüm 2000 yılı sorunları 1 Ocak 2000 gününün ilk saatlerinde yaşanmadı (ya da yaşanmayacak). Diğer 2000 yılı sorunlarından, belki kuruluşların itibarlarını yitirmemeleri için basına hiç yansımayacek olan bir bölümü 29 Şubat 2000 günü yaşanacak. Çünkü programlardan bazıları (sayıları çok değil) 2000 yılının Şubat ayının 29 çektiğinin farkında değil. Bir diğeri de eski pc'lerini patch'larla uyumlu hale getirenlerin aylar sonra yaşayacakları "zaman genişmesi" sorunu. Biz, TD Effect adıyla bilinen ve pc'nin 2000 yılından sonra kapatılıp açılması sırasında yüzde iki olasılıkla ortaya çıkan bu sorun hakkında CHIP'in önceki sayılarında ayrıntılı bilgi vermiştik. Geriye bir de, şu sıralarda dünyada oluşan fırtınaların habercisi olduğu, Güneş fırtınaları geliyor. Güneş te "2000'e uyumlu" olmadığından, tam 2000 yılına girerken mart ayına değin, üzerinde oluşabilecek fırtınalar Dünya'nın atmosferinde manyetik fırtınalar yaratacak, burada riskte olan uydu iletişimi, bakalım bize nasıl yansıyacak.

2000 yılı sorununun ilk olumsuz etkileri

2000 yılı probleminin ilk etkileri 21 Ağustos 1999'da ortaya çıkmıştı. GPS adıyla bilinen ve uydu iletişimi aracılığıyla dünya üzerindeki konumu belirle-

meye yarayan bu küresel konumlanma aygıtlarından bazılarının 21 ağustos 1999 günü tarihlerinin sıfırlanacağını ve sorun çıkacağını yazmıştık. Genellikle silahlı kuvvetlerde ve ulaşım araçlarında kullanılan bu aygıtların üzerinde bir donanım değişikliğinin yapılması gerekiyordu. Basına (bizim basın değil) yansıyan ve CHIP'te haberini yayınladığımız tek bir olay oldu o da Japonya'daki taksi şoförlerinin kullandıkları aygıtların çalışmaması.

Daha sonraki etki ise, birçok programda geçersiz kayıt göstergesi olan 9/9/99 tarihi olan 9 Eylül 1999'da beklenmişti. Bu konuda hiçbir etki gözlenmedi ya da açıklanmadı.

15 Kasım pazartesi akşamı Montreal'in (Kanada) Plateau Mont Royal mahallesinde çıkan "itfaiye yangını" ilk gerçek 2000 yılı sorunu olayıdır. Toplam zararın 500,000 Dolar olarak açıklandığı olayın herkese ders olması gerekiyor. İtfaiye istasyonunda bir bilgisayar bulunmaktadır ve istasyondaki tüm elektronik aygıtlar buna bağlı olarak çalışmaktadır. İtfaiye istasyonuna bir çağrı ulaştığında tüm erler büyük bir hızla işlerinin başına koşarken bilgisayar da tüm elektrikli aygıtların elektrikliğini otomatik olarak keserek oradaki yangın risklerini önlemektedir. 2000 Yılına uyumlu olmayan bu bilgisayar 2000 yılına "uyumlu" olanıyla değiştirilmiştir, ancak setup'ı yapılırken birçok parametre gereği gibi set edilmemiştir. Yangın gecesi itfaiye'ye çağrı gelmiş, herkes aynı eskiden olduğu gibi görevi başına koşmuş, ancak bilgisayar, beklenenin aksine tüm elektrikli aygıtları kapatmamıştır. Bu da istasyonun mutfağında yangın

çıkmasına yol açmıştır. Montreal itfaiyeciler birliği Montreal'deki itfaiye istasyonlarının yansında aynı riskin olduğunu belirttiler (The Gazette, 17 Kasım 1999).

İki hafta için sadece 13 Dolar maaş

İkinci 2000 sorunu olayı Oakland'da (ABD) oluştu. Belediye'de işletme müdürünün iki haftalık maaş olarak 322,000 Dolarlık, öte yandan başka bir çalışanın 13 Dolarlık bir çek almasıyla ortaya çıkan olayın, 2000 yılına uyumlu hale getirilen bilgisayar programlarının yeterince eğitim görmemiş memurlar tarafından kullanılmamasından kaynaklandığı ileri sürüldü. Belediyede görevli 500 kişinin olaydan etkilendiği tahmin ediliyor. (San Jose Mercury News, 21 Kasım 1999)

Yine geçen ay yaşanan olaylardan birinde, Maine eyaletinde 2000 model arabası olan herkese 1916'dan önce üretilen atsız araba sahiplerine gönderilmesi gereken bir duyuru gönderilmiştir. Sistemin, 2000 yılını 1900 gibi işlemiş olmasından ötürü bu yanlış gönderi gerçekleşmiştir. (DCI's IT News, 17 Kasım 1999)

Philadelphia'daki olay ise Maine'deki-

Özetle...

- 2000 yılına girerken 2000 yılı sorununun son değerlendirmesi
- 2000 yılı sorununun farklı alanlardaki ilk olumsuz etkileri
- Deutsche Bank'ın baş ekonomisti Dr. Edward Yardeni'nin yorumları

nin tam tersi, 3 Ocak 2000'de eyalet mahkemesi tarafından jüri üyeliği görevlerine çağrılan 500 kişiye giden mektupta 3 Ocak 1900 günü kendilerinin bekleneyeceği belirtilmiş. Bu mektuplar da 2000 yılına uyumu tam sağlanamamış bilgisayar programları tarafından üretilmiş. (Computerworld, 29 Kasım 1999).

Ulaşım sektöründe alınan önlemler

Geçen sayıda ayrıntılarını verdiğimiz havayolu şirketlerinin iptal ettikleri uçuşlara geçen ay yenileri eklendi. Sonunda Türk Hava Yolları da bu kervana katıldı. İstanbul Boğazı'nın da bu geçiş sırasında deniz trafiğine kapatılacağı açıklandı. Fransa ve Belçika'dan sonra ABD'deki demiryolu şirketi AMT-RAK'da trenlerini 1 Ocak 2000'e geçerken durdurma kararı aldı. Bunlara ek olarak Washington D.C.'deki metro trenlerinin, Chicago'daki transit sisteminin durması planlandı. Norfolk Southern ise 31 Aralık günü öğleyin durduracağı trenlerini 2 Ocak günü normal tarifesinde çalıştıracağını duyurdu.

Tayvan'ın China Air adlı havayolu şirketi de 31 Aralık gecesi 35 uçuşunu iptal etti, gerekçesi istem azlığı değil 2000 yılı sorunu riskleri. Öte yandan, KLM Yılbaşı gecesi havada salt iki uçağının bulunacağını duyurdu.

İngiltere'de bulunan Taskforce 2000 tarafından yapılan açıklamaya göre havayolu ulaşımı açısından en fazla risk taşıyan ülkeler arasında Türkiye de bulunuyor. Diğer riskli ülkeler ise şunlar: Finlandiya, Macaristan, Lüksemburg, Pakistan, Polonya, Potekiz, Rusya, İrlanda, Japonya, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Romanya, İspanya ve Ukrayna.

Dileriz bu risklerin hiçbirisi zararlara yol açmaz.

2000 yılı problemi hakkında beklentiler ve tahminler

2000 yılı sorunundan ötürü bir kaos beklenmiyor. En kötümser uzmanlar bile gerçekleştirilen çözüm çalışmalarının büyük zararları önleyeceği görüşünde birleşiyorlar. Bu konuda ülkelerdeki gelişmeleri yetersiz bulan Birleşmiş Milletler destekli Uluslararası Y2K İşbirliği Merkezi (IY2KCC) bile son raporunda "iyimser" gruba katıldı. Raporda, son aylarda kendilerine yanıt veren ülkelerin davranış hızlarına dikkatleri çeken kuruluş, diğer ülkelerin de altyapılarının bilgisayar otomasyonuna pek bağımlı olmadığını belirtti.

Dr. Edward Yardeni'nin değerlendirmeleri

2000 yılı sorunu konusunda en fazla araştırma yapan kişilerden biri olan ve "alarmist"lerin öncüsü olarak kabul edilen Deutsche Bank'ın baş ekonomisti Dr. Edward Yardeni yılın son Year 2000 Reporter'ini 13 Aralık 1999 günü yayınladı. Bundan iki ay önce, Ekim ayında 2000 yılı sorunu karşısında "alarmist"likten "şüphecilığe" geçtiğini açıkladığı bülrende önemli saptamalar yaptı. İşte bu raporun önemli bölümleri:

● "Ben hala gelecek yıl durgunluk (recession) bekliyorum. Bunun olması için çaba harcadığım yok. Y2K nedeniyle bir sorun çıkmazsa çok sevineceğim. Eğer gerçekten öyle olursa, bunun nedeni "alarm" seslerini duyan insanların zamanında önlem almaları olacak. Şu anda şüpheciyim ama yanlışmış olabilirim. İyimserlerin rahatlığına hala şaşıyorum.

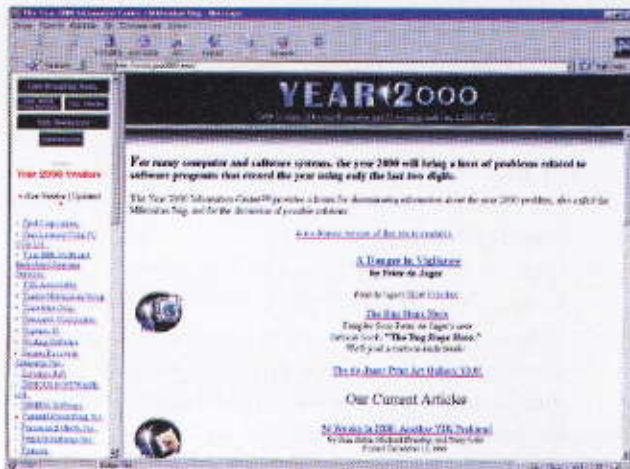
Onlara göre geçiş çok yumuşak olacak, en kötü durumda dahi salt küçük aksaklıkların olacağını düşünüyorlar. Çok yakında bunlardan hangisinin doğru olduğunu göreceğiz. Sorun yalnızca 1 Ocak 2000 Cumartesi günü yaşanmayacak. Eğer sorun çıkacaksa bu 2000 yılının ilk üç ayında ortaya çıkacak."

● "Ben, sorunla ilk ilgilenmeye başladığım 1997 yazında, ABD federal hükümeti tarafından yayınlanan uyarı dolu değerlendirme raporlarından başka bilgi yoktu ortada. O sırada, yüzde 30 olasılıkla 1973-1974 yıllarında yaşananın benzeri bir küresel durgunluk beklentimi öne sürdüm. Bundan sonra yüzde 70'lere varan olasılık beklentimle birlikte durgunluğun etkisinin de daha fazla olacağını belirttim. Ben, şu anda, 2000 yılının ilk altı ayı için gerçek ulusal gelirden ciddi düşüşler bekliyorum. Yılın ikinci yarısında ise durgunluk sürmekle birlikte sorunun en ağır döneminin atlattığını belirttileri farkedilecek."

● "Bu Y2K senaryosuna göre, şirketlerin, kendi içlerinde ya da tedarik zincirlerinde oluşan beklenmedik bilgisayar sorunlarını dururmalarının peşinden ilk üç ay ya da daha büyük bir olasılıkla ikinci üç ay içinde gelirlerinde düşüş kaydedecekler. Bu açıklamalar yatırımcıların keyfini kaçırır. Sorunun büyüklüğüne bağlı olarak toptancı fiyatlarında yüzde 20 ile 30 arası düşme olur. Tüketicilerin güveni ve harcamaları azalır. Üretici tarafındaki sunum ile tüketici istemindeki düşüş biraraya gelince durgunluk ortaya çıkar."

● "Bu kesinlikle bir "herşeyi sat" çağrısı değildir... Ben yaşamım boyunca uzun dönem için hep iyimser olmuştumdur. "Yeni Ekonomi" paradigmasını ilk ortaya atan kişilerden biriyim ve ona gerçekten inanıyorum."

Yardeni özetle bunları söylüyor, ekonomi gözlüğüyle. Teknoloji açısından bakacak olursak 2000 yılı sorunu nedeniyle herşeyin (donanım, yazılım ve uygulama) elden geçmesi gerekiyordu. Bu da tüm kuruluşlarda bir hız kaybına yol açmış, teknoloji piyasasında satışlar düşmüştü son aylarda. 2000 sonrası tüm kuruluşların, erteledikleri yatırımlarını başlatmaları bekleniyor. Bir de depremle sıfırlanan bazı bölgelerin ekonomik altyapılarının yeniden kurulması gerekecek, bu nedenle de ekonomide bir canlanma kaçınılmaz olacak. □

www.year2000.com adresinde 2000 yılı sorunu hakkında en son haberleri ve yorumları bulmak mümkün.

Windows 2000 Ailesi Çok Güvenli

Microsoft yeni binyılda tüm kullanıcılarını Windows 2000 ile karşılayacak. Konuyla ilgili olarak kişisel işletim sistemlerinden sorumlu ürün müdürü Mustafa İçil ve Server'lardan sorumlu ürün müdürü Fulya Arman ile görüştük.

Bonu Cengiz bcengiz@chip.com.tr

Kişisel işletim sistemlerinden sorumlu ürün müdürü Mustafa İçil ve Server'lardan sorumlu ürün müdürü Fulya Arman.

Windows 2000, 4 farklı sürümüyle kullanıcının karşısına çıkacak. Bilişim '99 Fuarı'nda da tanıtılan bu yeni yazılım, Şubat ayı içinde piyasada olacak. Windows 95 ve 98'in Türkçe versiyonlarını bulabilen kullanıcı NT 4.0'ın Türkçe'sine sahip olamamıştı. Ama Windows 2000 ailesinden Windows Professional ve Windows 2000 Server tahminen Nisan ayında Türkçe'leştirilmiş haliyle piyasada olacak.

CHIP Windows 2000 ürün ailesinde hangi ürünler bulunacak?

Mustafa İçil: Ailede 4 tane ürün var. Masaüstü için sadece Professional bulunuyor ve bu paket NT Workstation 4.0'ın devamı olarak geliyor.

Fulya Arman: Server tarafında ise 3 tane ürünümüz var. Windows 2000 Ser-

ver, Advanced Edition Server ve Datacenter Server. Her biri fonksiyonallite ve kapasite anlamında büyüyen bir ailenin üyeleri.

CHIP Peki hangi Server ne tür amaçlara hizmet edecek?

F.A.: Windows 2000 Server en alt seviyedeki ürünümüz. Temel kullanım amacı, her işletme için, en küçüğünden en büyüğüne kadar, dosya yazıcı servisleri. Büyükler için sadece dosya yazıcı servisleri, küçük ve orta boy lar için aynı zamanda uygulama servisleri de verebilecek bir sistem olarak geliyor. İkinci ürünümüz Windows 2000 Advanced Server. Advanced Server eski NT ailesinde Enterprise Edition'a karşılık gelen, onun biraz daha genişletilmiş versiyonu. Sonuçta bunun konumlandığı yer özellikle elektronik ticaret ve kurumsal uygulamalar gibi konular. Bu-

nun ötesinde, NT Server'da karşılığı olmayan bir ürün daha geliyor; o da Datacenter Server. Çok daha üst uç düzeyde ölçeklenebilirliğe, yönetime ihtiyacı olan sistemlerde, örneğin üniversitelerde analiz sistemleri olarak ya da işletmelerde çok büyük Database, Datawarehouse tipi projelerde kullanılabilecek bir ürün. Windows 2000 Professional Server ve Advanced Server'ın kodu Aralık ayının sonlarına doğru tamamlanacak. Datacenter ise, Mart ya da Nisan ayında piyasada olacak.

Windows 2000 ailesinin iki ferdinin Türkçesi olacak

CHIP Peki Windows 2000 ürün ailesinin Türkçe sürümleri de olacak mı?

M.İ.: Aslında bunların bir de lokalize paketi mevcut. Sadece Windows 95 ve 98'in Türkçesi vardı. 2000 ile birlikte ilk defa NT ailesinden ürünler Türkçe olarak da piyasaya çıkıyor olacak. 4 paketten sadece ikisi Türkçe olarak çıkacak. Bunlar da masaüstünde Professional ve Server tarafında Windows 2000 Server.

CHIP Peki bunun için bir tarih verebilir misiniz?

Bilişim '99 Fuarı'nda da tanıtılan bu yeni yazılım, Şubat ayı içinde piyasada olacak.

M.İ.: Normalde Türkçe ürünler İngilizce ürünlerden yaklaşık 3 ay sonra çıkıyor. Bu ürünlerin Türkçe versiyonlarının Nisan ayı gibi çıkacağını tahmin ediyoruz.

CHIP Windows 2000'in özellikleri nelerdir?

M.İ: Özellikleri sayarken sadece Profesional ya da sadece Server olarak almak hatalı olacaktır. Birçok özellik platform olarak düşündüğümüz zaman ortaya çıkıyor.

İlk olarak uyumluluk ve ölçeklenebilirlik geliyor. Ama özellikle güvenilirlik şirketlerin en çok üzerinde durduğu konulardan biri. Yurtdışında yapılan bir araştırmada alınan yorumlara göre, müşterilerin büyük bir yüzdesi güvenilirliği ön planda tutuyor. Sıralamada ikinci gelen grup ise, yönetilebilirliğe önem veriyor. Windows 2000, 2000 yılı uyumlu olarak geliyor ve Euro karakterine de destek veriyor. Onun ötesinde, sistemin ayakta kalma süresini artırıcı çeşitli çalışmalar yapıldı. Bunların bir tanesi korumalı sistem dosyaları. 3. parti bir uygulama kurulduğu zaman, bilgisayardaki sistem dosyalarının üstüne yazamayacak. Sistem dosyaları özel bir imza ile işaretlenmiş durumda olacak. Sertifikasız olan bir uygulama sisteme kuruluyorsa, sistem dosyalarının üzerine yazamayacak ve böyle bir durumda kullanıcılar uyarılacak. Bu şekilde kritik sistem dosyalarının bozulması önlenmiş oluyor.

Registry için de koruma geliyor

CHP: Registry ile ilgili olarak alınan güvenlik önlemleri neler?

M.İ: Sadece dosyaların değil, uygulamaların da Registry üzerine düzensiz bilgiler yazmasından kaynaklanan sorunlar olabiliyor. Buraya gene bir koruma geliyor. Registry'nin kritik bölgelerine uygulamaların bilgi yazmaları bu koruma sayesinde engellenmiş oluyor. Bu da sistemin güvenilirliğini artıran etkenlerden bir tanesi.

CHP: Tüm bunlara karşı yine de sorun çıkabilir. Bunlara karşı alınmış ek tedbirler var mı?

M.İ: Tabii ki bütün bu korumalar olmasına rağmen, halen kullanıcı hatasından, sabitdiskteki bir sorundan ya da korumaların kapatılmış olmasından dolayı problem çıkabilir. Bunun da bir ek koruması vardır. Bunu kendini onaran uygulamalar şeklinde ifade edeyim. Sonuçta uygulamalar Windows 2000 altında çalışırken bozuldukları zaman, kendi kendilerini onaran bir yapıya sahipler.

Bir başka nokta da sistemi kapatıp açma ihtiyacı. Bir uygulama yükleniyor, konfigürasyon değişikliği yapılıyor, tüm bunların sonucunda kullanıcının karşısına gelen mesaj "Sistemi kapatıp açın, yaptığımız değişiklik ondan sonra etkin olacak" şeklinde oluyor. Bunu epey azalttığımızı düşünüyorum. Bir rakam vermek gerekirse, kapatıp açma gereksiniminde ortalama yüzde 95'lik bir azalma meydana geldi. Sistemin sürekli ayakta kalması gereken Server uygulamaları için bu son derece önemli bir özellik.

CHP: Server tarafında yapılan çalışmalar neler?

E.A: Professional ve Server tarafında yapılan çalışma aynı. Son 3 yıl içinde yani Windows 2000'in yoğun olarak geliştirildiği dönem içinde yapılan zamansal ve maddi harcamaya baktığımızda, 500 adam yılı NT Server'in güvenilirliğini daha iyi hale getirmek için harcanmış. 162 milyon dolar bu güvenilirliği daha iyi hale getirmek için araçlara ve insanlara harcanan para. Sonuçta NT Server sistemlerine Service Pack 3 ve Service Pack 4 yüklenmiş.

Neden sistem duruyor, neden kapatılıp açılıyor, neden bazı durumlarda duruyor, neden uygulamalar duruyor gibi konularda çok ciddi araştırmalar yapılmış. NT Server'in kapatıp açılma nedenlerinden yüzde 65'i planlanmış kapatıp açılmalar, yüzde 35'i de planlanmamış kapatıp açılmalar. Planlanmış olanın yüzde 8'i uygulama kurulumu ve konfigürasyonu, yüzde 7'si işletim sisteminin kendi konfigürasyonu, yüzde 27'si işletim sistemiyle ilgili servis eklenmesi, yüzde 3'ü donanım değiştirmeleri, yüzde 20'si de uzun zamandır çalışan kişilerin sistemi hızlandırmak amacıyla kapatıp açmaları. Planlanmamış kapatıp açmaların yüzde 21'i NT Server'daki uygulama hataları, yüzde 14'ü sistemin kendi hataları. Bu yüzde 14'ün yüzde 43'ü, yani NT Server'in

kapatılıp açılmalarının yüzde 6'sı NT'den kaynaklanan hatalar. Bunun geriye kalan kısmı da antivirüs programı hataları, donanım hataları ve 3. parti araç sürücülerinden kaynaklanan hatalar. Sonuçta tüm bunlar NT Server'in açılıp kapanma nedenleri. Burada harcanan 500 adam yılı ya da 162 milyon dolar sadece bu yüzde 6'yı değil, tüm resmi düzeltilen hata nerede olursa olsun müşteriye hatasız ve sürekli çalışan bir sistem yaratmak için harcanmıştır.

Kapatıp açmaları azaltmak için yeni sistemler...

CHP: Peki bu kapatıp açmaları azaltmak için sistem dahilinde neler yapıldı?

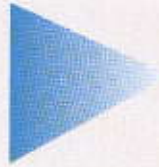
M.İ: Öncelikle planlanmış kapatıp açmaları azaltmak için neler yapılmış diye ba-

Windows 2000 kullanıcılarına çok daha renkli ve kullanışlı bir masaüstü sunuyor.

karsak, uygulama kurulumları için Windows sistemine bir dosya kurma sistemi eklenmiş. Sonuçta artık Windows dosyalarının üzerine yazmak ve onları bir şekilde bozmak mümkün değil. Yazsanız bile, sistemden bir kere çıkıp geri döndüğünüzde Windows yapmış olduğunuz değişikliği silip eski haline döndürüyor. Bu şekilde sistemin bozulmasına engel oluyor. Eklenen ikinci kısım ise, uygulama kısmında. Windows Installer dediğimiz bir teknoloji sisteme dahil edildi. Windows Installer uygulaması ilk olarak Office 2000 ile gelmişti ve artık tüm Windows ailesinde bu teknoloji bulunacak. Bu sayede uygulama yükledikten sonra sistemi kapatıp açmak gerekmeyecek. Uygulama bozulsa bile otomatik olarak kendini tamir edebilecek.

CHP: Teşekkürler. □

CHIP

Club

Chip Club'un, Chip CD'sinde yayınlanan ürünlerinden sizler için seçtiklerimiz... Sadece Chip Club üyelerine değil, tüm okurlara açık! Chip Club'un avantajlı ürün fiyatlarından yararlanmak isteyenlerin kaçırmamaları gereken bir fırsat. Chip Club'ı dergiden ve daha geniş ürün yelpazesiyle Chip CD'sinden takip edebilirsiniz...

WORD TALK DİL EĞİTİM ÜRÜNLERİ

Yabancı dil öğrenmenize ve kendinize yardımcı olacak testler ve alıştırmalar, dil becerilerinizi geliştirmenize rehberlik edecek yüzlerce gerçek video, animasyonlar, gerçek ortamlar ve oyunlar. Yabancı dil konuşurken kendinizi sınamanızı sağlayacak ses kayıt stüdyosu.

Telafluzunuzu geliştirecek ve kendinize güveninizi artıracak ses kayıt sistemi. 6000'den fazla kelime.

TALK NOW DİL EĞİTİM ÜRÜNLERİ

"Kapsamlı öğrenim seçenekleri; deyimler, alışveriş, yiyecek, renkler, vücut, ülkeler, ilk sözcükler, sayılar ve zaman. " Dilediğiniz an 40 değişik dilde kullanabileceğiniz yardım menüsü ve sözlük. Kendi sesinizi kaydedip dinleme, orijinali ile karşılaştırma imkanı. Kolay ve zor testler, hafıza ve kelime bilgisi geliştirme oyunları.

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 38\$+KDV
OKUR FİYATI 41\$+KDV

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 38\$+KDV
OKUR FİYATI 41\$+KDV

INCA TV EXPLORER PLUS

B878 Chipset, uzaktan kumandalı, Teletex, Radyo, Capture, PCI, 181 kanallı aynı anda izleyebilme, Video konferansa hazır. **28'lik CD çantası hediye.**

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 80\$+KDV
OKUR FİYATI 83\$+KDV

INCA TV EXPLORER

BT878 Chipset, uzaktan kumandalı, Teletex, Capture, PCI, 181 kanallı hafıza, 16 kanallı aynı anda izleyebilme. Video konferansa hazır. **28'lik CD çantası hediye.**

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 68\$+KDV
OKUR FİYATI 71\$+KDV

INCA 56K PCI FAX/MODEM

56K, v.90, SVD, PCI, Internal Fax/Modem, Rockwell Chipset, Voice/Speaker-phone/Full Duplex. **28'lik CD çantası hediye.**

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 31\$+KDV
OKUR FİYATI 34\$+KDV

AVER TV CAPTURE 98

Tam kare ekran, 181 kanallı-kablo tv, 16 kanallı ön izleme, mute fonksiyonu, video capture, s-video, pci tabanlı, tam ekran capture, ntsc, pal, secam desteği, ses çıkışı

CHIP CLUB ÜYE FİYATI 90\$+KDV
OKUR FİYATI 95\$+KDV

AVER TV PHONE 98

181 kanallı-kablo tv, 16 kanallı ön izleme, 20 kanallı FM radyo, fine tune, stereo mute, video capture, pci tabanlı, tam ekran capture, ses çıkışı, video konferans desteği ve uzaktan kumandalı

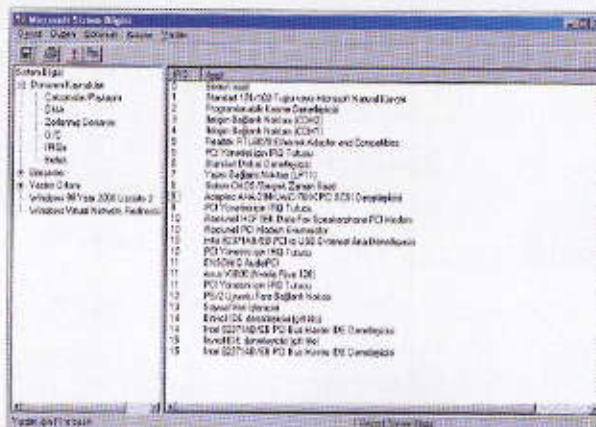
CHIP CLUB ÜYE FİYATI 105\$+KDV
OKUR FİYATI 110\$+KDV

Okur Mektupları

SuperCHIPMan tüketici hakkını arayanların ve bilgisayarla ilgili çözemediği soruları olanların hizmetinde. chipyaz@chip.com.tr adresine e-mail yazarak bilgisayarla ilgili tüm sorunlarınızı iletebilirsiniz.

İşletim sisteminde IRQ cakısmaları

Merhaba Super CHIPman. Hemen hemen tüm bilgisayar kullanıcılarının olduğu gibi, benim de bazı problemlerim var. Bir Creative 56K modem (Creative Modem Blaster Flash 56 V.90 - ISA slot) aldım ve kurdum. Windows 95 modemi tanıdı. Sürücülerini de başarılı bir şekilde kurdum. Ancak bu kez ses kartı çalışmadı (Açılıştan sürekli bir ses çıkarıyor). Ses kartını kaldırdım (aygıt yöneticisinden) ve tekrar kurdum. Yine aynı oldu. Bu kez hem modemi hem de ses kartını kaldırıp yeniden kurdum. Yine değişen bir şey olmadı (Ses kartını ve modemi söküp yeniden taktım. Sonuç yine aynı). Bu kez aygıt yöneticisinden modem ve ses kartının IRQ ayarlarını ve temel yapılandırma ayarlarını değiştirdim. Aygıt yöneticisinde sorun (soru işareti) ve çakışma yoktu. Windows açıldığında o sürekli ses artık gelmiyordu. Ama bir WAV dosyası çalışmak isteyince ses kartından birkaç kısa ton geliyor ve 'Bu program geçersiz bir işlem yürüttü.' mesaj kutusu ekrana belirtiıyor. Bu sorunu gidermek için ne yapmalıyım? Şimdiden teşekkürler, iyi çalışmalar. Sistemim Intel 430VX anakart, Pentium 120 MHz işlemci, 32 MB RAM, 2MB S3 ekran kartı, Creative

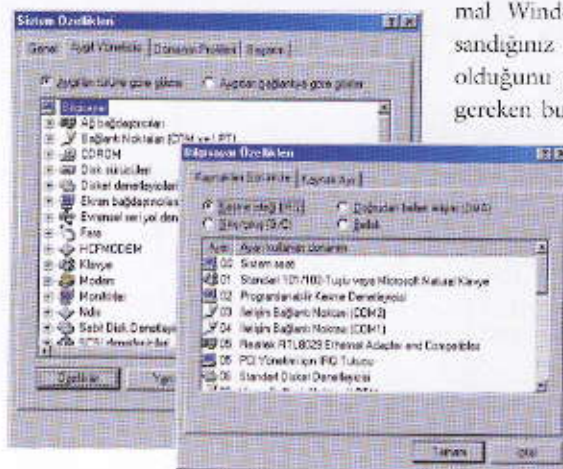
Microsoft Sistem Bilgisi ile Sisteminizde var olan donanımsal bileşenlerin hangi IRQ adresini kullandığını kolayca görebilirsiniz.

Blaster modem Flash 56 v.90, Philips
PCA 721 AF sss karta.

Çözüm Merhaba, Sizin bu sorununuz birçok nedenden kaynaklanıyor olabilir. Dilerseniz adım adım sisteminizi yeniden yapılandıralım. İlk önce modeminizi sistemden çıkartın. Yalnız ses kartı takılı kalsın.

Sonra bilgisayarınızı F5 tuşu ile güvenli kipte açın. Bilgisayar güvenli kipte açıldığında masaüstündeki bilgisayarım ikonuna farenin sağ tuşu ile tıklayarak Özellikler bölümüne girin. Karşınıza çıkan Sistem Özellikleri penceresinden Aygıt Yöneticisine geçin. Bu bölümde daha önce yüklediğiniz veya yüklemeye çalıştığınız tüm sürücüler görülebilir. Normal Windows penceresinde sandığınız diğer sürücülerin de burada olduğunu göreceksiniz. Sizin yapmanız gereken bu penceredeki modem ve ses

Sistem özellikleri
penceresi altında bulunan
bilgisayarın özellikleri
penceresi ile sisteminizde
kullanılan adreslemeleri
rahatlıkla
kontrol edebilirsiniz.

kartı sürücülerini kaldırmak. Bu sürücüler kaldırıldıktan sonra sisteminizi kapatıp tekrar açın. Normal Windows penceresine girdiğinizde işletim sisteminiz takılan donanımı otomatik olarak bulacaktır. Burada ses kartınızın sürücülerini kullanarak bu ürünü işletim sisteminize tanıtabilirsiniz. Ses kartınızı tanıttıktan sonra makinenizi tekrar kapatıp açın ve donanımın sisteme sorunsuz kurulduğuna emin olun. Sonra makinenizi kapatıp modeminizi takabilirsiniz. Modeminizi taktıktan sonra yapmanız gereken ilk iş anakartınızın BIOS Setup'ına girip modem için Com Port'ları ayarlamak. Bundan sonra yapmanız gereken BIOS Setup'ından Chipset Feature Setup bölümüne girip Onboard Serial Port2 seçeneğini Disable etmek. Bu ayarı yaptıktan sonra makinenizi kapatıp açın. Windows işletim sistemine girdiğinizde modeminizi elinizdeki sürücülerle tanıtabilirsiniz. Tanıtma esnasında modeminizi Com2'ye kurmanız tavsiye ederiz. Tüm bunları yaptıktan sonra modeminizin doğru çalışıp çalışmadığını kontrol edebilirsiniz. Denetim masasının altındaki Modem seçeneğine girmeniz ve oradan "Modem hakkında daha fazla bilgi" demeniz yeterli. Burada modeminizin doğru çalışıp çalışmadığını ve sorunun nerede olduğunu görebilirsiniz. Buna rağmen sisteminizde bir çıkışma varsa, o zaman size tavsiyemiz Inter-

net'ten bu ürün için en son sürücülerini indirip kurulumunu tekrar gerçekleştirmeniz. Tüm bunlar bir sonuç vermiyorsa, o zaman modem özelliklerinden IRQ ayarlarını değiştirmeniz gerekecek. Yalnız burada çok dikkatli olmalısınız, çünkü yapacağınız en küçük değişiklik bile tüm sisteminizi etkilemekte.

Windows 98'de çift monitör desteği

Size kısa bir sorum olacak.

Win98'in 2 ekran kartı desteğini tek monitör ve TV kartı ile yapamaz mıyım? 2 monitörün de bağlı olması gerekiyor mu? Benim kartlarım buna uygun mu?

Creative Banshee

Asus V264gtpro

Teşekkürler.

CHIP Merhaba, Windows 98, iki ekran kartı desteği ve dolayısıyla iki monitör desteği olan ilk PC işletim sistemidir. Bu özelliğin kullanılabilmesi için aynı Chipset'ini kullanan iki ekran kartına ihtiyaç vardır. Yani iki monitöre gerek kalmadan asıl amacı çalışma alanını mümkün olduğunca genişletmek olan bu özellik kullanılabilir, ama bu durumda amacı dışına çıkmış olur. Çünkü tek monitörün kullanılması çalışma alanının küçültülmesi demektir.

Bunun için ilk olarak birinci ekran kartını takın ve bilgisayarı açarak sisteme tanıttın. Daha sonra bilgisayarı kapatın ve ikinci ekran kartını tanıttın. Her iki ekran kartı da sisteme tanıtıldığı zaman Denetim Masası'nda bulunan Görünüm simgesine iki kere tıklanarak açılan Görünüm Özellikleri penceresi üzerinden gerekli ayarlar yapılabilir. Buradan monitörlerin konumlarına bağlı olarak görüntünün dikey veya yatay bölünmesini sağlayabilirsiniz. Maalesef kullandığınız kartlar ile bu özelliğin çalıştırılması mümkün değil.

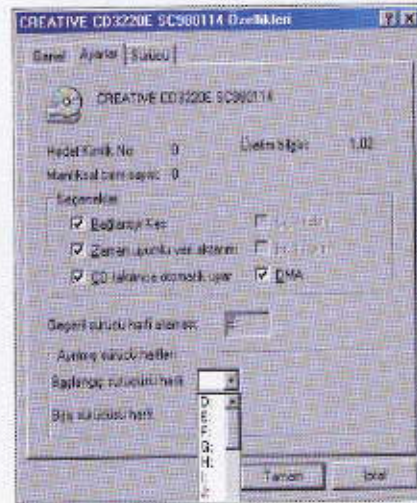
IDE sürücülerinde harf atanması

Sevgili CHIPman; benim görev yaptığım işyerinin HP, Celeron 366 MHz hızında bir bilgisayarı var. Bizim sorunumuz şu; bir adet harici HDD'miz var ve cihaz LPT1 portuna bağlı olarak çalışıyor. Bilgisayarı açmadan önce harici HDD'i açar ve böylece Windows 98'in yüklenmesi ni sağlarsak, harici diskin sürücü harfi

"D" ve CD sürücümüzün harfi de "E" oluyor. Eğer bilgisayarı açarken harici diski açmaz isek, Windows 98 yüklendikten sonra CD sürücümüzün harfi "D" oluyor.

Bunu nasıl kalıcı hale getirebiliriz? Yani her halukarda harici diskimizin "E", CD sürücümüzün de "D" olmasını veya tam tersini sağlayabiliriz? Bu konuda bana yardımcı olursanız sevinirim.

CHIP Merhaba; bu sürücü harfi değişikliklerinin nedeni, CD-ROM'unuz için sabit bir ismin atanmaması olabilir. Bu nedenle yeni bir sabitdisk taktığınız zaman, Windows 98 takılan sabitdiske o an için uygun olan bir isim atar. CD-

CD-ROM özellikler menüsünden, sistemizde bulunan sürücünüz için istediğiniz harfi atayabilirsiniz.

ROM'unuza sabit bir isim atamak için ilk olarak masaüstünde bulunan Bilgisayarım düğmesine sağ tuşla tıklayın ve açılan nesne menüsü üzerindeki Özellikler komutunu çalıştırın. Ekrana gelen Sistem Özellikleri penceresindeki Aygıt Yöneticisi kartını aktif hale getirin. Liste içerisindeki CD-ROM başlığı önündeki "+" işaretine tıklayın ve ekrana gelen CD-ROM modelini seçin. Özellikler düğmesine tıklayarak açılan penceredeki Ayarlar kartı üzerinde geçerli sürücü harfi atanabilir ve CD-ROM için ayrılmış sürücü harfleri görülebilir. CD-ROM isminizin "E" olarak sabit kalması için Cd-ROM için ayrılmış sürücü harfleri başlığı altındaki başlangıç ve bitiş sürücüsü harfi için "E" atayın. Bundan böyle harici HDD takıldığı zaman isim olarak "D" atanacak, takılmadığı zaman ise bu "D" harfi kullanılmayacaktır.

Aygıt yöneticisindeki sistem çakışmalarının giderilmesi

Merhaba; bilgisayarım ile ilgili küçük bir sorunum var ve yardımcı olursanız sevinirim. Bilgisayarımın "Başarım" sekmesinde; Sürücü C MSDOS uyumluluk kipi dosya sistemini kullanıyor. Sürücü D MSDOS uyumluluk kipi dosya sistemini kullanıyor.

Uyumluluk kipi sayfalardan genel sistem başarımını azaltır. Dosya sistemi: Bazı sürücüler MSDOS uyumluluk kipi, Sanal Bellek: MSDOS uyumluluk kipi Aygıt Yöneticisinde

İde; sabitdisk denetleyicileri birincil IDE denetleyicisi (Tek Filo). Bunun başında sarı ünlem var. Silip tekrar yüklemek istiyorum, fakat silinemiyor. Çift taktığımda ise; "Aygıt Durumu: Bu aygıt yok, doğru çalışmıyor veya gereken sürücülerin tümü yüklenmemiş. Donanım belgelerine bakın (Code 10)" diyor. Sürücü sekmesinde ise; "Bu aygıt için hiçbir sürücü yok ya da yüklenmemiş" diye yazıyor. Sistem performansında bir düşüş yaşandı. Ayrıca CD sürücüm genellikle CD'leri hiç okumuyor (kopya-oriijinal). Motoru çalışıyor, duruyor ve ışığı hiç sönüyor.

Donanımım: 233 MMX, 850MB ve 13GB HDD, 12x CD-ROM, 16MB SDRAM, Win 95 OSR, 4 MB Diamond Multimedia Stealth 3D

2000 Pro (Turbo) S3 işlemcili ekran kartı, Asus Tx Board.

CHIP Sizin bu sorunuz birçok nedenden kaynaklanıyor olabilir. Örneğin disklerinizin düzgün çalışmaması, başka bir donanım parçası ile çakışması veya anakartın üzerinde yapılan yanlış bir ayarlama sonucunda bu tür sorunlar meydana gelebiliyor. Size ilk olarak donanımınızı kontrol etmenizi tavsiye edeceğiz. Sabitdiskleri mümkün olduğunca Primary Master ve Primary Slave olarak tanıttın. Diğer IDE sürücülerini ise Secondary Master veya Secondary Slave olarak tanıttabilirsiniz. Bunun için kabloları kontrol etmeniz yeterli. Bu işlemi yaptıktan sonra sisteminizi güvenli kipte çalıştırın. Güvenli kipte çalıştırdığınız bilgisayarınızın sistem özellikler menüsüne girin ve orada çalışan aygıtları tek tek kaldırın. Sonra da makinenizi kapatıp normal olarak açın.

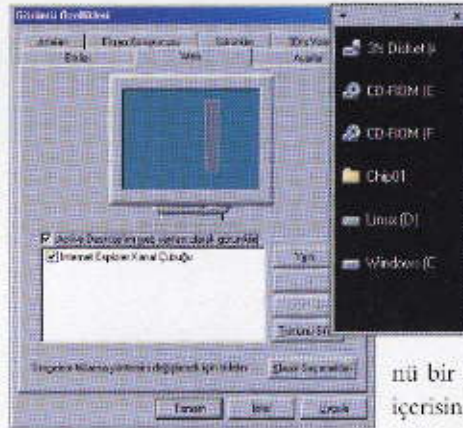
Makinenizi açtığınızda sisteminiz sildiğiniz bileşenleri tekrar yüklemek isteyecek. Siz de doğru sürücü CD'leri ile yük-

4 Masaüstü: Kanal Çubuğunu Internet Haricinde Kullanmak

Internet bağlantısı bulun-masa veya üzerindeki kanallar hiç bir zaman kullanılmasa dahi devamlı masaüstünde bulunan bir kanal çubuğu oldukça işinize yarayabilir. Eğer kanal çubuğu masaüstünde görünmüyorsa, ekrana getirmek için masaüstündeki boş bir alana farenin sağ düğmesini kullanarak tıklayın ve açılan nesne menüsü üzerindeki Özellikler komutunu çalıştırın. Ekrana gelen Görüntü Özellikleri penceresindeki Web kartını aktif hale getirin ve üzerindeki "Active Desktop'ımı Web sayfası olarak görüntüle" ve "Internet Explorer Kanal Çubuğu" seçeneklerini işaretleyin.

İlk olarak kanal çubuğu üzerinde bulunmasını iste-

mediğiniz bağlantıları silin. Bunun için silmek istenilen bağlantıya ait simgenin üzerine farenin sağ tuşu kullanılarak tıklanmalı ve açılan nesne menüsü üzerindeki Sil komutu çalıştırılmalıdır.

Kanal Çubuğunun Win 98 masaüstünde görüntülenmesi için bu seçeneğin işaretlenmesi gereklidir.

Eğer buradaki bağlantıların tümü silinmek istenirse, bunun için "C:\WINDOWS\Sık Kullanılanlar\Kanallar" (Adres Windows dizinin bulunduğu sürücüye göre değiştirilebilir) klasörü-

Kanal Çubuğu mesela tüm sürücülerini gösteren bağlantıların bulunduğu bir araç çubuğu olarak kullanılabilir.

nü bir gezgin penceresi içerisinde açmak, işlemleri daha da hızlandıracaktır. Bağlantıları herhangi bir yere taşımak için ister bu klasörü kul-

lanabilir, ister Windows'un Sürükle&Bırak özelliği kullanılarak direkt olarak kanal çubuğu üzerinden istenilen yere taşınabilir.

Artık boşalan kanal çubuğu üzerine belgelere, programlara veya diğer dosyalara ait kısayollar eklenebilir. Bunun için ilk olarak masaüstüne kanal çubuğu üzerinde kullanılmak istenen dosya veya uygulamaya ait bir kısayol oluşturulmalı. Daha sonra masaüstünde oluşturulan bu kısayolu fare kullanarak boş olan kanal çubuğu üzerine taşıyabilirsiniz. Buna alternatif olarak kısayolları direkt olarak "C:\WINDOWS\Sık Kullanılanlar\Kanallar" klasörü içerisinde oluşturmak çok daha kolay olacaktır.

5 Sistem: Windows Açılışındaki Koruma Hatası

Belki de Windows'da en sık karşılaşılan sorunlar koruma hatalarıdır. Mesela açılış esnasında "DeviceInitFailed-MTRR", "InitCompleteFailed-SDVXP" ve "LoadFailed=ndis2sup.vxd" gibi mesajlar ekrana gelebilir. Bu mesajlar ne anlama geliyor ve bu durumda neler yapılabilir?

Açılışta ekrana gelen bu mesajların hepsi hata bildirmezler. Mesela burada kullanılan "InitCompleteFailed=SDVXP". Bu mesajın anlamı: Windows, çağırma işlemlerini daha da hızlandırmak için açılış esnasında RAM içerisinde bir Mini Cache oluşturur. Açılış işlemleri sona erince de oluşturulan bu Cache hafıza içerisinden silinir. Ekrana gelen bu mesaj ise sadece oluşturulan bu alanın silindiğini bildirir. Yani bir hata mesajı ve koruma hatasının nedeni de-

ğildir.

"DeviceInitFailed-MTRR" mesajı ise hafıza yönetimi ile ilgilidir. Memory Type Range Register (MTRR), büyük hafıza alanlarının düzenlenmesi için kullanılan bir VXD dosyasıdır. Bu sürücü, mesela ekran kartı ve Direct X bileşenleri tarafından kullanılır. Büyük bir ihtimalle ekran kartından kaynaklanan bu hatayı ortadan kaldırmak için genelde ekran kartına ait güncel sürücülerin yüklenmesi faydalı olabilir.

Üçüncü hata mesajı ise bilgisayarın ağ konfigürasyonu ile ilgilidir. NDIS 2 kullanan sürücüler mevcut olmadığı için NDIS 2 sürücülerinin yüklenmesi mümkün değil. Çökmenin nedenin bu olup olmadığından emin olmak için (şayet mevcutsa) ağ bileşenlerinin hepsi kaldırılıp daha sonra tekrar yüklen-

meli. Eğer sorun ekran kartı veya Direct X sürücülerinden kaynaklanıyorsa, sürücülerin düzenli olarak güncellenmesi

ile hem bu sorun ortadan kalkacak hem de muhtemel problemler meydana gelmeden engellenmiş olacaktır.

6 Sistem: Windows 98 ve NT'nin Aynı Takas Dosyasını Kullanması

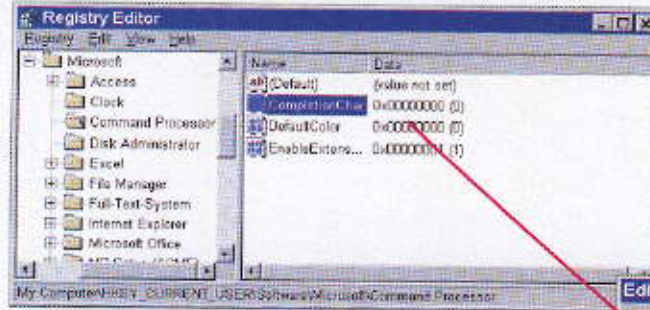
Eğer bilgisayarınızda hem Windows NT hem de Windows 98 kurulu ise, sisteminizde Windows NT tarafından oluşturulan "PAGEFILE.SYS" ve Windows 98 tarafından oluşturulan "WIN386.SWP" olmak üzere toplam iki tane takas dosyası bulunur. Gerekirse Windows 98'in Windows NT tarafından oluşturulan taşıma dosyasını kullanması sağlanabilir. Bunun için ilk olarak SYSTEM.INI dosyasını açın ve dosya içerisindeki "[386Enh]" başlığını bulun. Aşağıda bulunan iki satırı da bu başlığın altına ekleyin.

PaginDrive=C:\PaginFile0c:\pagefile.sys
MinPagingFileSize=21504
Eğer "PAGEFILE.SYS" dosyası ana dizin olan "C:" üzerinde bulunmuyorsa, ilk satırı uygun biçimde değiştirmelisiniz. "MinPagingFileSize" ise kullanılacak olan takas dosyasının minimum büyüklüğünü bildirir. Gerekirse örnek de kullanılan değer değiştirilebilir, fakat bu değer 1024'ün katları şeklinde olmalıdır. Her iki sistemin de bu takas dosyasına ulaşabilmesi için tüm bunların haricinde FAT 16 biçimindeki bir partiyon üzerinde bulunmalı.

7 DOS Satırı: Girişleri Otomatik Olarak Tamamlamak

IE adres satırı veya Excel hücrelerinde kullanılan tamamlama fonksiyonunun bir benzeri de Windows NT 4.0 altındaki DOS komut satırında (Command Prompt) sunulur. Bu sayede Windows NT komut satırına girilen bir karakter sonucunda belirlenen bir düğmeye basarak, dosya isminin tamamını yazmaya gerek kalmadan otomatik olarak tamamlanması sağlanabilir. Basılması gereken bu düğmenin belirlenmesi için ilk olarak Windows NT kayıt düzenleyicisini çalıştırın. Bunun için Start/Run/Regedit/Ok komutunu çalıştırın. Açılan Registry Editor penceresi üzerindeki "HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Command Processor" anahtarını aktif hale getirin.

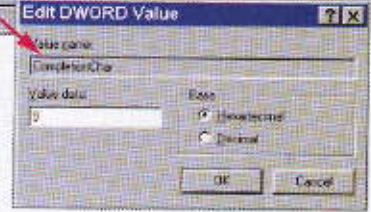
Bu anahtar içerisinde "CompletionChar" girişi bulunur. Bunun üzerine iki kere tıklanması ile açılan Edit

Bu değer üzerine iki kere tıklanması sonucu açılan pencere üzerinden kullanmak istediğiniz tuşa ait ASCII kodu girilebilir. Bu sırada doğru sayı sisteminin seçildiğinden emin olun: "Hexadecimal"

DWORD Value penceresinde bu giriş için "0" değeri kullanıldığı görülür. Bu, otomatik tamamlama işleminin aktif olmadığı anlamına gelir. Bu iletişim penceresi üzerinde Value Data kutusu içerisine bu giriş için değer olarak "9" yazın. Bu sayede otomatik tamamlama işlemi Tab tuşuna basıldığı zaman yerine getirilecektir. Eğer tamamlama işlemi için farklı bir tuş kullanmak isterseniz, buradaki değer alanına "9" yerine, kullanmak istediğiniz tuşa ait ASCII numarasını girmelisiniz. Yapılan değişikliği OK düğ-

mesine tıklayarak onayladıktan sonra kayıt düzenleyicisi penceresini de kapatın ve komut satırındaki otomatik tamamlama işlemini kullanabilmek için Windows NT'yi kapatıp yeniden başlatın. Bundan sonra komut satırında çalışırken bir harf girdikten sonra daha önce tanımlanmış olan tuşa (Mesela burada Tab tuşu) basın. Bunun sonucunda çalışılan dizin altında bulunan ve ismi girilen harfle başlayan ilk dosya veya alt dizin ekrana gelecektir. Her tuşa basılıştan bir sonraki isim görünecektir.

Görüntülenen uygulamanın çalıştırılabilmesi için [Enter] tuşuna basılmalıdır. Bu işlevi dizin değiştirirken kullanmak için ilk olarak "cd" yazılmalı ve bir boşluk bırakıldıktan sonra geçilmek istenen dizine ait ismin ilk harfi yazılmalıdır. Tab tuşuna basıldığı zaman dizin ismi ekrana gelecek ve [Enter] tuşuna basıldığı zaman da sözkonusu dizin içerisine geçilecektir.

8 DOS Satırı: Komut Satırından E-mail Göndermek

Gerekli şartlar sağlandığı sürece, Windows NT 4.0 komut satırı üzerinden e-mail göndermek mümkündür. Bunun için "mailto:" özelliğini destekleyen bir e-mail uygulamasının sistemde kurulu olarak bulunması gerekmektedir. Herhangi bir kısayol yerine e-mail'larınıza direkt olarak "mailto:" komutunu kullanarak gönderebilirsiniz.

Start/Run penceresi üzerinden, mesela CHIP dergisine bir e-mail göndermek için "mailto:chip@chip.com.tr"

komutu kullanılmaktadır. Bunun sonucunda kullanılan e-mail uygulamasına bağlı olarak bir iletişim penceresi ekrana gelecek ve konu veya metnin girilmesi istenecektir. Bu komutu DOS penceresi içerisinde kullanabilmek için de önüne "start" komutunun girilmesi gerekmektedir. Bunun sonucunda oluşan komut satırı ise "start mailto:chip@chip.com.tr" biçiminde olacaktır. Bu ek komutu daha rahat kullanabilmek için de özel bir BAT dosyası hazırlanabilir. Mesela

Outlook veya Outlook Express gibi programlar, "mailto:" komutu için e-mail'in konusunun da girilebileceği parametreler destekler. Bu

durumda kullanılması gereken komut ise "mailto:chip@chip.com.tr?subject=Okuyucu Mektubu" biçiminde olacaktır.

9 Notepad: Metinlerdeki Uzun Satırların Otomatik Sonlandırılmaları

Eğer Windows NT altında Notepad uygulaması ile çalışırken pencere büyüklüğünden daha uzun bir satır yazılacak olursa, metin düzenleme programlarında olduğu gibi satır otomatik olarak sonlandırılmayacaktır. Bunun sonucunda uzun bir paragraf içerisinde aranan bir parçayı bulabilmek için pencereyi uzun bir süre sağ tarafa doğru kaydırmak zorunda kalabilirsiniz. Kayıt Düzenleyicisi içerisinde yapılacak küçük bir değişiklik ile bu so-

run ortadan kaldırılabilir.

Bunun için ilk olarak kayıt düzenleyicisi penceresini açın ve "HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Notepad" anahtarını aktif hale getirin. Daha sonra "fWrap" üzerine iki kere tıklayın ve buradaki değeri "1" olarak değiştirdikten sonra Ok düğmesine tıklayın. Bundan böyle Notepad satır uzunluğunu, otomatik olarak pencere genişliğine sığacak şekilde ayarlayacaktır.

"mailto:" komutu kullanılarak komut satırı üzerinden e-mail gönderilebilir.

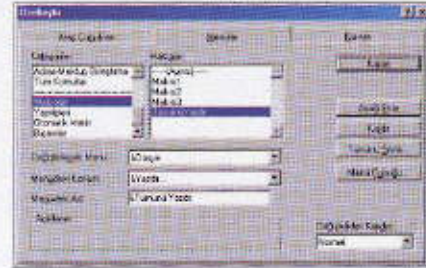
10 Word 7.0: Açık Olan Tüm Belgeleri Makro Kullanarak Yazdırmak

Word altında birden fazla dosya ile çalışırken, bunların hepsini tek tek kapatmak yerine aynı işlemi tek bir adımda gerçekleştirmek için geliştirilmiş bir komutu kullanabilirsiniz. Bu komuta ulaşabilmek için Dosya menüsüne açmak üzere tıklamadan önce [Shift] tuşunun basılı tutulması gerekmektedir. Bu sayede Dosya/Kapat komutu Dosya/Tümünü Kapat olarak değişecektir. Bu yeni komut kullanılarak açık olan tüm dokümanlar tek bir komut ile kısa bir süre sonrasında kapanacaklardır. Aynı anda, açık olan birden fazla dokümanı kapatmadan önce yazdırmanız gerekebilir. Bunun için Word içerisinde maalesef herhangi bir komut mevcut değildir. Dosya menüsü içerisindeki Kapat-Tümünü Kapat değişiminine benzer değişim de maalesef Yazdır komutu için geçerli değildir.

Eğer birden fazla dokümanın yazdırılması işlemi ile çok sık karşılaşıyorsanız, bu CHIP'ucu'nda verilen örnek makroyu kullanarak Tümünü Yazdır komutunu Word'ün

lebileceği bir Visual Basic Düzenleyici penceresi otomatik olarak açılır.

Makro kodlarının tamamını girdikten sonra makroyu kaydedin ve daha sonra kap-

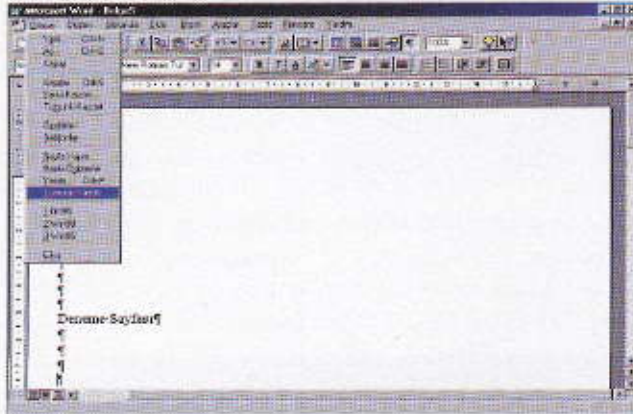
Oluşturulan Tümünü Yazdır makrosu için atanan Tümünü Yazdır komutu Dosya menüsü içerisinde Yazdır komutundan sonra bulunur.

işlevleri arasına ekleyebilirsiniz. Makroyu oluşturmak için ilk olarak Araçlar/Makro komutunu çalıştırın ve ekrana gelen Makro iletişim penceresi üzerindeki Adı kutusuna makro için kullanmak istediğiniz ismi (Mesela TümünüYazdır) girin. Makro ismi yazılmaya başlandığı andan itibaren, Yarat düğmesi aktif hale geçecektir. Bu düğmeye tıklanması sonucunda kutuda verilen makro kodlarının giri-

tin. Oluşturduğunuz makroyu artık test edebilirsiniz. Bunun için Araçlar/Makro komutunu çalıştırın, açılan iletişim penceresi üzerindeki listede bulunan makroyu seçin ve Çalıştır düğmesine tıklayın ya da doğrudan makro ismi üzerine iki kere tıklayarak çalıştırın.

Eğer makro sorunsuz olarak çalışıyorsa, artık TümünüYazdır makrosunu Dosya menüsü içerisine yeni bir komut olarak atayabilirsiniz. Şayet herhangi bir hata mesajı ile karşılaşacak olursanız, Araçlar/Makro komutunun çalıştırılması sonucunda ekrana gelen Makro iletişim penceresi üzerindeki Düzenle düğmesine tıklamalı ve girilen makro kaynak kodunu gözden geçirmelisiniz.

Oluşturulan bu Tümünü Yazdır isimli makroyu Dosya menüsü içerisine yeni bir komut olarak eklemek için Ekle düğmesine tıklayın ve Özelleştir iletişim penceresini üzerinde bulunan Kapat düğmesine tıklayarak kapatın. Bundan böyle Dosya menüsü içerisinde bulunan Yazdır komutu altında Tümünü Yazdır adında yeni bir komut ekrana gelecek ve çalıştırıldığı zaman açık olan tüm dokümanların yazıcı çıktıları otomatik olarak alınacaktır.

Tüm dokümanları tek tek yazdırmak zorunda değilsiniz. Dosya/Tümünü Yazdır komutu kullanılarak açık olan tüm dokümanların yazdırılması sağlanabilir.

Tümünü Yazdır Makrosu Kaynak Kodu

```
Sub MAIN
For i = 1 To numberwindow()
Windowlist i
FilePrint .AppendPrFile = 0, .Range = "0", .PrToFileName = "", .From = "", →
.To = "", .Type = 0, .NumCopies = "1", .Pages = "", .Order = 0, →
.PrintToFile = 0, .Collate = 1, .FileName = ""
Next
End Sub
```

"→" simgesi komut satırının altında sona ermediğini ve baskı nedeniyle alt satırdan devam edilmesi gerektiğini gösterir.

11 Excel 7.0: Pazar Günlere Kırmızı Renkle Gösterilen Evrensel Bir Takvim

Bazen geçmiş veya gelecekteki çeşitli tarihlerin hangi güne denk geldiklerinin bilinmesi gerekebilir. Bu CHİ-Pucu'nda karmaşık ve uzun makro kodlarından uzak durarak herhangi bir Excel çalışma sayfası içerisinde Excel komutlarını kullanarak dinamik bir takvim oluşturacağız. Bu takvim ile istenilen sene kolaylıkla görüntülenebilir ve böylece istenilen tarihlerin

Sayı kartını aktif hale getirin. Bu kart üzerinde bulunan Kategori listesindeki İsteğe Uyarlanmış seçeneğini işaretleyin ve Tür kutusuna "gg gggg" yazın. Burada kullanılan "g" harfi günü temsil eder ve kullanıma sayısı ise hücre içerisindeki görüntülenme biçimini belirler. Daha sonra Tamam düğmesine tıklayarak iletişim penceresini kapatın. "1" ve "2" numaralı

cunda ay isimleri de sayfa içerisinde otomatik olarak ekleneceklerdir.

Şimdi (A3) hücresine "=TARİH(\$A\$1;1;1)" formülünü girin ve daha önce anlatıldığı şekilde (L3) hücresine kadar kopyalayın. Kopyalanan bu formülü daha sonra kullanılacağı ayın numarasına göre değiştirmelisiniz. Bunun için yapılması gereken tek şey formülde kulla-

bu formülde Gün fonksiyonunun önündeki Ay değerinin değiştirilmesi gerekmektedir. Yani formül Ocak ayı için "=TARİH(\$A\$1;1;GÜN(A3)+1)" biçiminde görünürken, Nisan ayı için "=TARİH(\$A\$1;4;GÜN(D3)+1)" biçiminde kullanılmalıdır.

Bu 12 formül aynı zamanda aşağı doğru da çoğaltılmalıdır. "A4" hücresini "A33" hücresine kadar aşağı doğru kopyalarken, "B4" hücresini ise Şubat ayı çoğunlukla 28 gün sürdüğü için sadece "B30" hücresine kadar kopyalamalısınız. Formülü aşağı doğru kopyalarken, söz konusu olan ayın kaç gün sürdüğünü göz önünde bulundurmalısınız. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli konu Şubat ayının 29 gün sürdüğü dönüm seneleridir. Bunun için "B31" hücresine Şubat ayını sorgulamak için "=EĞER(GÜN(TARİH(\$A\$1;2;GÜN(B30)+1)=1;" ; TARİH(\$A\$1;2;GÜN(B30)+1)" formülünü yazmalısınız.

Eğer "A1" hücresine dört haneli bir sene girecek olursanız, oluşturulan bu takvim otomatik olarak o seneyi ekrana getirecektir. Eğer Pazar günlerinin takvim üzerinde kırmızı renkte gösterilmesini isterseniz, kutuda verilen makroyu kullanmalısınız. Bunun için Ekle/Makro/Modül komutunu çalıştırın ve bunun sonucunda oluşturulan Modül 1 isimli sayfa içerisinde kutuda verilen makro kaynak kodunu girin. Takvim için yeni bir sene girdikten sonra makroyu Araçlar/Makro/Pazarları komutunu kullanarak çalıştırabilirsiniz. Bunun sonucunda istenilen sene içerisindeki tüm Pazar günleri kırmızı renkte ekrana gelecektir.

Pazar Günlere Makro Kaynak Kodu

```
Sub Pazarları()  
ActiveSheet.Unprotect  
With ActiveSheet.Range("A1:L33")  
    .Interior.ColorIndex = xlNone  
    Set paz = .Find("Pazar", LookIn:=xlValues)  
  
    If Not paz Is Nothing Then  
        ilkadres = paz.Address  
        Do  
            With paz.Interior  
                .ColorIndex = 0  
                .Pattern = xlGray25  
                .PatternColorIndex = 3  
            End With  
            Set paz = .FindNext(paz)  
            Loop While Not paz Is Nothing And paz.Address <> ilkadres  
        End If  
    End With  
ActiveSheet.Protect  
End Sub
```

hangi günlere denk geldikleri Excel'in bul işlevi kullanılarak rahatlıkla öğrenilebilir. Oluşturulacak küçük bir makro ise sene içerisindeki Pazar günlerinin gösterildikleri hücre aralıklarını kırmızı renkte görüntüleyecektir.

Bu pratik takvimi oluşturmak için ilk olarak yeni ve boş bir Excel Çalışma Sayfası açın. Sayfanın tümünü, köşede satır ve sütun başlıkları arasında kalan ve üzerinde yazı olmayan düğmeye tıklayarak veya [Ctrl]+[B] tuş kombinasyonunu çalıştırarak seçin. Biçim/Hücreler... komutunu çalıştırın ve açılan iletişim penceresi üzerindeki

satırları seçin ve Biçimlendir/Hücreler komutunu çalıştırın, fakat bu sefer biçim olarak Kategori listesindeki Genel seçeneğini işaretleyin.

A2 hücresine Ocak ayının kısaltması olarak "oca" yazın ve bunu sağa doğru A2 hücresinden L2 hücresine kadar ayları gösterecek biçimde (oca -> ara) kopyalayın. Söz konusu hücreyi sağdaki hücrelere kopyalamak için, fare imlecini A2 hücresinin sağ alt köşesine taşıyın ve imleç artı şeklini alınca fare düğmesini basılı tutarak sağdaki hücrelerin üzerine doğru kaydırın. Bu şekilde yapılan kopyalama işlemi sonu-

nilan ikinci sayı yerine bulunduğu ayın numarasını girmektedir. Yani formül Ocak ayı için "=TARİH(\$A\$1;1;1)" biçiminde görünürken, Nisan ayı için "=TARİH(\$A\$1;4;1)" biçiminde kullanılmalıdır.

"A4" hücresine de "=TARİH(\$A\$1;1;GÜN(A3)+1)" formülünü girin. Bu hücreyi de Aralık ayına kadar sağa doğru kopyalayın. Formülde kullanılan hücre "A3"deki sütun ismi kopyalama işlemi sırasında Excel tarafından otomatik olarak "B3", "C3" biçiminde değiştirilecektir. Ama ay sayısında herhangi bir değişiklik olmayacağı için,

12 Excel 97: Bin Ayracı Olarak Kesme İşaretini Kullanmak

Türkçe'de bin ayracı olarak nokta "." kullanılır. Bu nedenle Excel'de yapılan işlemlerin tamamında da bin ayracı olarak "." kullanılır. Eğer işiniz gereği çalıştığınız Excel

retleri ile ilgili bilgileri normalde Windows sistem bilgileri içerisinde alır. Ama Windows içerisinde kullanılan bu bileşenlerin hücre içerisinde uygulanıp uygulan-

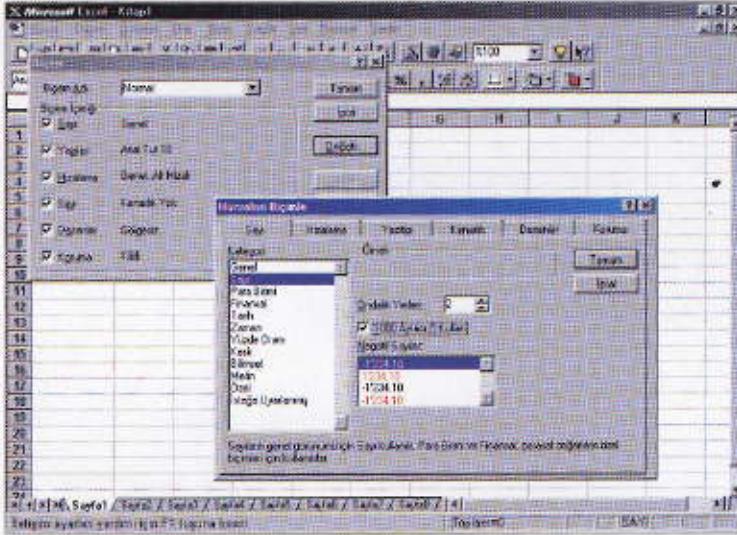
tirin.

Eğer bu temel ayarların sayı biçimleri için de değiştirilmesi gerekiyorsa, burada örnek olarak yapılan düzenlemelerin aynı şekilde Para Bi-

şimdi Excel'in de hücrelerin normal biçimlendirme esnasında aynı araçları kullanması sağlanmalıdır. Bunun için ilk olarak Excel uygulamasını çalıştırın ve Biçim/Biçim komutunu çalıştırın. Ekranı gelen aynı isimli Biçim penceresi üzerinde hücrelerin biçimlendirilmesi için standart bir biçim seçilebilir. Biçim iletişim penceresi üzerinde bulunan Değiştir düğmesine tıklayın ve bunun sonucunda ekrana gelen Hücreleri Biçimle penceresi üzerindeki sayı kartını aktif hale getirin. Bu kart üzerinde Kategori listesinden Sayı girdisini seçin ve "Ayracı Kullan" seçeneğini işaretleyin.

Eğer bu seçeneği daha önceden kullandıysanız, eskiden parantez içerisinde bin ayracı olarak gösterilen nokta işaretinin Bölgesel Ayarlar penceresi üzerinde yapılan değişikliğe bağlı olarak değiştiği ve yerine kesme işaretinin olduğu dikkatinizi çekecektir.

Bu işlemler sonucunda yapılan değişiklikler standart biçim içerisinde kullanılacaklardır.

Standart şablon içerisinde yapılan değişiklikler sonucunda Excel'in bin ayracı olarak kesme işaretini kullanması sağlanabilir.

tablolarında İngilizce'de kullanılan araçların (Bin ayracı olarak kesme ve ondalık işareti olarak da nokta) kullanılabilmesi için birkaç özelliğe değişiklik yapılmalıdır. Bu değişikliklerin yapılabilmesi için ilk olarak hangi Windows parçasının hangi görünüm bileşenlerini kullandığını bilmek gerekir. Excel ve diğer birçok program ayırma işa-

mayacağı yine hücrenin biçimlendirme özellikleri ile ilgilidir.

Sistem ayarları içerisinde değişiklik yapmak için ilk olarak Başlat menüsü içerisinde Denetim Masası'nı açın. Burada bulunan Bölgesel Ayarlar simgesinin üzerine iki kere tıklayarak çalıştırın ve ekrana gelen pencere üzerindeki Sayı kartını aktif hale ge-

rimi kartı üzerinde de yapılması gerekmektedir. Ondalık Simgesi kutusuna tıklayın ve araç olarak "." girin. Aynı şekilde Basamak Gruplandırma Simgesi kutusunu da seçin ve bu sefer araç olarak kesme işareti (" ") girin. Windows seçenek listesini yapılan değişikliklere göre düzenler. Son olarak Uygula düğmesine tıklayın.

13 Outlook 98: Açılış Sayfasını HTML Kodunda Düzenlemek

Outlook 98'in açılış sayfası HTML biçiminde olmasına rağmen, içerisinde değişiklik yapmak istenirse HTML biçiminde herhangi bir dosya bulunamaz. Burada kullanılan "Outlook Bugün" sayfasının kendisine ait bir dosyası yoktur ve bir DLL dosyası içerisine gizlenmiş olarak saklanır. Bu sayfayı düzenlemek için normalde "Program Files\Microsoft Office\Office" klasörü içerisinde bulunan OUTLWVW.DLL dosyasını aratın. Bu dosyanın bulunduğu konumun adresini not alın

ve daha sonra Internet Explorer'ı çalıştırın. Adres çubuğuna biraz önce not aldığınız, OUTLWVW.DLL dosyasının konumunu bildiren adresini "res://c:\Program Files\Microsoft Office\Office\outlww.dll/outlook.htm" biçiminde girin.

Eğer Office bilgisayarınızda farklı bir dizin içindeyse, burada verilen adresi kendi sisteminize uygun olarak değiştirin. Bu adres çağrıldığı zaman Internet Explorer penceresinde "Outlook Bugün" sayfası ekrana gelecek-

tir. Sayfa üzerinde değişiklik yapmak için, kullanılan DLL dosyasının bulunduğu klasörün içerisine kaydedin. Artık Outlook'un açılış sayfası olan "Outlook Bugün" Frontpage veya WordPad gibi bir editör kullanılarak düzenlenebilir.

Değişiklik yapıldıktan sonra sayfanın yeni halini Outlook içerisinde kullanabilmek için Kayıt Düzenleyici'sinin derinliklerinde küçük değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Başlat/Çalıştır/Regedit/Tamam komutunu çalıştırın ve açılan Kayıt

Düzenleyici penceresi içerisinde "HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Office\8.0\Outlook\Today" anahtarını aktif hale getirin. Bu anahtar altına "Url" isminde yeni bir dize değeri oluşturun. Buraya değer olarak kaydettiğiniz dosyanın konumunu gösteren adresi ("file://c:/Program Files/Microsoft Office/Office/outlook.htm") girin. Eğer bu adres sisteminizde farklılık gösteriyorsa, adresi kendi sisteminize uygun olarak değiştirmelisiniz.

14 Excel 97: Boş Satırların Yazdırılmasını Engellemek

Dağınık olarak hazırlanan ve birbirlerinden aralarındaki boş satırlar ile ayrılan tabloların kullanımı, çok sık yapılandırılmış tablolara göre daha kolaydır. Ama bu boşluklar yazıcı çıktısı alınırken dezavantaja dönüşebiliyor. Bu CHIPucu'nda verilen makro yardımıyla yazdırma esnasında tablodaki boşlukların gizlenmesi ve daha sonra görüntülenmesi sağlanabilir.

Makronun çalışması: Makro çalıştırıldığı anda ilk olarak ekranın güncellenmesini engeller. Değişkenler de tanımlandıktan sonra alt satırdaki "Kitap 1" ifadesi yerine kullanmış olduğunuz Excel dosyasının ismini girin. Takip eden satırda ise kullanılan satır aralığını belirleyin. Onun altında ise birinci satırdan son

satıra kadar devam eden bir kontrol döngüsü bulunur.

Alt satırda ise makronun hangi sütun yardımıyla satırın boş olup olmadığını kontrol edebileceği belirlenir. Makro içerisinde kullanılan "If IsEmpty(TB.Cells(i,1)) Then TB.Rows(i).EntireRow.Hidden = True" satırında "A" sütununu tanımlanmıştır. Eğer makronun "B" sütununu kullanmasını isterseniz, satır "If IsEmpty(TB.Cells(i,2)) Then TB.Rows(i).EntireRow.Hidden = True" biçiminde değiştirmelisiniz. Eğer kullanılan sütunda herhangi bir satır boş ise yazdırma işlemi sırasında tablo içerisinden çıkarılır ve işlem bir sonraki satırdan devam eder. Yazdırma işlemi sona erdikten sonra, makro tarafından kaldırıl-

Boş Satırların Yazdırılmasını Engelleyen Makro Kaynak Kodu

```
Sub SatirYazdir()  
Application.ScreenUpdating = False  
Dim TB As Worksheet, i%, lsatir  
Set TB = Worksheets("Kitap 2")  
lsatir = TB.[a16384].End(xlUp).Row  
For i = 1 To lizeile  
If IsEmpty(TB.Cells(i, 1)) Then TB.Rows(i).*  
EntireRow.Hidden = True  
Next i  
TB.PrintOut  
TB.Range(TB.Cells(1, 1), TB.Cells(lsatir, 1)).*  
EntireRow.Hidden = False  
End Sub
```

"*" simgesi komut satırının altında sona ermediğini ve baskı nedeniyle alt satırdan devam edilmesi gerektiğini gösterir.

lan boş satırlar tekrar ekrana gelirler.

Makroyu oluşturmak için ilk olarak [Alt]+[F11] tuş kombinasyonunu kullanarak Visual Basic düzenleyicisini çalıştırın. Ekle/Modül ko-

mutu ile yeni bir modül ekleyin ve içerisine kutu içerisindeki makro kaynak kodunu girin.

Bundan böyle makro bu çalışma kitabı içinde istenildiği zaman kullanılabilir.

15 Excel: Büyük Harfle Yazılmış Kelimeleri Küçük Harfe Dönüştürmek

Word ile çalışırken büyük harfle yazılan bir kelimayı otomatik olarak küçük harflerle yazdırmak için bir kısayol tuş kombinasyonu bulunur. Mesela "CHIP" kelimesini "chip" biçiminde görüntülenmesi için imlecin kelimanın içerisinde bulunması ve bu esnada [Shift]+[F3] tuş kombinasyonunun çalıştırılması yeterli olacaktır. Bu işlem sonucunda büyük harflerle yazılmış bir kelime otomatik olarak küçük harflerle yazdırılacaktır. Eğer aynı tuş kombinasyonu tekrar çalıştırılacak olursa işlemin tersi uygulanacak ve bu sefer küçük harflerle yazılan kelime büyük harfe dönüşecektir.

Excel'de bu kadar basit olmayan büyük-küçük harf değiştirme işlemi ile çok sık karşılaşılabilir. Mesela eski bir veri tabanı dosyasından alınan bir tablo içerisindeki tüm veriler büyük harflerle

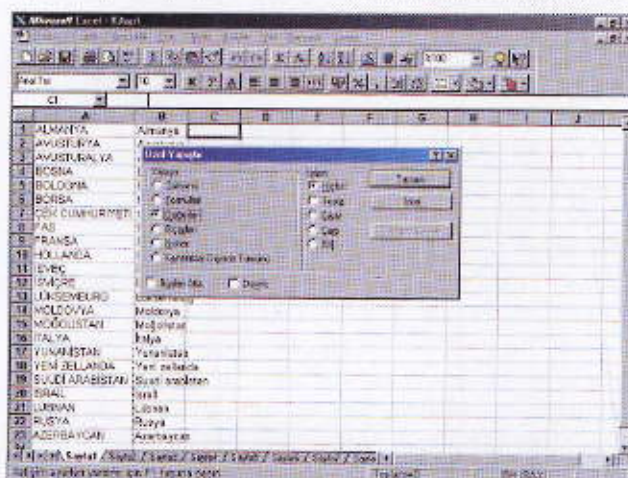
girilmiş olabilirler. Ama Excel işlevleri kullanılarak hazırlanacak bir formül, A1 hücresine büyük harfle girilen bir kelimayı otomatik olarak ilk harfi büyük, diğerlerini de küçük harfle yazdırabilir.

Bunun için mesela B1 hücresine "=SOLDAN(A1;1) & KÜÇÜKHARF(PARÇAA(A1;2;UZUN-

LUK(A1)-1))" formülünü girin. Bu formül çalıştırıldığı zaman A1 hücresinde büyük harfle yazılan kelime B1 hücresinde ilk harfi büyük, diğerleri de küçük harfle yazılmış olarak ekrana gelir. Bu formülü aynı sütun içerisindeki diğer satırlara da uygulamak için aşağı doğru kopyalamalısınız. Bunun için fare imlecini formülün bu-

lunduğu hücrenin sağ alt köşesine taşıyın ve imlecet artı biçiminde görüntülenince tıklayarak aşağı doğru çekin. Bu işlem sırasında, formül kopyalandığı hücrenin adresine bağlı olarak otomatik olarak değişecektir. Kopyalama işlemi sonunda seçilen hücreleri Düzen/Kopyala komutunu veya [Ctrl]+[C] tuş kombinasyonunu kullanarak panoya kopyalayın. Daha sonra boş bir sütun içerisindeki en üst hücreyi seçin (Mesela C1) ve Düzen/Özel Yapıştır komutunu çalıştırın.

Bunun sonucunda ekrana gelen iletişim penceresi üzerindeki Değerleri seçeneğini işaretleyin ve Tamam düğmesine tıklayarak pencereyi kapatın. Son olarak tablo içerisindeki karışıklığı önlemek için içerisinde büyük harfli kelimelerin ve formüllerin bulunduğu iki sütunu silmelisiniz.

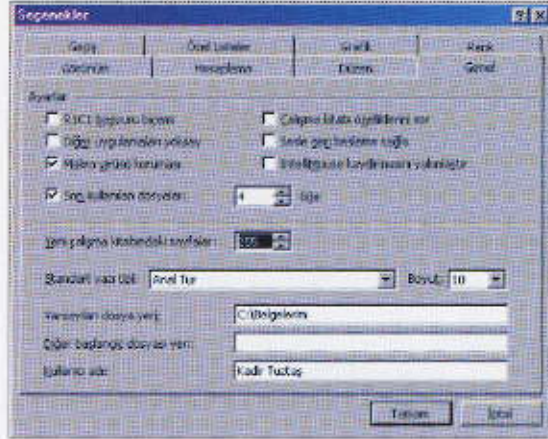
Değiştirilen ülke isimleri ile daha rahat çalışabilmek için formülleri değerler haline dönüştürmelisiniz.

16 Excel 97: Bir Çalışma Kitabında 255'den Çok Sayfa Kullanmak

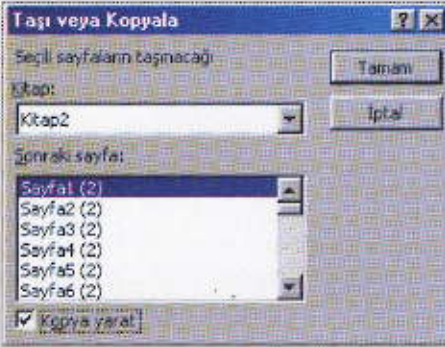
Yeni bir çalışma kitabının büyüklüğünü ayarlamak için normalde Araçlar/Seçenekler/Genel kartı üzerinden gerekli düzenlemelerin yapılması gereklidir. Burada bulunan "Yeni çalışma kitabındaki sayfalar" seçeneğine maksimum 255 değeri girilebilir. Burada belirlenen değer, bundan böyle açılacak yeni belgelerde kullanılacak olan sayfa sayısını belirtir. Burada görünen bu 255 sayfa limitini sınırlandırmaya rağmen, aslında Excel çalışma kitapla-

rın çok daha fazla sayfa içerebilir.

Eğer içerisinde 510 sayfa bulunan bir çalışma kitabı oluşturmak isterseniz, ilk olarak içerisinde 255 sayfa bulunan normal bir çalışma kitabı oluşturmalısınız. Daha sonra farenin sağ düğmesini kullanarak herhangi bir sayfa ismine tıklayın ve açılan nesne menüsünden "Tüm Sayfaları Seç..." komutunu çalıştırın. Tüm sayfalar seçili durumdayken tekrar herhangi bir sayfa ismine farenin

Görünürde 255 olan bir çalışma kitabı içerisindeki sayfa sayısını, pano aracılığıyla daha yukarıya çekilebilir.

Çalışma kitabı içerisinde hangi sayfaların taşınacakları veya kopyalanacaklarının belirlenmesi gerekmektedir.

sağ düğmesini kullanarak tıklayın ve bu sefer nesne menüsündeki "Taşı veya Kopyala" komutunu çalıştırın. Ekrana gelen iletişim penceresi üzerindeki "Kopya Yarat" seçeneğini işaretleyin ve sayfaların açık olan belge içerisine kopyalandığından emin olun. Tamam düğmesine tıklandıktan bir süre

sonra seçili olan belge içerisinde 510 tane sayfa oluşacaktır.

Bu çoğaltma işlemindeki tek sınır ise sisteminizin hızıdır. Mesela Pentium II 350 ve 128 MB RAM bulunduran bir bilgisayar ile bir çalışma sayfasına 4.080 sayfa ekleme işlemi birkaç dakika kadar sürebilir.

17 Excel 7.0: Hücre İçeriklerini Fare Kullanarak Silmek

Hücrelerin hızlı ve kolay bir biçimde kopyalanmaları veya doldurulmaları için oldukça kullanışlı olan "Doldurma Kutucuğu" kullanılabilir. Bu kutucuk seçili olan alanın sağ alt köşesinde görünen küçük ve siyah bir kare şeklinde ekrana gelir. Bu kutucuk çok fazla kullanıma rağmen, çok az kullanıcı bu kutucuğun fare kullanılarak hücre içeriğini temizleyebileceğini bilir.

Fare kullanarak hücre içeriklerini silmek için tablo içerisinde silmek istediğiniz alanı seçin ve fare imlecini seçili olan alanın sağ alt köşesinde bulunan bu kutucuğun üzerine taşıyın. Fare imleci artı şeklini alınca tıklayın ve farenin düğmesini bırakmadan seçili olan alanın sol

üst köşesine doğru taşıyın. Bu sırada seçili alandaki hücreler gri renkte görüntülenir ve farenin düğmesi bırakıldığı anda seçili olan hücrelerin içerikleri silinir.

Tabii ki sadece bir tane hücrenin de içeriği aynı yöntemle silinebilir. Bu işlemin çok önemli bir de avantajı bulunur.

Bu şekilde sadece hücre içeriği silinir ve biçimlendirme ve görünüm özellikleri zarar görmeden korunur. Eğer hem içeriklerin hem de biçimlendirme özelliklerinin silinmesi gerekiyorsa, aynı işlem bu sefer kutucuğun üzerine tıklamadan önce [Ctrl] tuşuna basın ve bu tuş basılı durumdayken daha önce anlatılan işlemleri aynen yerine getirin.

18 Access 97: Veri tabanı Dosyasının Gereksiz Büyümesini Engellemek

Access ile oluşturulan veri tabanlarına JPG biçimindeki resimler OLE nesneleri olarak ilişkilendirilebilirler. Veri tabanına ortalama 30 Kb büyüklüğünde yaklaşık 1000 resim eklendikten sonra dosyanın büyüklüğüne baktığımız zaman hiç beklemediğiniz bir dosya büyüklüğü ile karşılaşabilirsiniz.

Karşınıza çıkabilecek aşırı büyük dosya boyutu aslında herhangi bir hatadan kaynaklanmaz. Eğer kullanılan veri tabanı içerisine yeni bir veri grubu girilecek olunursa, Access bu veri grubuna ait resmi direkt olarak veri tabanı dosyası içerisine kaydeder.

Ama veri tabanı içerisindeki veri grupları çıkarılsa dahi bunlara ait resimler veri ta-

banı dosyası içerisinde kaybolmayacaktır. Eski verileri silmiş olmanıza rağmen dosyanın bu kadar büyük olmasının nedeni budur.

Silinen verileri MDB biçiminde saklanan dosya içerisinden de silmek için Araçlar/Veri tabanı Hizmet Programları/Veri tabanı Düzenle komutunu çalıştırın.

Bu düzenleme işlemi sırasında, Access veri tabanı içerisindeki verilerin tümünü yeni bir dosya içerisine kopyalar ve bu sayede daha önceden silinen verilere ait resimler veri tabanı dosyasından tamamen silinirler. Bu işlem sonrasında veri tabanı dosyasının büyüklüğü gereksiz resimler çıkarılınca yüzde 90 oranında azalabilir.

19 Outlook Express 5.0: Özelleştir Penceresini Kullanarak Çubuklarının Düzenlenmesi

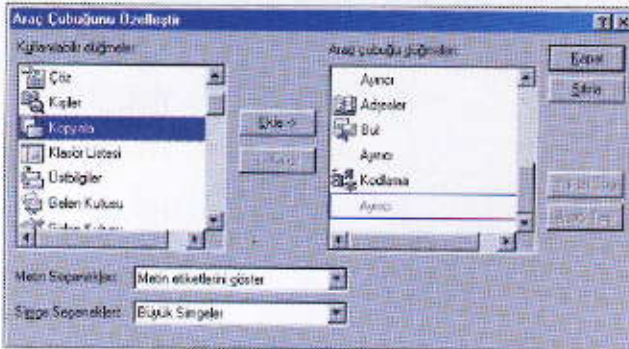
Internet Explorer 5.0 ile beraber kurulan Outlook Express'in 5.0 versiyonunda da diğer birçok Office uygulamasında olduğu gibi kullanılan araç çubuklarını kulla-

nın biçiminize göre değiştirmek mümkün.

Bunun için farenin sağ düğmesini kullanarak herhangi bir araç çubuğuna tıklayın ve açılan nesne menüsü üze-

rindeki Özelleştir komutunu çalıştırın. Ekrana gelen Araç Çubuğunu Özelleştir penceresini kullanarak araç çubuklarına yeni simgeler ekleyebilir, varolanları silebilir ve simgelerin araç çubuğu üzerindeki sıralarını değiştirebilirsiniz. Eğer yapılan değişikliklerden memnun kalmazsanız veya araç çubukları üzerinde sizin haricinizde değişiklik yapıldıysa, Araç Çubuğunu Özelleştir penceresi üzerindeki Sıfırla düğmesine tıklayarak yapılan tüm değişikliklerin geri alınmasını sağlayabilirsiniz. Outlook Express penceresinde normalde ana pencere üzerinde bir tane araç çubuğu

bulunmasına rağmen, aslında kullanıma hazır birçok araç çubuğu mevcuttur. Hangi araç çubuğunun görüneceği ise o an yapılan işleme bağlıdır. Mesela o an için eğer Outlook Express ana penceresinde bir haber sunucusu veya e-mail klasörünün içeriği görüntüleniyorsa, buna bağlı olarak kullanılan araç çubukları da farklı olacaktır. Aynı şekilde e-mail oluşturma, cevaplama veya bir iletinin yönetimi işlemleri sırasında kullanılacak araç çubukları farklılık gösterir. Tüm bu araç çubukları yukarıda anlatıldığı şekilde isteğe göre düzenlenebilir.

Diğer Office uygulamalarında olduğu gibi, Outlook Express 5.0 versiyonunda da araç çubukları üzerinde istenen değişiklikler yapılabilir.

20 Word 97: Dokümandaki Alanları Otomatik Güncellemek

Alt bilgi ve üst bilgi alanlarını kullanarak sizin için oldukça önemli olan bilgilere rahatlıkla ulaşabilirsiniz. Mesela bir formül oluşturup aktif olan sayfadan sonra başka bir sayfa gelip gelmediğini hesaplayabilirsiniz. Ama bunun için ilk olarak alanı seçmeli ve daha sonra [F9] tuşunu kullanarak gerekli hesaplamaların yapılması sağlanmalıdır. Ama her seferinde bu işlemi sırasını takip etmek zorunda değilsiniz.

Word ilk etapta bir metin düzenleme programıdır. Doküman içerisinde kullanılacak alanlar basit hesaplamaları yerine getirse de bir tablo hesap programı kadar rahat ve kullanışlı olamayacaktır. Bu durumda arka planda tüm değişiklikleri kaydeden ve daha sonra belirlenen alanları çağıran çeşitli program rutinleri işlem görürler. Tüm bunları yerine getirmek için Word altında [F9] tuşu kullanılır.

Bir alanı güncellemek için her seferinde ilk olarak alanı seçip daha sonra [F9] tusunu

kullanmak yerine iki farklı yol izlenebilir. İlk yöntem belge içerisinde kullanılan alanları sınırlandıracaktır. Bunun için ilk olarak [Ctrl]+[B] tuş kombinasyonunu kullanarak tüm belgeyi seçin ve daha sonra farenin sağ düğmesi ile tıklanması sonucunda açılan nesne menüsü içindeki Alanları Güncelleştir komutunu çalıştırın. Bunun sonucunda Word seçili belge içerisindeki tüm alanları otomatik olarak güncellevecektir.

Ama bundan çok daha kısa ve kullanışlı bir yol daha

mevcut. Bunun için Araçlar/Seçenekler komutunu çalıştırın, ekrana gelen iletişim penceresi üzerindeki Yazdırma kartını aktif hale getirin ve Yazdırma Seçenekleri başlığı altındaki "Alanları güncelleştir" seçeneğini işaretleyin. Bundan böyle Word, dosya yazdırılmadan önce doküman içindeki tüm alanları Altbilgi ve Üstbilgi alanları da dahil olmak üzere otomatik olarak güncelleyecektir.

Doküman düzenlenirken içerisindeki alanların güncellenmesi için Görünüm/Sayfa Düzeni komutu kullanılarak görünüm modu değiştirilmeli veya Dos-

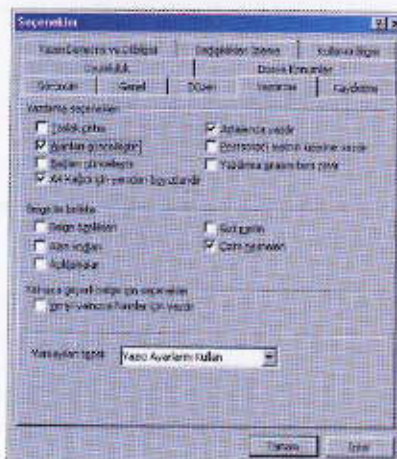
Word içerisinde kullanılan alanların otomatik olarak güncellenmesi için Yazdırma kartı üzerindeki uygun seçeneğin işaretlenmesi gerekmektedir.

ya/Baskı Önizleme komutu çalıştırılmalıdır. Bu işlemler ile "ne görürsen onu ahırsın" düşünce çerçevesinde ulaşılan görünüm şeklinde Word, yazıcı sürücülerini kullanacağı için, alanlar yazdırılmadan önce güncelleneceklerdir.

21 Word 97: Hızlı Bul Kullanılmadan Hızlı Açılış

Eğer Word her açılışında daha da yavaşlıyor ise bunun sorumlusu Hızlı Bul işlevi olabilir. Bu işlev tuttuğu indeks sayesinde Office programlarında kullanılan Aç kutusunu daha da hızlandırmakla görevlidir.

Bu sorunu çözmek için ilk olarak varolan tüm dizinleri Bilgisayarım/Denetim Masası/Hızlı Bul penceresinde Dizin/Dizin Sil komutunu kullanarak silin. Yeni dizinlerin oluşturulmasını engellemek için de Hızlı Bul uygulamasının Başlangıç klasörü içinde bulunan kısayolunu silinmesi gerekmektedir.

22 Outlook Express: Sesli Uyarıları Kapatmak

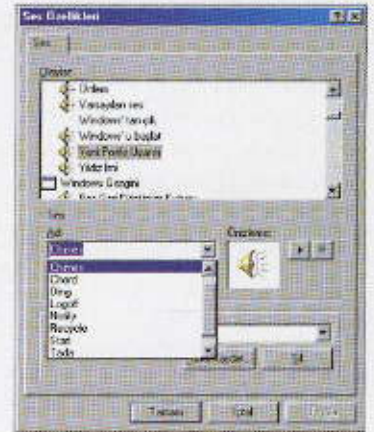
Gelen iletileri bildirmek için çalınan bir ses dosyası çalışma atmosferine uygun olmayabilir. Gelen iletileri bildirmek için çalınan bu ses dosyasını ister değiştirip bunun için yeni bir ses dosyası atayabilir, ister Outlook Express'in yeni bir ileti alınması esnasında sizi sesli olarak uyarmasını engelleyebilirsiniz.

Uyarı sesini kapatmak için ilk olarak Outlook Express'i çalıştırın ve Araçlar/Seçenekler komutunu çalıştırın. Ekranı gelen pencere üzerindeki Genel kartını aktif

rindeki Genel kartını aktif hale getirin ve İleti Gönderme ve Alma başlığı altındaki "Yeni İletiler Geldiğinde Sesle Uyar" seçeneğindeki işareti kaldırın.

Sesli uyarı için yeni bir ses dosyası atamak için de ilk olarak Başlat/Ayarlar/Denetim Masası komutunu çalıştırın ve Denetim Masası içerisinde bulunan Ses simgesi üzerine iki kere tıklayın. Açılan pencere üzerindeki listeden "Yeni Posta Uyarısı" seçeneğini işaretleyin. Ses kutusu içerisinde bulunan

Ad listesi içerisinde "Yeni Posta Uyarısı" olarak yeni bir ses dosyası seçebilir, hiçbir ses dosyasının kullanılmamasını sağlayabilir veya Gözet düğmesine tıklayarak listede haricinde bir dosya da kullanabilirsiniz. Kullanılan bu yeni ses dosyasını denemek için de Önizleme bölümündeki Çal düğmesine tıklamak yeterli olacaktır. Sesli uyarı için yeni bir dosya seçtikten sonra Tamam düğmesine tıklayarak yapılan değişiklikleri onaylayın ve pencereyi kapatın.

Outlook Express'in sesli uyarı için kullanacağı ses dosyası Denetim Masası üzerinden belirlenebilir

23 Outlook Express: Özel Kullanımlar için İleti Örneği Oluşturmak

Outlook Express'i çalıştırın ve Yeni Posta düğmesine tıklayın. Ekranı gelen Yeni İleti penceresi üzerinde bulunan Biçim/İleti Örneğini Uygula/Daha Fazla İleti Örneği komutunu çalıştırın ve ekrana gelen iletişim penceresi üzerindeki Yeni Oluştur düğmesine tıklayın. Bu işlemler sonucunda İleti Örneği Kurma Sihirbazı çalışacaktır. İlk olarak ekrana gelen pencere üzerindeki İleri düğmesine tıklayın. Arka Plan penceresi üzerinde bulunan resim listesinden bir resim seçebilir veya Gözet düğmesine tıklayarak kendi oluşturduğunuz veya Outlook tara-

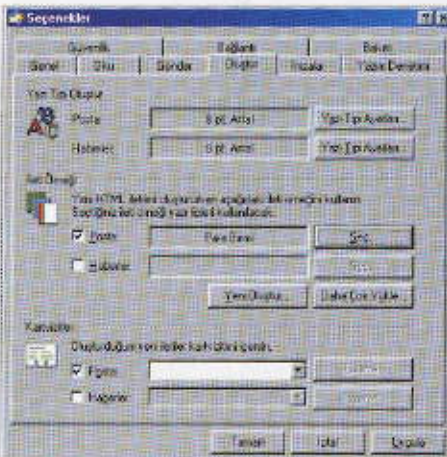
findan sunulmayan farklı resimler seçebilirsiniz. Kullanmak istenilen resim seçildikten sonra Aç düğmesine tıklanırsa, seçilen resim Arka Plan penceresi üzerindeki Özünleme kutusunda ekrana gelir.

Resim seçildikten sonra sayfa üzerinde görüntülenmesini istediğiniz konumu (üst, orta, alt veya sağ, orta, üst) ve görüntülenme biçimini (Döşeme, dikey, yatay, tüm sayfa) belirleyin. Bundan sonra ileri düğmesine tıklanarak ulaşılan Yazı Tipi kartı üzerinden, ileti oluşturulurken kullanılacak olan yazı tipi, büyüklüğü ve yazı tipi

rengi belirlenebilir. Bir sonraki pencere olan Kenar Boşlukları penceresi üzerinden ise yazı ekrana gelirken üstte ve solda bırakılacak boşluklar belirlenebilir. Bu sayede girilen metnin resmin üzerine gelmesi engellenerek, ileti görünümündeki muhtemel yanlışlar ortadan kaldırılır. İleri düğmesine tıklandıktan sonra ekrana gelen son pencere üzerinden oluşturduğunuz ileti örneğine bir isim verin ve Son düğmesine tıklayarak oluşturma işlemini sona erdirin.

Oluşturulan bu ileti örneğini ileride kullanabilmek için yine Yeni İleti penceresi üzerinde bulunan Biçim/İleti

Örneği Uygula altından istediğiniz ileti örneğini seçmelisiniz. Eğer bundan böyle ileti oluştururken bu biçimi kullanmak istiyorsanız, Outlook Express ana penceresi üzerinde Araçlar/Seçenekler komutunu çalıştırın. Ekranı gelen pencere üzerindeki Oluştur kartını aktif hale getirin ve İleti Örneği başlığı altındaki Posta seçeneğini işaretleyin. Kullanmak istediğiniz ileti örneğini seçmek için ise aynı kart üzerinde bulunan Seç düğmesine tıklayın. İleti Örneği Seç penceresi üzerinden kullanmak istediğiniz ileti örneğini seçtikten sonra Tamam düğmesine tıklayın.

Bu seçeneği kullanarak oluşturulan e-mail'larda hangi biçimi kullanacağınızı belirleyebilirsiniz.

24 Outlook Express: Silinen E-mail'leri Tamamen Kaldırmak

Silinmiş Öğeler klasörünü boşaltsanız dahi, e-mail'lar .IDX ve .MBX dosyaları içerisinde kayıtlı olarak kalmaya devam ederler.

Silinen e-mail'ları tamamen kaldırmak için Dosya/Klasör/Sıkıştır komutunu çalıştırmalısınız. Bu işlemi isterseniz otomatik hale

de getirebilirsiniz. Bunun için Araçlar/Seçenekler komutunu çalıştırın ve Bakım kartını aktif hale getirin. Sıkıştırma işlemini otomatik hale getirmek için de "Yüzde xx alan harcadığında, iletileri sıkıştır" seçeneğindeki xx kutusuna yüksek bir yüzde değeri girin.

25 Monitör: Windows 95 Altında Sürücüsüz Monitör Kullanmak

Windows 95 normalde ekran tazeleme frekansının değiştirilmesine izin vermez. Sadece eğer üretici şirket tarafından geliştirilen özel ekran kartı sürücüsü kullanıyorsanız, bu tür ayarlar üzerinde değişiklik yapabilirsiniz. Ama eğer Windows'un standart sürücülerinden birini dahi kullanıyorsanız, monitörden yüksek performans elde edebilirsiniz.

Kullandığınız monitöre uygun bir sürücü hazırlamak için ilk olarak farenin sağ düğmesini kullanarak masaüstünde boş bir alana tıklayın. Açılan nesne menüsü üzerindeki Özellikler komutunu çalıştırın ve açılan Görüntü Özellikleri penceresindeki Ayarlar kartı üzerindeki Gelişmiş düğmesine tıklayın. Monitör kartında, kullandığınız monitör türü olarak "(Bilinmeyen Monitör)" yazıyorsa, aynı kart üzerindeki Değiştir düğmesine tıklayın ve açılan iletişim penceresindeki listeden kullanılan monitörü seçin.

Eğer monitörünüzün mo-

deli liste içerisinde mevcut değilse, yeni bir tanımlama dosyası oluşturmahırsınız. Bunun için Windows 95 Not Defteri'ni çalıştırın ve kutu içerisinde verilen "Benim_Monitörüm.inf" dosyasına ait kodları girin. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta dosya içerisinde verilen çözünürlük ve ekran tazeleme frekanslarının, kullanılan monitörün teknik özellikleri ile uyumlu olması gerektiğidir. "[Benim_Monitörüm.AddReg]" başlığı altında bulunan ilk satır yatay frekansları (Mesela "31.5-61.0") tanımlarken, aynı başlığa ait ikinci satırda ise dikey (Mesela "50.0-90.0") frekanslar belirlenir.

Kutu içerisindeki kodların tamamını girdikten sonra dosyayı Windows klasörü altında bulunan ".inf" klasörü içerisine "Benim_Monitörüm.inf" (dosya uzanısına dikkat) adı altında kaydedin.

Bundan böyle ekrana gelen monitör listesi içerisinde "Benim Monitörüm" de olacaktır. Bunu seçin ve Win-

dows'u tekrar başlatın. Son olarak kullanılacak renk de-

rinliği, çözünürlük ve tazeleme oranını belirleyin.

Benim_Monitörüm.inf Dosyası İçeriği

```
[version]
Class=Monitor
Signature="SCHICAGO$"
Provider=Benim

[Manufacturer]
"Benim"=Benim

[Benim]
%Benim_Mon%=%Benim_Mon,Monitor\Benim_Mon

[Benim_Mon]
DelReg=Del_CURRENT_REG
AddReg=Benim_Mon.AddReg

[DEL_CURRENT_REG]
HKR,,MODES
HKR,,MaxResolution
HKR,,DPMS
HKR,,ICMProfile

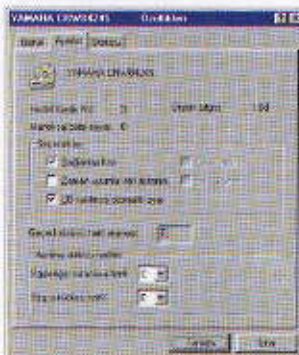
[Benim_Mon.AddReg]
HKR,"MODES\1024,768",Model,, "31.5-61.0;50.0-90.0;+,+"
HKR,"MODES\1280,1024",Model,, "31.5-61.0;50.0-90.0;+,+"
HKR,,MaxResolution,, "1024,768"
HKR,,DPMS,, 1

[Strings]
FileName=monim.inf
Benim="Benim Monitörüm"
Benim_Mon="Benim Monitörüm"
```

26 Sistem: Sürücü İsmi Değiştirmek

Sisteminize yeni sürücüler ekledikten sonra çeşitli programlarda çıkan sorunları ortadan kaldırmak için değişen sürücü isimlerini (Mesela kullanmakta olduğunuz bir ZIP sürücü) tekrar eski haline döndürmeniz gerekebilir. DOS veya Windows 3.x altında bunun için ZIP sürücü disketi içerisinde bulunan GUEST.EXE uygulaması kullanılabilir. DOS komut satırında çalıştırılacak olan "guest letter=x" komutu ile sürücüye yeni bir isim atanabilir. Ama bu değişikliği yapmadan önce CONFIG.SYS dosyası içinde verilen, kullanılan "lastdrive" özelliğine atanan

değerin en azından "guest letter" komutunda kullanılan "x" değeri ile aynı olmasına dikkat edin. Windows 95 veya Windows 98 altında bir sürücünün ismini değiştirmek

Kullanılan bir sürücü ismini Windows 9x altında değiştirmek çok kolaydır.

için ise Aygıt Yöneticisi kullanılabilir. Aygıt Yöneticisi kartı üzerinde bulunan listeden ismini değiştirmek istediğiniz sürücüyü seçin ve Özellikler düğmesine tıklayın. Ayarlar kartı üzerinde bulunan Başlangıç ve Bitiş sürücüsü harfi kutularına kullanmak istediğiniz sürücü harfini girin.

Windows NT ise, sürücüler isimlendirirken dinamik olarak önce sabitdiskleri ve daha sonra da partiyonları göz önünde bulunduruyor. Bu nedenle taşınabilir sürücülerin isimleri her zaman sabitdisklerden sonra ve partiyonlardan önce oluyor. Ama tabii ki sürücü harfleri için

statik bir kullanım şekli de mevcut. Bunun için sürücü isimleri taşınabilir sürücüler takılmadan değiştirilmelidir. Start/Programs/Administrative Tools (Common) altından Disk Administrator uygulamasını çalıştırın. Bu uygulamanın çalıştırılması için kullanıcının Administrator haklarına sahip olması gerekmektedir. Ekrana gelen pencere üzerinden ismini değiştirmek istediğiniz sürücüyü seçin ve Tools menüsü içerisindeki sürücü ismini değiştirme komutunu çalıştırın. Son olarak kullanılmak istenen yeni sürücü harfinin girilmesi gerekmektedir. □

Copyright by CHIP, VOGEL INTERNATIONAL
VERLAGSGES. mbH, Würzburg, DEUTSCHLAND ISSN: 1300-8419

Genel Yayın Yönetmeni (Sorumlu)

Gökhan Sungurtekin gsungur@chip.com.tr

Yazı İşleri Müdürü

Uluk Yamankılıçoğlu uyamank@chip.com.tr

Yazı İşleri

Mahmut Karşioğlu mkarshi@chip.com.tr

Sevda Kılıç skilic@chip.com.tr

Kadir Tuztaş ktuztas@chip.com.tr

Banu Cengiz bcengiz@chip.com.tr

Test Merkezi

Şahin Ekşioglu esahin@chip.com.tr

Ecevit Biktım ebiktım@chip.com.tr

Katkıda Bulunanlar

Güçlü Aydoğan, Gökem Çetin, Metin Kadester,

Ali Sırmırcıyan, Mustafa Başer, Emre Akbağ,

Aydın Ergil, Klaus Schrödl (KS), Holger Landau (HL),

Roland Friest (RF), Christian Riedel (CR)

Albert Lauchner (AL), Andre Zurawski (AZ),

Florian Schuster (FS), Brigitte Röhlein (BR),

Harald Fette (HF)

Grafik Tasarım

Gökhan Koç gokhan@chip.com.tr

CHIP Reklam Koordinatörü

Gönül Morgül

CHIP Reklam Müdürü

Şebnem Karabıyık

CHIP Reklam Servisi

Yeliz Koyun, Sevil Sarıtaş, Nurhan Bağcı

Reklam Trafikçi

Aynur Kına

Pazarlama ve Halkla İlişkiler Müdürü

Güler Okumus

Pazarlama Bölümü

Özlem Çenker, Ayten Çar

Abone Bölümü Satış Müdürü

Nur Geçili

Abone Servisi

Ebru Epik, Ayten Akgüre, Ayfer Karaallıoğlu

Dağıtım Sorumlusu

Nebi Danacı

Dağıtım Asistanı

Mehmet Çil

Öketim Koordinatörü

Turgay Tokatan

VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti. Adına Sahibi

Gökhan Sungurtekin

Genel Müdür Yardımcısı

Beste Özerdem

VOGEL Yayıncılık Ltd. Şti. Genel Müdürü

Hermann W. Paul

Rank Ayırım-Film Çıkış ve Basım

ASIR Matbaacılık Ltd. Şti

Tel: (212) 283-8438

Dağıtım

BİRYAY A.Ş.

VOGEL Yayıncılık

Phyalepaşa Bulvarı Zincirlikuyu cad. Ünlü İş Merkezi

23113 Kasımpaşa-İSTANBUL

CHIP Tel: (212) 297-1724 (İPbx)

Fax: (212) 297-1733

Abone Fax: (212) 239-7343

Yazı İşleri Fax: (212) 239-7326

Yazı İşleri E-Mail adresi: chipyaz@chip.com.tr

Abone E-Mail: abone@chip.com.tr

İnternet: <http://www.chip.com.tr>

VOGEL Ankara Temsilcisi

Dişak Özgen

VOGEL Ankara Müşteri Temsilcisi

Serra Yurtman, Batur Odar

Ankara Büro

Çetin Emek Bulvarı 4. Cad. 73. Sokak 8/1

Öveçler-ANKARA

Tel: (312) 480-6939

Faks: (312) 480-6958

e-mail: vogelank@chip.com.tr

REKLAM İNDEKSİ

2M	233	EMPA	31	OKUR	69
3D	83	ENES	99	OLGUNLAR	205
ACS	141	ERSA	45	OSMANLI	181
AKAYNET	165	FUJITSU SIEMENS	203	ÖLÇSAN	169
ALBİM	173,175,177	GEN	107,109	PCT3/EDMONDS	97
APC	39	GOLD	36,37,127,129	PENTA	163
ARMA	195	HARMONY	193	PHILIPS	9
ASYA	58,59	HESMAK	149	PROMETHUS	221
AVS	131	HP	5	RNM	63,65
BAMNET	179	IHLAS/ACER	73	ROMAR	19
BEBİM	161	INSELBERG	112,113	SAMTEK	150
BEMSOFT	215	INTERAKTİF	185	SETA	125
BİLSAG	139	KARMA	A.KAPAK	SETUP	121
BOĞAZIÇI	75,76,77,89	KOYUNCU	47,49	SIEMENS/EBIS	201
BSA	208,209	KRN	27,29	SÜRAT	51
COMPEX	119	MARKET	262,263,264,265,266,267	TELLİOĞLU	53
ÇETPA	104,105		268,269,270,271	TELSİM	13
ÇİZGİ	91	MASK	191	TEST	189
DATA	197	MAVİ DONANIM	156,157	TNT	17
DELL	14,15	MEDYA	86,87	TRANSDATA	81
DEUTSCHE MESSE	23	MEDYASOFT	35	TURANLI	A.K.İÇİ,43
DÜNYA	229	MEGABYTE	183	TURCOM	272
EKİN	137	MERT	261	TURKCELL	41
EKSEN	32,33	MICROSOFT	Ö.K.İ,3	TURKUAZ	135
ELİT YAZILIM	153	MICROSOFT MULTIMEDYA	20,21	UFOTEK	123,167
EMEAA	155	MTS	199	VISIONS	67
EMEK	171	MULTIMEDYA	94,95	YOUNG MULTIMEDYA	145
EMN	61	NETONE	24,25		

Şubat Sayısında Neler Var?

Homepage Özel

Bedavaya sizin de Web sayfanız olsun. En önemli Web alanı sunucuları, Web Editörleri karşılaştırması, mükemmel Web sayfası için en iyi chipuçları

Abaküsten Pentium'a

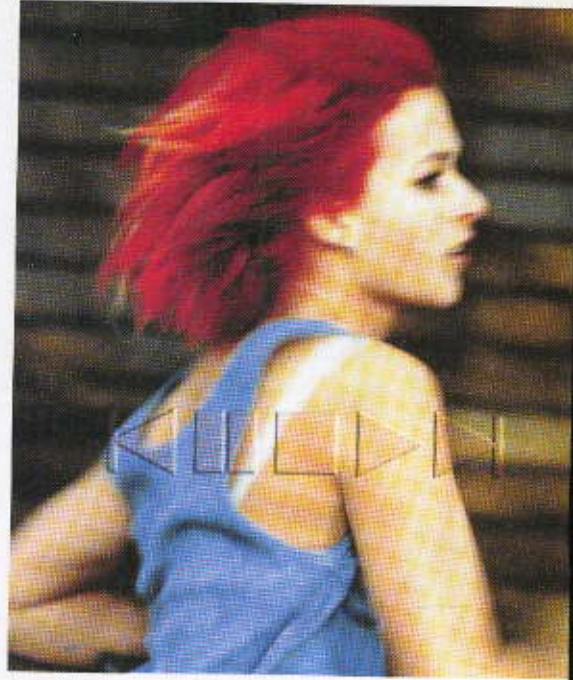
Ortaçağ'dan günümüze PC'nin adım adım tarihsel gelişimi ve PC teknolojisindeki önemli kilometre taşları

Download Tasarrufu

Internet Download'larınız yarım kalmasın, en iyi Download Manager programları karşılaştırmalı testte

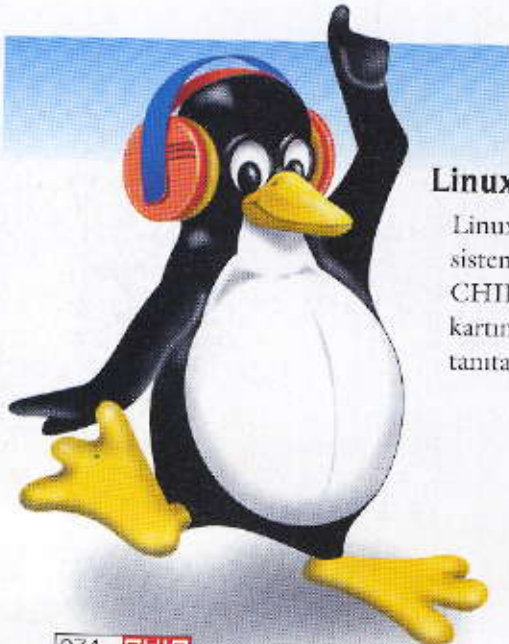
DirectX7 Hakkında Herşey

DirectX 7'nin sağladığı tüm yenilikler ve oyun platformuna kazandırdıkları

Ayın Testi: DVD-ROM Sürücüler

Piyasadaki güncel tüm DVD sürücüler testte, performans artırıcı ince ayarlar ve bölge koduyla ilgili merak ettikleriniz

Linux Altında Ses

Linux kurdunuz, ancak işletim sisteminden ses gelmiyor mu? CHIP adım adım, ses ve TV kartınızı nasıl sisteme tanıtaçağınızı gösteriyor.

Ve Diğerleri

CHIP TOP 10 Testleri,
Ayın Shareware'leri,
Web Araçları,
Chipucu katalogu,
SüperCHIPman,
Visual Basic, Delphi,
Internet Araçları,
Linux Kursu,
Internet Kursu,
2000 yılı sorunu,
Mac Dünyasından...

Not: Yazılarda güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler yapılabilir.